

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

**ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

№7' 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

(УкрІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР та ДКР

№ 07' 2017

Видається з квітня 2003 р.

Виходить 12 разів на рік

Київ 2017

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер.КВ №22631-12531ПР, 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: В.С. Дмитришин, Т.А. Юрченко

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.
Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р 312 572 741 97044 в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998,
МФО 820172, ПІН 408149926502
Тел./факс:: 044 521-00-39; 044 521-09-48
E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:
УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних
інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.
Тел./факс: 044 521-00-68, тел. 521-00-39.
E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії

02.07.17.0001/0416U004925

Готько Наталія Володимирівна. Багатоманітність мовних репрезентацій філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах:

Дис... к.філос.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 28.11.2016.

УДК 165.75+37.013.

244 с. – Бібліогр.: 369 назв.

Об'єкт - філософія освіти у сучасних соціокультурних контекстах; мета - експлікація мовних репрезентацій філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах та розкриття їхнього функціонального потенціалу; методи - діалектичний, єдності історичного та логічного, порівняльний, герменевтичний, системний, каузального аналізу; новизна - концептуалізація мовних репрезентацій філософії освіти як універсальної єдності та концептуально обумовленої багатоманітності; результати - обґрунтовано, що проблема "особистісної мови" є, по суті, дублікатом класичної "метафізичної" проблеми суб'єктивності свідомості у сферах філософії освіти та філософії виховання, що вона віднайшла іншу форму вираження у сучасних філософії мови, аналітичній філософії освіти та педагогічній психолінгвістиці; доведено, що освітня реальність нетотожна освіті, хоча освіта є її центральним елементом, вона автономна, об'єктивна, має свою конфігурацію, засоби репрезентації; результати дисертаційної роботи можуть бути використані при формуванні та реалізації стратегій розвитку освіти, а також під час викладання філософських, педагогічних, суспільствознавчих та соціально-психологічних дисциплін; галузь - філософія освіти.

02.15 Загальнофілософські проблеми

02.07.17.0002/0516U000888

Нестерова Марія Олександрівна. Сучасні когнітивні дослідження: філософсько-методологічні контексти концептуалізації:

Дис... д.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 165.194.

360 с. – Бібліогр.: 416 назв.

У дисертаційній роботі здійснено філософську реконструкцію тенденцій концептуалізації сучасних когнітивних досліджень. Визначено сучасний стан когнітивних досліджень як такий, що являє собою мережу, центровану навколо пов'язаних між собою когнітивних наук і супутніх когнітивних практик та технологій, частина яких є реалізацією когнітивних концепцій, а частина ще не концептуалізовані. Цей конгломерат когнітивних наук, практик і технологій у їх єдності є феноменом постнекласики і позначений терміном "когнітивістика". Виявлено загальні тенденції концептуалізації когнітивістики як постнекласичного феномену, а саме як гіпермережевого нелінійного утворення та реалізації трансдисциплінарних стратегій у його різних вузлах. Отже, когнітивістика має нелінійно-динамічний характер розвитку з його характерними рисами: відкритістю до середовища (у даному випадку соціуму), зворотними зв'язками, емерджентністю нових утворень, коеволуційними, взаємообумовленими змінами.

02.07.17.0003/0517U000037

Лактіонова Анна Валеріївна. Філософія дії

та активності: нова перспектива теоретичних і практичних філософських дисциплін:

Дис... д.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.12.2016.

УДК 141.319.8:[165.744: 17].

420 с. – Бібліогр.: 415 назв.

У дисертації запропоновано і обґрунтовано підхід філософії дії та активності задля переосмислення проблематики теоретичних і практичних філософських дисциплін, виявлення його узагальнення в якості філософської дисципліни. При цьому доведена концептуальна пов'язаність буття з активністю людини, взаємно доповнювальний характер стосунку між сущим та належним, чинність особистісної тотожності в досвіді дівців, виокремленні суттєві ознаки усвідомлення, розроблений концепт перцепційної активності, з'ясовані переваги інтеграції основних стратегій обґрунтування знання. Зміст знання суміщає аспекти пропозиції, досвіду та вміння, а обґрунтування певного змісту в статисти знання забезпечується його здійсненністю. Розрізнені лінії сучасного прагматизму. Затверджені переваги настанови мінімалізму. Переосмислена методологічна вагомість категорії "нормативність", її регулятивна і конститутивна функції виявлені не в термінах пріоритетності, а як такі, що взаємно супроводжують і доповнюють одна іншу. Представлена стадіальна структура феномену "лінгвістичного повороту", затверджена надлишковість категорії "значення". Концепт "спільності" розглянутий як "мозаїка" перформативних інституцій. Здійснено порівняльний аналіз індивідуальних та спільних дій на тлі індивідуальної та спільної раціональності. Моральна епістемологія та епістемологія чесно вписані в контекст практичної філософії, дисциплінарне поле якої є методологічно принципово відкритим.

02.41 Соціальна філософія

02.07.17.0004/0517U000067

Глушко Тетяна Петрівна. Економічна теорія нації у контексті глобалізаційних процесів (соціально-філософський аналіз):

Дис... д.філос.н. /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 31.01.2017.

УДК 1:316.3 (339.984).

409 с. – Бібліогр.: 430 назв.

У дисертації представлено результати соціально-філософського аналізу теоретико-методологічних передумов та перспектив формування економічної нації в умовах глобалізаційних процесів. Автором здійснено деконструкцію економічних чинників націєтворення та системний аналіз світоглядних підстав, на основі яких відбувався розвиток найбільш ефективних економічних стратегій сучасності. У дослідженні обґрунтовано діалектичний зв'язок глобального та національного вимірів економічного розвитку сучасних суспільств.

02.07.17.0005/0517U000232

Чорна Лідія Валеріївна. Ідеал як соціокультурний феномен у дискурсі Модерну та Постмодерну:

Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 14.04.2017.

УДК 124.4:316.61+001.12.

408 с. – Бібліогр.: 498 назв.

У дисертації розкривається потенціал ідеалу як соціокультурного феномену. Проводиться компаративний аналіз домодерної, модерної та постмодерної парадигми функціонування ідеалу. Формулюється концепція ідеалу як соціокультурного феномену в синтезованому полі антропологічного, семіологічного та візуального повороту Постмодерну.

Обґрунтовується, що існування людини у сучасному соціокультурному просторі є адаптація до практик культури, що утворюють новий образ та ідеали людини. Обґрунтовується сучасна міфологізація ідеалу, яка перетворюється на міфодизайн та актуалізує розуміння ідеалу як симулякру. Уточнюється роль революції та утопії як модерних форм практичного втілення суспільного ідеалу. Розкриваються характерні риси та причини руйнації комуністичного ідеалу як редукованого релігійного ідеалу. Функціонування комуністичного ідеалу досліджується в контексті його існування як парадю атракціонів. Описуються прогностичні можливості ідеалу як соціокультурного феномену.

02.07.17.0006/0416U004582

Федоренко Володимир Валерійович. Військово-правове виховання військовослужбовців Збройних Сил України: соціально-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 1: 316: 930.1+3435.

225 с. – Бібліогр.: 307 назв.

У дисертації досліджено сутність військово-правового виховання особового складу Збройних Сил України як системного соціокультурного процесу, обґрунтовано механізми взаємодії його структурних елементів та їх впливу на правову соціалізацію і поведінку військовослужбовців. Розроблено методологію й оцінку його ефективності. Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності військово-правового виховання військовослужбовців, їх правової соціалізації і зміцнення військової дисципліни. Особлива роль приділяється розгляду процесів регуляції та саморегуляції соціальної поведінки військовослужбовців, визначенню місця і ролі норм права, традицій, звичаїв у цих процесах. Висвітлено теоретичні засади й особливості інституціалізації військово-релігійної взаємодії та визначено місце військово-капеланської служби у структурі військово-правового виховання. Проаналізовано особливості військово-правового виховання військовослужбовців ЗСУ в умовах інформаційної, гібридної війни, АТО. Розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності військово-правового виховання в сучасних умовах, а також забезпечення ефективної підготовки майбутніх офіцерів до виховної роботи з особовим складом ЗСУ.

02.07.17.0007/0416U004605

Орденів Сергій Сергійович. Глобалізаційні трансформації правової свідомості суспільства: соціально-філософський аспект: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.10.2016.

УДК 13:316.64:316.334.4(043.5).

237 с. – Бібліогр.: 229 назв.

Дисертація присвячена соціально-філософському дослідженню глобалізаційних трансформацій правової свідомості суспільства. Здійснена соціально-філософська реконструкція рецепції суспільної правосвідомості в добу Модерну. Виявлено, що модерна правосвідомість орієнтується на особистісну свободу, автономність, цілораціональність, утилітаризм. Вона коригується ринковими відносинами, орієнтується на реалізацію приватних інтересів, умовою яких є свобода, що досягається розумом. Показано, що у процесі переходу від Модерну до Постмодерну, який наклався на глобалізацію, правосвідомість, як на повсякденному, так і на теоретичному рівнях, зазнає суттєвих змін, які виявляються в атомізації, біфуркаційності, епістемологічній невизначеності тощо.

02.07.17.0008/0416U004606

Чубарева Ольга Олексіївна. Екзистенція естетичного в аксіологічній системі сучасного студентства (філософський аналіз):

Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.10.2016.

УДК 111.11:17.022.1:378.091.8.

194 с. – Бібліогр.: 219 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному дискурсі філософії освіти здійснено концептуалізацію екзистенції естетичного в аксіологічній системі сучасної студентської молоді. Автором продемонстровано евристичність концепту "екзистенція естетичного" для дослідження аксіологічної системи сучасного студентства та запропонована авторська дефініція, виходячи із розуміння екзистенції у широкому сенсі. Під екзистенцією естетичного в аксіологічній системі сучасного студентства розуміється глибинне переживання та тлумачення студентами естетичного, результатом чого є трансформація їхньої аксіологічної системи. Також автором концептуалізовано роль екзистенції естетичного в упередженні втрати студентами ідеалів автентичності в аксіологічній системі студентів.

02.91 Історія філософії

02.07.17.0009/0516U000833

Содомора Павло Андрійович. Система термінів Томи з Аквіну та її рецепція в українському філософському контексті (на матеріалі "Суми теології" та "Суми проти поган"):

Дис... д.філос.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 272-36+1(091)477.

410 с. – Бібліогр.: 417 назв.

Виділено низку концепцій, які отримали значний розвиток у модерній та постмодерній філософії. Виокремлено три періоди томізму в Україні. Простежено шляхи сприйняття терміносистеми Томи з Аквіну у європейській філософській літературі. У дисертації розроблено філософську концепцію феномену рецепції.

02.07.17.0010/0416U004817

Пацан Василь Олексійович (Євлогій, архієпископ Новомосковський). Американський персоналізм: генезис, ідеї, критика: Дис...

к.філос.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 25.11.2016.

УДК 141.144 (73) (09).

232 с. – Бібліогр.: 308 назв.

Об'єкт - релігійно-антропологічні засади та змістовні аспекти творчості фундаторів американського персоналізму - Б.П. Боуна, Дж.Х. Хоуісона, Дж. Ройса - у горизонті західноєвропейської метафізики. Мета - розкриття релігійно-антропологічних засад та конструктивів метафізики особистості американського персоналізму у горизонті європейської метафізики. Методи - принципи історичності, діалогічності, компаративності, комплементарності, дискурсивні підходи, феноменологія, структуралізм, топологія, діалектика, герменевтика. У дисертації комплексно аналізуються: мета-онтологічний вимір персоналістичного світогляду, що виявляється в ході розгляду біблійної проблематики, святоотецької тріадології і традиції перекладу Священного Писання (зокрема, англословних Женецької Біблії та Єпископської Біблії); антропно-раціоналістичні інтенції визначення особистості, які утворюють трансцендентально-суб'єктивістське поле формування американського персоналізму; екзистенційно-аксіологічні інтенції визначення

особистісного буття у Новому Світі, розкриті у поетико-філософській творчості У. Уйтмена; особливості метафізики особистості, розроблені Б.П. Боуном, Дж.Х. Хоуісоном, Дж. Ройсом. Артикулюється інституціональний аспект існування американського персоналізму (Бостонська, Каліфорнійська, Гарвардська школи). Розкриваються гносеологічні, онтологічні, релігійно-етичні горизонти метафізики особистості, встановлені у працях Б.П. Боуна, Дж.Х. Хоуісона, Дж. Ройса, в їх спільних та відмінних рисах. Сфера - навчальний процес.

02.07.17.0011/0416U005539

Тимофеев Олександр Володимирович. Філософсько-теологічні погляди Бернарда Клервоського в контексті європейської історії філософії: Дис... к.філос.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 25.11.2016.

УДК 141.33 "04/14".

238 с. – Бібліогр.: 378 назв.

Об'єкт - історико-філософський контекст формування та розвитку вчення Бернарда Клервоського. Мета - реконструкція продуктивних концептів вчення Бернарда Клервоського в змістовному оновленні європейського філософського простору. Методи - проблемний, компаративістський, логічний, системний, герменевтичний, феноменологічний аналіз. У результаті дослідження визначено, що теоретичними джерелами формування вчення Бернарда Клервоського поряд із Св. Писанням виступають твори ранньохристиянських авторів періоду виникнення чернецтва, східної та латинської патристики. Концептуальною основою містичної антропології св. Бернарда є інтроспективне осмислення власного положення людини провідне до смирення, любові до ближнього, любові до Бога. Закладаючи фундамент західної середньовічної містики, св. Бернард розробляє систему морально-етичного вдосконалення, - "науку способу життя", де, піднімаючись сходами смиренності, душа очищується милосердям і любов'ю у прагненні до єднання з Богом в релігійному екстазі. Досвід єднання з Богом, як ірраціональний шлях до набуття Істини, дається св. Бернардом в образах "духовного шлюбу", підкреслюючи суб'єктивно-особистісний, інтимний характер духовного сходження. Ремінісценції містичної доктрини св. Бернарда у вченнях представників "жіночої" та німецької спекулятивної містики, радикальних релігійних рухах пізнього Середньовіччя й Реформації дозволяють зробити висновок про еволюційне значення вчення Бернарда Клервоського, представлено у вигляді новаторської презентації філософської містики та релігійної антропології конфесійного характеру в якості зв'язуючого конструкту середньовічної патристики та схоластики. Сфера - навчальний процес.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.09 Загальна історія

03.07.17.0012/0516U000814

Боечко Владислав Федорович. Становлення Польської державності (1914-1921 рр.): Дис... д.і.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 28.10.2016.

УДК 94 (438) "1914/1921".

396 с. – Бібліогр.: 727 назв.

У дисертації на основі здобутків історіографії, широкого джерельного матеріалу, частину якого вперше введено до наукового обігу, та сучасної методології вивчено суспільно-політичні процеси, пов'язані зі становленням польської державності у 1914-1921 рр. З'ясовано, що зміст "польського питання" у польському суспільно-політичному

просторі напередодні Першої світової війни полягав у формуванні суспільно-політичної думки щодо свободи і суверенності кожного народу, його права на національну державність.

03.07.17.0013/0516U000887

Лясковська Світлана Петрівна. Діяльність органів ВУНК - ДПУ УСРР у галузі економіки: політико-організаційні основи та специфіка (1921 - 1928 рр.): Дис... д.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 25.11.2016.

УДК 94[303.094.2:33]351.746.1(477)"1921/1928".

548 с.: 32 табл. – Бібліогр.: 900 назв.

Дисертація є першим комплексним дослідженням економічного сегменту в діяльності органів ВУНК - ДПУ УСРР у добу нової економічної політики. На основі багаторівневого комплексу архівних та опублікованих джерел, нормативно-правових актів та наукової літератури, із застосуванням міждисциплінарної платформи, яка ґрунтується на історичному, юридичному, політологічному, економічному підходах із використанням знань спеціальних дисциплін, проаналізовані політико-організаційні засади, юридичне підґрунтя та специфіку функціонування (компетенцію, повноваження, завдання та напрями роботи, методи і засоби, за допомогою яких вони реалізовувалися) економічних підрозділів ВУНК - ДПУ УСРР. Визначено місце й роль Економічного управління в структурі органів державної безпеки, радянської правоохоронної системи у справі боротьби зі злочинністю у сфері економіки. Досліджено характер взаємодії з державними організаційно-управлінськими та контролюючими органами при перетинанні їх повноважень у здійсненні контрольних функцій у господарській галузі.

03.07.17.0014/0416U004609

Татаринів Іван Євгенович. Мобілізація людських та матеріальних ресурсів Бессарабської губернії під час Першої світової війни (1914 - 1917 рр.): Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 10.10.2016.

УДК 94(100)+94(478)"1914/1917"(043.3).

238 с. – Бібліогр.: 303 назви.

Дисертація присвячена малодослідженому аспекту історії Бессарабії, а саме: внеску в забезпечення фронту людськими та матеріальними ресурсами в роки Першої світової війни. В роботі проаналізовано ступінь розробки теми в українській та зарубіжній історіографії. На основі широкого кола джерел здійснено аналіз призовних кампаній на території Бессарабської губернії, а також заходів, націлених на боротьбу з дезертирством, висвітлено участь вихідців з регіону в бойових діях. Докладно визначено повинності військового значення, які відбувало цивільне населення Бессарабії під час Першої світової війни. Охарактеризовано використання цивільних мешканців на позиційних та оборонних роботах.

03.07.17.0015/0416U004610

Охріменко Олександр Святославович. Повсякденне життя міст Англії XI-XIII ст : Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 10.10.2016.

УДК 94(420)"1066/1307".

293 с. – Бібліогр.: 529 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню повсякденного життя міст Англії XI-XIII ст. На основі писемних, зображальних та археологічних джерел відтворено матеріальний побут (житло, харчування та одяг), розкрито часово-просторові уявлення середньовічного англійського

бюргерства, досліджено зміну ставлення до праці та відпочинку в урбанізованому англійському просторі XI-XIII ст., показано специфіку міст Англії доби високого середньовіччя як центрів комунікації та проаналізовані характерні риси публічного (міськ, корпорації, система самоврядування) та приватного (шлюб, сім'я, індивідуальність) життя. У дисертаційному дослідженні проаналізовано повсякденне життя міст Англії XI-XIII ст. в усіх його проявах - матеріальному, соціальному та ментальному. Проведено максимально повну з фактологічної точки зору реконструкцію проявів людської індивідуальності в матеріальному житті англійського бюргерства XI-XIII ст.

03.07.17.0016/0416U004766

Борщик Ярослав Вікторович. Усні джерела до історії українсько-польських відносин на Волині під час Другої світової війни: типологія, інтерпретація, верифікація: Дис... к.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 25.11.2016.

УДК 801.81(477.82)[(477):(438)]"1939/1945".

239 с. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене комплексному аналізу усних джерел до історії Волинської трагедії, зокрема проблематиці їхньої типології, інтерпретації та верифікації. Проаналізовано особливості збору, фіксації та подальшого опрацювання українських та польських спогадів про ті події, представлено основні комплекси документальних джерел з досліджуваної проблематики. Розроблено схему типологізації усних джерел. У роботі піднімається питання достовірності зібраних через півстоліття спогадів, здійснено їх верифікацію з іншими джерелами. Висвітлено конфлікт індивідуальної пам'яті українців і поляків про події 1943 р., окреслено характерні особливості, що наявні у спогадах представників обох народів. На основі тогочасних документальних джерел зібрано й систематизовано відомості про антиукраїнські акції за участю поляків в період від березня до початку липня 1943 р., поставлено під сумнів поширену в польській історіографії концепцію "відплатних акцій". Отримані результати представлені у вигляді таблиці та картосхем.

03.07.17.0017/0416U004868

Ващук Людмила Вікторівна. Ренесансний правитель: образ Франциска I Валуа за його ордонансами та свідченнями сучасників: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 14.11.2016.

УДК УДК 94(44) "15"Франциск I.

213 с. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню образу ренесансного правителя Франциска I Валуа. На основі ордонансів короля та наративів його сучасників відтворено різні грані образу французького монарха. У дисертаційному дослідженні показано, що образ Франциска I не є цілісним та однозначним, а має різні іпостасі. Перша є результатом саморепрезентації короля та цілеспрямованої акції, націленої на формування позитивного іміджу. Друга сторона образу монарха синтезується на основі свідчень його підданих, які входили в його придворне оточення або ж навпаки були політичними опонентами. Наративи сучасників Франциска I транслюють образ правителя, який разом з рисами величного монарха, наділений надмірною владністю, а подекуди й жорстокістю. Третью іпостасю Франциска I є його імідж незалежного актора на міжнародній арені, який зумів секуляризувати зовнішню політику Франції.

03.07.17.0018/0416U004869

Гвоздков Сергій Юрійович. Еволюція пози-

ції США щодо інтеграційних проєктів Росії на пострадянському просторі (1991-2014 рр.): Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 14.11.2016.

УДК УДК 94(73):327.39(470+571:47+57).

195 с. – Бібліогр.: 252 назви.

У дисертації на основі широкої і різноманітної джерельної бази досліджено еволюцію позиції Сполучених Штатів Америки щодо інтеграційних проєктів Російської Федерації у 1991-2014 рр. Висвітлено національні інтереси США щодо нових незалежних держав у 1990-ті рр. та з'ясовано позицію США щодо інтеграційних проєктів на теренах СНД за президентства Дж. Г. У. Буша та Б. Клінтона. Охарактеризовано особливості політики США на пострадянському просторі за першої адміністрації Дж. У. Буша, включаючи питання регіональної інтеграції, та зміни в їхній політиці щодо держав регіону за його другої адміністрації. Розглянуто трансформацію зовнішньополітичних підходів США щодо пострадянських держав протягом президентства Б. Обами. З'ясовано позицію США щодо інтеграційної політики Росії у 2009-2014 рр. Охарактеризовано вплив США на політику Росії щодо реінтеграції пострадянського простору. Визначено основні відмінності американського та російського бачення перспектив інтеграції колишніх радянських республік.

03.19 Історія окремих країн

03.07.17.0019/0516U000867

Чорновол Ігор Павлович. Компаративні фронтири: світовий та вітчизняний вимір: Дис... д.і.н. /Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України. – Захищена 08.11.2016.

УДК 930.85(100)"18/19"(043.3).

329 с. – Бібліогр.: 564 назви.

Об'єкт: процес становлення та розвитку теорії фронтиру. Мета: аналіз еволюції концепції фронтиру, структури і функцій компаративних фронтів як напрямку в сучасній історіографії, а також з'ясування межі доцільності застосування теорії фронтиру до історії України. Методи: порівняльно-історичний, ретроспективний, проблемно-хронологічний, етнографічний, соціологічний, гендерний, культурно-антропологічний. Результати: вперше проаналізовано творчу спадщину Ф. Тернера в українській історіографії, з'ясовано регіональні відмінності в трактуванні концепції фронтиру істориками США, Латинської Америки, Канади, Австралії, Росії, України, запропоновано власні періодизації освоєння австралійського фронтиру та застосування концепції фронтиру в медієвістиці, встановлено, що етимологія терміну frontier та наявність його відповідників не лише в мовах народів Заходу, а й Сходу свідчить про те, що явище фронтиру і спроби його тлумачення – набагато давніші, ніж саме слово та наукове поняття, обґрунтовано переклад поняття frontier українською, представлено аналіз спадщини фундатора теорії міграції І. Бовмена, інтерпретовано ідею О. Латтімора, проаналізовано творчий шлях В. Макніла і його концепцію трактування історії Європи як Степового фронтиру Європи, досліджено спадщину "школи іспанського порубіжжя" Г. Болтона, проаналізовано історіографію Стародавнього Риму в світлі теорії фронтиру, встановлено, що в російській історіографії суголосними концепції фронтиру є акценти С. Соловйова й В. Ключевського на факторі колонізації як ключовому чиннику історії Росії, з'ясовано, що трактування історії України в контексті тези Тернера – наймолодший напрям компаративних фронтів, на прикладі церковного діяча Гавриїла Костельника продемонстровано, як традиційна фронтрна амбівалентність спрацьовувала ще й у ХХ ст. навіть у Галичині. Сфера використання в процесі вивчення всесвітньої історії, історії

України, історичної географії, регіональної історії, американської, австралійської, канадської, російської, української історіографії.

03.07.17.0020/0416U004372

Шостак Андрій Васильович. Православні конфесії Півдня України у 90-х роках ХХ століття (на матеріалах Херсонської, Миколаївської, Одеської областей): Дис... к.і.н. /Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – Захищена 26.10.2016.

УДК 281.96(477.7)"199.

257 с. – Бібліогр.: 583 назви.

Дисертація є комплексним дослідженням процесу розвитку та становлення УПЦ, УАПЦ та УПЦ КП у південноукраїнському регіоні (зокрема, на теренах Херсонської, Миколаївської та Одеської областей) у період першого постатеїстичного десятиліття. На основі широкого кола джерел (світського та церковного походження), монографічного матеріалу та інформаційного потенціалу періодичної преси здійснено аналіз та охарактеризовано особливості державно-церковних взаємин у регіоні в 1990-х рр.

03.07.17.0021/0416U004373

Герус-Бахтіна Наталя Анатоліївна. Соціально-економічне та політичне становище німецького населення Півдня України (1939-1953 рр.): Дис... к.і.н. /Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – Захищена 26.09.2016.

УДК 94(477.7)-054.57"1939/1953".

208 с. – Бібліогр.: 343 назви.

Дослідження присвячено взаємовідносинам радянського та нацистського тоталітарних режимів з етнічними німцями Південної України періоду 1939-1953 років, з урахуванням подій Другої світової та радянсько-німецької війни. На основі переважно архівних джерел відображено головні механізми формування та організації впровадження ключових засад державної політики СРСР та гітлерівської Німеччини щодо окресленої національної групи. Виокремлено специфіку змін у соціально-економічному, громадсько-політичному та культурному становищі етнічних німців Південноукраїнського регіону протягом досліджуваного періоду.

03.07.17.0022/0416U004392

Шкабко Сергій Іванович. Суспільно-політична та державна діяльність Леоніда Кучми (1975 - 2005 рр.): Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК УДК 94 (477) "1975/2005" Л. Кучма.

254 с. – Бібліогр.: 313 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню суспільно-політичної та державної діяльності Л. Кучми у період з 1975 р. по 2005 р. В дослідженні розглянуто "дніпропетровський" період становлення Л. Кучми як господарника та громадсько-політичного діяча, депутата місцевих рад Дніпропетровщини. Визначено особливості роботи в статусі народного депутата України. Розкрито діяльність Л. Кучми на чолі українського уряду та результати його роботи. Визначено основні засади економічної політики за часів президентства. Розкрито роль Л. Кучми в конституційному процесі України. Визначено основні заходи, проведені в сфері національної безпеки та оборони та їхній вплив на розвиток держави. Досліджено участь та форми здійснення зовнішньополітичної діяльності в рамках політики "багато векторності". Розглянуто основні результати

державно-політичної діяльності та вплив на державотворчі процеси.

03.07.17.0023/0416U004586

Петренко Андрій Арнольдович. Митрополит Київський і Галицький Платон (Городецький): адміністративна, релігійно-просвітницька та місіонерська діяльність: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК 94(477):929:2-3?18?.

301 с. – Бібліогр.: 962 назви.

Осягнення різноманітних ідей та дій митрополита Київського і Галицького Платона (Городецького) щодо церковної політики й духовного життя це - можливість розвитку духовних начал, віротерпимості, міжрелігійного діалогу, потягу до духовних чеснот та збагачення історичного і церковного досвіду для сучасних діячів Церкви й українських інтелектуалів. Адміністративна, релігійно-просвітницька та місіонерська діяльність митрополита Платона була спрямована на відродження церковно-історичної пам'яті київської християнської пастви та її духовно-інтелектуальне виховання в контексті православної віри. Адміністрування митрополита Платона підносило Київську єпархію на загальноцерковному адміністративному рівні, як важливий центр соборної думки й вираження ідеології місіонерства. Місіонерська діяльність митрополита Платона це своєрідний код всієї діяльності архієпископа. Різні погляди та методи митрополита Платона у місіонерській діяльності пояснюються тим, що архієпископ застосовував місіонерську дипломатію з представниками різних релігійних деномінацій, але сприймав будь-який прозелітизм на території Київської єпархії як загрозу знищення історично-духовної та культурної основи традиційного православного сакраму Київської землі.

03.07.17.0024/0416U004587

Антоненко Вікторія Володимирівна. Становлення та соціально-економічні основи функціонування міських бюджетів Української СРР у 1920-ті рр: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК 336.14:352.07(477)"192".

265 с. – Бібліогр.: 416 назв.

У роботі на основі аналізу нормативно-правових актів українського радянського керівництва простежено процес законодавчого виокремлення міських бюджетів із загальної бюджетної системи УСРР у 1920-ті рр. Досліджено структуру та діяльність фінансових органів, відповідальних за формування та виконання міських кошторисів, з'ясовано вплив грошової та адміністративної реформ на цей процес. Вивчено основні джерела наповнення та головні напрямки видатків українських міст у період непу. Опрацювання оперативної і звітної відомчої документації, статистичних відомостей і періодичних видань дало можливість розкрити практичні наслідки перенесення на місцеві фінанси значної частини соціально-економічних та культурно-освітніх витрат.

03.07.17.0025/0416U004608

Черняєв Валерій Сергійович. Військово-морська політика США 1909-1922 рр: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 10.10.2016.

УДК 94 (73).091 "1909/1922".

196 с. – Бібліогр.: 201 назва.

У дисертації досліджується історичний розвиток військово-морської політики США в 1909-1922 рр. Проаналізовано та структуровано історіографію та джерельну

базу проблеми, визначено її особливості як на внутрішній, так і на зовнішній політичних аренах. Лише з кінця XIX ст. військово-морській політиці почали надавати важливе значення в суспільно-політичному житті Сполучених Штатів. Однак, за короткий термін американський флот за рівнем могутності зрівнявся з королівським флотом Великої Британії. Автором розглянуто ключові зміни у військово-морській політиці США в період 1909-1922 рр. Досліджено військове кораблебудування напередодні та під час Першої світової війни. Висвітлюється тісний зв'язок між розвитком військового флоту, зовнішньою політикою та міжнародним становищем Сполучених Штатів під час кардинальних та швидких змін у міжнародних відносинах початку XX ст. У дисертації окремо розглянуто головні аспекти технічної модернізації військових кораблів та ставлення різних політичних діячів до необхідності створення могутнього військового флоту.

03.07.17.0026/0416U004717

Чорненький Роман Васильович. Повсякденне життя поляків у містах Галичини в 1921–1939 рр. (на матеріалах Станіславського воєводства): Дис... к.і.н. /Інститут українства ім. І.Крип'якевича НАН України. – Захищена 08.11.2016.

УДК 94(438):94(477.86)"1921-1939".
195 с. – Бібліогр.: 1215 назв.

Об'єкт: польське населення в повсякденному житті міст Галичини в 1921–1939 рр. Мета: об'єктивне висвітлення проблем повсякденного життя польського населення міст Галичини в 1921–1939 рр. на матеріалах Станіславського воєводства на основі комплексного аналізу архівних матеріалів, опублікованих документів, наукових праць, зокрема умов життя людей, способи проведення ними робочого та вільного часу, соціокультурні процеси польського населення міста. Методи: порівняльно-історичний, аналітично-типологічний, історичної реконструкції, статистичний. Результати: уперше в українській історіографії комплексно досліджено головні аспекти повсякденного життя польських міських мешканців Галичини на матеріалах Станіславського воєводства, до наукового обігу введено архівні джерела, узагальнення яких дало можливість розкрити процес формування культури особи Ю. Пілсудського в Галичині, визначити вплив масової культури на формування дозвілля польського населення в міжвоєнний період, висвітлено особливості повсякденного медичного забезпечення та санаторно-курортного оздоровлення, проаналізовано взаємовідносини Римо-католицької церкви та польської держави, визначено вплив релігійної обрядовості на відзначення державних свят. Сфера використання: в навчальній роботі вузів, зокрема, при підготовці нормативних і спеціальних лекційних курсів, підручників і посібників із всесвітньої історії, історії Польщі, новітньої історії України, краєзнавчих видань, у практичній викладацькій, краєзнавчій та виховній роботі, у формуванні експозицій краєзнавчих музеїв, для оптимізації соціальної політики в Україні.

03.07.17.0027/0416U005479

Пиріг Маріанна Ігорівна. Український ліво-радикальний рух у Польщі (1919-1929 рр.): Дис... к.і.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 94:329.15[(=161.2)(438)"1919/1929".
245 с. – Бібліогр.: 419 назв.

Виділено головні чинники, що вплинули на формування українського ліво-радикального руху в Польщі в 1919–1929 рр. Встановлено, що впродовж 1920-х рр. домінували в комуністичних силах регіону українські діячі. Охарактеризо-

вано особливості відносин КПЗУ із КПП і КП(б)У, а також виявлено головні причини конфліктів між ними. Визначено та проаналізовано головні напрямки діяльності КПЗУ та "Сельробу" у легальному секторі.

03.41 Археологія

03.07.17.0028/0516U000856

Архипова Єлизавета Іванівна. Кам'яне різьблення Південної Русі кінця X - першої половини XIII ст. (архітектурний декор і скульптура малих форм): Дис... д.і.н. /Інститут археології. – Захищена 15.11.2016.

УДК [904.27:72.04] (477)"9/12".

363 с.: 278 іл. – Бібліогр.: 1395 назв.

Дисертація є комплексним міждисциплінарним дослідженням пам'яток кам'яного архітектурного декору та скульптури малих форм Південної Русі кінця X - першої половини XIII ст. Вперше завдяки поглибленому історико-мистецтвознавчому аналізу із залученням всіх видів джерел відтворено загальну картину розвитку скульптури і запропоновано нове рішення актуальних питань атрибуції, призначення і семантики творів кам'яного різьблення, організації ремесла і використання сполій (деталей повторного використання). Простежено значення культурних контактів у формуванні місцевих архітектурних шкіл та єдність художніх процесів в різних видах різьблення Південної Русі, що відбувалися у відповідності до загальноєвропейських стилістичних змін. Уточнено, а в деяких випадках переглянуто датування, культурну належність і призначення деталей архітектурного декору, саркофагів та скульптури малих форм. Розвиток монументально-декоративної скульптури і творів скульптури малих форм Південної Русі вперше розглядається як частина загальноєвропейського культурного процесу.

03.07.17.0029/0416U004572

Козюба Віталій Костянтинівич. Садиба X-XIII ст. (за матеріалами південноруських земель): Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 15.11.2016.

УДК 904.3/(477)"9/12".

179 с.: 49 іл. – Бібліогр.: 286 назв.

Дисертацію присвячено вивченню різних аспектів функціонування садиби на території Південної Русі у X-XIII ст. На основі комплексного аналізу археологічних, а також писемних, етнографічних, історико-лексичних та інших матеріалів розкрито роль садиби (двору) як місця родинно-домогосподарства, економічної діяльності, архітектурного комплексу, як ключового елемента забудови міст і сіл. Порівняння міської та сільської садиб вказало на особливості кожної з них, пов'язані з їх розміром, економічним укладом проживаючих родин, загальним характером забудови поселення, ступенем залежності від комунікацій. Простежено тенденцію до розвитку сільської садиби від планування двору із спорудами по периметру у X-XI ст. до появи у XII-XIII ст. огорожених дворів. Вивчення окремих елементів двору і його планової структури дозволило виділити 5 варіантів розташування будівель у садибі. Розглянуто місце двору в історико-юридичній та історико-демографічній проблематиці, запропоновано власний підхід до способу обчислення середнього розміру давньоруської сім'ї. Ключові слова: садиба, двір, житло, планувальна структура, родина, домогосподарство, міста, селища, Південна Русь.

03.07.17.0030/0416U004589

Полтавець Василь Іванович. Історія населення басейну р. Тясмин в ранньому залі-

зному віці (X-IV ст. до н. е.). Природно-господарський аспект: Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 16.11.2016.

УДК 903.23(292.485:477.5) "638.3".

182 с. – Бібліогр.: 443 назви.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.04 - археологія. Інститут археології НАН України. - Київ, 2016. Головні тематичні напрями дисертації визначено в результаті історіографічного аналізу проблеми природного середовища басейну р. Тясмин у ранньому залізному віці, у контексті вивчення господарської діяльності населення цього регіону. У результаті дослідження, здійсненого на оновленій джерельній базі, проаналізовано зв'язок ландшафтного середовища і відповідних господарсько-культурних типів за окремими історичними періодами, а також стан розвитку головних напрямів господарської діяльності. Серед них головну увагу приділено землеробству, тваринництву, видобутку та обробці металів. Зроблено висновки щодо зростання провідної ролі тваринництва, і особливо конярства, у структурі відтворювального господарства протягом пізнішого передскіфського і скіфського періодів. Рівень розвитку землеробства не підтверджує теорію постачання товарного хліба до античних міст Причорномор'я. Прогрес у литті й обробці заліза був пов'язаний переважно з потребами військової сфери, а не землеробства. Спостерігається диспропорція у використанні металів, насамперед заліза, у виробничій і військовій сферах на користь останньої. На підставі створених каталогів і докладної карти пам'яток регіону, що значно корегує попередні уявлення, запропоновано структуру заселення території в історичному розвитку і виокремлено 22 господарські мікрорегіони. Багато уваги приділено реконструкції торгово-воєнних шляхів і стратегічних територій, які впливали на структуру заселення. Стан господарства і торгівлі, обумовлені природними чинниками, разом з унікальною геополітичною ситуацією, яка сприяла ранньому формуванню військово-ієрархічної структури суспільства, були причинами прискореного соціального розвитку Потясминня - провідного культурного осередка передскіфського і скіфського часів Придніпровського Лісостепу. Ключові слова: ранній залізний вік, Потясминня, чорноліська і скіфська культури, природне середовище, галузі господарства, шляхи сполучення.

03.07.17.0031/0416U004590

Шелехань Олександр Володимирович. Мечі та кинджали скіфського часу Східноєвропейського Лісостепу: Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 16.11.2016.

УДК 903/623.444.2(36)"63".

188 с.: 164 іл. – Бібліогр.: 586 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.04 - археологія. - Національний університет "Киево-Могилянська академія". - Київ, 2016. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню мечів та кинджалів з пам'яток скіфської культури у лісостеповій смузі Східної Європи. У роботі підсумовано досвід дослідження клинкової зброї скіфського часу. Здійснено критичний аналіз наукової літератури. Створено типологію мечів та кинджалів. Односичну зброю поділено на два відділи та чотири типи. Двосичні зразки поділено на сім відділів та вісімнадцять типів. Особливо виділено п'ять метричних груп. Побудовано хронологічну колонку мечів та кинджалів скіфського часу. Виділено сім хронологічних груп. Простежено динаміку змін типів клинкової зброї. Підкреслено, що вона проходила в одному ритмі зі Степом. Окреслено закономірності поширення мечів та кинджалів у Лісостепу. Розглянуто ареали безконтекстних знахідок та

деталей поховального інвентарю. Запропоновано соціальну стратифікацію поховань з клинковою зброєю. Виділено чотири соціальні групи. Припускається етнічна складова соціальної структури, оскільки більшість поховань асоціюється зі скіфським компонентом. Ключові слова: меч, кинджал, скіфський час, Східна Європа, лісостеп.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.11 Загальні проблеми сучасної соціології

04.07.17.0032/0517U000129

Шульга Олександр Миколайович. Евристичний потенціал поняття "символічний універсум": теоретичні та методологічні аспекти: Дис... д.соц.н. /Інститут соціології НАН України. – Захищена 03.03.2017.

УДК 316.277.

371 с.: 9 табл. – Бібліогр.: 422 назви.

Дисертація присвячена дослідженню евристичного потенціалу поняття "символічний універсум" в феноменологічній парадигмі в соціології. У роботі розкрито, в який спосіб поняття "символічний універсум" та розгорнута на його основі концепція відкривають перспективи подальшого розвитку феноменологічного підходу в соціології; зокрема, доведено, що запропонований підхід дає змогу не тільки уточнити чи оновити наявні зв'язки в категоріально-поняттєвому апараті цієї парадигми, але й перевести аналіз із мікро- на макрорівень.

04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ і інститутів

04.07.17.0033/0517U000172

Бірюкова Марина Василівна. Суб'єктно-праксиологічна концепція соціального проектування: Дис... д.соц.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 06.03.2017.

УДК 304.44 (043)+316.42.

410 с.: 3 іл. – Бібліогр.: 465 назв.

У дисертації на основі проведеного теоретичного аналізу та відповідних узагальнень обґрунтовано суб'єктно-праксиологічну концепцію соціального проектування, розглянуті теоретичні підходи до розгляду проектування як соціальної практики в соціологічному дискурсі. Обґрунтовано, що соціальне проектування як діяльність враховує принципи глокальності, нетотальності, фрагментарності, суб'єктності, прагматичності. В роботі визначено соціального суб'єкта як носія полісуб'єктності. Виявлено, що згідно суб'єктно-праксиологічного підходу, проектування має поліфонічну природу і існує як функція соціології, соціологічна діяльність (пізнавальна, конструктивістська і організаційна) та соціальна практика. Уточнено зміст проектування як функції соціології, що передбачає усвідомлення, дослідження і створення поля можливостей, в якому інтегровано як суспільні, так і суб'єктні настанови про бажане майбутнє, що обмежене ресурсами і технологіями втілення, середовищем впровадження й активістською позицією суб'єкта; В структурі концепції соціального проектування встановлено, що його мета - гармонізація соціального об'єкта; а завдання полягає у збільшенні соціального капіталу як чинника розвитку потенціалу об'єкта. В рамках суб'єктно-праксиологічної концепції обґрунтовано, що об'єкти соціального проектування мають дуалістичну природу. На прикладі системи освіти регіону розроблено й описано проект кластерного регіоналізму освіти.

04.81 Прикладна соціологія

04.07.17.0034/0416U004636

Юшко Вікторія Володимирівна. Емотивні елементи в телевізійних програмах (на прикладі телепередач "Голос країни", "Х-Фактор" та "Фольк-music"): Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.10.2016.

УДК УДК 007:[654.197+784.3:159.942.5].

188 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Дисертація присвячена комплексному вивченню ролі емотивних елементів у телепрограмах та виявленню їх емотивного впливу на аудиторію. Розроблено типологію емотивних елементів телевізійної програми, експериментально доведено, що музичний супровід є емотивним елементом телевізійного сюжету й має вплив на реципієнтів. Обґрунтовано, що образ телеведучого відіграє одну з найважливіших ролей в емотивному впливі на аудиторію, детально описано чинники вербального й невербального впливу. В дисертації розроблено схему емоційного реагування глядачів на емотивні елементи телевізійного контенту.

04.07.17.0035/0416U004637

Копилова Лариса Анатоліївна. Рецепція космічного у сучасному українському медіапросторі: науковий та паранауковий дискурс: Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.10.2016.

УДК УДК 007 :304 :659.3 (477):629.78.

187 с. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертація присвячена дослідженню рецепції космічного в сучасному українському медіапросторі на матеріалі вітчизняних та зарубіжних друкованих ЗМІ й інтернет-ресурсів із розмежуванням наукового та паранаукового дискурсів. У роботі визначено місце й роль космічної тематики у вітчизняних друкованих ЗМІ, особливості представлення категорій часу і простору в журналістських матеріалах, соціоісторичний контекст та основні етапи формування вітчизняної традиції медіарецепції космічного. Виявлено комунікаційні прийоми продукування наукового дискурсу космічної тематики в сучасному українському медіапросторі.

04.07.17.0036/0416U004638

Шапоренко Валерія Володимирівна. Сучасна українська радіореклама: типологія жанрів та культурологічні особливості: Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.10.2016.

УДК УДК 007:304:659.145(477).

176 с. – Бібліогр.: 208 назв.

У роботі здійснено комплексний аналіз української радіореклами в аспектах жанрології та культурологічних чинників розвитку, запропоновано періодизацію історії вітчизняної аудіореклами. Виділено визначальні критерії жанроподілу, серед яких розмір, музичне наповнення, наявність інтертекстуальних елементів, споживацькі мотиви тощо. Виявлено, що аудіорекламі притаманна традиційність: і давнім, і сучасним зразкам властиві емоційність, образність, простота - проте зазнає змін мова реклами. Доведено, що наразі реклама впливає на спосіб життя аудиторії, систему цінностей і установок, помітно визначаючи побутові й етико-естетичні параметри суспільства.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.03 Економічні теорії

06.07.17.0037/0517U000082

Носик Олена Миколаївна. Відтворення людського капіталу інноваційного розвитку в умовах трансформаційних зрушень: Дис. д.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 20.01.2017.

УДК 330.3:330.16:330.341:330.8.

504 с.: 60 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 677 назв.

Об'єкт дослідження: процес відтворення людського капіталу. Мета: розроблення концептуальних засад інноваційного відтворення людського капіталу в умовах глобальних та локальних суспільних трансформацій та обґрунтування науково-практичних рекомендацій щодо забезпечення соціогуманітарної визначеності та спрямованості інноваційного розвитку національної економіки. Методи: наукова абстракція, аналіз і синтез, індукція і дедукція, поєднання історичного і логічного підходів, кількісного та якісного аналізу, історико-генетичний, концептуально-еволюційний, еволюційно-інституційний підходи, системно-функціональний та структурний аналіз, економіко-статистичний аналіз. Теоретичні і практичні результати, новизна: уперше розкрито зміст відтворення людського капіталу інноваційного розвитку як соціально-економічної діяльності його суб'єктів та охарактеризовано зростаючу роль соціального капіталу у відтворенні людського капіталу; охарактеризовано дисфункцію людського капіталу; обґрунтовано соціогуманітарну модель інноваційного розвитку національної економіки; розкрито інвестиційну діяльність з відтворення людського капіталу як сумісно-розділені відносини його суб'єктів; удосконалено обґрунтування поліциклічності та типів відтворення людського капіталу; дістали подальшого розвитку розкриття етапів еволюції теорії людського капіталу; визначення інноваційних чинників суспільних змін та людського капіталу інноваційного розвитку; капіталотворюючої функції домогосподарства; характеристика напрямів трансформації людського капіталу в умовах постіндустріальних зрушень; обґрунтування підходів до визначення абсолютних та процесних втрат людського капіталу; систематизація функцій людського капіталу. Сфера застосування: дослідження людського і інноваційного розвитку в умовах глобальних і локальних трансформаційних зрушень; програми соціогуманітарного розвитку регіонального і національного рівнів; державне регулювання інноваційного відтворення національного людського капіталу; викладацька діяльність.

06.07.17.0038/0416U004461

Брановицький Віктор Володимирович. Перерозподіл власності в умовах транзитивної економіки: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 20.10.2016.

УДК 330.111.6.

214 с.: 9 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертаційній роботі на основі міждисциплінарного дослідження здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове роз'яснення актуального наукового завдання щодо формування систематизованих уявлень про перерозподіл власності в умовах транзитивної економіки. Проведено обґрунтування ідеї про домінування неформальних регуляторів у діяльності суб'єктів власності в Україні. Виділено нові пріоритети в стратегії і тактиці ринкових перетворень. Сформульовано конкретні пропозиції щодо проведення інституційних змін, здатних вплинути на подальший економічний розвиток. Проведено комплексний аналіз інституційного

нального середовища перерозподілу власності на основі між-дисциплінарного підходу, який виявив домінування неформальних відносин та інституцій порівняно з формальними, розповсюдження так званих "інституційних пасток". Такий аналіз економічних засад перерозподілу власності є методологічно конструктивним, оскільки виявив та дав можливість обґрунтувати конкретні вимоги, якими повинні відповідати функціонуючі інституції.

06.07.17.0039/0416U004519

Ярема Олег Романович. Макроекономічний аналіз впливу державного сектора на економічне зростання в Україні: Дис. к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.10.2016.

УДК 330.35: [330. 362:334. 724.6.025.12] (477).

188 с.: 10 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Розглянуто поняттєво-категоріальний апарат та методологію дослідження державного підприємництва. Проаналізовано потенціал державного підприємництва та обмежувальні чинники його розвитку. Запропоновано авторську концептуальну модель функціонування державного підприємницького сектора, що ґрунтується на системоутворювальних чинниках його розвитку, центральне місце в якій посідає опіка і підтримка.

06.07.17.0040/0416U004583

Гнатюк Ростислав Андрійович. Інституційний аналіз міжнародного ринку цінних паперів: Дис. к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.10.2016.

УДК 330.1:[336.761:339.5].

232 с.: 16 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Розроблено концепцію дослідження рівнів інституційного аналізу міжнародного ринку цінних паперів. Проведено кореляційно-регресійний аналіз впливу макроекономічних та інституційних показників на внутрішні показники діяльності міжнародного ринку цінних паперів. Зроблено висновки про те, що менш розвинута країна, то важливішим для її ринку цінних паперів є покращення інституційного середовища. Визначено потенційні напрями вдосконалення вітчизняного ринку цінних паперів, обґрунтовано необхідність його інтеграції у міжнародний ринок.

06.07.17.0041/0416U004624

Погоріла Лідія Михайлівна. Відносини споживання в економічній системі: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 20.10.2016.

УДК 330.567.22 (043.3).

185 с.: 10 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертація присвячена дослідженню теоретико-методологічних аспектів відносин споживання в економічній системі. У дисертації аналізуються концептуальні підходи до індивідуального споживання. Досліджуються методологічні основи соціально-економічного аналізу змісту споживання. Встановлено, що споживацтво є сьогодні домінуючою моделлю індивідуального споживання в ринковій економіці. Розкрито причини та мотиви споживацтва, методи його стимулювання, форми і соціальні аспекти. Відбувається процес глобалізації споживання, який полягає в інтернаціоналізації неформальних інститутів (звичай, правил повсякденної поведінки). Автором розроблено концептуальну модель соціально відповідального споживання. Авторський аналіз сучасних трендів індивідуального споживання в Україні виявив різновекторні тенденції: вплив глобалізації на споживачів і поява нових форм споживання; падіння кількісних і

якісних параметрів індивідуального споживання; посилення тенденції диференціації в індивідуальному споживанні. Обґрунтовано підходи стратегічних пріоритетів регулювання і стимулювання індивідуального споживання в Україні.

06.07.17.0042/0416U004954

Кутузов Руслан Володимирович. Розвиток управлінської думки в Україні (XIX ст. - 20-і рр. XX ст.): Дис. к.е.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 04.11.2016.

УДК 330.83:338.2(477).

259 с.: 7 табл. – Бібліогр.: 296 назв.

З'ясовано та розкрито концептуально-методологічні засади дослідження управлінської думки та її історії у працях провідних українських учених. Проаналізовано визначення, змістовні характеристики і співвідношення понять "історія управління" та "історія управлінської думки". Розкрито сучасні методологічні підходи формування та розвитку управлінської науки в Україні (XIX ст. - 20-і рр. XX ст.). Виявлені та висвітлені основні тенденції й особливості історико-інституційних етапів її еволюції. Проведено аналіз наукових поглядів та їх еволюції щодо періодизації та систематизації етапів розвитку управління й управлінської думки в Україні.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.07.17.0043/0516U000870

Мельниченко Олександр Віталійович. Організація і методологія аналізу і аудиту електронних грошей в банках: Дис. д.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 10.11.2016.

УДК 657; 330.101.54; 336.74.

367 с.: 76 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 515 назв.

Об'єктом дослідження є обіг електронних грошей в банках. Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та організаційно-практичні підходи до аудиту й аналізу електронних грошей в банках. У дисертації визначено сутність електронних грошей та розроблено теоретичні, методологічні засади та організаційних і практичних положень аналізу і аудиту електронних грошей в банках. Визначено місце електронних грошей в теорії сучасних грошей. Досліджено глобалізаційні передумови розвитку електронних грошей для удосконалення системи їх аналізу та аудиту. Розроблено концепцію обліку операцій з електронними грошима в банках в Україні. Представлено методіку та методологію економічного аналізу електронних грошей в банках та здійснено його математичну формалізацію. Удосконалено механізм визначення ліквідності банків. Запропоновано дієвий механізм, що базується на основі теорії масового обслуговування, оцінки можливості й необхідності збільшення пропускної здатності кас шляхом використання у розрахунках електронних грошей як заміника готівки та обґрунтували його ефективність та дієвість. Основна частина положень, висновків та рекомендацій впроваджена у практичну діяльність Національного банку України, АТ «ТАСКОМБАНК», ПрАТ «ЗАПОРІЖЗВ'ЯЗОКСЕРВІС», ПУАТ «ФІДОБАНК», ТОВ «БДО», Житомирського державного технологічного університету та ДВНЗ «Університет банківської справи».

06.07.17.0044/0516U000895

Криштопа Ірина Ігорівна. Побудова стратегічного обліку об'єднаного бізнесу: Дис. д.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський націо-

нальний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 08.11.2016.

УДК 657:005.21:334.75(043.3).

392 с.: 46 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 420 назв.

Дисертація присвячена вирішенню наукової проблеми розробки теоретико-методологічних та організаційно-методичних положень концепції стратегічного обліку як цілісної системи, що забезпечує ефективність реалізації учасниками інтегрованих структур бізнесу обраних стратегій розвитку. Зокрема, за результатами проведеного дослідження науково обґрунтовано концептуальні основи стратегічного обліку об'єднаного бізнесу з позиції теорії систем; удосконалено технології використання основних інструментів стратегічного обліку в процесі стратегічного управління інтегрованими структурами бізнесу; обґрунтовано методичні моделі досягнення ефекту синергії від спільного використання інструментів стратегічного обліку об'єднаного бізнесу; запропоновано механізми формування обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління інтегрованими структурами бізнесу; розроблено референтну (типову) модель організації стратегічного обліку об'єднаного бізнесу, на основі якої побудовано загальну та індивідуальні (авансованого капіталу, витрат, грошових потоків) організаційно-методичні моделі за процесно-орієнтованого та функціонально-орієнтованого управління інтегрованими структурами бізнесу; створено підхід до порядку постановки та реструктуризації стратегічного обліку об'єднаного бізнесу.

06.07.17.0045/0516U000901

Пилипенко Любомир Миколайович. Система публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки: Дис. д.е.н. /Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Захищена 15.11.2016.

УДК 657.1:657.37:005.

313 с.: 23 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

Метою дисертаційної роботи є узагальнення та розвиток науково-теоретичних засад формування системи публічної звітності корпорацій та обґрунтування концептуальної основи приведення її методології до умов постіндустріальної економіки. Об'єктом дослідження є система публічної звітності корпорацій. Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти формування публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки. Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні та науковому обґрунтуванні теоретико-концептуальних і методологічних засад формування адаптивної системи публічної звітності корпорацій постіндустріальної економіки. Вперше: розроблено концептуальну модель змісту і формату публічної корпоративної фінансової звітності; сформульовано концепцію збереження інтелектуального капіталу; запропоновано методологічні основи обліково-звітного відображення морального зносу основного капіталу корпорації; удосконалено: модель гармонізації публічної корпоративної звітності; методологічні підходи до бухгалтерського обліку гудвілу корпорацій; формат бухгалтерського балансу корпорацій; змістове наповнення звіту про прибутки і збитки корпорацій; методичний інструментарій аналізу фінансової звітності корпорацій; набуло подальшого розвитку: інституційні засади системи публічної фінансової звітності корпорацій; теоретичний базис розвитку методології бухгалтерського обліку і фінансової звітності; концептуально-методологічне обґрунтування підходу до обліково-звітного відображення прибутку корпорації; методичні підходи до вирішення проблем обліково-звітної репрезентації деривативів; функціональний підхід до розробки структури системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності як інструменту управління ризиками кор-

порації; концептуальні засади формування нефінансової звітності; організаційно-методичне забезпечення (інструментарій) аудиту публічної звітності корпорацій

06.07.17.0046/0517U000112

Шабельник Тетяна Володимирівна. Моделі маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством: Дис. д.е.н. /Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі". – Захищена 01.02.2017.

УДК [005.346:339.138]:615.12(477).

328 с.: 15 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 336 назв.

Об'єкт: бізнес-процеси маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством. Мета: розробка теоретико-методологічних засад та концептуальних положень моделювання бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством та комплексу економіко-математичних методів і моделей, як підґрунтя для прийняття виважених управлінських рішень, спрямованих на зростання економічної ефективності діяльності фармацевтичного підприємства. Методи: системного аналізу, логістики та адаптивного управління, маркетингових та статистичних досліджень, економіко-математичного моделювання, системної динаміки, функціонального моделювання IDEF0, ER-діаграм, теорії прийняття рішень. Запропоновано: вперше: концепцію моделювання бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством; модель класифікації динамічного асортименту фармацевтичних товарів; системно-динамічну модель контролю бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством; удосконалено: категоріальний апарат, який уточнює характеристики об'єктів та суб'єктів фармацевтичного ринку згідно з їх класифікаційними групами; теоретико-методичний підхід до визначення класифікаційних ознак фармацевтичних товарів; принципи моделювання бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством; комплекс економіко-математичних моделей управління роздрібною мережею фармацевтичного підприємства; набули подальшого розвитку: системно-динамічна модель управління динамічними запасами фармацевтичних товарів; функціональна модель бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством; концептуальний підхід до формування інформаційної системи підтримки прийняття рішень в маркетинго-орієнтованому управлінні фармацевтичним підприємством; інформативна модель інформаційної системи підтримки прийняття рішень в маркетингово-орієнтованому управлінні фармацевтичним підприємством; метод інформаційної підтримки оцінки економічного ефекту від впровадження концепції моделювання бізнес-процесів маркетинго-орієнтованого управління фармацевтичним підприємством. Сфера використання: фармацевтичні та торговельні підприємства.

06.07.17.0047/0416U004370

Кравченко Юлія Петрівна. Ризикоорієнтований підхід у державному фінансовому аудиті та інспектуванні діяльності бюджетних установ: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 18.10.2016.

УДК 657.6:336.148:330.131.7:351.72(043.3).

200 с.: 9 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення організаційних і методичних проблем застосування ризикоорієнтованого підходу під час здійснення державного фінансового аудиту та інспектуван-

ня діяльності бюджетних установ з метою підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Удосконалено термінологічний апарат державного фінансового контролю та класифікацію підвидів контролю діяльності бюджетних установ. Досліджено теоретико-методичні засади ризикоорієнтованого підходу та побудовано модель застосування ризикоорієнтованого підходу під час планування заходів контролю бюджетних установ. Визначено сутність та представлено класифікацію економічних шахрайств, як об'єкту ризикоорієнтованого контролю діяльності бюджетних установ. На основі вітчизняного та зарубіжного досвіду застосування ризикоорієнтованого підходу під час здійснення контролю діяльності бюджетних установ розроблено методичні положення планування та проведення державного фінансового аудиту та інспектування, а також внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту на основі оцінки ризиків діяльності бюджетних установ.

06.07.17.0048/0416U004376

Мірошніченко Ігор Вікторович. Система моделей оцінювання інвестиційного потенціалу країни: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 24.10.2016.

УДК 519.866-047.44:330.322.01(043.3).

157 с.: 18 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

У дисертаційній роботі уточнено категоріальний апарат і сутність інвестиційного потенціалу країни, основні підходи до його оцінювання. Запропоновано методологічний підхід до оцінювання інвестиційного потенціалу країни. Побудовано комплексну економіко-математичну модель, що складається з трьох рівнів ієрархії та ґрунтується на використанні апарату штучних нейронних мереж, а саме карт самоорганізації Кохонена, та інструментарію теорії нечіткої логіки. Запропоновано ряд вхідних показників що найбільше характеризують інвестиційний потенціал країни. Проведено аналіз сучасного стану країн світу за показниками інвестиційного потенціалу. Визначено кластер країн, подібних до України за показниками інвестиційного потенціалу. Запропоновано застосування інструментарію теорії нечіткої логіки на першому рівні ієрархії з метою оцінювання інвестиційного потенціалу країни. Проаналізовано наявність взаємозалежностей між пояснюючими змінними шляхом виявлення кореляційних зв'язків. Визначено ряд вхідних показників, що є репрезентантами своєї груп. Сформовано терми для кожної з вхідних та вихідної змінної. Задано вигляд функцій належності термів та їх параметрів. Сформована база знань та правил прийняття рішень. Проведена оптимізація всіх ваг правил та параметрів функцій належності всіх вхідних та результуючої змінних. Отримано лінгвістичний опис інвестиційного потенціалу країни та кількісна оцінка прямих іноземних інвестицій (ВВП) на наступний рік. Проведене експериментальне дослідження засвідчило адекватність побудованих моделей та ефективність їх застосування з метою підтримки прийняття управлінських рішень.

06.07.17.0049/0416U004528

Андрощук Грина Іванівна. Завдання з надання впевненості, крім аудиту та огляду, в системі аудиторських послуг: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 18.10.2016.

УДК 657.631.8:332.122(043.3).

189 с.: 24 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню розвитку теоретичних, методичних та організаційних положень завдань з надання впевненості, інших ніж аудит чи огляд

історичної фінансової інформації, в умовах застосування міжнародних стандартів. Досліджено історичний розвиток та становлення аудиту і завдань з надання впевненості, сутність завдань з надання впевненості, інших ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації, обґрунтовано їх особливості та специфічні відмінності від інших аудиторських послуг. Запропоновано класифікацію завдань з надання впевненості, інших ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації, розкрито сутність тристоронніх відносин, предметів завдань та критеріїв їх оцінки, визначено їх вплив на зміст звітів за результатами виконання таких завдань. Досліджено тенденції розробки нормативного регламентування виконання завдань з надання впевненості, інших ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації, визначено структуру процесу виконання таких завдань та її вплив на розробку внутрішніх стандартів, ідентифіковано проблеми розробки внутрішніх стандартів та запропоновано шляхи їх вирішення.

06.07.17.0050/0416U004594

Амалян Арутюн Вільямсович. Облік продажу товарів із наданням знижок та бонусів: Дис. к.е.н. /Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Захищена 08.11.2016.

УДК 657.444:(658.8.033+005.337.1)(043.3).

181 с.: 28 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Роботу присвячено дослідженню теоретичних та організаційних аспектів бухгалтерського обліку операцій з продажу товарів із наданням знижок та бонусів. Окреслено напрями вдосконалення організації обліку операцій з продажу товарів із наданням знижок та бонусів. Розроблено методику відображення таких операцій на рахунках бухгалтерського обліку та в бухгалтерській звітності. Розкрито методичні підходи до відображення в обліку мультикомпонентних торговельних операцій.

06.07.17.0051/0416U004600

Кошинець Маріанна Ігорівна. Облік та аудит використання бюджетних коштів в органах судової влади: Дис. к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 11.11.2016.

УДК 336.1:336.2:336.5(043.3).

290 с.: 17 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Об'єктом дослідження є процес використання бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення функціонування органів судової влади для успішної реалізації бюджетних програм. Предмет дослідження - сукупність теоретичних, методичних, та організаційних питань обліку й аудиту використання бюджетних коштів органами судової влади. Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання теоретичних і практичних розробок, запропонованих у дисертації, в процесі фінансування та виконання бюджетних програм органами судової влади. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи вивчення сучасного стану обліку й аудиту використання бюджетних коштів в органах судової влади: системного та комплексного аналізу, наукового узагальнення, порівняння та метод аналогій; методи конкретизації, узагальнення теоретичного і практичного матеріалу, аналізу бухгалтерських рахунків, індукції та дедукції. Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і розробці науково-практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації і методики бухгалтерського обліку та аудиту використання бюджетних коштів в органах судової влади. Сферою використання авторських рекомендацій є органи судової влади.

06.07.17.0052/0416U004643

Глуценко Андрій Миколайович. Статистичне забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах: Дис. к.е.н. /Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Захищена 08.11.2016.

УДК 311.17:669.013(477)(043.3).

159 с.: 72 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах. Розглянуто сутність змін як об'єкта статистичного дослідження та проведена їх класифікація. Виокремлено пріоритетні напрями статистичного дослідження змін на металургійних підприємствах. Досліджено детермінанти змін у металургійній промисловості України та виконано прогнозування динаміки основних показників світового ринку сталі. Визначено сутність управління змінами та сформовано концептуальні засади статистичного забезпечення управління змінами на металургійних підприємствах.

06.07.17.0053/0416U004644

Гафич Олег Іванович. Економіко-математичні моделі та інформаційні технології в управлінні проектами пошуку нафти і газу: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 24.10.2016.

УДК 330.46:553.98.

169 с.: 20 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

Дисертація присвячена розробці теоретичних і методичних засад та моделей аналізу невизначеностей в оцінці економічних результатів пошуку родовищ нафти та газу, як складових інформаційної системи підтримки прийняття рішень з управління нафтогазовидобувними проектами. Запропоновані методи економіко-математичного моделювання впливу невизначеностей на параметри проектів та спричинені ними ризики. Розроблено методичні засади імовірнісної оцінки показників і результатів геолого-пошукової та видобувної діяльності, аналізу ефективності використання коштів, вкладених на умовах ризику, та принципи моделювання альтернатив розвитку проектів відкриття й освоєння покладів вуглеводнів. Створено основні засади системи підтримки прийняття рішень у процесі пошуку та розвідки родовищ вуглеводнів, що дає змогу враховувати невизначеності параметрів проектів та оцінювати спричинені ними ризики. Розроблено блок-схеми й алгоритми аналізу інформаційних потоків з метою розробки оптимальних управлінських рішень.

06.07.17.0054/0416U004720

Левіна Марія Вікторівна. Облік і внутрішній контроль трансакційних витрат підприємств готельного господарства: Дис. к.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 09.11.2016.

УДК 657.471:657.6:631.11.

195 с.: 26 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Об'єктом дослідження є процес формування інформаційних ресурсів обліку і внутрішнього контролю трансакційних витрат. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні підходи щодо обліку і внутрішнього контролю трансакційних витрат підприємств готельного господарства. В роботі запропоновано трактування поняття "трансакційні витрати" та удосконалено класифікацію трансакційних витрат для цілей бухгалтерського обліку. Розроблено Проект методичних рекомендацій з формування складу витрат в підприємствах готельного господарства

та визначено завдання і елементи кластерної облікової політики підприємств готельного господарства. Запропоновано організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку трансакційних витрат з урахуванням специфіки діяльності підприємств готельного господарства. Розроблено журнали обліку трансакційних витрат за видами трансакцій; відомості обліку трансакційних витрат в розрізі їх видів; узагальнюючу відомість обліку трансакційних витрат; алгоритм врахування явних та неявних трансакційних витрат при розрахунку ціни проживання в готелі. Розроблено методичний інструментарій внутрішнього контролю трансакційних витрат підприємств готельного господарства. Основні теоретичні і практичні розробки впроваджені в діяльність організацій та суб'єктів господарювання: Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, ТОВ "НЕСТСЕРВІС" Готель "Вікторія", ПАТ "Готель "Мир", ТОВ "ХОДОС" Готель "Аврора", Харківського державного університету харчування та торгівлі

06.07.17.0055/0416U004721

Якименко Марія Володимирівна. Бухгалтерський облік формування фінансових результатів в умовах ризик-орієнтованого управління: Дис. к.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 09.11.2016.

УДК 657.44:657.631.

180 с.: 48 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Об'єктом дослідження є господарські операції з формування фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку, які утворюються за умов дії ризику. Предметом дослідження є сукупність теоретичних та організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку операцій з формування фінансових результатів суб'єкта господарювання в умовах ризик-орієнтованого управління. У дисертації сформовано теоретико-методичні і організаційні положення бухгалтерського обліку процесу формування фінансових результатів в умовах ризик-орієнтованого управління. Удосконалено методичний підхід до відображення в бухгалтерському обліку операцій з формування фінансових результатів з метою моніторингу та мінімізації впливу ризиків. Розроблено порядок ідентифікації та оцінки господарських ризиків, шляхом розробки пакету форм внутрішніх первинних документів. Проведено систематизацію ризиків господарської діяльності та їх факторів з визначенням їх місця в процесі формування фінансових результатів. Запропоновано порядок аналізу фінансових результатів в процесі бюджетування, який базується на використанні методів кореляційно-регресійного аналізу, та дозволяє побудувати прогнозу модель поведінки фінансових результатів з урахуванням факторів впливу на них. Основна частина положень, висновків та рекомендацій впроваджена у практичну діяльність ТОВ "Липовецьке молоко", ТОВ "Бізнес-ПРО", ТОВ "Київцивілбуд", ПАТ "Вінницький універмаг", Житомирського державного технологічного університету.

06.07.17.0056/0416U004824

Марків Марія Михайлівна. Організація управлінського обліку на деревообробних підприємствах із виробництва твердого біопалива: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 08.11.2016.

УДК 657:674:662:81.

172 с.: 31 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертаційній роботі вирішено наукове завдання щодо розвитку теоретичних положень і розробки практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організацій управління обліку на деревообробних підприємствах із

виробництва твердого біопалива. Уточнено економічну сутність поняття "організація управлінського обліку", досліджено місце та роль організації управлінського обліку в інформаційному забезпеченні системи управління підприємством із застосуванням відповідних принципів, розроблено концептуальний підхід до побудови управлінського обліку на основі елементів його організації та понятійного апарату, доведено необхідність врахування впливу технологічних та організаційних особливостей діяльності деревообробних підприємств із виробництва твердого біопалива на побудову управлінського обліку, розроблено методичне забезпечення щодо оцінки результатів роботи центрів відповідальності та процесу формування звітності на деревообробних підприємствах із виробництва твердого біопалива відповідно до потреб управління.

06.07.17.0057/0416U004837

Федчишина Наталя Михайлівна. Облік і бюджетування в управлінні діяльністю підприємства: Дис. к.е.н. /Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Захищена 15.11.2016.

УДК 657.222:005.93.664.6(477)(043.3).

187 с.: 14 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку і бюджетування в системі управління діяльністю підприємства. Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку і бюджетування на підприємствах хлібопекарської галузі. Предметом дослідження є сукупність теоретичних та організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку і бюджетування в управлінні діяльністю підприємств хлібопекарської галузі. Наукова новизна одержаних результатів полягає у теоретичному обґрунтуванні та вирішенні комплексу проблемних організаційно-методичних питань, пов'язаних з удосконаленням бухгалтерського обліку і бюджетування в управлінні підприємством. удосконалено: методичне забезпечення внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та внутрішньої бухгалтерської звітності за центрами відповідальності в системі бюджетування витрат підприємства; облікове забезпечення управління виробничими витратами підприємств в умовах бюджетування; порядок формування інформаційної бази управління підприємством хлібопекарської галузі; застосування імітаційного моделювання як інструменту бюджетування з використанням автоматизованого програмного комплексу та системно-динамічного підходу; набули подальшого розвитку організаційні підходи до побудови та модифікації системи бюджетування; термінологічний апарат у частині уточнення змісту термінів "бюджет", "бюджетування" та "інтегрована система бюджетування"; теоретичне обґрунтування доцільності формування інтегрованої системи бюджетування; методичний підхід до використання розроблених форм звітності про виконання бюджетів; методичний підхід до використання обліку і бюджетування у процесі контролю діяльності підприємства; методичне забезпечення використання облікової інформації для розвитку бюджетування як інструменту планування. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій з удосконалення бухгалтерського обліку та процесу бюджетування в системі управління діяльністю підприємств хлібопекарської галузі

06.07.17.0058/0416U004901

Бабинюк Олександра Іванівна. Моделювання та аналіз стабільності і оптимального керування процесами відтворення робочої сили в умовах невизначеності: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний

економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 14.11.2016.

УДК 519.876:004.942:331.5:314.111(043.3).

175 с.: 12 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

У дисертації запропоновано комплекс економіко-математичних динамічних моделей та побудовано комплексний показник праці для оцінювання стабільності процесів відтворення робочої сили в умовах невизначеності. Оцінювання стійкості параметрів моделі чисельності економічно активного населення здійснено за допомогою функції чутливості першого та другого порядків. Розроблено модель функціонування механізму ринку робочої сили з використанням математичного апарату диференціально-різницевих рівнянь та методу моментних рівнянь. Запропоновано та реалізовано на практиці оцінювання стійкості процесів відтворення робочої сили та прогнозування чисельності зайнятого та безробітного населення України. Побудовано модель вибору оптимальних напрямів інвестування в робочу силу. Обґрунтовано, що одним із пріоритетних напрямів інвестування є житлове будівництво.

06.07.17.0059/0416U004922

Тищенко Олена Віталіївна. Моделювання та технології створення єдиного інформаційного простору управління державними фінансами: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 14.11.2016.

УДК 519.8:336.13/.14:004.7 (043.3) (477).

170 с.: 6 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація присвячена розробленню засобів удосконалення системи управління державними фінансами, в аспектах створення та підтримки єдиного інформаційного простору органів управління державними фінансами на основі розроблення моделей з використанням інформаційних технологій. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукової задачі щодо створення та підтримки єдиного інформаційного простору управління державними фінансами на основі моделювання з використанням інформаційних технологій. Враховуючи дослідження інформаційних потоків між головними учасниками бюджетного процесу, здійснено їхню структуризацію, виходячи з принципів побудови кластерів інформаційної взаємодії. Побудовано моделі інформаційного навантаження з використанням математичного апарату теорії масового обслуговування для визначення оптимальних значень кількісних показників документообігу. Внесені пропозиції щодо розроблення інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління державними фінансами. Основна увага приділена розробленню регламенту інформаційної взаємодії головних учасників процесу складання і виконання Державного бюджету. Показано доцільність застосування хмарних технологій для інформаційної взаємодії головних розпорядників коштів на основі розробленого порталного рішення.

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.07.17.0060/0517U000066

Крамаренко Руслан Михайлович. Столичні мегаполіси в глобальній економічній системі: розвиток і фактори конкурентоспроможності: Дис. д.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 20.01.2017.

УДК 911.375.3(188.8)(100)(477-25) - 026.15 : 339.923 : 061.1ЄС (043.3).

356 с.: 59 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 380 назв.

Узагальнено методологічні засади дослідження конкурентоспроможного розвитку столичного мегаполіса в умовах глобалізації. Обґрунтовано еволюційні етапи трансформації міст-столиць та дана їх міждисциплінарна ідентифікація як суб'єктів міжнародних конкурентних відносин. Визначені парадигмальні підходи до ідентифікації якості розвитку креативного міста, зокрема через дослідження гравітаційних процесів концентрації людського капіталу, секторальної трансформації столичних міст та їх креативізації. Проаналізовані особливості європейської моделі підвищення конкурентоспроможності столичних міст у регіональній ієрархії Європейського Союзу. Висвітлено вплив екзо- та ендогенних факторів на розвиток європейських міст, характер столичної локалізації європейської економіки, а також виявлено національні та наднаціональні регуляторні механізми розвитку столичних мегаполісів. Проведено структурну ідентифікацію Києва в європейській економічній моделі розвитку мегаполісів, виявлено особливості позиціонування української столиці, проаналізовано напрямки структурної трансформації міста та характер його креативної модернізації. Розроблено концептуальні основи стратегії міжнародного розвитку Києва, що передбачає швидку модернізацію його інфраструктури, запровадження ефективних механізмів підвищення міжнародної конкурентоспроможності.

06.07.17.0061/0416U004399

Зикова Ольга Ігорівна. Трансформація доларизації в країнах Латинської Америки в умовах глобалізації : Дис. к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 339.972:339.744:339.737.

195 с.: 15 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 347 назв.

У дисертації проведено комплексне дослідження особливостей трансформації доларизації економіки у країнах Латинської Америки в умовах глобалізації. Проаналізовано еволюцію концептуальних підходів до трактування доларизації, розглянуто основні теоретичні наукові підходи до типології доларизації із застосуванням відмінних класифікаційних критеріїв з акцентом на розмежування її форм і типів. Розкрито фундаментальні макроекономічні тенденції розвитку країн регіону у новому середовищі та вектори впливу глобалізації на екзогенні та ендогенні фактори доларизації. Досліджено ефекти введення офіційної доларизації в Еквадорі. Розроблена теоретична модель оцінки ефекту гістерезису з використанням багатофакторної моделі довгострокової рівноваги доларизації, визначено поточні та прогнозні рівноважні рівні депозитної доларизації у країнах Латинської Америки та в Україні на основі макроекономічних показників, поточних і попередніх рівнів доларизації. Виявлено особливості реалізації монетарної політики у латиноамериканських країнах у рамках стратегії дедоларизації з урахуванням ефектів коливальності глобальної ліквідності. Проаналізовано напрями стратегії дедоларизації в країнах регіону з виокремленням її рівнів, форм та інструментів.

06.07.17.0062/0416U004613

Шляхова Яна Вячеславівна. Особливості українсько-угорських зовнішньоторговельних відносин в контексті інтеграційних спрямувань України: Дис. к.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 339.56(477:439):339.924(477).

264 с.: 21 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Систематизовано теоретичні підходи щодо дослідження сутності двосторонніх зовнішньоторговельних відносин як наукової категорії. Ідентифіковано особливості форму-

вання умов зовнішньоторговельних відносин на двосторонньому рівні в глобалізованому світі. Охарактеризовано динаміку та структурні зрушення у взаємній торгівлі України та Республіки Угорщина під впливом зовнішніх чинників. Визначено національні пріоритети розвитку українсько-угорських зовнішньоторговельних відносин у процесі євроінтеграції України. Розроблено механізм інтенсифікації зовнішньоторговельних відносин між Україною та Республікою Угорщина в контексті інтеграційних спрямувань України.

06.07.17.0063/0416U004825

Струк Олександра Ігорівна. Експортоорієнтовані стратегії економічного розвитку у світовій економіці: Дис. к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 338.2:339.54.

277 с.: 18 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Здійснено аналіз структурної перебудови економіки країни за умов розширення експорту, оцінено їх торговельну політику й інституційне середовище. Визначено місце України у світовій торговельній системі, окреслено проблеми та зпрогнозовано перспективи розвитку. Обґрунтовано механізм формування успішної експортоорієнтованої стратегії економічного розвитку країни.

06.07.17.0064/0416U004915

Пасмор Марина Сергіївна. БРІКС як надінтеграційне утворення в умовах глобальних викликів: Дис. к.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 339.923:061.1БРІКС.

256 с.: 46 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Дисертаційну роботу присвячено поглибленню теоретико-методичних засад дослідження надінтеграційних процесів у системі світового господарства в умовах глобальних викликів і розробці науково-практичних рекомендацій щодо формування шляхів співробітництва України та БРІКС. Виявлено й охарактеризовано передумови, мотиви, феноменальні риси та вектори впливу функціонального переходу від регіональної інтеграції до надінтеграційної взаємодії. Визначено пріоритетні сценарії розвитку міжнародного співробітництва України з країнами надінтеграційного утворення БРІКС.

06.56 Суспільно-економічна структура

06.07.17.0065/0416U004960

Ахунзянов Олександр Валерійович. Розвиток малого підприємництва в структурі національної інноваційної системи України:

Дис. к.е.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 28.10.2016.

УДК 330.342:334.012.064(005.33).

211 с.: 29 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Об'єкт дослідження - процеси регулювання структурної розбудови НІС України на засадах розвитку МП. Метою роботи є поглиблення теоретичних засад, удосконалення методичних підходів і організаційних положень розвитку МП як основи розбудови інноваційної інфраструктури і формування мережевих структур в процесі трансформації НІС України до моделі "потрійна спіраль". Методи дослідження: абстрактно-логічний, узагальнення, аналіз та синтез, структурна декомпозиція, статистичний аналіз, рангова кореляція Спірмена, групування, статистичний і порівняльний аналіз, системний підхід, структурно-функціональний метод, ієрархічне упорядкування, ситуаційний підхід, структурний синтез, індукція і дедукція, програмно-цільовий. Наукова новизна роботи полягає в поглибленні теоретичних засад,

удосконалення методичних підходів і організаційних положень щодо розвитку МП в структурі НІС. Вперше запропоновано концептуальні положення розвитку МП в структурі НІС. Удосконалено: науковий підхід до реалізації цілей структурної трансформації НІС за рахунок обґрунтування принципів забезпечення інституціональних передумов розвитку МП; методичні положення щодо державного регулювання структурно-функціонального розвитку НІС; організаційно-правове забезпечення розвитку МП в структурі НІС України. Дістали подальшого розвитку: обґрунтування ролі і місця МП у розвитку НІС на основі визначення головної цілі її структурного розвитку; теоретико-методичний підхід до розбудови НІС шляхом стимулювання розвитку МП; інформаційно-аналітичне забезпечення виявлення проблем розвитку МП як елементу НІС України.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.07.17.0066/0516U000826

Ценклер Наталія Іванівна. Розвиток економіки Карпатського регіону в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: Дис. д.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 13.10.2016.

УДК 332.122:339.922 (043.5).

444 с.: 24 табл., 83 іл. – Бібліогр.: 301 назва.

Розроблено підходи до оцінювання розвитку економіки регіону та запропоновано напрями її трансформації, проаналізовано передумови та фактори, окреслено ретроспективні тенденції та особливості сучасного етапу розвитку економіки регіону, здійснено оцінку зовнішньоекономічних зв'язків, досліджено проблеми соціалізації економіки Карпатського регіону та запропоновано шляхи їх вирішення. Здійснено порівняльний аналіз розвитку економіки суміжних регіонів України та країн-членів ЄС. Оцінено можливості перспективного розвитку економіки Карпатського регіону з метою збалансування потреб населення та інтересів держави. Здійснено статистичний аналіз та розроблено прогнозні моделі і сценарії розвитку економіки Карпатського регіону в контексті активізації євроінтеграційних процесів. Розглянуто прогнозні напрями та концептуальні завдання новітнього просторового структурування Карпатського регіону у світлі розширення єдиного європейського економічного простору. Обґрунтовано напрями та механізми реалізації стратегії розвитку економіки Карпатського регіону в умовах євроінтеграції, розроблено відповідні моделі.

06.07.17.0067/0517U000051

Томарева-Патлахова Вікторія Валеріївна. Концептуальні основи удосконалення державної політики соціально-економічного розвитку регіонів України: Дис. д.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 12.01.2017.

УДК 332.142.2.

478 с.: 45 табл., 76 іл. – Бібліогр.: 348 назв.

У дисертації подано концепцію регіонального розвитку в контексті вдосконалення державної регіональної політики, у межах якої розроблено концептуальну модель паритетного регіонального розвитку в умовах децентралізації. Запропоновано механізм реалізації державної політики паритетного регіонального розвитку на основі реалізації оптимізаційної моделі шляхом упровадження системи партнерства "регіон-принципал - регіон-беніфіціар". Удосконалено трактування сутності регіональний розвиток шляхом визначення сутності паритетного регіонального розвитку через його імперативи.

06.07.17.0068/0517U000195

Максимчук Максим Віталійович. Інституціалізація структурно-просторових змін економіки регіонів України: Дис. д.е.н. /Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України. – Захищена 03.03.2017.

УДК 332.1:330.837(477).

388 с.: 19 табл., 83 іл. – Бібліогр.: 373 назви.

Об'єкт дослідження: процеси структурно-просторових змін економіки регіонів України. Мета: обґрунтування теоретико-методологічних засад інституціалізації структурно-просторових змін економіки регіонів держави і розроблення практичних рекомендацій щодо формування регіональної структурної політики. Методи: теоретичне узагальнення, порівняння, аналіз й систематизація, класифікація, структурний, статистичний та інституційний економічний аналіз, економіко-математичне моделювання, картографічний, геоінформаційне моделювання. Новизна: вперше обґрунтовано концептуальні засади регіонального інституціоналізму як однієї з фундаментальних складових сучасної теорії регіональної економіки, запропоновано методологічний підхід до визначення сутності процесів інституціалізації структурно-просторових змін економіки регіонів, удосконалено методологічний підхід до дослідження структурно-просторових змін в економіці регіонів, наукові положення щодо формування адміністративного ринку регіональної політики шляхом виділення його структурних складових, функцій та типів, методичний підхід до оцінки структурних зрушень в економіці регіонів. Сфера використання: в діяльності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України при підготовці аналітичних матеріалів та стратегічних документів, Національного інституту стратегічних досліджень при підготовці розділу «Регіональна політика та розвиток місцевого самоврядування» щорічного послання Президента України до Верховної Ради України, Чернівецької обласної державної адміністрації при розробці програми економічного і соціального розвитку області, Львівської обласної державної адміністрації при розробці проекту програми соціально-економічного та культурного розвитку, для проведення соціально-економічного планування регіонального розвитку області.

06.07.17.0069/0416U004364

Корогод Ірина Володимирівна. Роль малого бізнесу в структурних трансформаціях регіональних господарських систем: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 12.10.2016.

УДК 334.012.61-022.51:332.13(043.3).

227 с.: 27 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Обґрунтовані теоретико-методологічні засади розвитку малого бізнесу та розроблені практичні рекомендації щодо активізації його впливу на структурні трансформації регіональних господарських систем. В роботі розкрито економічну сутність та зміст малого бізнесу в трансформаційних процесах, запропоновано класифікацію малих підприємств, узагальнено принципи функціонування та розвитку малого бізнесу, обґрунтовано авторський методичний підхід до оцінки впливу малого бізнесу на структурні трансформації регіональних господарських систем. Теоретично обґрунтовано і доведено практичну доцільність зміни напрямків регіонального розвитку через запровадження функціональної моделі управління розвитком бізнесу в умовах трансформаційних процесів, що базуються на ефективній взаємодії бізнесу, територіальних органів влади та інститутів громадянського суспільства у напрямі структурної модернізації, як каталізатора нарощування конкурентних переваг на впу-

трішньому і зовнішньому ринках.

06.07.17.0070/0416U004365

Польовська Василина Василівна. Активізація розвитку гірських територій регіону:

Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 12.10.2016.

УДК 332.122 (477.87) (23.0).

175 с.: 35 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

Досліджено теоретичні і практичні аспекти забезпечення збалансованого розвитку територій гірської місцевості. Обґрунтовано рівень розвитку гірських територій з урахуванням важливих складових, зокрема економічної, соціальної, екологічної. Здійснено аналіз регіональних природних і суспільних передумов і властивостей розвитку гірських територій в контексті позиційних властивостей та функцій території, зокрема природних і кліматичних умов, природного довкілля і його якості, наявного природного потенціалу, та суспільних властивостей, що зумовлюються місткістю і освоєністю території, а також демографічними, соціальними господарськими (економічними) та екологічними властивостями території. На основі узагальнення зарубіжного досвіду, з урахуванням реалізації інституційних засад, обґрунтовано перспективні напрями активізації розвитку гірських територій. Запропоновано комплексний підхід до аналізу і формування системи активізації розвитку гірських територій регіону, шляхом визначення наукових підходів, принципів, пріоритетів розвитку, завдань і цілей, а також формування ефективного інституційного управлінського механізму.

06.07.17.0071/0416U004493

Шаповаленко Денис Олександрович. Соціально-економічний механізм комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону:

Дис. к.е.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 07.10.2016.

УДК 332.146.2.

276 с.: 32 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Мета: розробка теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону. Об'єкт дослідження: процес формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону. Предмет дослідження: сукупність теоретичних, методичних і практичних методів формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону. Методи дослідження: методи теоретичного узагальнення та систематизації; методи системного аналізу; методи аналізу та синтезу; статистичні методи; графічні та табличні методи; порівняльний аналіз; методи економічного аналізу. Удосконалено концептуальний підхід до формування соціально-економічного механізму комплексного розвитку житлово-комунального господарства регіону. Запропоновано комплексний підхід до моделювання оцінки і прогнозування державної фінансової підтримки першого рівня. Та модель оцінки, аналізу і прогнозування обсягу наданих комунальних послуг в залежності від обсягу наявних ресурсів на основі виробничої функції Кобба – Дугласа – Тінбергена. Впроваджено модель оптимізації планування та управління інвестиційним процесом ЖКГ регіону та модель оцінки ефективності бюджетної фінансової підтримки житлово-комунального господарства. Сфера використання: органи місцевого самоврядування, ВНЗ.

06.07.17.0072/0416U004497

Новіков Дмитро Антонович. Теоретико-

методичне забезпечення управління трудовим потенціалом промисловості регіонів України:

Дис. к.е.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 07.10.2016.

УДК 331.522.4.

246 с.: 18 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Мета: вдосконалення та обґрунтування теоретико-методичного базису управління трудовим потенціалом промисловості регіонів України. Об'єкт дослідження: процес управління трудовим потенціалом промисловості регіонів України. Предмет дослідження: теоретичні положення, методичні та практичні підходи до формування і функціонування системи управління трудовим потенціалом промисловості регіонів України. Методи дослідження: системний підхід; метод діалектичної логіки; контент-аналіз; дедуктивний метод; індуктивний метод; методи аналізу та синтезу; статистичний і порівняльний аналіз; кластерний аналіз; кореляційно-регресійний аналіз; морфологічний аналіз; графічний метод; метод нечіткої логіки. Удосконалено методичний підхід до вимірювання та оцінювання трудового потенціалу промисловості регіонів та методичне забезпечення розмежування кількісних значень інтегральних показників трудового потенціалу промисловості регіонів з використанням методу нечіткої логіки за функцією приналежності. Запропоновано теоретичне обґрунтування соціально-економічної природи та змісту категорії "трудова потенціал промисловості регіону". Впроваджено методичний підхід до формування та функціонування системи управління трудовим потенціалом промисловості регіонів України. Сфера використання: органи місцевого самоврядування, ВНЗ.

06.07.17.0073/0416U004540

Бас-Юрчишин Мар'яна Андріївна. Формування та розвиток регіональних ринків медичного страхування:

Дис. к.е.н. /Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долинського Національної академії наук України". – Захищена 18.10.2016.

УДК [332.146:339.13]:369.06(477).

200 с.: 27 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Об'єкт дослідження: процеси розвитку регіональних ринків медичного страхування в Україні. Мета: поглиблення теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення функціонування регіональних ринків медичного страхування. Методи: теоретичне узагальнення, порівняння, історичний та логічний, індукції та дедукції, синтезу та аналізу, спостереження, кластерний аналіз, економетричні, статистичні, соціологічні дослідження та СВОТ-аналіз, теоретико-прикладне моделювання, графічні, стратегічне програмування і структурно-функціональний. Новизна: вперше обґрунтовано концептуальні засади розвитку регіональних ринків медичного страхування, що ґрунтуються на гармонізації інтересів та управлінських рішень учасників процесу надання (отримання) та регулювання послуг медичного страхування на регіональному і локальному рівнях, удосконаленні інституціональної організації цих ринків та механізму функціонування обов'язкового медичного страхування, а також оптимізації фінансово-економічних відносин у цій сфері, удосконалено термінологічний апарат дослідження, зокрема, трактування поняття регіональних ринків медичного страхування як систем взаємодії локалізованих на території регіону суб'єктів страхування, підхід до формування організаційно-інституційного забезпечення функціонування обов'язкового медичного страхування, теоретико-методичні підходи до дослідження регіональних ринків медичного страхування. Сфера використання: у практичній діяльності Департаменту економічної

політики Львівської обласної державної адміністрації, Нововолинського відділення Володимир-Волинської ОДП ГУ ДФС у Волинській області та Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень у м. Львові при розробці пропозиції щодо стратегічних пріоритетів розвитку РРМС, у навчальному процесі Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій при викладанні дисциплін «Регіональна економіка», «Спільні політики Європейського Союзу», «Маркетинг» та Львівського інституту менеджменту.

06.07.17.0074/0416U005505

Гоманюк Олена Костянтинівна. Розвиток регіональних ринків банківських послуг: Дис. к.е.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 17.11.2016.

УДК 332.11(043).

319 с.: 35 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Об'єкт дослідження: процес розвитку регіональних ринків банківських послуг. Мета дисертаційної роботи полягає в розробленні теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо забезпечення розвитку регіональних ринків банківських послуг. Методи: системного аналізу, логічного узагальнення, синтезу, порівняння, економіко-статистичні методи, моделювання, табличний і графічний методи, програмно-цільовий. Результати: розроблено підходи до стимулювання міжрегіональних взаємодій на основі формування кластерів за участю банківських установ, котрі передбачають співробітництво на міжрегіональному та регіональному рівнях. Удосконалено: поняття «регіональний ринок банківських послуг»; класифікацію видів регіональних ринків банківських послуг; фактори впливу на розвиток регіональних ринків банківських послуг; методичний підхід до аналізу та оцінки рівня розвитку регіональних ринків банківських послуг; підходи до реалізації державної регіональної і регіональної політики розвитку регіональних ринків банківських послуг. Дістали подальший розвиток: визначення функцій регіонального ринку банківських послуг; вдосконалення територіальної організації регіональних ринків банківських послуг в аспекті розміщення материнських компаній банківських установ у полюсах росту. Впровадження: Луцьким національним технічним університетом при виконанні науково-дослідних тем; Луцькою міською радою; Головним управлінням статистики у Волинській області; Волинським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України; у навчальний процес Луцького національного технічного університету.

06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки

06.07.17.0075/0516U000825

Маловичко Світлана Вікторівна. Теорія та методологія управління електронною торгівлею підприємств: Дис. д.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 28.10.2016.

УДК 001.5'8[004.738.5:339]-043.86(043).

393 с.: 67 табл., 108 іл. – Бібліогр.: 611 назв.

Об'єкт - процес управління електронною торгівлею підприємств в умовах інформаційної економіки; методи - загальнонаукові та спеціальні методи аналізу; результати - обґрунтування теоретико-методологічних засад, науково-методичних та практичних рекомендацій з управління електронною торгівлею підприємств; новизна - концепція управління електронною торгівлею підприємств; модель електронної торгівлі підприємств як об'єкта управління; поняття "простір електронної торгівлі підприємства";

теоретико-методологічні підходи до формування механізму інтернального адміністрування електронної торгівлі підприємств; теоретико-методичні підходи до розвитку системи управління електронною торгівлею підприємства; концепція розвитку електронної торгівлі підприємств; концептуальна модель детермінації стратегії управління електронною торгівлею підприємств; уточнення поняття "управління електронною торгівлею підприємств"; теоретико-методологічні засади управління електронною торгівлею підприємств; детермінанти розвитку електронної торгівлі підприємств; методичний інструментарій оцінки розвитку електронної торгівлі підприємств; науково-методичний підхід до оцінки стану електронної торгівлі підприємств; теоретико-методичний підхід до аналізу функціонального блоку системи управління електронною торгівлею підприємства; обґрунтування цільових напрямів модернізації підсистеми логістики електронної торгівлі підприємств; науково-практичні підходи до формування стратегічних пріоритетів розвитку підсистеми маркетингу електронної торгівлі підприємств.

06.07.17.0076/0516U000855

Сокольська Тетяна Вікторівна. Ресурсне забезпечення економічного зростання сільськогосподарського виробництва: Дис. д.е.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 04.11.2016.

УДК 338.432-026.23.

440 с.: 34 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 436 назв.

Об'єктом дослідження є ресурсне забезпечення економічного зростання сільськогосподарського виробництва; теоретико-методологічну основу дослідження становили фундаментальні положення теорій економічних систем, соціально-економічної динаміки, державного регулювання аграрної економіки; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених різних шкіл та напрямів, що стосуються проблем економічного зростання та розвитку сільськогосподарського виробництва, і агросфери, а саме: діалектичний метод пізнання економічних явищ і системний, суб'єктивний, діалектико-матеріалістичний, раціоналістичний, неопозитивістсько-емпіричний підходи - для вивчення зв'язків між явищами і процесами економічного зростання сільськогосподарського виробництва, його ресурсним забезпеченням, соціально-економічним і екологічним розвитком. Обґрунтовано науково-методичні засади ресурсного забезпечення еколого-соціоорієнтованого економічного зростання сільськогосподарського виробництва, розкрито сутність цього поняття, розглянуто еволюцію теорій економічного зростання. Систематизовано основні чинники та обмежувачі економічного зростання сільського господарства як економічної системи; визначено його особливості, складові та індикатори. Здійснено комплексний аналіз ресурсного забезпечення економічного зростання сільськогосподарського виробництва (фінансове, інноваційне та матеріально-технічне забезпечення, розвиток людського капіталу, стан та динаміка розвитку інфраструктури аграрного ринку), визначено тенденції соціально-економічних та екологічних процесів у сільському господарстві.

06.07.17.0077/0516U000878

Борисова Тетяна Михайлівна. Маркетинг некомерційних суб'єктів: теорія, методологія, практика: Дис. д.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 330.01:339.138.

457 с.: 21 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 490 назв.

Об'єкт - маркетингова діяльність некомерційних суб'єктів. Мета - розробка концептуально-теоретичних положень, методології і науково-практичних рекомендацій,

спрямованих на удосконалення маркетингової діяльності організованих некомерційних суб'єктів. Методи - системний, аналізу і синтезу, історико-логічного аналізу, системно-функціональний, логічного узагальнення та екстраполяції, наукової абстракції, економіко-статистичний, графічний і табличний, методи збирання та первинного оброблення конкретних даних, ретроспективного аналізу, метод експертного оцінювання, метод кластерного аналізу, економіко-математичного моделювання та регресійно-кореляційного аналізу. Результати - теоретичне узагальнення і нове вирішення актуальної наукової проблеми, що полягає у розробленні концептуально-теоретичних положень, методології та науково-практичних рекомендацій щодо маркетингу некомерційних суб'єктів. Новизна - сформовано теоретико-методологічні положення маркетингу в діяльності некомерційних суб'єктів, що враховують передумови, етапи становлення та детермінанти їх розвитку; розвинуто категоріальний апарат маркетингу некомерційних суб'єктів, розроблено рекомендації щодо розвитку соціальної реклами; доведено, що пошук напрямів розвитку маркетингової діяльності некомерційних суб'єктів слід здійснювати з урахуванням викликів, специфіки етапу процесу маркетингової діяльності та сфери їх діяльності; конкретизовано імперативи формування та сформовано концептуальну схему системи маркетингу некомерційних суб'єктів і концепцію її інтеграції з маркетинговим середовищем; обґрунтовано систему показників маркетингового забезпечення соціального ефекту некомерційних суб'єктів та підхід до оцінювання рівня їх соціального ефекту; доведено, що реалізація соціальної функції некомерційних суб'єктів повинна ґрунтуватись на маркетинговому механізмі. Впроваджено у діяльність Міжнародної організації з міграції в Україні, Всеукраїнської Коаліції громадських організацій з протидії торгівлі людьми, громадської організації "Тернопільський міський жіночий клуб "Відродження нації", Вінницької громадської організації "Товариство феміністок "Прогресивні жінки", Закарпатської громадської жіночої організації "Веста", Харківської громадської організації "Шлях до життя", Вінницької обласної правозахисної організації "Джерело надії", відділу сім'ї та молоді Тернопільської обласної державної адміністрації, управління розвитку інфраструктури, транспорту та енергозбереження Тернопільської обласної державної адміністрації та у навчальний процес Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. Сфера використання - діяльність неприбуткових підприємств, установ, організацій.

06.07.17.0078/0516U000893

Шкуратов Олексій Іванович. Науково-методологічні основи забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі України:

Дис. д.е.н. /Інститут агроекології і природокористування НААН. – Захищена 28.11.2016.

УДК 631.15 : 502.33 : 502.5.

447 с.: 45 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 411 назва.

У дисертаційній роботі досліджено сутність і зміст екологічної безпеки в аграрному секторі та уточнено понятійно-категоріальний апарат за темою дослідження. Узагальнено та поглиблено концептуальні положення організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в контексті сучасної парадигми сталого розвитку аграрного сектора. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі. Обґрунтовано структурно-логічну модель системи організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі. Розроблено методичні підходи до інтегральної оцінки рівня екологічної безпеки в аграрному секторі економіки. Здійсне-

но аналіз сучасного стану та виявлено основні ризики і загрози екологічної безпеки в аграрному секторі України. Оцінено рівень екологічної безпеки в аграрному секторі регіонів України. Визначено напрями удосконалення системи організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі. Удосконалено теоретико-методичний підхід до функціонування інструментів управління в системі організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки аграрної сфери. Запропоновано стратегічні імперативи екологічної безпеки в аграрному секторі економіки. Розроблено та обґрунтовано науково-методичні підходи до вибору стратегії управління екологічною безпекою в аграрному секторі.

06.07.17.0079/0517U000047

Сидоренко Оксана Василівна. Управління розвитком біржової діяльності на ринку сільськогосподарської продукції:

Дис. д.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 27.12.2016.

УДК 005.915:336.761:63.002.6.

455 с.: 20 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 624 назви.

Об'єкт дослідження: процес управління розвитком біржової діяльності на ринку сільськогосподарської продукції. Мета роботи: розвиток теоретичних положень та розробка методології управління розвитком біржової діяльності на ринку сільгосппродукції в умовах нестабільного зовнішнього і внутрішнього середовища. Методи дослідження: анкетування, абстрактно-логічний, логіко-семантичний, історичний, теоретичного узагальнення, порівнянь, діалектичний, дедукції, індукції, статистичного аналізу, рядів динаміки, монографічний, декомпозиції, прогнозування. Наукова новизна: вперше визначено біржову діяльність як керовану систему, розроблено методику комплексного оцінювання системи управління розвитком біржової діяльності на ринку сільгосппродукції, розроблено організаційну структуру і функції спеціального єдиного державного органу регулювання ринку біржових послуг на товарному ринку - Національної комісії з ф'ючерсного ринку; удосконалено зміст поняття "розвиток біржової діяльності", системно-синергетичний підхід щодо побудови системи управління розвитком біржової діяльності, методи оцінки ефективності біржової діяльності; дістали подальшого розвитку методичні підходи до формалізації біржової діяльності, інституційний підхід в оцінці управління біржовою діяльністю, наукове обґрунтування обов'язкового застосування інструментів біржового ризик-менеджменту.

06.07.17.0080/0517U000048

Могилова Марина Михайлівна. Відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств України в умовах інституційних змін:

Дис. д.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 28.12.2016.

УДК 330.31:658.27:631.11 (043.5).

470 с.: 59 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 368 назв.

Об'єкт дослідження: процес відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств України в умовах інституційних змін. Мета роботи: розробка теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного забезпечення відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств в умовах інституційних змін. Методи дослідження: індукції та дедукції, аналізу та синтезу, системного підходу, абстрактно-логічний, розрахунково-конструктивний, порівняння, групування, графічний, середніх величин, кореляційно-регресійний. Наукова новизна: вперше розроблено методичні підходи щодо дослідження стану відтворю-

ння основних засобів сільськогосподарських підприємств та діагностики їх потенційної здатності до самофінансування відтворення в умовах інфляції, зважаючи на результати верифікації статистичної та облікової інформації про вартісні параметри основних засобів і обґрунтування необхідності їх коригування відповідно до відновної вартості; обґрунтовано доцільність поєднання переоцінки основних засобів сільськогосподарських підприємств за справедливою вартістю і загальногалузевої індексації їх балансової вартості, з метою проведення якої розроблено методику визначення коефіцієнтів індексації, що враховують рівень зростання цін на основні засоби сільськогосподарського призначення і реалії їх переоцінки в сільськогосподарських підприємствах; запропоновано принципи пріоритетності методів нарахування амортизації за видами основних засобів сільськогосподарського призначення з відповідним обґрунтуванням раціональних методів і розробкою диференційованих норм амортизації.

06.07.17.0081/0517U000054

Новаковська Ірина Олексіївна. Еколого-економічні засади управління міським землекористуванням: Дис. д.е.н. /Інститут агроекології і природокористування НААН. – Захищена 27.01.2017.

УДК 332.54 : 332.2 : 911.375.

412 с.: 30 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

У дисертаційній роботі досліджується теорія, методологія та практика регулювання системи управління землекористуванням міст. Системно досліджено теоретичні основи формування структури міського землекористування за соціально-економічними функціями, видами економічної діяльності, власнісним статусом та нормативно-правового забезпечення розвитку міського землекористування. Обґрунтовано концептуальні засади управління міським землекористуванням, функціонування системи охорони земель міст, основні принципи та напрями прогнозування землекористування міст, організаційно-економічні механізми удосконалення процесу використання земель у контексті децентралізації влади. Визначено механізми розвитку системи нормативної грошової оцінки земель та земельного ринку, збереження ландшафтно-рекреаційного комплексу міст, удосконалення громадського контролю за використанням та охороною земель, оцінки параметрів землекористування мегаполісів. Запропоновано методичні основи та методологічні положення розроблення планів земельно-господарського устрою міст, складання проектів впорядкування територій для містобудівних потреб, оцінки економічної, екологічної та соціальної ефективності міського землекористування.

06.07.17.0082/0517U000095

Лазарєва Олена Володимирівна. Теоретичні та методологічні засади формування інноваційної моделі регіонального сільськогосподарського землекористування: Дис. д.е.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 31.01.2017.

УДК 332.3:338.432:332.122.

526 с.: 55 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

У роботі досліджено теоретико-методологічні та практичні аспекти удосконалення механізму використання земель сільськогосподарського призначення. Викладені особливості сталого розвитку сільськогосподарського землекористування, розкрито глибинну сутність механізму раціонального використання землі. Проведено соціально-економічну та екологічну діагностику сільськогосподарського землекористування в регіоні. Висвітлено роль процесу конвергенції у форматі системних перетворень у сільськогосподарському землекористуванні. Розроблено пропозиції щодо удосконалення процесу інноваційного розвитку сільськогоспо-

дарського землекористування. Визначені управлінські фактори формування конкурентоспроможності сільськогосподарського землекористування. Розкриті інноваційні засади формування екологобезпечного землекористування в умовах децентралізації влади. Викладені підходи щодо інституціональної трансформації ринку землі, наукові підходи до стратегічного планування використання землі, обґрунтовано застосування методики форсайту як сучасного наукового підходу до стратегічного планування використання землі. Сформульовані пропозиції щодо використання SWOT-аналізу для формування моделі раціонального сільськогосподарського землекористування, що дозволяє визначити його сильні і слабкі сторони, його потенційні можливості та загрози. Розкрито власне бачення розвитку ринку земельних ділянок власників земельних паїв.

06.07.17.0083/0517U000152

Парубець Олена Миколаївна. Теоретико-методологічні засади розвитку мережевих структур у транспортному секторі України:

Дис. д.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 23.02.2017.

УДК 001.891:338.47(477)(043.3).

467 с.: 27 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

У дисертації теоретично обґрунтовано та запропоновано нове вирішення наукової проблеми, що полягає в розробленні теоретико-методологічних основ, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо розвитку мережевих структур у транспортному секторі (МСТС) України в умовах глобалізаційних, інтеграційних та інституційних змін. Досліджено еволюцію розвитку мережевих структур у транспортному секторі України, країн ЄС та держав пострадянського простору.

06.07.17.0084/0517U000169

Погріщук Галина Борисівна. Інноваційно-екологічний розвиток аграрного сектора економіки: теорія, методологія, практика: Дис. д.е.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 504.00.76:338.432(477).

419 с.: 53 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 373 назви.

Методологічних та практичних засад інноваційно-екологічного розвитку аграрного сектора економіки. В роботі обґрунтовано теоретичні засади та узагальнено наукові підходи до трактування інноваційного розвитку в контексті його еколого-економічних трансформацій, виділено та обґрунтовано категорію "інноваційно-екологічний розвиток аграрного сектора економіки", розкрито екологічну складову в системі інноваційно-орієнтованого аграрного виробництва. В дисертації розвинуто концептуальні засади інноваційно-екологічного розвитку аграрного сектора економіки; обґрунтовано цільову методологію екологобезпечного використання природних ресурсів інноваційно-екологічного розвитку аграрного сектора економіки; удосконалено методичний підхід до визначення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, запропоновано механізм економічного стимулювання за раціональне використання та охорону земель. Обґрунтовано стратегічні орієнтири інноваційно-екологічного розвитку аграрного сектора економіки; розроблено напрями активізації інноваційно-екологічного розвитку з урахуванням досвіду європейських держав; визначено шляхи активізації розвитку органічного землеробства в Україні та здійснено гео економічне моделювання якості земельних угідь у системі розвитку аграрного сектора економіки на інноваційно-екологічних засадах.

06.07.17.0085/0517U000170

Безп'ята Ірина Володимирівна. Інвестиційне забезпечення аграрного сектора економіки: теорія, методологія, практика: Дис. д.е.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищено 03.03.2017.

УДК 330.322:338.43.

379 с.: 53 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню теоретико-методологічних засад і практичних пропозицій щодо інвестиційного забезпечення аграрного сектора економіки України як одного з найбільш дієвих організаційно-економічних механізмів сталого розвитку та гарантування продовольчої безпеки держави. Досліджено генезис теоретичних положень і наукових тлумачень базових понять системи інвестування, розкрито економічну сутність інвестицій, їх властивості, класифікації та значення у відтворювальному процесі. Отримали розвиток методологічні підходи щодо оцінки інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості аграрного сектору, оцінки соціально-економічної результативності інвестицій. Проведено аналіз ресурсного забезпечення суб'єктів господарювання та визначено соціально-економічну результативність інвестицій в аграрному секторі. Висвітлено питання розвитку системи маркетингу, посилення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, підвищення економічної ефективності виробництва як чинників формування інвестиційної привабливості аграрного сектору. Обґрунтовано основні напрями удосконалення механізму державного регулювання інвестування інноваційного розвитку аграрного сектору та механізму реалізації інвестиційної політики держави. Реалізовано концептуальні положення методики довгострокового прогнозування розвитку аграрного сектору на інвестиційній основі, здійснено моделювання інвестиційного забезпечення розвитку аграрного сектору на основі кластерного аналізу.

06.07.17.0086/0517U000179

Антохов Андрій Анатолійович. Інноваційний розвиток економіки регіонів в умовах інтелектуалізації суспільства: Дис. д.е.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищено 01.03.2017.

УДК [332.1:330.341.1:331.102.344]:008.2 (477.8).

475 с.: 40 табл., 83 іл. – Бібліогр.: 641 назв.

Дисертаційна робота присвячена науковому обґрунтуванню теоретико-методологічних засад та розробленню практичних рекомендацій щодо пріоритетів інноваційного розвитку економіки регіонів в умовах інтелектуалізації суспільства з перспективним формуванням технологічно-сингулярних регіональних економічних систем. У роботі розвинуто понятійно-термінологічний апарат дослідження інноваційного розвитку економіки регіонів з формулюванням дефініцій економіко-регіоналістичного, інтелектуально-потенційного, управлінського та діалектичного змісту. Сформовано теоретичну платформу та здійснено наукові обґрунтування глокалізаційного пріоритету інноваційного розвитку економіки з реалізацією локально-регіональної моделі. Обґрунтовано концепцію факторів інноваційного розвитку регіональної економіки в умовах інтелектуалізації суспільства з визначенням ієрархії факторної множинності. Розроблено систему механізмів регулювання економіки регіонів у контексті посилення її суспільно-технологічної природи. Сформульовано концепт технологічно-сингулярних регіональних економічних систем як модерної моделі розвитку регіональної економіки з конкретизацією ознак технологічного, економічного, ціннісного, розвиткового характеру. Проаналізовано специфіку інституціоналізації технологічно-сингулярних ознак в економічній системі Карпатського ре-

гіону в розрізі сфер бізнесу, зайнятості і науково-освітньої діяльності. Вивчено зарубіжний досвід інноваційного розвитку економіки регіонів з активізацією інтелектуалізації суспільства. Виявлено особливості формування технологічної культури українського суспільства. Окреслено перспективи роботизації у різних сферах суспільного та економічного життя. З'ясовано характер впливу переходу до технологічно-сингулярного етапу розвитку економіки та масовості роботизації на затребуваність у людській праці.

06.07.17.0087/0416U004290

Рачкован Ольга Дмитрівна. Формування стратегії адаптації підприємств торгівлі:

Дис. к.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищено 28.10.2016.

УДК 658.85.

187 с.: 30 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Об'єкт - процес формування стратегії адаптації підприємства; мета - обґрунтування теоретичних засад, розробка методичних і практичних рекомендацій щодо формування стратегії адаптації підприємств торгівлі; методи - загальнонаукові та специфічні; результати - обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування стратегії адаптації підприємств торгівлі; новизна - понятійний апарат теорії стратегічного управління в частині уточнення сутності понять "адаптація підприємства", "стратегія адаптації підприємства", класифікація видових проявів адаптації підприємств торгівлі, науково-методичний підхід до оцінювання рівня сприятливості зовнішнього середовища для розвитку торговельного підприємства, науково-методичний підхід до оцінювання ресурсної складової адаптаційного потенціалу підприємства торгівлі, методичний інструментарій комплексної оцінки адаптаційного потенціалу торговельного підприємства, інтегрований підхід до формування стратегії адаптації підприємств торгівлі.

06.07.17.0088/0416U004457

Лещенко Лариса Олександрівна. Механізм формування прибуткового виробництва овочів у сільськогосподарських підприємствах:

Дис. к.е.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Захищено 11.10.2016.

УДК [631.15:65.011.44]:635.044.

218 с.: 51 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Об'єктом дослідження є процес формування прибуткового виробництва овочів в сільськогосподарських підприємствах. Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму підвищення прибутковості виробництва овочів у сільськогосподарських підприємствах. Наукова новизна полягає в економічному обґрунтуванні доцільності інтеграції тепличних підприємств в корпорацію з урахуванням прогнозованих тенденцій розвитку овочівництва, сучасних вимог ринкової системи та її орієнтації на вдосконалення механізму формування прибуткового виробництва. У дисертаційному дослідженні використовувалися такі методи та прийоми: абстрактно-логічний; розрахунково-конструктивний; економіко-математичного моделювання; порівняння та відносних величин; графічний. Теоретичні й методичні положення доведено до рівня конкретних методичних розробок та практичних рекомендацій, спрямованих на формування прибуткового виробництва овочів у сільськогосподарських підприємствах. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.07.17.0089/0416U004469

Миколайчук Ярослав Леонідович. Оперативне управління виробництвом у сільськогосподарських підприємствах з використанням нових інформаційних технологій: Дис.

к.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 11.10.2016.

УДК 338.432:631.15:658.51.

263 с.: 39 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Об'єкт дослідження: процес оперативного управління та його інформаційне забезпечення у сільськогосподарських підприємствах Черкащини. Мета роботи: розробка науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення оперативного управління у сільськогосподарських підприємствах на основі впровадження в практику управління нових інформаційних технологій. Методи дослідження: діалектичний, абстрактно-логічний, системно-цільовий аналіз, деталізація, синтез, розрахунково-конструктивний, групування, кореляційний, індексний, порівняння, графічний, монографічний, хронометражу, факторного аналізу, емпіричний, експертних оцінок. Наукова новизна: вперше обґрунтовано доцільність використання в оперативному управлінні сільськогосподарським виробництвом інформаційної технології підготовки управлінських рішень на основі використання динамічних інтерактивних інформаційно-аналітичних панелей; удосконалено трактування категорії інформаційного забезпечення оперативного управління у сільськогосподарських підприємствах, системний підхід до формування інформаційного забезпечення оперативного управління у сільськогосподарських підприємствах, підхід до розробки інноваційно-інвестиційного проекту впровадження нових інформаційних технологій підтримки прийняття управлінських рішень у сільськогосподарському підприємстві; дістало подальшого розвитку обґрунтування специфічних функцій оперативного управління у сільськогосподарських підприємствах, підхід до класифікації інформаційних потреб оперативного управління.

06.07.17.0090/0416U004494

Чудопал Анна Іванівна. Оцінка ринкової вартості акціонерних товариств будівельної галузі із використанням інструментів порівняльного підходу: Дис.

к.е.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 08.10.2016.

УДК 69:657.922.

255 с.: 14 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 255 назв.

Мета: обґрунтування теоретико-методичного забезпечення та розробка практичних рекомендацій щодо оцінювання вартості акціонерних товариств будівельної галузі із використанням інструментів порівняльного підходу. Об'єкт дослідження: процес оцінки ринкової вартості акціонерних товариств будівельної галузі із використанням інструментів порівняльного підходу. Предмет сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до оцінки ринкової вартості акціонерних товариств будівельної галузі із використанням інструментів порівняльного підходу. Методи дослідження: системного та структурного аналізу; кореляційного аналізу; багатофакторного регресійного аналізу; метод зіставлення мультиплікаторів; графічний. Удосконалено: економічний зміст поняття "інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ринкової вартості акціонерних товариств будівельної галузі із застосуванням інструментів порівняльного підходу" та "інструменти порівняльного підходу до оцінки бізнесу". Запропоновано: методичне забезпечення інтегрального оцінювання ринкової вартості акціонерних товариств будівельної галузі на основі застосування розробленої економічної трьохфакторної моделі та методичний підхід

до ідентифікації переоцінених і недооцінених корпоративних прав. Впроваджено: інтегральну модель інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки ринкової вартості акцій акціонерних товариств будівельної галузі із використанням інструментів порівняльного підходу. Сфера використання: ВНЗ, підприємства будівельної галузі.

06.07.17.0091/0416U004495

Покуца Ілля Володимирович. Організаційно-економічний механізм відтворення основних виробничих засобів підприємства водопровідно-каналізаційного господарства: Дис.

к.е.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 06.10.2016.

УДК 658.152.

203 с.: 40 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Мета: розробка теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму відтворення основних виробничих засобів підприємств водопостачання і водовідведення та підвищення його економічної ефективності. Об'єкт дослідження: процеси відтворення основних виробничих засобів підприємств водопостачання і водовідведення в контексті їх фінансово-господарської діяльності. Предмет дослідження: сукупність теоретико-методичних положень, практичних рекомендацій та методів удосконалення організаційно-економічного механізму відтворення основних виробничих засобів підприємств водопостачання і водовідведення. Методи дослідження: синергетичний підхід; методи формалізації та методи класифікації; методи латентно-семантичного аналізу та сингулярного розкладання матриць; індексний метод та симплексний метод; методи теорії ігор. Удосконалено організаційно-економічний механізм відтворення основних виробничих засобів підприємств та інструментарій прогнозування обсягів фінансових коштів підприємств ВКГ, призначених для випадків ремонтів на основі побудованої моделі латентно-семантичного аналізу. Запропоновано методичний підхід до оптимізації фінансування капітальних ремонтів мереж ВКГ шляхом введення коригуючих коефіцієнтів та уточнення категоріального апарату, зокрема, визначення поняття "основні фонди ВКГ" як узагальнюючої категорії для всієї сукупності різноманітних засобів праці ВКГ. Впроваджено підхід до визначення обсягів фінансування ремонтів основних засобів ВКГ з урахуванням коефіцієнту старіння обладнання та методичний підхід щодо прийняття рішень ремонтними підрозділами підприємства ВКГ при плануванні капітальних ремонтів основних засобів. Сфера використання: водопровідно-каналізаційні підприємства, органи місцевого самоврядування, ВНЗ.

06.07.17.0092/0416U004496

Чех Наталія Олександрівна. Управління власним капіталом як складова забезпечення корпоративної безпеки акціонерних товариств: Дис.

к.е.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 08.10.2016.

УДК 65.012.8:657.411:334.7228.

195 с.: 12 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Мета: розробка теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо удосконалення процесу управління капіталом акціонерних товариств в системі забезпечення корпоративної безпеки. Об'єкт дослідження: процес управління капіталом акціонерних товариств в системі забезпечення корпоративної безпеки акціонерних товариств будівельної галузі. Предмет дослідження: сукупність теоретичних, методичних і практичних інструментів управління власним капіталом для забезпечення корпора-

тивної безпеки акціонерних товариств. Методи дослідження: абстрактно-логічний аналіз, системно-структурний аналіз, структуризації, економічного аналізу, методи аналізу експертної інформації, економічного моделювання, графічний. Систематизовано: теоретико-методичні підходи до визначення поняття "капітал" та процесу управління акціонерним капіталом в системі забезпечення корпоративної безпеки. Розроблено: методичний підхід до оцінки рівня корпоративної безпеки на прикладі акціонерних товариств будівельної галузі із врахуванням перспективи виходу на міжнародні фондові ринки. Проведено: інтегральне оцінювання загального рівня корпоративної безпеки акціонерних товариств. Розроблено: морфологічну матрицю ІРО-діагностики акціонерного товариства в процесі підготовки до здійснення розміщення акцій на фондовому ринку. Визначено: на базі комплексного аналізу процесу здійснення первинної пропозиції акцій пріоритетні заходи щодо запобігання виникненню загроз корпоративній безпеці при виході на фондові ринки, їх нейтралізації та комплексної протидії.

06.07.17.0093/0416U004547

Винограденко Сергій Олександрович. Інтенсифікація використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств: Дис.

к.е.н. /Харківський національний аграрний університет імені В.В.Докучаєва. – Захищена 25.10.2016.

УДК 631.151:332.33.

242 с.: 52 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 278 назв.

Об'єктом дослідження є процес інтенсифікації використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад й пропозицій щодо інтенсифікації використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств. Наукова новизна полягає в розробці теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо інтенсифікації використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств. Використано такі методи та прийоми дослідження: абстрактно-логічний; монографічний; компаративний; економіко-статистичний; математичне вирівнювання динамічних рядів; статистичних групувань; кореляційний аналіз; регресійне моделювання; розрахунково-конструктивний; графічний. Теоретичні й методичні положення дисертаційної роботи доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій, спрямованих на інтенсифікацію використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.07.17.0094/0416U004571

Яшина Ірина Михайлівна. Управління сільськогосподарськими підприємствами малого бізнесу на засадах маркетингу: Дис.

к.е.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 04.11.2016.

УДК 338.24:658.8.

165 с.: 38 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Об'єктом дослідження є процес управління сільськогосподарськими підприємствами малого бізнесу на засадах маркетингу. Теоретико-методичною основою дослідження є базові положення сучасної економічної теорії, законодавчі та нормативно-правові акти України з питань розвитку малого підприємництва, праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали періодичних видань, які стосуються окремих аспектів досліджуваної проблеми, статистичні збірники України, дані бухгалтерської і статистичної звітності сільськогосподарських підприємств малого бізнесу (у тому числі й Херсонської області). У процесі дослідження вико-

ристовувалися такі методи: діалектичний та структурно-логічний; аналізу і синтезу (для вивчення окремих складових комплексу маркетингу малих сільськогосподарських підприємств); економіко-статистичні (для аналізу сучасного стану управління підприємствами на засадах маркетингу); монографічний (для вивчення механізмів забезпечення стабільного функціонування малих сільськогосподарських підприємств та механізму управління ними на засадах маркетингу з урахуванням передового досвіду підприємств); метод кореляційно-регресійного аналізу (для виявлення залежності між маркетинговими заходами та результатами діяльності); метод інтегральної оцінки (для аналізу факторів маркетингового середовища та елементів комплексу маркетингу) та ін.

06.07.17.0095/0416U004595

Федина Катерина Миколаївна. Організаційно-економічні засади екологічно безпечного природокористування: Дис.

к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 04.11.2016.

УДК 330.15:504.062 (043.3).

239 с.: 34 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Об'єктом дослідження є процеси організаційного та економічного забезпечення екологічно безпечного природокористування. Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та практичні засади організаційно-економічного забезпечення екологічно безпечного природокористування. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних підходів та вдосконалення практичних рекомендацій щодо організаційно-економічних засад екологічно безпечного природокористування. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема, такі як монографічний, історико-логічний, системно-структурний, логічного узагальнення, абстрактно-логічний, економіко-статистичні методи, серед яких кореляційно-регресійний аналіз, нормування показників та нечіткої логіки, а також наукового узагальнення та синтезу. Науковою новизною є удосконалено: теоретичні положення концепції екологічно безпечного природокористування, які, на відміну від існуючих, за допомогою виявлення міждисциплінарного характеру, розглядаються на системних засадах із застосуванням синергетичного підходу; удосконалено механізм організаційно-економічного забезпечення екологічно безпечного використання природних умов і ресурсів, в основу якого, на відміну від існуючих, покладено запровадження інтегрованого управління екологічно безпечним природокористуванням; удосконалено концептуальну модель запровадження внутрішнього вуглецевого ринку викидів парникових газів із застосуванням "зелених" інвестицій; розвинуто методичні підходи до оцінки рівня екологічно безпечного використання природних умов і ресурсів, в основу яких покладено визначення індексу екологічно безпечного природокористування в регіонах України; розвинуто науково-практичні рекомендації щодо формування стратегічних напрямів забезпечення екологічно безпечного природокористування в Україні, запровадження яких, в доповнення до існуючих, розглядаються у контексті реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом; розвинуто науковий підхід до зменшення вуглецевого сліду людини в Україні, який базується на застосуванні альтернативних джерел енергії. Сферою авторських рекомендацій є органи державної влади та місцевого самоврядування, навчальні заклади.

06.07.17.0096/0416U004596

Хомюк Наталія Леонідівна. Трансформація системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення: Дис.

к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 27.10.2016.

УДК 332.3:336.717.111(043.3).

250 с.: 35 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Об'єктом дослідження є процес трансформації системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення. Предметом дослідження є теоретичні та методичні засади трансформації системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад формування системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення та розробка практичних рекомендацій щодо її трансформації. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: монографічний, історико-логічний, системно-структурний, методи наукового узагальнення та синтезу, економіко-статистичні методи. Науковою новизною є удосконалені класифікація системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення, яка визначається на основі виділення податкових та неподаткових платежів, концептуальні засади трансформації системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення та методика прогнозування змін нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. Набули подальшого розвитку понятійно-категоріальний апарат в частині поглиблення сутності категорій "землі сільськогосподарського призначення" та "платежі за користування землями сільськогосподарського призначення", ідентифікація етапів трансформації системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення, визначення ролі земельного податку та орендної плати в системі регіонального сільськогосподарського землекористування та методичні підходи до формування системи податкових платежів за користування землями сільськогосподарського призначення із врахуванням світового досвіду. Теоретико-методичні положення дисертаційної роботи можуть бути використані для прийняття практичних рішень керівниками і спеціалістами, органами державного та регіонального управління, місцевого самоврядування.

06.07.17.0097/0416U004598

Мошчак Світлана Зеновіївна. Екологічна регламентація стратегічного розвитку національної енергетики: Дис. к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 27.10.2016.

УДК 338:45:620.9:504.06.

258 с.: 8 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Об'єктом дослідження є процеси стратегічного розвитку національної енергетики. Предмет дослідження - теоретико-методологічні та прикладні основи екологічної регламентації стратегічного розвитку національної енергетики в контексті вимог Європейського Енергетичного Співтовариства. Мета роботи - розвиток теоретичних і методичних підходів екологічної регламентації стратегічного розвитку національної енергетики з урахуванням вимог Європейського Енергетичного Співтовариства та надання науково-обґрунтованих рекомендацій до її удосконалення з урахуванням екологічних, економічних і соціальних аспектів. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема такі як логічного узагальнення, аналізу, порівняння і синтезу, структурного, факторного, кореляційного, аналізу, метод ситуативного аналізу, параметричний та графічний методи. Науковою новизною є удосконалені підходи та методичні засади типологізації розвитку та оцінювання екологічної регламентації національної енергетики відповідно до вимог Угоди про асоціацію з ЄС та Європейської Енергетичної Хартії; обґрунтування інвестицій в проекти енер-

гетичної галузі шляхом формалізації екологічних, економічних та суспільних умов інвестування. Набули подальшого розвитку дослідження тенденцій у ПЕК України, формування умов досягнення стратегічних пріоритетів розвитку національної економіки, науково-практичні рекомендації щодо приведення екологічної регламентації національного енергокомплексу до вимог Європейського Енергетичного Співтовариства відповідно до сучасного типу розвитку енергетики України. Сферою використання авторських рекомендацій є органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські організації, вітчизняні підприємства та навчальні заклади.

06.07.17.0098/0416U004617

Черненко Юлія Юріївна. Інтенсифікація виробництва овочів відкритого ґрунту на інноваційній основі у сільськогосподарських підприємствах: Дис. к.е.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Захищена 25.10.2016.

УДК [631.151.2:635]:631.17.001.76.

321 с.: 59 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Об'єктом дослідження є процес інтенсифікації виробництва овочів відкритого ґрунту в сільськогосподарських підприємствах на основі інновацій. Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо інтенсифікації виробництва овочів відкритого ґрунту на інноваційній основі у сільськогосподарських підприємствах. Наукова новизна полягає у розробці теоретико-методичних і практичних підходів до інтенсифікації виробництва овочів відкритого ґрунту на інноваційній основі у сільськогосподарських підприємствах. В дослідженні використано методи: абстрактно-логічний; аналізу та синтезу; економіко-математичного моделювання; порівняння; екстраполяції; статистичних групувань та кореляційно-регресійного аналізу; графічний. Теоретичні й методичні положення дисертаційної роботи доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій з підвищення інтенсифікації виробництва овочів відкритого ґрунту на основі інновацій у сільськогосподарських підприємствах регіону. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.07.17.0099/0416U004933

Орел Сергій Анатолійович. Економічний механізм забезпечення екологічної безпеки в агровиробництві: Дис. к.е.н. /Інститут агроєкології і природокористування НААН. – Захищена 28.11.2016.

УДК 330 : 502.049.5 : 631.15.

196 с.: 47 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

У дисертаційній роботі розкрито сутність економічного механізму гарантування екологічної безпеки в агровиробництві та визначено концептуальні основи його формування, що базуються на визначенні елементів внутрішньої структури механізму та взаємозв'язку із зовнішніми чинниками. З'ясовано основні причини виникнення та наслідки екологічних проблем в аграрному секторі. Визначено комплекс факторів, які спричиняють погіршення екологічного стану сільських територій. Запропоновано запровадження компенсаційного економічного механізму на засадах адресності за умови розроблення й прийняття органами місцевої влади спеціальної обласної програми фінансування виробників органічної продукції, що формуватиметься на принципах прозорості, матеріальної зацікавленості, розподілу фінансових ризиків, суспільної користі та обмеженості.

06.07.17.0100/0416U004990

Сас Ірина Сергіївна. Концентрація виробництва на аграрних підприємствах: методика виміру, аналіз, ефективність і регулювання: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 09.11.2016.

УДК 338.436:334.758(043.3).

198 с.: 53 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

У роботі здійснено узагальнення теоретичних засад концентрації виробництва та економічної концентрації на підприємствах агропромислового комплексу. Розглянуто підходи до тлумачення сутності даних понять та наведено власне їх визначення. Залежно від характеру розвитку даного процесу, виявлено її види та форми й обґрунтовано показники виміру. Проведено аналіз концентрації виробництва та економічної концентрації, досліджено взаємозв'язок між концентрацією виробництва та спеціалізацією підприємств. Здійснено аналіз і оцінювання сучасного стану концентрації земельних ресурсів аграрного сектору в Україні, обґрунтовано показники концентрації виробництва в молочному скотарстві та зерновиробництві. Запропоновано методичний підхід до розподілу підприємств за їх розміром - мікропідприємства, малі, дрібні, середні, великі і надвеликі, що надає змогу здійснювати об'єктивну оцінку діяльності таких підприємств і диференціювати по них економічні преференції. В роботі за методом DEA здійснено дослідження технічної ефективності концентрації виробництва на аграрних підприємствах за побудови input- та output- орієнтованих моделей за факторами ресурсно-продуктової і ресурсної концентрації з урахуванням ступеня її інтенсивності. Обґрунтовано рекомендовані межі граничного землекористування для агропромислових формувань, що спеціалізуються на переробці молока, та для аграрних формувань із домінуючим виробництвом сільськогосподарської продукції.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.07.17.0101/0516U000862

Пантелеева Наталія Миколаївна. Фінансові інновації в банківській системі України: Дис. д.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи". – Захищена 10.11.2016.

УДК 336.71:338:465.4(477).

528 с.: 39 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 557 назв.

У дисертації розроблено методологію та проведено комплексне дослідження фінансових інновацій в банківській системі України. Розкрито економічну сутність понять "фінансова інновація", "ринок фінансових інновацій", "інноваційний потенціал банківської системи". Обґрунтовано інституційно-функціональне значення ринку фінансових інновацій, розроблено механізм його регулювання на засадах державно-приватного партнерства, що дозволить вдосконалити нормативно-правове регулювання, враховуючи різноманітність та особливості фінансових інновацій. Розроблено підходи до формування механізмів управління інноваційним потенціалом банківської системи, управління фінансовими інноваціями. Досліджено передумови, чинники та тенденції впровадження та поширення фінансових інновацій у банківській системі України. Розроблено методичні підходи для комплексної оцінки ефективності, прогнозування прийняття та поширення фінансових інновацій. Обґрунтовано концептуальні засади та напрями розвитку фінансових інновацій на середньострокову перспективу в умовах реформування і необхідності переходу до інтенсивної моделі розвитку банківської системи України.

06.07.17.0102/0517U000052

Лактіонова Олександра Анатоліївна. Забезпечення гнучкості фінансової системи в умовах циклічного розвитку економіки: Дис. д.е.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 12.01.2017.

УДК 336.13.012.24:330.33.

531 с.: 44 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 516 назв.

Об'єкт - функціонування фінансової системи в умовах циклічного розвитку економіки; мета - поглиблення теоретико-методологічного обґрунтування основ гнучкості фінансової системи в умовах циклічного розвитку економіки та розробці практичного інструментарію її забезпечення для підвищення фінансової стабільності економіки; методи - структурно-функціонального та морфологічного аналізу, порівняльного та статистичного аналізу; статистичного моделювання; трендового аналізу; структурно-функціонального аналізу; новизна - вперше визначено теоретико-методологічну основу адаптації фінансової системи до умов циклічного економічного розвитку на основі її гнучкості. Вона базується, по-перше, на визначенні гнучкості як інтегрованої та, представленій в єдності її ресурсної і функціональної складових, спроможності окремих сфер фінансової системи ефективно відновлювати, розширювати і консолідувати свій потенціал та, по-друге, на сутнісних ознаках гнучкості, а саме як: а) властивості, що проявляється загалом та на рівні окремих сфер фінансової системи; б) способу прояву адаптивності, що реалізується з урахуванням обмежень часу й витрат; в) динамічної характеристики, що визначає спроможність фінансової системи реагувати на зовнішні й внутрішні виклики. Це дає змогу врахувати синергетичну сутність гнучкості фінансової системи, її структурованість й багатовимірність та мінімізувати ризики функціонування в умовах конвергенції та взаємопосилення циклічної динаміки макроекономічних і фінансових параметрів; результат - висновки та пропозиції, отримані у ході дослідження, використовуються в практичній діяльності; впровадження - Департамент економічного розвитку та регуляторної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України; Департамент міжнародного співробітництва та регіонального розвитку Вінницької ОДА, Департамент фінансів Донецької обласної державної адміністрації, ПАТ "Володарка", ПАО Акціонерний Банк "Південний"; галузь - економічна.

06.07.17.0103/0517U000053

Мацелюх Наталія Петрівна. Ринок цінних паперів: цінові механізми збалансованого розвитку і попередження криз: Дис. д.е.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 16.01.2017.

УДК 336.7.336.01.

478 с.: 50 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 428 назв.

Об'єкт - фінансово-економічні відносини, які виникають між учасниками ринку цінних паперів при здійсненні операцій з цінними паперами та формуванні цін на них; мета - поглиблення теоретико-методологічних засад цінових механізмів збалансованого розвитку ринку цінних паперів, розробка методологічного інструментарію ціноутворення на фінансові інструменти та визначення напрямів його удосконалення з метою попередження криз; методи - системний та інституційно-логічний узагальнення, трендового аналізу, економіко-математичного моделювання; новизна - вперше розроблено концептуальну основу впорядкування діяльності хедж-фондів в Україні, яка базується на принципах, спрямованих на оптимізацію інституційних інвесторів та містить заходи ефективного регулювання діяльності хедж-фондів, що дасть можливість забезпечити ефективне інституційне

середовище розвитку ринку цінних паперів, у якому хедж-фонди будуть відігравати одну з ключових ролей у збалансуванні цінних механізмів та попередження криз вітчизняного ринку цінних паперів; результати - обґрунтовано рекомендації щодо забезпечення комплексного підходу до визначення напрямів удосконалення цінних механізмів ринку цінних паперів у контексті забезпечення його збалансованого розвитку та попередження криз; впровадження - Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Комітету Верховної Ради з питань фінансової політики та банківської діяльності, ПАТ "Українська біржа" (УБ), Української асоціації інвестиційного бізнесу, Національного університету державної податкової служби України; галузь - економічна.

06.07.17.0104/0517U000087

Лавров Руслан Валерійович. Банківські інноваційно-фінансові технології в аграрній сфері: теорія та методологія: Дис. д.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 15.02.2017.

УДК 631.164.23:330.322:330.341.1.

476 с.: 21 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 522 назви.

Об'єкт дослідження: сукупність інноваційно-фінансових процесів і явищ у банківській та аграрній сфері. Мета роботи: обґрунтування теоретико-методологічних засад розвитку інноваційно-фінансових технологій банків у аграрній сфері. Методи дослідження: еволюційний, порівняння, логіко-когнітивний, системно-структурний, семантичний, групування, абстрактно-логічний, експертної й рейтингової оцінки, аналізу ієрархій, теорія нечітких множин, фрактальний аналіз. Наукова новизна: вперше запропоновано науково аргументовану комплексну систему заходів щодо формування клієнтоорієнтованих інноваційно-фінансових технологій банків у аграрній сфері, розроблено науково-методичні засади побудови портфеля стратегічних альтернатив активізації інноваційно-фінансових технологій в аграрній сфері, обґрунтовано концепцію функціонально-цільової моделі банківського фінансового реінжинірингу, визначено стратегічні орієнтири розвитку банківських інноваційно-фінансових технологій в аграрній сфері, опрацьовано новий багатокритеріальний підхід до формування методичного інструментарію оцінки впливу цифрових комунікацій на активізацію інноваційно-фінансових технологій банків у аграрній сфері; удосконалено класифікацію інноваційно-фінансових технологій банків та принципи їх застосування, методичні підходи щодо ризикоорієнтованого управління впровадженням банківських інноваційно-фінансових технологій, наукові підходи до оцінки впливу інституційних чинників на розвиток інноваційно-фінансових технологій, напрями модернізації інноваційних платіжних інструментів, концепт розвитку інноваційно-фінансових технологій для корпоративних клієнтів аграрної сфери.

06.07.17.0105/0517U000151

Тулай Оксана Іванівна. Державні фінанси у забезпеченні сталого людського розвитку:

Дис. д.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 336.1.

500 с.: 44 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 709 назв.

Об'єкт - процес функціонування і розвитку державних фінансів. Мета - формування теоретико-методологічних положень, розвиток методичних підходів та розробка прикладних засад функціонування державних фінансів у контексті ідеології сталого людського розвитку. Методи - теоретичного узагальнення, наукової абстракції, порівняння, аналогії, історичний, логічний, структурно-функціональний,

економіко-статистичного аналізу, індукції та дедукції, аналізу і синтезу, канонічного кореляційного аналізу, факторного аналізу, регресійного аналізу, кластерного аналізу, головних компонент, кібернетичний, комп'ютерного імітаційного моделювання. Результати - подано теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення важливої наукової проблеми, пов'язаної з розробкою теоретико-методологічних положень і науково-методичних підходів щодо функціонування державних фінансів в умовах сталого людського розвитку. Новизна - визначено стратегічні вектори впливу державних фінансів на забезпечення сталого людського розвитку; запропоновано соціоцентричну структуру державних фінансів; виокремлено специфічні функції державних фінансів, що діють в умовах формування засад сталого людського розвитку; запропоновано науково-методичний підхід до оцінювання впливу соціальних видатків на якість життя населення. Удосконалено науково-методичну базу дослідження сутності бюджетної політики держави; концептуальні підходи до визначення структури Основних напрямів бюджетної політики; теоретичні підходи до визначення сутності бюджету держави; трактування поняття "сталий людський розвиток". Набули подальшого розвитку теоретико-методологічні підходи до виявлення та обґрунтування пріоритетних екзогенних й ендогенних чинників розвитку людського потенціалу; соціально орієнтовані підходи до вивчення фінансового потенціалу держави; обґрунтування функцій та принципів соціальних видатків бюджету; принципи формування дієвої бюджетної політики держави; обґрунтування необхідності проведення бюджетної децентралізації як платформи для консолідації державних фінансів; наукові підходи до формування системи стратегічних орієнтирів реформування фінансового забезпечення функціонування державних соціальних фондів. Впроваджено у діяльність Комітету з питань податкової та митної політики Верховної Ради України, Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Верховної Ради України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області, Кам'янець-Подільської міської ради, фінансового управління Тернопільської районної державної адміністрації, а також у навчальний процес Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - Міністерство фінансів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство соціальної політики України

06.07.17.0106/0517U000160

Васильчук Ірина Петрівна. Фінансування діяльності корпорацій в парадигмі сталого розвитку:

Дис. д.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 22.02.2017.

УДК 336.64:334.72:330.35(043.3).

422 с.: 38 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 657 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню теоретико-методологічних засад фінансування діяльності корпорацій в контексті парадигми сталого розвитку. Визначено принципи організації корпоративних фінансів в умовах сталого розвитку. Встановлено причинно-наслідкові взаємозв'язки, що обумовлюють виникнення нових підходів до фінансування сталого розвитку корпорацій та фінансування діяльності соціальних підприємств. Уточнено критерії прийняття рішень щодо фінансування сталого розвитку корпорацій. Здійснено діагностику стану та тенденцій фінансування сталого розвитку корпорацій, детермінант результативності корпоративної соціальної діяльності та її впливу на фінансову ефективність корпорацій в Україні. Обґрунтовано пріоритети фінансування сталого розвитку корпорацій в Україні,

визначено перспективи адаптації до вітчизняної практики інноваційних інструментів і методів фінансування сталого розвитку корпорацій. Сформовано засади розбудови ринку соціально відповідальних інвестицій в Україні.

06.07.17.0107/0416U004522

Шимків Світлана Анатоліївна. Страхування від нещасних випадків в системі соціального захисту громадян України: Дис. к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.10.2016.

УДК 364.32:346.6.

224 с.: 25 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертація присвячена розкриттю сутності страхування від нещасних випадків, визначенню його ролі у соціально-економічних процесах становлення системи соціального захисту громадян, розгляду фінансового забезпечення системи страхування від нещасних випадків, яка повинна враховувати фінансові пріоритети держави, інтереси суб'єктів системи соціального страхування та приватних страхових організацій. Представлено комплексний аналіз стану, тенденцій і проблем вітчизняної системи страхування від нещасних випадків. Доведено, що перешкодами для подальшого розвитку системи страхування від нещасних випадків є: недостатньо виважений підхід до її організаційної побудови; нехтування синергетичним ефектом від сполучення можливостей державного соціального та недержавного (приватного) страхування; економічно необґрунтована вартість поліції соціального страхування. Визначено світові тенденції розвитку системи страхування від нещасних випадків. Обґрунтовано авторську модель реформування системи страхування від нещасних випадків шляхом розвитку державно-приватного партнерства

06.07.17.0108/0416U004581

Федорович Ірина Михайлівна. Формування та обслуговування державного боргу України: Дис. к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 336.27(477).

235 с.: 24 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 275 назв.

Об'єкт - державний борг як соціально-економічне явище державних фінансів. Мета - наукове обґрунтування теоретико-методологічних засад формування та обслуговування державного боргу України. Методи - наукового узагальнення, групування, порівняння, фінансового аналізу, індукції та дедукції, історичний, системно-логічний, аналізу і синтезу, економіко-математичне моделювання, регресійний і кореляційний аналіз. Результати - поглиблення теоретико-методичних засад та розвиток практичних рекомендацій щодо вдосконалення формування та обслуговування державного боргу. Новизна - удосконалено науково-методичний підхід до оцінки боргової безпеки держави на основі трьох груп показників (боргове навантаження, боргова стійкість та борговий потенціал), використання якого забезпечить системне оцінювання боргової безпеки відповідно до специфіки боргової ситуації в країні; обґрунтовано підходи до оцінювання боргової позиції на основі визначення інтегрального індикативного рівня боргової безпеки шляхом використання моделі нормування змінних, що дало змогу оцінити боргову ситуацію у країні; розвинуто науково-методичні підходи до обслуговування державного боргу, зокрема аргументовано доцільність: конверсії державного боргу на активи, зменшення податкових ставок для суб'єктів господарювання, які купують ОВДП, встановлення індивідуальних взаємовигідних механізмів погашення гарантованого державою боргу підприємствами, погашення боргових зобов'язань у формі отримання права на реалізацію товару за встановленою ці-

ною (товарна схема), застосування інструментарію розміщення цінних паперів "варант"; отримали подальший розвиток підходи до обґрунтування взаємозв'язку між макроекономічними показниками країни й обсягом державного боргу шляхом використання кореляційно-регресійного аналізу і приватних коефіцієнтів еластичності з виявленням таких факторів впливу, як зміна обсягів ВВП, доходів та видатків бюджету, рівень обмінного курсу національної валюти, сальдо платіжного балансу, обсяги промислової продукції тощо; поглиблено систематизацію та аналіз причин формування державного боргу, що, на відміну від існуючих підходів, враховує бюджетну, валютну, інвестиційну, спекулятивну складові гарантування боргу та компенсації видатків на його обслуговування; розвинуто класифікацію боргових криз за причинами виникнення шляхом виокремлення й обґрунтування фактичних та фіктивних криз. Впроваджено у практичну діяльність Департаменту боргової та міжнародної фінансової політики Міністерства фінансів України, Національного банку України, Тернопільської обласної державної адміністрації, а також у навчальний процес Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

06.07.17.0109/0416U004750

Соцька Юлія Ігорівна. Стратегічне управління конкурентоспроможністю банку: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 336.7:347.7.

250 с.: 36 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертаційне дослідження спрямоване на поглиблення науково-методичних підходів та розробку рекомендацій щодо розвитку методів стратегічного управління конкурентоспроможністю банку. В роботі сформульовані практичні рекомендації щодо етапів розробки інноваційних стратегій розвитку банку та впровадження комплексної моделі оцінки результативності обраної стратегії на основі одного з сучасних методів стратегічного управління.

06.07.17.0110/0416U004761

Яценко Олександра Віталіївна. Механізм забезпечення взаємодії банків з клієнтами: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 336.71:339.138.

206 с.: 39 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Досліджено еволюцію маркетингових підходів до управління взаємовідносинами банків з клієнтами, запропоновано генезис концепції маркетингу інтегрованих комунікацій. Систематизовано підходи до класифікації взаємовідносин банків з клієнтами, встановлено фактори, що визначають їх рівень. Обґрунтовано науково-методичні рекомендації щодо удосконалення механізму забезпечення взаємодії банку з клієнтами на засадах вибору відповідної маркетингової стратегії. Розроблено методичний підхід до формування оптимального комплексу маркетингових каналів комунікацій.

06.07.17.0111/0416U004762

Шміратко Яна Антонівна. Регулювання діяльності банків на ринку похідних фінансових інструментів: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 336.717.18:336.71.

213 с.: 21 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню розвитку науково-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо регулювання діяльності банків на ринку похідних фінансових інструментів з урахуванням ризиків, пов'язаних зі здійсненням банками зазначеного напрямку діяльності. Обґрунтовано, що регулювання діяльності банків на ринку похідних фінансових інструментів в умовах фінансової глобалізації має базуватись на ризик-орієнтованому підході.

06.07.17.0112/0416U004763

Деркач Юлія Борисівна. Механізм валютного регулювання та контролю в банківських установах: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 336.71:339.746.

215 с.: 17 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Досліджено механізм валютного регулювання та контролю в банківських установах, визначено його складові у вигляді вхідної, вихідної й перетворювальної ланок та забезпечувальних блоків. Розроблено науковий підхід до побудови кластерів банків на засадах зведеного збалансованого індексу ефективності регулювання діяльності банку на валютному ринку, що дозволило визначити ефективність регулювання діяльності банків на валютному ринку. Запропонована адаптивна модель регулювання та контролю діяльності банку на валютному ринку, яка уможливила своєчасне вживання заходів щодо вирішення проблем управління валютними ризиками.

06.07.17.0113/0416U004794

Водолазська Оксана Анатоліївна. Система управління андеррайтингом у страхуванні: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 368.02.

239 с.: 31 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

У дисертації розвинуто теоретичні засади та удосконалено науково-методичні підходи до формування системи управління андеррайтингом у страхуванні. Висвітлено економічний зміст, виявлено особливості та класифіковано види андеррайтингу в страхуванні. З'ясовано сутність збалансованості страхового портфеля як базової настанови андеррайтингу в страхуванні та ідентифіковано сукупність зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на нього. Розкрито зміст процесу управління андеррайтингом та формалізовано його структуру.

06.07.17.0114/0416U004795

Індус Катерина Петрівна. Управління фінансовим потенціалом України: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 336.77:330.131.7(477).

241 с.: 40 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливої науково-прикладної проблеми теоретико-методичного обґрунтування засад управління фінансовим потенціалом України та розроблення практичних рекомендацій щодо його удосконалення. Для вирішення цієї проблеми уточнений зміст поняття "фінансовий потенціал країни", встановлені його місце і роль у формуванні та реалізації фінансової політики, визначені теоретико-методичні основи системного дослідження сутності управління фінансовим потенціалом країни.

06.07.17.0115/0416U004956

Соколовський Євген Анатолійович. Система іпотечного житлового кредитування у забезпеченні соціального розвитку держави: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 336.763.34(477).

182 с.: 29 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Розвинуто теоретичні засади та вдосконалено науково-методичні підходи до формування системи іпотечного житлового кредитування й використання іпотечного кредиту як інструмента соціально-економічного розвитку держави. Удосконалено науково-методичний підхід щодо визначення оптимальної процентної ставки. Для співставлення волатильності цін на ринку житлової нерухомості зі змінами реальної купівельної спроможності населення запропоновано застосовувати інтегральний показник. Розвинуто науково-методичні засади доцільності організації державно-приватного партнерства.

06.07.17.0116/0416U005774

Олійник Анастасія Вікторівна. Фінансовий механізм санації промислових підприємств України: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 658.167 (43).

236 с.: 31 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

У дисертаційній роботі комплексно досліджені та обґрунтовані теоретико-методичні і практичні підходи до формування та вдосконалення фінансового механізму санації промислових підприємств. Обґрунтовані концептуальні засади щодо формування фінансового механізму санації, який включає такі підсистеми, як функціональна, фінансова, організаційна, інституційна, а також рівнозначні методи і важелі, що реалізують послідовні і взаємопов'язані фінансові операції, результатами яких є мобілізація резервів фінансового забезпечення відновлення платоспроможності та досягнення прибутковості промислових підприємств.

06.07.17.0117/0416U005775

Карпенко Світлана Петрівна. Акцизне оподаткування в системі регулювання сукупного попиту: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 336.15.

215 с.: 26 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад регулювання сукупного попиту та ролі акцизного оподаткування в оптимізації структури сукупного попиту. Досліджено сутність та еволюцію акцизного оподаткування в Україні та у світі. Визначено концептуальні підходи до регулювання сукупного попиту через механізми акцизного оподаткування. Виявлено деформації у структурі сукупного попиту та чинники, які обумовили їх виникнення.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.07.17.0118/0517U000031

Тимошенко Олена Володимирівна. Регуляторні засади забезпечення економічної безпеки національної економіки: Дис. д.е.н. /Вищий навчальний заклад "Національна академія управління". – Захищена 26.12.2016.

УДК 338.242:330.34.

475 с.: 65 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 482 назви.

Проведено теоретико-методологічне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає в комплексній розробці регуляторних засад забезпечення економічної безпеки національної економіки, спрямованих на підвищення її рівня, досягнення оптимальних значень індикаторів економічної безпеки та створення безпечного економічного середовища України на засадах збереження територіальної цілісності, економічного суверенітету та в умовах макроекономічної нестабільності й глобалізації. Виявлено вплив процесів глобалізації на економічну безпеку національної економіки та запропоновано комплекс заходів щодо протистояння негативним проявам економічної глобалізації та зростання відкритості економіки. Обґрунтовано науково-методичний підхід до оцінювання інтегрального рівня економічної безпеки національної економіки, який є інформаційним базисом до подальшої розробки регуляторних засад та прийняття державно-управлінських рішень. Розроблено регуляторний механізм забезпечення економічної безпеки національної економіки, реалізація якого дозволить зберегти національну приналежність стратегічно важливих земельних і енергетичних ресурсів, впровадити модель сталого економічного зростання та сформувати високотехнологічну інноваційну національно-господарську систему, стійку до зовнішніх збурень і загроз.

06.07.17.0119/0517U000060

Ревак Ірина Олександрівна. Інтелектуальний потенціал у системі економічної безпеки України: Дис. д.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.01.2017.

УДК 330.524:378+351.863(477).

474 с.: 20 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 406 назв.

Сформульовано «концепт піраміди інтелектуального потенціалу», доведено дуалістичну природу інтелектуального потенціалу з позиції економічної безпеки, удосконалено категоріальний інструментарій науки про економічну безпеку держави шляхом дезагрегування поняття «інтелектуальна безпека», розроблено методологію дослідження інтелектуального потенціалу в системі економічної безпеки, обґрунтовано концептуальні засади державної політики розвитку і використання інтелектуального потенціалу.

06.07.17.0120/0517U000145

Владичин Уляна Володимирівна. Державне регулювання іноземного банківництва в Україні: Дис. д.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.02.2017.

УДК 336.71-027.63:351.82(477).

569 с.: 16 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 484 назви.

Розкрито сутність державного регулювання іноземного банківництва, визначено його види, цілі, функції та структуру механізму. Досліджено елементи системи державного регулювання іноземного банківництва, проаналізовано інституційні моделі регулювання. Визначено напрями удосконалення правового, конкурентного, податкового регулювання іноземного банківництва в Україні. Оцінено стан фінансово-економічної безпеки України під впливом іноземного банківського капіталу та розроблено Концепцію державного регулювання іноземного банківництва в Україні.

06.07.17.0121/0416U004559

Петухова Віолетта Олегівна. Інтеграційний вектор розвитку глобальної системи міжнародної торгівлі: Дис. к.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 05.11.2016.

УДК 339.922:339.5.

269 с.: 23 табл., 98 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Дисертаційну роботу присвячено поглибленню теоретико-методичних засад дослідження інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі та розробці науково-практичних рекомендацій щодо стратегічних перспектив розвитку інтеграційних процесів України в аспекті міжнародної торгівлі. У дисертаційному дослідженні систематизовано теоретичні основи дослідження міжнародної торгівлі у загальноекономічних та інтеграційних аспектах; досліджено ефективність інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі; проведено соціальну та економічну діагностику національної економіки України як суб'єкту глобальної системи міжнародної торгівлі.

06.07.17.0122/0416U004599

Риф'як Роман Романович. Функціонування і розвиток ринку автомобілів в Україні: Дис. к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 04.11.2016.

УДК 332.14:69.003.

211 с.: 18 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Об'єктом дослідження є процеси функціонування і розвитку ринку автомобілів в Україні. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та прикладні аспекти функціонування та розвитку внутрішнього ринку автомобілів. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка науково-практичних рекомендацій щодо розвитку внутрішнього ринку автомобілів в умовах активізації євроінтеграційних процесів. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: логічного узагальнення, аналізу, порівняння і синтезу, структурного, факторного, кореляційного, аналізу, метод декомпозиції, економіко-математичного моделювання, прогнозування, графічні та матричні методи. Науковою новизною є вперше розроблена концепція розвитку внутрішнього ринку автомобілів і запропоновані заходи та інструментарій стимулювання розвитку ринку автомобілів в Україні для її реалізації; удосконалені наукові положення щодо дослідження ринку автомобілів та методичний підхід до оцінювання внутрішнього ринку автомобілів, який передбачає аналіз кількісних та якісних показників його розвитку, детермінацію внутрішніх та зовнішніх чинників його функціонування, діагностику інфраструктури ринку автомобілів; запропонований інструментарій стимулювання розвитку автомобілебудування в контексті введення в дію Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Набули подальшого розвитку пропозиції щодо удосконалення інституційного забезпечення функціонування вторинного ринку вживаних автомобілів та прогнозні моделі розвитку ринку автомобілів у розрізі окремих сегментів. Авторські рекомендації можуть бути використані органами державного та регіонального управління, керівниками та спеціалістами вітчизняних підприємств, навчальними закладами.

06.07.17.0123/0416U004684

Сеніна Анастасія Олександрівна. Регуляторна політика держави в сфері адміністративних послуг: Дис. к.е.н. /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. – Захищена 31.10.2016.

УДК 338.24:004 (043.3/.5).

273 с.: 30 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню та розвитку теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо вдосконалення регуляторної політики держави у сфері адміністративних послуг. Розкрито їх сутність, зміст та специфіку, доповнено існуючі принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг, удосконалено існуючу класифікацію. Визначено місце України серед

країн - членів ЄС за показниками міжнародних рейтингів та індексів, що оцінюють сферу адміністративних послуг, виокремлено етапи розвитку та напрямки, які були характерні для регуляторної політики держави в цій сфері. Визначено переваги застосування процесного підходу до організації надання адміністративних послуг, розроблено методичне забезпечення організації процесу управління регуляторною політикою держави в цій сфері, удосконалено методичні положення щодо оцінки діяльності центрів надання адміністративних послуг, проаналізований досвід країн ЄС у цій сфері. Розроблено методичний підхід до раціоналізації процедур організації надання адміністративних послуг на основі процесного підходу до управління, обґрунтовано завдання та напрямки реформування цієї сфери, сформовано дорожню карту організаційного забезпечення законодавчих змін. Ключові слова: регуляторна політика держави, адміністративні послуги, процесний підхід до управління, модель бізнес-процесу, оцінка діяльності ЦНАП.

06.07.17.0124/0416U004792

Джалілов Азар. Фрагментація міжнародного виробництва транснаціональних корпорацій: Дис. к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 339.92 (075.8).

185 с.: 13 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 211 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню фрагментації виробничих систем транснаціональних корпорацій. У роботі досліджено міжнародне виробництво як економічна категорія, розкриті сучасні теорії ТНК, зокрема теорія фрагментації міжнародного виробництва, проаналізовані методологічні питання розвитку глобальних ланцюжків створення вартості транснаціональних фірм. В дисертації виявлені масштаби та географічна конфігурація сегментованих систем виробництва глобальних компаній, розкритий інституційний механізм ланцюжків створення вартості цих корпорацій, визначена система контролю та координації фрагментованого виробництва ТНК, досліджені детермінанти локалізації фрагментів міжнародних виробничих систем корпорацій. Інституційна структура системи фрагментованого міжнародного виробництва розглядається з трьох критеріїв: акціонерної власності (акціонерного контролю), класифікації функцій створення вартості, залежно від стратегії організації бізнесу учасників ГЛСВ. Проаналізовано макроекономічні ефекти поглиблення фрагментації виробництва ТНК в країнах-учасниках глобальних ланцюжків створення вартості, розкрито потенціал України для участі в мережах створення вартості ТНК.

06.07.17.0125/0416U004796

Скиба Сергій Анатолійович. Державне регулювання розвитку людського потенціалу національної економіки: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 331.522.4:330.34:330.5(477).

234 с.: 20 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертація присвячена вивченню теоретичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо формування стратегічних засад державного регулювання розвитку людського потенціалу національної економіки. У роботі досліджено економічну сутність, показано роль та еволюцію категорії "людський потенціал" у представників різних наукових напрямів. Охарактеризовано основні фази та ключові фактори розширеного відтворення людського потенціалу в сучасних умовах, виявлено особливості державного регулювання процесів функціонування людського потенціалу.

06.07.17.0126/0416U004797

Шатирко Дмитро Володимирович. Державне регулювання венчурного інвестування інноваційної діяльності в Україні: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 330.322.

250 с.: 19 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Дисертація присвячена визначенню напрямів удосконалення державного регулювання венчурного інвестування в Україні. У ході дослідження вивчено теоретичні, практичні та організаційні питання державного регулювання венчурного капіталу, розглянуто світовий досвід такого регулювання. У результаті проведеного дослідження запропоновані заходи щодо удосконалення державного регулювання венчурного інвестування, рекомендовано альтернативні підходи при виборі інструментів держави у напрямку розвитку венчурного інвестування інноваційної діяльності.

06.07.17.0127/0416U004807

Настас Оксана Миколаївна. Механізм розподілу і перерозподілу доходів між інституційними секторами економіки: Дис. к.е.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 04.11.2016.

УДК 330.342.146(477).

259 с.: 15 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

Досліджено механізм розподілу та перерозподілу доходів інституційних секторів економіки України. Розкрито економічний зміст розподільчих відносин у структурі ВВП на основі Системи національних рахунків через структурно-логічну систему розподілу доходу та виокремлення її місця й ролі у досягненні економічного зростання. Удосконалено науково-методичний підхід до трактування факторів, впливу на розподіл доходів. Обґрунтовано важелі зміни рівня доходів домогосподарств, які визначають середовище формування доходів і закладають міру їх регулювання.

06.07.17.0128/0416U004850

Ніколаєнко Андрій Іванович. Механізм забезпечення розвитку національної інноваційної системи України: Дис. к.е.н. /Інститут економіки промисловості. – Захищена 11.11.2016.

УДК 330.341.1+338.24 (477).

216 с.: 12 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Об'єкт дослідження - процеси формування і розвитку національної та регіональних інноваційних систем. Мета дослідження - обґрунтування та розробка теоретичних, науково-методичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізму розвитку національної інноваційної системи України. Методи дослідження: діалектичний, логічний та історичний, абстрактно-логічний, систематизації та класифікації, економіко-статистичного, системно-структурного, комплексного та порівняльного аналізу, економіко-математичного моделювання. Теоретичні і практичні результати: системно-функціональний підхід до розробки й реалізації проактивної інноваційної політики України; проект нової редакції Концепції розвитку національної інноваційної системи України. Новизна: поглиблення теоретичних і науково-методичних засад формування національної інноваційної системи, обґрунтування науково-практичних рекомендацій щодо забезпечення її розвитку та модернізації інноваційної політики. Ступінь упровадження: Верховна Рада України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, ТОВ «КВАЗАР-МІКРО». Сфера використання: органи влади.

06.07.17.0129/0416U004851

Петрова Ірина Павлівна. Державно-приватне партнерство у забезпеченні модернізації економіки: Дис. к.е.н. /Інститут економіки промисловості. – Захищена 27.10.2016.

УДК 338.24+334.723.

216 с.: 12 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Об'єкт дослідження - державно-приватне партнерство і процеси його застосування. Мета дослідження - теоретичне обґрунтування та розробка науково-методичних положень і практичних рекомендацій з розвитку державно-приватного партнерства у забезпеченні модернізації економіки. Методи дослідження: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; порівняння; логічного узагальнення; групування; експертних оцінок; системно-структурний аналіз; статистичний; системний підхід. Теоретичні і практичні результати: нове вирішення актуальної задачі застосуванні державно-приватного партнерства у забезпеченні модернізації економіки; методичні положення оцінки економічної ефективності державно-приватного партнерства. Новизна: поглиблення теоретичних та науково-практичних положень із розвитку державно-приватного партнерства в контексті забезпечення модернізації економіки. Ступінь упровадження: Департамент економіки Донецької обласної державної адміністрації; Державне агентство України з питань відновлення Донбасу; Комітет з питань промислової політики та підприємництва Верховної Ради України; ДП "Селидівугілля". Сфера використання: органи влади.

06.07.17.0130/0416U004923

Подік Іванна Іванівна. Податкова складова економічної безпеки: Дис. к.е.н. /Вищий навчальний заклад "Національна академія управління". – Захищена 04.11.2016.

УДК 338.24(477):336.22.

178 с.: 25 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 211 назва.

У дисертації представлено результати дослідження концептуальних засад податкової складової економічної безпеки національної економіки та шляхів її забезпечення. Запропоновано власне визначення дефініції "податкова безпека", обґрунтовано її місце у загальній ієрархії національної безпеки. Встановлено структурні складові податкової безпеки. Значну увагу приділено дослідженню та узагальненню досвіду використання податків для забезпечення економічної безпеки національної економіки. Визначено взаємозв'язки між податками та складовими економічної і фінансової безпеки. Здійснено оцінку рівня податкової безпеки України. Ідентифіковано проблеми забезпечення податкової безпеки України на прийнятному рівні й проранжовано їх на основні та похідні за допомогою методу аналізу ієрархій. Запропоновано можливі напрями мінімізації загроз податковій безпеці. Розроблено проект Концепції податкової безпеки.

06.07.17.0131/0416U004924

Тарасюк Олег Борисович. Механізм державного матеріального резервування в системі продовольчої безпеки: Дис. к.е.н. /Вищий навчальний заклад "Національна академія управління". – Захищена 04.11.2016.

УДК 330.526.2.

240 с.: 34 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Створено організаційно-економічний механізм державного матеріального резервування в системі продовольчої безпеки держави, моделі забезпечення продовольчої безпеки, структури матеріального резервування продовольства, національної інформаційної системи забезпечення продовольчої безпеки та резервування продовольства. Уведено нове поняття тактичний запас, створено науковий підхід в ор-

ганізації резерву продовольства шляхом поділу потоку продовольства. Удосконалено методичні підходи забезпечення в продовольчій безпеці та механізми резервування продовольства. Доведено доцільність зростання капіталізації системи резервування продовольства, сертифікації на відповідність FSSC 22000 та інформатизації державного матеріального резерву на основі сервіс-орієнтованої архітектури Oracle SOA Suite.

06.07.17.0132/0416U004958

Гангал Людмила Сергіївна. Обліково-аналітичне забезпечення управління конкурентоспроможністю агропромислових підприємств: Дис. к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 657:005:631.

293 с.: 45 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 369 назв.

У роботі обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю агропромислових підприємств. Обґрунтовано актуальність впровадження та розвинуто організаційно-методичні засади обліку екологічної діяльності як важливого інформаційного інструменту управління конкурентним розвитком. Удосконалено методичні підходи до проведення комплексного аналізу конкурентоспроможності агропромислових підприємств.

06.07.17.0133/0416U005773

Шепелєв Володимир Сергійович. Регулювання ринку свинини в Україні: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 338.433:673.564(477).

215 с.: 18 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертації узагальнено теоретичні погляди щодо регулювання аграрного ринку. Розкрито теоретичні засади регулювання ринку свинини в умовах зростання відкритості національних економік та посилення конкуренції на глобальному ринку м'яса. Обґрунтовано заходи регулювання ринку свинини в контексті Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. Доведено, що регулювання ринку свинини може бути спрямоване на використання безмитних тарифних квот, інструментарію торговельного захисту, скасування дії граничної торговельної надбавки.

06.07.17.0134/0416U005776

Жук Олена Сергіївна. Антикризове регулювання видавничо-поліграфічної галузі України: Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 338.124.4.

157 с.: 25 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертаційна робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення антикризового регулювання видавничо-поліграфічної галузі України. Проаналізовано наукові напрацювання у сфері антикризового регулювання національних економік, визначено основні інструменти антициклічного регулювання. Приділена окрема увага теорії та методології проактивного управління як ефективному інструментарію антикризового регулювання.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.07.17.0135/0416U004558

Василіук Дмитро Ярославович. Організаційно-економічні засади формування та розвитку

середнього класу в Україні: Дис. к.е.н. / Інститут регіональних досліджень Національної Академії наук України. – Захищена 18.10.2016.

УДК 314.330.342.146:323.32.

190 с.: 23 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Об'єкт дослідження: процеси формування і розвитку середнього класу в українському суспільстві в сучасних кризових умовах. Мета: обґрунтування організаційно-економічних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування й розвитку середнього класу в українському суспільстві з позиції його нової функціональності. Методи: міждисциплінарний, логічне узагальнення, історико-економічне дослідження, аналіз, синтез та узагальнення, компаративний аналіз, економіко-статистичний і структурний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз та економетричне моделювання, багатовимірний кластерний аналіз, експертне опитування, метод аналізу ієрархій (метод Саати), графічний, картографічний. Новизна: удосконалено концептуальні засади розвитку середнього класу в Україні, які, на відміну від існуючих, сформовані з позиції його нової функціональності, що передбачає перегляд набору функцій середнього класу в умовах кризи для зміни управлінських пріоритетів у реалізації соціальної політики держави, обґрунтування місії середнього класу в Україні, згідно з якою, в доповнення до існуючих трактувань, його представники мають розглядатися носіями національної та єдиної державницької ідеї, цінностей громадянського суспільства й прикладом особистісної моральної поведінки, генераторами інноваційних рішень, а також мотиваторами розвитку бізнес-середовища, системі пріоритетів нової соціальної й економічної політики відносно представників середнього класу, які, на відміну від запропонованих раніше, зорієнтовані на забезпечення гарантій дотримання їхніх прав в частині реалізації підприємницького, інноваційного потенціалу, здобуття якісної освіти та неперервного розвитку, забезпечення гідних умов праці та недопущенні надмірних податкових навантажень у сучасних кризових умовах України. Сфера використання: в діяльності органів управління на регіональному рівні: при розробці Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року та при доопрацюванні (уточненні) програми соціально-економічного й культурного розвитку області на 2015 рік, при підготовці та прийнятті рішень Івано-Франківської обласної ради з питань соціально-економічного розвитку області, розвитку малого та середнього підприємництва в Івано-Франківській області.

06.07.17.0136/0416U004727

Кравченко Наталія Вікторівна. Підвищення якості життя населення на засадах реалізації соціальної політики: Дис. к.е.н. / Хмельницький національний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 316.334.3.

237 с.: 19 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

У дисертації досліджено теоретичні аспекти формування якості життя населення, досліджено сутнісно-змістовне наповнення та логіка взаємозв'язку понять теорій оцінювання рівня і якості життя населення, базові теоретичні положення процесів формування якості життя, досліджено застосування інструментів соціальної політики в контексті підвищення якості життя населення, ідентифіковано економічні фактори соціальної стратифікації суспільства, досліджено значення праці і здоров'я в житті людини. Проведено оцінку демографічної ситуації в Україні як одного з факторів відтворення та розвитку населення, виявлено вплив умов життя на відтворення та розвиток населення. Проведено детальний аналіз економічних та соціальних наслідків деформацій в оплаті праці та пенсійному забезпеченні населення. Обґрунтовано важелі впливу на підвищення якості

життя населення і вирішення соціальних проблем та спроектовано практичні шляхи їх впровадження. Запропоновані заходи щодо подолання відставання соціально-економічного розвитку окремих регіонів України, визначено першочергові напрямки подолання проблем у сфері освіти та охорони здоров'я спрямовані на підвищення якості життя населення, а також розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності трудової діяльності та удосконалення системи матеріального стимулювання трудової діяльності.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.07.17.0137/0516U000834

Дима Олександр Олексійович. Маркетинг послуг посередницьких підприємств: Дис. д.е.н. / Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 19.10.2016.

УДК 339.138:338.46:339.178(043.3).

401 с.: 81 табл., 164 іл. – Бібліогр.: 564 назви.

Дисертацію присвячено комплексному науковому та практичному розв'язанню проблем маркетингу послуг посередницьких підприємств у сучасних умовах економічного розвитку. Сформульовано маркетингову концепцію посередницької діяльності, в основу якої покладено дуалістичний характер посередницької послуги, мультиканальність посередницької діяльності, посилення координаційної та інтеграційної функцій посередницького підприємства. Запропоновано мережевий підхід до побудови моделі маркетингу послуг посередницького підприємства, що дозволить поглибити інтеграційну та координаційну функції посередника і підвищити ефективність його діяльності. Обґрунтовано методику оцінювання комплексу маркетингових заходів посередницького підприємства, який дозволяє здійснювати аналіз ефективності обслуговування та визначити пріоритетні напрямки покращення роботи посередника. Визначено зміст елементів комплексу маркетингу послуг посередницького підприємства, який враховує комплекс заходів на усіх етапах існування товару. Запропоновано трактування категорії "послуга", що базується на виділенні її характеристик: процесність, результативність, задоволення потреб, взаємодія, нематеріальність. Аргументовано роль власної торгової марки посередницького підприємства в забезпеченні розвитку мережі створення та споживання цінності. Розроблено комплекс заходів посередницького підприємства з поширення та стимулювання досвіду його розвитку.

06.07.17.0138/0517U000091

Ревтюк Євген Антонович. Науково-методологічні підходи до управління людським капіталом підприємств: Дис. д.е.н. / Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 31.01.2017.

УДК 331.101.

403 с.: 26 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 473 назви.

У дисертаційній роботі вирішено важливу науково-практичну проблему управління людським капіталом підприємств. Запропоновано авторську концепцію управління людським капіталом підприємства, у рамках якої досліджено особливості процесів планування, організації, мотивації та обліку і контролю людського капіталу підприємства. Досліджено стан людського капіталу підприємств нафтогазової промисловості України, процеси його формування й використання. Запропоновано шляхи реорганізації кадрових служб у служби з управління людським капіталом на підприємствах нафтогазової промисловості України.

06.07.17.0139/0517U000130

Замлинський Віктор Анатолійович. Розвиток ринку венчурного інвестування переробних підприємств України: Дис. д.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 10.02.2017.

УДК 339.1:636.

525 с.: 66 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

Поглиблено понятійно-категоріальний апарат теорій економіки та управління підприємствами і теорій інвестування. Визначено основні фактори, які обмежують розвиток венчурного інвестування в Україні: відсутність системи управління інноваційними процесами та стимулювання розвитку венчурного підприємництва; дефіцит фінансових ресурсів; абсолютна відсутність інноваційних підприємницьких орієнтирів у більшості господарських суб'єктів; високий рівень податку, який не враховує конкурентоспроможність і новизну виробів. У роботі обґрунтована доцільність удосконалення управління венчурним інвестуванням переробних підприємств, що дало змогу сформулювати концепцію розвитку венчурного інвестування, яка передбачає такі етапи: визначення основних термінів; мета та напрями розвитку венчурного інвестування; фінансове забезпечення; очікувані результати. Проаналізовано чинники становлення, функціонування та розвитку венчурного інвестування переробних підприємств України. Сформована стратегія розвитку венчурного інвестування переробних підприємств України. Розроблено теоретико-методологічні засади оцінки ризиків венчурного інвестування.

06.07.17.0140/0517U000132

Мариненко Наталія Юріївна. Управління адаптивним розвитком виробничо-господарських структур: Дис. д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 24.02.2017.

УДК 658.5:338.242:621.

403 с.: 65 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 452 назви.

Об'єктом дослідження є процеси управління адаптивним розвитком виробничо-господарських структур (ВГС). Мета роботи - розвиток теоретичних положень, розроблення науково-методологічних підходів і практичних рекомендацій щодо управління адаптивним розвитком ВГС. Автором використано діалектичний метод пізнання, гносеологічний аналіз, статистичний аналіз та метод порівняння, ситуаційний, системний, синергетичний та ієрархічний підходи, графічний і табличний методи, економіко-математичне моделювання та системний аналіз, абстрактно-логічний підхід. Теоретичне значення полягає у: системному дослідженні сучасних напрацювань у науковій сфері щодо реалізації механізму управління адаптивним розвитком ВГС. Дано авторські тлумачення сутності ряду понять, що складають категорійний апарат даної наукової проблеми: "управління адаптивним розвитком підприємств", "адаптивний розвиток підприємства" і "адаптивний підхід до розвитку підприємства". Розроблені в роботі наукові положення сприяють розвитку економічної науки, спрямовані на забезпечення життєздатності ВГС під впливом дії факторів динамічного зовнішнього середовища, та слугують підґрунтям для прийняття менеджерами ефективних управлінських рішень на етапах преадаптації та коадаптації. Запропоновані модель визначення виробничих процесів, які потребують оперативного корегування та модель управління формуванням фінансових резервів на реалізацію адаптивних заходів ВГС дають змогу реалізовувати оптимальні стратегії поведінки. Науковою новизною є теоретико-методологічне обґрунтування та вирішення важливої наукової проблеми розроблення концептуально-теоретичних основ та методології управління

адaptивним розвитком ВГС, а також науково-методичні рекомендації для їх практичного застосування. Предметом дослідження є теоретико-методологічні положення, методи і моделі управління адаптивним розвитком виробничо-господарських структур. Практичне значення одержаних результатів полягає у широких можливостях використання запропонованих концептуальних теоретико-методологічних підходів у практичній діяльності підприємств, які входять до складу ВГС, що дає змогу підвищити рівень й ефективність управління їх адаптивним розвитком і досягти покращення фінансово-економічних результатів. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підприємства та виробничо-господарські структури, вищі навчальні заклади, органи влади.

06.07.17.0141/0517U000192

Паршин Юрій Іванович. Забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: концепція та методологія:

Дис. д.е.н. /ПВНЗ „Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля". – Захищена 17.03.2017.

УДК 330.34:338.1(477).

376 с.: 58 табл., 94 іл. – Бібліогр.: 583 назви.

У дисертації наведено результати дослідження теоретико-методологічних підходів та концепцій формування наукових основ забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства. Висунуто та обґрунтовано гіпотезу упорядкованості економічної системи національного господарства, що досягається за рахунок зменшення ентропії цієї системи внаслідок збалансованого обміну інформацією з навколишнім середовищем. Розроблено та науково обґрунтовано концептуальну схему забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства. Розроблено методичний підхід до оцінки рівня упорядкованості системи національного господарства, який базується на інтегральному ентропійному індексі.

06.07.17.0142/0416U004366

Онищук Юлія Вікторівна. Стратегія розвитку підприємств цукрової промисловості України в умовах посилення інтеграції:

Дис. к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 13.10.2016.

УДК 664.1:339.92:061.1.

218 с.: 17 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

Досліджено теоретичні основи функціонування підприємств цукрової галузі в умовах посилення інтеграції, визначено місце цукровиробництва в системі АПК та його соціально-економічну роль, виявлено особливості функціонування, принципи та фактори розвитку підприємств галузі в сучасних трансформаційних умовах, охарактеризовано зміст, склад та принципи стратегії розвитку підприємств цукрової промисловості та запропоновано методичні підходи до оцінки ефективності цього розвитку. Здійснено оцінку стану та тенденцій розвитку підприємств цукрової промисловості України в трансформаційних умовах, проаналізовано динаміку розвитку вітчизняної сировинної бази цукровиробників, діяльність вітчизняних виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках цукру. Обґрунтовано базові заходи щодо модернізації інституційного середовища функціонування цукровиробників. Розроблено стратегію розвитку цукрової промисловості України та здійснено прогноз її подальшого функціонування.

06.07.17.0143/0416U004523

Дьомкіна Оксана Володимирівна. Оцінювання ризиків інвестування у розвиток персоналу підприємства: Дис. к.е.н. /Київський націо-

нальний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.10.2016.

УДК 331.1:330.322:338.27.

191 с.: 42 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню теоретичних і практичних питань оцінювання ризиків інвестування у розвиток персоналу підприємств сфери інформаційних технологій. Удосконалено визначення поняття ризику інвестування у розвиток персоналу підприємства. Проаналізовано різні методичні підходи до оцінювання ризику та визначено, що найбільш адекватними в поточних умовах методами дослідження ризиків інвестування у розвиток персоналу є експертні методи. Запропоновано оцінювати ризики інвестування у розвиток персоналу на основі методу аналізу ієрархій, що передбачає попарне порівняння факторів ризику для визначення їх важливості. Встановлено, що найбільшим джерелом ризиків інвестування у розвиток персоналу підприємств галузі інформаційних технологій є недосконалість підприємств щодо управління персоналом та підприємством. Проведено оцінку ризику інвестування у розвиток персоналу на п'яти підприємствах сфери інформаційних технологій, за результатами якої було встановлено, що майже всі вони належать до групи середньоризикових. Представлено практичні рекомендації щодо зменшення ризиків інвестування у розвиток персоналу, що полягають у впровадженні в практику управління підприємством ефективних підходів до управління; застосуванні методів зниження ризику; вдосконаленні процесу оцінювання ризику; також застосуванні засобів соціального партнерства.

06.07.17.0144/0416U004575

Кайнара Дмитро Олегович. Науково-методичні засади знівелювання торговельних бар'єрів між Україною та ЄС для підприємств машинобудування: Дис. к.е.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 339.54:621(477+061.1EU) (043.3).

225 с.: 44 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Об'єкт: процес знівелювання торговельних бар'єрів між українськими підприємствами машинобудування та європейськими контрагентами. Мета: всебічне дослідження торговельних бар'єрів між Україною та ЄС для підприємств машинобудування та розробка методів для їх подолання. Методи дослідження: аналізу і синтезу, метод математичного моделювання, історичний метод, метод абсолютних і порівняльних переваг, метод абстракції, метод регресійного та кореляційного аналізу. Вперше: розроблено комплексний методичний підхід до нівелювання торговельних бар'єрів з урахуванням конкурентних переваг підприємств машинобудування та привабливості зовнішнього ринку; удосконалено: визначення сутності поняття торговельних бар'єрів, класифікація та структура торговельних бар'єрів; гравітаційна модель міжнародної торгівлі; індекс експортних переваг на основі інтегрального коефіцієнту; дістало подальшого розвитку: методичний підхід до оцінки привабливості іноземного ринку та конкурентоздатності підприємств машинобудування, з урахуванням ефекту гравітаційної моделі. Сфера використання: підприємства машинобудування.

06.07.17.0145/0416U004597

Радько Анна Олександрівна. Формування інформаційного маркетингового середовища діяльності підприємства: Дис. к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 21.10.2016.

УДК 338:24:005:003 (043.3).

201 с.: 28 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 153 назви.

Об'єктом дослідження є процес інформатизації маркетингового середовища діяльності підприємств. Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи щодо формування інформаційного маркетингового середовища діяльності підприємств. Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень і розробка науково-практичних рекомендацій щодо формування інформаційного маркетингового середовища діяльності підприємств. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, узагальнення та конкретизації, принцип єдності історичного і логічного, соціологічного анкетування і опитування, експертних оцінок, статистичні методи та метод кореляційно-регресійного аналізу. Науковою новизною є вперше обґрунтована залежність між активністю виставкової діяльності та оборотом роздрібною торгівлі в країні, яка базується на авторській економіко-математичній моделі; удосконалено наукові підходи до визначення інформаційного маркетингу, теоретичні положення маркетингу у сфері промислового виробництва та науково-методичні заходи організації виставкової діяльності; набули подальшого розвитку теоретичні засади міжнародної системи інформаційного маркетингу та його засобів у міжнародній економічній діяльності підприємств, систематизація основних елементів сучасного Інтернет-маркетингу, науково-методичні основи трансформації інформаційних систем підприємств та детермінанти інформатизації маркетингової діяльності. Сферою використання авторських рекомендацій є органи влади, вітчизняні підприємства та навчальні заклади.

06.07.17.0146/0416U004620

Амеліна Юлія Сергіївна. Економічний розвиток сільськогосподарських підприємств органічного овочівництва та плідництва:

Дис. к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 631.14:634.1:635.1.

216 с.: 19 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

Дано визначення економічного розвитку сільськогосподарських підприємств, що вирощують органічні овочі, плоди і ягоди відкритого та закритого ґрунту. Запропонована модель у вигляді 7 рівневого дерева цілей для оптимального переходу сільськогосподарського підприємства на виробництво органічної плодовоовочевої продукції відкритого ґрунту. Розроблена модель формування оптимального асортименту органічної овочево-ягідної продукції закритого ґрунту. Запропоновано піраміду маркетингових стратегій органічного виробництва овочів, плодів і ягід залежно від рівня розвитку екологічної культури сільськогосподарського підприємства.

06.07.17.0147/0416U004621

Воловик Дмитро Володимирович. Розвиток системи управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств: Дис. к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 338.432:631.162.

164 с.: 30 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Дисертація присвячена дослідженню теоретичних, методичних та практичних аспектів розвитку системи управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств. У роботі розглянуто тлумачення понять "економічний потенціал", "виробничий потенціал", "ресурсний потенціал" досліджено особливості управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств в умовах європейської інтеграції України.

06.07.17.0148/0416U004622

Куделя Лариса Володимирівна. Формува-

ння організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою сільськогосподарських підприємств: Дис. к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК УДК 338.242.

212 с.: 41 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація присвячена дослідженню теоретичних, методологічних та практичних аспектів формування та забезпечення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. В дисертації розкрито та удосконалено автором поняття економічної безпеки сільськогосподарських підприємств, обґрунтовано основні складові економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. Розкрито основні підходи щодо оцінки економічної безпеки сільськогосподарських підприємств та запропоновано комплексний спосіб оцінки станом управління економічною безпекою сільськогосподарських підприємств.

06.07.17.0149/0416U004623

Сокол Поліна Миколаївна. Формування механізму маркетингу сільськогосподарських підприємств: Дис. к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 339.18.8.

174 с.: 25 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Об'єкт - процес формування механізму маркетингу сільськогосподарських підприємств. Мета - особливості формування механізму маркетингу сільськогосподарських підприємств, який забезпечує підвищення ефективності маркетингової товарної, цінової та комунікаційної політики для прийняття ефективних управлінських рішень. Методи - абстрактно-логічний; системно-структурний аналіз; експериментально-аналітичний; графічний. Дисертаційна робота присвячена удосконаленню теоретико-методичних положень та розробці практичних підходів до формування механізму маркетингу сільськогосподарських підприємств.

06.07.17.0150/0416U004728

Сидорчук Іванна Петрівна. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку промислових підприємств: Дис. к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 330.341.1:658.589:65.011.1.

263 с.: 28 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 221 назва.

У дисертаційній роботі розроблено теоретичні, науково-методичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку промислових підприємств. Вдосконалено організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку промислових підприємств. Розроблено науково-методичний підхід до виділення факторів, що обмежують можливість інноваційного розвитку промислових підприємств. Удосконалено науково-методичний інструментарій оцінки результативності існуючих стратегій розвитку промислового підприємства. Запропоновано підхід до класифікації стратегій інноваційного розвитку промислових підприємств. Сформовано економічний інструментарій реалізації інноваційних заходів.

06.07.17.0151/0416U004729

Савіна Світлана Сергіївна. Формування механізму інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості: Дис. к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 658:338.512.

286 с.: 40 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних положень і розробці практичних рекомендацій щодо побудови механізму управління інноваційним розвитком підприємства. Дістав подальшого розвитку категорійно-понятійний апарат теорії інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості. Розглянуто основні наукові підходи в управлінні підприємствами на основі побудови механізмів. У роботі проведено оцінку фінансово-господарської та інноваційної діяльності, а також організаційних структур управління підприємств легкої промисловості Вінниччини. На основі проведеного дослідження виділено основні причини зниження рівня ефективності виробництва підприємств легкої промисловості: підвищення конкуренції на ринку, неефективна державна політика щодо розвитку галузі, відсутність значного досвіду роботи підприємств легкої промисловості в умовах конкуренції на внутрішньому і на зовнішньому ринках, низький рівень розвитку маркетингової діяльності на підприємствах, високий рівень зносу обладнання, застарілі технології. Побудовано структурно-логічну модель механізму інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості з урахуванням сучасного інноваційного розвитку підприємств на основі критеріально-комплексного підвищення конкурентоспроможності, запропонована структура інноваційного кластера розвитку легкої промисловості на основі підприємств та організацій Подільського економічного району.

06.07.17.0152/0416U004730

Чубар Максим Михайлович. Механізм підвищення експортного потенціалу підприємства за умов членства України в СОТ: Дис. к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 658.012.4:339.654(477).

327 с.: 56 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Дисертацію присвячено розробці теоретико-методичних основ та практичних рекомендацій щодо формування механізму підвищення експортного потенціалу підприємства за умов членства України в СОТ. Досліджено сутність експортного потенціалу підприємства, встановлено його взаємозв'язки з економічним потенціалом підприємства, визначено методи його оцінки, запропоновано сучасну концепцію управління експортним потенціалом. Визначено стан галузі легкої промисловості та перспективні ринки СОТ для неї. Здійснено аналіз експортної діяльності окремих підприємств даної галузі, проведено оцінку рівня їх експортного потенціалу. Запропоновано експортну стратегію для імплементації на підприємствах. Розроблено систему моніторингу підвищення експортного потенціалу підприємства, запропоновано структуру організації відділу моніторингу. Сформовано механізм підвищення експортного потенціалу підприємства за умов членства України в СОТ. Встановлено взаємозв'язок механізму підвищення експортного потенціалу та експортної стратегії підприємства.

06.07.17.0153/0416U004748

Фрум Ольга Леонідівна. Діагностика кризового стану підприємств у системі стратегічного управління: Дис. к.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 04.11.2016.

УДК 338.24-047.64: 005.334-047.44.

201 с.: 42 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Дисертація присвячена розробці теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій з удосконалення діагностики кризового стану підприємств України для підвищення ефективності стратегічного управління в сучасних

умовах. Розкрита економічна суть категорії "криза". Вдосконалено методичні підходи до формування потенціалу підприємства як об'єкта діагностики кризового стану у рамках ситуаційно-цільового підходу.

06.07.17.0154/0416U004752

Тисько Мар'яна Михайлівна. Управління інноваційним розвитком підприємства: Дис. к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 001.895:658.

182 с.: 33 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 162 назв.

Об'єкт – процеси управління інноваційним розвитком підприємств. Мета – поглиблення теоретико-концептуальних засад й методичних підходів та розробка практичних рекомендацій, спрямованих на поліпшення управління інноваційним розвитком молокопереробних підприємств та підвищення ефективності їх діяльності в умовах конкуренції. Методи – порівняльний і статистичний аналізи, метод логічного узагальнення; системно-структурний аналіз; методи графічного й економіко-математичного моделювання; метод угруповань; факторного аналізу. Результати – узагальнення теоретичних основ і розробка методичних підходів до формування та управління інноваційним розвитком підприємства. Новизна – розроблено стратегію розвитку підприємств залежно від горизонту планування, в основу якого закладено обґрунтований теоретико-методичний підхід через комбінацію послідовних етапів інноваційного розвитку; удосконалено: методичний підхід до формування структури інноваційної стратегії підприємства, що, на відміну від існуючих, визначає сукупність етапів інноваційного розвитку, сприятливих можливостей та несприятливих чинників зовнішнього середовища, в основу якого закладено комплексне врахування складових інноваційного потенціалу; заходи стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств на основі портфеля інноваційних проектів; комплекс моделей управління портфелем інноваційних проектів розвитку підприємства на стадії впровадження; управління ресурсами стратегічного портфеля інноваційних проектів з конкретизацією усіх процесів та систем, які забезпечують його реалізацію; набули подальшого розвитку: напрями управління інноваційними проектами розвитку підприємства; методичні засади управління використанням ресурсів стратегічного портфеля інноваційних проектів підприємства. Впроваджено у діяльність Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю імені Івана Франка, Товариства з додатковою відповідальністю "Рожищенський сирзавод", Приватного акціонерного товариства "Тернопільський молокозавод", Товариства з обмеженою відповідальністю "Буцацький сирзавод", Управління розвитку, інвестицій та європейської інтеграції Волинської обласної державної адміністрації та в навчальний процес Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання – діяльність виробничих і невиробничих підприємств.

06.07.17.0155/0416U004849

Олійник Євгенія Валеріївна. Управління процесами відтворення основних засобів машинобудівних підприємств: Дис. к.е.н. /Інститут економіки промисловості. – Захищена 27.10.2016.

УДК 658.27:621.

244 с.: 42 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Об'єкт дослідження - процеси відтворення основних засобів на машинобудівних підприємствах України. Мета дослідження - обґрунтування теоретичних та методичних положень щодо активізації процесів відтворення основних засобів машинобудівних підприємств у системі стратегічного

управління. Методи дослідження: наукової абстракції, аналізу та синтезу, системний, порівняльний та комплексний аналіз, індукції та дедукції, економіко-математичного моделювання, таблично-графічний. Теоретичні і практичні результати: концептуальні положення управління процесами відтворення основних засобів на принципах стратегічного підходу; пропозиції щодо поглибленого аналізу процесів відтворення основних засобів та використання внутрішніх джерел фінансування. Новизна: розвиток теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо удосконалення управління процесами відтворення основних засобів машинобудівного підприємства. Ступінь упровадження: ПАТ "АвтоКРАЗ", "Крюківський вагонобудівний завод" і "Кредмаш". Сфера використання: машинобудівні підприємства.

06.07.17.0156/0416U004938

Баличева Вікторія Олександрівна. Формування іміджу туристичних підприємств в умовах інформаціоналізму: Дис. к.е.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 31.10.2016.

УДК 338.48.

167 с.: 21 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Об'єктом дослідження є процеси формування іміджу туристичних підприємств в умовах інформаціоналізму. Предметом дослідження є теоретичні, науково-методичні та прикладні засади формування іміджу туристичних підприємств в умовах інформаціоналізму. Дисертаційну роботу присвячено удосконаленню теоретичних положень, розробці науково-методичних основ і практичних рекомендацій щодо формування іміджу туристичних підприємств в умовах інформаціоналізму. У процесі вирішення поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичного узагальнення, системного аналізу, синтезу, групування і класифікації, індукції і дедукції, кореляційно-регресійний аналіз, графічний. Запропоновано систематизацію інструментів формування та підтримки іміджу туристичних підприємств за ознаками. Удосконалено процес оцінювання іміджу за ступенем прихильності та поінформованості споживачів до множини життєвих цінностей, які асоціюються із окремим підприємством. Виявлено роль іміджу в постіндустріальний період розвитку суспільства. Доведено доцільність побудови карти іміджевих позицій туристичних підприємств за стійкими у часі традиційними та ситуативними адаптованими життєвими цінностями у їхньому взаємному зв'язку. Розвинуто процес оцінювання сформованості іміджу підприємств через порівняння максимального та фактичного середнього інформаційного рівня сприйняття життєвих цінностей та урахування характеру активності споживчої поведінки. Обґрунтовано класифікацію життєвих цінностей споживачів туристичних послуг з позицій їхнього впливу на формування іміджу туристичних підприємств. Визначено зміст процесу моделювання впливу змін ринкового середовища на інформаційний успіх підприємства. Основні теоретичні узагальнення, висновки і пропозиції, що містяться у дисертації, мають науково-прикладне значення і використано Управлінням благоустрою та житлової політики виконавчого комітету Криворізької міської ради, Турагенства "ABV", ТА "Aquavita", ФОП Авраменко О.С., Приватним вищим навчальним закладом "Інститут ділового адміністрування".

06.07.17.0157/0416U005490

Белова Олена Ігорівна. Мотиваційний механізм стратегічного управління підприємством: Дис. к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вади́ма Гетьмана". – Захищена 09.11.2016.

УДК 005.32:005.93.

179 с.: 26 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

У дисертації розглянуто теоретичні засади та розроблено практичні рекомендації щодо формування та оцінки мотиваційного механізму стратегічного управління підприємствами торгівлі. Уточнено поняття "стратегічне управління підприємством торгівлі", "мотивація", "мотиваційний механізм" та "мотиваційний механізм стратегічного управління підприємством". Виявлено особливості формування ММСУП і надано перелік вимог та принципів щодо його формування. Встановлено взаємозв'язок детермінантів внутрішнього та зовнішнього середовищ із ММСУП та надано авторську класифікацію детермінантів мотиваційного механізму стратегічного управління підприємствами торгівлі. Запропоновано розглядати ММСУП як реалізацію сукупності факторів, принципів, стимулів, мотивів, мотиваторів, методів, ціннісних орієнтацій підприємства і поведінкових реакцій, що стимулюють його стратегічну активність. Виділено чотири проєкції ММСУП: кадрову, матеріально-технічну, фінансову та маркетингову. Виявлено взаємозв'язок проєкцій, їх взаємозалежність та силу впливу на ММСУП. Запропоновано тривимірну матрицю станів ММСУП, на основі якої стани такого механізму визначено як "відмінний", "добрий", "задовільний" та "незадовільний". Надано детальну характеристику кожного стану та рекомендації щодо зміни ММСУП відповідно до сектору матриці.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.07 Загальна теорія держави і права

10.07.17.0158/0517U000174

Литвинов Олександр Миколайович. Право як феномен культури: Дис. д.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищено на 13.03.2017.

УДК 340.12.

555 с. – Бібліогр.: 668 назв.

У дисертації здійснено комплексне філософське осмислення проблем функціонування права в культурі. На основі аналізу процесу раціоналізації людського буття в праві доводиться можливість тлумачення культури як правової категорії та права як категорії культури. З'ясовано вплив світу повсякденності на формування правової свідомості і правової культури в контексті взаємовідносин культурних ареалів Сходу і Заходу, примітивізації соціальної взаємодії на її криміналізацію. Через поняття "вторинні культури" реалізовано критичний підхід до суспільств з імітаційним ставленням до права. На основі аналізу історії філософсько-правової думки обґрунтовується поняття "другий осовий час" як визначення періоду домінантного значення ідеї прав людини (XVI-XXI ст.). Показано культуротворчу роль права в подоланні небезпечних викликів партикуляризму через спрямованість розвитку культури до універсалізму. Усі проблеми розглянуто в актуальному для України контексті формування відкритого суспільства та розбудови правової і соціальної держави.

10.07.17.0159/0517U000196

Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна. Владні засади права: філософсько-правове дослідження: Дис. д.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищено 10.03.2017.

УДК 340.12:342.5.

381 с. – Бібліогр.: 530 назв.

Дисертація присвячена формуванню філософсько-правової концепції владних засад права з точки зору не-класичної парадигми філософії права. Розкриваються ан-

тропологічні, герменевтичні та аксіологічні виміри владних засад права, здійснюється їх міждисциплінарна інтеграція на основі уявлень про правовий дискурс як такий, що обмежений онтологічними та гносеологічними раціональними засадами. Особлива увага надається проблематиці злиття та розмежування владного та правового поля, які зумовлюють діалектику їх буття.

10.07.17.0160/0416U004328

Білас Андрій Іванович. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження: Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищено 04.10.2016.

УДК 340.1; 340.5.

227 с. – Бібліогр.: 373 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню правової природи правоохоронної діяльності, її теоретико-правовим засадам. Як самостійний інститут, правоохоронна діяльність характеризується власними ознаками, функціями, принципами здійснення, суб'єктами та механізмом реалізації. Розкрито основні підходи стосовно виокремлення моделей правоохоронної діяльності, правоохоронних систем країн Європейського Союзу.

10.07.17.0161/0416U004329

Стахура Богдан Ігорович. Роль органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві: теоретико-правовий вимір: Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищено 04.10.2016.

УДК 340.12:327.39.

180 с. – Бібліогр.: 232 назви.

У дисертації розглянуто питання ролі органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві у площині теоретико-правового виміру. Проаналізовано джерелознавчу, термінологічну та методологічну основи дослідження ролі органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві. Розглянуто генезу концепцій щодо розуміння прав і свобод людини. Розкрито поняття та зміст прав людини як фундаментальної цінності демократичного суспільства.

10.07.17.0162/0416U004347

Шпак Юрій Анатолійович. Нормотворчість органів місцевого самоврядування в Україні: теоретико-правовий вимір: Дис. к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищено 03.11.2016.

УДК 004.652.4.

191 с. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертація є комплексним теоретико-правовим дослідженням нормотворчості органів місцевого самоврядування в Україні. Зокрема, в дисертаційній роботі на основі аналізу законодавства, узагальнення практики нормотворчості органів місцевого самоврядування, наукових праць українських і зарубіжних учених здійснено комплексне дослідження поняття, сутності, принципів та форм муніципальної нормотворчості, окреслено стадії та перспективні напрями вдосконалення нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.

10.07.17.0163/0416U004350

Гавриленко Володимир Валерійович. Державний суверенітет та його трансформація

в умовах європейської інтеграції: загально-теоретичне дослідження: Дис. к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 04.11.2016.

УДК 321.011.7(043.3).

171 с. – Бібліогр.: 126 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню теоретико-правових аспектів визначення та реалізації державного суверенітету. В роботі розглянуті концептуальні підходи до визначення внутрішнього та зовнішнього аспектів державного суверенітету, проведений аналіз юридичного змісту правосуб'єктності держави, форм та методів реалізації суверенних повноважень у державній політиці.

10.07.17.0164/0416U004375

Ясиновський Іван Григорович. Імплементация процедури медіації в українське законодавство: теоретико-правовий аналіз: Дис.

к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 27.10.2016.

УДК 340.137.

295 с. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню імплементації процедури медіації в українське законодавство. Проаналізовано існуючі доктринальні дослідження медіації, медіатора та процедури медіації, вироблено власний підхід до теоретико-правової інтерпретації цього поняття і запропоновано авторське визначення його. Запропоновано авторське розуміння поняття, ознак та принципів імплементації процедури медіації в законодавство України, наведено її переваги та недоліки, визначено та охарактеризовано проблеми імплементації процедури медіації в законодавство України, сформульовано її шляхи. Надано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України з метою імплементації процедури медіації в законодавство України.

10.07.17.0165/0416U004973

Равлінко Зоряна Петрівна. Заборона дискримінації: загальнотеоретичне дослідження:

Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 21.11.2016.

УДК 342.72/.73:316.647.82(477.4).

201 с. – Бібліогр.: 291 назв.

У дисертації теоретично узагальнено і запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає в загальнотеоретичній характеристиці заборони дискримінації як сучасної керівної ідеї в галузі прав і свобод людини, що визначає межі прийнятності (правомірності та допустимості) відмінного ставлення до суб'єктів, які перебувають в однакових ситуаціях, і однакового ставлення до суб'єктів, які перебувають у різних ситуаціях.

10.07.17.0166/0416U004974

Кожан Володимир Віталійович. Особисті права людини: загальнотеоретична характеристика: Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 21.11.2016.

УДК 340.12:/342.72/.73.

229 с. – Бібліогр.: 343 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню особистих прав людини. У роботі наведено основні підходи щодо розуміння поняття прав людини. Доведено, що права людини виникають з моменту усвідомлення їх людиною, тому історію прав людини досліджували з моменту формування людини як істоти розумної. Обґрунтовано необхідність розуміння особистих прав людини з погляду природно-правової теорії. Дано визначення особистих прав людини та наведено основні їх ознаки.

10.09 Історія держави і права

10.07.17.0167/0516U000835

Панкевич Іван Миронович. Інститут виборності як складова української правової традиції (історико-правове дослідження): Дис. д.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 19.10.2016.

УДК 342.8.028(477)(091).

452 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 837 назв.

У дисертації розглянуто інститут виборності як складову української правової традиції. Схарактеризовано традицію виборності влади в системі концепцій, понять та суміжних категорій. Описано історико-правовий процес формування принципів та конструкцій виборчого права як форми вияву традиції виборності. На засадах концепції правової традиції запропоновано авторське бачення інституту виборності як невід'ємної складової правової традиції українського народу, конкретизовано уявлення українців про виборність і вибори у відповідних історично зумовлених поняттях, простежено еволюцію цих понять, механізм наповнення їх конкретно-історичним змістом та шляхи формалізації у принципах і нормах виборчого права. Виокремлено критерії та виконано періодизацію розвитку інституту виборності як складової правової традиції українців з виділенням трьох етапів – архаїчного етапу, патримонально-партикулярно-теологічного та політико-правового.

10.07.17.0168/0416U004393

Ванієв Ельдар Серверович. Правове регулювання земельних відносин у Таврійській губернії (1783–1917): Дис. к.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 19.10.2016.

УДК 349.41 (477) (091).

251 с. – Бібліогр.: 314 назв.

У дисертації досліджено основні аспекти та особливості правового регулювання земельних відносин у Таврійській губернії. Розкрито зміст земельної політики Російської імперії у регіоні та визначено її вплив по відношенню до корінного населення Криму та інших народів що проживали в Криму. Виявлено основні напрями перерозподілу земельної власності у Криму після анексії Кримського ханства. Досліджено характер уніфікації континентального та мусульманського права та її наслідки для правового регулювання земельних відносин. Встановлено відмінності у земельному ладі в Кримському ханстві та у Таврійській губернії. Схарактеризовано джерела правового регулювання земельних відносин у Таврійській губернії, їх взаємовплив та особливості правозастосування на практиці. Схарактеризовано види суб'єктів права власності на землю, способи його набуття і судового захисту. Досліджено особливості здійснення реформування в сфері земельних відносин у другій половині XIX – на початку XX ст.ст. внаслідок проведення Селянської та Столипінської реформ. Встановлено причинно-наслідкові зв'язки, які обумовлювали динаміку розвитку земельних правовідносин.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.07.17.0169/0516U000829

Задорожня Галина Володимирівна. Конституційно-правовий статус глави держави в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: Дис. д.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 27.10.2016.

УДК УДК 342.511(477):340.5.

484 с. – Бібліогр.: 710 назв.

У дисертації з урахуванням суспільно-політичних і законодавчих змін, порівняльного аналізу зарубіжного і національного конституційного законодавства та практики запропоновано систему доктринальних знань щодо конституційно-правового статусу глави держави. Досліджено правові акти, специфіку та генезу нормативної регламентації конституційно-правового статусу глави держави в Україні та зарубіжних країнах, розкрито методологію наукового пізнання його статусу. Досліджено архітектуру відносин глави держави з органами державної влади. Проаналізовано підстави, види і наслідки юридичної відповідальності глави держави в Україні та зарубіжних країнах.

10.07.17.0170/0517U000175

Агафонова Наталія Володимирівна. Конституційна реформа в Україні: поняття, інституційний механізм та забезпечення ефективності: Дис. д.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 21.03.2017.

УДК 342.4 (477).

337 с. – Бібліогр.: 607 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню феномену конституційної реформи, в тому числі з'ясуванню її поняття, інституційного механізму, виявленню проблем забезпечення її дієвості і результативності в Україні. З'ясовано сутнісні характеристики конституції як об'єкта реформування. Розкрито сутність і визначено змістовні характеристики конституційної реформи як юридичної категорії, виявлено її основні ідентифікаційні ознаки. Охарактеризовано розвиток конституційної реформи в Україні, виділено основні її періоди та етапи. Розкрито зміст основних функцій конституційної реформи в Україні.

10.07.17.0171/0517U000178

Калиновський Богдан Валерійович. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку:

Дис. д.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 22.03.2017.

УДК 342.25 (477).

527 с. – Бібліогр.: 760 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої публічної влади в Україні. На підставі аналізу доктринальних і нормативно-правових вітчизняних і зарубіжних джерел у роботі розкриті теоретико-методологічне підґрунтя та правова регламентація місцевої публічної влади, генеза, поняття та сутність, організаційна структура, порядок формування, функціонування та гарантії місцевої публічної влади. Здійснено комплексний аналіз такого конституційно-правового інституту, як місцева публічна влада, запропоновано власний погляд на реформу місцевої публічної влади як складову конституційної реформи.

10.07.17.0172/0416U004374

Слободяник Тетяна Миколаївна. Муніципально-правова відповідальність місцевих рад та сільських, селищних, міських голів в Україні:

Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 28.10.2016.

УДК 342.553.

262 с. – Бібліогр.: 310 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню муніципально-правової відповідальності місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, підстав та стадій її реалізації. З'ясовано методологію дослідження муніципально-правової відповідальності. Сформульовано поняття, ознаки

та принципи муніципально-правової відповідальності. Розкрито особливості муніципально-правової відповідальності місцевих рад та сільських, селищних, міських голів в Україні. Досліджено форми та підстави притягнення та настання муніципально-правової відповідальності місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Особлива увага приділена розробці конституційних і законодавчих пропозицій щодо вдосконалення інституту муніципально-правової відповідальності місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

10.07.17.0173/0416U004722

Волошина Ірина Вікторівна. Конституційно-правовий статус дитини в Україні: Дис.

к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 28.10.2016.

УДК 342.56.(477).

237 с. – Бібліогр.: 203 назви.

У дисертації на основі аналізу історичних та юридичних документів, законодавства досліджено історію розвитку конституційно-правового статусу дитини в Україні. З'ясовано сутність наукового опрацювання теми дослідження, окреслено його методологію. У роботі визначено конституційно-правовий статус дитини в Україні та його елементи. Розглянуто правосуб'єктність дитини, права, свободи та обов'язки дитини.

10.07.17.0174/0416U004998

Ющенко Олексій Олегович. Конституційно-правові засади участі громадян у законодавчому процесі України: Дис. к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 342.52.

233 с. – Бібліогр.: 322 назви.

У дисертації здійснено комплексне наукове дослідження конституційно-правових засад участі громадян у законодавчому процесі України та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення положень Конституції та законів України в частині поліпшення наявних та створення нових механізмів залучення громадян до зазначеного процесу.

10.07.17.0175/0416U004999

Черничко Валерій Валерійович. Конституційне право на об'єднання у політичні партії в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правовий аналіз: Дис. к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 342.728.

228 с. – Бібліогр.: 411 назв.

У дисертації здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз конституційного права на об'єднання у політичні партії в Україні та країнах ЄС. Проаналізовано доктринальні та нормативні джерела даного права.

10.17 Адміністративне право

10.07.17.0176/0516U000849

Старинський Микола Володимирович. Валютні правовідносини: теоретико-методологічний аспект: Дис. д.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 21.10.2016.

УДК 347: 734.

441 с. – Бібліогр.: 488 назв.

В дисертації проаналізовані наукові підходи до сприйняття валютних правовідносин та сформульоване їх визначення з урахування сучасного стану їх розвитку. Також виділені та досліджені особливості валютних правовідносин, надана характеристика їх основних елементів. Досліджено правовий режим об'єктів валютних правовідносин та їх суб'єктний склад.

10.07.17.0177/0516U000902

Діденко Сергій Володимирович. Адміністративно-правове забезпечення обігу та застосування зброї в Україні: Дис. д.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 25.11.2016.

УДК 342:351.753.

384 с. – Бібліогр.: 406 назв.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукової проблеми адміністративно-правового забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. Розкрито зміст і сутність адміністративно-правового забезпечення обігу та застосування зброї в Україні, який характеризуються адміністративними засадами й інструментарієм взаємозв'язку між собою для забезпечення прав, свобод і законних інтересів у цій сфері.

10.07.17.0178/0516U000967

Чумак Олександр Олексійович. Адміністративно-правові засади діяльності державної виконавчої служби в Україні в умовах реформування органів виконавчої влади: Дис. д.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 28.11.2016.

УДК УДК 342.95(6).

484 с. – Бібліогр.: 526 назв.

У дисертації комплексно розглянуто адміністративно-правові засади діяльності ДВС в Україні з урахуванням тих реформ, що наразі відбуваються в системі виконавчої гілки влади. Розкрито призначення та сутність, мету функціонування ДВС в Україні в сучасних умовах. Визначено та проаналізовано застосовувані сьогодні адміністративно-правові форми та методи роботи ДВС в Україні.

10.07.17.0179/0516U000968

Гарбузюк Костянтин Геннадійович. Адміністративно-правове забезпечення відбору кандидатів на службу в Національну поліцію: Дис. д.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 30.11.2016.

УДК УДК 342.95+351.741.

268 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 494 назви.

Дисертацію присвячено розгляду адміністративно-правового забезпечення відбору кандидатів, які вперше приймаються на службу в Національну поліцію. Проаналізовано історію та сучасний стан їх відбору, наведено історико-правові передумови формування інституту відбору до поліції, а також позитивні та негативні риси сучасного відбору кандидатів, які вперше приймаються на службу в Національну поліцію.

10.07.17.0180/0516U000969

Литвин Іван Іванович. Адміністративно-правові відносини у сфері надання освітніх послуг: Дис. д.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 29.11.2016.

УДК УДК 351.85(477).

428 с. – Бібліогр.: 512 назви.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг. Розкриваються етапи становлення та розвитку освітніх послуг в Україні. Характеризується поняття та значення надання освітніх послуг. Окреслюються етапи становлення адміністративно-правового регулювання у сфері надання освітніх послуг. Визначається сутність адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг.

10.07.17.0181/0517U000092

Фелик Василь Іванович. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України: Дис. д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 17.02.2017.

УДК 342.95.

480 с. – Бібліогр.: 490 назв.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу особливостей адміністративно-правового забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України. Сформульовано поняття профілактики правопорушень як напряму правоохоронної діяльності Національної поліції України та з'ясовано її особливості. Охарактеризовано мету та завдання профілактичної діяльності Національної поліції України, узагальнено її принципи та функції, окреслено об'єкт та предмет профілактичної діяльності Національної поліції України. Визначено сучасний стан та місце адміністративно-правового регулювання в системі правових засад профілактичної діяльності Національної поліції України.

10.07.17.0182/0517U000185

Бригінець Олександр Олексійович. Правове забезпечення фінансової безпеки України: Дис. д.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 24.03.2017.

УДК 351.72:347.73(477).

464 с. – Бібліогр.: 615 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням, яке вирішує науково-практичну проблему удосконалення правового забезпечення фінансової безпеки України. У роботі визначено сучасну парадигму сутності та значення фінансової безпеки України. На основі аналізу основних положень норм чинного законодавства у сфері забезпечення фінансової безпеки держави зосереджено увагу на розв'язанні проблемних аспектів теоретико-прикладного характеру. Запропоновано внесення змін та доповнень до оновленої Концепції забезпечення фінансової безпеки України з розширенням її структурних елементів. Безпосередньо для удосконалення правового забезпечення фінансової безпеки держави розроблено проект Закону України "Про основи фінансової безпеки України", який передано до Верховної Ради України. Шляхом удосконалення теоретико-методологічних підходів фінансову безпеку держави розглянуто у вузькому та широкому значенні, що дало можливість визначити сучасні підходи до вирішення проблем правового забезпечення фінансової безпеки держави через правові норми. Відзначено доцільність врахування наукової позиції стосовно виділення основних елементів фінансової безпеки держави при розробці її правового забезпечення. Розкрито напрями правового забезпечення фінансової безпеки України в умовах глобалізації світового економіко-правового простору та економічної кризи. Запропоновано шляхи удосконалення правового забезпечення фінансової безпеки України на основі використання позитивного досвіду міжнародних фінансових організацій та фінансово розвинених держав.

10.07.17.0183/0416U004326

Котух Катерина Анатоліївна. Принципи

адміністративно-правового регулювання в аграрній сфері України: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 21.10.2016.

УДК 342.9:349.42.

198 с. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню принципів адміністративно-правового регулювання в аграрній сфері України, формуванню на цій основі теоретичних узагальнень і практичних рекомендацій для удосконалення правового забезпечення в даній сфері. Структура роботи побудована шляхом послідовного розгляду доктринальних підходів до розуміння принципів права у науці і законодавстві, основних рис, змісту і призначення принципів адміністративного права, їх впливу на регулювання в аграрній сфері України. Визначено та охарактеризовано роль європейських стандартів та принципів публічного права в агропромисловому комплексі України. Проаналізовано низку міжнародних нормативно-правових актів та актів вітчизняного законодавства із цього питання. Окремий розділ присвячено удосконаленню системи принципів адміністративно-правового регулювання в аграрній сфері України. У цьому розділі було здійснено аналіз принципів належного урядування аграрної сфери в світлі євроінтеграційних вимог, принципів публічного управління та адміністративно-правового регулювання в аграрній сфері України, а також внесено пропозиції щодо їх удосконалення.

10.07.17.0184/0416U004476

Качура Олександр Анатолійович. Адміністративні процедури державної реєстрації:

Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. – Захищена 31.10.2016.

УДК 342.9:347.77.

242 с. – Бібліогр.: 447 назв.

Дисертацію присвячено вирішенню наукового завдання щодо встановлення сутності та особливостей адміністративних процедур державної реєстрації в Україні, міжнародному та зарубіжному законодавстві; виділено прогалини і колізії у чинному законодавстві, що регулює порядок здійснення державної реєстрації, сформульовано пропозиції щодо удосконалення законодавства України, яке регулює вказані відносини.

10.07.17.0185/0416U004488

Кучма Костянтин Сергійович. Адміністративні послуги у сфері екології та природних ресурсів: Дис. к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 25.10.2016.

УДК 342.95.

214 с.: 15 табл. – Бібліогр.: 222 назви.

Дисертацію присвячено теоретичним проблемам надання адміністративних послуг у сфері екології та природних ресурсів в Україні, обґрунтуванню необхідності введення у національне правове поле категорії "адміністративні послуги у сфері екології та природних ресурсів"; забезпеченню комплексності заходів у процесі імплементації міжнародних норм у вітчизняне законодавство.

10.07.17.0186/0416U004489

Зубов Олександр Сергійович. Особливості судового розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері підприємницької діяльності: Дис. к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 342.743 (477).

242 с. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертацію присвячено аналізу судового розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері підприємницької діяльності.

10.07.17.0187/0416U004490

Збінський Євген Федорович. Правовий режим податкової таємниці в Україні: Дис. к.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 351.713:336.2:354.42/.44.

207 с. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертацію присвячено теоретико-методологічним та правовим проблемам правового режиму податкової таємниці в Україні. У роботі визначено поняття "податкова таємниця", "правовий режим податкової таємниці", "ефективність правового режиму податкової таємниці".

10.07.17.0188/0416U004651

Хомов Сергій Михайлович. Адміністративно-правові засади здійснення громадського контролю за діяльністю Державної фіскальної служби України: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 21.10.2016.

УДК 351.713.008.6 (477).

201 с. – Бібліогр.: 211 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню громадського контролю за діяльністю ДФС України. Сформульовано поняття та визначено роль громадського контролю за діяльністю ДФС України. Охарактеризовано правові засади здійснення громадського контролю за діяльністю ДФС України. Окремле мету, завдання та принципи громадського контролю за діяльністю ДФС України. Визначено коло суб'єктів і об'єктів громадського контролю за діяльністю ДФС України. Розглянуто підстави, порядок та форми здійснення громадського контролю за діяльністю ДФС України. Розкрито сутність і значення гарантій реалізації громадського контролю за діяльністю ДФС України. Розглянуто правові та організаційні гарантії реалізації громадського контролю за діяльністю ДФС України. З'ясовано особливості правовідносин під час здійснення громадського контролю за діяльністю ДФС України. Проаналізовано підстави виникнення та припинення правовідносин з організації громадського контролю за діяльністю ДФС України. Узагальнено зарубіжний досвід здійснення громадського контролю за контролюючими органами та визначено можливості його використання в Україні. Виділено причини тривалої неспроможності здійснення громадського контролю в Україні. Розроблено напрями вдосконалення здійснення громадського контролю за діяльністю ДФС України.

10.07.17.0189/0416U004654

Іваненко Дмитро Дмитрович. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки в Україні та Німеччині: порівняльно-правовий аспект: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 19.10.2016.

УДК 342.951: 340.132.85.

205 с. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертації проведено порівняльно-правовий аналіз адміністративно-правових відносин, що складаються у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки у Німеччині та в Україні. Визначено особливості інституційних елементів державної реєстрації прав на земельні ділянки в організаційно-правовому аспекті. Охарактеризовано права та обов'язки уповноважених державних органів, суб'єктів

реєстраційного провадження щодо питання формування та реалізації правової політики у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки. Зазначено про спільні та відмінні риси вказаних органів у Німеччині та в Україні. Доведено, що окремі організаційно-правові питання у вказаній сфері відносять в Україні потребують законодавчого та організаційно-правового вдосконалення. Визначено, що результатом ефективного формування та реалізації державної правової політики у сфері реєстрації прав є забезпечення належного рівня безпеки для землевласників та землекористувачів. Окреслено напрями удосконалення адміністративно-правових відносин у сфері державної реєстрації прав на земельні ділянки. На основі аналізу теоретичного доробку науковців, практики реєстраційної діяльності в Україні розроблено організаційно-правові заходи удосконалення та впорядкування зазначених відносин.

10.07.17.0190/0416U004677

Чишко Катерина Олександрівна. Адміністративно-правова кваліфікація правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.11.2016.

УДК 342.95.

229 с. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу адміністративно-правової кваліфікації у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Надано визначення понять "адміністративно-правова кваліфікація", "кваліфікація адміністративного правопорушення в сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки", критерії їх співвідношення та розмежування. Визначено теоретичне підґрунтя проведення кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки.

10.07.17.0191/0416U004678

Грушевський Віталій Анатолійович. Адміністративно-правовий статус регіональних управлінь Державної фіскальної служби України: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.11.2016.

УДК 342.951:351.72 (477).

212 с. – Бібліогр.: 183 назви.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового статусу регіональних управлінь Державної фіскальної служби України. Визначено поняття та структуру цього статусу, окреслено правову основу та принципи їх діяльності. Охарактеризовано основні завдання та функції регіональних управлінь Державної фіскальної служби України, визначено їх функціонально-організаційну структуру та вплив останньої на зміст їх адміністративно-правового статусу.

10.07.17.0192/0416U004679

Грушевський Віталій Анатолійович. Адміністративно-правовий статус регіональних управлінь Державної фіскальної служби України: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.11.2016.

УДК 342.951:351.72 (477).

212 с. – Бібліогр.: 183 назви.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового статусу регіональних управлінь Державної фіскальної служби України. Визначено поняття та структуру цього статусу, окреслено правову основу та принципи їх діяльності. Охарактеризовано основні завдання та функції ре-

гіональних управлінь Державної фіскальної служби України, визначено їх функціонально-організаційну структуру та вплив останньої на зміст їх адміністративно-правового статусу.

10.07.17.0193/0416U004680

Філютович-Герасименко Вікторія Сергіївна. Адміністративно-правові засади протидії незаконному гральному бізнесу в Україні:

Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 31.10.2016.

УДК [342.95:004.388.4](477).

209 с. – Бібліогр.: 324 назви.

Розкрито поняття гального та незаконного гального бізнесу, охарактеризовано форми існування незаконного гального бізнесу. Здійснено історико-правовий огляд і встановлено закономірності становлення та розвитку державної політики України у сфері протидії незаконному гальному бізнесу. Опрацьовано поняття та структуру адміністративно-правового механізму протидії незаконному гальному бізнесу в Україні.

10.07.17.0194/0416U004707

Лемеш Дмитро Леонідович. Адміністративно-правовий статус працівників поліції в Україні: Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 02.11.2016.

УДК 342.5(477).

177 с. – Бібліогр.: 214 назви.

Визначаються поняття та особливості державної служби в органах поліції України як місця реалізації працівником поліції правового статусу. Встановлюються сутність та значення адміністративно-правового статусу працівника поліції в Україні. Характеризуються правовідносини, що виникають під час виконання працівником поліції правоохоронних завдань. Окреслюється склад адміністративно-правового статусу працівника поліції в Україні, розкривається зміст його основних елементів. Узагальнюється зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання статусу працівника поліції, пропонуються можливості його використання в Україні.

10.07.17.0195/0416U004708

Тищенко Вікторія Григорівна. Адміністративно-правове регулювання взаємодії нотаріату з органами публічної влади: Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 02.11.2016.

УДК 342.9.

165 с. – Бібліогр.: 199 назв.

Дисертацію присвячено аналізу науково-теоретичних, практичних і правових засад взаємодії системи органів і посадових осіб, уповноважених на вчинення нотаріальних дій, з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, історичному розвитку, сучасному законодавчому забезпеченню, а також позитивному законодавчому досвіду окремих зарубіжних країн з питань її практичної реалізації. У роботі охарактеризовано нотаріальну діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. З'ясовано місце нотаріату в системі органів публічної влади. Охарактеризовано взаємодію нотаріату з Міністерством юстиції України та його територіальними органами.

10.07.17.0196/0416U004709

Золотоноша Олег Вікторович. Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні: Дис.

к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 01.11.2016.

УДК 342.95:351.82.

175 с. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертацію присвячено розкриттю організаційно-правових засад публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні. Визначено, що місцеве адміністрування являє собою певну суспільну діяльність уповноважених органів державної влади щодо здійснення регулятивної та наглядової діяльності в соціально-економічній сфері на території певної адміністративно-територіальної одиниці (місцевому рівні). Зазначено, що до основних форм забезпечення публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні слід віднести, в першу чергу, публікацію та застосування актів публічного адміністрування, що стосуються економічного розвитку регіону місцевими органами влади.

10.07.17.0197/0416U004710

Бойко В'ячеслав Петрович. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих судів: Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 01.11.2016.

УДК 342.56:35.

203 с. – Бібліогр.: 227 назв.

У дисертації надано нове розв'язання наукового завдання стосовно розвитку адміністративно-правових засад, форм і методів адміністративної діяльності та адміністративних процедур щодо забезпечення діяльності місцевих судів. Сформовано зміст адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів, що складається із сукупності засад та адміністративних інструментів діяльності публічної адміністрації щодо створення належних умов для фізичних і юридичних осіб для справедливого, своєчасного та в комфортних умовах здійсненого судочинства, надання якісних адміністративних послуг у місцевих судах.

10.07.17.0198/0416U004714

Дроздук Тетяна Миколаївна. Ринок земель в Україні: адміністративно-правові засади регулювання: Дис. к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 31.10.2016.

УДК 342.9:332.72(477).

187 с. – Бібліогр.: 179 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правових засад регулювання ринку земель в Україні. Досліджено загальноправову характеристику основ регулювання ринку земель в сучасній Україні. З адміністративно-правового погляду, на основі аналізу змісту, надано визначення публічного регулювання ринку земель, запропоновано класифікацію його основних принципів.

10.07.17.0199/0416U004715

Бухтіяров Олександр Сергійович. Правові основи фінансування соціального забезпечення в Україні: Дис. к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 31.10.2016.

УДК 347.73 : 364.05.

271 с. – Бібліогр.: 423 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню правових основ фінансування соціального забезпечення в Україні. Актуальність теми зумовлена необхідністю теоретичного осмислення проблем, пов'язаних з бюджетним фінансуванням за напрямом соціального забезпечення. Визначено напрями реформування законодавства для належного фінансування соціального забезпечення в Україні.

10.07.17.0200/0416U004772

Власюк Алла Володимирівна. Адміністративно-правові засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності:

Дис. к.ю.н. /Одеський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 27.10.2016.

УДК 351.863:343.37.

230 с. – Бібліогр.: 221 назва.

У дисертації досліджуються питання адміністративно-правових засад державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Здійснено теоретико-правовий аналіз положень державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розкрито правові засади та систему адміністративно-правового регулювання у сфері господарської діяльності в Україні. Акцентується увага на зарубіжних регуляторних ініціативах у сфері господарської діяльності. Зазначено, що правова природа державного регулювання у сфері господарської діяльності проявляється у діяльності органів державної влади, їх посадових осіб виключно у межах, визначених правовими нормами, на підставі норм права й відповідно до них, а також основні підходи щодо поняття та характеристики механізму адміністративно-правового регулювання, виокремлено його загальні ознаки. Констатовано, що необхідність взаємодії публічної влади та суб'єктів господарської діяльності є об'єктивною за природою та сутністю як держави, так і суспільства. Механізм такої взаємодії є сукупністю закономірностей, принципів, які застосовуються на їх основі, форм і методів взаємодії в конкретних історичних і економічних умовах суспільства. Відносини між державними регуляторами й суб'єктами господарської діяльності виникають у процесі застосування конкретних методів регуляторної діяльності та врегульовуються імперативними нормами загальних та спеціальних законів.

10.07.17.0201/0416U004780

Струкова Віта Дмитрівна. Адміністративно-правове регулювання публічно-приватного партнерства в Україні: Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 16.11.2016.

УДК 354.89:347.7.

226 с.: 4 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

У дисертації здійснено комплексне та системне дослідження адміністративно-правового регулювання публічно-приватного партнерства в Україні. Визначено поняття, форми, моделі і механізми публічно-приватного партнерства, виокремлено структуру публічного управління публічно-приватного партнерства, визначено місце адміністративного договору в системі публічно-приватного партнерства.

10.07.17.0202/0416U004800

Підгорний Богдан Анатолійович. Адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні: Дис.

к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 27.10.2016.

УДК 342.951.

257 с. – Бібліогр.: 279 назв.

Дисертаційна робота є одним із перших спеціальних комплексних досліджень правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні. На підставі дослідження теоретико-правових засад адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні, подано теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з розробкою теоретичних та практичних питань правового забезпечення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Формулюю-

ться авторські дефініції окремих категорій, які застосовуються в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні, наводяться їх класифікації, визначаються особливості. Деталізовано зміст та елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Розкрито та охарактеризовано форми та методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Сформульовано пропозиції з удосконалення законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

10.07.17.0203/0416U004828

Назарова Яна Борисівна. Правове регулювання митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення:

Дис. к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 28.10.2016.

УДК 342.951.

200 с. – Бібліогр.: 211 назв.

У дисертації розглянуто теоретичні питання регламентації митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення як видів митних режимів, що мають економічний характер, а також практичні аспекти їх застосування. Досліджено зміст митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення шляхом аналізу їх структурних елементів - умов, вимог, обмежень та пільг. Проаналізовано міжнародний досвід правового регулювання митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення, а також досвід Європейського Союзу та Митного союзу з метою запозичення найбільш вдалих положень для вдосконалення митного законодавства України. Розглянуто порядок застосування митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення в Україні, виявлено проблемні питання, що стосуються митного оформлення й митного контролю товарів та транспортних засобів комерційного призначення, поміщених під вказані митні режими. Встановлено та досліджено систему порушень митних правил, що можуть бути скоєні в процесі реалізації досліджуваних митних режимів, та надано рекомендації щодо її покращання. Сформульовано пропозиції з удосконалення чинного законодавства, яке регламентує суспільні відносини, що виникають у зв'язку з реалізацією митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення.

10.07.17.0204/0416U004829

Васильєва Альона Геннадіївна. Правова природа обов'язків платника податків:

Дис. к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 28.10.2016.

УДК 347.73.

192 с. – Бібліогр.: 192 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню природи правового регулювання комплексу обов'язків платника податків. З'ясовано місце платника податків у системі суб'єктів податкових правовідносин, надано загальну характеристику правового статусу платника податків і позначено головні підходи до класифікації платників податків. Розкрито систему обов'язків і прав платника податків як змісту його податково-правового статусу, визначено загальні засади виконання обов'язків і реалізації прав платника податків. Обґрунтовано, що основними ознаками податкового обов'язку як закріпленої у законі моделі поведінки платника податків, є належність (міра належної поведінки, що закріплена у акті податкового законодавства); соціальна необхідність (податковий обов'язок становить собою вимогу, яка концентровано виражає соціальну необхідність як отримання податкових надходжень, так і певної лінії поведінки пла-

тника податків); здійсненність (передбачення фактичної можливості виконання платником обов'язку щодо сплати податку). Сформовано головні підходи до створення класифікації обов'язків платників податків, обґрунтовано співвідношення обов'язків платників податків із законодавчо закріпленою конструкцією податкового обов'язку. Розглянуто фундаментальні ознаки податкового обов'язку та надано правову характеристику податкового обов'язку. Досліджено особливості правового регулювання покладених на платників податків обов'язків забезпечувального характеру, що пов'язанні з реалізацією контролюючими органами своїх функцій із податкового контролю.

10.21 Фінансове право

10.07.17.0205/0517U000190

Мінаєва Ольга Михайлівна. Процедурне регулювання податкових відносин (методологічний аспект):

Дис. д.ю.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 03.03.2017.

УДК 347.73.

402 с. – Бібліогр.: 477 назв.

У роботі розкривається правова природа податково-процедурного регулювання податкових відносин. З'ясовується співвідношення таких категорій, як "норма податкового права", "податково-процесуальна норма права" та "податково-процедурна норма права". Окреслено коло функцій, на забезпечення реалізації яких спрямовані податкові процедури.

10.07.17.0206/0517U000205

Аністратенко Юлія Ігорівна. Правове регулювання оподаткування малого та середнього бізнесу в Україні:

Дис. д.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 10.03.2017.

УДК 347.73: 336.226.

460 с. – Бібліогр.: 468 назв.

У роботі розглянуто сутність та особливості теоретико-правових засад систем оподаткування малого бізнесу, виявлено вплив різних чинників та державної політики на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні. Дано оцінку ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування малого та середнього бізнесу з урахуванням її переваг і недоліків, механізму оподаткування. Розроблено методичні підходи до прогнозування наслідків застосування проектів з удосконалення спрощеної системи оподаткування. Обґрунтовано нові теоретичні положення щодо уточнення та доопрацювання підстав переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, способів захисту платниками єдиного податку своїх законних прав та інтересів, розроблено пропозиції щодо вдосконалення засад правового регулювання відносин у цій сфері. Визначено підходи до правового забезпечення оподаткування бізнесу в Україні у контексті застосування досвіду зарубіжних країн, а також розкрито специфіку повноважень контролюючих органів, що забезпечують розвиток малого та середнього бізнесу в Україні. Сформульовано науково-теоретичні висновки та пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів, якими врегульовано правовий механізм оподаткування малого та середнього бізнесу. Визначено основні критерії оцінювання ефективності правового регулювання функціонування різних систем оподаткування, основними з них є фіскальної та соціально-економічної ефективності з урахуванням таких показників, як: кількість найманих працівників, обсяг реалізованої продукції, сума сплачених податків, кількість суб'єктів малого та середнього бізнесу, які знаходяться на ССО, порівняно з аналогічними показниками діяльності суб'єктів, які працюють за загальною системою оподаткування

10.23 Господарське право

10.07.17.0207/0416U005569

Казак Ксенія Олександрівна. Господарсько-правове забезпечення видавничої діяльності в Україні: Дис. к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 11.11.2016.

УДК 346.26.

216 с. – Бібліогр.: 261 назва.

У роботі надано комплексну характеристику видавничої діяльності як різновиду господарської діяльності, встановлено соціально-економічні та історичні передумови виникнення видавничої діяльності та формування механізму господарсько-правового забезпечення її здійснення. Автором обґрунтовано необхідність виокремлення інституту господарського права, предмет регулювання якого становить видавничу діяльність, шляхом виділення таких його ознак: наявність нормоутворюючих та нормозабезпечувальних приписів; завершеність правового регулювання у межах однорідної групи суспільних відносин; чітка галузева конструкція; специфіка галузевого предмету та методу правового регулювання; уніфікованість принципів. Узагальнено пропозиції Європейської комісії щодо визначення належної практики регулювання відносин у сфері видавничої діяльності, а саме: надання фінансування на здійснення адаптації видавцями їх продукції до локальних мовних потреб (переклад книжок); підтримка малих і середніх видавництв; забезпечення належного правового врегулювання відносин між видавцями і авторами творів (введення конструкції видавничих контрактів); використання практик спільного напруження типових контрактів, кодексів поведінки тощо, в якому беруть участь професійні автори або організації з перекладу, об'єднання авторів, з одного боку, і видавництва, з іншого тощо.

10.27 Цивільне право

10.07.17.0208/0517U000203

Кодинець Анатолій Олександрович. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: методологія, теорія, практика: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 14.03.2017.

УДК 347. 412.1.

470 с. – Бібліогр.: 589 назв.

Дисертацію присвячено актуальним теоретичним і практичним проблемам цивільно-правового регулювання зобов'язальних інформаційних відносин. Досліджено теоретичні аспекти поняття "інформація", ознаки інформації як об'єкта цивільного права, методологічні засади розвитку цивілістичної доктрини щодо охорони прав на результати інтелектуальної діяльності. Особливу увагу приділено проблемам правової природи, системи та структури зобов'язальних інформаційних відносин, розглянуто особливості цивільно-правової регламентації договорів у сфері інформаційних відносин, викладено специфіку захисту прав та законних інтересів учасників інформаційних відносин у цивільному праві. Надається визначення категорії "інформаційне зобов'язання" як цивільного правовідношення, в якому одна сторона (кредитор) має право вимагати від іншої сторони (боржника) надання чи передавання майнових прав на інформацію або утримання від вчинення дій щодо надання чи передавання таких прав іншим особам, а боржник зобов'язаний виконати вимоги кредитора. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій та рекомендацій щодо праворозуміння, вдосконалення чинного законодавства та практики його застосування.

10.07.17.0209/0416U004348

Серебряник Олеся Олександрівна. Інформація про особу як об'єкт цивільних прав: Дис. к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 03.11.2016.

УДК 347.121.2(477).

209 с. – Бібліогр.: 244 назви.

Розглянуто генезис законодавства та позиції науковців щодо інформації про особу як об'єкта цивільних прав. Розкрито сутність інформації про особу як самостійної цивілістичної категорії та запропоновано її класифікацію. Обґрунтовано доцільність застосування цивільно-правової охорони лише до інформації про особу, яка дозволяє її ідентифікувати та є достовірною. Виокремлено об'єктивну форму та зміст як ознаки інформації про особу. Сформульовано поняття та виділено види суб'єктів прав на інформацію про особу.

10.07.17.0210/0416U004349

Данилюк Андрій Ігорович. Цивільно-правовий захист суб'єктивних цивільних прав інтелектуальної власності судом: Дис. к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 04.11.2016.

УДК 347.7; 347.8.

256 с. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертація присвячена розв'язанню комплексної науково-практичної проблеми теоретичного обґрунтування правової природи цивільно-правового захисту суб'єктивних цивільних прав інтелектуальної власності судом, визначенню ефективності способів такого захисту, а також розробці теоретичних висновків і пропозицій, спрямованих на удосконалення національного законодавства у сфері цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності.

10.07.17.0211/0416U004478

Притуляк Валерій Миколайович. Повноваження суду при примусовому виконанні судових рішень у цивільних справах: Дис. к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 13.10.2020.

УДК УДК 347.952 (477).

205 с. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертація є першим у науці цивільного процесуального права України спеціальним комплексним дослідженням повноважень суду при примусовому виконанні судових рішень у цивільних справах. Досліджено становлення та розвиток системи примусового виконання судових рішень у цивільних справах. Визначено правову природу примусового виконання судових рішень у цивільних справах. Розглянуто особливості взаємодії суду з органами державної виконавчої служби при примусовому виконанні судових рішень у цивільних справах. Досліджено повноваження суду при зверненні рішення у цивільних справах до виконання. Проаналізовано повноваження суду при розгляді та вирішенні питань щодо застосування примусових заходів до боржника в процесі виконання рішень, процесуальні дії суду, спрямовані на сприяння належному виконанню судових рішень, а також повноваження суду при вирішенні процесуальних питань, пов'язаних із поворотом виконання. Охарактеризовано повноваження суду із здійснення попереднього та подальшого контролю на стадії виконання рішень у цивільних справах. Сформульовано теоретично обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення цивільного процесуального законодавства у сфері примусового виконання судових рішень у цивільних справах.

10.07.17.0212/0416U004480

Панченко Ірина Миколаївна. Визнання права власності як спосіб захисту цивільних прав: Дис. к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 14.10.2020.

УДК 347.122:347.23.

204 с. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертація є першим у науці цивільного права України спеціальним комплексним дослідженням визнання права власності як способу захисту цивільних прав. У дисертації на основі аналізу актів цивільного законодавства, наукових праць та судової практики визначено поняття, сутність та систему цивільно-правових способів захисту права власності, досліджено правову природу та особливості вимоги про визнання права власності як способу захисту цивільних прав, проаналізовано структуру ст. 392 ЦК України, питання впливу строїв позовної давності на дану вимогу. Визначено правову природу, суб'єктний склад і характерні риси вимог про визнання права власності на об'єкти самочинного будівництва, про звільнення майна з-під арешту, у порядку спадкування та за набувальною давністю. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення цивільного законодавства в частині застосування визнання права власності як способу захисту цивільних прав.

10.07.17.0213/0416U004482

Бут Ілля Олександрович. Розгляд цивільно-правових спорів третейськими судами в Україні: Дис. к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 14.10.2020.

УДК 347.918(477).

229 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертація є спеціальним комплексним дослідженням теоретичних та практичних проблем правового регулювання третейського розгляду цивільно-правових спорів в Україні як одного зі способів альтернативного вирішення спорів. У дисертації виділено і охарактеризовано етапи становлення та розвитку третейського розгляду цивільно-правових спорів на території сучасної України, досліджено особливості правового регулювання третейського розгляду за чинним законодавством України. Визначено місце третейського розгляду в системі способів альтернативного вирішення спорів та в системі права України, а також його зв'язок з цивільним процесуальним правом. Вдосконалено класифікацію третейських угод та запропоновано закріпити на законодавчому рівні укладення багаторівневих, альтернативних та гібридних третейських угод. Виявлено та охарактеризовано особливості рішення третейського суду. Сформульовано пропозиції про вдосконалення чинного законодавства щодо розгляду цивільно-правових спорів третейськими судами, а також діяльності компетентних судів у провадженнях, пов'язаних із третейським розглядом.

10.07.17.0214/0416U004777

Сигидин Мар'яна Михайлівна. Корпоративний договір: Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака. – Захищена 10.11.2016.

УДК 347.45/47.

236 с. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням проблем правового регулювання відносин за корпоративним договором. Проаналізовано розвиток вітчизняного законодавства, що регулює корпоративні відносини, у часи незалежності України. Розкрито особливості правового регулювання відносин за корпоративним договором. Сформульовано визначення поняття корпоративного договору та визначено його основні ознаки. Встановлено його місце в системі

цивільно-правових договорів. Відмежовано корпоративний договір від інших суміжних договірних конструкцій. Виявлено особливості предмету, суб'єктного складу, змісту корпоративного договору, встановлено процедуру укладення та особливості виконання зобов'язань за корпоративним договором. Визначено загальні та спеціальні підстави його припинення. З'ясовано правові наслідки порушення корпоративного договору, зокрема, розірванню договору, односторонній відмові від договору, зміні договору, а також сплаті неустойки, грошової компенсації у розмірі твердої грошової суми. Розроблені теоретичні пропозиції та практичні рекомендації щодо удосконалення діючого законодавства у сфері правовідносин за корпоративним договором.

10.07.17.0215/0416U004946

Плукар Ірина Ігорівна. Договір управління майном у сфері будівництва житла: Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 29.11.2016.

УДК 347.454.3/.5.

237 с. – Бібліогр.: 152 назви.

За результатами проведеного дослідження виділено два періоди у становленні договірних зобов'язань з управління майном при будівництві житла, визначено поняття договору про участь у ФФБ та його ознаки, встановлено відмінні ознаки між договором про участь у ФФБ та договором про придбання сертифікатів ФОН, здійснено характеристику договору управління майном у сфері будівництва житла. Визначено істотні умови договору управління майном у сфері будівництва житла.

10.07.17.0216/0416U004947

Зубкова Любов Анатоліївна. Цивільно-правове регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів: Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 29.11.2016.

УДК 347.763/.764.

197 с. – Бібліогр.: 331 назва.

Дисертація є одним із перших в Україні комплексних наукових досліджень проблеми цивільно-правового регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів. У результаті проведеного дослідження визначено стан наукової розробки проблеми цивільно-правового регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів, окреслено методологічні засади дослідження, простежено еволюцію становлення та розвитку відповідного законодавства, досліджено зарубіжний досвід цивільно-правового регулювання даного інституту.

10.07.17.0217/0416U005771

Ляшевська Людмила Іванівна. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист: Дис. к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 13.12.2016.

УДК 347.426.6.

211 с. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертація присвячена дослідженню юридичних механізмів відшкодування шкоди, завданої особою при реалізації права на самозахист цивільних прав і законних інтересів. Аналізується природа самозахисту як неюрисдикційної форми захисту цивільних прав і законних інтересів, визначаються ознаки самозахисту і способи його реалізації. Встановлюються умови і підстави відшкодування шкоди, завданої використанням способів самозахисту. На підставі норм

законодавства і наукових положень автор формує пропозиції з вирішення питань щодо відшкодування шкоди, завданої використанням таких способів самозахисту як необхідна оборона, дії у стані крайньої необхідності, притримання речі, відмова від зобов'язання в односторонньому порядку. Досліджуються обставини, що виключають цивільно-правову відповідальність за заподіяння шкоди використанням способів самозахисту.

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)

10.07.17.0218/0517U000072

Ізарова Ірина Олександрівна. Цивільний процес ЄС та України: теоретичні та практичні проблеми гармонізації: Дис. д.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 31.01.2017.

УДК 347.91.

439 с. – Бібліогр.: 515 назв.

Дисертація містить комплексний аналіз теоретичних та практичних проблем гармонізації цивільного процесу ЄС та України. Доведено, що основним результатом гармонізації цивільного процесу у вигляді розробки спільного наднаціонального законодавства стало утворення єдиного комплексного автономного порядку вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру - цивільного процесу ЄС, сформульовано його поняття.

10.07.17.0219/0416U004291

Павліш Павло Васильович. Договір про надання юридичної допомоги за законодавством України: Дис. к.ю.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 03.10.2016.

УДК 347.754:347.96 (477).

208 с. – Бібліогр.: 209 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню теоретичних і практичних проблем договору про надання юридичної допомоги на підставі системного узагальнення чинного національного законодавства, юридичної практики та зарубіжного законодавчого досвіду.

10.07.17.0220/0416U004776

Данко Віктор Йосипович. Застосування правових позицій Конституційного Суду України судами загальної юрисдикції: Дис. к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 30.09.2016.

УДК 342(347.98).

277 с. – Бібліогр.: 313 назв.

У дисертації здійснено комплексне наукове дослідження такого інституту конституційного контролю, як правові позиції Конституційного Суду України, та їх застосування в діяльності судів загальної юрисдикції.

10.45 Спадкове право

10.07.17.0221/0416U004778

Оксанюк Наталія Миколаївна. Принципи спадкування в цивільному праві України : Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака. – Захищена 10.11.2016.

УДК 347.4(477).

227 с. – Бібліогр.: 256 назв.

У дисертаційному дослідженні сформовано єдину концепцію принципів спадкування в цивільному праві України.

Виявлено гносеологічні та історичні передумови виникнення та розвитку принципів спадкування за законодавством, що діяло на території сучасної України в Х - ХХ ст., та з'ясовано зміст принципів спадкування за цивільним правом сучасної України. Визначено поняття, ознаки та види принципів спадкування в цивільному праві, основний критерій для їх класифікації, розкрито особливості практичної реалізації галузевих, підгалузевих та інституційних принципів спадкування, розроблені конкретні пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання в досліджуваній сфері. Результатом дисертаційного дослідження стала також розробка низки пропозицій щодо зміни Цивільного кодексу України в частині наділення фізичних осіб з 14 років правом відмовлятися від спадщини або відкликати подану заяву про прийняття спадщини без згоди батьків, піклувальників; можливості зміни черговості у спадкуванні за законом не тільки шляхом укладення договору про зміну черговості у спадкуванні, а й через подання заяви одним із спадкоємців.

10.51 Аграрне право

10.07.17.0222/0416U004448

Шовкун Юлія Вікторівна. Правове регулювання рибництва в Україні: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 20.10.2016.

УДК 349.42.

211 с. – Бібліогр.: 352 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено системному та комплексному аналізу поняття та особливостей правового регулювання рибництва в Україні, з метою формування цілісного уявлення про правовідносини у цій сфері та пошуку ефективних шляхів і механізмів здійснення рибництва. Розкриваються та характеризуються історичні етапи розвитку законодавства, що регулює відносини у сфері рибництва, окремі елементи досліджуваних правовідносин. Розкрито правову природу правовідносин у сфері рибництва, наведено підстави, що сприяють формуванню логічної теоретичної конструкції, яка спрямована на підвищення ефективності реалізації цих відносин. Визначаються підстави для виділення окремого інституту аграрного права України. Достатню увагу приділено правовим засадам використання окремих об'єктів правовідносин у сфері рибництва в аспекті забезпечення продовольчої безпеки України. Запропоновано правові способи підвищення рівня якості та безпечності продукції аквакультури (рибництва).

10.55 Земельне право

10.07.17.0223/0416U004652

Мартинова Наталія Олександрівна. Правове забезпечення сталого розвитку сільських територій: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 20.10.2016.

УДК 349.42.

191 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню проблем правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні, формуванню теоретичних засад та розробленню на їх основі практичних рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства у цій сфері. За результатами дослідження визначено зміст та наукові підходи до визначення сталого розвитку сільських територій, запропоновано «сталий розвиток сільських територій» визначати як комплексний, основоположний принцип аграрного права, визначено та розглянуто спеціальні принципи такого розвитку. Охарактеризовано нормативно-правову базу, що відби-

ває історичний розвиток законодавства у сфері сталого розвитку сільських територій. Особливу увагу приділено питанням програмного забезпечення сталого розвитку сільських територій. Основну увагу в роботі зосереджено на розкритті та вдосконаленні правового забезпечення сталого розвитку сільських територій у розрізі екологічної, соціальної та виробничої сфер. На основі вітчизняного й зарубіжного досвіду розкрито фактори, які впливають на ефективність організаційно-правового та фінансово-правового забезпечення сталого розвитку сільських територій. Виявлено існуючі недоліки в законодавстві, що регулює відносини, які складаються на шляху до сталого розвитку сільських територій в Україні, та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання цих відносин.

10.07.17.0224/0416U004653

Арсенюк Анна Олегівна. Процесуально-процедурний порядок судового розгляду земельних спорів в Україні: Дис. к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 19.10.2016.

УДК 349.41(477).
191 с. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертаційна робота присвячена комплексному аналізу сучасних теоретичних і практичних проблем процесуально-процедурного порядку судового розгляду земельних спорів в Україні. У роботі здійснено аналіз доктринальних положень щодо земельно-процесуальних правовідносин з розгляду й вирішення земельних спорів та розглянуто їх особливості. У результаті проведеного дослідження запропоновано визначення земельного спору, розглянуто його ознаки, структуру та динаміку розвитку. Значна увага приділена основним причинам виникнення земельних спорів та способам їх усунення. У дисертації детально проаналізовано сучасні проблеми підвідомчості земельних спорів, досліджено практику застосування загальними та спеціалізованими судами положень чинного законодавства при розгляді окремих категорій земельних справ та визначено процесуальні аспекти їх вирішення. З урахуванням прогресивного світового досвіду зарубіжних країн розглянуто питання щодо можливості запровадження альтернативного способу для врегулювання земельного спору – процедури примирення сторін за участю професійного судді. Запропоновано конкретні зміни та доповнення до чинного законодавства України, що забезпечить підвищення ефективності вирішення земельних спорів.

10.63 Трудове право

10.07.17.0225/0516U000822

Подорожній Євген Юрійович. Особливості юридичної відповідальності у трудовому праві України: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 349.22.
426 с. – Бібліогр.: 492 назви.

Запропоновано визначення поняття механізму правового регулювання юридичної відповідальності. Окреслено елементи механізму правового регулювання юридичної відповідальності у трудовому праві. Систематизовано принципи формування інституту юридичної відповідальності. Надано загальну характеристику окремих видів юридичної відповідальності у трудовому праві. Розкрито поняття та значення юридичної відповідальності роботодавців або уповноважених ними органів. З'ясовано особливості юридичної відповідальності роботодавців або уповноважених ними органів. Встановлено види юридичної відповідальності роботодавців або уповноважених ними органів за порушення трудових прав. Напрацьовано шляхи удосконалення юридичної

відповідальності роботодавців або уповноважених ними органів. Визначено поняття та види юридичної відповідальності працівників. Розкрито співвідношення юридичної відповідальності працівників у трудовому праві з іншими видами юридичної відповідальності. Охарактеризовано особливості процедури притягнення працівників до юридичної відповідальності у трудовому праві. Окреслено підстави звільнення від притягнення до трудової відповідальності працівників. З'ясовано особливості юридичної відповідальності працівників правоохоронних органів за порушення норм трудового права.

10.07.17.0226/0516U000850

Волинець Владислав Володимирович. Особливості правового регулювання організаційно-управлінських відносин в трудовому праві: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 02.11.2016.

УДК 349.2.
406 с. – Бібліогр.: 410 назв.

У дисертації представлено комплексне дослідження особливостей правового регулювання організаційно-управлінських відносин у трудовому праві та можливостей їх удосконалення у процесі реформування вітчизняного трудового законодавства. У роботі встановлюється методологія дослідження з акцентом на розгляд організаційно-управлінських відносин, передусім як об'єкта регулювання нормами трудового права. Визначається сутність, поняття та особливості організаційно-управлінських відносин у трудовому праві. Детально аналізуються теоретичні й практичні аспекти реалізації організаційно-управлінських відносин у трудовому праві в Україні, країнах СНД, Європи, США, Канади та Латинської Америки, міжнародні стандарти в даній сфері правовідносин.

10.07.17.0227/0516U000851

Бірюкова Алевтина Геннадіївна. Проблеми розвитку та співвідношення галузей трудового права та трудового законодавства: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 01.11.2016.

УДК 349.2.
406 с. – Бібліогр.: 377 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми - визначення проблем розвитку та співвідношення галузей трудового права та трудового законодавства. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд концептуальних висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на удосконалення співвідношення трудового права та законодавства. Охарактеризовано співвідношення трудового права та трудового законодавства на етапі їх становлення та розвитку. Визначено сучасний стан співвідношення трудового права та законодавства. Розкрито теоретико-методологічні підходи до визначення понять "трудове право" та "трудове законодавство". Охарактеризовано проблеми співвідношення теоретичної конструкції понять "система трудового права" та "система трудового законодавства". З'ясовано сутність та структуру системи трудового законодавства України. Визначено поняття, внутрішню будову та види нормативно-правового акта як структурного елемента системи трудового права та законодавства. Розкрито проблеми співвідношення інституту трудового права та інституту законодавства.

10.07.17.0228/0517U000093

Івчук Юлія Юріївна. Співвідношення приватних і публічних інтересів у правовому регулюванні охорони праці: Дис. д.ю.н. /Київський

національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.01.2017.

УДК 349.22: 331.9.

464 с. – Бібліогр.: 507 назв.

Дисертація присвячена вивченню тенденцій розвитку приватних і публічних інтересів у галузі охорони праці, на підставі чого окреслені концептуальні підходи з удосконалення доктрини охорони праці і правового механізму створення безпечних і здорових умов праці, виявленню й аналізу розвитку законодавства України про охорону праці, встановленню його відповідності вимогам законодавства Європейського Союзу, обґрунтуванню пропозицій і рекомендацій для подальшого вдосконалення і змін чинного законодавства. У роботі розкриваються основні риси і значення категорії "інтрес" у правовому регулюванні праці, охарактеризовані сучасні погляди співвідношення приватних і публічних інтересів у правовому регулюванні охорони праці, сформульовано авторський підхід до терміна "інтерес" як елемента правового механізму регулювання трудових відносин та відносин з охорони праці. Досліджено юридичну природу охорони праці як соціально-правового явища, яке розглядалось у широкому й вузькому розумінні, визначені його суттєві ознаки.

10.07.17.0229/0517U000094

Спіцина Ганна Олександрівна. Сучасні тенденції правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.01.2017.

УДК 349.2.

371 с. – Бібліогр.: 310 назв.

Дисертація присвячена всебічному та комплексному дослідженню сучасних тенденцій правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу. Досліджено юридичний механізм становлення та розвитку регулювання трудових правовідносин в Україні. Проаналізовано теоретичні підходи до систематизації та кодифікації законодавства про працю в Україні. Запропоновано поряд з кодифікацією законодавства про працю України враховувати проміжним етапом до системної правотворчості також можливість здійснення систематизації трудового законодавства шляхом його інкорпорації. Розкрито особливості застосування в Україні колективно-договірного регулювання праці в сучасних умовах господарювання та запропоновані шляхи його перегляду з огляду як на зарубіжний досвід, так і на специфіку національного регулювання праці.

10.07.17.0230/0416U004567

Андрійчук Ольга Вікторівна. Правове регулювання недержавного пенсійного забезпечення в системі соціальної політики держави: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 02.11.2016.

УДК 349.3.

210 с. – Бібліогр.: 183 назви.

Дисертацію присвячено системному та ґрунтовному аналізу правового регулювання недержавного пенсійного забезпечення в системі соціальної політики держави. У роботі проведено генезис інституту недержавного пенсійного забезпечення в Україні, визначено поняття, сутність та зміст недержавного пенсійного забезпечення в Україні, досліджено взаємодію державного та недержавного пенсійного забезпечення як форми реалізації сучасної української соціальної політики та нормативно-правове регулювання недержавного пенсійного забезпечення. З'ясовано правовий статус недержавних пенсійних фондів, вкладників та учасників пенсійних фондів, роботодавців-платників корпоративних пенсій-

них фондів, органів державного нагляду і контролю у сфері недержавного пенсійного забезпечення та інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення. Встановлено особливості реформування недержавного пенсійного забезпечення в умовах євроінтеграції, виокремлено проблеми участі громадян в недержавному пенсійному забезпеченні та шляхи їх подолання.

10.07.17.0231/0416U004568

Петренко Ольга Анатоліївна. Заборони та санкції у трудовому праві: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 349.2.

184 с. – Бібліогр.: 181 назва.

Дисертація присвячена системному та ґрунтовному вивченню теоретичних засад заборон та санкцій у трудовому праві. У роботі визначено поняття, сутність та наведено ознаки заборон у трудовому праві, а також з'ясовано правову природу санкцій у трудовому праві. Особлива увага звертається на види заборон та санкцій у трудовому праві, зокрема на зміст кожного з них. У роботі з'ясовано генезис становлення заборон у трудовому праві. Автором визначено підстави застосування санкцій у трудовому праві. Досліджено проблеми правового регулювання санкцій за трудовим законодавством, а також зазначено практичні шляхи їх вирішення. Проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання заборон і санкцій у сфері праці та запропоновано шляхи його запозичення у національне трудове законодавство.

10.07.17.0232/0416U004791

Карпушова Олена Віталіївна. Правовий механізм забезпечення і реалізації трудових прав суддів: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 01.11.2016.

УДК 349.2.

211 с. – Бібліогр.: 177 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню правового механізму забезпечення та реалізації трудових прав суддів. У роботі здійснено аналіз чинного законодавства України в сфері забезпечення і реалізації суддями їхніх трудових прав та обґрунтовано можливість їх удосконалення. Визначено структуру та стан регулювання правового механізму забезпечення і реалізації трудових прав суддів. Надано визначення категоріально-понятійного апарата: "трудова діяльність суддів", "правовий механізм забезпечення і реалізації трудових прав суддів", "міжнародно-правові стандарти у сфері праці суддів", "юридичні гарантії у сфері забезпечення трудових прав суддів", "призначення суддів на посаду".

10.71 Правоохоронні органи

10.07.17.0233/0517U000079

Попов Георгій Володимирович. Прокуратура України у державному механізмі захисту прав і свобод дітей: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.01.2017.

УДК 347.963.

437 с. – Бібліогр.: 330 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням, присвяченим проблемам місця та ролі прокуратури України у державному механізмі захисту прав і свобод дітей. У роботі розкрито питання: захисту прокурором прав і свобод дітей поза межами кримінального судочинства; процесуального керівництва досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях щодо злочинів, учинених неповнолітніми; підтримання

публічного обвинувачення прокурором у справах вказаної категорії; діяльності органів прокуратури у сфері запобігання злочинності неповнолітніх; нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх. Обґрунтовується позиція щодо актуальності існування в сучасних умовах повноважень прокурора поза межами кримінального судочинства і вказується, що така діяльність органів прокуратури є одним із засобів забезпечення реалізації ст. 3 Конституції України, в якій визначено: людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Увагу також приділено формуванню пропозицій стосовно оптимізації роботи органів прокуратури України у сфері захисту прав і свобод дітей.

10.77 Кримінальне право

10.07.17.0234/0516U000838

Сотула Олександр Сергійович. Кримінально-правова охорона життя людини у країнах романо-германської правової сім'ї (порівняльне теоретико-правове дослідження):

Дис. д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 22.10.2016.

УДК 343.61:340.5 (4).

424 с. – Бібліогр.: 497 назв.

Визначено поняття родового, видового, безпосереднього об'єктів злочинів проти життя, ознаки, які характеризують об'єктивну і суб'єктивну сторону складів злочинів проти життя, суб'єктів цих суспільно небезпечних діянь у рамках законодавства країн романо-германської правової сім'ї. По-новому обґрунтовано необхідність, доцільність і можливість створення самостійного інституту Особливої частини кримінального права "Злочини проти життя людини", шляхом виділення певної групи норм із розділу "Злочини проти життя та здоров'я особи" та об'єднання їх у самостійний розділ Особливої частини Кримінального кодексу України.

10.07.17.0235/0517U000154

Орел Юрій Вікторович. Кримінально-правова охорона нормальної діяльності органів і установ кримінально-виконавчої служби України:

Дис. д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.02.2017.

УДК 343.36 (477).

420 с.: 8 табл. – Бібліогр.: 633 назви.

З'ясовано питання соціальної обумовленості кримінально-правової заборони діянь проти нормальної діяльності органів і установ кримінально-виконавчої служби України. Досліджено історію розвитку законодавства, проведено порівняльний аналіз вітчизняного і зарубіжного законодавства. Досліджено об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочинів, передбачених статтями 389, 390-393, 395 КК України, виявлено недоліки чинного законодавства і практики його застосування. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства України.

10.07.17.0236/0416U004481

Чернишов Георгій Михайлович. Фінансове шахрайство в інвестиційно-будівельній сфері: кримінологічне дослідження:

Дис. к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 13.10.2020.

УДК 343.53:332.834 (477).

246 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Дисертація присвячена кримінологічному дослідженню фінансового шахрайства в інвестиційно-будівельній сфері. Надамо кримінально-правову характеристику фінансового шахрайства, здійснено аналіз його показників, розкрито механізм злочинної діяльності, виявлено та систематизовано характерні риси осіб, які вчинили ці злочини, встановлені особливості детермінації фінансового шахрайства в будівництві. За результатами дослідження запропоновано науково обґрунтовані напрями попередження фінансового шахрайства в інвестиційно-будівельній сфері на основі поєднання соціальних заходів, заходів кримінально-правового впливу та віктимологічної профілактики.

10.07.17.0237/0416U004693

Гуд Тетяна Миколаївна. Кримінальна відповідальність за приховування злочину (ст. 396 КК України):

Дис. к.ю.н. /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса. – Захищена 11.11.2016.

УДК 343.365.

225 с. – Бібліогр.: 346 назв.

Дисертація присвячена дослідженню проблем, пов'язаних з особливостями кримінальної відповідальності за заздалегідь не обіцяне приховування злочину. Розглядається генезис кримінальної відповідальності за цю форму причетності до злочину у вітчизняному законодавстві. Встановлюються схожі та відмінні риси у правовій регламентації відповідальності за цей вид девіантної поведінки у зарубіжному праві. Вивчаються соціально-психологічні, кримінологічні та нормативні чинники криміналізації заздалегідь не обіцяного приховування злочину. Аналізуються об'єктивні та суб'єктивні елементи та ознаки складу злочину, передбаченого ст. 396 КК, проводиться відмежування від інших суміжних злочинів, а також розкриваються особливості кваліфікації вчиненого. Формулюються пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення положень кримінального законодавства України та практики його застосування.

10.07.17.0238/0416U005766

Лісіцина Юлія Олександрівна. Порухення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини та насильницьке донорство: кримінально-правова та кримінологічна характеристика:

Дис. к.ю.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 02.12.2016.

УДК 343.618.

242 с. – Бібліогр.: 270 назв.

Дисертація є комплексним кримінально-правовим і кримінологічним дослідженням порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини та насильницького донорства. У роботі виокремлено та проаналізовано соціальну зумовленість кримінальної відповідальності за такі діяння, розглянуто зміст та особливості складів зазначених злочинів. Досліджено особливості кримінологічної характеристики цих злочинів, а також осіб, які їх вчинили. Зауважено на двох групах показників ("зовнішні" та "внутрішні" характеристики), що відображають аналізований вид злочинної поведінки як соціальну практику, у сфері незаконних трансплантацій та донорства крові.

10.07.17.0239/0416U005767

Семенюк-Прибатень Анна Вікторівна. Кримінально-правова характеристика знищення та пошкодження майна за Кримінальним кодексом України:

Дис. к.ю.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.12.2016.

УДК 343.7.

241 с. – Бібліогр.: 172 назви.

Здійснено системну кримінально-правову характеристику злочинів, що пов'язані зі знищенням та пошкодженням майна. Зокрема, з'ясовано стан дослідження проблем кримінальної відповідальності за знищення та пошкодження майна у вітчизняній кримінально-правовій доктрині. Здійснено кримінально-правову характеристику знищення та пошкодження: майна, передбаченого статтями 194, 196 КК України; "спеціальних" видів майна; майна, що належить "спеціальним" потерпілим; а також злочинів, способом вчинення яких є знищення або пошкодження майна.

10.07.17.0240/0416U005768

Борейко Галина Дмитрівна. Кримінально-правова охорона трудових прав людини:

Дис. к.ю.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.12.2016.

УДК 343.41(477).

210 с. – Бібліогр.: 314 назви.

Дисертація є комплексним кримінально-правовим дослідженням охорони трудових прав людини. У роботі розглянуто норми, які встановлюють кримінальну відповідальність за вчинення злочинів проти трудових прав людини, за ст.ст. 172-175 та ст.ст. 271-274 КК України. Проаналізовано санкції чинних норм, які встановлюють відповідальність за вчинення злочинів проти трудових прав людини, та практику притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні злочинів цієї категорії.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.07.17.0241/0517U000078

Лоскутов Тимур Олександрович. Предмет правового регулювання у кримінальному процесі: Дис. д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.01.2017.

УДК 343.1.

445 с. – Бібліогр.: 524 назви.

Вперше в Україні комплексно розглянуто предмет правового регулювання у кримінальному процесі. Прослідковано генезу теоретичних уявлень щодо предмету правового регулювання в кримінальному процесі на дореволюційному, радянському та сучасному історичних етапах. Сформульовано поняття предмету кримінального процесуального регулювання. З'ясовано функціональне призначення предмету правового регулювання у кримінальному процесі, розглянуто його зміст, обсяг та межі. Досліджено предмет кримінального процесуального регулювання у співвідношенні з такими категоріями правового регулювання, як об'єкт, засоби, методи, типи, механізм та режим. Розглянуто структуру предмету правового регулювання у кримінальному процесі. Виокремлено основні (головні), другорядні і факультативні (додаткові) елементи предмету кримінального процесуального регулювання. Визначено перспективи розвитку предмету правового регулювання у кримінальному процесі через його головний та інші структурні елементи. У результаті проведеного дослідження предмету правового регулювання КПК України сформульовані пропозиції щодо внесення змін і доповнень до кримінального процесуального закону, що спрямовані на приведення змісту кримінальних процесуальних норм до вимог європейських стандартів забезпечення прав людини.

10.07.17.0242/0517U000096

Бобечко Назар Ростиславович. Апеляційне

та касаційне провадження у кримінальному судочинстві України: Дис. д.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 19.01.2017.

УДК 343.156 (477).

498 с. – Бібліогр.: 497 назв.

У дисертації висвітлено суть, завдання, значення, процесуальні особливості та генезис апеляційного і касаційного проваджень у кримінальному судочинстві України, розглянуто їх структурні елементи - апеляційне та касаційне оскарження, підготовка до апеляційного та касаційного розгляду, а також сам апеляційний і касаційний розгляд, охарактеризовано підстави для оскарження й перевірки судових рішень в апеляційному та касаційному порядках, досліджено рішення суду апеляційної та касаційної інстанцій. На підставі аналізу норм КПК України, відповідних положень кримінального процесуального законодавства інших держав та доктринальних підходів, сформульовані пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного кримінального процесуального закону.

10.07.17.0243/0517U000102

Юрчишин Василь Миколайович. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика: Дис. д.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.02.2017.

УДК 343.133.

461 с. – Бібліогр.: 521 назва.

У дисертації здійснено комплексне та системне дослідження правових, теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних з виникненням і розвитком процесуальних функцій прокурора у досудовому розслідуванні, їх сутності, призначенням, взаємозумовленістю, класифікацією та системним взаємозв'язком. Обґрунтовано, що діяльність прокурора у досудовому розслідуванні є багатофункціональною. Систему функцій прокурора, який у досудовому розслідуванні є представником суспільства й виконує загальнодержавну функцію запобігання, протидії та розслідування злочинів та діє на підставі засад змагальності, становлять: підготовка державного обвинувачення, нагляд за законністю, процесуальне керівництво, дисфункції та латентні функції.

10.07.17.0244/0416U004463

Коваль Юрій Євгенович. Методика розслідування крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України: Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 13.10.2016.

УДК 343.98.

322 с. – Бібліогр.: 256 назв.

У дисертації визначено поняття та структуру методики розслідування та криміналістичної характеристики крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України; розглянуто предмет злочинного посягання, а також здійснено його розподіл на групи; надано характеристику особі потерпілого та злочинця; охарактеризовано поведінку, яка сприяє або перешкоджає вчиненню крадіжки особистого майна пасажирів у залізничному транспорті. Виділено типові слідчі ситуації та програми їх вирішення та розроблено алгоритм дій слідчого по кожній з них.

10.07.17.0245/0416U004464

Палюх Андрій Ігорович. Участь прокурора в доказуванні під час досудового розслідування: Дис. к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 13.10.2016.

УДК 343.163:343.14.

206 с. – Бібліогр.: 275 назв.

У дисертації розглядаються теоретичні питання розмежування функцій прокурора під час досудового розслідування, а також проблемні питання його ролі в доказуванні на стадії досудового розслідування, наведено шляхи їх вирішення. Дається визначення поняттю форми участі прокурора у доказуванні під час провадження досудового розслідування, як особливі способи вчинення ним пошуково-пізнавальної діяльності.

10.07.17.0246/0416U004479

Комашко Володимир Володимирович. Правові та організаційні основи контролю за вчиненням злочину: Дис. к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 15.10.2020.

УДК 340.111.5+343.102 (477).

226 с. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертація є першим комплексним монографічним дослідженням сучасних теоретичних і практичних проблем, пов'язаних з правовим регулюванням та організацією контролю за вчиненням злочину. У дисертації здійснено комплексне дослідження проблем провадження контролю за вчиненням злочину, визначено сутність, зміст та правову природу зазначеної негласної слідчої (розшукової) дії, особливості організації та тактики її проведення. З метою вироблення єдиного підходу до змісту організації контролю за вчиненням злочину досліджено алгоритми проведення форм контролю за вчиненням злочину (контрольована поставка, контрольована та оперативна закупки, спеціальний слідчий експеримент, імітування обстановки злочину), проведення яких має певну схожість з точки зору їх організації, що дає підстави виробити загальну організаційну модель. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України, організаційних основ провадження контролю за вчиненням злочину.

10.07.17.0247/0416U004681

Лук'яненко Юрій Вікторович. Затримання особи як захід забезпечення кримінального провадження: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 02.11.2016.

УДК 343.125 (477).

191 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертація є комплексним монографічним дослідженням теоретичних і прикладних проблем правового регулювання затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. У роботі висвітлено питання розвитку наукової думки і законодавства щодо правового інституту затримання особи. З огляду на різноманітність наукових тлумачень учених удосконалено низку правових дефініцій.

10.07.17.0248/0416U004773

Пономарьова Тетяна Ігорівна. Звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування в Україні та Польщі: порівняльний аналіз: Дис. к.ю.н. /Одеський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 27.10.2016.

УДК 343.2.

221 с. – Бібліогр.: 208 назв.

У дисертації досліджуються основні аспекти звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування в Україні та Польщі. Вивчається історія інституту звільнення від покарання та його відбування в зазначених країнах, досліджуються поняття та підстави такого звільнення; аналізуються

умовні та безумовні види звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування в Україні та Польщі, а також правові наслідки такого звільнення. Доводиться, що чинна редакція окремих положень, викладених в статтях 104-107 КК України не повністю відповідає сучасним уявленням стосовно правової регламентації звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування та потребують нагального перегляду, в контексті чого досвід Польщі є вельми цінним. Вказується на необхідність створення окремого нормативно-правового акту щодо порядку призначення неповнолітнім покарання та звільнення від нього. На підставі проведеного дослідження сформульовано ряд теоретичних висновків та висловлено пропозиції щодо удосконалення інституту звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.

10.07.17.0249/0416U004779

Харченко Сергій Володимирович. Тактика проведення слідчих (розшукових) дій за участю неповнолітніх підозрюваних: Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 17.11.2016.

УДК 343.98:343.137.5.

237 с. – Бібліогр.: 206 назв.

У дисертації сформульовано теоретичні положення та криміналістичні рекомендації щодо тактики проведення слідчих (розшукових) дій за участю неповнолітніх підозрюваних. Зокрема, розкрито стан наукового дослідження проблематики і визначено питання, які потребують опрацювання. Охарактеризовано правовий статус неповнолітніх підозрюваних, окреслено нормативно-правове регулювання тактики проведення слідчих (розшукових) дій.

10.07.17.0250/0416U004781

Токаренко Крістіна Вікторівна. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження: Дис. к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 17.11.2016.

УДК 343.135.

209 с. – Бібліогр.: 221 назва.

У дисертації на основі аналізу літературних джерел, законодавства та практики його застосування, узагальнення емпіричних даних здійснено системне дослідження закриття кримінального провадження. Досліджено поняття та сутність закриття кримінального провадження, загальні положення, підстави закриття кримінального провадження, які реабілітують та не реабілітують особу, порядок закриття кримінального провадження слідчим, прокурором та судом. Запропоновано науково обґрунтовані зміни і доповнення до чинного кримінального процесуального законодавства України.

10.07.17.0251/0416U004808

Малюга Володимир Михайлович. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в системі методики розслідування злочинів: Дис. к.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 18.11.2016.

УДК 343.132: 349.98.

289 с. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз теоретичних і практичних проблем організації та функціонування взаємодії слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в кримінальному провадженні в контексті складового елемента методики розслідування злочинів. Враховуючи новели кримінального процесуального законодавства України, а також усучаснені положення науки криміналістики, уточнено поняття, сутність та наукові основи взаємо-

дії слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в кримінальному провадженні; визначено роль теоретичних положень взаємодії слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в кримінальному провадженні як структурного елемента методики розслідування злочинів; проаналізовано соціально - діяльну детермінацію та інформаційно-гносеологічну основу взаємодії слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в кримінальному провадженні; запропоновано форми, види, методи й тактику цієї взаємодії.

10.07.17.0252/0416U004916

Тлепова Марина Ігорівна. Процесуальне становище потерпілого під час досудового розслідування: Дис. к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 27.10.2016.

УДК 343.122.

221 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 245 назв.

У роботі з'ясовано сутність процесуального становища потерпілого, розкрито зміст міжнародних стандартів захисту прав потерпілого, надано визначення понять "потерпілий-фізична особа" та "потерпілий-юридична особа". Досліджено процесуальні права потерпілого, виявлено недоліки їх правової регламентації та запропоновано шляхи їх усунення. Сформульовано низку пропозицій, спрямованих на вдосконалення процесуального становища потерпілого в особливих порядках кримінального провадження (провадження у формі приватного обвинувачення та провадження на підставі угоди про примирення). Проаналізовано основні кримінальні процесуальні способи відшкодування шкоди потерпілому, такі як цивільний позов та кримінальна процесуальна реституція, висвітлено зміст кримінальних процесуальних засобів відшкодування шкоди потерпілим.

10.81 Кримінологія

10.07.17.0253/0516U000837

Орлов Юрій Володимирович. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності: Дис. д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 21.10.2016.

УДК 343.9.

477 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 675 назв.

Визначено поняття, предмет та цілі політико-кримінологічної теорії протидії злочинності, охарактеризовано вітчизняний та зарубіжний досвід політико-кримінологічних досліджень. Сформовано концепцію політичного злочину, в результаті чого визначено його поняття, з'ясовано соціально-правову природу, здійснено класифікацію політичних злочинів. Розроблено стратегію нейтралізації політичних факторів злочинності, а також систему заходів протидії політичній злочинності. Визначено модельні засади інституціональної інтеграції політики та протидії злочинності.

10.07.17.0254/0416U004394

Шкуро Валерій Володимирович. Кримінологічна характеристика та протидія суїцидальності як фоновому для злочинності явищу: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 20.10.2016.

УДК 343.9 (477).

250 с.: 2 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Визначено поняття та сутність фонових для злочинності явищ, надано загальнонаукову характеристику суїциду та суїцидальності, їх зв'язкам зі злочинною поведінкою та злочинністю в цілому. Надано характеристику кількісним

та якісним показникам суїцидальності. Здійснено типологію та проаналізовано кримінологічно значущі ознаки осіб, які вчиняють самогубства. Виявлено, описано та пояснено основні об'єктивні та суб'єктивні детермінанти суїцидальності. Охарактеризовано загальносоціальні заходи протидії суїцидальності як фоновому для злочинності явищу. Розроблено кримінологічну модель стратегії протидії суїцидальності в Україні.

10.07.17.0255/0416U004397

Рудик Микола Миколайович. Запобігання злочинам, що вчиняються молодіжними футбольними угрупованнями в Україні:

Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 22.10.2016.

УДК 343.915.

260 с.: 10 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Надано кримінально-правову характеристику злочинів, що вчиняються учасниками молодіжних футбольних угруповань, розкрито їх стан, структуру та динаміку, наведено їх детермінанти, визначено кримінологічно значущі ознаки особи правопорушника. Запропоновано низку заходів запобігання злочинам на загальносоціальному та спеціально-кримінологічному рівнях з визначенням пріоритетних напрямів взаємодії правоохоронних органів та інших суб'єктів.

10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія

10.07.17.0256/0416U004395

Кревсун Олег Миколайович. Прогресивна система виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 20.10.2016.

УДК 343.8.

246 с.: 15 табл. – Бібліогр.: 217 назв.

Дисертантом визначено стан наукової розробки проблем прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях, здійснено історико-правовий аналіз становлення та розвитку прогресивної системи виконання покарання. Узагальнено зарубіжний досвід функціонування прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях, що дало змогу сформулювати низку пропозицій щодо удосконалення вітчизняного кримінального та кримінально-виконавчого законодавства.

10.07.17.0257/0416U004396

Іваньков Олег Ігорович. Міжнародно-правові стандарти у сфері забезпечення захисту прав засуджених до позбавлення волі:

Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 21.10.2016.

УДК 343.8.

233 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 237 назв.

Розкрито поняття, зміст та призначення міжнародно-правових стандартів Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи у сфері забезпечення захисту прав осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Досліджено відображення у кримінально-виконавчому законодавстві України вимог і рекомендацій міжнародно-правових стандартів у сфері забезпечення захисту прав засуджених до позбавлення волі. Розроблено пропозиції з удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України, галузевих нормативно-правових актів у сфері забезпечення захисту прав засуджених до позбавлення волі.

10.07.17.0258/0416U005769

Яремко Зореслава Василівна. Застосування заходів заохочення та стягнення до осіб, позбавлених волі на певний строк: Дис. к.ю.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 02.12.2016.

УДК 343.8.

276 с. – Бібліогр.: 308 назв.

Досліджено поняття і види заходів заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі на певний строк, а також підстави і порядок їх застосування. Відтак встановлено необхідність вивчення особи засудженого впродовж усього строку відбування покарання та обов'язкове врахування співрозмірності застосованого заходу стягнення залежно від тяжкості вчиненого засудженим дисциплінарного проступку. На основі проведеного анкетування здійснено кримінально-правову, кримінологічну та кримінально-виконавчу характеристику осіб, позбавлених волі на певний строк, до яких застосовувалися заходи заохочення та стягнення.

10.85 Криміналістика

10.07.17.0259/0416U004676

Четвертак Дмитро Юрійович. Методика розслідування приховування злочинів: Дис. к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 01.11.2016.

УДК 343.98.

172 с. – Бібліогр.: 231 назв.

У дисертації досліджені теоретичні та практичні аспекти розслідування приховування злочинів як виду кримінальних правопорушень, передбачених статтею 396 КК України. Розроблено структуру криміналістичної характеристики вказаного виду злочинів; охарактеризовано осіб, які приховують злочини; розроблена криміналістична класифікація типових способів вчинення приховування злочинів; окреслена типова обстановка вчинення приховування злочинів та надана характеристика приховуваних кримінальних правопорушень; визначені типові сліди приховування злочинів.

10.07.17.0260/0416U004809

Максимишин Наталія Миронівна. Судовий допит: процесуальне і криміналістичне дослідження: Дис. к.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 18.11.2016.

УДК [343. 144 : 343. 98] (477).

250 с. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню правових, теоретичних основ і особливостей судового допиту та розробці наукових рекомендацій, а також тактиці проведення допиту в розгляді кримінальних проваджень в суді. Розкрито сутність, правову природу та завдання судового допиту і його різновидів. Узагальнено наукові уявлення про поняття та ознаки судового допиту. Досліджено практику судових допитів і на цій основі виявлено проблемні моменти тактичного забезпечення різновидів допитів у судовому розгляді кримінальних справ. Висвітлено суть тактичних прийомів судового допиту та їх об'єктивно-ситуативну обумовленість. Виокремлено особливості участі прокурора-державного обвинувача, адвоката-захисника та судді (головуючого, суддів) у підготовці та проведенні різновидів судового допиту.

10.87 Міжнародне право

10.07.17.0261/0416U004475

Зубар Інна Валентинівна. Розвиток універ-

сального міжнародного права та його регіональних підсистем на сучасному етапі: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.10.2016.

УДК 341.1/8.

225 с. – Бібліогр.: 291 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню та аналізу розвитку і взаємодії універсального міжнародного права та його регіональних підсистем на сучасному етапі. У роботі розглянуто та проаналізовано історію інституційного становлення універсального міжнародного права та міжнародно-правових механізмів формування і розвитку його регіональних підсистем. Розкрито сутність універсального міжнародного права як основи "права міжнародної спільноти" та досліджено сучасні тенденції у теоретичному поясненні та практичному співвідношенні загального та універсального міжнародного права. Здійснено узагальнення особливостей розвитку регіональних підсистем універсального міжнародного права на сучасному етапі. Досліджено особливості взаємодії, а також існуючі проблеми і колізії між універсальними та регіональними міжнародно-правовими нормами і механізмами їх застосування. Узагальнено тенденції і запропоновано подальші можливі шляхи для розвитку та забезпечення ефективності функціонування універсального міжнародного правопорядку у XXI столітті.

10.07.17.0262/0416U004501

Фастовець Анна Сергіївна. Сутність та особливості преюдиціального провадження Суду ЄС: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.10.2016.

УДК 341:221.1.

200 с. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню преюдиціального провадження Суду ЄС. Визначено, що преюдиціальна процедура ініціюється національними судовими органами держав-членів у випадках питань щодо правильного тлумачення або дійсності положень права ЄС. У результаті дослідження було з'ясовано, що Суд ЄС в процесі застосування преюдиціального провадження надає роз'яснення щодо правильності тлумачення права ЄС з метою подальшого застосування відповідного положення в національному законодавстві судом держави-члена, а також надає відповіді щодо дійсності певних актів права ЄС. Продемонстровано, що в результаті реалізації Судом ЄС преюдиціальної юрисдикції, забезпечується єдність та гармонійне застосування положень права ЄС усіма членами Союзу, а також його прогресивний розвиток. Преюдиціальна процедура передбачається статтею 267 Договору про функціонування ЄС, при цьому особливості її застосування Суд ЄС вивів з власної практики (форма звернення, суб'єкт звернення, обов'язковість або не обов'язковість звернення). У результаті дослідження автор звертає увагу на проблемні аспекти, які постають в процесі реалізації преюдиціальної процедури, а також зазначає про важливість врахування досвіду системи права ЄС національними судовими органами та іншими інституціями України в контексті європейської інтеграції, яка знаходиться в епіцентрі політико-правового дискурсу нашої держави.

10.07.17.0263/0416U004507

Стрельцов Лев Євгенович. Міжнародно-правові зобов'язання держав по охороні комп'ютерних програм: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 18.10.2016.

УДК УДК 341.1.

225 с. – Бібліогр.: 262 назви.

Дослідженню підлягають норми міжнародно-правових актів Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Світової організації торгівлі, аналізується правовий режим охорони комп'ютерних програм, закріплений в праві Європейського Союзу. Встановлено, що система міжнародно-правових зобов'язань в сфері охорони комп'ютерних програм складається з декількох груп обов'язків щодо: критеріїв охороноздатності програми, встановлення ексклюзивних прав, встановлення механізму набуття прав, закріплення конкретних заходів по охороні прав, встановлення терміну та інших умов охорони, спеціальних заходів щодо технічних засобів захисту, інформації про управління правами, тощо. При цьому норми міжнародно-правових інструментів знаходяться не в повній згоді, регулюючи різні групи обов'язків на різному рівні деталізації, чи взагалі уникаючи регулювання. Це, у свою чергу, викликає ряд пробілів та колізій.

10.07.17.0264/0416U004529

Біловол Марта Валеріївна. Міжнародно-правове регулювання торгівлі сировинними товарами: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 18.10.2016.

УДК 341:1/8.

206 с. – Бібліогр.: 133 назви.

Дане дисертаційне дослідження є першим ґрунтовним, всеохоплюючим та узагальнюючим аналізом міжнародно-правового регулювання торгівлі сировинними товарами як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці. В дисертації, зокрема: досліджено передумови налагодження міждержавного співробітництва щодо експорту та імпорту сировинних товарів; розглянуто перші зразки міжнародних товарних угод, які діяли у сферах цукру, пшениці, каучуку та олова; проаналізовано усі міжнародні товарні угоди, що уклалися в рамках ООН; вивчено ключові положення Інтегрованої програми для сировинних товарів та діяльність Спільного фонду для сировинних товарів; наведено класифікацію міжнародних товарних угод; охарактеризовано сучасний інституційний механізм міжнародної торгівлі сировинними товарами. Особливу увагу приділено питанням міжнародно-правового співробітництва України в сфері торгівлі сировинними товарами.

10.07.17.0265/0416U004696

Владика Світлана Анатоліївна. Правове регулювання непрямого оподаткування в Європейському Союзі: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 07.11.2016.

УДК 341.171.

232 с. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертація присвячена дослідженню правового регулювання непрямого оподаткування в Європейському Союзі. Охарактеризовано еволюцію регулювання непрямих податків в ЄС, досліджено теоретико-методологічні засади становлення механізму правового регулювання непрямого оподаткування в Євросоюзі, визначено поняття гармонізації правового регулювання непрямого оподаткування в ЄС, викремлено принципи здійснення гармонізації непрямого оподаткування в ЄС. Комплексно вивчається джерельна база правового регулювання ПДВ та акцизів на алкоголь, тютюн, енергоносії та електроенергію в ЄС. Особлива увага приділяється практиці Суду ЄС у цій галузі. Визначено договірний та інституційний механізми гармонізації законодавства України з вимогами права Євросоюзу. Досліджуються правові засади та напрями гармонізації правового регулювання ПДВ та акцизів в Україні з вимогами ЄС, відповідність законодавства України вимогам Євросоюзу у цій сфері.

10.07.17.0266/0416U004699

Павленко Андрій Володимирович. Правове регулювання діяльності Європейського Союзу у сфері протидії транскордонним злочинам: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 07.11.2016.

УДК 341.231.14 : 061.1.

244 с. – Бібліогр.: 293 назви.

Дисертація присвячена дослідженню механізмів міжнародно-правового регулювання діяльності Європейського Союзу у сфері протидії транскордонним злочинам. У дисертації висвітлено особливості правових засад щодо боротьби із такими транскордонними злочинами, як тероризм, торгівля людьми, сексуальна експлуатація жінок і дітей, незаконна торгівля наркотиками, незаконна торгівля зброєю, відмивання грошей, корупція, підробка платіжних засобів, комп'ютерні злочини, а також організованою злочинністю в Євросоюзі. Автором аналізуються правові засоби забезпечення співробітництва між Україною та ЄС щодо боротьби із різними транскордонними злочинами, а також стан відповідності національного законодавства європейським стандартам у зазначеній сфері.

10.07.17.0267/0416U004702

Мікічурова Ольга Володимирівна. Принцип взаємної вигоди в міжнародному економічному праві: Дис. к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 04.11.2016.

УДК 341.1/8.

238 с. – Бібліогр.: 188 назв.

Дисертація присвячена комплексному аналізу принципу взаємної вигоди. Вперше у вітчизняній науці міжнародного права проаналізовано сутність та історію становлення принципу взаємної вигоди, виявлено особливості та основні етапи його закріплення в якості принципу міжнародного економічного права. Також проаналізовано зв'язок принципу взаємної вигоди з основними принципами міжнародного права. Виділено основні критерії практичного дослідження реалізації принципу взаємної вигоди: еквівалентність обміну та задоволеність сторін результатами співробітництва. Розкрити практичний аспект та динаміку реалізації принципу взаємної вигоди на рівні ООН та інших багатосторонніх міжнародних економічних організацій глобального рівня - Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового Банку (СБ), Світової організації торгівлі (СОТ) та на рівні регіональних інтеграційних утворень - Співдружності незалежних держав (СНД) та Європейського Союзу (ЄС). Приділено належну увагу договірній практиці України щодо реалізації принципу взаємної вигоди на універсальному (ООН, СОТ, МВФ, СБ), регіональному (ЄС та СНД) та двосторонньому (Російською Федерацією (РФ) та Сполученими Штатами Америки (США)) рівнях.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.01 Загальні питання політичних наук

11.07.17.0268/0416U004775

Мартиняк Юлія Олегівна. Взаємодетермінованість антропологічних та часово-просторових вимірів політичного: Дис. к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 32.01:[141.319.8:165.81]:114/115.

201 с.: 3 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Досліджено політичне як базову категорію сучасної політичної теорії. Виокремлено риси політичного – контингентність, акцентування на спільному, межевість. Концептуалізовано розрізнення між антропологічними, просторовими

та темпоральними вимірами політики та політичного. Викремлено три базові типи кореляції вимірів політичного, що утворюють відмінні фрейми розуміння політичного й політики.

11.07 Методологія політичних досліджень

11.07.17.0269/0416U004979

Пашков Віктор Олександрович. Модернізація вищої освіти: політичний аспект: Дис. к.політ.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 28.10.2016.

УДК 323.232+37.072.

256 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 355 назв.

Об'єкт - модернізація вищої освіти. Мета - виявлення політичних чинників та комплексний аналіз їх впливу на процес становлення та розвитку вищої освіти, вибір стратегій та інструментів її модернізації. Методи - сукупність загальнонаукових та спеціальних методів політичної науки; неонституціоналізм та ін. Теоретичні і практичні результати теоретичні й прикладні аспекти впливу політичних чинників на процеси реформування вищої школи. Новизна - комплексно розглянуто вплив політичних чинників на процес становлення та розвитку вищої освіти; виділені політичні чинники, які мають найбільший вплив на розвиток системи вищої освіти; обґрунтовано залежність впливу ідеологічного чинника на модернізацію вищої освіти від типу політичного режиму; дістало подальший розвиток вивчення політико-освітньої проблематики як нового перспективного напряму політологічних досліджень. Практичне застосування - при підготовці політологічних навчальних програм; розробці нормативно-правової бази з регулювання діяльності у сфері вищої освіти. Сфера використання - діяльність владних структур, освітніх установ.

11.07.17.0270/0416U004980

Бобровський Тарас Анатолійович. Іміджеві стратегії державних інституцій на прикладі Державної прикордонної служби України:

Дис. к.політ.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 28.10.2016.

УДК 323.232+37.072.

207 с. – Бібліогр.: 176 назв.

Об'єкт - імідж державних структур України в його сукупних політико-інституційних та інформаційних вимірах. Мета - з'ясування теоретичних і прикладних засад створення позитивного іміджу державних інституцій України на прикладі ДПСУ та виявленні її іміджевих стратегій, необхідних для успішної реалізації цілей Державної цільової програми формування позитивного міжнародного іміджу України. Новизна - комплексно досліджено проблеми визначення стратегій формування позитивного іміджу державних інституцій України; у вітчизняній політичній науці здійснено комплексне дослідження іміджу ДПСУ як специфічної державної інституції, відповідальної за забезпечення національної безпеки країни, виявлено головні засоби його формування; удосконалено понятійно-категоріальний апарат сучасної іміджології; дістали подальшого розвитку уявлення про інструменти управління іміджем. Практичне застосування - для подальших політологічних досліджень іміджу державних структур; прикладні розробки – для удосконалення Концепції розвитку ДПСУ та стратегічного планування іміджевого супроводження державних структур; в діяльності урядових установ, політичних та суспільних інститутів. Сфера використання - діяльність владних структур, освітніх установ.

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.07.17.0271/0516U000804

Асланов Стеллас Антипович. Політико-правові засади етнополітичної стабільності держави в умовах глобальних викликів:

Дис. д.політ.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 28.10.2016.

УДК 323.1.

431 с. – Бібліогр.: 459 назв.

У дисертації досліджено історичні витоки, еволюцію розуміння етнополітичної стабільності держави у розвитку політичної думки. Проаналізовано теоретико-методологічні підходи до вивчення феномена та напрацьовано комплексну теоретико-методологічну базу дослідження етнополітичної стабільності.

11.07.17.0272/0517U000111

Рафальський Ігор Олексійович. Національно-державне самовизначення України: внутрішні чинники та зовнішні впливи: Дис.

д.політ.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 27.02.2017.

УДК 321.0115(477)"312".

480 с. – Бібліогр.: 610 назв.

Концептуалізовано феномен національно-державного самовизначення України як цілісного, динамічного суспільно-політичного явища, що змінюється й розвивається під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників - політичних, соціально-економічних та культурних. Розкрито концептуальні уявлення та практики національно-державного самовизначення України. Досліджується розвиток теорій нації та національної держави, розкривається їх зв'язок із просвітницьким проектом, культурами Модерну та Постмодерну.

11.07.17.0273/0517U000181

Берега Вадим Олексійович. Політична соціалізація особистості в умовах політико-культурної трансформації українського суспільства: сутність, проблеми, тенденції розвитку: Дис. д.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 16.03.2017.

УДК 321.02:[316.3+316.614](477).

415 с. – Бібліогр.: 507 назв.

Дисертація присвячена концептуалізації сутності, визначенню проблем та тенденцій політичної соціалізації особистості в умовах політико-культурної трансформації українського суспільства. Останнє розглянуто як елемент системної трансформації українського суспільства, що позначає процес зміни окремих компонентів політичної культури при збереженні інших. Обґрунтовується суперечливість політичної соціалізації особистості в умовах політико-культурної трансформації: посилення потреби в усвідомленій, активній особистості та одночасне відчуження її від політичного життя. Відзначається, що політичні та економічні кризи, революції та війни формують і відповідну модель політичної соціалізації - модель адаптації до цих умов, що виявляється в адаптивній та адаптуючій формах поведінки особистості, успішність інтеграції яких залежить від її самовизначення і готовності змінювати порядок денний, що відповідає її реальним запитам та очікуванням. Удосконалено інтегративний характер методології аналізу предмету дослідження. Визначено та розкрито основні тенденції політичної соціалізації особистості в умовах політико-культурної трансформації українського суспільства - прагматизація, інформатизація, гібридизація, фрагментація свідомості та політичної

активності. Аргументовано необхідність вдосконалення політичної, правової та медіаосвіти як механізмів політичної соціалізації особистості з метою формування її як свідомого та відповідального суб'єкта політичного життя.

11.07.17.0274/0416U004279

Слободян Олег Феліксівич. Воєнна політика пострадянських держав: порівняльний аналіз: Дис. к.політ.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 28.10.2016.

УДК 355.02(47+57-672).

219 с. – Бібліогр.: 225 назв.

У роботі узагальнено наявні інформаційні джерела та окреслено коло наукових підходів щодо сутності та змісту воєнної політики. Розкрито зміст президенціалізму та парламентаризму, їх розвиток в політичному часі і просторі. На основі компаративного аналізу доведено вибір більшості пострадянських держав на користь президентської республіки.

11.07.17.0275/0416U004546

Голка Валерія Євгенівна. Громадсько-політичний краудсорсинг і краудфандинг як новітні форми політичного активізму:

Дис. к.політ.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 13.10.2016.

УДК 323.2 : [061.2 : 336] (043.5).

198 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Об'єкт - становлення й еволюція сучасних форм політичного активізму; мета - концептуалізація громадсько-політичного краудсорсингу та краудфандингу як новітніх форм політичного активізму; методи - системний, мережевий підхід, порівняльний; новизна - визначено поняття громадсько-політичний краудсорсинг та поняття громадсько-політичний краудфандинг, запропоновано авторську типологію громадсько-політичного краудфандингу та краудсорсингу; результати - формує наукові уявлення про сутність громадсько-політичного краудфандингу та краудсорсингу, можливості застосування; у навчальному процесі при підготовці лекцій, підручників із політології, державно-го управління, соціології.

11.07.17.0276/0416U004774

Чубаєвський Віталій Іванович. Електоральний процес як чинник легітимації політичної влади в Україні: Дис. к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 324(477):342.81.

228 с.: 9 табл. – Бібліогр.: 254 назви.

Обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження електорального процесу як чинника легітимації політичної влади в Україні. Визначено структуру, зміст та напрями вдосконалення законодавства у виборах Президента України й Верховної Ради України від кінця 1980-х до початку 2000-х рр. Виявлено інституційну структуру та процедури легітимації політичної влади в електоральному процесі. Розкрито загальні тенденції в структурі електоральних переваг громадян на президентських і парламентських виборах 1991–2014 рр. в Україні.

11.07.17.0277/0416U004957

Мироненко Віталій Петрович. Політико-правові засади формування і діяльності парламентської коаліції: зарубіжний досвід і Україна: Дис. к.політ.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 28.11.2016.

УДК 321.01.

233 с. – Бібліогр.: 299 назв.

У дисертації на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду здійснено комплексний аналіз політико-правових засад створення і діяльності парламентської коаліції. Парламентську коаліцію розглянуто як угоду політичних партій, представлених у законодавчому органі, щодо формування уряду, визначення програми його діяльності, розподілу посад між її учасниками в органах законодавчої і виконавчої влади та механізми сприяння діяльності коаліційного уряду.

13 КУЛЬТУРА

13.07 Теорія, методологія і філософія культури

13.07.17.0278/0517U000084

Корнієнко Владислав Вікторович. Гуманітарні комунікативні системи як чинники європейської інтеграції. Україна та Франція: кроскультурний діалог: Дис. д.культурол.н. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 31.01.2017.

УДК 008-048.87[(44)+(477)].

432 с. – Бібліогр.: 461 назва.

Дисертацію присвячено науковому теоретизуванню та всебічному аналізу тих комунікативних процесів, які утворюють базисні засади сучасного європейського культурного простору; культурологічному осмисленню гуманітарних комунікативних систем як чинників новітніх процесів європейської інтеграції; виокремленню різноманітних складових кроскультурного діалогу України та Франції у повному обсязі його історичного становлення та сучасного прояву, структурних та функціональних специфікацій, ролі й місця у формуванні нової європейської соціокультурної реальності. У дисертації актуалізується культурологічна картина буття сучасного європейського соціального простору як співіснування багатоманітних культурних форм в аспекті євроінтеграційних процесів, кроскультурного діалогу, а також в усьому розмаїтті гуманітарних комунікативних систем як чинників поєднання та перехреснування ідейних трансфертів, обмінів та взаємовпливів.

13.07.17.0279/0416U004377

Чуйко Тетяна Павлівна. Інтерпретація образу Тараса Шевченка у живопису та графіці ХХ століття: культуротворчий аспект: Дис. к.мист. /Інститут проблем сучасного мистецтва. – Захищена 01.11.2016.

УДК 7.01:7.071 [75.04, 769.2](477) «19».

275 с. – Бібліогр.: 249 назв.

У дисертації розглянуто особливості інтерпретації образу Т. Шевченка у живопису та графіці ХХ ст. Визначено, що найбільш поширеним жанром у цій образотворчій шевченкіані був портрет та сюжетно-тематична картина, присвячена біографії та творчості Т. Шевченка. Зазначено, що у творенні його образу художники дотримувалися фізіономічних рис, а написані портрети І. Крамським та І. Рєпіним стали "канонічними". Водночас вільна інтерпретація образу митця уможливила застосування різних прийомів і засобів, що по-новому репрезентували його багатогранну особистість. Аргументовано, що еволюція образотворчої шевченкіани пов'язана з проведенням художніх виставок до ювілейних дат народження і смерті Т. Шевченка. Ці твори вперше комплексно досліджено у контексті видової і жанрової специфіки, художньої стилістики та інваріантності іконографії образу, у культуротворчому аспекті.

13.09 Історія культури. Історія вивчення культури

13.07.17.0280/0416U004368

Приходько Анна Володимирівна. Рецепція музичного авангарду в соціокультурному просторі ХХ століття: Дис. к.мист./Інститут проблем сучасного мистецтва. – Захищена 01.11.2016.

УДК 78.01+130.2.

210 с. – Бібліогр.: 490 назв.

У дисертації вперше здійснено комплексний аналіз рецепції музичного авангарду в соціокультурному просторі ХХ століття з використанням основних положень рецептивної естетики, як одного із напрямів міждисциплінарних пошуків у сфері гуманітарних наук. Ґрунтуючись на теорії рецептивної естетики та її базових поняттях ("рецепція", "імпліцитний читач", "горизонт сподівань" тощо), розкрито специфіку еволюції слухацького сприйняття в культурно-історичному процесі. Осмислено значимість авангардної картини світу в контексті емпіричної можливості урахування рецепіентами філософсько-світоглядних ідей авангардистів. Своєю чергою соціокультурна обумовленість буття авангардного мистецтва якнайкраще репрезентує цілісну смислову картину даного напрямку, врахування якої позначається на сприйнятті як окремо взятого твору, так і явища в цілому. Диференційовано рецептивні моделі, що сформувався в окремі хронологічні періоди ХХ століття. Введено до наукового обігу поняття рецептивно-провокаційної стратегії, ретроспективної, аксіологічної, контемпляційної рецептивних моделей та інтелектуального художнього сприйняття. Запропоновано новий погляд на розуміння естетичних особливостей культури авангарду та критерії оцінки авангардного мистецтва.

13.11 Культура в сучасному світі

13.07.17.0281/0416U004601

Лавренюк Ольга Олександрівна. Етнонаціональні особливості українського вбрання:

Дис. к.мист./Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 21.10.2016.

УДК 391(477).

198 с. – Бібліогр.: 204 назви.

У дисертації комплексно розглянуто соціокультурний аспект розвитку народного українського вбрання від появи племен слов'ян (VI - IX ст.) до формування нації та народу (XV - XVII ст.), поглиблення його регіональних особливостей (XVI - XVIII ст.). Встановлено, що традиційне українське вбрання, збагачене елементами культури сусідніх та віддалених народів, цілісному художньому комплексі поєднує загальнослов'янські, загальноукраїнські, регіональні, локальні ознаки. Доведено, що мистецька своєрідність традиційного одягу найбільшою мірою зберігалася в середовищі українського селянства. Станово-корпоративний зміст традиційного українського вбрання унаочнює козацький та корпоративний одяг ремісничих цехів Поділля, Полтави й Києва, традиція вжитку яких була призупинена об'єктивними та суб'єктивними історичними обставинами у XVIII ст. У XIX - на початку ХХ ст. народне вбрання зазнало змін унаслідок процесів індустріалізації та урбанізації. Сучасне переосмислення ролі та місця традиційного вбрання українською спільнотою, його активне залучення у спеціальних акціях доводить його життєздатність як дієвого елемента української культури ХХІ ст.

13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство

13.07.17.0282/0416U005480

Зоряна Антоніна Михайлівна. Документний

потік перекладів українською та з української мови як відображення процесів міжкультурної комунікації (1991-2013 рр.): Дис. к.соц.комунік./Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Захищена 29.11.2016.

УДК УДК 001.814:002=03.

282 с. – Бібліогр.: 315 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню документного потоку перекладів українською та з української мови за період 1991-2013 рр., а також процесів міжкультурної комунікації, які відображає його структура. У роботі здійснюється документознавчий аналіз перекладу, формулюється та пропонується поняття "переклад" як документ і як видання. Розкривається сутність, особливості документного потоку перекладів, поняття "документний потік перекладів" і "документний потік перекладів українською та з української мови", визначаються параметри вимірювання та чинники зовнішнього середовища, які впливають на їх зміни. Здійснюється бібліометричний і статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за матеріалами бібліографічної бази даних "Index Translationum" та статистичних збірників "Друк України": вивчається структура, загальний і щорічний обсяг, динаміка, основні тенденції. Визначаються форми міжкультурної комунікації, які відображає структура аналізованого потоку, та культури, з якими українська взаємодіє за кожною з них. Культури характеризуються за тематичною і цільовою комунікативною спрямованістю перекладів. На основі здійсненого аналізу оцінюється ступінь представленості документного потоку перекладів українською та з української мови на світовому та національному рівнях. Доводиться потреба подальшого поглибленого дослідження в даному напрямі та пропонуються практичні рекомендації, зокрема щодо реалізації проекту зі створення національної бази даних "Переклади України".

13.07.17.0283/0416U005481

Мудроха Валентина Олександрівна. Науково-методична діяльність Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка: історико-функціональний аспект та інноваційні особливості: Дис. к.соц.комунік./Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Захищена 29.11.2016.

УДК 027.54:06.049.001.76(477.83-25).

245 с. – Бібліогр.: 245 назв.

В дисертаційній роботі розкривається історичний досвід становлення, функціонування та розвитку науково-методичної діяльності ЛННБУ ім. В. Стефаніка, запропоновано періодизацію цього процесу. Здійснено комплексний аналіз основних форм і методів науково-методичної діяльності: 1) аналітична діяльність; 2) складання та доопрацювання документів різних категорій (організаційно-управлінських, інструктивно-технологічних документів, методичних рекомендацій); 3) проведення наукових досліджень з актуальних питань бібліотекознавства; 4) організація та проведення підвищення кваліфікації та перепідготовки бібліотечних фахівців; 5) надання групових й індивідуальних консультацій; 6) впровадження новітніх інформаційних технологій в роботу книгозбірни. Розроблено технологію підготовки і проведення атестації, яка включає декілька етапів: підготовчий, оцінки, заключний. Автор обґрунтовує думку про те, що застосування теоретичних висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження у практичній діяльності ЛННБУ ім. В. Стефаніка надасть змогу оптимізувати низку бібліотечних процесів.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.07.17.0284/0516U000890

Ковальчук Галина Олександрівна. Теоретико-методичні засади технологій навчання економічних дисциплін в системі неперервної освіти: Дис. д.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 24.11.2016.

УДК 37.091.39 - 022.332 : 005.336.2/.3 : 330.1(043.3).

546 с.: 56 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 464 назви.

У дисертації наведено теоретичні й методичні засади реалізації дидактичних технологій для забезпечення якості навчання економічних дисциплін та формування професійних компетентностей майбутніх фахівців у процесі економічної освіти. Технології професійно-орієнтованого навчання з економічних дисциплін у вищих навчальних закладах (ВНЗ) розглядаються в контексті сучасних напрямів модернізації професійної підготовки майбутніх економістів. Схарактеризовано сутність поняття "неперервна освіта" та її визначальний компонент - безперервне навчання. Описано нормативно-правове забезпечення розвитку неперервної освіти, зокрема й економічної. Висвітлено основні компоненти технологій навчання. Обґрунтовано чинники керованості результатів та компонентів "предметного поля" якості навчання. Обґрунтовано методичні інструменти забезпечення якості навчання, схарактеризовано засоби навчання економічних дисциплін. Розкрито роль суб'єктних факторів та некогнітивних чинників у забезпеченні якості навчання. Розроблено й обґрунтовано теоретико-методичні засади тренінгових технологій навчання. Висвітлено фактори ефективності навчально-професійних тренінгів, їх використання для підготовки майбутніх фахівців до практичної діяльності.

14.07.17.0285/0517U000065

Співаковська Євгенія Олександрівна. Теоретичні та методичні основи підготовки майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей до професійної діяльності в полісуб'єктному навчальному середовищі: Дис. д.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 31.01.2017.

УДК 378.147:372.881.1.

474 с.: 8 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 495 назв.

Об'єкт: професійна підготовка майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей. Мета: розробити й обґрунтувати педагогічну систему підготовки майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей до професійної діяльності в полісуб'єктному навчальному середовищі (ПНС). Практичне значення: підготовлено науково-метод. супровід педагогічної системи підготовки вчителя гуманітарних спеціальностей до професійної діяльності в ПНС; розроблено авторський спецкурс, програму і зміст тренінгу, методика визначення рівня готовності вчителя до такого виду діяльності. Методи: теоретичні, емпіричні, математичної статистики.

14.07.17.0286/0517U000180

Шиндаулова Раушан Байсеїтівна. Філософська парадигма утвердження ноогуманістичного світогляду у сучасній вищій освіті: Дис. д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2017.

УДК 111.11:17.022.1:378.091.8.

416 с. – Бібліогр.: 466 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному дискурсі філософії освіти здійснена концептуалізація філософської парадигми

утвердження ноогуманістичного світогляду у сучасній вищій освіті. У дисертації концептуалізовано зміст процесів генезису проблеми ноогуманістичного світогляду та виявлено специфіку його сучасної інтерпретації. Автором здійснено пошук змісту процесів генезису концепту "ноогуманістична педагогіка" в дискурсі філософії освіти. Була запропонована авторська дефініція ноогуманістичної педагогіки як парадигмальної тенденції у вищій освіті. В роботі здійснена авторська філософська концептуалізація стратегії формування ноогуманістичного світогляду сучасних студентів. При цьому, було здійснено уточнення категоріального апарату ноогуманізму як методологічної стратегії. Автором виявлені сутнісні характеристики концепту "ноогуманістичний світогляд", що дозволило сформулювати його авторську дефініцію. Було розкрито зміст ідеї соціоприродної злагоди як аксіологічного пріоритету розвитку сучасного суспільства, а також продемонстровано зміст інтегруючого світоглядного потенціалу ноогуманізму у сучасній освіті. Автору вдалося обґрунтувати положення, що в своїй більшості, сучасні стратегії формування світогляду студентів кожна окремо не можуть в повній мірі задовольнити сучасні духовні потреби суспільства.

14.07.17.0287/0517U000301

Рябека Олександр Григорович. Глобалізаційні зміни морфології планетарного світу: соціально-філософський аналіз: Дис. д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 13.04.2017.

УДК 1:316:32(043).

421 с. – Бібліогр.: 484 назви.

У дослідженні обґрунтовується прогностична концепція становлення протягом ХХІ століття цілісної світсистеми на основі трьох провідних тенденцій, що ведуть до онтологічної, інформаційної і організаційної єдності процесів і продуктів: мережевого суспільства, інформаційного суспільства і організованого суспільства в структурі Глобального/Світового суспільства знань. Виникає якісно нова організаційна структура, що є планетарним соціальним організмом: її сутність подається як суперечність між Планетарною особистістю і Світовим суспільством знань, а елементарні організаційного ландшафту є Світове громадянське суспільство, Світова держава і Світовий уряд; її життєдіяльність упорядковується системою саморегуляції, що забезпечує породження нежиття; на порядок денний буде поставлена проблема формування Ноосферної особистості і безтілесних колективних суб'єктів - носіїв чистої соціальності; при цьому дослідження ноосоціогенезу швидко піднімається на рівень ноокомогенезу, оскільки планетарна філа життя поступово оволодіває Ближнім Космосом і тому гостро потребує адекватного теоретичного пояснення.

14.07 Загальна педагогіка

14.07.17.0288/0416U004550

Малоїван Марина Вікторівна. Дидактичні умови індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей засобами інформаційних технологій: Дис. к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 17.10.2016.

УДК 378.147.091.31 - 059.1: 004.

222 с.: 5 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Об'єкт: самостійна навчальна діяльність студентів філологічних спеціальностей. Мета: виявити й обґрунтувати сукупність дидактичних умов як основи дидактичної системи індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів

дентів філологічних спеціальностей засобами інформаційних технологій. Практичне значення: авторське наповнення навчальних дисциплін "Іноземна мова (за професійним спрямуванням)" та "Практичний курс іноземної мови". Методи: теоретичні, емпіричні, математичної статистики.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.07.17.0289/0517U000068

Трибулькевич Катерина Георгіївна. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917-2010 рр.): Дис. д.пед.н. /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 02.02.2017.

УДК 378.1(477):371.83.

454 с.: 15 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 989 назв.

У дисертації вперше комплексно досліджено тенденції, суперечності, принципи, закономірності розвитку студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України, визначено періоди розвитку студентського самоврядування в Україні з 1917 по 2010 рр. Узагальнено й систематизовано досвід із впровадження ідей студентського самоврядування у вищих навчальних закладах в окресленому історичному періоді, системно подано структуру та організаційно-правові форми студентського самоврядування вищих навчальних закладів України, здійснено історико-педагогічну оцінку феномену студентського самоврядування.

14.07.17.0290/0517U000166

Кірдан Олена Леонідівна. Профільне навчання в історії розвитку вітчизняної школи (друга половина XIX-XX століття): Дис. д.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 16.03.2017.

УДК 378.11"185/192" (043.3).

772 с.: 5 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 1126 назв.

У дослідженні обґрунтовано теорію і практику профільного навчання у вітчизняній школі впродовж другої половини XIX-XX століття та науково-теоретично узагальнено тенденції профілізації вітчизняної середньої освіти. Запропоновано й науково аргументовано періодизацію профільного навчання в історії розвитку вітчизняної школи впродовж 1849-1998 рр. Виявлено і доведено причини та цілі впровадження профільного навчання у вітчизняне шкільництво в різні історичні періоди. Виокремлено та схарактеризовано моделі профілізації загальної середньої освіти в українській школі. Узагальнено та окреслено основні науково-теоретичні здобутки вчених-педагогів з проблем профілізації шкільництва вітчизняної педагогічної науки. Систематизовано знання про результати та труднощі запровадження профільного навчання у практиці загальноосвітньої школи.

14.07.17.0291/0416U004584

Волікова Марина Миколаївна. Проблема статевого виховання в педагогічній спадщині А. С. Макаренка: Дис. к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 37.015.31.091.4 : 17.022.1 (043.5).

323 с.: 9 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 433 назв.

У дисертації обґрунтовано періодизацію вітчизняної історико-педагогічної думки з проблеми статевого виховання в творчості А. С. Макаренка, проаналізовано сучасні методолого-теоретичні підходи та основні напрями розвитку проблеми в педагогічній науці перших десятиліть XX ст., виявлено теоретичні ідеї та узагальнено досвід педагога

у сфері статевого виховання дітей та молоді, виокремлено основні етапи формування теоретичних ідей і досвіду А. С. Макаренка щодо статевого виховання, розкрито можливості творчої реалізації здобутків видатного педагога в сучасній виховній практиці.

14.07.17.0292/0416U005471

Головата Альона Олександрівна. Розвиток змісту і методики навчання географії розумово відсталих учнів в Україні (20-ті рр. XX – початок XXI століття): Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.10.2016.

УДК 376-056.36:616.899.2]:[373.5.016:91](091)(477)"192/201". 227 с. – Бібліогр.: 366 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено цілісному історико-педагогічному аналізу процесу становлення і розвитку змісту та методики навчання географії розумово відсталих учнів (20-ті рр. XX – початок XXI століття). Виділено та науково обґрунтовано основні періоди та етапи становлення й розвитку географічної освіти розумово відсталих учнів в Україні. Визначено суспільно-політичні, соціально-економічні та організаційно-педагогічні чинники, що впливали на розвиток теорії та практики навчання географії дітей цієї категорії у кожний виділений період. Виявлено тенденції, особливості та суперечності географічного змісту в навчанні розумово відсталих учнів у виокремлені періоди. З'ясовано особливості викладання методики географії у спеціальній школі й окреслено перспективні шляхи її подальшого вдосконалення. Висвітлено внесок українських дефектологів у розвиток шкільної географічної освіти розумово відсталих учнів.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.07.17.0293/0517U000105

Кендзер Петро Іванович. Полікультурне виховання учнів у системі діяльності загальноосвітнього навчального закладу (теорія і методика): Дис. д.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 14.02.2017.

УДК 37.015.311-057.87:373.

496 с.: 41 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 474 назв.

У дисертації представлено новий підхід до розв'язання проблеми полікультурного виховання учнів у системі діяльності загальноосвітнього навчального закладу, що полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад формування полікультурної компетентності учнів, розробленні та експериментальній перевірці структурно-функціональної моделі та методичного забезпечення цього процесу. Уточнено зміст полікультурного виховання. Схарактеризовано систему діяльності загальноосвітніх навчальних закладів у контексті полікультурного виховання. Виокремлено структуру полікультурної компетентності школярів як результату процесу полікультурного виховання в єдності: культурно-пізнавального, толерантно-ціннісного і комунікативно-поведінкового компонентів. Визначено критерії (культурно-пізнавальний, толерантно-ціннісний, комунікативно-поведінковий) та відповідні показники полікультурної компетентності. Розроблено методику полікультурного виховання та окреслено особливості її впровадження залежно від типів виховних середовищ.

14.07.17.0294/0517U000119

Мієр Тетяна Іванівна. Дидактичні засади організації навчально-дослідницької діяльності

молодших школярів: Дис. д.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 27.02.2017.

УДК 37.046 "465*7/11":001.89.

594 с.: 32 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 698 назв.

У дисертації відображено результати наукового пошуку з проблеми організації навчально-дослідницької діяльності в початковій школі. Здійснено інтерпретацію суті навчально-дослідницької діяльності в контексті базових понять "діяльність", "навчальна діяльність", "дослідницька діяльність"; розглянуто педагогічну взаємодію як основу організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів; визначено передумови, умови, процесуальний базис та результати організації цього виду діяльності в початковій школі; визначено й класифіковано засоби організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів. Проаналізовано сучасну теорію і практику організації навчальної, дослідницької та навчально-дослідницької діяльності з акцентуванням уваги на пізнавальній самостійності учнів, їхній взаємодії з іншими та на засобовому забезпеченні процесу. Обґрунтовано необхідність уведення в науковий обіг поняття "міждіяльністьна інтеграція". Науково обґрунтовано, експериментально доведено і візуалізовано модель організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів. Розроблено педагогічний і учнівських блоки дидактичного інструментарію як складники зазначеної вище моделі. У дисертації розкрито поліфункціональну діяльність учителя в контекстах викладання та управління; стратегічне, тактичне й оперативне управління охарактеризовано з огляду на суб'єкт, об'єкт, мету, цілі та цикли управління; деталізовано характеристики різноспособного учіння ("я навчаю себе", "мене навчають інші", "я навчаю інших", "учіння у взаємонавчанні"). Визначені критерії, показники, характеристики рівнів готовності вчителя й учнів до організації та здійснення навчально-дослідницької діяльності в початковій школі слугували основою для формулювання висновків про ефективність запровадження в освітній процес початкової школи експериментальної моделі та її складників за результатами формульованого експерименту.

14.07.17.0295/0416U004854

Косовець Олена Павлівна. Методика навчання інформатики учнів професійно-технічних навчальних закладів в умовах інклюзії: Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 29.11.2016.

УДК 377.36:004-056.26.

270 с.: 10 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

У роботі побудована й науково обґрунтована методика навчання інформатики учнів професійно-технічних навчальних закладів в умовах інклюзії. Охарактеризовано цілі навчання, зміст, методи, засоби та організаційні форми навчання інформатики в умовах інклюзії. Розглянуто способи налаштування операційної системи та подано класифікацію спеціального програмного забезпечення відповідно до потреб учня з особливими потребами. Основними напрямками авторської методики є адаптація традиційних методів та засобів навчання інформатики, що враховують наявність у класах учнів з особливими потребами; розвиток та формування компенсаторно-приспосувальницьких компетентностей учнів з вадами зору, учнів з вадами слуху та учнів з вадами опорно-рухового апарату; створення електронних навчальних посібників з інформатики для учнів професійно-технічних навчальних закладів, що враховують індивідуальні особливості сприйняття інформації учнями з вадами зору; налаштування робочих місць вчителя та учня ПТНЗ з особливими потребами.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.07.17.0296/0416U005469

Заплатинська Анна Богданівна. Технологія сенсорної інтеграції у корекційному вихованні дошкільників із дитячим церебральним паралічем: Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.10.2016.

УДК 376.2:159.93:616.831-009.11.

183 с.: 7 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Дослідження присвячене обґрунтуванню технології сенсорної інтеграції для дошкільників з церебральним паралічем. Визначено особливості сформованості сенсорної інтеграції у дітей з церебральним паралічем. Уточнено та узагальнено понятійно-категоріальний апарат, визначено критерії оцінювання за показниками та рівні здатності до сенсорного інтегрування у дошкільників із церебральним паралічем. Представлено обґрунтування технології сенсорної інтеграції на формульованому етапі експериментальної розробки, розкрито організаційні форми, методи та зміст сенсорно-інтегративної терапії. Сформульовано психолого-педагогічні та корекційно-реабілітаційні умови досягнення позитивних результатів у процесі реалізації індивідуальної програми сенсорно-інтегративної терапії. Статистично підтверджено ефективність запропонованої технології.

14.07.17.0297/0416U005470

Іваненко Аліна Сергіївна. Формування уявлень про майбутню сім'ю у розумово відсталих підлітків: Дис. к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 31.10.2016.

УДК 159.922.76-056.313.

254 с.: 22 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі формування у розумово відсталих підлітків уявлень про майбутню сім'ю з метою удосконалення шляхів підготовки учнів спеціальної школи до дорослого самостійного життя, одна зі складових якого – створення власної сім'ї. Визначено основні структурні компоненти, показники, рівні сформованості уявлень про майбутню сім'ю, виявлено їх психологічні особливості в розумово відсталих підлітків у порівнянні з підлітками з нормою інтелекту, описано вікову динаміку та гендерні відмінності. Встановлено основні психологічні умови формування в розумово відсталих підлітків уявлень про майбутнє сімейне життя. Здійснено розробку й апробацію системи корекційної роботи з формування в учнів 8 – 9-х класів спеціальної школи уявлень про майбутню сім'ю, опрацьовано її змістово-процесуальну основу та послідовне забезпечення, доведено її ефективність.

14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи

14.07.17.0298/0517U000117

Кононець Наталія Василівна. Дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів: Дис. д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 15.02.2017.

УДК 378.6.016.02:338.4:[004]-057.87 (043.3).

473 с.: 20 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 524 назви.

Об'єкт - процес навчання студентів в аграрних коледжах; мета - обґрунтувати дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу, розробити й перевірити функціональну дидактичну модель ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів; методи - аналіз,

порівняння, узагальнення, синтез, загальнонаукові, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше розроблено концепцію ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу в аграрних коледжах; розроблено функціональну дидактичну модель ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів, що поєднує концептуально-цільовий блок, блок реалізації ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу та рефлексивно-аналітичний блок; виявлено та обґрунтовано дидактичні умови реалізації ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів; конкретизовано поняття "ресурсно-орієнтоване навчання", "дисципліни комп'ютерного циклу в аграрних коледжах"; "ресурсно-орієнтоване навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів". Основні результати і висновки дослідження полягають в упровадженні у навчальний процес аграрних коледжів функціональної дидактичної моделі ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу на визначених дидактичних умовах, які знайшли своє відображення у дослідницькому освітньому проєкті "Ресурсно-орієнтоване навчання дисциплін комп'ютерного циклу". Матеріали дослідження можуть бути використані викладачами при підготовці до лекцій, практичних занять з дисциплін циклів гуманітарної і соціально-економічної підготовки, фундаментальної та спеціальної підготовки, професійної та практичної підготовки, організації самостійної роботи студентів, а також при підготовці підручників, посібників; галузь - педагогіка.

14.07.17.0299/0416U004296

Кушнірук Мирослав Васильович. Формування культури професійної діяльності учнів у навчально-виробничому процесі професійно-технічних навчальних закладів технічного профілю: Дис. к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 28.10.2016.

УДК [37.048.4:008]:377.5.

191 с.: 3 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 256 назв.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми виховання культури професійної діяльності учнів у навчально-виробничому процесі професійно-технічних навчальних закладів технічного профілю. Проаналізовано концептуальні положення та наукові підходи до розв'язання означеної проблеми, розглянуто зміст та особливості формування культури праці у контексті культури професійної діяльності учнів у навчально-виробничому процесі ПТНЗ. Розкрито сутність формування культури праці учнів професійно-технічних навчальних закладів технічного профілю і визначено критерії, показники та рівні її сформованості. Теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, форми та зміст формування культури праці майбутніх випускників професійно-технічних навчальних закладів технічного профілю. Ефективність технологічної програми формування культури праці як складової культури професійної діяльності експериментально перевірено і статистично обґрунтовано.

14.07.17.0300/0416U004554

Шепеленко Світлана Миколаївна. Формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення: Дис. к.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 19.10.2016.

УДК 377.03.

339 с.: 42 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Об'єкт - професійна підготовка учнів професійно-технічних навчальних закладів; мета - теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити методику формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення; методи: аналіз, систематизація, узагальнення, педагогічне спостереження, анкетування, опитування, тестування, метод самооцінки, педагогічний експеримент, математична статистика; новизна - вперше: теоретично обґрунтовано та розроблено модель інтегрованого змісту формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення, традиційний та інноваційний складники якого представлені на основі динамічної структури професійної діяльності; модель методики формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення, яка містить наступні компоненти: концептуальний, цільовий, змістовий, методи, форми, засоби навчання; уточнено поняття "готовність учнів професійно-технічних навчальних закладів до професійного та кар'єрного самовдосконалення"; результати - розроблено та впроваджено у професійну підготовку учнів ПТНЗ методику формування готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення, курс "Формування готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення", навчально-методичний посібник для викладачів і учнів ПТНЗ; впроваджено у навчальні процеси: Центру професійно-технічної освіти № 1 м. Харкова, Державного професійно-технічного навчального закладу "Центр професійно-технічної освіти № 3 м. Харкова", Державного навчального закладу "Харківське вище механіко-технологічне училище", Харківського професійного ліцею залізничного транспорту, Харківського професійного ліцею харчових технологій та торгівлі, Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою; галузь - професійна педагогіка.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.07.17.0301/0516U000806

Грицай Наталія Богданівна. Система методичної підготовки майбутніх учителів біології в педагогічних університетах: Дис. д.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 12.10.2016.

УДК 378.14: 372.857.

526 с.: 23 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 725 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади методичної підготовки майбутніх учителів біології, проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід методичної підготовки майбутніх учителів біології. Визначено провідні методологічні підходи, закономірності та принципи методичної підготовки майбутніх учителів біології, сформульовано концепцію системи методичної підготовки майбутніх учителів біології, обґрунтовано систему методичної підготовки та розроблено її модель. Результатом методичної підготовки майбутніх учителів біології визначено методичну готовність, яка складається з чотирьох компонентів. З'ясовано критерії, показники та рівні методичної готовності. У дослідженні експериментально перевірено ефективність системи методичної підготовки майбутніх учителів біології.

14.07.17.0302/0516U000820

Матвеєва Ольга Олександрівна. Теоретичні і методичні засади педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного

Мистецтва: Дис. д.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 01.11.2016.

УДК 378.4 : 37.013] :78(043.3).

577 с.: 62 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 812 назви.

У дисертації вперше досліджено теоретичні та методичні засади педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного мистецтва. Сформовано науковий тезаурус дослідження. Обґрунтовано як об'єкти діагностування соціально-професійну компетентність випускника й критерії її сформованості та компоненти освітнього процесу факультету мистецтв на системній основі й критерії їх якості. Визначено загальнопрофесійні та спеціалізовано-професійні компетенції вчителя музичного мистецтва. Проаналізовано застосування інструментарію педагогічної діагностики в освіті майбутніх учителів музичного мистецтва в закордонній та вітчизняній теорії, практиці університетів. Здійснено історико-педагогічний аналіз становлення та розвитку поняття "педагогічна діагностика". Теоретично обґрунтовано концепцію та компоненти педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного мистецтва. Розроблено й експериментально перевірено систему педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного мистецтва, визначено критерії її ефективності. Розроблено, обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-методичне забезпечення педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного мистецтва (інструментарій, продукти діяльності студентів і види занять, де відбувається діагностування, технологію діагностування спеціалізовано-професійних виконавських компетенцій).

14.07.17.0303/0516U000842

Ковшар Олена Вікторівна. Теоретико-методичні засади організації передшкільної освіти дітей п'яти років: Дис. д.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 26.10.2016.

УДК 14.23.05.

441 с.: 36 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 461 назва.

Об'єкт - організаційно-педагогічна діяльність учасників педагогічного процесу в освітньому просторі дошкільної і початкової ланок освіти. Мета - наукове обґрунтування теоретико-методологічних концептів, детермінації педагогічних умов організації передшкільної освіти дітей п'яти років та експериментальної методики їх реалізації. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - вперше науково обґрунтовано теоретико-методологічні концепти організації передшкільної освіти дітей п'яти років на основі системного, діяльнісно-особистісного та контекстного підходів. Розроблено педагогічні умови, модель організації передшкільної освіти дітей п'яти років. Подальшого розвитку набули теорія і методика організації передшкільної освіти дітей п'яти років. Результати - розроблено діагностувальну та експериментальну методику організації передшкільної освіти дітей п'яти років. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, дошкільні, загальноосвітні і вищі навчальні заклади.

14.07.17.0304/0516U000848

Базиль Людмила Олександрівна. Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури: Дис. д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 10.11.2016.

УДК 371:811.161.2+378.016:82.09.

573 с.: 10 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 654 назви.

У дисертації вперше системно обґрунтовано теоретичні та методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. Розкрито літературознавчу компетентність як особистісно-професійний феномен, що інтегрує індивідуально-особистісні і професійно-діяльнісні якості, які забезпечують готовність виконувати літературознавчу діяльність як підґрунтя самореалізації. Обґрунтовано розвиток літературознавчої компетентності як спеціально організованого процесу, що через взаємодію реципієнта з літературними творами на інтелектуально-змістовому, емоційно-виражальному і художньо-творчому рівнях сприяє становленню студента як творчого фахівця. Обґрунтовано систему формування і розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури.

14.07.17.0305/0516U000876

Дяченко-Богун Марина Миколаївна. Теоретичні і методичні засади реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності майбутніх учителів біології:

Дис. д.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 26.10.2016.

УДК 378.22:502/504:[613/614] (043.5).

532 с.: 27 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 764 назви.

У дисертації розроблено та науково обґрунтовано теоретико-методичні засади реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності та концепцію формування готовності майбутніх учителів біології до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності; схарактеризовано сутність та структуру, визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інформаційний, процесуально-діяльнісний, особистісно-сугестивний), показники і рівні (високий, середній, низький) готовності майбутніх учителів біології до реалізації здоров'язбережувальних технологій. Обґрунтовано модель, що містить методологічно-цільовий, змістовий, процесуальний, діагностично-результативний структурні блоки та визначено педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів біології до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності. Розроблено і впроваджено методичну систему реалізації здоров'язбережувальних технологій.

14.07.17.0306/0516U000896

Гурасимова Ірина Геннадіївна. Теоретико-методологічні засади формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери: Дис. д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 23.11.2016.

УДК 378:63:316.444.5.

390 с.: 38 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 946 назв.

Представлено обґрунтування методологічних основ формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери на основі андрагогічного, контекстного та гендерного підходів, методологічних принципів та моделі формування професійної мобільності. Обґрунтовано педагогічні умови формування професійної мобільності майбутніх фахівців-аграріїв, а саме: гуманітаризація професійної підготовки майбутніх фахівців; методична система формування професійної мобільності, що включає методику формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрного ВНЗ; використання потенціалу дисциплін гуманітарного спрямування у процесі формування професійної мобільності майбутніх фахівців-аграріїв та підготовка викладачів до формування професійної мобільності студентів.

14.07.17.0307/0517U000061

Ісаєва Оксана Степанівна. Теоретичні та методичні засади формування особистісно-професійної культури майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки: Дис. д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 25.01.2017.

УДК 378.371.

625 с.: 18 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 775 назв.

Об'єкт - процес гуманітарної підготовки майбутніх лікарів у вищих медичних навчальних закладах; мета - полягає в обґрунтуванні теоретичних і методичних засад, розробці та експериментальній перевірці моделі науково-методичної системи формування особистісно-професійної культури майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки; методи - теоретичні, емпіричні, обсерваційні, праксиметричні, педагогічний експеримент, математичної статистики; новизна - уперше науково обґрунтовано теоретико-методичні й концептуальні засади формування особистісно-професійної культури майбутнього лікаря у процесі гуманітарної підготовки на основі комплексного підходу; розроблено й експериментально реалізовано модель науково-методичної системи формування особистісно-професійної культури майбутнього лікаря; уточнено суть особистісно-професійної культури майбутнього лікаря як бінарного інтегрованого динамічного утворення; критерії і показники рівнів сформованості особистісно-професійної культури майбутнього лікаря; подальшого розвитку набули методолого-теоретичні засади підготовки майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки; результати - розроблена науково-методична система формування особистісно-професійної культури майбутнього лікаря, котра пройшла експериментальну перевірку, підтвердила її ефективність, готова до впровадження у навчальний процес вищих медичних навчальних закладів. Розроблено і впроваджено навчально-методичне забезпечення системи: укладено 61 програму (у співавторстві) з іноземних мов (усі програми з грифом МОЗ України); галузь - педагогіка.

14.07.17.0308/0517U000062

Щебликіна Таміла Анатоліївна. Теоретико-методичні засади моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів: Дис. д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 24.01.2017.

УДК 37.014.61[378:37015].

589 с.: 21 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 789 назв.

Об'єкт - процес навчання студентів вищих педагогічних навчальних закладів; мета - обґрунтувати теоретико-методичні засади дослідження, розробити систему моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних вишів та експериментально перевірити її вплив на рівень професійної готовності майбутніх фахівців; методи - аналіз, порівняння, узагальнення, синтез, загальнонаукові, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше обґрунтовано й експериментально перевірено систему моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, яку формують концептуально-цільовий, організаційно-проектувальний, змістово-технологічний блоки, даючи змогу комплексно з'ясувати результати навчального процесу та за необхідності вносити необхідні зміни в його організацію; уточнено сутнісні характеристики моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, критерії та відповідні показники навчальних досягнень май-

бутніх учителів гуманітарних предметів. Основні результати і висновки дослідження полягають в упровадженні теоретично обґрунтованої й експериментально перевіреної дидактичної системи моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, створенні методичних рекомендацій із питань організації цього моніторингу. Матеріали дослідження можуть бути використані під час викладання курсів "Педагогіка", "Педагогіка вищої школи", "Основи педагогічної майстерності" та інших гуманітарних навчальних дисциплін, створення та впровадження в освітній процес педагогічного вишу пов'язаних з окресленою проблемою спецкурсів, укладання підручників, навчально-методичних посібників, а також під час написання курсових і магістерських робіт; галузь - педагогіка.

14.07.17.0309/0517U000073

Семеніхіна Олена Володимирівна. Теорія і практика формування професійної готовності майбутніх учителів математики до використання засобів комп'ютерної візуалізації математичних знань: Дис. д.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 03.02.2017.

УДК 378.147:371.134:371.124:51:004.853(043.5).

480 с.: 90 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 487 назв.

Об'єкт: процес професійної підготовки майбутніх учителів математики; мета: наукове обґрунтування теоретичних і практичних засад формування професійної готовності майбутнього вчителя математики до використання засобів комп'ютерної візуалізації математичних знань (ЗКВМЗ) та їх впровадження; методи: аналіз і систематизація, ретроспективний та еволюційний аналіз, методи міжгалузевого синтезу, сходження від абстрактного до конкретного, абстрагування, системне структурування та теоретичне моделювання, вивчення й узагальнення вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, спостереження, самоспостереження, анкетування, тестування, опитування, бесіди, експертні оцінки, педагогічний експеримент, непараметричні методи статистичного аналізу; новизна: вперше на основі системного, діяльнісного, компетентнісного, інтегрованого, акмеологічного підходів обґрунтовано теоретичні засади формування професійної готовності майбутніх учителів математики до використання ЗКВМЗ, які складаються зі специфічних принципів (принципи інтеграції інформатико-математичних знань, когнітивної візуалізації, орієнтації на ЗКВМЗ, створення інформаційного середовища та технологічності навчання), ураховують психологічні механізми зорового сприйняття інформації, когнітивно-візуальні підходи в навчанні та технологічні основи їхньої реалізації; визначено практичні засади формування професійної готовності майбутніх учителів математики до використання засобів комп'ютерної візуалізації математичних знань, провідними є: опора на освітній і технологічний досвід та набуття нового досвіду в процесі практичної діяльності, стимулювання студента до самоосвіти, раціональне включення програм динамічної математики як ЗКВМЗ у навчання фундаментальних математичних дисциплін; цілеспрямоване формування критичного погляду на комп'ютерний інструментарій у системі сучасних засобів навчання математики; активне комп'ютерне математичне моделювання; галузь - теорія і методика професійної освіти.

14.07.17.0310/0517U000085

Рацуд Олександр Анатолійович. Теоретичні і методичні засади системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів: Дис. д.пед.н. /Хмельницький національний

університет. – Захищена 07.02.2017.

УДК 37.013.42:004 (043).

603 с.: 34 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 650 назв.

У дослідженні обґрунтовано й розроблено теоретичні та методичні засади системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів. Проаналізовано зміст та структуру інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів, схарактеризовано її критерії, показники й рівні сформованості. На методологічному, теоретичному та методичному рівнях запропоновано концепцію системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів. Виокремлені, теоретично обґрунтовані й реалізовані організаційно-педагогічні умови системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів.

14.07.17.0311/0517U000086

Єжова Ольга Володимирівна. Теоретико-методологічні засади створення прогностичних моделей підготовки фахівців у професійно-технічних навчальних закладах швейного профілю: Дис. д.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 08.02.2017.

УДК 377.36.091.3:687.

557 с.: 64 табл., 93 іл. – Бібліогр.: 534 назви.

У дисертації обґрунтовано концепцію створення й розроблено прогностичну модель підготовки фахівців у ПТНЗ швейного профілю, а також виконано експериментальну перевірку її ефективності. Створена прогностична модель підготовки фахівців у ПТНЗ швейного профілю як система, що, відтворюючи процес професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі, дає змогу отримувати нову інформацію про її взаємопов'язані структурні елементи, умовно об'єднані в блоки: факторний, цільовий, теоретико-методологічний, змістово-технологічний, результативний.

14.07.17.0312/0517U000097

Школа Олександр Васильович. Теоретико-методичні засади навчання теоретичної фізики майбутніх учителів фізики: Дис. д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 08.02.2017.

УДК 371.134:378.147:530.1.

470 с.: 27 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 440 назв.

У дисертації вперше запропоновано теоретико-методичні засади навчання теоретичної фізики майбутніх учителів фізики на основі особистісно зорієнтованого, діяльнісного і компетентнісного підходів для досягнення єдності їх фундаментальної і фахової підготовки. Уперше в умовах кредитно-трансферної організації навчального процесу в педагогічному університеті запропоновано методичну систему навчання теоретичної фізики, орієнтовану на формування фундаментальних знань і фахової компетентності майбутніх учителів фізики на основі принципу цілісності, що базується на взаємозв'язку науково обґрунтованих компонентів та передбачає дотримання концептуальних підходів і організаційно-педагогічних умов, за яких буде досягнуто освітні цілі. Розроблено модульну програму навчальної дисципліни "Теоретична фізика" для педагогічних університетів, в якій на основі структуривання елементів знань визначено й конкретизовано зміст науково-теоретичної та практично-діяльнісної складових фахової компетентності студентів для кожного змістового модулю. Розроблено і впроваджено в підготовку майбутніх учителів фізики навчально-методичний комплекс з дисципліни "Теоретична фізика" (на прикладі курсу "Термодинаміка і статистична фізика"). Обґрунтовано концептуальні засади

щодо формування й розвитку наукового світогляду майбутніх учителів фізики як одного з пріоритетних завдань курсу теоретичної фізики.

14.07.17.0313/0517U000118

Шумілова Ірина Федорівна. Теоретичні і методичні основи формування загальнокультурної компетентності майбутніх вчителів гуманітарних спеціальностей: Дис. д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 14.02.2017.

УДК 378.147:37.035.6.

562 с.: 16 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 654 назви.

Об'єкт - процес професійної підготовки майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей; мета - полягає в обґрунтуванні теоретичних і практичних основ науково-методичної системи формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей та експериментальній перевірці її впливу на рівень їхньої професійної підготовки; методи - теоретичні, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено науково-методичну систему формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей; розроблено навчально-методичне забезпечення формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей; уточнено суть загальнокультурної компетентності майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей; конкретизовано дефініції "загальнокультурна компетентність особистості", "педагогічний моніторинг процесу формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів"; подальшого розвитку набуло відтворення генези ідей формування загальнокультурної компетентності особистості, форми й методи організації навчально-пізнавальної, дослідно-краєзнавчої, громадсько-виховної, самоосвітньої діяльності студентів, спрямованої на формування загальнокультурної компетентності майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей; результати - доведення теоретичних положень і висновків до конкретних методичних рекомендацій щодо здійснення формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Основні положення й результати дослідження використано для розробки робочих і навчальних програм курсів "Педагогіка", "Історія педагогіки", "Вища освіта і Болонський процес", "Методологія і організація науково-педагогічних досліджень", "Освіта для сталого розвитку", "Управління навчальним закладом", "Управління персоналом навчального закладу", "Управління культурою", спеціальних курсів "Педагогічне краєзнавство", "Загальнокультурна компетентність майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей"; галузь - педагогіка.

14.07.17.0314/0517U000128

Дерека Тетяна Григорівна. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: Дис. д.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 28.02.2017.

УДК 37.013:796 (043.3).

548 с.: 31 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 617 назв.

Досліджено акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання у педагогічній теорії та практичній діяльності вищих навчальних закладів України та за її кордоном. Проаналізовано основні дефініції дослідження. Здійснено історико-педагогічний аналіз професійної підготовки фахівців фізичного виховання в акмеологічному вимірі. Обґрунтовано структуру акмеологічної компетентності фахівця фізичного виховання та кри-

терії її сформованості. Розроблено концепцію та модель неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання на засадах акмеології. Обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-методичні засади акмеологічно спрямованої неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання. Досліджено варіативні моделі неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання на засадах акмеології.

14.07.17.0315/0517U000133

Руденченко Алла Андріївна. Теоретичні і методичні засади навчання етнодизайну студентів у вищих мистецьких навчальних закладах: Дис. д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2017.

УДК 378.147.091.33:(043.3).

567 с.: 29 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 386 назв.

У науково-дослідній роботі вирішено проблему навчання майбутніх фахівців етнодизайну у вищих мистецьких навчальних закладах. Уточнено сутність ключових понять досліджуваної проблеми: "етнодизайн", "етнічний стереотип", "етнічна ідентифікація". Обґрунтовано відбір тематичних блоків авторського програмового і навчально-методичного забезпечення з етнодизайну на засадах концепції сталого розвитку, взаємодоповнюваності соціокультурної, екологічної, економічної складових цієї концепції. Визначено основні джерела розвитку етнодизайну.

14.07.17.0316/0517U000135

Нищак Іван Дмитрович. Методична система навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій: Дис. д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 01.03.2017.

УДК 378.14:378.62:378.3 (043.5).

565 с.: 15 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 516 назв.

У дисертації досліджено теоретичні основи формування інженерно-графічних знань й умінь та виявлено вплив інженерно-графічної підготовки на розвиток професійно важливих якостей вчителя технологій. На основі теоретико-методологічного аналізу обґрунтовано концепцію та розроблено структурно-функціональну модель методичної системи навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій, а також визначено педагогічні умови ефективної реалізації запропонованої моделі. Аргументовано структуру та зміст інженерно-графічної підготовки студентів, виявлено ефективні форми і методи навчання інженерно-графічних дисциплін. Досліджено дидактичні можливості інформаційних технологій як сучасного засобу навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій, розроблено авторський педагогічний програмний засіб - електронний навчально-методичний комплекс "Графіка". Визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні інженерно-графічної підготовки студентів. Експериментально перевірено ефективність розробленої методичної системи навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій.

14.07.17.0317/0517U000168

Степанченко Наталія Іванівна. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах: Дис. д.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 14.03.2017.

УДК 377.1:796.071.4(043.3).

629 с.: 19 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 777 назв.

У дисертаційній роботі досліджені теоретичні та методичні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах, що ґрунтується на положеннях гуманістичної парадигми освіти, ідеях синергетики, системному, цілісному, особистісно орієнтованому, діяльнісному, компетентнісному, рефлексивному та інших підходах, враховує структуру професійно-педагогічної компетентності вчителя, тенденції розвитку галузі фізичної культури і спорту. На засадах сучасної наукової методології теоретично обґрунтовано педагогічну систему професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у ВНЗ галузі ФКіС.

14.07.17.0318/0517U000188

Павлюк Євген Олександрович. Теоретичні і методичні засади професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки: Дис. д.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 377:378:796.071.4(043.3).

261 с.: 6 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

У дослідженні обґрунтовано й розроблено теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки, що базовані на положеннях компетентнісного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, системного, аксіологічного, прагматичного, інтегративного підходів; комплексі загальнопедагогічних і специфічних принципів професійної (фахової) підготовки майбутніх тренерів-викладачів, зарубіжних тенденцій розвитку вищої освіти; закономірностей людської, професійної та освітньої діяльності. Аргументовано авторську концепцію професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки.

14.07.17.0319/0416U000017

Килівник Анатолій Миколайович. Формування культури самоорганізації майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки: Дис. к.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 11.12.2015.

УДК УДК 378.015.31:159.923.5.

273 с.: 10 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

Дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі педагогіки вищої школи та професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів - формування культури самоорганізації майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки. Сформульовано поняття "культура самоорганізації майбутніх учителів початкових класів". Визначено компоненти, критерії та рівні сформованості культури самоорганізації майбутніх учителів початкових класів. Обґрунтовано педагогічні умови, експериментально доведено їх ефективність.

14.07.17.0320/0416U004295

Головач Людмила Ярославівна. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників: Дис. к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 28.10.2016.

УДК [37.134:37.013.42]:[37.018.2: 612.661].

240 с.: 16 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищій школі України до статевого виховання старшокласників. Проаналізовано концептуальні положення та наукові підходи з цієї проблеми, розроблена модель статевої культури особистості, розглянуто структурні

компоненти статевої культури особистості, динаміку функціонування ціннісно-смыслові регуляції статевої поведінки особистості, особливості статевого розвитку старшокласників. Розкрито сутність підготовки соціальних педагогів і визначено критерії, показники та рівні їхньої готовності до означеного виду діяльності. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, зміст і форми підготовки майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників. Ефективність організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників доведено й перевірено експериментально.

14.07.17.0321/0416U004360

Новик Ірина Михайлівна. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів: Дис. к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 02.11.2020.

УДК 378.016:373.3 - 051(043.3).

318 с.: 37 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 341 назва.

У дисертаційній роботі подано теоретико-експериментальне дослідження підготовки майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів; здійснено науковий аналіз зазначеної проблеми у педагогічній теорії та практиці. Розроблено програму і алгоритм діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів дітей у процесі їх підготовки до школи і навчання у першому класі. Обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців до означеного виду діяльності, до яких віднесено: формування позитивного ставлення у майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів; суб'єкт-суб'єктний підхід до підготовки майбутніх педагогів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів; впровадження інтерактивних форм і методів у зміст підготовки майбутніх фахівців до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів учнів. Експериментально перевірено й доведено ефективність розроблених педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів

14.07.17.0322/0416U004361

Руденко Ніна Миколаївна. Підготовка майбутніх учителів початкової школи в умовах коледжу до застосування інтерактивних технологій на уроках математики: Дис. к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 02.11.2016.

УДК 378:373.3:51(043.3).

290 с.: 13 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Дисертація присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах коледжу до застосування інтерактивних технологій на уроках математики. Розкрито зміст базових і похідних понять; здійснено теоретичний аналіз проблеми застосування інтерактивних технологій на уроках математики в початковій школі; охарактеризовано особливості підготовки майбутнього вчителя початкової школи в умовах коледжу до застосування інтерактивних технологій на уроках математики. Проаналізовано сучасний стан готовності майбутніх вчителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій на уроках математики та обґрунтовано її багатокomпонентну структуру (мотиваційно-цільовий, когнітивний, операційний та рефлексивний); критерії (мотиваційно-цільовий, когнітивний, опе-

раційний та рефлексивний) та рівні сформованості (репродуктивний, продуктивний, конструктивний); обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкових класів до застосування інтерактивних технологій навчання (підвищення рівня методичної підготовки викладачів коледжу щодо інтерактивних технологій навчання; розширення змісту навчального курсу; розвиток дослідницьких умінь студентів у позанавчальній діяльності; посилення змісту педагогічної практики завданнями, які передбачають використання інтерактивних технологій на уроках математики; створення студентами портфоліо інтерактивних уроків). Розроблено програму експериментальної роботи, доведено ефективність експериментальних педагогічних умов, проведено кількісно-якісний аналіз результатів, визначено перспективи подальшого наукового дослідження з окресленої проблеми. Основні результати дослідження впроваджено у навчально-виховний процес коледжів.

14.07.17.0323/0416U004508

Момот Оксана Валентинівна. Підготовка майбутніх викладачів вищих навчальних закладів до педагогічної діяльності в умовах магістратури: Дис. к.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 378.147.091.3/.22(477).

196 с.: 10 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 321 назва.

Дисертаційна робота присвячена проблемі підготовки майбутніх викладачів природничих дисциплін вищих навчальних закладів до педагогічної діяльності в умовах магістратури університету. У роботі проаналізовано стан досліджуваної проблеми у науковій літературі. Обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів до педагогічної діяльності в умовах магістратури. Розроблено й представлено модель підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів до педагогічної діяльності в умовах магістратури, у якій відображено взаємозв'язки між цільовим, теоретико-методологічним, змістово-технологічним і діагностико-результативним блоками.

14.07.17.0324/0416U004509

Винник Наталія Миколаївна. Формування готовності майбутніх учителів фізичного виховання до організації спортивно-оздоровчої діяльності у середніх навчальних закладах: Дис. к.пед.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 371.132.

247 с.: 27 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі формуванню готовності майбутніх учителів фізичного виховання до організації спортивно-оздоровчої діяльності в середніх навчальних закладах. Обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичного виховання до організації спортивно-оздоровчої діяльності в середніх навчальних закладах, представлено результати проведеного дослідження. Розроблено й представлено модель процесу формування готовності майбутніх учителів фізичного виховання до організації спортивно-оздоровчої діяльності в середніх навчальних закладах.

14.07.17.0325/0416U004535

Ерджієс Саїт Емре. Формування професійно-комунікативної компетентності студентів-інземців у процесі фахової підготовки: Дис. к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський

національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 26.10.2016.

УДК 371.15+378-057.4+376.68+78-047.22.

241 с.: 16 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Об'єкт - професійна підготовка студентів-іноземців у вищому навчальному закладі. Мета - теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців у процесі фахової підготовки. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - вперше теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців у процесі фахової підготовки. Розроблено, науково обґрунтовано й апробовано модель формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців у процесі фахової підготовки. Подальшого розвитку набула методика формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців у процесі фахової підготовки. Результати - розроблено методику формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців у процесі фахової підготовки, спецкурс "Основи формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців". Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі навчальні заклади.

14.07.17.0326/0416U004555

Калініченко Тетяна Володимирівна. Формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін у процесі фахової підготовки: Дис. к.пед.н.

/Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 19.10.2016.

УДК 378.147:316.77.

407 с.: 17 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Об'єкт - процес фахової підготовки майбутніх викладачів технічних дисциплін; мета - теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити методику (цілі, зміст, метод та засоби) формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін у процесі фахової підготовки; методи - аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація, теоретичне моделювання, педагогічне спостереження, анкетування, опитування, педагогічний експеримент, математична статистика; новизна - уперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін у процесі фахової підготовки на основі системи видів педагогічної діяльності, модель змісту формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін, який відображає три складові когнітивно-діяльнісного компоненту комунікативної компетентності (загальну, загальнопедагогічну та спеціально-педагогічну), модель комплексних засобів формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін, яка містить декларативну і процедурну частини; подальшого розвитку набули структура комунікативної компетентності викладача технічних дисциплін, метод формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів технічних дисциплін; результати - розроблено та впроваджено в процес фахової підготовки майбутніх викладачів технічних дисциплін методику формування комунікативної компетентності, курс "Комунікативні процеси в педагогічній діяльності" та його методичне забезпечення; впроваджено у навчальні процеси Української інженерно-педагогічної академії, КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, Бердянського державного педагогічного університету; галузь - професійна педагогіка.

14.07.17.0327/0416U004671

Савченко Наталія Володимирівна. Формування професійного іміджу майбутнього вчителя початкової школи в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін: Дис.

к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 26.10.2016.

УДК УДК [371.134+372+37+159.9](043.3).

261 с.: 21 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

У дисертації представлено теоретичне узагальнення актуального завдання - формування професійного іміджу майбутнього вчителя початкової школи в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Розкрито зміст ключових понять дослідження: "імідж", "професійний імідж учителя початкової школи", "іміджева компетентність". Визначено сутність феномену "іміджеві компетентність майбутнього вчителя початкової школи", виявлено компоненти (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний), критерії з відповідними показниками та схарактеризовано рівні її сформованості: елементарний, середній, достатній, високий. Теоретично обґрунтовано й апробовано модель, визначено та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійного іміджу майбутнього вчителя початкової школи в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Розроблено й упроваджено у зміст підготовки студентів курс "Основи іміджології".

14.07.17.0328/0416U004672

Чорна Наталя Борисівна. Формування готовності до професійного саморозвитку майбутніх учителів мистецьких спеціальностей: Дис.

к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 15.11.2016.

УДК 378.041:7(043.3).

259 с.: 10 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 255 назв.

Дисертацію присвячено вивченню проблеми формування готовності до професійного саморозвитку майбутніх учителів мистецьких спеціальностей. Визначено, обґрунтовано й експериментально перевірено методику реалізації педагогічних умов ефективної підготовки студентів до означеної діяльності. З'ясовано компонентну структуру, критерії, показники та рівні готовності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей до професійного саморозвитку. У процесі експериментальної роботи доведено, що впровадження методики на основі визначених педагогічних умов сприяє позитивним змінам у рівнях готовності студентів до означеної діяльності.

14.07.17.0329/0416U004673

Яблоков Сергій Володимирович. Формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови засобами інноваційних технологій: Дис. к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 15.11.2016.

УДК 378.147.091.33 : 001.895(043.3).

298 с.: 16 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 294 назви.

У дисертації досліджено проблему формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов засобами інноваційних технологій. Визначено педагогічні умови, розроблено та теоретично обґрунтовано модель формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов засобами інноваційних технологій. Схарактеризовано методику реалізації розробленої моделі в навчальному процесі педагогічного ВНЗ. Перевірено дієвість і результативність реалізації моделі формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов засобами інноваційних технологій.

14.07.17.0330/0416U004674

Добіжа Надія Вікторівна. Формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови в процесі педагогічної практики: Дис. к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 16.11.2016.

УДК 378.147.091.33-027.22:316.454.52(043.3).

296 с.: 6 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

У дисертації досліджено актуальну проблему формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови в процесі педагогічної практики. Шляхом аналізу філософської, соціологічної, психолого-педагогічної літератури розкрито сутність і зміст феномена "індивідуальний стиль педагогічного спілкування". Уточнено сутність ключових для дослідження понять - "комунікативна компетентність", "професійне спілкування", "індивідуально-типологічні особливості". Визначено структурні компоненти індивідуального стилю педагогічного спілкування: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, емоційно-вольовий.

14.07.17.0331/0416U004675

Можаровська Олена Едуардівна. Формування готовності до професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців у коледжах технічного профілю: Дис. к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 16.11.2016.

УДК 378.094.016:811.11'276.6(043.3).

272 с.: 34 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

У дисертації проаналізовані праці з проблеми формування готовності людини до певної діяльності, зокрема, до професійно орієнтованого іншомовного спілкування; окреслена проблема організації процесу навчання професійно спрямованої іноземної мови, формування комунікативної іншомовної компетентності майбутніх фахівців технічного профілю. Уточнено зміст поняття "готовність", визначено структуру, компоненти, рівні, критерії готовності до ПОІС, а також створено модель формування готовності до професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців у коледжах технічного профілю.

14.07.17.0332/0416U004691

Колісник Надія Володимирівна. Формування професійної компетентності майбутніх менеджерів агропромислового комплексу в процесі вивчення економічних дисциплін: Дис. к.пед.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 378.147: 631.158:316.343.653.

217 с.: 21 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

У дослідженні визначено та теоретично обґрунтовано сутність поняття "професійна компетентність менеджера агропромислового комплексу", її структуру, перелік професійно важливих якостей, які необхідні аграрному менеджеру у майбутній професійній діяльності. Досліджено зміст і структуру економічних дисциплін, сучасний стан підготовки майбутніх менеджерів агропромислового комплексу. Обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх менеджерів агропромислового комплексу: педагогічні умови, які впливають на мотиваційно-ціннісний компонент: формування стійких мотивів до навчальної діяльності, розвиток ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності; педагогічні умови, які впливають на особистісно-рефлексивний компонент професійної компетентності: формування потреби студентів у саморозвитку і самонавчання, активізація пізнаваль-

ної діяльності студентів; педагогічні умови, які впливають на когнітивно-процесуальний компонент професійної компетентності: оволодіння економічними знаннями і усвідомлення їх значущості для здійснення майбутньої професійної діяльності, вдосконалення педагогічної майстерності викладача, чітка структуризація навчальної інформації. Розроблено та експериментально перевірено методику формування професійної компетентності менеджерів агропромислового комплексу, яка полягає у модульній побудові змісту дисциплін, використанні активних та інтерактивних методів навчання, особливій структурі практичних занять і запровадження різних форм самостійної роботи та контролю.

14.07.17.0333/0416U004692

Жуковська Світлана Анатоліївна. Розвиток педагогічної компетентності викладачів аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації в умовах науково-методичного центру: Дис. к.пед.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 371.13:378 (043.3).

296 с.: 24 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі розвитку педагогічної компетентності викладачів аграрних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації в умовах Науково-методичного центру «Агроосвіта». У роботі проаналізовано психолого-педагогічну літературу, на основі чого уточнено сутність понять "розвиток педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу I-II рівнів акредитації", "мультимедійний програмно-методичний комплекс", "інноваційне освітнє середовище"; визначено структуру педагогічної компетентності викладача, яка складається із ціле-мотиваційного, когнітивного, конативного, особистісного компонентів. Розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено модель розвитку педагогічної компетентності викладачів аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації в умовах Науково-методичного центру, яка спрямована на досягнення якісно нового (вищого) рівня педагогічної компетентності для ефективного здійснення професійної діяльності й базується на врахуванні соціально-педагогічного запиту. Модель є цілісною, відкритою, динамічною педагогічною системою, яка представлена взаємозв'язаними блоками – методологічним, прогностично-аналітичним, мотиваційно-цільовим, змістово-процесуальним, оцінювально-коригувальним. Створено мультимедійний програмно-методичний комплекс, який сприяв розвитку педагогічної компетентності викладачів, що доведено експериментально. Встановлено, що інноваційному середовищу Науково-методичного центру притаманні такі функції: методологічні, гносеологічні, практичні, комунікативні, інформаційні, координаційно-консультаційна, світоглядна, організаційно-просвітницька. Науково-методичний центр формує єдине методичне, інформаційно-освітнє та інноваційне середовище, є центром мережевої взаємодії аграрних вищих навчальних закладів. Для аналізу результатів педагогічного експерименту використано методи кваліметричної обробки даних. Підсумки експериментально-дослідної роботи підтвердили ефективність моделі розвитку педагогічної компетентності викладачів аграрних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації в умовах Науково-методичного центру.

14.07.17.0334/0416U004788

Герасимчук Тетяна Володимирівна. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх інженерів автомобільно-дорожньої галузі з використанням інформаційних технологій: Дис. к.пед.н. /Херсонський дер-

жавний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 378.147:004.007.2.

376 с.: 16 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

У дисертації науково розроблено, обґрунтовано й експериментально перевірено модель формування професійної іншомовної компетентності майбутніх інженерів автомобільно-дорожньої галузі з використанням інформаційних технологій. Проаналізовано й систематизовано сучасний стан інформатизації освіти як засаду для підготовки компетентного фахівця; уточнено сутність дефініцій "компетенція", "компетентність", "іншомовна (лінгвістична) компетенція", "професійна компетентність майбутнього інженера", уточнено зміст поняття "професійна іншомовна компетентність" у світлі інформатизації освітньої парадигми. Досліджено Web-сайт викладача як засіб організації навчання студентів; проаналізовано специфіку організації Web-сайтів як способу впровадження Інтернет-технологій у навчальний процес. Ключові слова: професійна іншомовна компетентність, інформаційні технології, віртуальне навчальне середовище, Web-сайт викладача, мобільне навчання, текстові повідомлення, інформаційно-комунікаційні технології.

14.07.17.0335/0416U004789

Доброштан Олена Олегівна. Комп'ютерно-орієнтована методична система навчання вищої математики майбутніх судноводіїв: Дис. к.пед.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 51:378:347.799.1.

295 с.: 57 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

У дисертації представлена КОМС навчання вищої математики майбутніх судноводіїв, побудована на засадах трисуб'єктної дидактики і теорії "м'яких" систем, а також особистісно-орієнтованого, діяльнісного, середовищного, компетентнісного та праксеологічного підходів. Визначено поняття "КОМС навчання ВМ майбутніх судноводіїв" як відкритого методичного системного об'єкту, що включає взаємопов'язані компоненти: цілі, зміст, методи, засоби і форми організації навчання, а також інформаційно-комунікаційне навчальне середовище, яке представлене МНМК, котрий реалізує цільовий, змістовий і технологічний компоненти КОМС навчання ВМ майбутніх судноводіїв. Ключові слова: комп'ютерно-орієнтована методична система навчання вищої математики, майбутні судноводії, мережевий навчально-методичний комплекс, інформаційно-комунікативне навчальне середовище, трисуб'єктна дидактика, "м'які" системи, компетентнісний підхід, інноваційні технології.

14.07.17.0336/0416U004813

Демір Уткан Байкал. Методика формування музично-теоретичної підготовленості студентів у вищих музично-педагогічних закладах України: Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.11.2016.

УДК 378.124+377.112.4+371.13178.07.

226 с.: 15 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

У дисертації здійснено ретроспективний аналіз становлення музично-теоретичної освіти в європейському культурному просторі, схарактеризовано основні етапи розвитку української системи музично-теоретичної підготовки вчителів музики. Розкрито сутність поняття "музично-теоретична підготовленість", схарактеризовано структуру музично-теоретичної підготовки майбутніх вчителів музики в єдності мотиваційно-рефлексивного, перцептивно-діяльнісного, пізнавально-когнітивного, виконавсько-формувального,

методико-практичного, інтегративно-творчого компонентів. Представлено методичну модель формування музично-теоретичної підготовленості студентів як цілісної дидактичної системи взаємопов'язаних принципів, педагогічних умов, методів, організаційних форм, навчальних завдань, научних посібників, застосування яких уможливило вирішення завдань дослідження.

14.07.17.0337/0416U004814

Чжан Їфу. Формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки: Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.11.2016.

УДК 378.011.3 – 051:78.071.2.

209 с.: 6 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Дисертація присвячена проблемі формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки. Визначено сутність поняття "художньо-образне сприйняття майбутнього учителя музики" та його структурні компоненти. Визначено принципи, педагогічні умови ефективного формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки, а також критерії та показники сформованості даного феномена у студентів музично-педагогічних спеціальностей. Розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено поетапну методику формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики.

14.07.17.0338/0416U004855

Бугаєць Наталія Олександрівна. Розвиток навчально-дослідницьких умінь студентів фізико-математичних спеціальностей у процесі навчання математичної інформатики:

Дис. к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 29.11.2016.

УДК 378.016:004.94.

283 с.: 9 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертації на основі аналізу психолого-педагогічної наукової літератури обґрунтовано теоретичні основи формування і розвитку навчально-дослідницьких умінь студентів фізико-математичних спеціальностей у процесі навчання математичної інформатики. Розроблено окремі компоненти методичної системи навчання математичної інформатики на основі дослідницького підходу із застосуванням електронного навчального середовища, створеного на базі Moodle. Дидактична система навчально-дослідницьких задач розглядається як засіб розвитку дослідницьких умінь студентів. Викремлено та охарактеризовано основні типи задач, розв'язування яких за допомогою засобів комп'ютерних математичних пакетів сприяє розвитку навчально-дослідницьких умінь студентів. Розглянуто елементи використання засобів систем комп'ютерної математики для програмування візуально-орієнтованого інтерфейсу, що може використовуватися для підтримки навчальних досліджень. Встановлено, що використання запропонованих компонентів методичної системи навчання математичної інформатики, спрямованого на розвиток навчально-дослідницьких умінь, дає змогу активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів, посилити мотивацію до навчання, прикладну спрямованість результатів навчання математичної інформатики, забезпечує можливість формування у студентів узагальнюючих прийомів мислення та розвитку інтелектуальних здібностей.

14.07.17.0339/0416U004908

Алексеев Александр Алексійович. Підготов-

ка майбутніх учителів фізичної культури до формування здорового способу життя підлітків на традиціях українського козацтва:

Дис. к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 03.11.2016.

УДК 371.134:796.071.4.

265 с.: 8 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 302 назви.

У дослідженні охарактеризовано теоретичні основи підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування здорового способу життя підлітків на традиціях українського козацтва. Визначено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування здорового способу життя підлітків на традиціях українського козацтва. Експериментально доведено ефективність педагогічних умов і розробленої структурної моделі.

14.07.17.0340/0416U004909

Кострубань Руслан Валерійович. Формування толерантності у майбутніх учителів у процесі гуманітарної підготовки у педагогічних коледжах: Дис. к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 04.11.2016.

УДК 371.132-021.483/377.8.

327 с.: 13 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

У дисертації розкрито зміст компонентів, критеріїв та показників толерантності майбутніх учителів початкових класів та проаналізовано стан її сформованості. Обґрунтовано та перевірено сукупність педагогічних умов формування толерантності в майбутніх вчителів та встановлено практичні механізми їхньої реалізації. Представлено характеристику змістових блоків структурної моделі формування толерантності в майбутніх учителів у процесі гуманітарної підготовки в педагогічних коледжах.

14.07.17.0341/0416U004910

Сахарова Вікторія Вікторівна. Формування професійно-педагогічної культури іноземних студентів у процесі фахової підготовки:

Дис. к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 04.11.2016.

УДК 371.15/376.68-057.87.

263 с.: 22 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

У дисертації виявлено педагогічні умови процесу формування зазначеної культури, розкрито її сутність і структуру (когнітивний, особистісний, поведінковий компоненти), визначено критерії (культурологічний, інтелектуально-творчий, мотиваційно-діяльнісний) та рівні (високий, задовільний, низький) сформованості професійно-педагогічної культури іноземних студентів - майбутніх учителів, розроблено структурну модель.

14.07.17.0342/0416U004911

Сопотницька Олена Валеріївна. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності в ігрових видах спорту: Дис. к.пед.н. /Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Захищена 03.11.2016.

УДК 371.134:796.071.4/1.

342 с.: 11 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертації розкрито сутність компонентів, критеріїв та показників готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності в ігрових видах спорту та проаналізовано стан її сформованості. Обґрунтовано та перевірено сукупність педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності в ігрових видах спорту та розроблено структурно-педагогічну модель цього процесу.

14.07.17.0343/0416U004912

Дзюба-Шпурик Леся Григорівна. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до ознайомлення учнів з інформаційно-комунікаційними технологіями:

Дис. к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 03.11.2016.

УДК 378.22 : 373.3 - 051 - 053.5 : [004] (043.5).

289 с.: 21 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

Теоретично сконструйовано й експериментально перевірено структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх учителів початкової школи до ознайомлення учнів із ІКТ, що має концептуально-цільовий, процесуально-змістовий і контроль-результативний блоки. Ідентифіковано критерії, показники й рівні сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до ознайомлення учнів з інформаційно-комунікаційними технологіями. Подальшого розвитку набули зміст і методика підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування ІКТ у навчально-виховному процесі.

14.07.17.0344/0416U004913

Степура Юлія Григорівна. Підготовка майбутніх педагогів до соціального виховання учнів початкової школи засобами естетотерапії:

Дис. к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 01.11.2016.

УДК 378.22.015.31:316.42:[7] - 053.5 (043.5).

275 с.: 8 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 312 назви.

Обґрунтовано й експериментально перевірено структурно-функціональну модель підготовки майбутніх педагогів до соціального виховання молодших школярів засобами естетотерапії, з'ясовано педагогічні умови реалізації розробленої моделі, визначено критерії, показники та рівні готовності майбутніх педагогів школи I ступеня до використання засобів естетотерапії у соціальному вихованні учнів, виявлено соціально-педагогічний потенціал засобів естетотерапії у вирішенні проблем молодших школярів. Подальшого розвитку набули теоретико-методичні та змістово-дидактичні засади соціально-виховної та естетотерапевтичної підготовки майбутніх педагогів початкової школи у педагогічному виші.

14.07.17.0345/0416U004914

Яремака Наталія Сергіївна. Формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі професійної підготовки:

Дис. к.пед.н. /Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 01.11.2016.

УДК 387.22: 005.95 - 051: [379.8]: [004] (043.5).

289 с.: 16 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 317 назв.

Визначено методологічні основи та ступінь розробленості проблеми дослідження, окреслено комплекс методолого-теоретичних підходів. Розглянуто структуру та педагогічну сутність інформаційної компетентності, визначено й охарактеризовано її складники. Розроблено системно-синергетичну модель формування інформаційної компетентності та її методичне забезпечення. Експериментально перевірено ефективність авторської моделі формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі фахової підготовки, доведено доцільність її застосування.

14.07.17.0346/0416U004917

Шерудило Андрій Васильович. Формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: Дис. к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 03.11.2016.

УДК 378:147-051:374.091.2:379.821(043.3).

259 с.: 18 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація становить теоретико-експериментальне дослідження проблеми формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. У роботі проаналізовано стан вивченості означеної проблеми; подано визначення базових понять дослідження. Здійснено аналіз підходів до класифікації виховних технологій і запропоновано авторську класифікацію інноваційних технологій у ДЗОВ на основі діяльнісного підходу та напрямів роботи. Визначено сутність готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ й охарактеризовано її основні компоненти (мотиваційний, когнітивний, операційний, оцінно-результативний); визначено критерії, їх показники та рівні сформованості. Виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування досліджуваної готовності: формування позитивної мотивації студентів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ; використання можливостей, об'єктивно закладених у змісті психолого-педагогічних та методичних дисциплін щодо формування готовності до використання інноваційних технологій у ДЗОВ; розширення та поглиблення знань і формування вмінь використання інноваційних технологій у процесі вивчення спецкурсу "Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку"; систематизація й удосконалення вмінь використання інноваційних технологій у роботі "Школи інноваційних технологій ДЗОВ"; доповнення програми навчально-виховної педагогічної практики в ДЗОВ спеціальними завданнями, спрямованими на застосування студентами інноваційних технологій. Розроблено модель формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ.

14.07.17.0347/0416U004918

Юрченко Оксана Михайлівна. Формування готовності вчителів початкової школи до реалізації технологій самозбереження у професійній діяльності: Дис. к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 03.11.2016.

УДК 373.3.011-051:[37.091.2/.3:613](043.3).

260 с.: 38 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

Дисертація присвячена дослідженню змісту і педагогічних умов формування готовності вчителів початкової школи до реалізації самозбережувальних технологій у професійній діяльності. Уточнено сутність та структуру готовності вчителів початкової школи до реалізації самозбережувальних технологій, визначено критерії, показники та рівні її сформованості. Виявлено і обґрунтовано педагогічні умови формування готовності вчителів початкової школи до реалізації самозбережувальних технологій у професійній діяльності, а саме: забезпечення позитивної мотивації вчителів до реалізації самозбережувальних технологій у професійній діяльності; запровадження інноваційних технологій у роботу методичних об'єднань учителів початкової школи, що зменшують навантаження і оптимізують удосконалення кваліфікації вчителів початкових класів; постійний розвиток професійно значущих якостей педагогічних працівників, пов'язаних із реалізацією самозбережувальних технологій; застосування інтердисциплінарного підходу у формуванні

готовності вчителів початкових класів до реалізації самозбережувальних технологій; залучення вчителів до спортивно-оздоровчої діяльності. Розроблено модель формування готовності вчителів початкової школи до реалізації самозбережувальних технологій у професійній діяльності. Експериментально перевірено ефективність виявлених педагогічних умов та експериментальної моделі. Удосконалено зміст, технологію, науково-методичний супровід формування зазначеної готовності.

14.07.17.0348/0416U004919

Ратєєва Вікторія Олександрівна. Формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності: Дис. к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 04.11.2016.

УДК 378.147.016: [159.9: 111.852].

250 с.: 10 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертацію присвячено розв'язанню наукового завдання формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності. Уточнено педагогічний зміст поняття "готовність майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії", розкрито її структуру як єдність особистісного, інтелектуального та операційно-діяльнісного компонентів. Виявлено, теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії в процесі професійної підготовки, а саме: тематичне програмне навчальне забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів - майбутніх психологів і викладачів у процесі впровадження спецкурсу "Основи естетотерапії у професійній діяльності майбутніх психологів" в освітній процес ВНЗ; залучення майбутніх психологів до особистісно-зорієнтованої практичної діяльності із розв'язання життєвих соціальних проблем і реалізації різноманітних волонтерських проєктів з використанням засобів естетотерапії; розроблення й впровадження методичного забезпечення для викладачів профільних дисциплін з метою посилення міждисциплінарних зв'язків із засобами естетотерапії в процесі професійної підготовки майбутніх психологів. Розроблено структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії в професійній діяльності. Експериментально перевірено вплив виявлених педагогічних умов та розробленої моделі на рівень сформованості готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії в професійній діяльності.

14.07.17.0349/0416U004920

Гонтаренко Ірина Сергіївна. Формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів: Дис. к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 04.11.2016.

УДК 378.147.016-051:004.738.5.

296 с.: 22 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 363 назв.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів. Розкрито сутність, зміст проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін; з'ясовано дидактичний потенціал засобів інтернет-ресурсів для формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних

дисциплін засобами інтернет-ресурсів; збагачення змісту гуманітарних дисциплін матеріалом, зорієнтованим на формування проєктної компетентності засобами інтернет-ресурсів; уведення до варіативної частини навчальних планів гуманітарних спеціальностей спекурсів "Формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів", "Телекомунікаційні проєкти для майбутніх учителів гуманітарних дисциплін"; забезпечення педагогічного супроводу опанування проєктної діяльності майбутніми вчителями гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів. Розроблено модель формування проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інтернет-ресурсів. Уточнено критерії, показники та рівні сформованості проєктної компетентності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін.

14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта

14.07.17.0350/0416U004764

Кизима Ірина Іванівна. Гендерні підходи в системі післядипломної педагогічної освіти України (кінець ХХ - початок ХХІ століття): Дис. к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 15.11.2016.

УДК 373.046-021.68:305] (477) "19/20".

200 с.: 1 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 243 назви.

У дисертації розкрито теорію та методи гендерних підходів у системі післядипломної педагогічної освіти кінця ХХ - початку ХХІ ст. Висвітлено історіографію, джерела, науково-теоретичні основи дослідження; показано гендерні підходи в освіті в Україні і зарубіжжі наприкінці 80-х рр. ХХ ст. та передумови становлення гендерної освіти в Україні у ХХІ ст. Визначено і схарактеризовано специфіку впровадження гендерної складової до системи післядипломної педагогічної освіти, проаналізовано нормативно-правове регулювання гендерної рівності в освіті.

14.39 Сімейне виховання. Сімейна педагогіка

14.07.17.0351/0517U000063

Алексєєнко Тетяна Федорівна. Концептуалізація соціально-педагогічних основ сучасного сімейного виховання: Дис. д.пед.н. /Інститут проблем виховання Національної Академії педагогічних наук України. – Захищена 24.01.2017.

УДК 37.013.42:37.018.1.

573 с.: 17 табл. – Бібліогр.: 679 назв.

Запропоновано концептуальний підхід до розв'язання наукової проблеми концептуалізації соціально-педагогічних основ сучасного сімейного виховання у міждисциплінарному дослідженні. Обґрунтовано концептуалізацію як методологію цілісного дослідження сучасного сімейного виховання соціально-педагогічного явища у період з кінця 80-х років ХХ століття і початку ХХІ століття. З'ясовано вихідні теоретичні позиції дослідження у розумінні сімейного виховання як видового до базового поняття "виховання", що має свою специфіку, яка відображає його інтимний, суб'єкт-суб'єктний, полісуб'єктний, полікультурний, субкультурний і поліфакторний характер, обумовлений способом життя сім'ї, типом сімейного середовища і сімейними цінностями. Визначено соціально-педагогічні основи сімейного виховання у сутнісних характеристиках та представлено їх у таких базових концептах: філософсько-антропологічному, аксіологічному, психолого-педагогічному, субкультурному, гендерному, соціально-економічному та соціально-правовому.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки

14.07.17.0352/0516U000885

Логвиненко Тетяна Олександрівна. Теорія і практика підготовки фахівців соціальної сфери в університетах Скандинавських країн: Данія, Норвегія, Швеція: Дис. д.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 15.11.2016.

УДК 378.013.42: 378.4 (48) (043.3).

602 с.: 18 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 826 назв.

У дисертації узагальнено результати порівняльно-педагогічного дослідження теорії і практики підготовки соціальних працівників в університетах Скандинавських країн (Данії, Норвегії, Швеції). Проаналізовано комплекс чинників, що зумовили професіоналізацію соціальної роботи в країнах Скандинавії і сприяли започаткуванню та розвитку спеціальної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Розроблено авторську періодизацію процесу підготовки фахівців соціальної сфери у Скандинавських країнах.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.07.17.0353/0416U004389

Фаворова Катерина Миколаївна. Особливості партнерських стосунків у жінок з різною статеворольовою структурою особистості: Дис. к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 27.10.2016.

УДК 159.923.3-005.2:316.361.1.

203 с.: 25 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Об'єкт дослідження: статеворольова сфера особистості жінок. Мета роботи: визначити особливості партнерських стосунків у жінок із різною статеворольовою структурою особистості. Методи: теоретичні (аналіз психологічної літератури), емпіричні (тестування, інтерв'ювання) та математико-статистичні. Наукова новизна: в дисертації здійснено аналіз особливостей партнерських стосунків у жінок в залежності від структури організації статеворольової сфери, що дозволило уточнити механізми, які утруднюють або полегшують партнерські стосунки; визначено настанови на партнерські стосунки та особливості сексуальних сценаріїв, образ ідеального шлюбного партнера у жінок з різною статеворольовою структурою особистості; надано характеристику статеворольовому забезпеченню якості функціонування особистості в партнерських стосунках у жінок з різною статеворольовою структурою особистості; в дисертації уточнені діагностичні можливості техніки «Візуалізація «чоловічого» і «жіночого»», яка може бути застосована для визначення типу статеворольової структурної моделі. Практичне значення: розроблено інтегративні моделі діагностики та психокорекції статеворольових структур особистості жінок, які вміщують в себе феноменологію, особливості внутрішнього психологічного конфлікту, мішені психокорекційного впливу та профілактичні та психокорекційні стратегії окремо для кожної з трьох статеворольових структур. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, психологічні служби.

15.07.17.0354/0416U004566

Корнієнко Ольга Юрївна. Структурні особливості сиблінгового симптомокомплексу як чинника невротичних станів особистості: Дис. к.психол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 20.10.2016.

УДК УДК 159.923.3.

227 с.: 13 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

У дисертації представлено результати дослідження сиблінгового симптомокомплексу як чинника невротичних станів особистості. Здійснено теоретичний аналіз проблеми взаємозв'язку сиблінгових позицій з невротичними станами особистості. Концептуалізовано поняття "сиблінговий симптомокомплекс". На підготовчому етапі дослідження проведено пілотажне дослідження впливу сиблінгових позицій на рівень невротизації особистості. Адаптовано зарубіжну методичку з визначення особливостей братсько-сестринських стосунків. Розроблено операціональну схему сиблінгового симптомокомплексу як чинника невротичних станів особистості. Встановлено комплекс психологічних властивостей, на які впливають системні властивості сиблінгового симптомокомплексу. Виявлено вплив структурних особливостей сиблінгового симптомокомплексу на міру вираженості невротичних станів особистості та рівень її невротизації. Виокремлено неврозгенні та компенсаторні властивості сиблінгового симптомокомплексу залежно від структури його системних властивостей. Ці властивості статистично об'єднані у шість факторів: "Функціональність сиблінгових стосунків", "Експансивність у міжособистісних відносинах", "Конформність", "Особистісна саморегуляція", "Зосередженість на собі", "Емоційна стабільність". Розроблено та апробовано тренінгову програму психологічної профілактики неврозгенних та розвитку компенсаторних властивостей сиблінгового симптомокомплексу.

15.07.17.0355/0416U004767

Косьянова Олена Юрїївна. Поліграфне дослідження схильності до обману осіб з різними типами емоційної зрілості: Дис. к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 11.11.2016.

УДК 159.923+159.942+159.9.078.

267 с.: 21 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Узагальнено та систематизовано провідні етапи розвитку та становлення поліграфічного методу в психології. Описана типологічна модель індивідуальних варіантів становлення та розвитку емоційної зрілості особистості, яка охоплює сім типів як вірогідних детермінант схильності особистості до обману. Створено поліграфічний опитувальник діагностики схильності до обману. Визначено взаємозв'язок типів емоційної зрілості з даними показників схильності до обману. Побудована комплексна система підготовки психологів до діагностики схильності особистості до обману з урахуванням даних емоційної зрілості, що дозволяє певною мірою оптимізувати даний процес.

15.07.17.0356/0416U004769

Меленчук Наталя Іванівна. Психологічні чинники схильності особистості до авантюрної поведінки: Дис. к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 12.11.2016.

УДК 159.9+159.923.3.

267 с.: 59 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

У дисертації презентовано диференціально-психологічний аналіз феномену "авантюризм", що розглядається як системна багаторівнева властивість особистості і вивчається з позиції континуально-ієрархічного підходу. Експліковано, описано та емпірично вивчено структурні компоненти авантюризмості. Для діагностики показників схильності до авантюрної поведінки (авантюризмості) розроблено (у співавторстві) оригінальну психодіагностичну методичку. Теоретично обґрунтовано, емпірично вивчено психологічні чинники авантюризмості та доведено їх вплив на індивідуально-психологічну специфіку авантюризмості.

15.07.17.0357/0416U005566

Ван СяоЛун. Психологічні чинники суб'єктивного благополуччя студентів з Китаю:

Дис. к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 17.11.2016.

УДК 159.923.2 – 057.875 – 054.62 (= 581).

202 с.: 28 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 211 назв.

Об'єкт дослідження: суб'єктивне благополуччя китайських студентів. Мета роботи: визначити психологічні чинники забезпечення суб'єктивного благополуччя китайських студентів. Методи: теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), емпіричні (інтерв'ю, тестування, метод експертних оцінок), математико-статистичні. Наукова новизна: дисертація присвячена дослідженню психологічних чинників суб'єктивного благополуччя китайських студентів; встановлено особливості мотиваційно-ціннісної структури, особистісних рис, опануючих стратегій, базових переконань, що пов'язані з високим суб'єктивним благополуччям; встановлено, що чинником суб'єктивного благополуччя є не домінуючі цінності, а ступінь їх досяжності; показано, що відповідність традиційним етнопсихологічним цінностям китайського етносу є важливим ресурсом адаптації; у якості чинників суб'єктивного благополуччя студентів з Китаю є емоційна сфера, толерантність, способи копію. Практичне значення: на основі визначених чинників суб'єктивного благополуччя студентів з Китаю розроблено програму соціально-психологічного тренінгу, мета якої – підвищення рівня суб'єктивного благополуччя; результати соціально-психологічного тренінгу виявились ефективними. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.07.17.0358/0517U000163

Підбуцька Ніна Вікторівна. Психологія становлення професіоналізму майбутніх інженерів: Дис. д.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 03.03.2017.

УДК 159.9+057.875.

522 с.: 66 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 562 назв.

Створено та обґрунтовано концепцію психологічних основ становлення професіоналізму майбутнього інженера шляхом розкриття його детермінант та механізмів. Презентовано феноменологію проблеми професіоналізму суб'єкта інженерної діяльності. Виявлено психолого-педагогічні умови становлення професіоналізму впродовж професійної підготовки. Встановлено й емпірично досліджено складові та психологічні предиктори професіоналізму майбутнього інженера. Розроблено та експериментально перевірено програму психолого-педагогічного супроводу становлення професіоналізму майбутніх інженерів на етапі їх підготовки у технічному вищому навчальному закладі.

15.07.17.0359/0416U004768

Злагодух Вікторія Вікторівна. Психологічні чинники розвитку саморегуляції професійної діяльності у майбутніх операторів авіаційного профілю: Дис. к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 11.11.2016.

УДК 159.9 +159.922.6+371.15.

263 с.: 35 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

Розкрито психологічний зміст поняття "саморегуляція професійної діяльності у майбутніх операторів авіаційного профілю", встановлено її структурні компоненти. Ем-

пірично виявлено особливості розвитку саморегуляції професійної діяльності у студентів та встановлено психологічні чинники її розвитку. Розроблено концептуальну модель розвитку саморегуляції професійної діяльності у майбутніх операторів авіаційного профілю. Створено та апробовано психолого-педагогічну програму розвитку саморегуляції професійної діяльності, визначено її ефективність.

15.07.17.0360/0416U004770

Богуш Ольга Юріївна. Психологічні чинники навчання кульової стрільби майбутнього офіцера: Дис. к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 12.11.2016.

УДК 159.9:378.9+378.144.

219 с.: 14 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 352 назви.

У дисертаційній роботі здійснено теоретико-емпіричний аналіз психологічних проблем навчання майбутніх офіцерів. Обґрунтовано та розроблено модель вчинкової активності у навчанні кульової стрільби. Досліджено психологічні чинники навчання кульової стрільби у їх впливі на особистісне становлення майбутнього офіцера. Запропоновано та апробовано програму діяльнісно-особистісного психологічного супроводження навчання кульової стрільби майбутніх офіцерів, доведено доцільність та дієвість її впровадження для оптимізації процесу підготовки курсантів.

15.07.17.0361/0416U004856

Сошина Юлія Миколаївна. Психологічні особливості формування ціннісно-сміслових настановлень у підлітковому віці: Дис. к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.11.2016.

УДК 159.923.3 : 159.922.8.

224 с.: 19 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 263 назви.

У дисертації, присвяченій вивченню психологічних особливостей формування ціннісно-сміслових настановлень у підлітковому віці, визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми, сутність поняття "ціннісно-сміслові настановлення у підлітковому віці", структурно-функціональні особливості ціннісно-сміслових настановлень підлітків, обґрунтовано процес формування ціннісно-сміслових настановлень. Обґрунтовано модель та розроблено й апробовано програму формування ціннісно-сміслових настановлень у підлітковому віці. Доведено її ефективність.

15.07.17.0362/0416U004857

Хомчук Олена Павлівна. Особистісні детермінанти розвитку впевненості у собі в підлітків: Дис. к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.11.2016.

УДК 37.015.3 : 159.922.7 – 053.6(043.3).

242 с.: 11 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

Дисертація присвячена дослідженню сутності, ролі, вікових особливостей та особистісних детермінант розвитку впевненості у собі, її структури, критеріїв, показників вимірювання, визначенню умов, шляхів та засобів впливу на підвищення її інтенсивності. У роботі представлений аналіз науково-теоретичних концепцій та підходів до вивчення проблеми впевненості у собі у зарубіжній, радянській та вітчизняній психології, розкриті вікові особливості її вияву. Обґрунтовано, розроблено, апробовано психокорекційну програму роботи з розвитку впевненості у собі в підлітковому віці шляхом впливу як на її структурні компоненти, так і на особистісні детермінанти активними соціально-психологічними методами навчання, доведено її ефективність.

15.41 Соціальна психологія

15.07.17.0363/0517U000044

Дідух Микола Леонтійович. Соціально-психологічні закономірності етнічної індивідуалізації: Дис. д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 27.12.2016.

УДК 159.922.4+159.964.2+615.851](043.5).

366 с.: 29 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 524 назви.

Дисертація присвячена проблемі розробки цілісної концепції соціально-психологічних закономірностей етнічної індивідуалізації, визначенню її етапів, чинників та механізмів, обґрунтуванню принципів психологічного супроводу процесу етнічної індивідуалізації на колективному та індивідуальному рівні організації. Етнічна індивідуалізація є проявом суб'єктної активності, спрямованої на усвідомлення змісту етнічного несвідомого і трансформацію ставлення до нього. Виявлено, що етнічне несвідоме містить наступні складові: хронотоп, сакральні переживання, уявлення про каузальність подій, етноспецифічний зміст базових міфологем. Особливості етнічного несвідомого відображено у фольклорних джерелах та витворах мистецтва, нарративах щодо особистих та історичних подій, воно впливає на світогляд представників даного народу. Виявлено, що механізмами етнічної індивідуалізації є усвідомлення, привласнення, переосмислення, диференціація, інтерналізація, творча реалізація, інтеграція. Розроблено методику діагностики механізмів етнічної індивідуалізації. В результаті емпіричного дослідження доведено, що ініціюють етнічну індивідуалізацію на індивідуальному рівні як соціальні умови - насамперед мультикультурне оточення, так і внутрішні - досягнута зрілість особистості: здатність до рефлексії, інтернальний локус контролю, оптимальний рівень прагнення до самоактуалізації. Процес етнічної індивідуалізації на рівні окремої особистості поділяється на п'ять етапів. На кожному етапі цього процесу задіяні власні механізми та чинники, що сприяють стабілізації або переходу особистості до наступного етапу. Соціально-психологічними закономірностями етнічної індивідуалізації можна вважати наступне: даний процес розгортається поетапно, на кожному з етапів превалюють різні механізми; культурно-історичний шлях народу з його перемогами та травмами впливає на особливості перебігу етнічної індивідуалізації на рівні колективного суб'єкта; мультикультурність соціального оточення, висока толерантність до невизначеності у соціумі, особистісна зрілість сприяють позитивному перебігу процесу етнічної індивідуалізації.

15.07.17.0364/0517U000056

Кононенко Анатолій Олександрович. Структурно-функціональні моделі самопрезентації викладача соціогуманітарних дисциплін: Дис. д.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 31.01.2017.

УДК 159.923.2:378.124(043.5).

428 с.: 45 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 378 назв.

Об'єкт: самопрезентація особистості викладача вищого навчального закладу; мета: дослідити соціально-психологічні особливості структурно-функціональних моделей самопрезентації викладача соціогуманітарних дисциплін; методи: аналіз наукових першоджерел, методи математичної обробки даних; новизна: визначено концептуальні засади феномену самопрезентації як чинника становлення особистості викладача вищого навчального закладу; результати дослідження: розроблена науково обґрунтована інтегрована соціально-психологічна програма сприяння успішності самопрезентації викладача соціогуманітарних дисциплін; галузь: психологія.

15.07.17.0365/0517U000187

Прохоренко Леся Іванівна. Саморегуляція навчальної діяльності школярів із затримкою психічного розвитку: Дис. д.психол.н. / Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 28.03.2017.

УДК 159.923.2:376-056.34-053.5.

496 с.: 11 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 709 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі удосконалення навчальної діяльності школярів із затримкою психічного розвитку шляхом визначення наукових засад діагностики і психокорекції одного з важливих механізмів її регуляції - саморегуляції. Здійснено системний опис досліджуваного явища шляхом опрацювання основних рівнів методологічного знання та створення концептуальної моделі дослідження на підґрунті функціонально-рівневого, системного та цілісного підходів, що реалізовано у комплексній методиці діагностики та психокорекції саморегуляції. Виявлено специфічні особливості функціонування мотиваційних, операційних та рефлексивно-оцінних складових саморегуляції покладені в основу розробки моделі корекційно-розвивальної програми її формування. Апробовано систему корекційно-розвивального впливу на формування саморегуляції, доведено ефективність корекції на основі експериментальної процедури.

15.81 Прикладна психологія

15.07.17.0366/0516U000892

Душка Алла Луківна. Психоемоційні стани батьків дітей з психофізичними відхиленнями: концептуалізація, діагностика і корекція: Дис. д.психол.н. / Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 159.922.76:159.93.

662 с.: 62 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 754 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено актуальній проблемі особистісних особливостей батьків дітей з психофізичними відхиленнями. Внаслідок проведеної роботи, виділено такі емоційні стани, які відчуваються батьками дітей з психофізичними відхиленнями: тривожність (особистісна і ситуативна), афективність, депресивність, аутистичність, внутрішній дискомфорт. В роботі розроблено та науково обґрунтовано психолого-синергетичну технологію допомоги батькам дітей з психофізичними відхиленнями у розвитку, головна мета якої формування здатності батьків до самоорганізації, що передбачає спроможність батьків планувати життєдіяльність дитини і родини, досягати успіху в ситуації з дитиною, набувати оптимальної самореалізації в мікросоціумі і в макросоціумі. В дисертаційному дослідженні розроблено та обґрунтовано алгоритм впровадження психолого-синергетичної технології, що передбачає етапи: мотиваційний; концептуальний; адаптивний; творчий; генералізація сформованих умінь і набутих новоутворень у життєдіяльність; моніторингово-перспективний етап. Створено концепцію організації і наукового обґрунтування алгоритму корекції емоційних станів батьків дітей з психофізичними відхиленнями; запропоновано авторську методику (тренінг) психологічної роботи з сім'єю, яка виховує дитину з порушеннями у розвитку, що охоплює спеціальну тематику і зміст занять, принципи формування корекційної групи.

15.07.17.0367/0517U000059

Шелег Лілія Сергіївна. Психосоматичний статус особистості працівника Національної поліції України: Дис. д.психол.н. / Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 26.01.2017.

УДК 159:351.745.5.

430 с.: 24 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 304 назви.

У дисертації викладено результати теоретико-прикладного дослідження наукової проблеми, що полягає у висвітленні сутності психосоматичних розладів, визначенні їх специфічності у працівників Національної поліції України, наданні рекомендацій щодо їх профілактики. Визначено основні етапи становлення уявлень про психосоматичний статус особистості. Доведено, що схильність до психосоматичних розладів має нелінійну системно-динамічну детермінованість, відповідно, динаміка особистості залежить не від окремих подій, а від їх сукупності.

15.07.17.0368/0416U004390

Такійун Чаріті Джастін. Індивідуально-психологічні та гендерні особливості підлітків, які хворі на atopічний дерматит: Дис. к.психол.н. / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 27.10.2016.

УДК 159.97:616.5.

210 с.: 36 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 391 назва.

Об'єкт дослідження: особистість підлітків, які хворі на atopічний дерматит. Мета роботи: визначити індивідуально-психологічні та гендерні особливості підлітків, які хворі на atopічний дерматит. Методи: теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), емпіричні (інтерв'ю, анкетування, тестування, метод експертних оцінок), математико-статистичні. Наукова новизна: дисертація присвячена вивченню індивідуально-психологічних та гендерно-специфічних особливостей підлітків, які хворі на atopічний дерматит; встановлено гендерно-специфічні особливості ставлення до захворювання, а також ті, що не залежать від статі; в підлітковому віці найчастіше зустрічається змішаний тип ставлення до захворювання, а також відсутність гармонійного ставлення; описано структурні особливості дерматологічної якості життя; описані особистісні особливості підлітків, що хворі на atopічний дерматит; встановлено, що більш психологічно вразливі до хвороби є дівчата; описана структура емоційності підлітків, які хворіють на atopічний дерматит; описані особливості самоставлення підлітків з atopічним дерматитом; встановлені особливості гендерних настанов підлітків, що хворіють на atopічний дерматит. Практичне значення: розроблена програма психокорекції підлітків, хворих на atopічний дерматит, доведена її ефективність. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, лікувальні заклади, психологічні служби.

15.07.17.0369/0416U004565

Білодід Вікторія Михайлівна. Освітня соціалізація як чинник формування узгодженої життєвої перспективи студентів: Дис. к.психол.н. / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 159.922.62.

167 с.: 24 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню психологічних закономірностей формування життєвої перспективи у процесі освітньої соціалізації студентів. У результаті теоретичного аналізу наукового стану проблеми уточнено та операционалізовано поняття життєвої перспективи як динамічного образу власного майбутнього, виокремлено критерії та умови її узгодженості. Створено концептуальну модель соціалізації в рамках освітніх процесів вищої школи, що обґрунтовує напрямки, компоненти та критерії ефективності соціалізуючих впливів. Емпірично визначено закономірності формування життєвої перспективи на різних етапах професійного навчання та типи студентів за специфічними озна-

ками узгодженості життєвих перспектив та особливостями освітньої соціалізації. Доведено значущість активної особистісної позиції як такої, що опосередковує соціалізуючі впливи освітнього середовища. Розроблено інструменти оптимізації здатності студентів до побудови узгоджених життєвих перспектив шляхом розробки та наповнення системи життєвих планів та завдань. Сформульовано рекомендації щодо сприяння життєвому проектуванню через організацію освітнього середовища, адресовані адміністрації та викладачам ВНЗ.

15.07.17.0370/0416U004662

Чичуга Марина Михайлівна. Профілактика деструктивних психічних станів працівників соціально-психологічної служби установ виконання покарань: Дис. к.психол.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 11.11.2016.

УДК 159.942.5: 343.83.

265 с.: 11 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню профілактики деструктивних психічних станів працівників соціально-психологічної служби установ виконання покарань. Виявлено взаємозв'язок деструктивних психічних станів працівників соціально-психологічної служби установ виконання покарань з особистісними якостями та характеристиками працівників. Запропоновано програму психологічної профілактики деструктивних психічних станів працівників СПС. Розроблено та апробовано авторський тренінг, спрямований на профілактику деструктивних психічних станів працівників СПС УВП.

15.07.17.0371/0416U004663

Кожушко Аліна Романівна. Психологічні особливості засуджених до позбавлення волі жінок на етапі ресоціалізації: Дис. к.психол.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 11.11.2016.

УДК 159.9:34 (075.8).

210 с.: 34 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

У дисертації обґрунтовано теоретичні положення та наведено емпіричні дані, що розширюють наукове уявлення про особливості психології засуджених до позбавлення волі жінок на етапі ресоціалізації. Представлені психологічні особливості досліджуваних в залежності від типу скоєних злочинів та віку. Запропонована та апробована тренінгова програма, спрямована на формування та забезпечення психологічних особливостей, які виступають умовами успішної ресоціалізації засуджених до позбавлення волі жінок, налагодження та підтримання соціальних зв'язків, попередження рецидивної поведінки, особистісний розвиток засуджених жінок в період ресоціалізації.

15.07.17.0372/0416U004753

Данілевська Наталя Володимирівна. Клініко-психологічна характеристика псевдообсесій у хворих на шизофренію: Дис. к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 26.10.2016.

УДК 616.895.8-07.

190 с.: 15 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 286 назв.

У роботі обстежено 154 особи, з них 38 хворих на шизофренію з наявністю нав'язливих думок в структурі захворювання; 52 хворих на шизофренію без нав'язливих думок в структурі захворювання; 34 хворих на невротичні розлади із наявністю обсесивної симптоматики в структурі захворювання та 30 умовно здорових осіб. Надано дефініцію поняття псевдообсесій як психопатологічного феномену, подібного

до обсесій, але відмінного за етіопсихопатогенетичною основою. Надано та систематизовано типологію псевдообсесій та їх клініко-психопатологічні та клініко-психологічні особливості. Сформовано уявлення про етіопсихопатогенез псевдообсесій та розроблено модель їх психопатогенезу. Результати обстеження покладено в основу розробки диференційно-діагностичних критеріїв, діагностичного алгоритму та шкал диференційної діагностики псевдообсесій, а також корекційних заходів - патогенетично та психопатогенетично орієнтовані принципи та програму корекції псевдообсесій, яку було впроваджено у практику та доведено її високу ефективність.

15.07.17.0373/0416U004754

Столяренко Андрій Миколайович. Клініко-психопатологічні та медико-психологічні аспекти диференційної діагностики шизофреноподібного розладу внаслідок вживання психоактивних речовин: Дис. к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 26.10.2016.

УДК 614.253.83:616.891.

162 с.: 14 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 300 назв.

У роботі проведено поглиблене клініко-психопатологічне та медико-психологічне обстеження хворих на шизофреноподібний розлад внаслідок вживання психоактивних речовин (ПАР). Проаналізовано роль психогеній у індукції, ампліфікації і ексацерації психопатологічних проявів у цього контингенту та встановлено етапність розвитку відповіді: етапи ініціальний, стагнації, резидуальний. На підґрунті отриманих результатів розроблено принципи, критерії та алгоритм диференційної діагностики ПАР-асоційованого шизофреноподібного розладу. Побудовано систему психореабілітації хворих на ПАР-асоційований шизофреноподібний розлад, яка містить п'ять базових етапів - купірування психотичних розладів та дезінтоксикації, протипанозогнозичної терапії (відносно психічної патології та власне адикції), формування комплаєнсу, ресоціалізації та закріплення.

15.07.17.0374/0416U004927

Міненко Анна Вікторівна. Формування здатності до саморегуляції у дошкільників з синдромом Дауна: Дис. к.психол.н. /Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 159.922.76-056.313:616.899.2]-053.4.

236 с.: 22 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Дисертаційне дослідження присвячено вирішенню проблеми формування здатності до саморегуляції у дітей з синдромом Дауна дошкільного віку. Здійснено системний опис досліджуваного явища засобами теоретико-методологічного аналізу особливостей психічного розвитку цих дітей та емпіричного дослідження психологічних механізмів, компонентів та стану сформованості здатності до саморегуляції дітей цієї категорії. Розроблено психодіагностичний комплекс здатності до саморегуляції дошкільників з синдромом Дауна як складника системи діагностики та формування саморегуляції дошкільників з синдромом Дауна; визначено роль психічних процесів у саморегуляції дошкільників з синдромом Дауна, встановлено особливості побудови дошкільниками з синдромом Дауна комунікативної діяльності, визначено специфіку саморегуляції поведінки дітей означеної категорії та особливості її функціонування, визначено доміантні показники здатності до саморегуляції дошкільників з синдромом Дауна. Уточнено поняття здатності до саморегуляції дошкільників з синдромом Дауна.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.21 Загальне мовознавство

16.07.17.0375/0517U000099

Мамич Мирослава Володимирівна. Лінгвокультурологічний контент журналу "Жінка" (середина ХХ - початок ХХІ ст.):

Дис. д.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 31.01.2017.

УДК 811.161.2.081'42.

399 с.: 6 табл. – Бібліогр.: 289 назв.

Робота присвячена актуальній проблемі вивчення мови українського універсального видання "Жінка", його наповнення культурно-інформаційним та ціннісно-аксіологічним змістом. Уперше в українській лінгвістиці запропоновано концепцію дослідження друкованого медіа в контексті лінгвокультурології та медіастилістики; обґрунтовано диференційні ознаки мас-медійного контенту, медіатексту, медіажанру; встановлено ієрархію та ознаки медіажанрів публіцистичного, офіційно-ділового, адресно-довідкового, рекламного та естетичного субконтентів журналу "Жінка" середини ХХ ст. - перших десятиліть ХХІ ст., визначено лексико-фразеологічні, текстові, функціонально-стильові та інтенційні критерії їх диференціації; умотивовано взаємодію між жанрово-стильовою диференціацією медіатекстів та їхніми медіатопіками, синергетизм жанрово-стильового контенту універсального журнального видання і кореляцію медіажанрів різних субконтентів у ньому.

16.07.17.0376/0517U000122

Селігей Пилип Олександрович. Український науковий текст: проблеми комунікативної повноцінності та стильової досконалості:

Дис. д.філол.н. /Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України. – Захищена 21.02.2017.

УДК 811.161.1:81'0'373.

427 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 332 назви.

Об'єкт: сучасні українські наукові тексти. Мета: системний аналіз мовно-виражальних засобів, які впливають на комунікативну повноцінність та стильову досконалість сучасних українських наукових текстів. Методи: описовий; функціонально-стилістичний; семантико-стилістичний; стилістичного експерименту; еталонного порівняння; комплексний. Наукова новизна: вперше комплексно досліджено ступінь відповідності сучасних українських наукових текстів найважливішим стильовим нормам і комунікативним якимостям. Практична цінність: можливість використання при викладанні курсів "Наукове письмо", "Культура наукової мови", "Літературне редагування наукових текстів", "Основи наукових досліджень", при написанні відповідних програм, підручників, посібників.

16.07.17.0377/0517U000150

Краснобаєва-Чорна Жанна Володимирівна. Фраземна аксіологія: категоризація і рівнева структурованість:

Дис. д.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 24.02.2017.

УДК 81'373.7:124.5.

459 с.: 3 табл., 1000 іл. – Бібліогр.: 700 назв.

У дисертації презентовано концепцію аксіофраземної прагматики як нового напрямку українського мовознавства. Подано лінгвістичний портрет оцінки як продукту категоризації в аксіологічній парадигмі з окресленням оцінного компонента фраземного значення. Розглянуто реалізацію оцінки у фраземі української, російської, англійської та німецької мов у семи семантичних діапазонах. У науковий узу

уведено загальнолінгвістичну класифікацію фразем за характером оцінки з послідовним виокремленням позитивнооцінних, негативнооцінних, нейтральнооцінних фразем і фразем із дифузною оцінкою та з акцентуванням уваги на їхньому зв'язку з категорією цінності. Можливість використання - загальне мовознавство, лінгвопрагматика, психолінгвістика. Сфера вживання - вища школа.

16.07.17.0378/0416U004286

Бутковська Оксана Степанівна. Структурно-семантичні особливості термінів соціолінгвістики в українській, польській та англійській мовах:

Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 13.10.2016.

УДК 81'373.46:81'27]-115/-116=161.2=162.1=111.

301 с.: 2 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 447 назв.

Дисертацію присвячено розкриттю структурних та семантичних особливостей термінів соціолінгвістики в українській, польській та англійській мовах. Виявлено набір терміноелементів та структурних моделей, за якими утворено терміни. Для аналізу ілюстративного матеріалу вперше розроблено методику поетапного моделювання, яка дала змогу виокремити в роботі термінологічні поля "мовна ситуація", "мовна політика", "політична комунікація" в трьох мовах. Укладено три розділи "Англо-польсько-українського навчального словника соціолінгвістичних термінів".

16.07.17.0379/0416U004287

Микульчик Роман Богданович. Прізвище-ві та відпрізвищеві терміни в мові української фізичної термінової системи: особливості структури та функціонування:

Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 12.10.2016.

УДК 81.373.232.1: 001.4.

258 с.: 5 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 326 назв.

У роботі досліджено прізвище-ві та відпрізвищеві терміни української фізичної термінології. Описано їхню структуру та словотвірні моделі, виокремлено основні тематичні та лексико-семантичні групи. Особливу увагу приділено парадигматичним відношенням (синонімії, антонімії, омонімії, гіперо-гіпонімії) в системі фізичних епонімів.

16.07.17.0380/0416U004288

Стефанишин Юлія Миронівна. Фразеологічні інновації в сучасній польській прозі:

Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 12.10.2016.

УДК 811.162.1'373.7.

251 с.: 7 табл. – Бібліогр.: 364 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню фразеологічних інновацій у текстах сучасної польської прози. Фразеологічні перетворення розглянуто у двох площинах: структурно-семантичній і функціонально-прагматичній. З'ясовано ступінь впливу інноваційного перетворення на значення фразеологічної одиниці. Визначено функції і прагматичний потенціал фразеологічних інновацій у художньому тексті.

16.07.17.0381/0416U004289

Орленко Оксана Володимирівна. Семантичні відношення у прийменникових системах української, сербської, англійської мов:

Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 11.10.2016.

УДК 811.162.2+811.163.41+811.111]'367.633'373.612.

255 с.: 54 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Досліджено концептуальний зміст українських, сербських та англійських прийменників, зважаючи на емпіричну основу семантики. Сконструйовано моделі семантичних мереж прийменників і досліджено мотиваційні зв'язки між окремими значеннями. Визначено основні когнітивні структури та механізми, які сприяють розширенню семантичної мережі прийменника. Здійснено порівняння корелятивних прийменників у межах опозиції, у синонімічних парах, у рідних мовах.

16.07.17.0382/0416U004456

Крохмальна Галина Іванівна. Терміни в ідіостилі вченого (на матеріалі філологічних праць професора Івана Денисюка): Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 13.10.2016.

УДК 811.161.2'38'373.46:82.09]:[80:001].

209 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 375 назв.

У роботі проаналізовано та систематизовано підходи до трактування понять "мовна особистість" та "ідіостиль", встановлено особливості літературозначого терміна. Здійснено аналіз мотивованості літературознавчих термінів, їх граматичної та генеологічної характеристики. Досліджено функціональні особливості загальнонаукових термінів у літературознавчому тексті. З'ясовано специфіку функціонування екстрагалузевих термінів у літературознавчому тексті.

16.07.17.0383/0416U004625

Мікава Нана Михайлівна. Концепт HAIR в англомовній картині світу: Дис. к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 28.10.2016.

УДК 811.111'373'42:611.781:159.93.

210 с.: 3 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 361 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню структурних, семантичних, функціональних та соціокультурних параметрів вербалізації концепту HAIR в англомовній картині світу. В роботі з'ясовано семантичні, структурні й мотиваційні особливості номінативних одиниць, які вербалізують концепт HAIR в англійській мові, на базі загальномовних тлумачних словників як репрезентантів наївної картини світу; проаналізовано фразеологічні одиниці з компонентом haіr як елементи міфологічної картини світу; досліджено особливості аналізованих номінацій у спеціалізованих словниках як репрезентантів професійної картини світу. Можливість використання в курсах з лексикології англійської мови, стилістики англійської мови, інтерпретація тексту. Сфера вживання - вища школа.

16.07.17.0384/0416U004626

Щербак Олена Миколаївна. Дискурс німецькомовних інтернет-новин: лінгвориторичний аспект: Дис. к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 27.10.2016.

УДК 811.111'367.4'42.

216 с.: 1 табл., 607 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню дискурсу німецькомовних інтернет-новин у лінгвориторичному аспекті. У роботі встановлено, що дискурс німецькомовних інтернет-новин структуровано риторичними стратегіями і тактиками впливу через логос, пафос і етос. Аргументативні стратегії, спрямовані на дію через логос, структурують тексти взаємодією заголовка-тези з аргументами до авторитетів, законів, очевидців або статистичних даних. Залежно від кількості повторень головної ідеї тексти поділяються на варіанти з одно-, дво- або трикратною тезою. Доведено, що кількість повторень тези в тексті залежить від числа аргументів, що

її підтримують. Можливість використання - курси з лексикології німецької мови, стилістики, теоретичної граматики. Сфера вживання - вища школа.

16.07.17.0385/0416U004627

Білецька Олена Василівна. Графосеміотичне кодування нарративної поліфонії в англомовному постмодерністському художньому тексті: Дис. к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 27.10.2016.

УДК 811.111'373'374.

288 с.: 6483 іл. – Бібліогр.: 431 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню графосеміотичного кодування нарративної поліфонії в англомовному постмодерністському художньому тексті. У роботі витлумачено феномен графосеміотичного кодування нарративної поліфонії - семіотичний процес множинного кодування нарративної поліфонії в постмодерністському художньому тексті взаємодією невербальних та вербальних знаків гетерогенних семіотичних модусів. Графічні новації утворюють віяло поліфуркацій у відкритій дисипативній системі мультимодального поліфонічного нарративу, якому властиві ризоматичність, фасетковість, симультанність, перформативність, маніпулятивність та ергодічність. Можливість використання - курси з лексикології англійської мови, стилістики, когнітивна лінгвістика. Сфера вживання - вища школа.

16.07.17.0386/0416U004628

Новаковська Ольга Миколаївна. Лексико-семантичне поле "blood" в англомовній наївній та науковій картині світу: Дис. к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 28.10.2016.

УДК 811.111'373.

208 с.: 1855 іл. – Бібліогр.: 318 назв.

Дисертаційне дослідження базується на антропоцентричному інтерпретативному підході до вивчення мовних явищ та виконано в рамках двох наукових парадигм, а саме - системно-структурної (таксономічної) та когнітивної. Досліджено фрагмент англомовної наївної та наукової картин світу, який вербально представлено в роботі лексико-семантичним полем "blood". В роботі було визначено структуру лексико-семантичного поля "blood", проведено його аналіз у двох версіях: наївній та науковій. У роботі доводиться теза про різне когнітивне бачення одного фрагмента дійсності представниками різних соціальних спільнот. Можливість використання в курсах з лексикології англійської мови, когнітивна лінгвістика. Сфера вживання - вища школа.

16.07.17.0387/0416U004629

Галянт Галина Володимирівна. Соціофонетична варіативність мовлення афроамериканської спільноти (інструментально-фонетичне дослідження): Дис. к.філол.н. /Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Наукова частина. – Захищена 28.10.2016.

УДК 811.111(73)'342'27.

183 с.: 180 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

Дисертація посвячена інструментально-фонетическому исследованию социофонетической вариативности речи представителей афроамериканского сообщества с учетом возрастных, гендерных и территориальных особенностей говорящих. В работе осуществлена классификация территориальных диалектов США и описано особенности дисперсии афроамериканского населения на их территории, рассмотрены истоки возникновения и формирования афроамериканской английской, рассматриваемой как социальный

диалект, применяемый афроамериканским населением при определенной обстановки и обставин. Возможность использования - теоретическая фонетика, социофонетика, диалектология. Сфера использования - высшая школа.

16.07.17.0388/0416U004655

Аджабі Ясін. Уживання арабізмів німецькою мовною особистістю: Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 81367.635:811.112.2.

201 с.: 3 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 374 назви.

Прослідковано хронологію запозичень арабізмів німецькою мовою. Виявлено тематичну багатоплановість арабізмів у лексиці німецької мовної особистості у синхронії. Встановлено адекватність / неадекватність трактування арабізмів німецькою мовною особистістю. Виявлено факт застосування німецько-арабського суржика у різних комунікативних ситуаціях. Прослідковано особливості уживання арабізмів у сучасній німецькомовній літературі та публіцистиці.

16.07.17.0389/0416U004656

Кунець Христина Богданівна. Прагматика безособових синтаксичних структур в англомовному науковому тексті гуманітарного спрямування: Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 811.111'367:42.

192 с.: 19 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Здійснено класифікацію безособових синтаксичних структур, розраховано частотність їх вживання в текстах із різних гуманітарних дисциплін. Проаналізовано інформаційну структуру речень з безособовими синтаксичними структурами. З'ясовано їх комунікативно-прагматичну функцію. Безособові структури виражають ставлення до пропозиції, функціонують як фокус.

16.07.17.0390/0416U004657

Головач Тетяна Миколаївна. Екзотизми як маркери міжкультурної комунікації (на матеріалі сучасних англомовних медіатекстів): Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 811.111'373.613(043.3).

239 с.: 20 табл. – Бібліогр.: 321 назва.

Дослідження екзотизмів у руслі комплексного структурно-функціонального підходу дозволило проаналізувати структурно-типологічні характеристики корпусу екзоодниць, дослідити їх текстові та соціальні функції. Екзотизми – це маркери міжкультурної комунікації. Вони привносять нові поняття, що збагачують концептосферу англійської лінгвокультури. Екзотизми в медіатекстах створюють етнічні стереотипи, формують ідеологічні орієнтації та інкультурують носіїв англійської як мови-реципієнта.

16.07.17.0391/0416U004658

Оленюк Олена Валеріївна. Когнітивно-дискурсні характеристики впливу на адресата (на матеріалі англомовної журнальної реклами): Дис. к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.10.2016.

УДК 81'42:[655.55:050=111.

262 с.: 1 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

Запропоновано нове трактування рекламного впливу як трансформації картини світу адресата. Виявлено шість ключових концептів, що профілюються в рекламному журналь-

ному дискурсі США. Представлено багаторівневі фрейми адресанта та адресата реклами. Проведено зіставний аналіз картини світу, змодельованої для адресата на різних часових відтинках.

16.31 Прикладне мовознавство

16.07.17.0392/0517U000134

Кійко Юрій Євгенович. Фрактальне моделювання інваріантно-варіантної структури медіатекстів у німецькій та українській мовах: Дис. д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 01.03.2017.

УДК 81-116+[811.112.2+811.161.2]'42:070+81'33.

433 с.: 36 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 622 назви.

У дисертації розроблено нову теоретико-методологічну концепцію моделювання структури медіатекстів, яка ґрунтується на універсальному принципі фрактальної будови навколишнього світу та його об'єктів. Запропоновано нове визначення фрактальної моделі як теоретичного конструкту, що унаочнює розгортання теми в медіатекстах інформаційного, аналітичного та інформаційно-аналітичного жанрів, в основі яких лежить їх різномасштабна рекурсивна структурна самоподібність. Уточнено визначення медіатекстів як складних когнітивно-семіотичних різножанрових утворень, сконструйованих за фрактальними моделями. Змодельовано варіантні конструкти німецьких і українських медіатекстів, які мають дво- (альфа- і омега-фрактали: замітка, синоптичне повідомлення, коментар) та трифрактальну (альфа-, фі- та омега-фрактали: інформаційна стаття, кореспонденція й інтерв'ю) будову. Виявлено домінуючі для медіатекстів категорії референційності, евіденційності та темпоральності, які корелюють із жанровою належністю текстів та їх фрактальною будовою.

16.07.17.0393/0517U000139

Павленко Олена Георгіївна. Авторські концепції перекладацтва другої половини ХХ століття: компаративний аспект (на матеріалі перекладів англомовної прози): Дис. д.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 23.02.2017.

УДК УДК 811.111'255.4(043.3).

461 с. – Бібліогр.: 703 назви.

У дисертації охарактеризовано авторські концепції перекладацтва другої половини ХХ століття. Художній переклад англомовної прози означеного періоду розглянуто не лише на рівні його теоретичних та практичних проблем, міжмовної асиметрії, типології, трансформаційних операцій, еквівалентності / адекватності, прагматичних інваріантів, а й насамперед у контексті творчої, продуктивної місії в літературі-реципієнті. Це перша системна праця, яка висвітлює прозовий перекладацький доробок шістдесятників і вписує його в ландшафт літературного процесу відповідного періоду. На основі аналізу перекладів, у тому числі й матеріалів з приватних архівів і видавничих фондів, розкрито авторські концепції перекладацтва Р. Доценка, Ю. Лісняка, М. Дмитренка, В. Митрофанова, простежено стратегії аргументації відібраних для перекладання художніх явищ. Художній переклад проаналізовано з погляду компаративістики, виявлено аналогії між розвитком порівняльного літературознавства і перекладу як форми міжлітературних взаємин, здійснено кореляцію відповідного поняттєво-термінологічного комплексу порівняльного літературознавства з базовими принципами суміжних літературознавчих методик; з'ясовано філософсько-естетичні передумови та вплив різнопланових чинників на творення естетичного канону української прози другої половини ХХ століття в сукупності її жанрово-тематичних модифікацій.

16.41 Мови світу

16.07.17.0394/0416U004561

Ковалюк Мирослава Володимирівна. Актуалізація концепту LANGUAGE в сучасному англійськомовному публіцистичному дискурсі: Дис. к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 18.10.2016.

УДК 811.111'37'42 + 81'324.

251 с.: 8 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

Дисертацію присвячено комплексному вивченню актуалізації концепту LANGUAGE в сучасному англійськомовному публіцистичному дискурсі. Окреслено теоретичні задачі дослідження названого концепту. Визначено методіку дослідження актуалізації концепту в публіцистичному дискурсі. Особливу увагу приділено визначенню понятійного складника концепту за допомогою дефінітивного і компонентного аналізу номінативної лексики концепту "language".

16.07.17.0395/0416U004562

Шевчук Анастасія Володимирівна. Принципи лексикографічного опису зоонімів у словниках сучасної англійської мови: Дис. к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 19.10.2016.

УДК 811.111'373.2'374 (043.3).

230 с.: 2 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

У дисертації здійснено комплексний аналіз основних принципів лексикографічного опису лексем - назв представників тваринного світу. Матеріалом дослідження стали дефініції зоонімів, вибрані із тлумачних словників сучасної англійської мови. У дисертаційній праці з'ясовано першорядні проблеми та труднощі лексикографування одиниць лексико-семантичної групи "тварини", описано основні семантичні групи зоонімів, здійснено класифікацію найуживаніших параметрів дефініцій з метою виявлення їх якісно-кількісного варіювання, досліджено типові моделі вираження родо-видових відносин в межах словникових описів назв представників фауни, представлено аналіз параметричних ад'єктивів у текстах дефініцій, з'ясовано наповнення емпіричного компонента значення.

16.07.17.0396/0416U004563

Сабадаш Юлія Олександрівна. Еволюція лінгвокультурного мегаконцепту HUMAN BEING в англомовних версіях Біблії: Дис. к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 19.10.2016.

УДК 811.111'42:22(043.3).

259 с.: 5 іл. – Бібліогр.: 435 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню еволюції лінгвокультурного мегаконцепту HUMAN BEING у дискурсі англомовних версій Біблії різних епох (1611-2011рр.). Уточнено дефініції лінгвокультурного мегаконцепту, біблійного дискурсу, застарілої лексики, розроблено моделі "дискурсивного тетраедра" та "тетраедра біблійного дискурсу". Запропоновано типологію історизмів, архаїзмів, неологізмів, що базується на їхніх змістовних і формальних характеристиках. Автор розкриває специфіку еволюції мегаконцепту HUMAN BEING у всіх його структурних елементах, проте кардинальні зрушення простежуються при актуалізації "гендера", "віку", "зовнішності", "соціального становища", "внутрішнього світу людини".

16.07.17.0397/0416U004564

Лосева Ірина Вікторівна. Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів

у президенти США (на матеріалі інтернет-дискурсу): Дис. к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 18.10.2016.

УДК 811.111'42'38.

261 с.: 3 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 401 назва.

У результаті дослідження здійснено інтегрований мовностилістичний аналіз структури сучасної політичної полеміки в інтернет-дискурсі з опертям на методологічну парадигму функціоналізму; описано лексико-семантичне ранжування лінгвальних одиниць у просторі політичної полеміки, виявлено способи організації семантичного простору залежно від прагматичних чинників мовної ситуації.

16.07.17.0398/0416U004902

Холмогорцева Ірина Сергіївна. Діалогічні відношення жанру британської фольклорної п'єси: Дис. к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 811.111'42.

239 с.: 5 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 385 назв.

Об'єктом дослідження є жанр британської фольклорної п'єси як продукт інтенціональної лінгвокреативної діяльності індивідів, предметом аналізу - базові аспекти діалогічних відношень у процесі формування та реалізації жанрової моделі британської фольклорної п'єси. Методологічний апарат дослідження включає поняття та методіки теорій діалогізму, мовленнєвих жанрів і фольклору. Основними методами дослідження є інтертекстуальний, дискурсивний та стилістичний аналізи. Наукова новизна дослідження визначається виокремленням карнавального дискурсу, обґрунтуванням авантексту як категорії суто фольклорного тексту та розробкою методіки дослідження фольклорних жанрів на основі гносеологічного, комунікативного, текстового, мовного і культурно-історичного аспектів діалогічних відношень. Теоретичне значення роботи полягає у тому, що її положення і висновки є внеском у теорію діалогізму, лінгвістику тексту, лінгвокультурологію, лінгвофольклористику, лінгвостилістику. Практична цінність отриманих результатів зумовлена можливістю їх застосування в лекційних курсах зі стилістики англійської мови ("Стилїстика тексту", "Стилїстична семасіологія"), лінгвокраїнознавства ("Велика Британія: країна та люди"), теоретичної граматики ("Структурний аналіз речення"), у спецкурсах з лінгвістики тексту та генології, при написанні наукових робіт різного рівня.

16.07.17.0399/0416U004903

Панченко Ірина Михайлівна. Імплицитна адресатна референція в німецькомовному дискурсі: структурно-семантичний і прагматичний аспекти: Дис. к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 03.11.2016.

УДК 811.112.2'42.

234 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 354 назви.

Об'єктом дослідження є висловлення з імплицитною адресатною референцією (ІАР) в сучасному німецькомовному діалогічному дискурсі, предмет дослідження становлять їх структурно-семантичні й прагматичні характеристики, а мета дослідження полягає у встановленні структурно-семантичних і прагматичних властивостей висловлень з ІАР, які актуалізуються в сучасному німецькомовному діалогічному дискурсі. Методологічною базою дослідження слугують принципи дискурсивної прагмалінгвістики, яка на сучасному етапі розвитку характеризується акцентуацією когнітивного та дискурсивного векторів дослідження мовленнєвої взаємодії. Наукова новизна дослідження полягає у введенні поняття ІАР

та встановленні її структурно-семантичних і прагматичних характеристик у сучасному німецькомовному дискурсі. Теоретичне значення дослідження зумовлене його внеском у дискурсологію, лінгвопрагматику, теоретичну граматику та лексикологію німецької мови, розробку теорій референції, мовленнєвих актів, імплікатур, увічливості, комунікативних невдач. Практична цінність отриманих результатів полягає у можливості їх використання у викладанні курсів із теоретичної граматики німецької мови (розділи "Займенник", "Іменник", "Пасивний стан дієслова / Дієслово", "Прикметник", "Безособові конструкції", "Еліпсис"), лексикології (розділ "Фразеологія"), риторики (розділ "Мовленнєвий вплив"), загального мовознавства (розділ "Мова й мислення"), теорії комунікації (розділ "Фактор адресата"), спецкурсів із логіки, прагмалінгвістики, психолінгвістики тощо.

16.07.17.0400/0416U004904

Рибак Олена Володимирівна. Гедерна специфіка втілення стратегії незгоди в усній англомовній неофіційній комунікації: Дис. к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 03.11.2020.

УДК 811.111'42:316.472.43]:305.
290 с. – Бібліогр.: 364 назви.

Об'єктом дослідження є стратегія незгоди, втілена вербальними та невербальними засобами в усній неофіційній комунікації, змодельованій в англомовному кінодискурсі. Предметом дослідження є когнітивно-комунікативні та гендерні особливості втілення стратегії незгоди. Методологічною основою дослідження складає інтеракційна модель комунікації, яка є співзвучною діяльнісному стилю мислення, в рамках якого комунікація тлумачиться як ситуативно зумовлена інтерактивна мовленнєво-розумова діяльність, метою якої є взаємна орієнтація в життєвому просторі на підставі наділення мовної форми семіотичною значущістю. Наукова новизна дисертації полягає в тому, що висловлення незгоди вперше досліджені в термінах комунікативної стратегії із застосуванням поняттєвого апарату та методичного інструментарію когнітивно-комунікативної лінгвістики. Новим є обґрунтування поняття інтеракційного акту незгоди як одиниці аналізу комунікативної стратегії, що уможливило врахування як лінгвального, так і екстралінгвального (перцептивного і психічного) контексту. Теоретична значущість роботи визначається її внеском у теорію комунікації, теорію мовленнєвого впливу, теорію аргументації та гендерну лінгвістику. Практична значущість роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані при викладанні курсів стилістики (розділ "Стилістичний синтаксис"), граматики сучасної англійської мови ("Речення"), загального мовознавства ("Мова і мислення", "Семантика"), а також спецкурсів з теорії комунікації, когнітивної лінгвістики, гендерної лінгвістики, теорії мовленнєвого впливу, теорії аргументації.

16.07.17.0401/0416U004936

Прокопенко Анастасія Андріївна. Президентський дискурс Барака Обама: когнітивно-комунікативні аспекти: Дис. к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 811.111'2:32.019.51.
252 с.: 11 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 451 назва.

Об'єктом дослідження є англомовний дискурс президента США 2007 - 2016 років і його передвиборчих кампаній включно, а предметом - механізм дискурсивного впливу публічних виступів Б. Обама як когнітивно-прагматичний комплекс дискурсивних стратегій і тактик кооперації та кон-

фронтації. Мета - визначення когнітивно-комунікативних механізмів дискурсивного впливу президентського дискурсу Б. Обама 2007 - 2016 років як утілення ключових концептів ідіоконцептосфери політика у стратегіях і тактиках його дискурсу. Методи дослідження включають елементи контент-аналізу, компонентний аналіз лексем та польове моделювання, аналіз механізмів перехресного мапування, ситуативний та інтеннт-аналіз, методи дедукції та індукції. Новизна роботи полягає в тому, що вперше визначено когнітивно-комунікативні механізми президентського дискурсу Б. Обама: змодельовано ключові концепти-ідеологеми його ідіоконцептосфери; виявлено харизматичний образ дискурсивної особистості президента в єдності вербальних та невербальних характеристик; виділено й систематизовано стратегії й тактики актуалізації ключових концептів дискурсу Б. Обама. Теоретична значущість роботи визначається її внеском у розвиток когнітивно-дискурсивного підходу в лінгвістиці, зокрема, у дискурсологію, лінгвоперсонологію, лінгвокогнітивістику, теорію когнітивної метафори, прагмалінгвістику, іміджологію та PR. Практична цінність дисертації полягає в можливості використання її результатів у курсах теоретичної граматики англійської мови (розділ "Прагматика речення"), загального мовознавства ("Мова і мислення"), у спецкурсах з актуальних проблем лінгвістики, когнітивістики та політичної лінгвістики, дискурсології, іміджології, у практиці PR, у наукових дослідженнях студентів і аспірантів.

16.07.17.0402/0416U005772

Сушко-Безденежних Марія Григорівна. Лінгвопрагматика конституційного дискурсу Німеччини: діяхронічний аспект: Дис. к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 01.12.2016.

УДК 811.112.2'42.
208 с.: 15 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 459 назв.

Об'єкт дослідження: конституційний дискурс Німеччини, відображений у текстах федеральних конституцій цієї країни (1848–2014 рр.). Мета роботи: встановлення історичної динаміки структурно-семантичних, іллокутивних та соціопрагматичних властивостей конституційного дискурсу Німеччини шляхом виявлення їхніх діяхронічних інваріантів та діяхронічних перемінних. Методи: моделювання і структурно-семантичний аналіз, лексико-граматичний аналіз, контент-аналіз, контекстуальний та інтенціональний аналіз, мовленнєвоактовий аналіз, аналіз дискурсивних стратегій та тактик, порівняльний метод, елементи кількісної обробки даних. Наукова новизна: дисертацію присвячено історичній динаміці конституційного дискурсу Німеччини, який розглядається як мисленнєво-комунікативна діяльність, що протікає у законодавчій сфері та охоплює нормативно-правовий процес і його результат – інтегровану сукупність текстів усіх федеральних конституцій Німеччини; встановлено тенденцію до ослаблення оцінності й образності та підсилення евфемістичності у досліджуваному дискурсі; діяхронічні зміни пропозиційного аспекту носять як кількісний, так і якісний характер; цілісний конституційний текст має форму експліцитного перформативу, де роль вербально вираженого перформативного зачину виконує преамбула, та іллокуцію волітиву, який поєднує в собі базисні іллокутивні типи директиву, декларативу та комісиву; на рівні окремих висловлень у межах базисних іллокутивних типів виокремлено 18 іллокутивних підтипів; у виборі законодавцем певного підтипу волітивного висловлення проявляються його комунікативні тактики. Практичне значення: матеріали дослідження можуть бути використані у викладанні стилістики німецької мови, загального мовознавства, теорії комунікації, а також у наукових розвідках студентів

та аспірантів. Ефект впровадження – високий. Сфера виконання: вищі навчальні заклади освіти.

16.07.17.0403/0416U005782

Забужанська Інна Дем'янівна. Ритмічна організація американських постмодерністських поетичних текстів (експериментально-фонетичне дослідження): Дис. к.філол.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 21.12.2020.

УДК 811.111'342.9.

252 с.: 8 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 342 назви.

Дисертація присвячена дослідженню ритмічної організації американських постмодерністських поетичних текстів. У роботі уточнено поняття поетичного тексту, розроблено класифікацію американських постмодерністських поетичних текстів та побудовано модель ритмічної організації американських постмодерністських поетичних текстів. У праці визначено перцептивні й акустичні характеристики ритмічних одиниць та встановлено комплекс просодичних засобів, які формують ритмічну організацію поетичного мовлення: періодичне і сумірне функціонування частоти основного тону, інтенсивності, тривалості ритмоодиниць, міжнаголошених інтервалів і різних типів пауз.

16.07.17.0404/0416U005784

Кириченко Тетяна Сергіївна. Перебивання в мовленнєвій взаємодії (на матеріалі сучасного англomовного діалогічного дискурсу): Дис. к.філол.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 20.12.2020.

УДК 811.111'42:165.741:316.276.

248 с.: 6 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертацію присвячено вивченню перебивання мовлення в сучасному англomовному діалогічному дискурсі. У роботі уточнено зміст поняття перебивання як лінгвального явища і стратегічного процесу та запропоновано його лінгвістичне визначення; здійснено дослідження перебивань в англomовному діалогічному дискурсі та виокремлено їхні різновиди на основі комунікативно-прагматичних характеристик; розроблено динамічну модель розгортання ситуації перебивання; розкрито когнітивні основи перебивання мовлення; виявлено різновиди стратегій і тактик перебивання мовлення з урахуванням гендерних відмінностей мовців.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.01 Загальні питання літературознавства

17.07.17.0405/0416U004533

Артеменко Людмила Вікторівна. Дискурс митця і мистецтва в українській поезії ХХ століття: Дис. к.філол.н. /Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 821.161.2 "19".

187 с. – Бібліогр.: 343 назви.

Об'єкт: збірки, поетичні цикли, окремі вірші поетів. Мета: комплексне дослідження дискурсу митця і мистецтва в українській поезії ХХ століття, специфіка його художнього вияву. Практичне значення: положення й результати дослідження можуть знайти застосування під час викладання літературознавчих курсів у ВНЗ, підготовки спецкурсів і спецсеминарів, для написання монографій із питань теорії літератури й історії української літератури. Методи: описовий, порівняльно-історичний, проблемно-тематичний,

структурно-типологічний, жанрологічний, мотивний, імагологічний та інтертекстуальний

17.07.17.0406/0416U004534

Нікітова Інна Іванівна. Творчість Олександра Смотрича: проблематика і поетика:

Дис. к.філол.н. /Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 821.161.2- 1.09(71)(043.3).

187 с. – Бібліогр.: 218 назв.

Об'єкт: прозова, поетична, мемуарна спадщина, п'єса "Син" О. Смотрича. Мета: дослідити проблематику, з'ясувати ідейно-стильову самобутність художньої спадщини О.Смотрича в контексті традиційного і новаторського. Практичне значення: опрацьовані публікації О. Смотрича в диспозитивній періодиці становлять основу для видання окремого збірника, а також можуть слугувати цінним джерельним матеріалом для укладачів антологій відповідного тематичного і жанрового спрямування. Методи: історико-порівняльний, біографічний, філологічний, історико-ретроспективний.

17.07.17.0407/0416U004723

Свиридюк Любов Анатоліївна. Сучасний молодіжний роман в українській, німецькій та російській літературах (на матеріалі творчості Л. Дереша, С. Ушкалова, Б. Леберта, В. Геррндорфа, Є. Альохіна): Дис. к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК УДК 82.091.

220 с. – Бібліогр.: 259 назв.

Об'єкт: романи "Трохи п'їтьми" Л. Дереша, "БЖД" С. Ушкалова, "Crazy" Б. Леберта, "Чік" В. Геррндорфа, "Межі першого рівня" Є. Альохіна. Мета: розкрити художню специфіку сучасного молодіжного роману на прикладі творів Л. Дереша, С. Ушкалова, Б. Леберта, В. Геррндорфа, Є. Альохіна у контексті сучасної компаративістики та теорії літератури. Методи дослідження: діалектичний, порівняльний, аналізу, синтезу, абстрагування, індукції та дедукції, порівняльно-типологічний, біографічний, культурно-історичний, рецептивний, антропологічний, герменевтичний методи. Результати, новизна: упорядковано ознаки та сформульоване поняття сучасного молодіжного роману; проаналізована та систематизована літературознавча критика прозових творів Л. Дереша, С. Ушкалова, Б. Леберта, В. Геррндорфа, Є. Альохіна та визначене їх місце у сучасному літературному процесі; розглянута своєрідність художнього зображення маргінальності, морально-духовного становлення персонажів і їхнього психологічного образу; здійснений порівняльний аналіз часо-просторової організації романів "Трохи п'їтьми" Л. Дереша, "БЖД" С. Ушкалова, "Crazy" Б. Леберта, "Чік" В. Геррндорфа та "Межі першого рівня" Є. Альохіна; окреслена мовна картина творів крізь призму ненормативної лексики. Галузь використання: майбутні дослідження текстів масової і постмодерністської літератури початку ХХІ ст., сучасні теоретичні, компаративні та історико-літературні студії.

17.07.17.0408/0416U004725

Нісевич Світлана Іванівна. Образ художника в дискурсі української та англійської літератур кінця ХІХ - початку ХХ століття: Дис. к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 29.10.2016.

УДК УДК 82.091:7.071.1.

191 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Об'єкт: новела О. Кобилянської "Valse melancolique" (1894), п'єса В. Винниченка "Чорна Пантера і Білий Ме-

двїд" (1911), романи О. Уайльда "Портрет Доріана Грея" ("The Picture of Dorian Grey" (1890)) та С. Моема "Місяць і мідяки" ("The Moon and Sixpence" (1919)), окремі елементи літературного та мистецького контексту. Мета: вивчення типологічних особливостей формо-змістової актуалізації образу художника в малярському дискурсі української та англійської літератури кінця XIX - початку XX століття. Методи дослідження: порівняльно-історичний (контактно-генетичний), порівняльно-типологічний (зіставний), контекстуальний, біографічний методи дослідження, які доповнюються сучасними набутками теорії синтезу мистецтв. Результати, новизна: здійснено порівняльно-типологічне вивчення образу художника у творах О. Кобилянської "Valse melancolique", В. Винниченка "Чорна Пантера і Білий Медвідь", О. Уайльда "Портрет Доріана Грея", С. Моема "Місяць і мідяки" в контексті історико-літературних процесів України та Британії межі століть; систематизовано культурно-історичні, світоглядні й тематичні чинники функціонування мистецького дискурсу в парадигмі українського та англійського модернізму. Образ художника в літературному творі розглянуто як вагомий чинник взаємозв'язку літератури й живопису; досліджено особливості його актуалізації на ідейно-тематичному, сюжетно-композиційному та мовно-стильовому рівнях. Виокремлено елементи "живописання словом" у текстах українських та англійських авторів; розкрито функціональність картин, інтегрованих у сюжет творів. Галузь використання: курси з історії української та англійської літератури кінця XIX - початку XX століття.

17.07.17.0409/0416U004726

Шикиринська Ольга Борисівна. Інтермедіальна парадигма філософської прози Д.Беньяна та Г.Сковороди: Дис. к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 29.10.2016.

УДК УДК [821.161.2 Сковорода + 821.111 Беньян] ' 03 - 312.1.091.

208 с.: 63 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Об'єкт: змістова й образна взаємодія різних видів мистецтв у філософській прозі доби бароко на матеріалі філософських творів Д. Беньяна "Шлях паломника", "Крістіана та її діти", "Духовна війна... ", "Вузькі Врата... ", "Життя і смерть містера Бедмена... ", збірок "Духовні пісні", "Божественні емблеми... "; Г. Сковороди "Наркісс... ", "... Алфавит или букварь мира", "Разговор пяти путников... ", "... Асхань... ", "Бес?да 1... ", "... Потоп Зміин", "Кольцо... ", "Пря б?су со Варсавою" й ін. Мета: зіставлення філософської прози Д. Беньяна та Г. Сковороди в контексті актуальних питань інтермедіальної поетики. Методи дослідження: методи літературної герменевтики, рецептивної естетики, культурно-антропологічний, порівняльно-типологічний методи. Результати, новизна: компаративне прочитання творчості Д. Беньяна і Г. Сковороди; виявлення спільного стрижня релігійно-філософської платформи митців та індивідуальних авторських способів художнього самовираження; дослідження інтермедіальної основи барокової поетики; структурування методологічної бази міждисциплінарних студій. Галузь використання: теоретичні напрацювання з теорії синтезу мистецтв в порівняльному літературознавстві; вузівські курси зі світової та української літератури XVII-XVIII ст.

17.07 Теорія літератури

17.07.17.0410/0517U000038

Меншій Аліса Миколаївна. Школа" М. Коцюбинського в українському постімпресіонізмі: рух стильових тенденцій: Дис. д.філол.н.

/Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.01.2017.

УДК 821.161.2.(093.3)'18/19".

530 с. – Бібліогр.: 685 назв.

У дисертації здійснено системне дослідження естетичної моделі "школи" М. Коцюбинського. Вперше на матеріалі значного текстового масиву і теоретичних праць про сутність та природу літературних "шкіл" окреслено власне бачення цього явища; висвітлено специфіку постімпресіонізму як літературно-мистецької стильової тенденції; простежено традиції "школи" М. Коцюбинського в українському постімпресіонізмі кін. XIX - поч. XX ст., 20-30-х та 60-90-х рр. XX ст. У роботі з'ясовано естетичну природу, жанрово-стильові модифікації малої прози Грицька Григоренка, М. Жука, В. Леонтовича, М. Могиланського, М. Чернявського як представників "школи" М. Коцюбинського; визначено ідейно-тематичні особливості, проблематику та способи її художнього втілення у новелістиці автора "Intermezzo" і його послідовників; подано характеристику образної структури, зокрема специфіку репрезентації національної інтелігенції, образу "нової" жінки, "втраченого" дитинства та інонаціональної стратегії у їхній творчій спадщині. У дослідженні розглянуто особливості художньої реалізації концептів страху й бунту в малій прозі класика та А. Головка, М. Івченка, Г. Косинки, Г. Михайличенка, В. Підмогильного, М. Хвильового; окреслено модус самотності як предмет художньої рефлексії й модерністський дискурс кохання і смерті у творчості М. Коцюбинського та представників його "школи". Також проаналізовано нарративну структуру новелістики О. Гончара, Є. Гуцала, В. Дрозда, Р. Іванчука, Гр. Тютюнника, Вал. Шевчука як спадкоємців творчих засад автора "Intermezzo".

17.07.17.0411/0416U004724

Поліщук Кирило Миколайович. Поетика Івана Тобілевича (Карпенка-Карого): системний аналіз: Дис. к.філол.н. /Бердянський державний педагогічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК УДК 821.161.2 - 2.09.

205 с. – Бібліогр.: 207 назв.

Об'єкт: п'єси "Бурлака", "Безталанна", "Хазяїн", "Сто тисяч", "Гандзя", "Суєта", "Житейське море" І. Тобілевича. Мета: системне осмислення драматургічної майстерності І. Тобілевича. Методи дослідження: системний аналіз, традиційно-філологічний аналіз, рецептивна поетика. Результати, новизна: сформульовано методологічні засади системного підходу до вивчення поетики І. Тобілевича; окреслено поняття метапоетики та метапоетичного дискурсу; досліджено системотворчі чинники поетики І. Тобілевича; проаналізовано систему виражальних прийомів драматурга, мистецтво творення характерів, психологізму, особливості драматургічної мови, композицію, майстерність діалогів, монологів, авторських ремарок; на методологічних принципах системного аналізу досліджено драматургічну майстерність І. Тобілевича; виділено в окреме дослідження та вивчено прижиттєву критику на твори І. Тобілевича. Галузь використання: курси теорії літератури, української літератури другої половини XIX століття.

17.09 Історія літератури

17.07.17.0412/0517U000142

Хінкіладзе Катерина Валеріївна. Белетристика російського Зарубіжжя 1920-х - 1930-х рр. у контексті традицій оповідної прози: Дис. д.філол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 03.03.2017.

УДК 821.161.1'06.09(100)-3"192/193".

371 с. – Бібліогр.: 450 назв.

Об'єкт - романи Г. Гребенщикова "Чураевы"; П. Краснова "За чертополохом"; В. Кримова "Сидорово ученє", "Хорошо жили в Петербурге", "Дьяволенок под столом", "Фуга"; А. Реннікова "Души живые", "Жизнь играет"; Є. Чирікова "Отчий дом. Семейная хроника"; повісті А. Реннікова "Диктатор мира", С. Мінцлова "За мертвими душами", оповідання А. Реннікова "Незваные варяги"; мета - установити форми наслідування і трансформації традицій оповідної прози в белетристиці російського Зарубіжжя 1920-х - 1930-х рр.; методи - описовий, порівняльно-типологічний, структурно-функціональний, генетичний, інтертекстуального аналізу; новизна - вперше белетристика того часу осмислена в аспекті продовження і трансформації традицій оповідної прози, схарактеризовано проблематику й поетику оповідної утопії; описано форми засвоєння традиції сімейного роману-"хроніки" Г. Гребенщиковим; встановлені риси роману з ключем в романі В. Кримова "Хорошо жили в Петербурге", риси жанрів психологічного роману, роману про письменника й утопії в трилогії В.Кримова "За миллионами" та романі "Фуга"; встановлено місце белетристики російського Зарубіжжя 1920-х - 1930-х рр. у літературному процесі того часу; результати - обґрунтовано розуміння белетристики як творів "середнього" поля, встановлені основні форми наслідування традиції як характерних ознак її поетики, уточнені існуючі уявлення про закономірності еволюції жанрової структури оповідної прози та механізми їх актуалізації в белетристиці; галузь - філологія

17.07.17.0413/0517U000143

Комаров Сергій Анатолійович. Жанр фейлетону в російській літературі XIX - першої третини XX століття: теорія, історія, персоналії, поетика: Дис. д.філол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. - Захищена 03.02.2017.

УДК 821.161.1:82-92:82-17.

484 с. - Бібліогр.: 613 назви.

Об'єкт - фейлетонна творчість письменників XIX - першої третини XX століття; мета - комплексне дослідження проблематики та поетики фейлетону в російській літературі зазначеного періоду; методи - історико-функціональний, культурно-історичний, описовий, структурно-семіотичний, елементи герменевтичного, інтертекстуального, стилістичного аналізу; новизна - на широкому матеріалі простежено основні тенденції розвитку жанру, упорядковано теоретичні засади, запропоновано наукову дефініцію, простежено зв'язок із сатиричною літературою, вперше досліджено тексти окремих авторів, уведена до наукового обігу фейлетону творчість Ю. Зозулі та братів Тур; результати - використання при підготовці монографій і навчальних посібників, під час вивчення та викладання курсу "Історія російської літератури", запропоновано нову дефініцію поняття "фейлетон", уточнено типологію жанру та історію розвитку; галузь - філологія.

17.71 Народна поетична творчість

17.07.17.0414/0416U004588

Рибалкін Сергій Валерійович. Поезія Магрибу XX ст.: національна ідентичність, художня специфіка: Дис. к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Захищена 08.11.2016.

УДК УДК 82-1(61)=411.21"19".

194 с. - Бібліогр.: 250 назв.

Дисертація присвячена дослідженню арабомовної поезії Алжиру, Тунісу та Марокко, осмисленню її значення в контексті світового літературного процесу. У роботі особливу

увагу приділено проблематиці національної ідентичності в поетичних творах північно-африканських письменників. Колоніальна політика Франції в XX ст., з одного боку, спричинила зростання популярності мусульманських просвітників, які сприяли розвитку поезії арабською мовою, з другого - створила можливість для збагачення магрибської літератури шляхом інтерпретації європейського художнього досвіду. Одним із засадничих елементів національної ідентичності для поетів Магрибу є сприйняття світу крізь імагологічну призму "свій" - "чужий".

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.09 Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики

18.07.17.0415/0516U000843

Левкович Наталія Ярославівна. Декоративно-ужиткове мистецтво євреїв Східної Галичини XVIII — першої третини XX ст.: типологія, символіка, художні особливості: Дис. д.мист. /Львівська національна академія мистецтв. - Захищена 17.10.2016.

УДК 745/749.03(477.83-25=411.16).

693 с. - Бібліогр.: 537 назв.

В дослідженні здійснено аналіз історіографії та сучасного стану наукового опрацювання теми, окреслено джерельну базу з урахуванням архівних матеріалів, пам'яток з музейних та приватних збірок, висвітлено основні історико-культурні обставини розвитку єврейського декоративно-ужиткового мистецтва Східної Галичини XVIII — першої третини XX ст., проведено типологію пам'яток синагогального мистецтва та предметів які використовувалися в сімейних церемоніях, проаналізовано символіку зображень в творах єврейського декоративно-ужиткового мистецтва, а також художні особливості творів єврейського декоративно-ужиткового мистецтва Східної Галичини XVIII — першої третини XX ст.

18.31 Образотворче мистецтво

18.07.17.0416/0416U004551

Дем'янчук Андрій Львович. Матір Божа Неустанної Помочі" у контексті Богородичного циклу в іконному малярстві Галичини кінця XIX — початку XXI століття: іконографія, художні особливості: Дис. к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. - Захищена 18.10.2016.

УДК 75.046.3:27-312.47](477.83/.86)"18/20".

338 с. - Бібліогр.: 235 назв.

У дисертації розглянуто іконографію та символіку основних іконографічних типів Богородиці в українському іконному малярстві XI - XXI століття. Зроблено їхній порівняльний аналіз та доповнено відомими чудотворними іконами, які апробовані найвищою церковною владою. Досліджено понад 100 ікон цього історичного періоду та систематизовано стосовно іконографії, образної символіки та художньо-стилістичних особливостей.

18.07.17.0417/0416U004552

Король Наталія Ярославівна. Народні традиції в моделюванні дитячого одягу в Україні другої половини XX — початку XXI століття: Дис. к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. - Захищена 17.10.2016.

УДК 391.3(477)-053.2.

325 с. - Бібліогр.: 194 назви.

Дисертація присвячена вирішенню проблематики інтерпретацій народних традицій в моделюванні дитячого одягу в Україні другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Проаналізовано процеси розвитку та становлення професійного й аматорського моделювання одягу для дітей в Україні, досліджено творчість провідних художників-модельєрів дитячого одягу, колекції дитячого святкового та повсякденного одягу, позначені народною стилістикою, їх загальні та локальні художні особливості, зумовлені джерелами творчих інспірацій.

18.07.17.0418/0416U004553

Бабуніч Юлія Ігорівна. Український живопис доби модернізму: світоглядні і художньо-стильові особливості: Дис. к.мист. /Львівська національна академія мистецтв. – Захищена 18.10.2016.

УДК 75.036/.038(477).

379 с. – Бібліогр.: 294 назви.

У дисертації проаналізовано основні тенденції й особливості розвитку українського живопису доби модернізму. Виявлено специфіку формування світоглядних засад модернізму з урахуванням певних регіональних відмінностей. Окремлено регіональні особливості розвитку ідей модернізму в українському живописі. Висвітлено процеси взаємодії національних традицій та європейського художнього контексту у малярстві кінця ХІХ – першої третини ХХ ст.

18.41 Музика. Музикознавство

18.07.17.0419/0416U004380

Гуркова Ольга Михайлівна. Творчість І.Карабиця в контексті жанрово-стильових тенденцій в українській музиці останньої третини ХХ століття: Дис. к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 26.10.2016.

УДК 78. 071. 1 (477) "ХХІ".

324 с. – Бібліогр.: 356 назв.

У дисертації розглянуто творчість видатного українського композитора, педагога, диригента, музично-громадського діяча Івана Карабиця в контексті жанрово-стильових тенденцій в українській музиці останньої третини ХХ ст. На матеріалі 10 творів І.Карабиця та 9 творів інших композиторів (Є.Станковича, М.Скорика, І.Щербакова, К.Цепколенка та ін.) проілюстровано такі тенденції жанрового оновлення в українській камерно-вокальній та камерно-інструментальній музиці останньої третини ХХ ст., як зацікавлення фольклорно-поетичною та орієнтальною символікою, сатиричною спрямованістю, театралізацією інструментального жанру. Стильову багатогранність творчості І.Карабиця та творчості сучасних українських композиторів розкрито шляхом аналізу неокласичних, необарокових, неоромантичних, постмодерних тенденцій.

18.07.17.0420/0416U004512

Молибоба Анастасія Вікторівна. Жанрово-стильові моделі італійської комічної опери у ранній творчості Джоаккіно Россіні: Дис. к.мист. /Національна музична академія України ім. п. і. Чайковського. – Захищена 26.10.2016.

УДК 78.071.1(450)+792.545.

218 с. – Бібліогр.: 127 назв.

У дисертації детально проаналізовані ранні оперні твори Дж. Россіні, що відносяться до комічного жанру і належать до двох жанрово-стильових моделей: типової італійської опери buffa та одноактного фарсу. Пропонується узагальнена

характеристика одноактного фарсу, жанру, до якого композитор звертався лише у ранній період творчості. Робиться висновок, що незважаючи на типізовану структуру, кожен з п'яти фарсів має свої відмінності і включає риси інших жанрових різновидів (лірична комедія, бурлеск, semi-seria). На основі аналізу фарсів та двох ранніх комічних опер buffa з'ясовано, що більшість стильових ознак, характерних для зрілої творчості композитора, були сформовані вже на початку його творчого шляху. До них відносяться трактування складних дієвих ансамблів, вибір вокальних амплуа, прийом крещендо, самостійне значення оркестрової партії у створенні комічних ефектів. У роботі запропонована власна періодизація оперної творчості Дж. Россіні, яка включає чотири етапи еволюційного розвитку: ранній, перехідний, етап зрілості, та пізній паризький період.

18.07.17.0421/0416U004615

Ткаченко Аліна Іванівна. Українська сакральна монодія в сучасній композиторській творчості: Дис. к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 21.10.2016.

УДК ДК 783.1+ 78.03 (477)+78.071.1 (477).

161 с. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертація присвячена вивченню творів сучасних українських композиторів. В цьому розмаїтті жанрів виокремлюються композиції, які загострюють відчуття тягlostі з українською минувшиною завдяки пов'язаності з сакральним монодійним мелосом. У нашому дисертаційному дослідженні аналізуємо осмогласний цикл "Богородичних догматів" Віктора Степурка, "Три ірмологіони" Івана Небенного і "Страсні антифони" Олександра Козаренка. Знайдено відповідні засоби мелодичного вираження: часті зміни розміру та тональності, що відповідно змінює метроритмічні співвідношення і узгоджується з текстом; ладова мінливість, яскрава палітра інструментальних фарб, контрастність хорових партій.

18.07.17.0422/0416U004616

Олійник Олександр Леонідович. Риторичні засади композиторської та виконавської творчості для домри: Дис. к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В.Лисенка. – Захищена 21.10.2016.

УДК УДК 78.03+781.61+787.65/787.79.

184 с. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертацію присвячено виявленню специфіки домрової творчості в її композиторській та виконавській іпостасі. В ній обґрунтовано на основі історичного дискурсу інструменту доцільність застосування категоріального апарату риторички відносно до виконавської і композиторської творчості для домри в руслі академізації даного народного інструменту. Здійснено аналіз перекладень творів європейських класиків та оригінальних творів для домри, створених сучасними українськими композиторами в академічній манері.

18.07.17.0423/0416U005567

Цзен Тао. Образ Китаю в європейському музичному мистецтві: жанрово-стильові аспекти: Дис. к.мист. /Львівська державна музична академія ім. М.В.Лисенка. – Захищена 25.11.2016.

УДК 78.2і;78.1;78.24.

160 с. – Бібліогр.: 268 назв.

Дисертація присвячена вивченню різнопланового міждисциплінарного наукового апарату й розбудованої категоріальної системи, серед яких базовим поняттям є образ країни, зокрема, Китаю. Його проекція на вокальну музичну синологію в історико-естетичному контексті продемонструвала недостатність чи вибірковість досліджень на рів-

нях міжкультурної комунікації, соціокультурної еволюції вектору Схід-Захід, окремих композиторських шкіл, творчих індивідуальностей, стильових явищ, жанрової систематизації. Безумовними лідерами постають французькі, німецько-австрійські та російські митці, творчості національних композиторських шкіл яких притаманні певні відмінності у підходах до осмислення даної тематично-жанрової сфери.

18.45 Театр. Театрознавство

18.07.17.0424/0416U004573

Степанова Галина Іванівна. Театральнотрагедійна антреприза в контексті культурного життя Одеси (друга половина XIX - початок XX століть): Дис. к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 25.10.2016.

УДК 792.075(09) (477.74).

257 с. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертація присвячена розвитку театральнотрагедійної антрепризи в Одесі як одному з найбільших культурних центрів Російської імперії у період другої половини XIX - початку XX ст. Робота ґрунтується на культурологічних та мистецтвознавчих дослідженнях, до яких увійшли монографії відомих театральних діячів, мемуарна література, архівні, газетні та журнальні матеріали.

18.55 Естрада

18.07.17.0425/0416U004602

Совгіра Тетяна Ігорівна. Телеестрада як продукт взаємодії естради та телебачення: Дис. к.мист. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 21.10.2016.

УДК 792.73:7.097.

179 с. – Бібліогр.: 299 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням становлення і розвитку оригінального мистецького феномена - телевізійної естради. Проаналізовано історіографію становлення телевізійної естради, охарактеризовано основні особливості джерельної бази дослідження. З'ясовано історичні обставини зародження "телевізійної естради", досліджено напрями її подальшої еволюції. Розкрито чинники, що сприяли процесам взаємопроникнення та взаємовпливу естради та телебачення, специфіку та результати такої взаємодії ("естрада на телебаченні", "телебачення на естраді" та "телевізійна естрада"). У роботі розглянуті жанрово-стилістичні особливості телевізійної естради. Окремо висвітлюється розвиток телеестради в Україні у пострадянський період, а також у країнах далекого зарубіжжя.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.21 Масова комунікація

19.07.17.0426/0516U000860

Білан Надія Іванівна. Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві: теорія, еволюція, моделі та прикладні аспекти: Дис. д.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК УДК 007:316.776.

422 с. – Бібліогр.: 505 назв.

Дисертаційну роботу присвячено цілісному дослідженню концептуально-прикладних аспектів соціальних комунікацій та з'ясуванню їх перспективних моделей в інформаційному суспільстві, зокрема з'ясуванню ефективності соці-

альних комунікацій у контексті сучасного парламентаризму. Робота ґрунтується на узагальненні та систематизації концептуальних підходів до ролі соціальних комунікацій в інформаційному суспільстві, визначенні перспективних моделей комунікації у сучасному дискурсі, дослідженні еволюції соціальних комунікацій в інформаційному середовищі та з'ясуванні його комунікаційної функції, розгляду прикладних аспектів соціальних комунікацій, визначенні та аналізі соціальних комунікацій в інфосфері Європейського Союзу та України. У роботі виокремлено авторський концептуальний підхід до особливостей соціальних комунікацій в інформаційному суспільстві, що характеризується визнанням пріоритетності інформаційної парадигми, яка виступає сукупністю перетину комунікаційних систем, комунікаційних відносин та комунікаційних потреб в умовах сучасних соціальних зрушень, подано авторське визначення поняття "соціальні комунікації", яке у сучасному науковому дискурсі вживається для позначення взаємозв'язків, що складаються між політичними і суспільними акторами внаслідок використання сучасних мережевих технологій; запропоновано рекомендації для діяльності владних, політичних та громадських інституцій України.

19.07.17.0427/0517U000164

Ковпак Вікторія Анатоліївна. Інформаційно-комунікаційна діяльність післявоєнної української еміграції: смислова матриця ідеї нації: Дис. д.соц.комунік. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 070:314.151.1(477)"1945/1991":323.1(043.3/5).

480 с.: 2 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 417 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню в українському історичному соціальнокомунікаційному дискурсі націоідентифікаційних практик, що обговорювалися в контексті інформаційно-комунікаційної діяльності післявоєнної української еміграції (1945-1991), а в умовах еміграційної самоорганізації сприяли комунікативній консолідації української діаспори та материкової України з перспективою створення єдиного інформаційно-комунікаційного поля. Встановлено смисловий зміст концепту ідеї нації (смисловою матрицю ідеї нації) еміграційного наративу післявоєнної української діаспори в контексті суспільно-політичних трансформацій та доведено.

19.07.17.0428/0517U000165

Бессараб Анастасія Олександрівна. Соціально-комунікаційні технології формування культури читання української книги в інформаційному суспільстві: Дис. д.соц.комунік. /Класичний приватний університет. – Захищена 01.03.2017.

УДК 007: 304: 655.

460 с.: 5 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 406 назв.

У дисертації простежено еволюцію читання як комунікаційного процесу й культури читання. Визначено основні поняття дослідження, зокрема "культура читання", "соціально-комунікаційні технології формування культури читання української книги". Виявлено й охарактеризовано суб'єктів формування культури читання української книги в інформаційному суспільстві та соціально-комунікаційні технології, які вони для цього використовують. Побудовано концептуальну модель формування культури читання української книги в інформаційному суспільстві за допомогою соціально-комунікаційних технологій.

19.07.17.0429/0416U004524

Дубняк Катерина Андріївна. Соціальнокомунікаційний вимір інформаційної безпе-

ки держави: Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК УДК 007 :304 :659.3.

205 с. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню соціокомунікаційного виміру інформаційної безпеки держав на тлі беззаперечного розвитку інформаційних і комунікаційних технологій. Розглянуто питання трансформації інформації і комунікації від інструментів для передачі знань до ефективних механізмів здійснення інформаційного впливу на суспільство і формування громадської думки для досягнення певних цілей. Підтверджено, що інформаційна безпека держави дедалі більше залежить від соціокомунікаційного виміру внаслідок широкого доступу до технологій та особливостям їх використання. Запропоновано модель соціокомунікаційного виміру інформаційної безпеки. В якості особливих елементів моделі виокремлено широке коло суб'єктів процесу комунікації, а саме: представники громадянського суспільства; засоби масової інформації та комунікації; професійні медіа-групи; медіа-персони та держава. Відзначено, що згадані комуніканти можуть виступати як об'єктами, так і суб'єктами інформаційного впливу. У ході дослідження на основі аналізу стратегій зарубіжних держав виокремлено соціокомунікаційні критерії інформаційної безпеки держави.

19.41 Журналістика

19.07.17.0430/0416U004468

Швець В'ячеслав Михайлович. Преса болгарської національної меншини в Україні (1986-2015): становлення, розвиток, проблематика: Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.10.2016.

УДК 007:304:070.484:323.15(=163.2)(477) "1986/2015".

215 с. – Бібліогр.: 226 назв.

Дисертація є першим в українському науковому дискурсі комплексним дослідженням історії виникнення й розвитку друкованих видань болгарської національної меншини в незалежній Україні. У науковий обіг введено низку маловідомих або не відомих у вітчизняному журналістикознавстві газет та журналів, що виходили друком на території Запорізької та Одеської областей (а також в АР Крим). У роботі простежено передумови появи та етапи функціонування періодики болгарської меншини, проаналізовано контент преси на різних стадіях суспільно-політичного розвитку регіону, з'ясовано роль друкованих видань болгарського етносу у відродженні й збереженні національної ідентичності та утвердженні української громадянської свідомості, виявлено закономірності у застосуванні принципів мовної політики редакціями болгарськомовних видань, на прикладі періодики болгарської меншини розглянуто тенденції розвитку етнічної преси в Україні.

19.45 Засоби масової інформації

19.07.17.0431/0416U004585

Смирнова Марія Валеріївна. Засоби стигматизації в сучасних українських медіа: Дис. к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.10.2016.

УДК 007:[27-587.65+316.647.82].

232 с.: 3 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

В основі дисертації лежить визначення засобів і тенденцій стигматизації в сучасних мас-медіа, шляхів їх попередження та усунення за допомогою дестигматизаційних процесів. У роботі здійснено аналіз основних підходів до вивчення процесу стигматизації; досліджено взаємозв'язок комунікаційних процесів та стигматизації як соціально-

психологічного явища; запропоновано схеми стигматизації як комунікаційного процесу на суспільному та індивідуальному рівнях; з'ясовано причини виникнення стигматизації в мас-медіа; класифіковано й проаналізовано типи стигм та виділено десять видів стигматизації в сучасних медіа. За допомогою контент-аналізу текстів рейтингових друкованих та онлайн-видань зроблено аналіз вітчизняного медіапростору та виявлено тенденції існування стигматизації; з'ясовано емоційний вплив стигм на аудиторію мас-медіа за допомогою онлайн-анкетування; запропоновано шляхи оптимізації розвитку сучасних мас-медіа за умов поширення дестигматизаційних процесів.

20 ІНФОРМАТИКА

20.51 Інформаційне обслуговування

20.07.17.0432/0416U004815

Аулов Іван Федорович. Метод та засоби встановлення особистих ключів користувачів в хмарному середовищі: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 10.11.2016.

УДК 004.75:004.056.55.

197 с.: 10 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

В дисертаційній роботі запропонована модель загроз ключовим даним користувачів хмарних сервісів, що враховує об'єкти хмарного середовища, для якого реалізується загроза, мету реалізації загрози та її ймовірність. Запропоновано механізм генерації та встановлення загальної ключової пари між N-апаратними засобами захисту в хмарі, що дозволяє встановлювати ключі без передавання особистих ключів через недовірений канал зв'язку. Запропонована модель системи масового обслуговування для механізму управління ключовими даними в середовищі хмари, дозволяє оцінити ефективність реалізації механізму та провести його оптимізацію за такими показниками, як середній час відповіді, середній час очікування обробки запиту, середня довжина черги запитів та середня кількість запитів в системі. Розроблена практична реалізація кросплатформеної криптографічної бібліотеки для надання послуг з захисту інформації кінцевим користувачам в браузері з використанням мови програмування JavaScript. Ключові слова: хмарні обчислення, механізми управління ключами, модель загроз, апаратні модулі захисту, системи масового обслуговування.

20.53 Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів

20.07.17.0433/0516U000809

Онищенко Вікторія Валеріївна. Методологія управління інформаційними системами з дробовою та дискретно-неперервною динамікою: Дис. д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 27.10.2016.

УДК 004.272.3.

247 с.: 24 іл. – Бібліогр.: 300 назв.

В роботі розроблено математичні моделі динамічних інформаційних систем з дробовою динамікою та імпульсним впливом. Розроблені методи керування динамічними інформаційними системами з дробовою динамікою та імпульсним впливом. Досліджено та удосконалено математичну модель мережевого трафіку інформаційної системи. Розроблено методи фрактальної модуляції сигналів для більш надійної передачі даних в умовах перешкод і невизначеності. Створено стеганографічний алгоритм генерування дискретного шумоподібного сигналу заданої фрактальної вимірності, що дозволяє підвищити конфіденційність інформації, що передається.

20.07.17.0434/0416U004548

Сугак Ганна Сергіївна. Моделі і методи синтезу поведінкових тестів для інформаційних систем на основі еволюційно-генетичних технологій: Дис. к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 004.738:004.94.

196 с.: 7 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

Дисертація присвячена розробці інформаційної технології синтезу поведінкових тестів розподілених інформаційних систем (РІС) за скорочений час. Розвинено моделі і методи синтезу тестів на основі автоматичних і еволюційних підходів для побудови автоматизованих систем технічного діагностування РІС.

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.21 Проблеми релігійної свідомості

21.07.17.0435/0416U004391

Предко Денис Єрофейович. Релігійні почуття: сутність та особливості прояву: Дис. к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.10.2016.

УДК 2-184.2.

205 с. – Бібліогр.: 321 назва.

У дисертації вперше у вітчизняній дослідницькій думці проведено релігієзнавчий аналіз сутнісних характеристик релігійних почуттів в єдності їх структурних та функціональних характеристик. На значному джерельному матеріалі виявляються різноманітні підходи до осмислення даного концепту. Розгляд релігійних почуттів у контексті переживання як "проживання", прояву та осмислення засвідчив їх багаторівневий, поліфункціональний характер. Проаналізовано різні моделі виникнення релігійних почуттів, у контексті яких подається авторський підхід, що ґрунтується на феномені агонального як складовий гри. Розкрито різні підходи до структурованості релігійних почуттів; при цьому звернено увагу на такі їх складові як передчуття та вчування, завдяки яким формується почуттєвий досвід. Досліджено співвідношення понять "космічне релігійне почуття", "трансперсональні переживання", "пік-переживання" та "релігійні відчуття", "релігійні почуття". Зазначається, що до найбільш визначальних характеристик релігійних почуттів відносяться: амбівалентність, сенсожиттєва спрямованість, синергізм, емпатійність.

21.41 Релігії, церкви і суспільство

21.07.17.0436/0416U004804

Ліннік Юрій Володимирович. Розвиток Української Православної Церкви у контексті суспільно-політичних трансформацій (1988-2015): Дис. к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.11.2016.

УДК 271.2(477)-9"1988/2015".

219 с. – Бібліогр.: 498 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню розвитку УПЦ як автономної церкви у складі Московської патріархії з 1988 по 2015 роки. Становлення УПЦ в 1988-1991 роках було шляхом до автокефалії. Повернення до розвитку в якості автономії в 1992 року привело УПЦ до необхідності партнерства із політичними силами проросійського спрямування. Відвернення загрози входження Константинопольського патріархату до України в 2000-2004 роках породило стратегічне партнерство із Партією регіонів та В. Януковичем, у 2005-2008 роках - діалог із УАПЦ. Поворот до українофільства в грудні

2007 року був зумовлений викликами з боку Москви особистій владі митрополита Володимира і його оточення. Митрополит Володимир відстояв статут УПЦ, що передбачав її практично повну самостійність; створив ідеологію православно українофільства для УПЦ; запропонував і реалізував політику відкритості у відношенні до інших церков України; домогся засудження проросійського "політичного православ'я". Криза УПЦ 2014-2016 років породжена переходом керівництва УПЦ на позиції релігійного фундаменталізму, проросійською інформаційною війною УПЦ проти УПЦ КП та її союзників, невмінням відстояти автономію власної юрисдикції, невдалою кадровою політикою попереднього предстоятеля.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.17 Алгебра

27.07.17.0437/0517U000104

Жучок Юрій Володимирович. Напівгрупи ендоморфізмів алгебраїчних систем: Дис. д.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 20.02.2017.

УДК 512.53, 512.579.

323 с.: 5 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Описано напівгрупи ендоморфізмів еквівалентностей та 2-нільпотентних відношень, напівгрупи сильних ендоморфізмів заданого класу n -однорідних гіперграфів, напівгрупи ендоморфізмів (моноїди сильних ендоморфізмів, групи автоморфізмів) незв'язних гіперграфів, моноїди ендоморфізмів напіврешіток напівгруп і вільних добутків напівгруп w -класу. Для таких вільних алгебр як дімоноїди, абелеві дімоноїди, комутативні дімоноїди, комутативні g -дімоноїди і тріоїди досліджено властивості напівгруп ендоморфізмів.

27.21 Геометрія

27.07.17.0438/0516U000800

Семків Олег Михайлович. Графічні комп'ютерні технології дослідження маятникових механічних систем: Дис. д.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 02.11.2016.

УДК 514.18.

340 с.: 143 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Робота присвячена вирішенню науково-прикладної проблеми розробки комп'ютерного проєкційного способу моделювання коливань маятникових механічних систем з метою вибору необхідних параметрів, що забезпечують нехаотичний технологічний характер траєкторії коливань їх певних елементів, що є науковою базою для геометричного моделювання результату маятникових механічних коливань різних конструкцій, у тому числі - і варіантів пружинних маятників. Розроблено теоретичні основи моделювання технологічних (нехаотичних) коливань маятникових систем на основі запропонованого проєкційного фокусування інтегральних кривих на фазову площину. Систематизовано пошук параметрів для забезпечення нехаотичних коливань маятникових механічних систем, зокрема: пружинного маятника з рухомою точкою підвісу; маятника Атвуда; маятника з тяговою пружиною, маятника з пружиною у напрямному пристрої, просторового пружинного маятника тощо. Для аварійно-рятувальних служб запропоновано способи розрахунку: розсунувача ґрунту для ґрунтометальної машини; пружинних підвісок причепів для перевезення вибухонебезпечних вантажів; пружинних протезів стопи нижніх кінцівок; зовнішньої пружної підвіски вертольота та моделі форми

хвилі рідини у рухомій посудині з використанням коливання маятника під візком.

27.25 Теорія функцій дійсних змінних

27.07.17.0439/0516U000868

Нестеренко Василь Володимирович. Аналогії неперервності: зв'язки між нарізними і сукупними властивостями та теореми про декомпозицію: Дис. д.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 03.11.2016. УДК 517.51.

320 с. – Бібліогр.: 395 назв.

В дисертаційній роботі досліджуються зв'язки між різними та сукупними властивостями різних аналогів неперервності, а також встановлюються декомпозиційні теореми про неперервність, квазінеперервність тощо. В ній введені загальні класи А-квазінеперервних відображень та відображень, що неперервні відносно системи множин, які охоплюють квазінеперервні, майже неперервні, ледь неперервні функції тощо, а також введено поняття перехідності для відображень між довільними топологічними просторами. Зокрема, охарактеризовано майже неперервність, двосторонню квазінеперервність, ледь неперервність, а-неперервність, В-квазінеперервність тощо в термінах замикання образу. Дано характеристику сукупної квазінеперервності, кліковості та точкової розривності відображення від двох змінних, а також введено нові властивості многозначних відображень, з допомогою яких новим методом отримано загальну теорему про сукупну неперервність, що узагальнює результати А.Бузіада та Ж.-П.Троалліка. Введено загальне поняття перехідності для відображень зі значеннями в довільних топологічних просторах та отримано нові теореми про декомпозицію неперервності, які охоплюють всі попередні результати на цю тему. Крім того, з допомогою перехідності отримано теорему про неперервність скінченновимірному відображенні із замкненим графіком. Отримано нові теореми про точки сукупної неперервності та квазінеперервності многозначних відображень, які узагальнюють відповідні результати Т.Нойбрунна та Г. Дебса.

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.07.17.0440/0517U000108

Лопушанський Андрій Олегович. Лінійні та нелінійні операторно-диференціальні рівняння на комплексних інтерполяційних шкалах: Дис. д.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 10.02.2017. УДК 517.95.

310 с. – Бібліогр.: 282 назви.

Одержано нові умови максимальної регулярності розв'язків нелінійних операторних рівнянь типу Гаммерштейна з ядрами на комплексних інтерполяційних шкалах, породжених секторіальними операторами, задачі Коші для абстрактних рівнянь із дробовою похідною. Побудовано новий метод наближення розв'язку задачі Коші для операторно-диференціального рівняння з дробовою похідною, збуреного на комплексних інтерполяційних шкалах оператора, без обмеження на норму збурюючого оператора. Доведено однозначна розв'язність прямих і деяких обернених задач для рівнянь із дробовими похідними.

27.07.17.0441/0517U000127

Скрипник Наталія Вікторівна. Нечіткі диференціальні рівняння та включення: асимптотичні методи: Дис. д.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.02.2017.

УДК 517.911.5.

321 с. – Бібліогр.: 323 назви.

В дисертації досліджено різні класи нечітких диференціальних рівнянь (за відсутності або наявності імпульсної дії, а також за відсутності або наявності залізнення), вивчено питання існування розв'язків та їх неперервної залежності від початкового стану та правих частин, обґрунтовано можливість застосування методу усереднення для зазначених класів рівнянь. Вперше введено різні поняття розв'язку нечіткого диференціального включення та встановлено зв'язок між ними, доведено теореми існування і неперервної залежності, обґрунтовано можливість застосування різних схем методу усереднення для нечітких диференціальних включень за відсутності та наявності імпульсної дії. Введено поняття узагальненої похідної для многозначних відображень, досліджено основні властивості узагальненої похідної, вперше введено поняття многозначного диференціального рівняння з узагальненою похідною і доведено ряд теорем існування розв'язків цього рівняння в загальному випадку і декількох окремих випадках, доведено теорему єдиності розв'язку. Також даний підхід застосовано для нечіткого випадку - введено узагальнену нечітку похідну, введено нечіткі диференціальні рівняння з узагальненою похідною і доведено теорему існування розв'язку.

27.07.17.0442/0517U000162

Покутний Олександр Олексійович. Нормально-розв'язні крайові задачі для операторно-диференціальних рівнянь: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 07.03.2017.

УДК 517.9.

345 с. – Бібліогр.: 475 назв.

Дисертація присвячена дослідженню умов розв'язності та побудові розв'язків крайових задач для операторно-диференціальних рівнянь, лінеаризована частина яких є нормально-розв'язним оператором. Отримано необхідні та достатні умови існування обмежених на всій осі розв'язків операторно-диференціальних рівнянь у просторах Фреше, Банаха та Гільберта за умови, що відповідне однорідне рівняння допускає експоненціальну дихотомію на півосях. Для лінійних операторних рівнянь з обмеженим оператором у просторах Фреше та Банаха, коли відповідний оператор має незамкнену множину значень, введено нові поняття сильних узагальнених розв'язків та квазірозв'язків. Побудовано теорію розв'язності таких рівнянь та вказано загальний вигляд розв'язків. Узагальнено метод рядів Неймана на операторні рівняння з необов'язково стискаючим оператором. Отримано необхідні та достатні умови розв'язності нелінійних рівнянь у просторах Фреше, Банаха та Гільберта. Запропоновано алгоритми побудови наближених розв'язків. Отримані результати застосовано до дослідження операторно-диференціальних крайових задач, зокрема, досліджено періодичну та двоточкову крайову задачу для операторно-диференціального рівняння Хіла у просторі Гільберта. Знайдено необхідні та достатні умови існування узагальнених розв'язків даної задачі та представлено відповідні узагальнені розв'язки. Досліджено параметричну крайову задачу з періодичними операторними коефіцієнтами. Запропоновано означення відносного спектра оператора. Отримано необхідні та достатні умови існування обмежених розв'язків лінійних та нелінійних операторно-диференціальних рівнянь у просторах Банаха з необмеженими операторними коефіцієнтами за умов експоненціальної дихотомії на півосях. Слід зауважити, що дослідження крайових задач для операторно-диференціальних рівнянь в просторах Фреше має більш широкий застосування, ніж в просторах Банаха та Гільберта. Наприклад, виділено клас

задач, розв'язки яких є розподілами в просторах узагальнених функцій або просторі Шварца функцій повільного росту. Отримані результати у просторах Фреше дозволяють знаходити фундаментальні розв'язки таких задач, де праві частини представлені у вигляді дельта-функцій. Знайдено необхідні та достатні умови існування та біфуркації обмежених та узагальнених розв'язків крайових задач для лінійного та нелінійного рівняння Шре-дінгера у просторі Гільберта. Відповідні розв'язки будуються з допомогою введеного у роботі узагальненого оператора Гріна. Досліджено розв'язність нелінійної диференціально-алгебраїчної системи та умо-ви біфуркації розв'язків у припущенні, що система зводиться до узагальненої цент-ральної канонічної форми. Досліджено операторне рівняння типу Соболева-Гальперна та отримано умови керованості.

27.07.17.0443/0416U004484

Зінченко Артем Юрійович. Комп'ютерне моделювання детермінованого хаосу в процесах з квадратичною нелінійністю: Дис. к.т.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК 517.938:004.942.

130 с.: 9 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Запропоновано чисельний метод параметричної ідентифікації для нелінійних систем з хаосом на основі хаотичної синхронізації та адаптивного контролю при спостереженнях однієї скалярної реалізації або одновимірної реалізації функції від фазових координат, що покращує точність оцінювання невідомих параметрів до "о-велике" від 10 в степені -9. Запропоновано метод оцінювання "вікна" реконструкції на основі мінімізації відносної похибки обчислень кореляційних інтегралів із врахуванням скорельованості спостережень часової послідовності, який покращує обчислення кореляційних інтегралів. Сформульовано та доведено теореми для класу нелінійних систем типу Ю.-Ш.Чена. Крім того, оцінено область імовірного перебування атратора системи, якою він обмежений. Розроблено комплекс розрахункових програм для комп'ютерної реалізації обчислювальних методів дослідження детермінованого хаосу в складних нелінійних системах із використанням запропонованих методів та схем дослідження. За допомогою розробленого програмного забезпечення проведено повне дослідження детермінованого хаосу для нелінійної фінансової системи Ю.-Ш.Чена. При цьому встановлено основні типи регулярних та хаотичних атраторів, а також детально проаналізовано та встановлено реалізацію в системі всіх основних типів сценаріїв нелінійної динаміки переходу від регулярних режимів до хаотичних.

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.07.17.0444/0517U000075

Грод Іван Миколайович. Якісний аналіз розширень динамічних систем на многовидах: Дис. д.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.01.2017.

УДК 517.9.

315 с. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертація присвячена розробці нових якісних методів дослідження систем диференціальних рівнянь та застосування цих методів до вивчення стійкості, обмеженості, періодичності і квазіперіодичності розв'язків, встановленню умов існування обмежених інваріантних множин і збереження їх при збуреннях, дослідженню умов гладкості інваріантних тороїдальних многовидів, а також дослідженню питання існування обмежених розв'язків систем диференціальних

і різницевих рівнянь в банаховому просторі. Проведено аналіз систем лінійних розширень на многовидах з тотожно виведеною матрицею і наведено приклади таких систем, які є регулярними. Досліджено характер модулів неперервності вищих похідних функції Гріна-Самойленка задачі про інваріантні тори і інваріантного тора лінійних розширень динамічних систем на торі, отримані умови (оцінки) їх збіжності. Запропоновано підхід до побудови узагальнених функцій Ляпунова для регулярних лінійних розширень динамічних систем на торі. Для систем динамічних розширень на торі типу Ріккати знайдено достатні умови існування єдиного тороїдального многовиду. Досліджено умови гладкості обмеженого інваріантного многовиду нелінійної системи типу Ріккати. Запропоновано підхід до дослідження питання існування обмежених розв'язків систем диференціальних рівнянь в банаховому просторі. Для нелінійних різницевих рівнянь, використовуючи теорію с-неперервних операторів, отримано достатні умови існування обмежених послідовностей. Досліджено властивість регулярності певних лінійних розширень динамічних систем з параметрами. Отримані результати можуть служити джерелом нових задач в теорії інваріантних многовидів динамічних систем.

27.07.17.0445/0517U000115

Зуб Станіслав Сергійович. Математичне та комп'ютерне моделювання у гамільтоновій динаміці магнітних тіл в системах з симетріями: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України. – Захищена 10.02.2017.

УДК 004.942:531.01:537.8.

315 с.: 19 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Об'єкт дослідження: нові математичні моделі магнітно-взаємодіючих твердих тіл в системах з симетріями, в яких можливі стійкі квазіорбітальні рухи. Мета роботи: розроблення методів та інструментів математичного моделювання для дослідження стійкості руху в магнітних системах, яка пов'язана з фізичною природою даної взаємодії. Методи дослідження: теорія розшарувань, дії груп і алгебр Лі на симплектичних та пуассонових многовидах, теоретико-групові методи. Наукова новизна: строго аналітично доведено існування стійких квазіорбітальних рухів в магнітних системах. Практичне використання: задачі динаміки магнітних тіл.

27.07.17.0446/0416U004531

Флюд Оксана Володимирівна. Мішана задача для сингулярно збурених гіперболічних систем рівнянь першого порядку: Дис. к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 21.10.2016.

УДК 517.956.

150 с. – Бібліогр.: 146 назв.

У дисертаційній роботі розглянуто сингулярно збурені мішані задачі для гіперболічних систем лінійних, напівлінійних та квазілінійних рівнянь першого порядку з двома незалежними змінними, у яких малий параметр присутній при похідних за часовою та просторовою змінними.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.07.17.0447/0416U004647

Ракоча Ірина Ігорівна. Математичне моделювання термопружного стану шаруватих циліндричних тіл за умов складного високо-температурного нагрівання: Дис. к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 03.11.2016.

УДК 539.3.

198 с.: 8 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

У дисертаційній роботі розроблено математичні моделі та методи визначення усталеного теплового та термопружного станів багатошарових за осьюою та радіальною координатами термочувливих циліндрів, на обмежувальних поверхнях яких задані різні умови теплообміну із довкіллям, а всередині шарів наявні рівномірно розподілені джерела тепла, у площинах контакту шарів, коефіцієнти теплопровідності матеріалів яких є різні, - рівномірно розподілені джерела тепла, що створюють сталі потоки.

27.41 Обчислювальна математика

27.07.17.0448/0416U004500

Шитікова Ірина Геннадіївна. Математичне моделювання та оптимізація конструкції теплообмінника змієвикового типу: Дис. к.т.н. /Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору. – Захищена 01.11.2016.

УДК 519.6; 697.3.

116 с.: 3 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 115 назв.

Метою дослідження є розробка математичних моделей, чисельних методів розрахунку процесу тепломасообміну та оптимізація ефективних рішень конструкції теплообмінних апаратів для незалежної системи опалення та гарячого водопостачання. Об'єкт дослідження - процеси складного теплообміну в підігрівально- акумуляторній установці з трьохконтурним теплообмінником змієвикового типу. Предмет дослідження - математичні моделі і методи моделювання трьохконтурних теплообмінників змієвикового типу для незалежних систем опалення та гарячого водопостачання. Для розв'язання поставлених задач було застосовано методи математичного моделювання систем з розподіленими параметрами для формалізації задач оптимізації параметрів теплообмінного апарату; методи математичної обробки результатів чисельного та натурального експериментів; метод синтезу програмно-апаратних спеціалізованих моделюючих пристроїв для підвищення ефективності розв'язання задач моделювання і оптимізації конструкції. Новизна роботи: Розроблено статичні математичні моделі теплообмінників змієвикового типу для незалежних місцевих систем опалення та гарячого водопостачання від індивідуального теплового пункту. Розроблено динамічні математичні моделі нових конструкцій трьохконтурних теплообмінників з паралельним і послідовним розташуванням змієвиків. Вперше розроблена чисельна процедура параметричної ідентифікації математичних моделей теплообмінних апаратів в стаціонарних режимах роботи. Встановлено температурні залежності від конструктивних параметрів. Вдосконалено конструкцію теплообмінника змієвикового типу з метою підвищення його теплоскопичності. Одержані результати можуть бути застосовані для: підвищення ефективності експлуатації багатоконтурних теплообмінних установок на індивідуальних теплових пунктах для незалежних систем опалення та гарячого водопостачання; реконструкції теплових пунктів та модернізації теплового фонду; дослідження теплообмінних установок змієвикового типу.

27.07.17.0449/0416U004604

Гуляницький Андрій Леонідович. Якісний аналіз і чисельне моделювання систем з пам'яттю: Дис. к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.10.2016.

УДК 519.63.

120 с.: 5 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 113 назв.

Робота присвячена дослідженню розв'язності й побудові чисельних методів гальоркінського типу для інтегро-

диференціальних (параболічних, псевдопараболічних і псевдодіперболічних) та дробових диференціальних рівнянь у частинних похідних. Теорема слабкої розв'язності інтегродиференціальних рівнянь одержано як наслідок апріорних нерівностей у негативних нормах. Особливо доведено неперервність слабкого розв'язку рівняння субдифузії. Теоретичні результати проілюстровано результатами обчислювального експерименту.

27.43 Теорія ймовірності й математичної статистики

27.07.17.0450/0516U000821

Кнопова Вікторія Павлівна. Локальні властивості розподілу та траєкторій процесів типу Леві: Дис. д.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 519.21.

288 с.: 45 іл. – Бібліогр.: 330 назв.

Дисертаційну роботу присвячено локальним властивостям процесів Леві, функціоналів від процесів Леві, та процесів типу Леві. Першим напрямком досліджень є дослідження умов існування щільності розподілу процесів Леві, функціоналів від процесу Леві, дослідження її структури, асимптотичної поведінки та побудові її верхніх та нижніх оцінок. Другий напрям дослідження полягає у побудові процесу типу Леві, локальні характеристики якого подібні до характеристик відповідного процесу Леві. Третій напрям дослідження присвячено застосуванню оцінок щільності перехідної ймовірності процесу типу Леві, які було отримано на попередньому етапі. Встановлено, за яких умов міра належить класу Като відносно знайденої щільності перехідної ймовірності процесу типу Леві. Побудовано напівгрупу Фейнмана – Каца, та отримано оцінки на щільність ядра цієї напівгрупи відносно міри Лебега. Четвертим напрямком є дослідження властивостей траєкторій процесу типу Леві. Доведено закон повторного логарифму Чанга, та встановлено оцінки на розмірність Хаусдорфа множин рівня та зіткнень процесу типу Леві.

27.07.17.0451/0416U004499

Горун Павло Павлович. Дискретна процедура стохастичної оптимізації з марковськими переключеннями: Дис. к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 21.10.2016.

УДК 519.21.

184 с.: 3 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 114 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню поведінки та достатніх умов збіжності дискретної процедури стохастичної оптимізації (ПСО) в марковському випадковому середовищі під впливом дифузійних збурень в умовах балансу (з рівновагою). У роботі встановлено достатні умови збіжності дискретної ПСО до точки екстремуму усередненої системи в схемах усереднення та дифузійної апроксимації, коли вихідне стохастичне диференціальне рівняння, крім функції регресії, визначається дифузійним збуренням, яке, у свою чергу, може залежати від випадкової еволюції. Досліджену ПСО використано для знаходження оптимального інвестиційного портфеля для моделі Марковіца.

27.47 Математична кібернетика

27.07.17.0452/0416U004611

Валід Ахмед Махмуд Альрефаї. Математичне моделювання та обчислювальні методи аналізу процесів сталого розвитку нелінійних динамічних систем з конвектною вза-

ємодією: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 18.10.2016.

УДК 519.87.

162 с.: 2 табл., 86 іл. – Бібліогр.: 119 назв.

Об'єкт дослідження - процеси сталого розвитку в багатозв'язних нелінійних динамічних системах з конкурентною взаємодією. Мета дослідження - виділення та дослідження нового класу математичних моделей взаємопов'язаних нелінійних динамічних систем, що включає в себе як відомі моделі, так і багатозв'язні динамічні моделі з різними типами збурень правої частини, характерними ознаками яких є нелінійна конкурентна або солідарна взаємодія підсистем. Методи дослідження - для вибору класу і побудови математичних моделей використані методи системного аналізу; для дослідження динаміки моделей систем були використані методи якісної теорії диференціальних рівнянь; для отримання фазових портретів були модифіковані аналітичний і чисельний методи розв'язання лінійних і нелінійних систем звичайних диференціальних рівнянь і метод аналізу їх стійкості, необхідні для досягнення стійкого зростання досліджуваних систем і уникнення їх хаотичної динаміки. Апаратура - персональний комп'ютер. Теоретичні і практичні результати досліджень - отримані розрахункові формули динаміки моделей систем, що складаються як з конкуруючих, так і солідарних підсистем, що дозволило аналітично досліджувати явні залежності фазових портретів від біфуркаційних параметрів; розширена сфера застосування методу фазового простору на практично важливий клас неавтономних систем із збуренням швидкості зміни акторів. Наукова новизна - уперше для виділеного класу нелінійних динамічних моделей з конкурентною взаємодією отримані і досліджені умови існування стаціонарних множин тороподібного типу і хаотичних атракторів, визначені фактори відповідальні за появу квазі-хаотичних режимів; уперше запропоновано спеціальний клас моделей динаміки взаємодії при паралельному вмиканні насосних агрегатів насосної станції, що відрізняються від відомих урахуванням їх нелінійних зв'язків; отримали подальший розвиток математичні моделі конкуруючих систем декількох акторів, які відрізняються від відомих тим, що включають дві множини (солідарних і антагоністичних) акторів; удосконалено метод чисельного аналізу хаотичної динаміки моделі при близькому до резонансного періодичному зовнішньому впливі, який дозволив дослідити умови появи та отримати наочне зображення в розширеному фазовому просторі або його проєкціях. Результати дисертаційної роботи впроваджені в навчальний процес в курсах "Імітаційне моделювання", "Теорія катастроф" та "Синергетичні методи в економіці". Результати досліджень використовуються при виконанні держбюджетної тематики.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.17 Теорія моделювання

28.07.17.0453/0516U000877

Ковальський Богдан Михайлович. Методологічні основи створення та застосування інформаційної технології кольорового друку:

Дис. д.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 04.11.2016.

УДК 004.925.5+004.942+655.027.

336 с.: 40 табл., 146 іл. – Бібліогр.: 212 назв.

Дисертаційна робота присвячена формуванню методологічних основ створення і застосування інформаційної технології кольорового друку на підставі розроблення методів цифрового опрацювання видавничих оригіналів та нової концепції синтезу кольорів на стадії додрукарських процесів. Створено узагальнену аналітичну модель синтезу кольорів на відбитку, яка ґрунтується на рівняннях Ньюберга

Нейгебауера та базових векторів друкарських фарб для нової і традиційної технологій кольорового друку.

28.07.17.0454/0517U000137

Романенков Юрій Олександрович. Наукові основи та інформаційна технологія адаптивного прогнозування техніко-економічних показників організаційно-технічних систем в умовах невизначеності даних:

Дис. д.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" Міністерства освіти і науки України. – Захищена 17.02.2017.

УДК 658.5:004.94.

317 с.: 32 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 278 назв.

Об'єкт - прогнозування техніко-економічних показників організаційно-технічних систем; мета - забезпечення якості прогнозування в організаційно-технічних системах шляхом створення інформаційної технології багаторівневого адаптивного оцінювання їхніх техніко-економічних показників в умовах невизначеності даних; методи - принципи системного аналізу, методи математичної статистики, сингулярного аналізу, теорії робастної стійкості та інтервального аналізу. Вирішена актуальна науково-прикладна проблема забезпечення якості прогнозування в організаційно-технічних системах шляхом створення інформаційної технології багаторівневого адаптивного оцінювання їхніх техніко-економічних показників в умовах невизначеності даних. Вперше розроблено інформаційну технологію багаторівневого адаптивного оцінювання техніко-економічних показників організаційно-технічних систем, метод параметричної ідентифікації моделі Брауна за результатами ретроспективного аналізу, метод динамічного комплексування прогнозних оцінок. Удосконалено метод оцінювання ефективності організаційно-технічної системи за допомогою матричного апарату оброблення прогнозних оцінок. Дістали подальшого розвитку методологія прогнозування динаміки складних організаційно-технічних об'єктів і систем у напрямку багаторівневого адаптивного оцінювання їхніх техніко-економічних показників в умовах невизначеності даних, модель планування обслуговування в організаційно-технічних системах, однопараметрична прогнозна модель Брауна завдяки запропонованому методу параметричного налаштування, модель Тейла - Вейджа для прогнозування сезонних процесів в організаційно-технічних системах в умовах обмеженої вибірки даних за рахунок синтезу на її основі комбінованої прогнозної моделі з використанням частотних параметрів моделі SSA. Результати дослідження впроваджені в діяльність шістьох вітчизняних підприємств та організацій, а також трьох іноземних компаній. Галузь застосування - прогностичне забезпечення управлінських рішень в умовах невизначеності.

28.07.17.0455/0416U004685

Білан Віталій Петрович. Інформаційна система керування аркушеріальною ротаційною машиною:

Дис. к.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 03.11.2016.

УДК 004.384+004.415.2.

216 с.: 11 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 100 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробленню і дослідженню дискретних математичних моделей систем аркушеріальних ротаційних машин та створенню на їх основі інформаційної системи автоматичного керування й інтеграції цих машин у поліграфічні виробничі потоки. Розроблено дискретну математичну модель аркушеріальної машини з дводвигунним асинхронним електроприводом, яка відрізняється від існуючих тим, що в дискретному вигляді описує всі її елементи і більш адекватно відображає вплив цифро-

вої системи керування і дискретної дії навантаження на точність різання.

28.07.17.0456/0416U004686

Кляп Михайло Михайлович. Інформаційна технологія використання методів прогнозування в системах управління друкарськими технологічними процесами: Дис. к.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 03.11.2016.

УДК 004.896+681.513.54.

162 с.: 17 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

У дисертаційній роботі розв'язується нова науково-прикладна задача створення інформаційної технології використання методів прогнозування, що негативно впливають на інформаційну систему управління технологічним процесом. Розроблено систему прогнозування, в яку входять, крім моделі прогнозування, модель, що описує у певному наближенні зовнішні фактори, які активізують випадкові події, та модель, що використовує дані прогнозу. Розроблено методи модифікації моделі прогнозування з метою адаптації останньої до зміни характеру вхідних даних, на основі яких реалізується прогнозування.

28.23 Штучний інтелект

28.07.17.0457/0517U000244

Безсонов Олександр Олександрович. Еволюційні штучні нейронні мережі прямого розповсюдження: архітектури, навчання, застосування: Дис. д.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 22.03.2017.

УДК 004.852, 004.896.

436 с.: 16 табл., 126 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

У роботі проведено аналіз проблеми розвитку теоретичних основ інтелектуального аналізу даних та створення нових еволюційних штучних нейронних мереж (ЕШНМ) прямого розповсюдження задля підвищення ефективності обробки інформації в умовах апріорної та поточної невизначеності; розроблено новий метод робастної багатокритеріальної оптимізації (Парето-оптимізації) на основі робастних фітнес-функцій та інформаційних критеріїв оцінки складності моделі; запропоновано нові методи навчання ШНМ, що забезпечують необхідну точність навчання при наявності обмежених симетричних та асиметричних завдань; розроблено нові процедури корекції параметрів функціоналів, що використовуються при навчанні, та оцінювання параметрів задачі, що описується моделлю Тьюки-Хьюбера; розроблено нові закони адаптивного прогнозуючого нейроуправління нелінійними нестационарними динамічними об'єктами, що функціонують в умовах невизначеності. У середовищі NeurophStudio проведено імітаційне моделювання різних процедур навчання ЕШНМ; досліджено процес вирішення задач ідентифікації та прогнозуючого управління нелінійними динамічними об'єктами, розроблено програмні засоби, які реалізують запропоновані методи побудови еволюційних ШНМ прямого розповсюдження. Проведено експериментальні дослідження властивостей і характеристик розроблених методів, які підтвердили основні положення дисертації. Достовірність результатів підтверджується експериментальними дослідженнями та впровадженнями.

28.07.17.0458/0416U004371

Чернодуб Артем Миколайович. Навчання динамічних нейронних мереж на задачах довгострокового прогнозування: Дис. к.т.н. /Інститут проблем математичних машин і систем. – Захищена 02.11.2016.

УДК 681.5.

156 с.: 12 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 123 назви.

Дисертаційну роботу присвячено проблемі навчання динамічних нейронних мереж для задач прогнозування часових рядів і керування динамічними об'єктами. Проведено аналіз існуючих архітектур і методів навчання динамічних нейромереж і методів нейроуправління, в результаті чого запропоновано способи вдосконалення виявлення довгострокових залежностей у навчальній вибірці для нейромереж прямого поширення з лінією затримок на вході і рекурентних нейромереж. Для нейромереж прямого поширення розроблено метод навчання "прогнозує поширення в часі", що дозволяє збільшити точність багатокрокових прогнозів. Для рекурентних нейромереж розроблено метод псевдорегуляризації градієнтів для керування нормою сигналу зворотного поширення у часі, що дозволяє зменшити ефект зникнення градієнтів і збільшити точність довгострокових прогнозів. Розроблений метод псевдорегуляризації градієнтів було адаптовано для задач нейроуправління. Розроблено метод керування нормою градієнтів під час навчання нейроемулаторів, що дозволяє підвищити якість навчання нейроконтролерів за рахунок подолання проблеми зникнення градієнтів у зв'язці "нейроконтролер + нейроемулатор", що представляє собою глибоку нейронну мережу.

28.07.17.0459/0416U004664

Мохаммад Юніс Яхья. Розробка програмно-апаратних рішень підвищення продуктивності комп'ютерних систем формування трьохмірних зображень: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет". – Захищена 02.11.2016.

УДК 004.925.

142 с.: 16 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 99 назв.

Об'єкт дослідження - процес візуалізації трьохмірних сцен комп'ютерною системою. Мета - підвищення продуктивності формування трьохмірних зображень за рахунок розробки нових методів і апаратних рішень для комп'ютерних систем формування реалістичних графічних зображень. Методи дослідження - методи теорії формування зображень, теорії обробки зображень, що стосуються дискретизації і інтерполяції, теорії колориметрії, теорії сприйняття, теорії паралельних алгоритмів і теорії проєктування обчислювальних пристроїв на FPGA. Апаратура - персональні комп'ютери, кластер NeClus з MIMD-архітектурою. Теоретичні і практичні результати - розроблена і адаптована для кластера ДонНТУ NeClus з MIMD-архітектурою програмна компонента, що дозволило встановити залежність часу формування трьохмірного зображення від кроку інтерполяції, коефіцієнта максимальної відмінності в кольорі і кількості паралельних потоків; програмно реалізований запропонований метод постобробки сформованих трьохмірних зображень на MIMD-архітектурі, що дозволило встановити залежність часу формування зображення від кроку інтерполяції і кількості паралельних потоків; проведено експертне оцінювання порогового значення інтенсивності кольору та коефіцієнта максимальної відмінності в кольорі, що дозволило підвищити якість сформованого зображення. Новизна - удосконалено метод підвищення продуктивності формування трьохмірних зображень, який на відміну від існуючих використовує піксельні сегменти або блоки і додає міжпіксельну інтерполяцію в кінець трасування поточного променя або групи променів, що підвищує швидкість; одержав подальший розвиток метод постобробки зображення, сформованого на основі зворотного трасування променів, який на відміну від існуючих застосовує рядкову або блокову інтерполяцію, що дозволяє підвищити швидкість формування зображення; одержала подальший розвиток структурна організація формування трьохмірних зображень на основі

FPGA-трасувальника променів, яка на відміну від існуючих містить пристрій рядкової або блокової інтерполяції, що дозволяє підвищити продуктивність формування зображення. Ступінь впровадження - результати дисертаційного дослідження використовуються в Донецькому національному технічному університеті при розробці програмного забезпечення комп'ютерних систем формування трьохмірних зображень. Сфера використання - розробка високоефективного комп'ютерних систем формування трьохмірних зображень.

28.07.17.0460/0416U004706

Муляревич Олександр Володимирович. Розв'язання динамічної задачі комівояжера з використанням поведінкової моделі колонії мурах в багатоагентних системах: Дис. к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". - Захищена 28.10.2016.

УДК 004.89:004.942.

227 с.: 9 табл., 53 іл. - Бібліогр.: 112 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню наукового завдання - розв'язанню динамічної задачі комівояжера з використанням поведінкової моделі колонії мурах в багатоагентних системах. Розроблено та апробовано модель багатоагентної системи, яка базується на використанні поведінкової моделі колонії мурах при розміщенні цифрових міток на комунікаційних вузлах, що дозволило розв'язати динамічну асиметричну задачу комівояжера в умовах частково невідомих входних даних. Удосконалено базовий метод шляхом зміни початкової установки значень міток та імовірного вибору наступного вузла для переходу мурахи-агента.

28.07.17.0461/0416U004790

Скотаренко Федір Миколайович. Розробка математичних методів групування інформації з матричними ознаками: Дис. к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Захищена 17.10.2016.

УДК 519.6:004.93.

136 с. - Бібліогр.: 130 назв.

В дисертаційній роботі пропонується розвиток моделей, методів та алгоритмів кластеризації в задачах розпізнавання мови та мови жестів. Запропоновані різні підходи до формування векторів ознак у векторній та матричній формі. Пропонується розвиток теорії псевдообернення за Муром-Пенроузом, зокрема, в матричних евклідових просторах, поставлено та розв'язано задачу лінійної робастної дискримінації в матричних евклідових просторах, побудовано аналоги прямих формул Гревіля-Кириченка для матричних евклідових просторів.

28.07.17.0462/0416U004952

Солонська Світлана Володимирівна. Модель, метод та інформаційна технологія обробки сигналів в інтелектуальних радіолокаційних комплексах: Дис. к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". - Захищена 03.11.2016.

УДК 004.89: 621.396.

141 с.: 2 табл., 32 іл. - Бібліогр.: 100 назв.

Об'єкт дослідження: процеси інтелектуальної обробки сигнальної інформації та сигнальних образів. Мета дослідження: розробка методів для підвищення ефективності виявлення та розпізнавання сигналів в радіолокаційних комплексах шляхом інтелектуалізації обробки сигнальної інформації. Методи дослідження: теорія інтелекту, алгебра скінченних предикатів, метод компараторної ідентифікації, методи штучного інтелекту. Теоретичні та практичні результати: розроблена інформаційна технологія обробки си-

гналів на основі спектрально-семантичної та просторово-семантичної моделей; модель виявлення та розпізнавання сигналів об'єктів за радіолокаційним спектральним образом; модель формування й аналізу зорових картин сигналів, що змінюються в часі й просторі. Наукова новизна полягає у розвитку методу компараторної ідентифікації відносно процесів сприйняття і перетворення сигнальної інформації, удосконаленні інформаційної технології обробки сигналів та сигнальних образів у радіолокаційних комплексах, що дозволяє підвищити ймовірність правильного розпізнавання об'єктів і врахувати динаміку процесу. Впровадження: результати роботи упроваджені в НДІ радіолокаційних систем "Квант-радіолокація" (м. Київ), НВФ "Оптіма" (м. Харків) та у навчальний процес кафедри інформаційних технологій і мехатроніки ХНАДУ (м. Харків). Сфера використання: радіолокаційні комплекси, інформаційні системи обробки інформації для прийняття рішень.

28.07.17.0463/0416U004953

Аджіт Пратап Сінгх Гаутам. Інформаційна технологія екстракції бізнес знань з текстового контенту інтегрованої корпоративної системи: Дис. к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". - Захищена 03.11.2016.

УДК 004.912:007.51.

153 с.: 5 табл., 14 іл. - Бібліогр.: 137 назв.

Об'єктом дослідження є процес екстракції знань з текстового контенту інтегрованої корпоративної системи. Метою дисертаційної роботи є створення інформаційної технології екстракції бізнес знань інтегрованої корпоративної системи на основі інформаційно-логічних моделей і методів смислового опрацювання текстового контенту. Методи досліджень базуються на використанні теорії інтелекту, алгебри скінченних предикатів і методу компараторної ідентифікації, які комплексно застосовуються при створенні інформаційно-логічних моделей смислової обробки і методів екстракції бізнес знань з текстового контенту. Результати дослідження імплементовані у веб-додаток, який здійснює моніторинг фактографічної інформації заздалегідь визначених компаній та корпорацій. Практична реалізація результатів дослідження знайшла застосування у підсистемах формування фактографічних баз даних й фактографічного пошуку наукових бібліотек НТУ "ХПІ" і Харківського національного університету радіоелектроніки.

28.25 Теорія кінцевих автоматів і формальних мов

28.07.17.0464/0416U004816

Янко Аліна Сергіївна. Методи та компоненти комп'ютерної системи швидкої обробки даних, представлених у залишкових класах: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. - Захищена 10.11.2016.

УДК 681.142.

166 с.: 12 табл., 12 іл. - Бібліогр.: 85 назв.

У дисертаційній роботі вирішується науково-технічна задача - розробка методів і цифрових компонентів комп'ютерної системи швидкої обробки цілочисельних даних на основі застосування непозиційної системи числення в залишкових класах (СЗК). Мета роботи - підвищення продуктивності комп'ютерної системи обробки даних, представлених в цілочисельному вигляді. У дисертаційній роботі вперше отримано метод піднесення залишків цілих чисел за довільним модулем СЗК до степеня натурального числа, який на відміну від відомих, заснований на властивостях системи залишкових класів, шляхом використання табличного

принципу обробки даних, що підвищує швидкість виконання операції піднесення цілих чисел до степеня. У роботі вдосконалено метод табличної реалізації операції множення двох чисел у СЗК за рахунок можливості виконання операції множення, як в додатному, так і в від'ємному числових діапазонах, шляхом застосування спеціального кодування чисел, що підвищує швидкість реалізації операції множення, а також метод швидкого порівняння двох цілих чисел у СЗК за рахунок підвищення точності порівняння, шляхом подання чисел у штучній формі, що розширює область ефективного використання комп'ютерної системи обробки цілочисельних даних, що функціонує в СЗК. Ключові слова: комп'ютерна система обробки цілочисельних даних, продуктивність комп'ютерної системи обробки даних, система залишкових класів, система числення, табличний принцип обробки даних, штучна форма.

28.29 Системний аналіз

28.07.17.0465/0416U004498

Пасічніченко Ілля Олександрович. Статистичні закономірності у моделюванні прийняття рішень: Дис. к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 21.10.2016.

УДК 519.81.

119 с.: 5 табл. – Бібліогр.: 86 назв.

Дисертацію присвячено проблемам моделювання процесів прийняття рішень, для яких характерний опис невідомості за допомогою статистичних закономірностей (замкнута у *-слабкій топології множин скінченно-адитивних ймовірнісних мір). З однієї сторони, так виражається об'єктивна закономірність масового випадкового явища, яка проявляється в граничній поведінці частот випадкових подій. З іншої, статистична закономірність є формою представлення суб'єктивної інформації індивіда і впливає з аксіом "раціонального" вибору.

28.07.17.0466/0416U004823

Савкова Валентина Павлівна. Системний аналіз інформаційної технології оцінювання якості освіти вищого навчального закладу:

Дис. к.т.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.11.2016.

УДК 303.732:004.05.

162 с. – Бібліогр.: 150 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці інформаційної технології оцінки якості освіти вищого навчального закладу (ВНЗ), яка базується на інтелектуалізації процесів формування управлінських впливів щодо здійснення коригування навчального процесу (НП) у ВНЗ. Розв'язана задача обґрунтування показників, що впливають на досягнення рівня якості освіти ВНЗ не нижче заданого. Вперше розроблена математична модель оцінювання організації і проведення НП у ВНЗ, яка побудована у відповідності до теорії автоматичного управління з описом НВП у ВНЗ із застосуванням методу простору станів. Дана модель відрізняється від існуючих тим, що дозволяє визначати значення кожної її змінної в часі. Розроблено метод оцінювання якості організації і проведення НП у ВНЗ, що дозволяє побудувати еталонні функції приналежності показників впливу на якість освіти ВНЗ, за допомогою яких здійснюється оцінювання реальному рівня відповідності кожного з показників до еталонного, і в разі виявлення невідповідності - проводиться вибір альтернатив на основі інтелектуалізації процесів формування управлінських впливів. На основі інформаційної технології розроблена методика оцінювання рівня якості освіти ВНЗ. Для реалізації вищезазначеної методики розроблені технічні рішення з використанням мови програмування Java.

29 ФІЗИКА

29.05 Фізика елементарних часток

29.07.17.0467/0516U000847

Ровенчак Андрій Адамович. Статистика Бозе і дробові статистики в теорії багаточастинкових систем і суміжних задачах: Дис. д.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 19.10.2016.

УДК 530.145 + 531.19 + 538.941.

333 с.: 22 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 500 назв.

Розроблено низку підходів до аналізу багатобозонних систем та систем із дробовими статистиками. Аналогії з фізичними моделями використано для міждисциплінарних досліджень. Запропоновано способи розрахунку спектра бозе-систем і на прикладі гелію-4 показано отримано правильну довгохвильову поведінку без уведення ефективної маси. Для бозонів у пастках досліджено вплив скінченності кількості частинок на термодинамічні функції. Запропоновано спосіб ефективного врахування в гамільтоніані доданків із трьома й чотирма операторами породження-знищення. Розраховано термодинамічні функції гармонічних осциляторів зі статистикою Джентіле. Запропоновано нові типи дробових статистик: статистику Поліхронакоса з комплексним параметром та двопараметричні статистики, які дозволяють моделювати еніони та слабковзаємодіючі скінченні бозе-системи. У випадку комплексного параметра в системі осциляторів передбачено існування фазових переходів та оцінено можливості їх експериментальної перевірки. Аналогії з розподілом Бозе застосовано для кількох задач із суміжних галузей науки. Низку результатів отримано для задач про розбиття з теорії чисел, зокрема вперше оцінено кількість обмежених плоских розбиттів. Запропоновано нові параметри для класифікації текстів, що пов'язано з дослідженнями складних систем.

29.07.17.0468/0416U004344

Дяченко Михайло Михайлович. Резонансні ефекти при розповсюдженні фотонів в магнітному полі: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут прикладної фізики НАН України. – Захищена 13.10.2016.

УДК 530.145:539.12.

125 с.: 2 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 136 назв.

Показано, що при резонансному розповсюдженні фотона в сильному магнітному полі, він має аномальну лінійну поляризацію. Винятком є випадок нормальної лінійної поляризації початкового фотона, коли він розповсюджується без зміни своєї поляризації. Таким чином, вакуум в магнітному полі не проявляє оптичної активності, коли поляризація початкового фотона нормальна та аномальна. Показано, що резонансний переріз процесу двофотонного народження електрон-позитронної пари в ультраквантовому наближенні є найбільшим по порядку величини для народженої пари з напрямками спінів для електрона проти, для позитрона вздовж магнітного поля. Зміна проєкції спінів кожної частинки на протилежну зменшує переріз на один порядок за малим параметром задачі. Також встановлено істотну залежність перерізу від поляризації жорсткого фотона, для нормальної лінійної поляризації, переріз процесу наближається до нуля. Також показано, що резонансний процес народження пари двома фотонами в магнітосфері пульсара домінує над процесом першого порядку при концентрації циклотронних фотонів більше критичного значення. Отримано в рамках другого борнівського наближення вираз для втрат енергії зарядженої частинки в електронному газі, який враховує вплив знаку заряду зовнішньої частинки. Показано, що відношення поправки у другому борнівському наближенні до першого пропорційне малому параметру задачі.

29.07.17.0469/0416U004557

Гнатенко Христина Павлівна. Одно- і багаточастинкові задачі у некомутативному просторі: Дис. к.ф.-м.н. / Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 530.145 + 531.1.

129 с. – Бібліогр.: 110 назв.

У роботі досліджено одно- та багаточастинкові системи у некомутативному просторі. Побудовано некомутативну алгебру, яка є еквівалентною некомутативній алгебрі канонічного типу та є сферично-симетричною. У запропонованому некомутативному просторі з відновленою сферичною симетрією досліджено атом водню. Точно розв'язано задачу про рух частинки у однорідному полі у сферично-симетричному некомутативному просторі. Запропоновано умови для відновлення принципу еквівалентності у сферично-симетричному некомутативному просторі.

29.07.17.0470/0416U004649

Гогота Ольга Петрівна. Народження с та b кварків в ррбар зіткненнях на колайдері Tevatron при Ецм=1.96 ТеВ: Дис. к.ф.-м.н. / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 07.10.2016.

УДК 539.171.

133 с.: 7 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 107 назв.

Представлено результати дослідження народження с та b кварків в протон-антипротонних зіткненнях, одержаних у експерименті D0 на колайдері Tevatron з енергією в системі центру мас 1.96 ТеВ. Дослідження проводилось в двох напрямках: вимірювання диференціальних перерізів народження адронних струменів народжених с та b кварками в подіях з W бозоном та вимірювання інтегральних перерізів народження відповідних кварконіїв. Наведено результати вимірювання інтегральні перерізів народження J/psi мезонів, одночасного народження двох J/psi мезонів, одночасного народження J/psi та Y мезонів у мюонному каналі розпаду. Визначено параметр багатопартонних розсіянь sigma-eff.

29.15 Ядерна фізика

29.07.17.0471/0517U000176

Понкратенко Олег Анатолійович. Енергетична залежність взаємодії важких іонів з легкими ядрами: Дис. д.ф.-м.н. / Інститут ядерних досліджень Національної академії наук України. – Захищена 16.02.2017.

УДК 539.172.17.

268 с.: 36 табл., 111 іл. – Бібліогр.: 312 назви.

В дисертації представлено результати дослідження ядерних процесів при взаємодії ядер ^{10}Li , ^{11}B , ^{18}O , ^{12}C , ^{14}N з ядрами ^7Li та ^{12}C . Отримані нові експериментальні дані диференціальних перерізів пружного та непружного розсіяння ядер та реакцій передач проаналізовано за оптичною моделлю та методом зв'язаних каналів реакцій. Отримано набори параметрів оптичних потенціалів взаємодії ядер у вхідних та вихідних каналах реакцій, їх енергетичні і (A, Z)-залежності, параметри деформації ядер, відомості про механізми ядерних процесів. З аналізу великого масиву експериментальної інформації з пружного розсіяння для 26 пар ядер з масами від 2 до 40 а.о.м знайдено енергетично-залежні потенціали їх взаємодії в діапазоні значень енергій зіткнення від 1 до 200 МеВ/нуклон з врахуванням дисперсійних співвідношень між дійсною і уявною частинами потенціалу.

29.07.17.0472/0416U004345

Романенко Олександр Вікторович. Форму-

вання іонного мікропучка для дослідження радіаційно-стимульованої міграції домішок у твердому тілі: Дис. к.ф.-м.н. / Інститут прикладної фізики НАН України. – Захищена 13.10.2016.

УДК 530.145:539.12.

142 с.: 3 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Удосконалено інтегральний метод визначення розподілу яскравості пучка на вході в зондоформуючу систему, що дозволяє визначити параметри розподілу і розрахувати привієсову яскравість макропучка. Розроблено новий підхід щодо фокусування пучка іонів у режимі великих струмів з рівномірним розподілом густини струму в площині мішені. Експериментально доведена адекватність розробленого підходу за допомогою порівняння теоретичних і експериментальних профілів виходу вторинної електронної емісії, отриманими за рахунок сканування пучком іонів мішені ножового типу. Встановлено, що густина струму пучка іонів для зондоформуючих систем на базі триплету і розподіленого "російського квадруплету" магнітних квадрупольних лінз має виражені максимуми, величина котрих залежить від робочої відстані і розмірів зонду, тоді як для зондоформуючої системи на базі дублету магнітних квадрупольних лінз величина максимуму обмежується радіусом іонопроводу на ділянці магнітних квадрупольних лінз. Вперше розроблено підхід, що дозволяє зберігати розміри сфокусованого магнітними квадрупольними лінзами іонного зонду при зміні енергії пучка без зміщення опромінюваного зразка.

29.19 Фізика твердих тіл

29.07.17.0473/0516U000830

Малинич Сергій Захарович. Локалізовані електромагнітні збудження у металевих та метал-діелектричних наноструктурах:

Дис. д.ф.-м.н. / Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України. – Захищена 05.10.2016.

УДК 535.3, 538.958.

315 с.: 4 табл., 121 іл. – Бібліогр.: 440 назв.

Дисертація присвячена експериментальному вивченню взаємодії світла із наночастинками благородних металів за участю локалізованих поверхневих плазмонів та колективних збуджень у складних системах наночастинок, а також із частинками, що володіють локалізованими магнітними властивостями (суперпарамагнетики). Визначено співвідношення між діаметром наночастинок благородних металів та їх альbedo у видимій та близькій інфрачервоній області спектра. Виявлено появу нового типу електромагнітних збуджень у плоскій системі наночастинок срібла, зумовлених взаємодією між локалізованими поверхневими плазмонами у сусідніх наночастинках. Виявлено, що просторовий розподіл інтенсивності розсіяння світла суперпарамагнітними наночастинками залежить від орієнтації площини поляризації світла відносно напрямку зовнішнього магнітного поля.

29.07.17.0474/0516U000881

Різак Іван Михайлович. Теплофізичні властивості та явища перенесення при термо- і фотоструктурних перетвореннях халькогенідних іонних сегнетоелектриків типу гексафосфатів олова та іонних провідників тетраборату літію: Дис. д.ф.-м.н. / Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України. – Захищена 09.11.2016.

УДК УДК 537.226.4.

416 с.: 15 табл., 139 іл. – Бібліогр.: 554 назви.

Дисертація присвячена комплексному вивченню статичних, динамічних і кінетичних властивостей при термофотоструктурних перетвореннях іонних сегнетоелектриків ро-

дини гексаселеногіподифосфату олова та іонного провідника тетраборату літію. Вперше у фізиці конденсованих систем на T-p-y-x-діаграмі іонних сегнетоелектриків (Pb₂Sn_{1-y})₂P₂(SexS_{1-x})₆ встановлено ділянку існування трикритичної точки Ліфшица. Виявлено особливості та встановлено загальні закономірності транспорту заряду, імпульсу і теплоти в халькогенідних сегнетоелектричних напівпровідникових системах зі структурними фазовими переходами та тетраборату літію. Розроблено алгоритм і створено математичне забезпечення для розрахунку густини фононних станів твердих тіл із температурної поведінки теплоємності. На основі ab initio розрахунків статичних і динамічних властивостей іонних провідників тетраборату літію та іонних сегнетоелектриків ти-пу гексатіогіподифосфату олова розроблено мікроскопічну модель ґраткової нестійкості і механізму фототермоструктурних перетворень досліджуваних сполук

29.07.17.0475/0517U000058

Склярчук Валерій Михайлович. Електронні процеси в контактах металу з карбідом кремнія та телуоровмісними сполуками: Дис. д.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 23.12.2016.

УДК 621.315.5.

300 с.: 3 табл., 121 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

Робота присвячена встановленню закономірностей і механізмів протікання фізичних процесів у контактах метал-напівпровідник на основі сполук SiC, CdTe, Cd(Zn)Te, Cd(Mn)Te, Cd(Hg)Te, Hg₃In₂Te₆ у зв'язку з параметрами матеріалів і структур. Для кожного матеріалу встановлено препаративні умови, при яких отримуються випрямляючі структури без "мікроплазмового" пробую, "тунельно-прозорим" діелектричним прошарком і нехтувано малими крайовими ефектами.

29.07.17.0476/0517U000080

Ляшенко Яків Олександрович. Фазові переходи між кінетичними режимами межового тертя: Дис. д.ф.-м.н. /Сумський державний університет. – Захищена 27.01.2017.

УДК 539.62:621.891.

325 с.: 136 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

У дисертації побудовано теорію тертя атомарно-гладких твердих поверхонь, розділених межовим мастилом, плавлення і тверднення якого подано як фазові переходи першого або другого роду. Описано переривчастий режим руху та ефекти пам'яті, пов'язані з релаксаційними процесами. При врахуванні залежності ефективної в'язкості від температури і градієнта швидкості описано статичну силу тертя. Можливий випадок, коли по площі контакту існує доменна структура з рідноподібними і твердоподібними ділянками. При врахуванні пружності контактуючих поверхонь фронт плавлення поширюється від межі контакту до центра системи.

29.07.17.0477/0517U000177

Герасимчук Ігор Вікторович. Нелінійні локалізовані стани в структурованих середовищах: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут магнетизму НАН та МОН України. – Захищена 16.03.2017.

УДК 530.182; 539.2.

237 с.: 1 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

У дисертаційній роботі побудовано теоретичні моделі нелінійних локалізованих станів у структурованих середовищах різної фізичної природи та різного типу, в неоднорідних дефектних середовищах і періодичних структурах. Аналітично описано всі можливі нелінійні стани, локалізовані біля одиночного дефекту (дефектного шару) в ангар-

монічному середовищі у випадках нелінійного дефекту та "комбінованого" дефекту з лінійною та нелінійною складовими. Визначено умови стійкості досліджених локалізованих станів. Знайдено умови локалізації нелінійних спінових хвиль у шаруватих магнітних структурах з плоским магнітним дефектом. Визначено особливості локалізованих станів у системах з однією та двома пастками, що моделюються прямокутними потенціальними ямами, в залежності від лінійності/нелінійності середовищ у потенціальних ямах і в областях поза ними. Встановлено особливості локалізації нелінійних збуджень у несумірних структурах. Визначено характер адсорбції полімерних ланцюжків у системі двох проникних інтерфейсів у рамках наближення середнього поля з урахуванням взаємодії виключеного об'єму у випадках нульової та фіксованої концентрації полімеру на нескінченності, та в системі двох жорстких поверхонь, які є непроникними для полімеру.

29.07.17.0478/0416U004346

Ковальчук Андрій Олегович. Оптичні та електричні властивості полімерного композиту з наночастинками CdS: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України. – Захищена 05.10.2016.

УДК 533.375.5; 538.94.

133 с.: 2 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 93 назви.

В дисертації викладено результати комплексних експериментальних досліджень оптичних та електричних властивостей полімерного композиту CdS/ПВС. Проаналізовано умови синтезу нанокompозиту на основі полівінілового спирту з наночастинками (НЧ) CdS. Встановлено конфігурацію зв'язків між поверхнею НЧ та полімером, що їх оточує. Досліджено оптичні характеристики композиту. Доведено, що введенням НЧ в полімерну матрицю можна збільшувати стійкість матеріалу до шкідливого впливу УФ опромінювання. Вперше спостережена низькотемпературна довготривала фосфоресценція нанокompозиту. Досліджено електричні характеристики нанокompозиту.

29.07.17.0479/0416U004477

Стеценко Максим Олександрович. Ефекти плазмонних резонансних взаємодій в наноструктурованих плівках в модуляційно-поляризаційному представленні: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України. – Захищена 19.10.2016.

УДК 538.95, 535.51, 535.012.2.

166 с.: 2 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

В дисертації викладені результати комплексних досліджень методом модуляційної поляриметрії ефектів плазмонних резонансних взаємодій електромагнітного випромінювання та наноструктурах золота різної конфігурації: суцільні, острівцеві та поруваті плівки Au; наночастинки золота в матриці ПТФЕ; та нанокompозитні плівки SnO₂ та SnS₂. За допомогою досліджень спектральних залежностей поляризаційної різниці та кута ізотропного відбивання зареєстровано наступні типи поверхневого плазмонного резонансу: зі збудженням поверхневого плазмон-поляритону на суцільній плівці та локалізованого поверхневого плазмону двох типів - на наночастинках золота та між ними за рахунок диполь-дипольної взаємодії; отримано оптично-резонансні параметри; представлено метод реєстрації плазмової частоти. В залежності від товщини та морфології продемонстровано перехід від класичного до топологічного розмірного ефекту. В плівках поруватого золота виявлено прояв просторової дисперсії та особливостей диполь-дипольного зв'язування. Вперше детектовано збудження локалізованих поверхневих

плазмонів та поверхневих плазмон-поляритонів в плівках SnS₂ товщиною 50 нм.

29.07.17.0480/0416U004513

Гриценко Іван Анатолійович. Режими ламінарної та турбулентної течії гелію та його ізотопічного розчину при наднизьких температурах:

Дис. к.ф.-м.н. /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна. – Захищена 11.10.2016.

УДК 538.941.

138 с.: 1 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 146 назв.

У дисертації представлені результати експериментальних досліджень кінетичних процесів в рідкому гелії. Вперше знайдено температурну залежність коефіцієнта питомої дисипації енергії потоку в He II при ламінарній течії та запропоновано емпіричний опис такої залежності. Вперше заереєстровано акустичне випромінювання камертона в гелії та описано таке явище моделлю квадрупольного випромінювача. Встановлено, що потужність джерела сигналу впливає на величину критичної швидкості потоку при переході до турбулентної течії. Вперше показано вплив домішки ³He на величину критичної швидкості при додаванні її до ⁴He.

29.07.17.0481/0416U004525

Вдовиченко Георгій Олександрович. Низькотемпературна теплопровідність молекулярних кристалів сформованих з простих циклічних та глобулярних молекул в станах орієнтаційного безладу:

Дис. к.ф.-м.н. /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна. – Захищена 11.10.2016.

УДК 536.24; 536.48.

118 с.: 8 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 122 назви.

Дисертаційна робота присвячена експериментальному дослідженню механізмів переносу тепла в кристалах, сформованих простими циклічними і глобулярними молекулами з конформаційним і орієнтаційним безладом. Виявлено ефект впливу безладу розташування атомів бромів заміщуючих атоми хлору в молекулах хлорометанів, який виражається в посиленні фононного розсіювання в області низьких температур і збільшенні величини вкладу дифузних мод при більш високих температурах. Виявлено, що теплопровідність молекулярних твердих тіл сильно залежить від рівня анізотропії.

29.07.17.0482/0416U004556

Кушлик Маркіян Олегович. Деформаційні процеси та дислокаційна електролюмінесценція в приповерхневих шарах кристалів p-Si:

Дис. к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 53.09; 535.376; 539.37; 548.4; 621.315.592.

152 с.: 3 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

Робота присвячена встановленню механізмів випромінювальної рекомбінації носіїв заряду за участі центрів дислокаційної люмінесценції, а також природи даних центрів та процесів їх перебудови за дії високотемпературного відпалу, зовнішньої пружної та локальної деформації. Спроектовано та виготовлено стабільні світловипромінюючі структури на основі кристалів p-Si в широкому температурному діапазоні та порівняно високою енергетичною ефективністю випромінювання. Запропоновані фізичні механізми перебудови дефектної структури приповерхневих шарів даних кристалів, наслідком яких є підвищення ефективності люмінесценції.

29.07.17.0483/0416U004945

Нікірін Віктор Андрійович. Процеси іонної модифікації та синтезу термохромних плівок

оксиду ванадію та вольфраму: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України. – Захищена 09.11.2016.

УДК 539.213, 539.23+621.793.79; 539.26.

162 с.: 9 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 117 назв.

В роботі представлено результати досліджень процесів, які відбуваються при магнетронному синтезі плівок оксиду ванадію. Визначено фізичні механізми та технологічні умови, які забезпечують утворення певних окисних фаз ванадію. Встановлені фактори, які впливають на величину термохромного ефекту в плівках та їх провідність. Запропоновано новий метод двостадійного синтезу плівок, який дозволяє створювати плівки з різними функціональними властивостями. Тільки аморфні плівки VO_x (1,8 < x < 2,2) з поодинокими нанокристалічними включеннями є придатними для контрольованої кристалізації і модифікації кристалів при подальшому низькотемпературному відпалі. Запропоновано модель, яка описує процеси фазових і структурних перетворень у плівках на різних етапах їх формування. Використовуючи оригінальний метод вдалось синтезувати два типи плівок оксиду ванадію з високими функціональними параметрами: 1) потужним термохромним ефектом (зміна оптичного пропускання в 50 разів) і 2) високим (7к коефіцієнтом опору. Також проведено дослідження структури та електрохромних параметрів плівок WO₃ і NiO. На основі цих плівок створено діючу електрохромну систему, встановлені причини її деградації. Для модифікації плівок використовувались іонна імплантація та відпалі у різних середовищах, що дозволило цілеспрямовано змінювати компонентний склад і оптимізувати технологію створення матеріалів. Показано, що використання іонних рідин у якості електролітів електрохромних пристроїв є перспективним, оскільки це суттєво збільшує термін роботи системи.

29.07.17.0484/0416U005789

Казарінов Юрій Геннадійович. Вплив структурних дефектів і домішок на оптичні і люмінесцентні властивості кристалів магній алюмінієвої шпінелі:

Дис. к.ф.-м.н. /Інститут монокристалів НАН України. – Захищена 14.12.2016.

УДК 548.4:[544.022.3+544.032.6]+538.958.

133 с.: 9 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню впливу концентрації та просторового розподілу структурних дефектів та іонів домішок на оптичні та люмінесцентні властивості кристалів магній алюмінієвої шпінелі. Проведено дослідження зміни концентрації та просторового розподілу дефектів антиструктури в кристалах та кераміці шпінелі в залежності від мольного складу та методів вирощування номінально чистих монокристалів шпінелі. З'ясовано, що дефекти антиструктури формують просторово корельовані пари, які є центрами УФ люмінесценції. Відхилення мольного складу від стехіометричного призводить до зменшення параметру ґратки, що впливає на спектральні характеристики як центрів поглинання, так і центрів люмінесценції. Для кристалів одного складу різні умови формування кристалів спричиняють відмінності в енергетичній глибині пасток, які впливають на кінетичні параметри люмінесценції. Показано, що концентрація дефектів антиструктури зростає при додаванні домішок та під дією опромінення нейтронами. При використанні оптичних виробів із кристалів шпінелі в умовах опромінення можна уникати небажаного погіршення прозорості та/або люмінесценції шляхом підтримання належної температури кристалів.

29.27 Фізика плазми

29.07.17.0485/0517U000050

Рудаков Василь Андрійович. Фізична кон-

цепція термоядерного реактора-стеларатора, заснована на неокласичних транспортних процесах: Дис. д.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 09.12.2016.

УДК 533.9.07.

240 с.: 11 табл., 102 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Дисертація присвячена створенню концепції реактора-стеларатора, фізичні параметри якого формуються в умовах неокласичних транспортних процесів. Запропоновано конструкцію модульної магнітної системи стелараторів, що має властивості, близькі до магнітних систем з безперервними гвинтовими провідниками, та визначено вимоги до точності виготовлення та встановлення елементів магнітної системи. Шляхом числового розв'язку системи рівнянь, яка описує просторово-часову поведінку плазми в реакторі-стелараторі, проведені оптимізаційні розрахунки щодо вибору параметрів різних типів термоядерних реакторів, що працюють на D-T суміші (дослідного, демонстраційного, промислового). Вивчено режими роботи реакторів-стелараторів, які діють на альтернативних D-D і D-3He термоядерних циклах, і досліджені параметри джерела нейтронів, придатного для створення гібридного реактора, що працює на комбінації процесів синтезу-поділу. Показано, що при досить малих величинах гвинтових полів в реакторі-стелараторі він може скласти конкуренцію за вартістю і розмірами реактору-токамаку. Вивчено нейтронно-температурні хвильові процеси в бланкеті термоядерного реактора. Ключові слова: стеларатор, магнітна система, неокласика, термоядерний реактор, реакція що самопідтримується, нейтронно- температурні коливання.

29.07.17.0486/0517U000100

Зиков Олександр Володимирович. Генерація і транспортування іонних потоків в плазмових системах з комбінованими електричними і магнітними полями: Дис. д.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 20.01.2017.

УДК 537.521.7.

312 с.: 1 табл., 184 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженням процесів генерації і транспортування іонних потоків в плазмових системах з комбінованими електричними і магнітними полями, які широко використовуються в технологіях іонно-плазмової обробки поверхні. Вивчені процеси виникнення і інтегральні характеристики газових розрядів в пристроях з комбінованими електричними (постійним, високочастотним, потенціальним, вихровим) і магнітними (постійним, змінним) полями на базі планарного магнетронного розряду в прискорювальному і плазмовому режимах, ВЧ-індукційного розряду, комбінованих індукційно-емнісного і індукційно-магнетронного розрядів. Проведена систематизація процесів генерації і транспортування іонних потоків в плазмових системах з комбінованими ЕН полями на основі дрейфової теорії, визначені загальні параметри подібності і закономірності іонно-плазмових систем на основі фундаментальних положень фізики газового розряду, низькотемпературної плазми і законів збереження частинок, імпульсу і енергії.

29.31 Оптика

29.07.17.0487/0516U000827

Борцагівський Євген Григорович. Мікроскопія ближнього поля та застосування функціоналізованих зондів: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут фізики НАН України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 535.4; 535.51; 535.016; 53.08.

296 с.: 1 табл., 105 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Дисертація присвячена пошукам нових підходів скануючої оптичної мікроскопії ближнього поля. Крім нових концепцій та використання не врахованих досі параметрів світла розглянуті і стандартні підходи, а саме: пошук умов для підсилення локального поля та покращення його локалізації. Останнє досягнуто використанням несиметричних куто- або стрілоподібних апертур. Був також сформульований механізм утворення структури локального поля після субдифракційної апертури в шарі реального металу ненульової товщини. В роботі запропоновано використати поляризацію та запровадити еліпсометричну реєстрацію у вимірах в ближньому полі, що дає додаткову гнучкість та є перспективним методом розділення сигналів від топографії і зміни оптичних властивостей поверхні. Ще одним запропонованим новим підходом є концепція віддаленого зонда, а саме перенос області локалізації поля шаром плазмонного металу з властивостями суперлінзи. Показано, що такий підхід може дати переваги навіть над ситуацією із зондом, розташованим ближче, за відсутності шару металу. В роботі показано, що зміна локального поля впливає на макроскопічні параметри світла, що реєструється. Так, форма спектра пропускання тонких плівок залежить від підкладки, та біля резонансу описується лінією Фано, а не звичною лінією Лоренца, яка є лише граничним випадком. Дослідження молекулярних шарів за допомогою підсиленого зондом комбінаційного розсіювання дало змогу запропонувати концепцію стабільного раманівського зонда на основі функціоналізації, що розширює можливості такої мікроскопії на різноманітні, навіть не оптичні ефекти. Крім розглянутих багатообіцяючих перспектив, показано, що такі функціоналізовані зонди можуть слугувати внутрішнім стандартом в підсиленому зондом комбінаційному розсіюванні, що є першим кроком у перетворенні цього методу на аналітичний. Виявлені в роботі ефекти та взаємодії, а також запропоновані нові концепції дозволяють отримувати нову інформацію, відкривають нові перспективи використання оптики ближнього поля із специфічними функціоналізованими зондами для дослідження різноманітних (не лише оптичних ефектів) з нанометровою роздільною здатністю.

29.07.17.0488/0416U004485

Касянюк Денис Сергійович. Керування фазою та поляризацією світла і транспортування мікро- та наночастинок за допомогою рідкокристалічних структур з топологічними дефектами: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут фізики НАН України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 535.2; 532738; 548-14.

171 с.: 5 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

В роботі досліджується вплив просторового розподілу директора рідкого кристала (РК) в поляризаційних твіст-елементах на структуру світлового поля, а також застосування твіст-елементів для дослідження хіральності матриці РК, топологічних дефектів, періодичного впорядкування та маніпулювання мікро- та наночастинами у РК. Використовуючи рідкокристалічні ?-комірки, було продемонстровано виникнення дислокації хвильового фронту, спричиненої впливом геометричної фази при адіабатичному обертанні площини поляризації світла у режимі Могена. У випадку просторово-залежного кута директора в РК твіст-елементах стан вихідної поляризації стає просторово модульованим, відкриваючи можливість керування фазою та поляризацією світла. Там, де пружні властивості РК спричиняють стрибок кута обертання директора РК на 180°, виникає орієнтаційний (топологічний) дефект - дисклінація. Використовуючи дисклінацію в ?-комірках, вперше було експериментально виміряно надзвичайно великі кроки холестеричної спіралі, що сягають сантиметрового діапазону. Продемон-

стровано лінійну залежність оберненого кроку холестеричної спіралі від концентрації хіральної домішки. Показано, що термо- та фотоіндукована зміна кроку холестеричної спіралі спричинює обертання дисклінації в π -комірках, зсув масиву дисклінацій в поляризаційних ґратках. Продемонстровано, що дисклінації ефективно захоплюють мікро- та наночастинки з об'єму РК. На основі цього ефекту запропоновано новий метод впорядкування мікро- та наночастинок та наступного маніпулювання їх ланцюжками. Створено як одиничний, так і масиви 1D та 2D ланцюжків, складених з мікро- та наночастинок. Продемонстровано можливість обертання, трансляційного переміщення та деформації сформованих ланцюжків частинок за допомогою фотоіндукованої зміни хіральності РК.

29.35 Радіофізика. Фізичні основи електроніки

29.07.17.0489/0516U000811

Логвінов Юрій Федорович. Поширення радіохвиль над збуреною водною поверхнею при малих кутах ковзання: Дис. д.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 13.10.2016.

УДК 538.36:621.371.

299 с.: 25 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

Об'єкт - радіофізичні явища при поширенні радіохвиль, що впливають на амплітудно-фазові характеристики поля в апертурі приймальної антенної системи. Мета - виявлення особливостей поширення радіохвиль в умовах порівнянності висот кореспондуючих пунктів з висотами нерівностей морської поверхні. Визначено основні фізичні механізми розсіяння радіохвиль на збуреній морській поверхні в умовах малих висот кореспондуючих пунктів та малих кутів ковзання. Розроблено метод визначення характеристик електромагнітного поля у цих умовах. Сфера використання - опис поширення радіохвиль над збуреною поверхнею моря при малих кутах ковзання.

29.07.17.0490/0516U000866

Колосков Олександр Валерійович. Електромагнітні прояви низькочастотних процесів у геокосмосі: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова НАН України. – Захищена 03.11.2016.

УДК 537.876.23.

382 с.: 12 табл., 117 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Об'єкт - навколосемне космічне середовище (геокосмос). Мета - розробка оригінальних підходів і методів електромагнітної діагностики низькочастотних процесів у геокосмосі. Запропоновано, розроблено та реалізовано новий підхід застосування глобальних електромагнітних резонаторів Землі в ролі "індикаторів" стану навколосемного плазмового оточення. З його допомогою досліджено низку геокосмічних процесів з використанням даних створеної глобальної мережі Інтернет-керованих радіофізичних установок. Сфера використання - дистанційне зондування навколосемного космічного середовища та фізика геокосмосу.

29.07.17.0491/0416U004339

Носатюк Сергій Олегович. Збудження мод шепчущої галереї в екранованих квазіоптичних діелектричних резонаторах планарним хвилеводом: Дис. к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 13.10.2016.

УДК 621.378; 537.862.

146 с.: 40 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

Об'єкт - екрановані квазіоптичні діелектричні резонатори у режимі збудження мод шепчущої галереї планарним хвилеводом. Мета - пошук нових ефективних способів збудження шепчущої галереї в високодобротних екранованих квазіоптичних діелектричних резонаторах різних форм, а також дослідження електродінамічних характеристик останніх. Отримані високі значення добротності екранованих діелектричних резонаторів шляхом використання планарного хвилевода. Розрізнен спектр коливань екранованих діелектричних резонаторів з його допомогою. Сфера використання - створення пристроїв мм.діапазон довжин хвиль з поліпшеними характеристиками.

29.07.17.0492/0416U004661

Горішня Юлія Вікторівна. Діагностика нижньої іоносфери на основі аналізу твік-атмосфериків: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова НАН України. – Захищена 03.11.2016.

УДК 537.868.4.

130 с.: 6 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 90 назв.

Об'єкт дослідження - процеси в природному електромагнітному резонаторі Земля - іоносфера. Мета - розробка нових методів радіозондування нижньої іоносфери та моніторингу грозової активності, що засновані на вимірюванні ННЧ - ДНЧ полів природного походження. Результати: розвинуті нові методи локації блискавок та визначення концентрації електронів в шарі іоносфери, що віддзеркалює, та його висоти вздовж трас твік-атмосфериків. Галузь використання - радіофізика та фізика іоносфери.

29.07.17.0493/0416U004786

В'юник Володимир Іванович. Методи координатної трансформації у створенні несингулярних анізотропних покриттів, що забезпечують невидимість і мімікрію: Дис. к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 535.326:537.874.

133 с.: 13 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 105 назв.

Об'єкт дослідження - процес розсіяння електромагнітної хвилі на плащах невидимості і мімікрії. Мета - дослідження в рамках трансформаційної оптики впливу схем і параметрів координатних перетворень на характеристики розсіяння плащів невидимості, що представляє інтерес для вирішення проблеми сингулярності їх матеріальних параметрів і розробки пристроїв з новими фізичними властивостями. З використанням підходу трансформаційної оптики запропоновано новий тип несингулярних плащів - плащів мімікрії, що забезпечують покритому ними тілу мімікрію під тіло іншої наперед заданої форми. Запропоновано несингулярний всеракурсний циліндричний плащ-килим невидимості довільного перерізу. Показана можливість значного зниження величини розсіяння електромагнітної хвилі плащем невидимості, розрахованим чисельним методом, шляхом вибору значень функцій-джерел в рівнянні Пуассона.

29.07.17.0494/0416U004787

Хе Ши. Розсіяння електромагнітних хвиль на відокремлених і періодичних хвилевідних неоднорідностях: Дис. к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 04.11.2016.

УДК 537.874.

160 с.: 3 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 146 назв.

Дисертаційна робота присвячена теоретичному й експериментальному дослідженню електродінамічних структур,

які являють собою хвилеводи та їх з'єднання з детермінованими, періодичними ідеально провідними і діелектричними анізотропними одиночними збудженнями. Теоретично та експериментально досліджено поглинання і розсіяння електромагнітного випромінювання дуже тонкими металевими дротинками як у вільному просторі, так і в прямокутному хвилеводі. Отримано експериментальне підтвердження того, що фактори ефективності розсіяння і поглинання електромагнітного випромінювання дуже тонкими металевими дротинками досягають великих значень.

29.37 Акустика

29.07.17.0495/0416U004527

Лисечко Віктор Олегович. Дифракція акустичних хвиль на фрагментах конічних поверхонь: Дис. к.ф.-м.н. /Інститут гідромеханіки НАН України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 534.26.

142 с.: 3 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 129 назв.

Розвинуто метод аналітичної регуляризації для розв'язання задач дифракції плоскої акустичної хвилі на фрагментах м'яких та жорстких конусах з круговими краями при довільному куті опромінення та геометричних параметрах розсіювачів. Отримано нові регуляризовані оператори для розв'язання задач дифракції на м'яких та жорстких кругових дисках та апертурах за довільних кутів опромінення. Вияснено особливості формування акустичних полів дифрагованих на фрагментах конічних поверхонь, від їх геометричних параметрів та кутів опромінення у широкому частотному діапазоні, включаючи резонансу, перехідну та область геометричної акустики.

30 МЕХАНІКА

30.15 Загальна механіка

30.07.17.0496/0516U000840

Крутий Юрій Сергійович. Розробка методу розв'язання задач стійкості і коливань деформованих систем зі змінними неперервними параметрами: Дис. д.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 539.3+534.1.

272 с.: 33 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Розроблено новий аналітичний метод розрахунку механічних систем з неперервними змінними параметрами. Метод базується на точних розв'язках відповідних диференціальних рівнянь зі змінними коефіцієнтами. Розглянуто питання стійкості стрижнів за різних граничних умов, коли жорсткість є неперервною змінною функцією. Отримано розв'язки для вільних і вимушених поздовжніх і поперечних коливань стрижнів з довільною неперервною змінною жорсткістю і довільною неперервно розподіленою масою. Досліджено вільні коливання пластин, що лежать на змінній пружній основі, яка задана моделлю Вінклера.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.07.17.0497/0516U000858

Гребенюк Сергій Миколайович. Напружено-деформований стан просторових конструкцій на основі гомогенізації волокнистих композитів: Дис. д.т.н. /Запорізький національний технічний університет. – Захищена 25.10.2016.

УДК 539.3.

319 с.: 10 табл., 107 іл. – Бібліогр.: 341 назва.

Об'єкт дослідження - процеси деформування волокнистих композиційних матеріалів та конструкцій на їх

основі. Предмет дослідження - компоненти напружено-деформованого стану волокнистих композиційних матеріалів та конструкцій із них. Методи дослідження - для визначення ефективних пружних характеристик волокнистого композиційного матеріалу та напружено-деформованого стану конструкцій із композитів використовувались як аналітичні методи розв'язання крайових задач, так і модифікований метод скінченних елементів. Метою роботи є розв'язання проблеми визначення напружено-деформованого стану просторових конструкцій із волокнистих композиційних матеріалів на основі вдосконалення моделей пружних сталей та розробки ефективних чисельних підходів до розв'язання крайових задач механіки деформованого твердого тіла. Отримані результати: на основі аналітичних розв'язків методом представницького об'ємного елемента отримані співвідношення для ефективних пружних сталей композита з транслопними матрицею і волокном. Побудована матриця жорсткості паралелепіпедного скінченного елемента на основі моментної схеми, яка враховує особливості просторової орієнтації волокон. Описано підхід до розв'язку геометрично нелінійної задачі за допомогою модифікованого методу Ньютона-Канторовича. Запропоновані підходи використано при створенні пакету прикладних програм. Визначено напружено-деформований стан гумовокордних віброізоляторів та автомобільної шини, а також головного обтічника ракетносія. Впроваджено на ДП КВ "Південне" та в Інституті геотехнічної механіки імені М.Полякова НАН України. Галузь застосування - машинобудування.

30.07.17.0498/0516U000869

Скосаренко Юрій Валентинович. Динаміка та стійкість оболонок нульової гауссової кривини з конструктивними особливостями:

Дис. д.т.н. /Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка НАНУ. – Захищена 08.11.2016.

УДК 539.3.

325 с.: 21 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 411 назва.

В дисертаційній роботі в лінійній постановці розроблена методика розв'язку задач стійкості і динаміки оболонкових систем з конструктивними особливостями, а саме ребристих циліндричних і зрізаних конічних оболонок, з'єднаних з пружними або жорсткими одномірними елементами (консолями) з масами, прямокутними пластинами, які приєднуються до оболонки однією чи двома протилежними кромками, та оболонок, які взаємодіють з пружною основою. Задачі динаміки включають в себе задачі про власні коливання і задачі про напружено-деформований стан оболонок при дії розподілених і локальних динамічних сил.

30.07.17.0499/0517U000182

Турчин Ігор Миколайович. Метод поліномів Лагерра в нестационарних задачах термопружності та пружності шаруватих тіл:

Дис. д.ф.-м.н. /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України. – Захищена 28.02.2017.

УДК 539.3.

278 с.: 5 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 380 назв.

Робота стосується аналітично-числового дослідження нестационарних двовимірних термонапружених та напружено-деформованих станів, а також розподілу температур в ізотропних термопружних стратифікованих тілах, зумовлених змінюваними в часі зовнішніми тепловими та силовими навантаженнями у тому числі мішаними. Для цього в роботі розроблено високоефективний метод побудови розв'язків квазістатичних задач термопружності та динамічних задач теорії пружності структурно-неоднорідних тіл, який дає змогу здійснювати достовірний та точний розра-

хунок нестационарних фізико-механічних полів в кусково-однорідних тілах і середовищах та оптимізувати конструкції чи зовнішні впливи.

30.07.17.0500/0416U004369

Єщенко Віктор Олексійович. Напружено-деформований стан біомеханічних систем металоостеосинтезу: Дис. к.т.н./Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 31.10.2016.

УДК 539.37 : 612.76.

234 с.: 25 табл., 110 іл. – Бібліогр.: 519 назв.

З використанням інформаційних технологій і систем СТ/CAD/CAE комп'ютерної томографії та інженерного аналізу розроблено та вивчено моделі неоднорідних анізотропних деформівних середовищ біомеханічних систем. Вперше розроблено метод обчислення параметрів функціональної надійності БМС з конструкціями металоостеосинтезу та імплантатами. На основі оцінок головних показників граничного стану БМС проведено оцінки параметрів функціональної надійності БМС "нижня кінцівка з переломом і зовнішнім апаратом фіксації кісткових уламків" при транспортуванні постраждалих санітарним колісним засобом, БМС колінного суглобу при втраті жорсткості зв'язок наколінка і двох типах дисплазії стегнової кістки, БМС нижньої щелепи з переломом і конструкцією остеосинтезу і БМС "щелепа - зубний моноблочний імплант - супраконструкція" при функціональному навантаженні. Розроблено алгоритм і програмне забезпечення "Chitach" для аналізу площ контактних поверхонь і величин градієнтів контактних тисків (авторське свідоцтво № 49485; заявл. 14.03.2012; зареєстр. 18.05.2012). Результати роботи застосовуються в обґрунтуванні достовірності стратегії планування хірургічного втручання для відновлення функціональності БМС людського тіла в провідних медичних закладах міста Києва. Ключові слова: моделі деформівних тіл біологічного походження, біомеханічна система металоостеосинтезу, напружено-деформований стан, кісткова тканина, хрящі, зв'язки, функціональне навантаження, СТ, CAD, CAE інформаційні технології, обчислювальний експеримент.

30.07.17.0501/0416U004866

Крицький Володимир Борисович. Чисельне моделювання динаміки захисних оболонок атомних електростанцій при короткочасних навантаженнях: Дис. к.т.н./Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка НАНУ. – Захищена 08.11.2016.

УДК 539.3;624.042.

142 с.: 3 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Дисертація присвячена застосуванню методу скінчених елементів і програмного засобу "ДИПРОС" ("Динамика і прочність оболоночних систем") для аналізу динамічної поведінки залізобетонної захисної оболонки (ЗО) енергоблоку АЕС при спільній дії стрибка внутрішнього тиску, обумовленого аварією в реакторному відділенні, і сейсмічного впливу від проектного землетрусу. На основі модального аналізу і подальшого чисельного рішення рівнянь руху ЗО визначено напружено-деформований стан конструкцій споруди в післяаварійний період. Показано, що максимальна інтенсивність напружень в герметизуючому сталевому облицюванні (ГСО) ЗО не перевищує межу плинності матеріалу ГСО. Тобто зберігається цілісність ГСО, ЗО залишається працездатною й забезпечує дотримання вимог з радіаційної безпеки.

30.07.17.0502/0416U004982

Магюхін Антон Юрійович. Моделювання

процесів пластичної формозміни товстостінних порожнистих тіл обертання з використанням гармонійних функцій: Дис. к.т.н./Запорізький національний технічний університет. – Захищена 22.11.2016.

УДК 539.3:51.001.2.

176 с.: 3 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 128 назв.

Об'єкт дослідження - процес пластичної формозміни в умовах вісесиметричного неоднорідного напружено-деформованого стану тіл. Предмет дослідження - неоднорідний напружено-деформований стан тіл в умовах вісесиметричного навантаження. Мета дослідження - розробка математичної моделі на базі замкненого рішення задачі теорії пластичності, в умовах вісесиметричного навантаження для забезпечення достовірності та надійності результату в умовах неоднорідної пластичної формозміни. Методи дослідження: теоретичний аналіз напружено-деформованого стану металу базувався на методи гармонійних функцій. Двонзонний і однозонний осередки деформації, граничні умови задачі досліджувалися експериментальним шляхом осадки товстостінної кільцевої заготовки на пресі. Для оцінки достовірності отриманих результатів рішення задачі порівнювалися з експериментальними і теоретичними даними інших авторів. Отримані результати - запропоновано математичну модель зміцнювального пластичного середовища в умовах вісесиметричного напруженого стану, яка дозволяє враховувати як технологічні параметри пластичної формозміни (коефіцієнт тертя, фактор форми, внутрішній і зовнішній підпір), так і кінематичні параметри осередку деформації (швидкість деформації, ступінь деформації і температура). Наведено рішення прикладних задач теорії пластичності з визначення нормальних і дотичних напружень, як на контакті, так і в об'ємі деформованої заготовки, при одно- і двонзонній течії металу. Проведено дослідження методом скінчених елементів на базі програмного продукту ANSYS/LS-DYNA. Методика розв'язування вісесиметричної задачі теорії пластичності при осаді порожнистих циліндричних виробів була впроваджена на АТ "Мотор Січ".

31 ХІМІЯ

31.15 Фізична хімія

31.07.17.0503/0516U000883

Горбачук Микола Петрович. Термодинамічні властивості силіцидів та германідів рідкісноземельних металів: Дис. д.х.н./Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 17.11.2016.

УДК 536.631.722:281.289.65.

366 с.: 122 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Дисертація присвячена експериментальному дослідженню термодинамічних властивостей силіцидів і германідів лантанодів складу Ln₅X₃, LnX, LnX₂-n в широкому інтервалі температур, встановленню закономірностей зміни цих властивостей в ізоформульних рядах і в залежності від вмісту неметалу в сполуці. Вперше проведено експериментальне дослідження теплоємності та ентальпії 29 силіцидів і германідів лантанодів в широкій області температур, визначено температури, ентальпії та ентропії фазових перетворень в них. На основі встановлених закономірностей розраховано термодинамічні характеристики для 42 експериментально недосліджених сполук.

31.07.17.0504/0416U004358

Крикля Людмила Сергіївна. Фазові рівноваги в подвійних і потрійних системах гашфенію з тугоплавкими металами групи Пла-

Тини: Дис. к.х.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича. – Захищена 03.11.2016.

УДК 541.1:669.017.1:[669.297'236 + 669.297'235 + 669.237'233 + 669.297'232 + 669.297'236'232 + 669.297'236'235].

270 с.: 43 табл., 92 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Комплексом методів фізико-хімічного аналізу досліджено подвійні Hf-Ru, Hf-Rh, Hf-Os, Hf-Ir та вперше - потрійні Hf-Ru-Ir, Hf-Ru-Rh системи в повному інтервалі концентрацій. Поглиблено аналіз закономірностей будови діаграм стану даних систем. Вперше здійснено прогноз будови діаграм стану четверних систем за участю гафнію і тугоплавких металів групи Платини та обмежуючих потрійних систем Ru-Os-Rh, Ru-Os-Ir, Rh-Os-Ir і Ru-Rh-Ir; висловлено припущення щодо характеру фазових рівноваг в споріднених четверних системах з цирконієм і титаном.

31.07.17.0505/0416U004483

Заїкіна Олександра Вікторівна. Фазові рівноваги в потрійних системах Al-Ti-Pd та Al-Ti-Pt: Дис. к.х.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 541.1:669.017:[669'295'234+669.71'295'231].

222 с.: 27 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Комплексом методів фізико-хімічного аналізу досліджено фазові рівноваги в потрійних системах Al-Ti-Pd та Al-Ti-Pt в області складів від 0 до 50% (ат.) Рп при високих температурах. Вперше побудовано проекції поверхонь солідуса та ліквідуса, діаграми плавкості та реакційні схеми за Шайлем, ізотермічні перерізи при 1100 С для обох систем, а також при 930 С для системи Al-Ti-Pd. Підтверджено існування в обох системах відомих з літератури трьох потрійних фаз - tau1, tau2 та tau3. В системі Al-AlPt-TiPt-Ti вперше, на додаток до трьох уже відомих, знайдено вісім потрійних сполук: tau4, tau5, tau6, tau7, tau8, tau9, tau10 та tau11. Вперше ідентифіковано структуру фаз tau4, tau5 та tau6. Проведено порівняльний аналіз власних експериментальних та літературних даних стосовно особливостей фазоутворення в системах Al-Ti-dMVIII (де dMVIII = Fe, Co, Ni, Ru, Rh, Pd, Os, Ir, Pt).

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.07.17.0506/0416U004505

Данилюк Ірина Вікторівна. Фазові рівноваги та властивості проміжних фаз квазіпотрійних систем на основі Ag₂X, ВІІІ₂X₃, R₂X₃ (ВІІІ - Ga, In; R - Y, La, Pr, Tb, Ho, Er; X - S, Se): Дис. к.х.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 546.57:548.55(043.5).

180 с.: 25 табл., 92 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

Вперше досліджено фазові рівноваги у квазіпотрійних системах Ag₂X-Ga₂X₃-In₂X₃ (X - S, Se) та La₂S₃-Er₂S₃-Ga₂S₃. Побудовано 8 діаграм стану квазібінарних систем, 14 політермічних перерізів, три ізотермічні перерізи (820, 870 K) та дві проекції поверхонь ліквідусу на концентраційний трикутник. Визначені області первинної кристалізації фаз, типи і координати нон- і моноваріантних рівноваг. Встановлені межі твердих розчинів на основі бінарних, тернарних та тетрарних фаз. Досліджена кристалічна структура твердих розчинів на основі 2Т AgIn₅Se₈. Встановлено існування нової тетрарної фази La₁,59Er₁,41Ga₁,67S₇ та її аналогів La₁,86Tb₁,14Ga₁,67S₇, Pr₂,48Tb₀,52Ga₁,67S₇, La₁,5Y₁,5Ga₁,67S₇, Pr₁,5Ho₁,5Ga₁,67S₇, що кристалізуються в гексагональній сингонії, пр. гр. P6₃, структурний

тип Ce₃Al₁₁,67S₇. Вперше отримано монокристали фаз (Ga₀,55In₀,45)2S₃, (Ga₀,6In₀,4)2Se₃ та леговані ербієм, досліджені їх властивості. Вперше отримані стекла системи La₂S₃-Er₂S₃-Ga₂S₃ та досліджені їх фотолюмінесцентні властивості.

31.19 Аналітична хімія

31.07.17.0507/0416U004462

Єдаменко Дар'я Вікторівна. Розділення і визначення біологічно активних органічних речовин методом тонкошарової хроматографії з використанням міцелярних рухомих фаз:

Дис. к.х.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 543 [544.943.3: 54.061: 54.062+544.1: 544-415: 415.3]+543.64.

163 с.: 16 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертаційна робота присвячена пошуку можливостей застосування РФ на основі міцелярних розчинів ПАР у ТПХ з полярною стаціонарною фазою (силікагель). Досліджено розділення 4 групи біологічно активних речовин. Виявлено, що найбільш придатною для створення міцелярних рухомих фаз для висхідної ТПХ на силікагелі є неіоногенна ПАР Твін-80 у вигляді індивідуальних розчинів або з додаванням спиртів-модифікаторів чи катіонної ПАР ЦПХ.

31.21 Органічна хімія

31.07.17.0508/0517U000071

Назаренко Костянтин Геннадійович. Циклічні амідини, енаміни та похідні 2-хлор-1,4-бензотіазин-3-ону в синтезі поліядерних гетероциклічних систем і омега-гетероарилалкіламінів: Дис. д.х.н. /Інститут органічної хімії НАН України. – Захищена 26.01.2017.

УДК 547.46'054.6 + 547.781.1 + 547.831.78 + 547.785.5 + 547.642.

285 с.: 35 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

Дисертація присвячена розробці наукової методології синтезу поліядерних гетероциклічних систем з високим ступенем насиченості, омега-гетероарилалкіламінів та спірогетероциклів, що базується на використанні похідних лактамів та близьких до них насичених бензозанельованих гетероциклів. Створено нові методи синтезу циклоалкіланельованих 1,3-діазгетероциклівта поліядерних імідазолвісних гетероциклічних систем шляхом внутрішньомолекулярної циклізації о-галогензаміщених N-арил(гетероарил)амідинів. Запропонована нова стратегія синтезу омега-гетероарилалкіламінів, яка включає активацію циклічних енамінів з наступною рециклізацію отриманих інтермедіатів

31.07.17.0509/0517U000156

Михайлюк Павло Костянтинівич. Флуоровмісні амінокислоти, аміни та діазоалкани:

Дис. д.х.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 07.03.2017.

УДК 541.221+547.466+547.233+547.556.7.

360 с.: 26 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 440 назв.

Вперше проведено дизайн та синтезовано серію флуоровмісних моно- та біциклічних конформаційно обмежених амінокислот як міток 19F ЯМР для заміни залишків природних амінокислот. Вперше розроблено надійну процедуру двохетапного мультиграмового одержання трьох ізомерних C-(2,2,2-трифлуоретил)анілінів і практичний загальний підхід до ізомерних (3,3,3-трифлуоропропіл)анілінів. Вперше

показано, що генерування *in situ* ряду діазоalkanів з подальшим введенням в реакцію з алкенами/алкінами є ефективним способом одержання цінних піразолів та піразолінів з різними флуоромісними замісниками.

31.27 Біологічна хімія

31.07.17.0510/0517U000107

Грабовський Степан Стефанович. Адаптогенний вплив біологічно активних речовин препарату селезінки за умов стресу тварин перед забоем: Дис. д.б.н. /Інститут біології тварин НААН України. – Захищена 30.01.2017.

УДК 636-092.9:612.176:57.017:577.12.

368 с.: 54 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 741 назва.

Об'єкт - метаболічні процеси і функціональний стан клітин імунної системи в організмі лабораторних і сільськогосподарських тварин за умов стресу перед забоем та впливу препарату адаптогенної дії. Мета - з'ясувати вплив біологічно активних речовин препарату селезінки на енантіостаз, імунну функцію організму лабораторних і сільськогосподарських тварин за умов стресу перед забоем та отримати ефективний препарат адаптогенної дії проти стресу, який виникає у тварин у передзабійний період. Методи: біохімічні, імунологічні, цитологічні, гістологічні, морфологічні, фізико-хімічні, зоотехнічні, статистичні. Новизна: Уперше отримано дані про особливості передзабійного стану лабораторних і сільськогосподарських тварин, а також про антистресову та імуностимулювальну дію одержаного із селезінки свині препарату "Сплінактив". Мас-спектрометричним аналізом ідентифіковано речовини цього препарату: поліаміни, аргінін, із фосфоліпідів найбільше фосфатидилхоліну, які діють як імуностимулятори та антистресори для тварин перед їх забоем. З'ясовано вплив біологічно активних речовин препарату, які зменшують негативні наслідки стресу перед забоем тварин, на окремі біохімічні показники крові та функціональні показники імунного статусу в організмі різних видів тварин за умов передзабійного стресу. Рівень кортизолу в плазмі крові щурів змінювався залежно від порядку взяття тварин із кліток: зріс у 5 разів у щурів, яких брали з кліток п'ятими з кожної групи порівняно з тваринами, яких брали з кліток першими; у щурів, яких брали з кліток четвертими та п'ятими з кожної групи, рівень кортизолу вірогідно підвищився у 1,5 разу. Рівень адренкортикотропного гормону в плазмі крові бугайців перед постановкою на дослід був нижчим від рівня гормону до транспортування бугайців на м'ясокомбінат (через 5 діб від початку роботи з тваринами). Уперше встановлено, що бугайці перед транспортуванням зазнавали більшого стресу, ніж перед постановкою на дослід. Уперше з'ясовано, що використання препарату селезінки перед забоем самиць щурів знижує рівень апоптозу спленоцитів їх селезінки, у самців, навпаки, підвищує рівень апоптичних клітин селезінки.

31.07.17.0511/0416U004400

Кузнецова Мар'яна Юріївна. Метаболічні реакції організму за дії екстракту лушпиння квасолі звичайної (*Phaseolus vulgaris*) в умовах розвитку цукрового діабету 1 типу: Дис. к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК 615.322: 616.379-008.64.

160 с.: 6 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Дисертація присвячена дослідженню впливу екстракту лушпиння квасолі звичайної (*Phaseolus vulgaris*) на метаболічні реакції організму за стрептозоточин-індукованого цукрового діабету 1 типу у щурів. Показано, що довготривале введення екстракту підвищує толерантність тканин до

глюкози, а також проявляє виражену гіпоглікемічну дію, не пов'язану з інсулінотропними властивостями екстракту у щурів за ЦД 1 типу. Споживання екстракту лушпиння *P. vulgaris* призводило до зростання кількості глюкози, за своєю ізольованою гемідіафрагмою та зростання відносно-го вмісту GLUT-4 у м'язовій тканині щурів. Застосування досліджуваного екстракту підвищувало глікогенсинтазну активність у клітинах м'язової тканини та гексокіназну активність у клітинах печінки щурів за ЦД 1 типу, що свідчить про можливий безпосередній вплив фітокомпонентів *P. vulgaris* на перебіг інсулінозалежних процесів у клітинах-мішенях гормону за умов порушень його продукції бета-клітинами підшлункової залози за ЦД 1 типу. Введення екстракту лушпиння *P. vulgaris* впродовж 28 діб щурам з ЦД 1 типу, призводило до нормалізації стану системи антиоксидантного захисту та виявляло позитивний вплив на імунні процеси. Ключові слова: цукровий діабет 1 типу, сухий екстракт *Phaseolus vulgaris*, вуглеводний обмін, окиснювальний стрес, імунні процеси.

31.07.17.0512/0416U004820

Зайцева Ольга Володимирівна. Особливості розвитку і корегування оксидативно-нітрозативного стресу за експериментально-го остеопорозу: Дис. к.б.н. /Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ. – Захищена 28.11.2016.

УДК 577.121.9+612.062-112: 616.71.

136 с.: 9 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Об'єкт: процеси розвитку оксидативно-нітрозативного стресу, стан мінерального обміну та кісткової тканини за умов аліментарного остеопорозу та посиленої продукції нітроген (II) оксиду, індукованої вакциною БЦЖ. Мета: з'ясувати ступінь розвитку окисних процесів, стан мінерального обміну і структурно-функціональної організації кісткової тканини за умов аліментарного остеопорозу у щурів, викликаного недостатнім забезпеченням вітаміном D3 та вплив вакцини БЦЖ, як індуктора посиленої ендогенної продукції NO, на перебіг виявлених порушень. Методи: біохімічні (спектрофотометрія, хроматографія, радіоізотопний аналіз та ін.), фізико-хімічні (рентгенографія, ЕПР-спектроскопія), остеометричні, імунохімічні (ELISA), методи світлової мікроскопії та протокової цитофлуориметрії, статистичні методи. Показано, що недостатнє забезпечення організму вітаміном D3 призводить до значних порушень у структурі скелету щурів та розвитку аліментарної форми остеопорозу. Разом з цим посилюються процеси окисної модифікації протеїнів, пероксидного окиснення ліпідів та послаблюється антиоксидантний захист організму. Виявлено суттєві порушення у мінеральному обміні та структурі позаклітинного матриксу, зокрема спостерігали зниження стабільності мінерального та органічного компонентів кісткової тканини за аліментарного остеопорозу. З'ясовано, що введення вакцини БЦЖ суттєво активує ендогенний синтез нітроген оксиду, однак не впливає на окисні процеси в організмі щурів, які реалізуються за аліментарного остеопорозу. Додаткове введення вакцини БЦЖ щурам з аліментарним остеопорозом призводить до стабілізації колагену кісткової тканини, утримання у ній мінеральних компонентів та зниження активності процесів резорбції. Отримані результати свідчать про можливість часткового корегування вакциною БЦЖ процесів у кістковій тканині, які реалізуються за аліментарного вітамін-D3 дефіцитного остеопорозу

34 БІОЛОГІЯ

34.01 Загальні питання біології

34.07.17.0513/0416U004821

Дрозд Петро Юрійович. Академік АН СРСР

Є.М. Лавренко - вчений, педагог, організатор вітчизняної ботанічної науки (20-80-ті рр. XX ст.): Дис. к.і.н. /Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 581.9+502.13]:001.891:378.2.
220 с. – Бібліогр.: 300 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню життя та діяльності видатного вченого-геоботаніка академіка АН СРСР Євгена Михайловича Лавренка (1900-1987). Для поглиблення історико-аналітичного дослідження здійснено періодизацію життя і творчої діяльності вченого.

34.03 Теоретична біологія

34.07.17.0514/0416U005541

Кузнецова Вікторія Геннадіївна. Отримання кріоекстрактів з ембріонів курей та їх біологічна дія у щурів з експериментальним токсичним гепатитом: Дис. к.б.н. /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України. – Захищена 22.11.2016.

УДК 636.521.58:612.646:616.15:636.028.
137 с.: 22 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Об'єкт дослідження - Біологічна дія кріоекстрактів з ембріонів курей у тварин з експериментальним гепатитом. Мета - Отримання кріоекстрактів з ембріонів курей, дослідження їх складу та біологічної дії при експериментальному гепатиті у щурів. Методи дослідження: кріобіологічні, біохімічні, гістологічні, морфологічні, статистичний аналіз. Застосування кріоекстрактів з ембріонів курей у щурів з експериментальним гепатитом підвищувало виживаність експериментальних тварин, сприяло нормалізації клінічних, біохімічних і гематологічних показників, стимулювало процеси репарації uszkodженої печінки та гальмувало патологічний процес. Введення кріоекстракту щурам з тетраклорметановим гепатитом сприяло зниженню активності ферментів АлАТ в 1,7 рази та АсАТ в 1,6 разів відповідно. Гістологічне дослідження печінки щурів з хронічним токсичним гепатитом показало, що введення експериментальним тваринам кріоекстракту сприяло активації відновних процесів в органі. Встановлено позитивний вплив кріоекстракту на селезінку щурів з експериментальним гепатитом. Показано, що екстракти з ембріонів курей здатні відновлювати лейкопоз у мишей з експериментальною лейкопенією.

34.17 Біофізика

34.07.17.0515/0416U004737

Коченов Артем Веніамінович. Збудливість гладеньком'язової клітини: вплив співвідношення іонотропних і метаботропних механізмів (модельні дослідження): Дис. к.б.н. /Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України. – Захищена 15.11.2016.

УДК 577.3: 51-76.
170 с.: 24 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертацію присвячено виявленню ролі співвідношення іонотропних та метаботропних механізмів, які лежать в основі збудливості гладеньком'язових клітин детрузора сечового міхура (ГМК ДСМ). Встановлено: 1) величина результируючої відповіді ГМК ДСМ на дію парасимпатичних стимулів характерним чином залежить від співвідношення інтенсивностей іонотропного і метаботропного компонентів таких стимулів; 2) струми через Ca^{2+} -залежні хлорні канали, які є кінцевою ланкою метаботропного шляху, в значній мірі визначають парасимпатичне збудження ГМК ДСМ. Показано: 1) можливість компенсації послабленої відповіді клітини на парасимпатичний стимул в умовах дефіциту м-

холінорецепторів за рахунок стимуляції іонотропних P2X-рецепторних каналів; 2) зниження порогу збудження при збільшенні провідності P2X-рецепторних каналів, що імітує дію пуриноміметиків; 3) складний, двофазний процес відновлення амплітуди ПД пов'язаний з інактивацією кальцієвих каналів, зменшенням їх рушійного потенціалу, параметрами механізмів екструзії Ca^{2+} . Запропоновано шляхи оптимізації існуючих протоколів електростимуляції, які застосовуються при реабілітації пацієнтів з патологіями нижніх сечовивідних шляхів.

34.19 Цитологія

34.07.17.0516/0416U004506

Свеженцева Ілона Олександрівна. Морфофункціональна характеристика клітин еритроїдної та гранулоцито-макрофагальної ланок гемопоєзу пацієнтів з хронічною мієлоїдною лейкемією у культурі клітин in vitro та in vivo при терапії інгібіторами тирозинкіназ: Дис. к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 02.11.2016.

УДК 576.3:616.155.392]:577.112.387](043.3).
188 с.: 15 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 217 назв.

Встановлення критеріїв оцінки ефективності впливу препаратів таргетної терапії на клітини лейкемічного клоно при хронічній мієлоїдній лейкемії (ХМЛ) є актуальною проблемою сучасної гематології, клітинної біології та медицини. У роботі досліджено здатність еритроїдних та гранулоцито-макрофагальних клітин-попередників формувати клітинні агрегати у напіврідкому середовищі. Для встановлення чутливості клітин лейкемічного клоно до розчинних факторів нормального мікрооточення здійснено культивування клітин-попередників еритропоєзу та гранулоцитопоєзу у культурі дифузійних камер in vivo. Встановлено, що з набуттям стійкості до ГТК клітини лейкемічного клоно характеризуються підвищеною проліферативною активністю незалежно від розчинних факторів мікрооточення, а також наявності у культуральному середовищі гранулоцитомакрофагального фактора та еритропоєтину. Виявлено, що попередня терапія хіміотерапевтичними препаратами негативно впливає на подальшу відповідь клітин лейкемічного клоно на ГТК, ймовірно за рахунок накопичення додаткових генетичних аномалій, що сприяють нечутливості до препаратів. Достовірно підтверджено прогностичне значення функціональної активності клітин кісткового мозку пацієнта при її порівнянні з визнаним прогностичним фактором - індексом Сокала.

34.07.17.0517/0416U004793

Марченко Оксана Миколаївна. Морфологічна та імуноцитохімічна ідентифікація клітин сперми в об'єктах судово-біологічної експертизи: Дис. к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 23.11.2016.

УДК 57: 576 [576.08] + 57.03 [57.033].
116 с.: 14 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню впливу основних факторів навколишнього середовища (температури, відносної вологості, рН) на збереження клітин сперми в об'єктах судово-біологічної експертизи. Встановлено, що при відсутності контакту речового доказу із сторонніми речовинами клітини сперми зберігаються цілими в значній кількості протягом щонайменше 3 діб, а при зниженій температурі (+10°C і нижче) - протягом 3 тижнів. Показано, що при дії речовин, рН яких є відмінним від рН сперми, вірогідність збереження цілісності сперматозоїдів знижується. При цьому речовини з кислим рН мають менш згубну дію на стру-

ктуру сперматозоїдів порівняно з лужними, а найбільш згубними є крайні значення рН. Встановлено, що термін збереження цілісності клітин сперми обернено залежить від температури та вологості при всіх значеннях рН. При аналізі впливу сторонніх речовин, встановлено, що найбільш шкідливу дію на клітини сперми має пральний порошок, а найменш згубну - розчин господарського мила та напій "Coca-Cola". Розроблено схему проведення судово-біологічного дослідження сперми залежно від давності скоєння злочину та умов збереження зразка сперми.

34.23 Генетика

34.07.17.0518/0516U000891

Ільенко Ірина Миколаївна. Генна регуляція апоптозу, проліферації та старіння імункомпетентних клітин людини у ранньому та віддаленому періодах після опромінення:

Дис. д.б.н. /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України". – Захищена 08.11.2016.

УДК УДК: 576.32/.36:576.385+577.24:616-001.28.

311 с.: 31 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 414 назви.

У дисертаційній роботі розроблено та обґрунтовано концепцію модифікуючого впливу іонізуючого випромінювання на генну регуляцію апоптозу, проліферації та старіння імункомпетентних клітин периферичної крові УЛНА на ЧАЕС 1986-1987 рр. у віддаленому періоді після опромінення у широкому діапазоні доз та працівників об'єкта "Укриття" у ранньому періоді після опромінення у межах професійних лімітів. Згідно із запропонованою концепцією основу розвитку імунологічної недостатності та підвищення ризику клітинної трансформації віддаленого періоду після опромінення складають пов'язані з дозою порушення механізмів генної регуляції основних гомеостатичних систем клітини, які полягають у дисбалансі експресії про- та антиапоптотичних генів та незавершеності процесу апоптозу у дозовому інтервалі понад 500 мЗв; клітинному старінні та TERT пов'язаному ризику трансформації імункомпетентних клітин за посередництвом TP53-опосередкованої регуляції; порушеннях циклін-кіназної регуляції клітинного циклу, диференціювання та сигнальної трансдукції; збереженні радіогенних мутацій TCR та порушеннях генної експресії в ефекторних субпопуляціях лімфоцитів (CD16+CD57+, HLA-DR+). У ранньому періоді після опромінення у межах професійних лімітів до 20 мЗв встановлено активацію захисно-компенсаторних процесів у комплексі з проявами радіаційного старіння імункомпетентних клітин за рахунок підвищеної інтенсивності апоптозу, порушень генної регуляції теломеро-теломеразного комплексу та гіперекспресії антигенів пов'язаних із протівірусним імунітетом та протипухлинним наглядом.

34.27 Мікробіологія

34.07.17.0519/0416U004939

Скорход Ірина Олександрівна. Антиоксидантні властивості *Bacillus subtilis* IMB В-7023 - компонента комплексного бактеріального препарату Азогран: Дис. к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 23.11.2016.

УДК 579.852.11+66.094.3.097.8+547.56+620.3.

140 с.: 19 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

У представлений дисертаційній роботі вперше досліджено антиоксидантні і антирадикальні властивості *Bacillus subtilis* IMB В-7023 - компонента комплексного бактеріального препарату Азогран та його роль в антистрессовому захисті зернових культур. Встановлено, що антиоксидантний

комплекс культурального середовища *B. subtilis* IMB В-7023 характеризується високими показниками відновлювальної здатності та антирадикальної активності по відношенню до ОН та 2,2-діфеніл-1-пкірилгідразил радикалу. Показано, що низькі дози нано-SiO₂ (0,01 – 0,05 г/л) спричиняли помірний прооксидантний ефект на антиоксидантні властивості культурального середовища *B. subtilis* IMB В-7023. За високого вмісту наноматеріалу (1 г/л) в поживному середовищі антиоксидантна активність, активність перехоплення ОН, відновлювальна здатність та позаклітинна пероксидазна активність знижувались. Виявлено різноспрямовану дію часточок вермикуліту (1,5 – 5 г/л) на антиоксидантні властивості культурального середовища *B. subtilis* IMB В-7023. Встановлено, що досліджені штами бактерій роду *Bacillus* в поживному середовищі з желатиною і мальтозою продукували значні кількості сполук фенольної природи. За допомогою квантово-хімічної програми Gaussian 09W встановлено, що доміантними антиоксидантними механізмами 4-гідроксифенілоцтової кислоти є механізм одноелектронного перенесення та електронно-донорний механізм, який супроводжується відщепленням протону. Виявлено, що культуральне середовище *B. subtilis* IMB В-7023 забезпечувало антиоксидантну дію на насіння зернових культур за впливу перексиду водню.

34.07.17.0520/0416U004940

Гладка Галина Василівна. Екофізіологічні особливості та таксономічне положення мікроорганізмів екстремальних екосистем:

Дис. к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 23.11.2016.

УДК 579.26.

137 с.: 22 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.07 - мікробіологія. - Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, Київ, 2016. Дисертація присвячена дослідженню таксономічного різноманіття мікроорганізмів у екстремальних регіонах (Антарктика, Мертве море, Крим, озеро Байкал, Еквадор), а також їх аутоекології, зокрема резистентності до екстремальних факторів (УФ опромінення, дегідратація, гіперсолоність, температура). Показано, що наземні антарктичні екосистеми характеризуються таксономічно різноманітними бактеріями, які належать до Actinobacteria, Proteobacteria, Bacteroidetes, Firmicutes (роди: Frondihabitans, Microbacterium, Rhodococcus, Arthrobacter, Micrococcus, Rothia, Pseudomonas, Serratia, Sphingobacterium, Sporosarcina, Staphylococcus), та дріжджами, які представлені Basidiomycota (роди: Tremella, Rhodosporidium, Cryptococcus, Leucosporidiella, Leucosporidium, Rhodotorula) і Ascomycota (роди: Candida, Exophiala, Debaryomyces). Встановлено, що більшість мікроорганізмів Антарктики психро- та галотолерантні, резистентні до дегідратації та УФ опромінення. В гіперсолоних екосистемах Криму та Мертвого моря найбільш поширені представники *Bacillus*. Всі вони термо- та галотолерантні, резистентні до УФ опромінення. Біля 80% психротолерантних байкальських штамів (Actinobacteria та Firmicutes) резистентні до УФ. Аеробні хемоорганотрофні бактерії з екосистем Еквадору (75%) - галотолерантні та резистентні до УФ опромінення.

34.29 Ботаніка

34.07.17.0521/0416U004683

Власенко Анастасія Сергіївна. Заповідна екзотична дендросоцозофлора ex situ Степу України (структура, репрезентативність культивування, фітоценодизайн): Дис. к.б.н.

/Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 28.10.2016.

УДК 581:712.253:581.95(477).

229 с.: 15 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 490 назв.

Дисертаційна робота присвячена виявленню кількісного і якісного складу заповідної екзотичної дендросоцозофлори *ex situ* Степу України для з'ясування особливостей їхнього культивування, збереження, збагачення та використання у ландшафтному фітоценодизайні. У дисертаційній роботі уперше виокремлено етапи формування мережі штучних заповідних парків та з'ясовано характер їх приуроченості до фізико-географічних областей Степу України; встановлено кількісний і якісний склад видів дендросоцозофлори, у тому числі вікових рослин, які охороняються відповідно до міжнародних "червоних списків"; здійснено комплексний структурний аналіз заповідної дендросоцозофлори; визначено кореляційні зв'язки між локальними фракціями заповідної дендросоцозофлори; з'ясовано сучасний стан репрезентативності культивування її видів; здійснено оцінку декоративності видів дендросоцозофлори; вдосконалено та запроваджено інтегровану методику комплексної оцінки декоративності видів дендросоцозофлори; розроблено практичні рекомендації щодо поповнення колекцій установ природно-заповідного фонду дендросоцозофлоритами та їх використання у ландшафтному фітоценодизайні.

34.31 Фізіологія рослин

34.07.17.0522/0517U000109

Веденичова Ніна Петрівна. Цитокініни як регулятори онтогенезу рослин за різних умов існування: Дис. д.б.н. /Інститут фізіології рослин і генетики. – Захищена 09.02.2017.

УДК 581.143:577.175.1.

354 с.: 32 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 715 назв.

Дисертація присвячена дослідженню ролі цитокінінів у регуляції росту і розвитку рослин різного систематичного положення на різних етапах онтогенезу за різних умов існування. Встановлено закономірності динаміки цитокінінів у процесі розвитку представників спорових і квіткових рослин. Отримані результати указують на те, що активними діючими формами цитокінінів є зеатин і зеатинрибозид, і саме вони беруть участь у регуляції онтогенезу.

34.07.17.0523/0416U004612

Тимошенко Олексій Олексійович. Морфологічні зміни посмугованих м'язів за умов техногенних мікроелементозів у віковому аспекті: Дис. к.мед.н. /Сумський державний університет. – Захищена 21.10.2016.

УДК 577.128:611.72.084:504.5(043.3).

232 с.: 2 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Дисертація присвячена вивченню змін хімічного складу та морфологічної перебудови посмугованих м'язів на усіх рівнях їх організації за умов тривалої дії на організм білих щурів трьох вікових груп різних комбінацій солей важких металів, а також корекції цих процесів препаратом Мексикор®. З'ясовано, що найбільші зміни в будові скелетних м'язів тварин усіх вікових груп відбуваються на фоні впливу солей хрому, цинку та свинцю впродовж експерименту і переважають у піддослідних щурів старечого віку. Доведено, що препарат Мексикор® сприяє запобіганню розвитку атрофічних, склеротичних та набрякових процесів у скелетних м'язах щурів усіх вікових груп на фоні негативного впливу на організм комбінації солей важких металів.

34.33 Зоологія

34.07.17.0524/0416U004694

Варга Олександр Олександрович. Їздці-пімпліни (Hymenoptera, Ichneumonidae, Pimplinae) Українських Карпат: Дис. к.б.н. /Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена. – Захищена 22.11.2016.

УДК 595.792 (292.451/.454) (477).

226 с.: 4 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Вперше на території досліджуваного регіону виявлено 109 видів пімплін, 38 з них вказані вперше для України, 1 вид описаний як новий, а 3 видові назви синонімізовані. Проведено порівняльно-морфологічний аналіз імаго пімплін, деякі ознаки вперше запропоновані для вжитку в систематичній групі. Узагальнено наявні літературні дані щодо трофічних зв'язків пімплін, наведено нові дані щодо хазяїв для окремих видів. З'ясовано особливості розподілу їздців-пімплін за висотними поясами та рослинними асоціаціями, прослідковано сезонну динаміку льотної активності імаго цих ентомофагів досліджуваного регіону.

34.07.17.0525/0416U004695

Мартинова Катерина Василівна. Хрзидіди (Hymenoptera, Chrysididae) Східної України (видовий склад, морфологічні та екологічні особливості): Дис. к.б.н. /Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена. – Захищена 22.11.2016.

УДК 595.795 (477.52/6).

349 с.: 10 табл., 102 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

В дисертації наведено результати комплексного вивчення ос родини Chrysididae Східної України. Встановлено сучасний видовий склад, складено таблиці для визначення триб, родів і видів хрзидід Східної України. З'ясовано морфологічні особливості всіх фаз розвитку ос-блискіток. Також доповнено та систематизовано дані щодо будови їх конків, мікроскопської культури покривів та хазяїно-паразитних зв'язків. Визначено періоди льоту та особливості мікростаціонального розподілу імаго ос-блискіток Східної України. Обговорено господарське значення ос-блискіток.

34.35 Екологія

34.07.17.0526/0517U000120

Гулай Олександр Володимирович. Екологічні зв'язки бактерій Erysipelothrix rhusiopathiae у прісноводних біоценозах: Дис. д.б.н. /Інститут агроєкології і природокористування НААН. – Захищена 21.02.2017.

УДК 574.3+579.26/579.869.2.

348 с.: 89 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 420 назв.

У дисертації викладено результати вивчення екологічних зв'язків бактерій *Erysipelothrix rhusiopathiae* у прісноводних біоценозах. Установлено, що вид *E. rhusiopathiae* виявляє високу екологічну толерантність відносно абіотичних чинників водного середовища. Доведено, що виділення прісноводних рослин та продукти розкладу їхніх решток здійснюють виразний аллопатичний вплив на *E. rhusiopathiae*, унаслідок чого кількість бактерій у середовищі суттєво змінюється. З-поміж мешканців водойм визначено невідомі раніше потенційні жителі *E. rhusiopathiae* - протисти, коловертки, кільчасті черви, ракоподібні, молюски, імаго та личинки комах. У модельних експериментах виявлено здатність *E. rhusiopathiae* до міграції трофічними ланцюгами водойм за участі гідробіонтів різного рівня організації - протист, ракоподібних, молюсків, кільчастих червів, комах, риб, рептилій. З'ясовано, що стійке існування природних осередків бешихи водного типу ґрунтується на високій адаптивній здатності та численним екологічним зв'язкам *E. rhusiopathiae* у прісноводних біоценозах.

34.07.17.0527/0517U000184

Москалець Тетяна Захарівна. Механізми формування та прояву еколого-адаптивних властивостей представників триби Triticeae за різних чинників навколишнього середовища: Дис. д.б.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 09.03.2017.

УДК 574.24 : 57.045 + 57.063.6:633.1.

493 с.: 61 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 485 назв.

Об'єкт - рослини, популяції та угруповання *Triticum aestivum* L., *Secale cereale* L., *Triticale trispesies* Shulind. Мета - встановити та обґрунтувати особливості формування і прояву біопотенціалу представників триби Triticeae за критеріями механізмів адаптивності в умовах екологічного випробування рослин - Полісся й Лісостепу. Методи: загальнонаукові методи; спеціальні: польові, лабораторні; молекулярно-генетичні; фізико-хімічні; математично-статистичні методи. Досліджено параметри структурно-функціональних ознак рослин триби Triticeae в умовах Полісся й Лісостепу, на основі чого виділено маркерні ознаки як критерії проявів механізмів адаптивності; ідентифіковано рослинні форми *T. aestivum* за молекулярно-генетичними й біохімічними маркерами посухо-, зимо- й морозостійкості; ранжовано рослини за стабільністю й пластичністю насінневої продуктивності; за онтогенетичними особливостями та архітектонікою рослини триби Triticeae диференційовано на інтенсивний, помірно інтенсивний та помірно екстенсивний типи розвитку, а за критеріями життєвості-життєздатності - на високий, помірно високий та середній віталітет, стратегії адаптивності якого дозволяють успішніше інтродукувати рослини в нові для них умови з метою найповнішої реалізації та управління їх біопотенціалом; - доведено, що рослини злакових культур на різних ієрархічних рівнях виробляють багаторівневу систему пристосувальних реакцій (фізіолого-біохімічних, морфологічних, онтогенетичних), що дозволяє їх ранжувати на групи за потенційною екологічною валентністю щодо стійкості до посухи (ксерофітний та мезофітний типи розвитку), несприятливих умов зимового періоду (високою, середньою й слабкою зимо- та морозостійкістю) та фотоперіодичною чутливістю (сильно чутливі, середньо- та малочутливі); на біоцентричних саадах системно-цільового підходу подано теоретичне обґрунтування й розв'язання наукової проблеми щодо з'ясування особливостей формування і прояву біопотенціалу представників триби Triticeae за критеріями механізмів адаптивності в умовах Полісся й Лісостепу та показані способи керування їхньою життєвістю-життєздатністю. На прикладі екологічного випробування високоадаптивних рослинних форм триби Triticeae показано шлях до вирішення проблем зменшення генетичного різноманіття та пестицидного пресингу на доквілля в умовах сучасних змін клімату; розроблено інформаційну модель реалізації біопотенціалу представників триби Triticeae за критеріями механізмів адаптивності (маркерів та маркерних ознак), яка лежить в основі керування функціональними й продуктивними можливостями рослин, а також виступає інструментарієм розширення формотворчого процесу. Сфера - збереження і збільшення біорізноманіття, навчальний процес.

34.07.17.0528/0416U004844

Володарець Світлана Олександрівна. Сануюча функція деревних рослин культурфітоценозів урбанізованого середовища: Дис. к.б.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 16.11.2016.

УДК 628.5:634.942:581.135.

262 с.: 30 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 356 назв.

Об'єкт - фітонцидна активність деревних рослин культурфітоценозів урбанізованого середовища південного сходу

України. Мета - оцінити сануючу функцію деревних рослин у складі культурфітоценозів в умовах урбанізованого середовища південного сходу України та виявити найбільш цінні у відношенні фітонцидної активності види. Методи: мікробіологічні, фізіологічні, фенологічних спостережень, експериментальні та статистичні. Досліджено пілозатримуючу здатність та фітонцидну активність летких органічних речовин листків деревних рослин, з урахуванням функціонального стану, за дії різних джерел забруднення. Встановлено, що у лінійних та масивних насадженнях вулиць, парків, санітарно-захисних зон підприємств металургійної, машинобудівної та вугільної промисловості антимікробна та протистодидна дія газостійких видів деревних рослин зростає. Визначено сезонну та добову динаміку фітонцидної активності деревних рослин в умовах урбанізованого середовища. Розроблено шкалу оцінки фітонцидної активності деревних рослин за тест-об'єктом *Paramecium caudatum* Ehr. Надано практичні рекомендації щодо оцінки сануючої здатності деревних рослин у різних типах насаджень. Результати проведених досліджень можуть бути використанні для розробки заходів з оптимізації урбанізованого середовища.

34.07.17.0529/0416U004847

Дубініна Юлія Юрївна. Екологічні особливості мартина жовтоногого (*Larus cachinnans* Pallas, 1811) в ландшафтах Північно-Західного Приазов'я: Дис. к.б.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 16.11.2016.

УДК 598.243.8:591.5:574.42 (477,71).

262 с.: 29 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

Об'єкт - ценопопуляції мартина жовтоногого (*Larus cachinnans* Pallas, 1811) у Північно-Західному Приазов'ї. Мета - дослідити екологічні особливості мартина жовтоногого у природних та антропогенно-трансформованих ландшафтах Північно-Західного Приазов'я. Методи - польові спостереження; стаціонарні моніторингові дослідження; MDM-процедури (multinomial diversity model); неметричні багатовимірні шкалювання. На основі багаторічних досліджень мартина жовтоногого (*Larus cachinnans* Pallas, 1811) в ландшафтах Північно-Західного Приазов'я встановлені особливості часової динаміки популяцій *Larus cachinnans*, відкриті квазіциклічні стратегії динаміки метапопуляційних систем мартина жовтоногого, показаний ступінь узгодженості термінів початку розмноження зі стратегіями динаміки мартина жовтоногого, встановлені закономірності розміщення колоній мартина жовтоногого та конструктивні особливості його гнізд, виявлені закономірності формування розмірних характеристик гнізд мартина жовтоногого, встановлені репродуктивні особливості популяцій *Larus cachinnans*, визначені закономірності виживання пташенят *Larus cachinnans*, оцінена роль сільськогосподарських угідь та звалищ побутових відходів у якості трофічних стацій мартина жовтоногого, визначена роль мартина жовтоногого у формуванні показників різноманіття угруповань птахів. Показано, що антропогенна трансформація гідрологічного режиму водоймищ призводить до порушення стацій розмноження багатьох видів птахів у регіоні, у тому числі й рідкісних. Мартин жовтоногий, як більш екологічно пластичний вид, спричиняє додатковий тиск на більш чутливі популяції рідкісних видів птахів. Тому зниження антропогенного тиску на водні об'єкти є важливим інструментом відновлення механізмів екологічної рівноваги та чинником зниження негативного впливу мартина жовтоногого саме в умовах антропогенного тиску. Неурегульованість питання побутових сміттєзвалищ є чинником збільшення конкурентних переваг напівсінантропного виду мартин жовтоногий порівняно з іншими видами орнітофауни регіону. З урахуванням санітарних ри-

зиків, розв'язання проблеми побутових відходів, особливо в межах курортного регіону, яким є північне Приазов'я, є необхідною умовою регулювання чисельності мартина жовтогоного. Сфера - моніторинг острівних орнітокомплексів, регулювання чисельності виду, навчальний процес.

34.07.17.0530/0416U004907

Самчук Жанна Сергіївна. Демутація фітоценозів перелогів на дерново-карбонатних ґрунтах Малого Полісся: Дис. к.с.-г.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 20.10.2016.

УДК 574.42+474:631.111.3.

181 с.: 19 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

Дисертація присвячена оцінці екологічного стану земель сільськогосподарського фонду, які вилучені з активного використання та переведені у перелоги. Проведений кількісний та якісний аналіз видового складу, біоморфологічної та екологічної структури рослинного покриву, встановлено кормово-господарську цінність травостоїв та їх біопродуктивність. У результаті лабораторних досліджень визначено основні агрохімічні показники ґрунту на перелогах. Встановлено і обґрунтовано прямий кореляційний зв'язок між біопродуктивністю перелогів та вмістом гумусу у ґрунті. На основі результатів досліджень запропонована класифікація екологічного стану перелогів за вмістом гумусу у ґрунті з такою шкалою: дуже екологічно нестійкі (до 1,5%); екологічно нестійкі (1,5 – 2,5%); середньої екологічної стійкості (2,5 – 3,5%); екологічно стійкі (понад 3,5%).

34.39 Фізіологія людини і тварин

34.07.17.0531/0516U000886

Козачук Наталія Олександрівна. Просторова організація електричної активності кори головного мозку при творчому мисленні у чоловіків і жінок з різними психофізіологічними особливостями: Дис. д.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 23.11.2016.

УДК 612.825:612.813:159.955:159.954.4-055.1-055.2.

351 с.: 20 табл., 110 іл. – Бібліогр.: 451 назва.

У дисертаційній роботі представлено нове вирішення актуальної проблеми фізіології - визначення неокортикальних механізмів забезпечення дивергентного (творчого) мислення та прогнозування креативних здібностей людей молодого віку чоловічої та жіночої статі. На основі аналізу показників електричної активності кори головного мозку людей молодого віку показано, що неокортикальні механізми творчого мислення, як у чоловіків, так і в жінок формуються під модулюючим впливом комплексу факторів: когнітивного стилю, рівня інтелекту та використовуваної ментальної стратегії. Високий результат творчого мислення найбільш ймовірний за умови активного оперування образами (активація парієтальних зон кори головного мозку), пошуку ментальних репрезентацій (активація темпоральних зон кори головного мозку), швидкого прийняття рішення та низького впливу критико-ініціюючої програми лівої півкулі (зниження зв'язку між фронтальною та окципітальною ділянками кори головного мозку). Створено математичну нейромережову модель, яка дозволяє ефективно оцінювати рівень креативності за показниками електричної активності кори головного мозку та психофізіологічними характеристиками. Встановлено, що високо креативним особам властиві різні комбінації когнітивних стилів з рівнями невербального інтелекту. Проте, ймовірність досягнення високого результату творчого мислення у чоловіків найбільш пов'язана з високим проявом аналітичності та імпульсивності, в той час

як у жінок - з високими значеннями рівня невербального інтелекту.

34.07.17.0532/0416U004526

Довбинчук Таїса Володимирівна. Механізм дії антибіотиків групи цефалоспоринів на транспорт води та електролітів через епітелій товстої кишки: Дис. к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 02.11.2016.

УДК УДК 612.362/.364:577.181.5+615.33.

132 с.: 3 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню механізмів порушення транспорту води та електролітів через епітелій товстої кишки щурів за дії антибіотиків та розробці методів їх корекції. Отримані результати показали, що порушення транспортної функції епітелію товстої кишки, як механізму антибіотикасоціюваної діареї, характерно лише для певних груп антибіотиків, зокрема антибіотику цефалоспоринового ряду третього покоління цефтріаксону. В основі діареї через п'ять та чотирнадцять діб після введення цефтріаксону лежать різні механізми. Через п'ять діб спостерігається збільшення дегрануляції тучних клітин, зменшення секреції слизу, зменшення сумарного потоку натрію, який є рушійною силою для всмоктування води. На молекулярному рівні ці зміни супроводжуються зменшенням експресії електрогенного натрієвого каналу та підвищенням - електрогенного хлорного каналу. Через чотирнадцять днів спостерігається протилежна картина: відновлюється синтетична здатність тучних клітин, збільшується секреція слизу, проте зменшується всмоктування хлору, що обумовлює зниження всмоктування води. На молекулярному рівні спостерігається зменшення експресії акваприну вісім та підвищення - електронейтрального натрієвого обмінника, електрогенного натрієвого каналу та електрогенного хлорного каналу. Гістамін справляє аналогічну до цефтріаксону (просекреторну) дію на транспорт води та натрію через епітелій товстої кишки щурів. Блокада аш один-гістамінових рецепторів лоратадином попереджає клінічні прояви цефтріаксонвикликаного діареї. Комплексне застосування мультипробіотику (бактерій родів *Bifidobacterium*, *Lactobacillus*, *Lactococcus* і *Propionibacterium* та оцтовокислих бактерій з концентрацією живих клітин не менше 1×10^9) та пробіотику на основі *Saccharomyces boulardii* на фоні терапії цефтріаксоном попереджає просекреторні зміни в епітелії товстої кишки.

34.07.17.0533/0416U004736

Болгова Тетяна Вікторівна. Структурно-динамічні та функціональні особливості мітохондрій легень і серця при різних режимах інтервальних гіпоксичних тренувань: Дис. к.б.н. /Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України. – Захищена 15.11.2016.

УДК 612.233+612.176:577.151.6.

140 с.: 12 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Вивчені морфо-функціональні особливості Мх легень і серця при двох режимах інтервальних гіпоксичних тренувань і застосування гострої тяжкої гіпоксії в якості тестуючого впливу для виявлення механізмів, що лежать в основі адаптації мітохондріального апарату до гіпоксії під впливом ІГТ. Отримані результати виявили, що при ІГТ відбуваються органоспецифічні зміни структурно-динамічних і функціональних параметрів мітохондріального апарату легень і серця як адаптивного (конструктивного), так і пошкоджуючого (деструктивного) характеру. ІГТ із помірною гіпоксичною складовою (12% O₂ в N₂) призводить до переваги в мітохондріальному апараті легень і міокарду виражених адаптивних перебудов ультраструктури, динаміки та функціо-

нальних властивостей, що спрямовані на покращення умов і механізмів споживання кисню тканиною і проявляються в: зростанні кількості Мх та появи юних органел; збільшенні площі їх мембран; перебудові крист у більш енергетично емну форму; міграції Мх в зони гіпоксичного пошкодження та у динамічних змінах, направлених на репарацію пошкоджених Мх; зростанні ефективності фосфорилування та спряженості дихання з фосфорилуванням при окисненні НАД-залежних субстратів. ІГТ з більш жорсткою гіпоксичною складовою (7% O₂ в N₂) призводили до виражених деструктивних змін Мх в обох органах: часткової чи повної вакуолізації органел, їх мієлінізації, розрідження внутрішньої та, подекуди, розриву зовнішньої мембрани, збільшення гетерогенності мітохондріальної популяції, серед якої з'являлися Мх з "некласичними" формами, переваги процесів роз'єднання (fission) над процесами злиття (fusion) Мх. Адаптивні зміни Мх при цьому режимі ІГТ полягали в зростанні загальної площі мембран Мх, міграції СС Мх у "ворсинки сарколеми", а ІМФ Мх до навокоядерної зони, що дозволяло Мх обох досліджуваних органів забезпечувати їх енергетичні потреби на рівні контрольних значень. Підвищення рівнів експресії мРНК NRF-1 на тлі обох застосованих режимів ІГТ свідчить про інтенсифікацію процесів мітохондріального біогенезу, більш виражену в серці. Надмірно високі рівні експресії спостерігалися при ІГТ з більш жорсткою гіпоксичною компонентою і відбувалися на фоні виражених деструктивних змін мітохондріального апарату. Дія жорсткої гіпоксії, яка використовувалася для оцінки ефективності ІГТ, проявила, що головними механізмами, що забезпечують таку ефективність ІГТ, є: збільшення площі мембран Мх, зсув динамічних процесів у бік злиття цих мембран, високий рівень спряженості дихання з фосфорилуванням, зростання інтенсивності біогенезу Мх.

34.43 Імунологія

34.07.17.0534/0416U004541

Орлова Олена Олександрівна. Медико-соціальне обґрунтування моделі планування сім'ї ВІЛ-інфікованих жінок: Дис. к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 28.10.2016.

УДК 314:616.98-055.26-084(048).

169 с.: 15 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Науково обґрунтована модель планування сім'ї ВІЛ-інфікованих жінок за міжсекторальним підходом та інноваційними організаційними механізмами з доведеною економічною, медичною і соціальною ефективністю передбачає внесення змін до вітчизняних нормативно-правових актів з метою забезпечення ефективними послугами з планування сім'ї ВІЛ-інфікованих жінок шляхом їх децентралізації, зокрема ВІЛ-інфікованих жінок з небажаною вагітністю, в стадії захворювання СНІД та споживачів ін'єкційних наркотиків, які по причині недостатньої прихильності до профілактичних заходів є джерелом ВІЛ-інфекції новонароджених, а також вагомим чинником соціального сирітства.

34.45 Фармакологія

34.07.17.0535/0416U004539

Беспалова Ірина Геннадіївна. Пептидний склад та біологічна дія екстрактів кріоконсервованих фрагментів селезінки свиней та шкіри поросят: Дис. к.б.н. /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України. – Захищена 25.10.2016.

УДК 615.361.41.014.41 + 615.361.77.014.41]612.015.21.085.2 : 543.645.6.

129 с.: 23 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 243 назви.

Об'єкт дослідження. Склад та біологічна дія екстрактів кріоконсервованих фрагментів селезінки свиней та шкіри поросят. Метою роботи було встановити вплив умов кріоконсервування фрагментів селезінки свиней та шкіри поросят на склад одержаних із них екстрактів і біологічну дію екстрактів у культурі фібробластів та на організм щурів із холодовою травмою шкіри. Методи дослідження: спектрофотометричний, спектрофлуориметричний, високоефективної геліпроникної хроматографії, матрично-активованої лазерної десорбції/іонізації, світлової мікроскопії, планіметричний, хемілюмінесцентний, статистичні. Результати. Отримані дані свідчать, що вихід пептидів із фрагментів кріоконсервованих з ПЕО-1500, був більший, ніж із некріоконсервованих або кріоконсервованих під захистом гліцерину. Показані позитивний вплив екстрактів на перебіг раньового процесу після холодової травми шкіри та стимуляція проліферативної активності фібробластів. Новизна. Показано, що спектри молекулярних мас пептидів, які входять до складу екстрактів, є тканинспецифічними. Вперше встановлено, що ендогенні протеїнази відіграють значну роль в утворенні пептидів при інкубації фрагментів органів. Показано, що екстракти прискорюють загоєння холододових ран, зменшують при цьому рівень вільнорадикального окислення ліпідів і нормалізують реакцію імунної системи організму на холододову травму. Також при додаванні екстрактів в середовище культивування фібробластів шкіри щурів збільшується їх метаболічна та проліферативна активність.

34.07.17.0536/0416U004950

Бурикїна Ольга Михайлівна. Фармакологічне обґрунтування застосування комбінованого засобу Глікверин при цукровому діабеті: Дис. к.б.н. /Одеський національний медичний університет. – Захищена 02.11.2016.

УДК 615.243:616.33-002.44:615.451.16 : 665.335.82:577.352.24.

177 с.: 26 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

В дисертаційній роботі проведено експериментальне обґрунтування складу та фармакологічне вивчення комбінованого засобу Глікверину на основі інгібітора кишечних глюкозидаз воґлібозу та антиоксиданта кверцетину. Встановлено, що Глікверин виявляє антигіперглікемічні, антиоксидантні, гіполіпідемічні властивості, гальмує розвиток постпрандальної гіперглікемії, поліпшує чутливість тканин до дії інсуліну та підвищує толерантність до глюкози. Вказані властивості забезпечують виражені антидіабетичні властивості Глікверину дозою 50 мг/кг на експериментальних моделях інсулінорезистентності, індукованої дексаметазоном і високоцукроною дієтою та стрептозотоцинового і алоксанового діабету у щурів. За виразністю фармакологічної дії Глікверин суттєво переважає окремі складові компоненти та препарат порівняння метформін. Глікверин відноситься до класу малотоксичних речовин, не підвищує рухову активність ШКТ. Глікверин є перспективним для подальшого доклінічного, клінічного вивчення та впровадження у практичну медицину як препарат для корекції інсулінорезистентних станів та лікування ЦД 2 типу як у вигляді монотерапії, так і у комплексі з пероральними цукрознижуючими засобами.

34.49 Радіаційна біологія

34.07.17.0537/0416U004639

Тугай Андрій Васильович. Вплив хронічного опромінення на ґрунтові мікроміцети Зони відчуження Чорнобильської АЕС: Дис. к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.10.2016.

УДК УДК 582.28:614.876.

171 с.: 4 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 346 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню віддалених наслідків дії хронічного опромінення на пострадіаційні генерації мікроміцетів, отримані в модельних умовах, які імітують рівні забруднення ґрунту Зони відчуження ЧАЕС. Встановлено, що сумарна поглинута доза 18 Гр при хронічному іонізуючому опроміненні упродовж 3 місяців не впливає на виживаність досліджених мікроміцетів, тобто свідчить про їх толерантність та є джерелом малих доз для них. Показано, що збільшення швидкості радіального росту більш виражене у пострадіаційних генерацій контрольних штамів, а зростання активності антиоксидантних ферментів у пострадіаційних генераціях штамів з радіоадаптивними властивостями.

37 ГЕОФІЗИКА

37.15 Геомagnetизм і високі шари атмосфери

37.07.17.0538/0416U004359

Поляченко Євген Броніславович. Палеомагнетизм середньопалеозойських відкладів південно-західної частини Східноєвропейської платформи: Дис. к.геол.н. /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України. – Захищена 12.10.2016.

УДК 550.384.

138 с.: 14 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 115 назв.

В роботі наводяться результати палеомагнітних досліджень осадових відкладів силуру та нижнього девону Поділля. Визначено, що породи є палеомагнітно інформативними. Палеомагнітними методами виділено компоненти ПЗН, найстабільніша з яких є первинною і потрапляє на силурийсько-девонський сегмент ТПМП для Балтики/стабільної Європи. Отримані нові палеомагнітні полюси які задовольняють сучасним критеріям надійності палеомагнітних даних. Розраховано координати палеомагнітних полюсів, які узгоджуються з палеозойським сегментом референтної кривої ТПМП для Балтики/стабільної Європи і суттєво його доповнюють у частині, найменш обґрунтованій фактичним матеріалом.

37.27 Гідрологія суші

37.07.17.0539/0416U004822

Павельчук Євген Михайлович. Особливості гідрологічного і гідрохімічного режиму річок Житомирського Полісся в умовах зміни клімату: Дис. к.геогр.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 03.11.2016.

УДК УДК 556.5:551.58.

226 с.: 31 табл., 107 іл. – Бібліогр.: 113 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню особливостей сучасного гідрологічного та гідрохімічного режимів річок Житомирського Полісся в умовах зміни клімату. З урахуванням сучасних даних гідрологічних спостережень досліджено фазово-циклічну структуру багаторічних коливань водного стоку річок Житомирського Полісся за період 1925–2012 рр., розраховано статистичні параметри варіаційних рядів водного стоку та уточнено багаторічні норми стоку. Для перевірки гіпотези про порушення стаціонарності водного стоку в умовах кліматичних змін було досліджено його багаторічні тенденції методом побудови часових лінійних трендів та їх оцінки за критерієм Манна-Кендалла. Досліджено сезонні та багаторічні особливості гідрохімічного режиму річок, здійснено оцінку впливу антропогенних джерел забруднення на формування та динаміку вмісту забруднювальних речовин у воді річок. Здійснено статистичне моделювання залежності вмісту розчинених у воді речовин від величини водного стоку, запропоновано графо-аналітичний метод представлення параметрів гідрохімічно-

го режиму в широкому діапазоні реальних величин водного стоку шляхом конструювання напівемпіричних графічних моделей. Виконано прогноз зміни водного стоку річок на XXI століття на основі водно-балансового моделювання та результатів моделювання кліматичних умов України. Оцінено можливі зміни хімічного складу води річок з урахуванням результатів довгострокового гідрологічного прогнозу.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.33 Геохімія

38.07.17.0540/0416U004716

Занкович Галина Онуфріївна. Геохімія флюїдів прожилково-вкрапленої мінералізації перспективно нафтогазоносних комплексів північно-західної частини Кросненської зони Українських Карпат: Дис. к.геол.н. /Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України. – Захищена 08.11.2016.

УДК 548.4:550.4:549:551.263.036:553.98(477.8).

210 с.: 21 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 172 назви.

Об'єкт дослідження: прожилково-вкраплена мінералізація; предмет дослідження: флюїдні включення у мінералах, мінеральні парагенезиси і типоморфні ознаки мінералів та ізотопний склад Карбону, Оксигену і Стронцію кальциту прожилково-вкрапленої мінералізації; методи дослідження: польові геологічні, мінералого-онтогенічні, кристаломорфологічні, геохімічні, термобарогеохімічні, мінералофлюїдологічні; практична цінність: дані з термобарометрії і геохімії флюїдів прожилково-вкрапленої мінералізації у перспективно нафтогазоносних відкладах північно-західної частини Кросненської зони в комплексі з геологічними і геофізичними матеріалами сприятимуть уточненню перспектив нафтогазоносності та прогнозу відкриття покладів вуглеводнів у межах цієї структурно-фаціальній одиниці Складчастих Карпат; наукова новизна: виявлено значне поширення прожилково-вкрапленої мінералізації у відкладах північно-західної частини Кросненської зони Українських Карпат, вивчено особливості розподілу прожилків і вкраплень за латераллю в осадовій товщі, з'ясовано їхнє співвідношення із вмісними верствами, товщину і виповненість мінеральною речовиною; встановлено, що типоморфним мінералом прожилків і вкраплень є кальцит; за даними детального вивчення флюїдних включень у кальциті прожилків і вкраплень показано відповідність вперше отриманих найпоширеніших температур гомогенізації (інтервал 170–225°C) температурам прожилково-вкрапленого мінералогенезу в області до 200°C, що відповідає оптимальним умовам збереженості вуглеводневих сполук нафти і газу в осадовій верстві земної кори; вперше встановлено склад легких компонентів флюїдних включень у кальциті прожилків і вкраплень, який визначається наявністю лише вуглеводневих компонентів - метану та його перших гомологів (етан, пропан, бутан); вперше визначено ізотопний склад Карбону, Оксигену і Стронцію кальциту прожилково-вкрапленої мінералізації теригенних комплексів північно-західної частини Кросненської зони, який вказує на глибинне корове джерело флюїдів; у підсумку відтворено флюїдний режим прожилково-вкрапленого мінералогенезу і запропоновано схему міграції глибинних мінералоутворювальних флюїдів у відкладах північно-західної частини Кросненської зони Українських Карпат.

38.61 Гідрогеологія

38.07.17.0541/0416U004357

Сухов Валерій Васильович. Гідрогеологічні

особливості розвитку суфозії та карсту карбонатних порід на території Святогірського історично-архітектурного комплексу:

Дис. к.геол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 20.10.2016.

УДК 556.3:551.435.82:725.94.

157 с.: 4 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Об'єктом дослідження є суфозія та карст карбонатних порід. Метою дисертаційного дослідження є вивчення гідро-геологічних особливостей суфозії та карсту у карбонатних породах верхньої крейди Святогірської брахіантикліналі і впливу цих процесів на історично-архітектурні пам'ятки (на прикладі Святогірського монастиря). Роботи проводилися на основі загальногеологічного, системного, природно-історичного та синергетичного підходів. У дисертації висвітлено гідрогеологічні особливості суфозії та карсту у породах верхньої крейди (K2t-ср) на прикладі Святогірської брахіантикліналі. Тут на відслонені мергельно-крейдянних порід "крейдянний брилі" розташований історично-архітектурний комплекс Святогірського монастиря 16 – 18 ст., який потребує захисту від негативної дії геодинамічних процесів. Обґрунтовано гідро- та флюїдодинамічну роль трьох генетичних типів тріщин, виявлених у породах "крейдянний брилі". Побудовано просторові геолого-геодинамічні моделі розвитку суфозії та карсту в масиві мергельно-крейдянної товщі, у якій виділено зони розвитку суфозії, епікарсту та гіпокарсту. Доведено, що формування останнього відбувалося за рахунок ендогенного CO₂, висхідна міграція якого разом із водами глибокого формування відбувалася по тектоногенних тріщинах у періоди активізації Петрівсько-Кремінського розлому. Розраховано потенційні ризики природної небезпеки (суфозія, карст, сейсмічна активність) для монастирських будівель і споруд. Удосконалено методик визначення факторів і процесів формування карбонатного карсту у зонах впливу глибинних розломів та дослідження генезису тріщин і їх ролі у розвитку суфозії та карсту у карбонатних породах. Наукові результати дослідження можуть бути основою як для визначення основних факторів механічної та хімічної діяльності підземних вод у карбонатних породах, так і для прийняття рішень щодо збереження історично-архітектурних пам'яток Святогірського монастиря та інших важливих об'єктів.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.19 Фізична географія

39.07.17.0542/0416U004384

Гарбар Владислав Васильович. Рендзини Подільських Товтр: генеза, поширення, використання, охорона: Дис. к.геогр.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 631.445.8:631.48+504.53(477.43).

232 с.: 24 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 256 назв.

Визначено основні процеси, що зумовлюють формування та розвиток генетичного профілю рендзин і парарендзин. Виявлено особливості просторового поширення рендзин в межах Подільських Товтр. Визначено термодинамічні та енергетичні характеристики ґрунтоутворних порід та рендзин Подільських Товтр. Встановлено характерні процеси та ознаки антропогенної трансформації рендзин внаслідок господарського ґрунтокористування.

39.21 Економічна і соціальна географія

39.07.17.0543/0416U004385

Верчин Наталя Романівна. Демографічна безпека Львівської області: суспільно-

географічні проблеми: Дис. к.геогр.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.10.2016.

УДК 911.3:314.116 (477.83).

218 с.: 14 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

У дисертаційній роботі розглянуто теоретико-методологічні аспекти дослідження суспільно-географічних проблем демографічної безпеки. В теоретичному плані уточнено визначення поняття "демографічна безпека регіону" з позиції суспільної географії. Удосконалено систему критеріїв та методик для оцінки інтегрального індекса демографічної безпеки в адміністративно-територіальних одиницях регіону. Визначено основні суспільно-географічні та поведінкові чинники демографічної безпеки Львівської області.

39.07.17.0544/0416U004805

Барило Ірина Миколаївна. Геодемографічний розвиток Полтавської області:

Дис. к.геогр.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 11.11.2016.

УДК 911.3:314(477.53).

303 с.: 40 табл., 165 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Об'єктом дослідження є геодемографічний розвиток регіону. Мета дослідження полягає у виявленні суспільно-географічних особливостей геодемографічного розвитку Полтавської області, визначенні територіальних диспропорцій, у розробці геодемографічного прогнозу та рекомендацій щодо заходів геодемографічної політики регіону. Методи дослідження: загальнонаукові, конкретно-наукові. У дисертаційній роботі розкрито теоретико-методичні основи суспільно-географічного дослідження геодемографічного розвитку. З точки зору суспільної географії удосконалено поняття "геодемографічний розвиток". Проаналізовано геодемографічний розвиток як об'єкт суспільної географії, охарактеризовано чинники формування геодемографічного розвитку. Представлено методологічні підходи та методика дослідження геодемографічного розвитку регіону. Виявлено історичні передумови та фактори розселення населення Полтавської області. Проаналізовано тенденції геодемографічного розвитку Полтавської області в загальнодержавному вимірі. Охарактеризовано сучасний стан геодемографічного розвитку регіону, зокрема особливості відтворення населення та структура населення області за 2009-2014 рр. На основі кластерного аналізу подано просторову інтерпретацію подібності геодемографічного розвитку міст та районів Полтавської області. Здійснено групування міських та районних соціогеосистем графоаналітичним методом багатовимірної класифікації. Проведено моделювання траєкторії геодемографічного розвитку міських та районних соціогеосистем у нормованому багатовимірному ознаковому просторі, виявлені територіальні особливості. Здійснено аналіз узгодженості та специфічності геодемографічного розвитку. Розроблено геодемографічний прогноз Полтавської області та визначено основні геодемографічні проблеми регіону, обґрунтовано рекомендації стосовно геодемографічної політики. Наукові розробки з прогнозування та обґрунтування рекомендаційних заходів геодемографічної політики Полтавської області можуть використовуватися при розробці стратегій та програм соціально-економічного, демографічного розвитку регіону та його окремих адміністративно-територіальних одиниць.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.07.17.0545/0416U004860

Соколова Наталія Петрівна. Підвищення енергоефективності електротехнічних комплексів аеропортів: Дис. к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 11.11.2016.

УДК 620.9.004.18:621.311:656.71(043.3).

150 с.: 14 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Об'єктом дослідження є процес споживання електричної енергії електротехнічними комплексами аеропортів. Предметом дослідження є методи, заходи і засоби підвищення рівня ефективності споживання електричної енергії електротехнічними комплексами аеропортів. Метою дисертаційної роботи є підвищення енергоефективності електротехнічних комплексів аеропортів шляхом вдосконалення науково-технічних і організаційних заходів та засобів з урахуванням вимог до якості електроенергії, особливостей експлуатації обладнання та мінімізації економічних витрат. Методи дослідження: методи експертних оцінок; кластерний аналіз, методи регресійного аналізу; методи теорії нечітких множин, теорії автоматичного керування, системного аналізу. Теоретичні результати: вперше розроблено систему електропостачання електротехнічних комплексів аеропорту особливої групи першої категорії (світлосигнальної системи посадки повітряних суден), де в якості резервного джерела використано дизель-генератор з накопичувачем кінетичної енергії з зовнішнім ротором у вигляді двох феромагнітних циліндрів з обмотками у вигляді стрижнів; отримав подальший розвиток метод нормування питомих витрат електричної енергії завдяки використанню поділу на кластери за питомим електроспоживанням, визначенню еталонного аеропорту, поділу на технологічні зони; удосконалено систему автоматизованого управління ефективним споживанням електричної енергії електротехнічними комплексами аеропортів, яка ґрунтується на методах структурної оптимізації з пропозицією створення служби енергетичного менеджменту. Практичні результати: розроблено конструкцію динамічного безперервного джерела живлення (отримано патент на корисну модель № 94252. Аварійний генераторний агрегат); розроблено методики та алгоритми оцінювання ефективності споживання електричної енергії електротехнічними комплексами аеропорту та моделі прогнозування обсягу споживання електричної енергії на прикладі споживачів першої особливої категорії; розроблено комплекс практичних рекомендацій щодо управління ефективним споживанням електричної енергії аеропортами. Ступінь впровадження: результати впроваджено на КП "МА "Київ (Жуляни)" (акт впровадження від 07.04.2016 р.); у навчальному процесі Національного авіаційного університету (довідка про впровадження від 31.03.2016 р.). Сфера (галузь використання) - електроенергетика.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.07.17.0546/0517U000043

Мних Антон Сергійович. Підвищення енергоефективності теплових процесів згрудкування сипучих матеріалів при інтенсифікації сегрегації у стаціонарних шарах: Дис. д.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 12.01.2017.

УДК 621.1 669.045.

354 с.: 29 табл., 112 іл. – Бібліогр.: 263 назви.

Дисертація присвячена комплексному вирішенню проблеми підвищення енергоефективності згрудкування сипучих матеріалів зі зменшенням витрати твердого палива за рахунок керування сегрегаційними процесами, що дозволяє стабілізувати тепловий режим обробки матеріалу по горизонтах шару при агломерації залізородних, бокситових матеріалів та випалу залізородних котунів.

44.07.17.0547/0517U000069

Кравець Володимир Юрійович. Теплообмін в мініатюрних випарувально-конденсаційних системах охолодження:

Дис. д.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 07.02.2017.

УДК 536.24.621.643.2.

319 с.: 9 табл., 209 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Дисертація присвячена вирішенню важливої науково-технічної проблеми інтенсифікації теплообміну в мініатюрних випарувально-конденсаційних системах охолодження з метою підвищення їх теплопередавальних властивостей і створення ефективних пристроїв передачі теплоти на основі мініатюрних теплових труб, термосифонів і капілярних пульсаційних теплових труб. Виконано комплексне експериментальне дослідження процесів пароутворення на поверхнях малого розміру і в обмежених умовах. Проведено розрахунок сил міжфазової межі парової бульбашки при її збільшенні і показано при цьому ймовірність руйнування елементів капілярної структури в теплових трубах. Дослідження процесів теплообміну в мініатюрних теплових трубах, термосифонах і капілярних пульсаційних теплових трубах дало змогу визначити основні фактори, що впливають на інтенсивність тепловіддачі при кипінні та конденсації і на максимальні теплові потоки. Показано визначальний вплив обмежених умов на теплопередавальну здатність таких пристроїв. Запропоновано нові конструкції теплопередавальних пристроїв на основі випарувально-конденсаційного циклу для відводу теплоти від потужних елементів електронної техніки як наземного так і космічного призначення.

44.07.17.0548/0416U004650

Цюпяшук Андрій Миколайович. Енергозберігаюча технологія одержання теплоізоляційного дрібнодисперсного заповнювача - порожнистих мікрокульок з перліту: Дис. к.т.н. /Інститут газу НАНУ. – Захищена 27.10.2016.

УДК 666.96.12 + 620.91.

178 с.: 19 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 111 назва.

Дисертація присвячена розробці енергозберігаючої технології одержання дрібнодисперсного заповнювача - порожнистих мікрокульок з перліту. Порожністі мікрокульки отримують в результаті процесів дегідратації та спучування в апаратах з псевдозрідженим шаром інертного носія з вулканічного водомісткого скла - перліту. За допомогою детального дослідження процесів дегідратації та спучування перліту визначено вплив технологічних параметрів процесу термообробки на якісні характеристики отриманого порожнистого мікрокулькового заповнювача, а також визначено параметри апарату з псевдозрідженим шаром інертного носія та мінімальну необхідну висоту шару інертного носія для проходження процесів дегідратації та спучування частинок перліту. Проведено досліді на експериментальному устаткуванні з псевдозрідженим шаром інертного носія. Визначено технологічні режими термообробки перліту для одержання порожнистих мікрокульок. Розраховані і розроблені конструкції печі спучування перліту з псевдозрідженим шаром інертного носія, розраховано та підібрано стандартне обладнання для використання у промисловій лінії виробництва

порожнистих мікрокульок з перліту. Розроблено енергозберігаючу технологію виробництва порожнистих мікрокульок з перліту. Освоєно дослідно-промисловий зразок розробленої нової технології.

44.07.17.0549/0416U004665

Максимук Олександр Борисович. Розробка та дослідження технології отримання мінерального розплаву в барботажній газовій печі: Дис. к.т.н. /Інститут газу НАНУ. – Захищена 27.10.2016.

УДК 66.069.82+ 621.186.1:621.745.36 (043).

158 с.: 3 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертація присвячена створенню технології отримання мінерального розплаву в барботажній печі, забезпеченню сталої роботи донних пальників в режимі барботажа, дослідженню причин низької стійкості пристрою видачі струменя розплаву з печі. Проведено аналіз технологій і апаратурного оформлення плавлення, і встановлено, що для процесів з безперервним технологічним циклом найбільш придатні плавильні печі барботажного типу з донним розміщенням пальників. Для розробки технології проведені експериментальні дослідження на промисловій печі та на гідравлічній моделі, встановлено існування трьох гідродинамічних режимів роботи ванни: бризкального, барботажного і барботажного з розгойдуванням розплаву. Отримано рівняння, для розрахування глибини рідини у ванні, при якій відбувається зміна режиму (бризкального на барботажний і навпаки). Для донних пальників визначені умови недопущення заливання камер при роботі. Для промислової печі розрахований робочий діапазон глибин розплаву. Визначено мінімально допустиме навантаження на промислові заглибні пальники. Результати досліджень застосовані при конструюванні печей: на комбінатах будіндустрії в м. Києві та м. Береза, Білорусь. Розроблена і пущена в експлуатацію барботажна плавильна піч з догрівом розплаву до необхідних за технологією температур, контролюванням рівня розплаву у ванні. Розроблена, виготовлена і монтується барботажна плавильна піч для "SAINT - GOBAIN ISOVER" (Франція).

44.07.17.0550/0416U004700

Сидоренко Віталій Володимирович. Особливості аерації і тепломасопереонсу в культуральних середовищах методом дискретно-імпульсного введення енергії: Дис. к.т.н. /Інститут технічної теплофізики. – Захищена 08.11.2016.

УДК 532.529:663.14, 033:663.143.2.

123 с.: 7 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 93 назви.

Об'єкт дослідження - процес аерації культуральних середовищ при культивуванні дріжджів. Метою дослідження є вивчення на основі теоретичних і експериментальних досліджень закономірностей процесу абсорбції кисню в культуральному середовищі при використанні методу ДІВЕ в процесі глибинного культивування аеробних мікроорганізмів. Методи дослідження - експериментальні дослідження, які проводились із застосуванням фізико - хімічних методів, методів аналітичної хімії та статистичної обробки даних, аналітичні, розрахункові методи. Наукова новизна полягає в аналізі характер перебігу теплових процесів в масообмінній установці та розробленні методики визначення кількості виділеної біологічної теплоти в процесі вирощування дріжджів в масообмінній установці з ДІВЕ, обґрунтуванні можливості застосування РПА в якості аеруючого і перемішуючого пристрою при обробці культуральних середовищ без негативно впливу на клітини, створенні аналітичної методики розрахунку процесу вирощування дріжджів в масообмінній установці в умовах рециркуляції з використанням РПА, отриманні рівняння для розрахунку об'ємного коефіцієнта масо-

віддачі, визначено граничні параметри обробки культуральних середовищ в РПА. Практичне значення полягає в розробленні і впровадженні дослідно-промислового обладнання і відпрацюванні методик проведення досліджень, які дозволили визначити кінематичні, масообмінні і технологічні характеристики процесу обробки культуральних середовищ, розробленні і впровадженні технології та устаткування з ДІВЕ для отримання кормових дріжджів для фермерських господарств. Сфера використання - сільське господарство, харчова промисловість.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.03 Теоретична електротехніка

45.07.17.0551/0517U000090

Супруновська Наталія Ігорівна. Імпульсно-періодичні процеси в колах напівпровідникових електророзрядних установок з підвищеними динамічними характеристиками: Дис. д.т.н. /Інститут електродинаміки НАН України. – Захищена 07.02.2017.

УДК 621.3.011.

367 с.: 44 табл., 94 іл. – Бібліогр.: 325 назв.

Об'єкт дослідження: електричні кола накопичувальних конденсаторів напівпровідникових електророзрядних установок зі зворотним зв'язком за напругою. Мета роботи: розвиток теорії взаємозалежних імпульсно-періодичних процесів у колах напівпровідникових електророзрядних установок з накопичувальним конденсатором, стохастичним навантаженням і позитивним зворотним зв'язком за напругою шляхом розробки нового методу аналізу таких процесів і синтезу електричних кіл установок з підвищеними динамічними характеристиками. Методи дослідження: базуються на теорії лінійних і нелінійних електричних кіл, методах математичного й фізичного моделювання, диференціальних рівнянь, імовірнісного аналізу, різницевого рівнянь. Теоретичні та практичні результати і новизна: розроблено новий метод аналізу взаємозалежних імпульсно-періодичних процесів у зарядно-розрядних колах напівпровідникових електророзрядних установок із позитивним зворотним зв'язком і навантаженням, опір якого змінюється стохастично; уперше розроблено метод підвищення швидкості наростання розрядного струму конденсаторів за рахунок збільшення їхньої ємності та примусового переривання цього струму при досягненні ним необхідної величини або тривалості; розроблено нову математичну модель опору електроіскрового навантаження, яка відрізняється від відомих тим, що враховує залежність цього опору як від імпульсного струму, так і від швидкості його змінення і тривалості паузи між розрядними імпульсами; здійснено структурно-параметричний синтез кіл конденсатора електророзрядних установок з позитивним зворотним зв'язком по напрузі на основі визначення як цільової функції підвищення їхньої імпульсної потужності. Предмет і ступінь впровадження: основні результати роботи впроваджені в Інститутах НАН України (електродинаміки, імпульсних процесів і технологій), Інституті розвитку територіальних громад України, на ПАТ "Завод" Південкабель" (м. Харків), а також у навчальному процесі кафедри імпульсних процесів і технологій Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова (м. Миколаїв). Ефективність впровадження: підвищення динамічних характеристик електророзрядних установок з ємнісними накопичувачами енергії (збільшення імпульсної потужності та швидкості наростання струму у навантаженні). Сфера використання: електророзрядні установки з ємнісними накопичувачами енергії.

45.53 Електротехнічне устаткування спеціального призначення

45.07.17.0552/0416U004859

Літковець Сергій Петрович. Оптимізація режимів роботи статичних тиристорних компенсаторів з примусовою комутацією та пофазним керуванням реактивною потужністю: Дис. к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 11.11.2016.

УДК 621.315.1.024:621.311.6.

198 с.: 5 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 111 назв.

Об'єктом дослідження є режими роботи статичних тиристорних компенсаторів (СТК) з примусовою комутацією та пофазним керуванням реактивною потужністю. Мета роботи: підвищення ефективності використання СТК з примусовою комутацією в електричних мережах шляхом оптимізації режимів роботи компенсаторів та вдосконалення методів і засобів пофазного керування реактивною потужністю. Методи дослідження: класичний метод розв'язання диференціальних рівнянь, метод припасовування координат, інтегральний (операторний) метод, метод найменших квадратів. Теоретичні результати: вперше запропоновано метод багатокоординатного керування СТК з примусовою комутацією, що дозволяє шляхом незалежного керування комутуючими тиристорами відповідно до цільової функції системи, забезпечити пофазне керування реактивною потужністю з більш широким діапазоном її регулювання і зменшити втрати активної потужності; розроблено нові математичні моделі СТК з примусовою комутацією, що, на відміну від відомих, базуються на використанні узагальнених математичних моделей електромагнітних процесів у силових колах компенсаторів, як систем зі змінними структурою і параметрами, та створюють передумови для оптимізації режимів їх роботи; набув подальшого розвитку метод оптимізації параметра СТК з примусовою комутацією, що полягає у збільшенні коефіцієнта вольтододавання під час дії від'ємної півхвилі напруги живлення та зумовлює збільшення швидкодії компенсатора і зменшення втрат активної потужності; вдосконалено метод регулювання реактивної потужності зміною ширини імпульсу напруги живлення у разі симетричної та несиметричної комутації тиристорів, що дозволяє зменшити втрати активної потужності під час регулювання реактивної потужності. Практичні результати: запропоновано спосіб регулювання реактивної потужності в СТК з примусовою комутацією за допомогою зміни ширини імпульсу напруги живлення, який дозволяє реалізувати ефективні технології пофазного керування реактивною потужністю; розроблено схеми регуляторів реактивної потужності для СТК з примусовою комутацією, які дозволяють зменшити втрати активної потужності, а також збільшити швидкодію компенсаторів установок; розроблено схеми для пофазного керування реактивною потужністю в СТК з примусовою комутацією, які дозволяють синхронізувати роботу систем з мережею, забезпечити мікропроцесорне керування у реальному часі та реалізувати необхідний алгоритм перемикання всіх елементів системи відповідно до значень їх цільових функцій. Ступінь впровадження: результати впроваджено в АТ "Аеропорт Шимкент", передано у відокремлений підрозділ "Волинські магістральні електричні мережі" ДП "НЕК "Укренерго" та впроваджено в навчальному процесі Луцького національного технічного університету. Сфера (галузь) застосування: електроенергетика.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.05 Теоретична радіотехніка

47.07.17.0553/0517U000131

Крючкова Лариса Петрівна. Методологія управління інфокомунікаційними мережами зі змінними структурами в умовах деструктивних впливів: Дис. д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 23.02.2017.

УДК 621.391.8.

307 с.: 14 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 181 назв.

В дисертаційній роботі вирішено наукову проблему розробки методології управління інфокомунікаційними мережами зі змінними структурами в умовах деструктивних впливів для забезпечення їх ефективного функціонування, яка є актуальною та має важливе наукове і практичне значення. Запропоновано метод ситуаційного управління інфокомунікаційними мережами зі змінними структурами, заснований на побудові адаптивної стратегії управління та модель прийняття рішення, засновану на урахуванні тенденцій змінювання вихідних параметрів, які дають змогу забезпечити визначені показники якості мережі в умовах деструктивних впливів. Розроблено методiku адаптивного управління інформаційними потоками на основі автоматичного визначення пріоритетів інформаційних пакетів шляхом динамічної зміни таблиць інформаційних потоків, у процесі якої для кожного запису задається пріоритет за байтом ToS. Розроблено модель об'єкта управління за допомогою методу декомпозиції. Дістала подальшого розвитку методика визначення кількості керуючої інформації та числа каналів з заданою пропускною спроможністю для системи управління, які забезпечують допустиме відхилення параметрів від норми. Запропонована методика, на відміну від існуючих, дає змогу мінімізувати кількість керуючої інформації, що забезпечує ефективне управління при наявній пропускній спроможності каналів. Обґрунтовано структуру і параметри системи управління. Вдосконалено комбіновану структуру системи управління, яка забезпечує інваріантність інфокомунікаційної мережі до деструктивних впливів. Вдосконалено методiku синтезу ефективного каналу для передачі керуючої інформації, що дає змогу забезпечити достовірність та своєчасність надходження керуючої інформації до вузлових та мережевих ресурсів інфокомунікаційної мережі.

47.41 Радіоелектронні схеми

47.07.17.0554/0416U004593

Зазерін Андрій Ігорович. Активні фільтри на тонкоплівкових п'єзоелектричних резонаторах: Дис. к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 08.11.2016.

УДК 621.396, 621.372.54, 621.315.612.

242 с.: 15 табл., 157 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

Дисертація присвячена розробленню класу пристроїв частотної селекції сигналів на основі активних елементів і тонкоплівкових п'єзоелектричних резонаторів для діапазону частот 0,1..10 ГГц, що поєднують поліпшені електричні та експлуатаційні характеристики, а також можливість інтеграції за технологією ІС. Проведено дослідження ТПР методом скінченних елементів та розроблено широкосмугову модель резонатора, придатну для моделювання електричних характеристик конструкцій резонаторів мембранного типу та з бреггівським відбивачем. Розроблено модифіковану макромодель ОПС, у якій застосована секція нелінійного підсилення на основі поліномів Чебишева та включені нелінійні моделі теплового та фліккер шумів. Наведено схеми активних імітаторів індуктивності та від'ємної ємності на основі ОПС.

Показана можливість використання таких схем для реалізації ланок активних фільтрів з діапазоном перебудови до 200% та вище. Запропоновано метод перетворення імпедансу ТПР із використанням гіратора та показана практична можливість електронного перелаштування ефективної площі резонатора, що дозволяє зменшити габарити фільтрів. Розроблено алгоритм синтезу фільтрів, заснований на заміщенні прототипів пасивних LC фільтрів активними аналогами на ТПР, що забезпечують поліпшені характеристики за рахунок високої вихідної добротності і стабільності пасивної підсхеми. Приведені приклади застосування такого підходу для реалізації малогабаритних активних ФНЧ і ФВЧ на ТПР.

47.45 Антени. Хвилеводи. Елементи НВЧ-техніки

47.07.17.0555/0416U004576

Алалі Абдулла. Методи підвищення пропускну здатності базових станцій мережі LTE шляхом раціонального використання ресурсів: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 26.10.2016.

УДК 621.396.677.49.

136 с.: 11 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 69 назв.

Об'єкт - процеси функціонування систем радіодоступу LTE. Мета - підвищення пропускну здатності базових станцій мережі LTE. Методи - теорії оптимізації, теорії оцінювання та управління, теорії масового обслуговування, методи просторово-часової обробки сигналів, управління в адаптивних антенних решітках, математичний апарат нечіткої логіки. Результати - удосконалено метод адаптивної модуляції при передачі даних в мережах LTE; подальший розвиток процедури для оцінки параметрів каналів мережі LTE; удосконалено підсистему планування кадрів при диспетчеризації ресурсів, засновану на алгоритмі SJF; удосконалено метод управління просторово-часовим доступом в мережах LTE. Впроваджено - у Харківському державному регіональному науково-технічному центрі з питань технічного захисту інформації при побудові телекомунікаційної мережі LTE, у науково-дослідних роботах та в навчальний процес ХНУРЕ. Галузь використання - телекомунікаційні мережі

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування

47.07.17.0556/0416U004569

Пантєєв Роман Леонідович. Способи підвищення точності визначення координат інтегрованими багатопозиційними комплексами радіомоніторингу: Дис. к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 004.94:004.89:004.62.

151 с.: 9 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

Робота присвячена розробці способів підвищення точності визначення координат інтегрованими багатопозиційними комплексами радіомоніторингу. Основною ідеєю роботи є використання надлишкової інформації про місцезнаходження джерела радіовипромінювання для підвищення точності визначення координат цілі. Для компенсації високої похибки визначення координат пасивними системами радіомоніторингу використовується екстремальна постановка різницево-далекомірною методу з використанням вагових коефіцієнтів, які також дозволяють провести облік різної точності приймаючих станцій комплексу. В роботі запропоновано використання модифікованого методу Ньютона, що дозволяє суттєво зменшити час визначення координат при несуттєвому погіршенні точності їх визначення. Крім того,

визначена можливість зменшення кількості станцій багато-позиційного пасивного комплексу при незмінній висоті джерела радіовипромінювання з використанням методу параметричної чутливості. З використанням цього методу показано, яка саме із станцій в цьому випадку може бути виключена з розрахунків на підставі того, що похибка виміру нею затримки часу приходу сигналу буде найбільшою.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.03 Теорія зв'язку

49.07.17.0557/0416U004577

Іссама Саад. Моделі і методи аналізу та верифікації протоколів управління у програмно-конфігурованих мережах, що базуються на алгебрі комутаційних розподілених ресурсів та графах досяжності: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 26.10.2016.

УДК 621.391.

180 с.: 6 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

Об'єкт - процес розробки, аналізу та верифікації протоколу OpenFlow. Методи - апарат алгебри комунікаційних розподілених ресурсів, апарат Е-мереж, теорія графів, формальні методи верифікації, теорія множин. Результати - вперше запропоновано використання математичного апарату алгебри комунікаційних розподілених ресурсів у якості інструмента формалізації вимог специфікації протоколів управління; розвиток апарату Е-мереж шляхом застосування управляючих переходів для моделювання функціональних властивостей протоколу OpenFlow та впровадження кількісних значень атрибутів переходів; розробка методу верифікації, що дозволяє уникнути ефекту "комбінаторного вибуху" простору досліджуваних станів. Впроваджено - у навчальному процесі Харківського національного університету радіоелектроніки в ході виконання держбюджетної НДР № 299-1. Галузь використання - телекомунікаційні мережі

49.07.17.0558/0416U004771

Вовчук Дмитро Анатолійович. Елементи ширококутових засобів зв'язку на основі детермінованого хаосу та провідникових метаструктур: Дис. к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 17.11.2016.

УДК 621.391.01.

149 с.: 1 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню питань розширення функціональних можливостей вузлів засобів зв'язку на основі сигналів детермінованого хаосу та провідникових метаструктур, що дає змогу покращити характеристики завадостійкості та прихованості інформації у каналі зв'язку. У дисертаційній роботі, на основі аналізу переваг та недоліків існуючих схем передавання, що базуються на явищі повної синхронізації хаосу удосконалено схему хаотичного маскуванню для прихованого передавання цифрових даних, а також здійснено оцінку рівня прихованості інформації у каналі зв'язку. Проведені заходи щодо розширення спектру генерованих схемою Чуа сигналів для збільшення швидкості передавання інформації та здійснено модифікацію генератора Коллітца на біполярному транзисторі з метою отримання хаотичних сигналів зі спектральними і статистичними характеристиками подібними до відповідних характеристик шумів. Для забезпечення якісного зв'язку між передавачем та приймачем системи прихованого передавання на основі детермінованого хаосу, вперше було запропоновано використання штучно створених середовищ із паралельно розміщених один відносно одного провідників для передавання

сигналі у широкому діапазоні частот 0,9...12 ГГц, а також вперше запропоновано та досліджено структуру із невпорядковано розміщених провідників для створення антенних систем, що функціонують у широкому діапазоні частот та розширено діапазон робочих частот дипольного випромінювача із довжиною плеча 12,5 мм від 2 до 5 ГГц та уможливлено широкосмугове випромінювання множини затухаючих ЕМ сигналів у діапазоні частот 1,08...1,46 ГГц. Це дозволяє їх застосування у системах зв'язку, що функціонують у широкому діапазоні частот. Отримані в дисертаційній роботі результати можна використовувати для побудови генераторів шуму, при конструюванні широкосмугових систем зв'язку з високим рівнем прихованості та стійкості до впливу шумів та завад, а також при конструюванні антен для багатокористувацьких мереж зв'язку.

49.07.17.0559/0416U004818

Селюченко Мар'ян Олександрович. Моделі та алгоритми підвищення якості обслуговування у телекомунікаційних програмно-конфігурованих мережах: Дис. к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 18.11.2016.

УДК 621.391.

156 с.: 20 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 107 назв.

Дисертаційну роботу присвячено вирішенню наукової задачі розроблення адекватних методів та моделей управління процесами передавання даних у телекомунікаційних ПКМ з метою підвищення якості обслуговування користувачів та ефективного використання мережевих ресурсів. Досліджено основні принципи побудови та моделі функціонування телекомунікаційних ПКМ. Запропоновано спосіб ідентифікації потоку даних певного класу окремого клієнта на основі визначення відносного пріоритету. Розроблено систему моніторингу структурно-функціональних параметрів ПКМ, яка надає засоби для збору, обробки та представлення інформації для гетерогенних апаратних та програмних OpenFlow комутаторів. На основі розробленої системи запропоновано модель адаптації системи моніторингу, яка дає змогу підвищити точність оцінки статистичних характеристик використання мережевих ресурсів та ймовірності блокування певного елемента мережі. Розроблено метод вимірювання затримки передавання пакетів окремого потоку, який, порівняно з існуючими методами вимірювання затримки, дає змогу підвищити точність оцінювання затримки до 2,5 разів залежно від завантаження шляху. Удосконалено модель балансування навантаження на основі розподілу потоку по множині шляхів із урахуванням завантаження наступного каналу та відносного пріоритету потоку. Удосконалено потокову модель маршрутизації з використанням відносного пріоритету потоку, яка дає змогу підвищити якість обслуговування потоків реального часу, а також досягнути рівномірного завантаження мережних каналів.

49.33 Мережі і вузли зв'язку

49.07.17.0560/0416U004659

Кальченко Анастасія Сергіївна. Удосконалення методів управління якістю сервісів в телекомунікаційних мережах: Дис. к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 28.10.2016.

УДК 621.391:681.5.

186 с.: 30 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

Об'єкт-процес управління якістю сервісів в ТКМ. Мета-підвищення якості сервісів в ТКМ з урахуванням думки користувача. Методи-методи системного підходу, методи нечіткої логіки та нейронних мереж, методи алгоритмічного мо-

делювання, методи дослідження операцій, якісні методи системного аналізу, методи імітаційного моделювання та аналізу. Наукова новизна одержаних результатів. 1. Уперше розроблено метод оцінки ступеня задоволеності користувачів якістю телекомунікаційних сервісів, який на підставі використання ієрархічної нейронечіткої мережі дозволяє отримати всесторонню оцінку якості сервісів, а також виконати моделювання реакції користувача на зміни значень показників якості. 2. Удосконалено метод управління якістю сервісів в телекомунікаційних мережах, який, на відміну від відомих, на основі використання функції відповідності якості сервісів еталонному значенню та врахування співвідношення ефекту від покращення якості сервісів до необхідних для цього витрат, дозволяє підтримувати якість сервісів на рівні, який задовільняє користувачів. 3. Удосконалено метод формування загальної оцінки якості сервісів для мереж з розподіленим принципом управління за рахунок введення вагових коефіцієнтів для сегментів мережі, який, на відміну від відомих, дозволяє враховувати думку користувачів. 4. Удосконалено метод управління якістю сервісів в MPLS, який, на відміну від відомих, дозволяє налаштовувати значення показників якості у межах допустимих класів обслуговування, а також прогнозувати необхідний розвиток мережі. Практичні результати дисертаційного дослідження можуть використовуватись для підвищення якості телекомунікаційних сервісів та сприяти підвищенню ступеню задоволеності користувача якістю отриманих сервісів. Також практична значимість підтверджена відповідними актами використання у навчально-науковому інституті холоду, кріотехнологій та екоенергетики ім. В. С. Мартиновського Одеської національної академії харчових технологій та у ДП "Український науково-дослідний інститут радіо та телебачення"

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.03 Теорія автоматичного керування

50.07.17.0561/0416U004549

Попов Афанасій Сергійович. Математичне та інформаційне забезпечення автоматизованих систем керування зернопереробними підприємствами: Дис. к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 681.5+536.464.

175 с.: 11 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертація присвячена розробці математичного та інформаційного забезпечення АСК зернопереробними підприємствами. На базі аналітичного розв'язання задач гідродинамічної стійкості хвиль горіння розроблено математичну модель виникнення та розвитку вибуху, що дозволило ідентифікувати стан зернопереробного підприємства з точки зору вибухобезпечності.

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.07.17.0562/0516U000797

Вишнівський Віктор Вікторович. Методологія синтезу автоматизованих систем технічного діагностування інформаційних систем на основі енергетичних методів обробки інформації: Дис. д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 28.10.2016.

УДК 681.518.5.

350 с.: 9 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Вирішена важлива наукова проблема щодо розроблення інформаційних технологій для синтезу автоматизованих систем технічного діагностування інформаційних систем на

основі енергетичних методів обробки інформації. Розроблено інформаційну технологію для отримання діагностичних моделей напівпровідникових комплектуючих елементів радіоелектронних пристроїв. Удосконалено методику побудови діагностичної моделі для динамічного методу діагностування. Вперше розроблено інформаційну технологію обробки діагностичної інформації для радіоелектронних пристроїв інформаційних систем статичним методом діагностування.

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.07.17.0563/0416U004703

Яновська Ольга Володимирівна. Моделі й метод надання доступу до сервісів розподіленої хмарної системи: Дис. к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 04.11.2016.

УДК 004.032+004.942.

199 с.: 23 табл., 85 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Об'єкт - системи на основі хмарних технологій і пирингових мереж; мета - підвищення доступності хмарних сервісів на базі клієнт-серверної й однорангової розподіленої хмарних архітектур; методи - системний аналіз, теоретико-множинний й імовірнісний опис інформаційних процесів у комп'ютерних мережах, теорія марковських процесів з безперервним часом і дискретними станами й напівмарковських процесів, методи розв'язання систем диференціальних рівнянь з жорсткими коефіцієнтами, теорія управління інформаційними процесами; результати - теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального науково-прикладного завдання розроблення моделей і методу надання доступу до ресурсів розподіленої хмарної системи з необхідним рівнем доступності; новизна - вперше отримано метод надання доступу до сервісів розподіленої хмарної системи, який на відміну від існуючих базується на використанні розподілених хеш-таблиць і пасивної реплікації даних по вузлах користувачів, що дозволяє підвищити оперативність відповіді на запит при зростанні кількості користувачів; удосконалено марковську модель доступності сервісів хмарних систем з клієнт-серверною архітектурою на основі врахування зміни стану системи в різних фазах міграції віртуальних машин і особливостей програмно-апаратної віртуалізації, що дозволяє підвищити точність оцінювання ймовірності того, що в довільний заданий момент часу сервіс хмарної системи виявиться доступним для кінцевого користувача з наперед визначеним часом відгуку; удосконалено напівмарковські моделі доступності сервісів хмарних систем з розподіленою одноранговою архітектурою шляхом урахування типу й кількості складових ресурсу, що дає можливість визначити вимоги до відмовостійкості та умови реплікації для забезпечення необхідного рівня доступності сервісів; ступінь упровадження - результати впроваджено у ТОВ "Нью Системс АМ" Міжнародний аеропорт "Харків", ЦТДН ХНУРЕ, ДП "Харківський науково-дослідний інститут технології машинобудування", ТОВ "ДНН Імпорт", НАКУ "ХАІ"; галузь використання - хмарні системи

50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)

50.07.17.0564/0516U000865

Мінухін Сергій Володимирович. Моделі, методи, інформаційні технології планування пакетів завдань в розподілених обчислювальних системах: Дис. д.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 26.11.2016.

УДК 004.75.

486 с.: 26 табл., 172 іл. – Бібліогр.: 434 назви.

Дисертаційну роботу присвячено вирішенню науково-практичної проблеми підвищення продуктивності функціонування розподілених обчислювальних систем (РОС) на основі методів, моделей та інформаційних технологій планування пакетів завдань, що базуються на єдиному теоретичному підході до розв'язання широкого кола NP-складних задач дискретної оптимізації та теорії графів. Розроблено концепцію, принципи та положення планування завдань і модель її реалізації, а також математичну модель планування, що подана у вигляді розв'язання задачі про найменше покриття. Розроблено модель економічного ресурсу на основі отримання рівноважної ціни обчислювальних ресурсів РОС в межах подвійного аукціону. Запропоновано методи розв'язання задачі про найменше покриття з малою часовою складністю. Досліджено методи забезпечення якості обслуговування на локальних ресурсах РОС на основі розв'язання задачі мінімізації сумарного часу запізнювання шляхом її зведення до визначення найкоротшого гамільтонова шляху в графі з використанням рангового підходу та правила домінування й задачі побудови здійснених розкладів виконання завдань на основі методів масштабування частоти та напруги процесорів обчислювального кластера. Розроблено методи розподілу завдань між процесорами обчислювальних кластерів з різною архітектурою, які забезпечують потрібний рівень збалансованості завантаження процесорів. Удосконалено інформаційні технології для реалізації дворівневої моделі планування пакетів завдань на рівні грид-сегмента та обчислювальних кластерів РОС.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.07.17.0565/0517U000141

Семко Віктор Володимирович. Методологія оптимального управління об'єктом в умовах конфлікту, обмежень та невизначеностей:

Дис. д.т.н. /Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору. – Захищена 02.03.2017.

УДК 681/5(042.3).

262 с.: 11 табл., 82 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Об'єкт дослідження - процеси оптимального управління багатомірними об'єктами в умовах конфлікту, обмежень та невизначеностей при взаємодії з варіативною множиною об'єктів спостереження. Мета - підвищення швидкодії і стійкості функціонування систем інтелектуального управління об'єктами в умовах конфлікту, обмежень та невизначеностей при взаємодії з варіативною множиною об'єктів спостереження. Теоретичні і практичні результати полягають в удосконаленні теоретичних та практичних методів прийняття рішень, що дозволяють в подальшому отримувати більш просту процедуру синтезу рішень щодо управління об'єктом при розв'язанні конфлікту взаємодії об'єктів в ПС за умов обмежень, невизначеностей та варіативної множини об'єктів спостереження. Новизна: вперше розроблений метод рішення конфлікту взаємодії об'єкта управління з варіативною множиною об'єктів спостереження в умовах обмежень та невизначеностей та метод синтезу та вибору стратегій (траєкторій) переміщення та гарантованого управління об'єктом при рішенні конфлікту. Удосконалена теоретико-множинна модель взаємодії об'єкту управління з варіативною множиною об'єктів спостереження за умов конфлікту, обмежень та невизначеностей; метод формування функціонального віртуального простору рішень для варіативної множини об'єктів спостереження; вирішуючі правила і формальні методи визначення інформаційних множин, доповнення простору рішень, гарантованого управління об'єктом. Дістали подальшого розвитку: методологія використання знакових моделей при теоретико-множинному уявленні конфлікту шляхом

застосування семіотичної моделі; метод ситуаційного моделювання рішення конфлікту з застосуванням семантичної моделі; Одержані результати дозволяють створювати го-меостатичні системи інтелектуального управління об'єктами, включаючи динамічні нелінійні. Сфера використання: в Мінобороні при створенні інформаційно-телекомунікаційної системи гарантованого оцінювання та корекції психофізіологічного стану військовослужбовців; в Національному космічному агентстві України при створенні автоматизованої системи збору та обробки інформації; в Міністерстві охорони здоров'я України при створенні і впровадження автоматизованої системи ведення бази даних медичних комісій та виданих ними медичних довідок; в "Держінформресурс" при доопрацюванні та впровадженні системи електронної взаємодії органів виконавчої влади України.

50.07.17.0566/0517U000193

Єсін Віталій Іванович. Моделі і методи забезпечення адаптованості баз даних до змін в предметній області: Дис. д.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 10.03.2017.

УДК 004.652: 004.655.

412 с.: 17 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 347 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми, яка полягає у розв'язанні протиріччя між необхідністю адаптації структури бази даних (БД) інформаційної системи організаційного управління (ІСОУ) в умовах динамічних змін предметних областей (ПрО) і вимогою стабільності структури створюваної БД при забезпеченні заданих значень її показників якості в умовах обмеженості часових і фінансових ресурсів. Об'єктом дослідження є процес реінжинірингу баз даних ІСОУ. В роботі отримані важливі наукові і практичні результати. Розроблено та обґрунтовано науково-методологічні основи інформаційної технології (ІТ) реінжинірингу БД ІСОУ в умовах динамічних змін предметних областей, зокрема: дістала подальший розвиток методологія семантичного моделювання шляхом розробки моделі "об'єкт-подія"; розроблена універсальна модель даних (УМД); розроблена інваріантна до предметних областей схема БД, яка дозволяє спростити процес адаптації реляційних БД ІСОУ до змін умов функціонування шляхом використання створеної зумовленої структури базових відношень; розроблені синтаксична і семантична моделі декларативної мови визначення і маніпулювання даними ПрО, близької до деякої підмножини природної мови (запропонована мова не вимагає від користувача знання схеми БД з УМД, на основі якої створюються БД ІСОУ, що істотно спрощує доступ до необхідних даних). Розроблено методи, методики та програмні засоби запропонованої інформаційної технології.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.07.17.0567/0517U000159

Єременко Володимир Станіславович. Комп'ютеризовані системи діагностування виробів із композиційних матеріалів акустичними методами: Дис. д.т.н. /Інститут електродинаміки НАН України. – Захищена 20.02.2017.

УДК 504.3:621.039.

342 с.: 59 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

Об'єкт дослідження: процес діагностування виробів із композитів. Мета роботи: розвиток теоретичних засад побудови, практична реалізація і дослідження комп'ютеризованих систем діагностування композиційних матеріалів для надійного та достовірного визначення стану об'єкта.

Методи дослідження базуються на теоріях інформаційно-вимірювальних систем, ймовірностей, випадкових процесів та математичної статистики. Теоретичні та практичні результати і новизна: вирішена актуальна науково-технічна проблема, яка полягає у розвитку теоретичних засад побудови комп'ютеризованих систем діагностування виробів із композитів акустичними методами, які забезпечують підвищення вірогідності діагностики та розширення номенклатури дефектів, що визначаються. Предмет і ступінь впровадження: Предмет досліджень - методи, моделі, системи і методики діагностування виробів із композитів. Основні результати роботи впроваджені на ДП "Львівський ремонтний завод "Мотор", ПрАТ "Український НДІ авіаційних технологій", ТОВ НВП "Машинобудування", ПрАТ "Всеукраїнський НДІ аналітичного приладобудування". Наукові результати використовуються в навчальному процесі НТУУ "КПІ" та НАУ. Ефективність впровадження: отримано значний техніко-економічний ефект, що полягає в підвищенні показників достовірності діагностування виробів із композиційних матеріалів за умов одночасного розширення номенклатури дефектів, що визначаються. Сфера використання: Комп'ютеризовані системи діагностування виробів із композитів та системи розпізнавання стану виробів в різних галузях промисловості. (див. продовження)

50.07.17.0568/0517U000183

Шевченко Марія Валеріївна. Методологічні основи й інформаційна технологія створення системи моніторингу стану регіонального газопостачання: Дис. д.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 03.03.2017.

УДК 656.56/681.5:004.78.

361 с.: 33 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 271 назва.

об'єкт дослідження - процеси моніторингу стану територіально розподіленої регіональної системи газопостачання; мета дослідження - зниження витрат і поліпшення функціональних характеристик системи моніторингу стану регіонального газопостачання при її організації, плануванні і синтезі за рахунок узагальнення та розвитку методологічних основ створення територіально розподіленої системи моніторингу стану регіонального газопостачання; методи дослідження - принципи системного аналізу, математичного моделювання, дискретного програмування, багатокритеріальної оцінки і оптимізації, нечіткої математики, прийняття рішень в умовах нечіткості вихідних даних; теоретичні і практичні результати - реалізовані у вигляді програмно-методичного комплексу прикладної інформаційної технології автоматизованого синтезу, що дозволило автоматизувати процеси прийняття рішень зі створення СМСРГ; новизна - вперше розроблено методологічні основи створення системи моніторингу стану регіонального газопостачання, узагальнена і часткова моделі організації та планування моніторингу стану системи регіонального газопостачання, метод організації і планування моніторингу стану регіонального газопостачання, які дають змогу приймати раціональні рішення з моніторингу газопостачання для задач різної розмірності в залежності від ступеня невизначеності вихідної інформації. Удосконалено моделі структурно-топологічного синтезу інформаційної системи моніторингу стану регіонального газопостачання, узагальнену і часткову моделі параметричного синтезу інформаційної системи моніторингу стану регіонального газопостачання, що дає змогу знизити розмірність отриманих моделей після декомпозиції узагальненої моделі для підвищення ефективності вирішення практичних завдань моніторингу. Дістали подальшого розвитку метод

визначення місць можливого розміщення технічних засобів для комутації, збору та передачі інформації, методи

багатокритеріальної оцінки і оптимізації, метод планування моніторингу регіональної системи газопостачання, що дає змогу приймати рішення в умовах багатокритеріальності і нечіткості вихідних даних; ступінь впровадження - результати дисертаційної роботи впроваджені в чотирьох профільних організаціях та в учбовому процесі, про що отримано шість актів впровадження; сфера (галузь) використання - інформаційні системи моніторингу стану газотранспортних та газовидобувних підприємств.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.07.17.0569/0416U004660

Гуменюк Тарас Володимирович. Оптимальне керування процесом поглиблення нафтогазових свердловин в умовах невизначеності: Дис. к.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 03.11.2016.

УДК 681.513.5:622.24.

192 с.: 6 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 136 назв.

Дисертація присвячена розробці методів визначення технологічних операцій бурової установки на основі теорії штучних нейронних мереж для автоматичного визначення тривалості спуско-підіймальних операцій у поточному рейсі, ідентифікації процесу поглиблення свердловин з врахуванням нечіткості режимних параметрів, визначенні оптимальних керуючих впливів для роторного способу буріння за критерієм вартості метра проходки свердловини в умовах невизначеності. На основі проведеного аналізу сучасного стану проблеми оптимального керування процесом поглиблення свердловин встановлено, що актуальним напрямком досліджень є розроблення методів, алгоритмів і програмного забезпечення для автоматизованої системи керування процесом поглиблення свердловин з врахуванням нечіткості як режимних параметрів процесу поглиблення свердловин, так і тривалості спуско-підіймальних операцій. Розроблено метод визначення технологічних операцій бурової установки, на базі штучної нейронної мережі Хеммінга, який дає змогу здійснювати оператором моніторинг технологічних операцій буріння, а також в автоматичному режимі визначати як тривалість спуско-підіймальних операцій, так і момент початку поглиблення свердловини, для поточного рейсу. Розроблено метод синтезу емпіричних моделей оптимальної складності на засадах генетичних алгоритмів, який враховує нечіткість режимних параметрів. Розроблені математичні моделі є основою алгоритмів оптимального керування процесом поглиблення свердловин. Розроблено метод оптимального керування процесом поглиблення свердловин в умовах невизначеності. Особливістю методу є те, що в його основі лежать розроблені математичні моделі на етапі ідентифікації і врахована та обставина, що тривалість спуско-підіймальних операцій є нечіткою величиною. Для реалізації отриманих методів у промислових умовах розроблені алгоритми і програмне забезпечення таких задач: визначення технологічних операцій бурової установки; синтез моделей оптимальної складності з врахуванням нечіткості режимних параметрів; оптимізація процесу поглиблення свердловин в умовах невизначеності. Розроблене програмне забезпечення перевірено на промислових даних, що дало змогу визначити їх працездатність і ефективність. Синтезовано автоматизовану систему керування процесом поглиблення свердловин на базі розробленої структурної схеми системи керування, програмного забезпечення та програми-інтегратора, що дало змогу використати як базовий елемент системи комплекс СКУВ-М2.

50.49 Автоматизовані системи організаційного керування

50.07.17.0570/0416U004356

Кобилкін Дмитро Сергійович. Структуризація проектів впровадження автоматизованих систем антикризового управління в цивільному захисті (на прикладі Системи 112):

Дис. к.т.н. /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. – Захищена 04.11.2016.

УДК 005.8:[681.5+355.58].

134 с.: 6 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 124 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці моделей, методу та механізмів структуризації проектів впровадження автоматизованих систем антикризового управління (на прикладі Системи 112). Розроблено метод модифікації WBS-структури проекту (на прикладі Системи 112), що дало змогу отримати часові резерви робіт для планових структур базових регіональних проектів. Сформовано модель-схему управління ресурсами в умовах мультипроектного регіонального середовища впровадження автоматизованих систем антикризового управління в цивільному захисті, що дає змогу гармонізувати планові та фактичні ресурсні показники регіональних програм.

50.07.17.0571/0416U004386

Бабкін Георгій Володимирович. Моделі управління проектами створення засобів морської робототехніки: Дис. к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 17.10.2016.

УДК 005.8:629.584:338.28.

268 с.: 10 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Дисертація присвячена розробці моделей управління проектами серійного створення засобів морської робототехніки. Об'єктом дослідження є процеси управління проектами створення засобів морської робототехніки. Мета дослідження полягає у підвищенні ефективності управління проектами по створенню засобів морської робототехніки шляхом удосконалення методів та моделей теорії управління проектами. Методи досліджень: методи та процеси стандартів управління проектами; методи теорії графів; теорія систем і системний аналіз; методи математичного моделювання. Теоретичне значення полягає у формульованні та обґрунтованих концептуальних положеннях управління проектами створення засобів морської робототехніки на початкових етапах організації їх серійного виробництва. На підставі розроблених моделей визначені: методики обґрунтування прийняття управлінських рішень; алгоритми та програмні продукти, які забезпечують прийняття ефективних рішень при управлінні проектами. Наукова новизна: вперше на основі системного аналізу сформульовано та обґрунтовано концепцію управління проектами; на основі аналізу життєвого циклу та запропонованої структури засобів морської робототехніки розроблено модель управління вартістю проекту; на основі аналізу ієрархічної структури робіт та визначених вартостей елементів засобів морської робототехніки розроблено структурну модель процесів вибору співвиконавців проекту; за допомогою методу експертного оцінювання сформовано систему показників організаційно-управлінської ефективності функціонування організаційної структури проекту; удосконалено модель формування організаційної структури на основі аналізу особливостей створення та застосування засобів морської робототехніки. Результати дисертаційної роботи були використані на етапах ескізного та технічного проектування засобів морської робототехніки на замовлення Державних підприємств "Дослідно-проектний центр кораблебудування" та "Київський НДІ гідропріладів" Державного концерну "Укроборонпром", при

організації робіт морської дослідної лабораторії по знешкоженню підводних потенційних об'єктів Державною службою України з надзвичайних ситуацій, а також у навчальному процесі при підготовці фахівців зі спеціальності 8.05070022 "Електричні системи і комплекси транспортних засобів".

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.07.17.0572/0416U004283

Дедіч Іван Олександрович. Обґрунтування параметрів технології розробки вугільних пластів з поточним бурінням дегазаційних свердловин з земної поверхні: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 13.10.2016.

УДК 622.831.3: 622.831.325.3.

142 с.: 17 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 148 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню науково-практичної задачі прогнозування і вибору параметрів дегазації газувугільного масиву свердловинами з земної поверхні на основі встановлених нових закономірностей взаємодії дегазаційних свердловин і очисних вибоїв, а також залежності дебіту метану від швидкості посування лави. Доведено, що основною причиною руйнування стовбура свердловини під час її підробки очисним вибоєм є зсув породних шарів відносно один одного, в результаті чого стовбур дегазаційної свердловини перерізається. Встановлені найбільш імовірні ділянки породної товщі, на яких виникає таке руйнування. Розроблено методику й номограму для прогнозування зсувів породних шарів. Обґрунтовано способи захисту дегазаційних свердловин від перерізування завдяки узгодженню їх параметрів з параметрами очисних робіт, включаючи темпи посування лав. Результати досліджень увійшли в галузеві вказівки з безпечної експлуатації дегазаційних систем і впроваджені під час комплексного освоєння газувугільного родовища.

52.07.17.0573/0416U004284

Легенченко Вероніка Андріївна. Закономірності осідань великорозмірних фундаментів, що розташовані на ґрунтовому шарі кінцевої товщини: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 21.10.2016.

УДК 624.151.5.

175 с.: 27 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 142 назви.

Дисертація присвячена встановленню закономірностей прояву осідань великорозмірних фундаментів від геометричних і гірничо-геологічних параметрів і удосконалення на цій основі прийнятих на цей час методів розрахунку осідань фундаментів, а також наближення вітчизняних норм до світових стандартів. На основі аналітичних досліджень виявлено взаємозв'язок між середніми осіданнями ґрунтового масиву, на якому розміщені фундаменти з круглою та квадратною формою підшви, що розташовані на ґрунтовому шарі кінцевої товщини та їх осіданнями, що обчислені в межах гіпотези про необмежену товщину шару. Узагальнені закономірності та встановлений взаємозв'язок середніх осідань шару кінцевої товщини при наявності та відсутності дотичних напружень на контакті роздробленого ґрунту та жорсткого підстилаючого шару. Запропонована методика розрахунку осідань для фундаментів із шириною підшви від 0,8 до 68 метрів, особливістю якої є врахування масштабного фактору та особливостей будови ґрунтової товщі. Закономірності, отримані в результаті досліджень, використані у методиці визначення деформацій ґрунтових основ і

впроваджені при розрахунку осідань плитного фундаменту 12-поверхового житлового комплексу в м. Черкаси, по вул. Гоголя, 261 у ТОВ "БЕСТ ІНЖЕНІРІНГ України".

52.07.17.0574/0416U004285

Дудка Іван Володимирович. Обґрунтування параметрів способу кріплення та охорони конвейєрних штреків для повторного їх використання в гірничо-геологічних умовах антрацитових шахт: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 21.10.2016.

УДК 622.833.

269 с.: 33 табл., 140 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Метою досліджень, виконаних в дисертації, є обґрунтування раціональних параметрів геомеханічної системи "кріплення підготовчої виробки-охоронна конструкція-лава", при яких можливий перехід на безціликове відпрацювання вугілля з повторним використанням штреків. Вперше для гірничо-геологічних і гірничотехнічних умов ВП "Шахта "Партизанська" встановлено закономірності деформування підготовчих виробок в часі в зоні впливу першої і другої лави, що дозволило обґрунтувати параметри їх кріплення і охорони при переході до безціликових способів відпрацювання запасів вугілля. Розроблено нову чисельну модель геомеханічної системи "масив-кріплення виробки-охоронна конструкція-лава", яка включає елементи комбінованого кріплення, охоронну конструкцію і зону зміцнення порід, а також технологію моделювання виробки для повторного використання, що враховує зміну властивостей масиву і включення в роботу опорних елементів стосовно кожного етапу експлуатації підготовчої виробки. Встановлено закономірності деформування геомеханічної системи "кріплення виробки-охоронна конструкція-лава", що дозволило обґрунтувати раціональні параметри підтримки виробок для повторного використання.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.07.17.0575/0416U004735

Ляховко Олексій Дмитрович. Зниження рівня екологічної небезпеки пилових викидів агломераційної фабрики металургійного комбінату: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 66.022.63:502.36.

143 с.: 39 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертація присвячена обґрунтуванню способу зниження рівня екологічної небезпеки пилових викидів в атмосферу шляхом модернізації засобів уловлювання пилу, а також оцінки довготривалого еколого-економічного ефекту їх застосування. Виконаний аналіз впливу пилових викидів ДМК на стан атмосферного повітря м. Дніпродзержинська. Розроблено установку відцентрово-електричного пиловловлення - електроциклон, конструкція якої дозволяє модернізувати існуючі циклони типу ЦН шляхом додавання конструктивних елементів електрофільтрів. За результатом теоретичних та експериментальних досліджень встановлено що фракційна ефективність електроциклону перевищує показники батарейного циклону БЦ 254 6790 на 8,9-11,3% по фракціях розміром частинок 4-10 мкм, при цьому загальна ефективність вище на 12,9%. Сумарний економічний ефект електроциклон для очищення технологічних викидів від пилу аглофабрики складе 2,593 млн. грн./рік. За допомогою уточненої моделі розсіювання пилу, а також вибраних показників виконана оцінка ступеня підвищення рівня екологічної безпеки

атмосферного повітря м. Дніпродзержинська у разі застосування електроциклона, яка складе 0,94-3,27 часток ГДК за пилом в різних районах міста.

52.07.17.0576/0416U004765

Бокій Олександр Борисович. Зниження екологічного ризику викидів шахтного метану в атмосферу на вугільних шахтах: Дис. к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК [622.451.001.24:533.6:622.8.001.25](043.3).

178 с.: 17 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 171 назва.

Об'єкт дослідження: процес емісії метану вугільних шахт з подальшою його утилізацією. Метою дисертації є зниження екологічного ризику викидів метану в атмосферу на вугільних шахтах шляхом обґрунтування комплексного критерію оцінки екологічного ризику викидів шахтного метану в атмосферу і встановлення закономірностей метановиділення для вибору ефективних засобів його уловлювання під час розробки вугільних родовищ. Для досягнення поставлених завдань у роботі використаний аналіз і узагальнення науково-технічних досягнень в галузі екологічної безпеки функціонування вугільних шахт і методи: еколого-математичного аналізу - для обґрунтування комплексного критерію оцінки ризиків викидів шахтного метану в атмосферу; потокового програмування - для дослідження емісії метану у гірничі виробки шахт, а також на земну поверхню; економічного аналізу - для обґрунтування технічних рішень щодо вдосконалення технологій каптажу і утилізації метану у вугільних шахтах; апробацію запропонованих технологічних рішень в умовах реального виробництва. Обґрунтовано критерій оцінки екологічних ризиків функціонування високопродуктивних вугільних шахт з використанням комплексної дегазації і подальшої утилізації метану. Критерій диференційовано враховує об'єми емісії метану в атмосферу і метану, який каптується, а також організовані і неорганізовані викиди парникових газів з вугільних шахт. Використання цього критерію дозволило дати екологічну оцінку розробленим технічним рішенням зниження викидів метану в атмосферу. Проведені дослідження і встановлені закономірності перерозподілу метану у вуглепородному масиві під дією очисних робіт. Обґрунтовані раціональні технологічні заходи щодо скорочення емісії шахтного метану в атмосферу, що включають: вибір режимів роботи вентиляторів головного провітрювання; створення зони нульової депресії для управління метановиділенням з виробленого простору; зрошування виробленого простору спеціально підготовленою сумішшю; попереднє електророзпалювання для використання суміші з низьким вмістом метану в когенераційних станціях. Одержані результати використані при вдосконаленні системи комплексної дегазації шахти ім. О.Ф. Засядька і в навчальному процесі ДонНТУ.

52.35 Розробка родовищ вугілля і пальних сланців

52.07.17.0577/0516U000898

Кірілов Андрій Кузьмич. Зв'язок ієрархічної тріщинувато-поруватої структури з сорбційними, транспортними та електрофізичними властивостями вугільної речовини:

Дис. д.т.н. /Інститут фізики гірничих процесів. – Захищена 10.11.2016.

УДК 622.333:622.02:66.081.

318 с.: 41 табл., 126 іл. – Бібліогр.: 287 назв.

Дисертаційна робота присвячена актуальній науково-технічній проблемі, яка полягає в розробці фізичних основ сорбційних і транспортних явищ у

вугільній речовині на базі встановлення закономірностей процесу взаємодії електромагнітного поля з елементами пористого середовища на атомному та нано-рівнях з урахуванням його ієрархічності. Виконаний комплекс експериментальних досліджень і теоретичних модельних задач дозволив отримати нові наукові уявлення про пористу структуру вугілля і взаємодію молекул флюїдів з вугільною речовиною на основі єдиної точки зору щодо електромагнітної природи взаємодії.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.01 Загальні питання металургії

53.07.17.0578/0416U004929

Семаков Вадим Вікторович. Підвищення ефективності відновної роботи газового потоку за рахунок формування раціональної структури стовпа шихти в доменній печі:

Дис. к.т.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 18.11.2016.

УДК 669.162.24 (043.3).

167 с.: 8 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Об'єкт – відновні процеси в доменній печі. Предмет – показники доменної плавки при поліпшенні відновної роботи газового потоку, структура стовпа шихтових матеріалів, їх властивості. Методи: лабораторні дослідження, методи математичного і фізичного моделювання, математичної статистики, активний і пасивний експеримент. В роботі виявлено, що критерій повноти протікання реакцій непрямого відновлення дозволяє об'єктивно оцінити його резерв і коректно порівнювати роботу печей в умовах різних технологічних режимів. Вдосконалено графоаналитичну схему доменного процесу. Запропоновано порівняння економічності відновних процесів доменної плавки за питомою витратою газу-відновника на одиницю атомарного кисню монооксиду заліза, а відновлюваності агломерату та окатків ступенем відновлення відносно Fe (II). Дослідженнями газопроникності залізородної шихти сумісно з аналізом рельєфу поверхневого шару окатків встановлено, що підвищення їх вмісту понад 70 % і розташування міжшарової зони у периферійному кільці сприяє розвитку периферійного газового потоку. Досліджено характер розподілу рудних навантажень на кокс радіусом печі для циклів завантаження, що забезпечують формування високих шарів однорідного матеріалу з 4 скіпів при їх різному розділенні по подачах. Розроблено спосіб завантаження печі БЗП.

53.03 Теорія металургійних процесів

53.07.17.0579/0416U004449

Потажевська Оксана Анатоліївна. Діаграми стану та властивості сплавів систем В-Мо-Ті та В-Мо-Nb: Дис. к.х.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 541.1:669.017.

209 с.: 25 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 139 назв.

Дисертація присвячена дослідженню фазових рівноваг у потрібних системах В-Мо-Ті і В-Мо-Nb. Комплексом методів фізико-хімічного аналізу експериментально досліджені литі та відпалені сплави систем В-Мо-Ті і В-Мо-Nb. На основі отриманих експериментальних та критично проаналізованих літературних даних побудовані діаграми стану вказаних систем при температурах плавлення-кристалізації в повному концентраційному інтервалі у вигляді проєкцій поверхонь солідуса, ліквідуса, діаграми плавкості та схеми реакцій при кристалізації. У результаті проведеного методом CALPHAD термодинамічного моделювання розрахована

но вперше діаграму стану потрібної В-Мо-Ті та отримано нову версію діаграми стану подвійної системи В-Мо. Завдяки високій мікротвердості при кімнатній температурі та твердості в інтервалі температур сплави досліджених систем можна рекомендувати для розробки на їх основі нових жароміцких матеріалів і покриттів. Зроблено прогноз щодо утворення неперервних рядів твердих розчинів між диборидами у недостатньо досліджених системах В-Мо-Нf та В-Мо-V і моноборидами у системах із ванадієм та танталом.

53.07 Металургійна теплотехніка

53.07.17.0580/0416U004926

Дмитренко Наталія Віталіївна. Вплив стану води на теплофізичні властивості та процес сушіння рослинної сировини: Дис. к.т.н. /Інститут технічної теплофізики. – Захищена 08.11.2016.

УДК 536.6 : 664.8.047.

184 с.: 13 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Дисертація присвячена експериментальному дослідженню впливу стану води в різних за хімічним складом рослинних тканинах, нативних та підданих термообробці, на теплоту випаровування води, теплоємність рослинних тканин та кінетику їх сушіння. Дослідження паренхімних тканин яблука та картоплі і деревовидних тканин пагонів верби було проведено за допомогою приладів та методів диференціальної калориметрії. В результаті дослідження було проаналізовано вплив хімічного складу тканин на процес зв'язування води. Встановлено, що питомий вміст зв'язаної води, витрати теплоти на випаровування та їх зміни в процесі сушіння визначаються гідратаційною спроможністю хімічних речовин рослинних тканин та її зміною під впливом термообробки. Вперше отримано експериментальні залежності теплоти випаровування води з рослинних тканин від їх вологості під час сушіння. Вони показали, що теплота випаровування води з рослинних тканин починає перевищувати теплоту пароутворення чистої води вже на ранніх етапах сушіння, і до початку видалення гігроскопічної вологи це перевищення може сягати 10%. Загальні витрати теплоти на випаровування, к цьому часу, перевищують витрати на пароутворення чистої води на 6% для бланшованої картоплі, на 5,6% для тканин яблука і на 1% для пагонів верби. Вперше отримано аналітичні залежності питомої теплоємності вологих тканин яблука і пагонів верби від температури і вологості, в широкому діапазоні їх зміни. Уточнено залежність для теплоємності вологих паренхімних тканин картоплі. Вперше доведено порушення правила адитивності для питомої теплоємності вологих рослинних тканин через синергетичний ефект, обумовлений специфікою взаємодії води з компонентами рослин. Зафіксовано склоперехід в маловологих рослинних тканинах і порошках в позитивній області температур та зсув температури початку клейстеризації крохмалю в область більш високих температур при зменшенні вологості тканин картоплі. Обидва ефекти впливають на технологію виробництва сушеної продукції. Встановлено відповідність зміни кінетики сушіння динаміці зміни стану води в рослинних тканинах та енергетиці їх зневоднення; уточнено механізм і послідовність видалення води. Порівняно теплову ефективність сушіння різної рослинної сировини.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.07.17.0581/0416U004928

Койфман Олексій Олександрович. Підвищення ефективності роботи доменних повітрянагрівачів шляхом збільшення тиску газу-теплоносія: Дис. к.т.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 669.162.

165 с.: 23 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Об'єкт дослідження: процеси теплообміну в насадці і режими роботи доменних повітрянагрівачів. Предмет дослідження: вплив підвищення тиску газу-теплоносія в період нагріву насадки на теплообмінні процеси в доменних повітрянагрівачах. Методи дослідження: методи планування експериментів; експериментальна установка для дослідження теплообміну в насадці під тиском; розрахункові методи дослідження процесу теплообміну; методи математичної статистики; методи теорії подібності; математичне моделювання теплообміну між газом-теплоносієм і насадкою з урахуванням тиску газу-теплоносія з використанням Borland C++ Builder. Вперше на експериментальній установці визначений вплив тиску газу-теплоносія на нагрів насадки та визначено збільшення значення коефіцієнту тепловіддачі з 135 до 308 Вт/м²К при підвищенні надлишкового тиску з 10 до 240 кПа. Вперше розроблена і реалізована математична модель нагріву і охолодження насадки доменного повітрянагрівача, що базується на чисельному рішенні задачі теплообміну в нерухомому шарі, що дозволяє оцінити теплообмін в насадці при різних значеннях надлишкового тиску газу-теплоносія. Підтверджена можливість підвищення тиску газу-теплоносія в доменом повітрянагрівачі, що дозволяє без значних капітальних вкладень збільшити температуру доменного дуття і (чи) вивести з експлуатації один з повітрянагрівачів блоку. Вперше запропоновані конструкції і режими роботи повітрянагрівача доменної печі, які дозволяють використати для опалювання доменний газ і повітря з надлишковими тисками більше 120 кПа в період нагріву насадки (Пат. № 88584).

53.07.17.0582/0416U004930

Пілюгін Євген Іванович. Вдосконалення способів підготовки повернення в агломераційному виробництві: Дис. к.т.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 18.11.2016.

УДК 669.162(043.3).

140 с.: 16 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

Об'єкт: агломераційний процес. Предмет: процес спікання агломераційної шихти зі звичайним, каліброваним та гранульованим поверненням. Методи: лабораторні дослідження з визначення впливу кількості та крупності повернення на продуктивність аглоустановки і міцність агломерату; фізичне моделювання; математична статистика; порівняльний аналіз отриманих даних; пасивний і активний експерименти на металургійному агрегаті. В дисертації отримали подальший розвиток теоретичні основи інтенсифікації процесу спікання агломерату за рахунок заміни в агломераційній шихті повернення фракції 0 – 5 мм каліброваним та гранульованим поверненням фракції 3 – 5 мм. Запропоновано показники - вихід стандартно стабілізованого агломерату і продуктивність по виходу стандартно стабілізованого агломерату, які враховують відсів фракції менше 5 мм на всіх стадіях обробки агломерату зі стандартними руйнівними впливами. Встановлено експериментальним шляхом більш ефективне застосування в агломераційній шихті гранул, отриманих методом екструдювання. Розроблено спосіб агломерації залізородних матеріалів та обладнання для виготовлення гранул екструдюванням. На основі досліджень міцності гранул, добавки яких в шихту сприяють підвищенню продуктивності агломераційного процесу, визначено оптимальні склади трикомпонентної шихти для їхнього екструдювання. Розроблено спосіб гранулювання відсіву агломерату.

53.49 Металознавство

53.07.17.0583/0416U004690

Пархомчук Жанна В'ячеславівна. Структура і властивості сталей, модифікованих дисперсно-структурованими компонентами шихти: Дис. к.т.н. /Фізико-технологічний інститут металів і сплавів НАН України. – Захищена 10.11.2016.

УДК 669.141.25:621.745.

134 с.: 29 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 139 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробленню наукових і технологічних засад цілеспрямованого впливу на формування структури і властивостей сталевих виливків з вуглецевих і легованих сталей засобами спадкового модифікування з використанням компонентів шихти і модифікаторів з підготовленою нерівноважною високодисперсною структурою. На основі системних досліджень встановлено домінуючу роль температурно-часових умов кристалізації в інтервалі швидкостей охолодження розплаву (V_{ox}) 5...650 °C/с на формування литої структури і закладення певних елементів спадковості у вихідних компонентах шихти і модифікуючих добавках. Вперше встановлено, що введення в розплав сталей дисперсно-структурованих швидкісною кристалізацією добавок сталей аналогічного хімічного складу (15 – 20 %), які зберігають в мікронеоднорідному розплаві структуру ближнього порядку їх вихідного стану, створює передумови утворення значної кількості додаткових зародків кристалізації і реалізацію механізму спадкового модифікування, підвищення характеристик міцності сталей на 10-15 %, пластичності у 1,5 – 2,0 рази, ударної в'язкості на 30 – 40 %. Показано перспективність використання в якості модифікаторів спадкового модифікування гранульних і порошкових, швидкоохолоджених при кристалізації добавок сталей, а також сталей зміцнених деформаційно-термічною обробкою. При цьому за всіх запропонованих варіантів покращуються характеристики дендритної будови (ДДС, ЩДС), зеренної структури, знижуються прояви ліквіації, підвищується рівень механічних властивостей сталей. Вперше досліджено і показано ефективність впливу на процеси кристалізації, структуроутворення і формування властивостей сталей стандартних модифікаторів (СИИТМиш-3, СК-30) з підготовленою швидкісною кристалізацією високодисперсною структурою та нанорозмірних інокуляторів (SiO_2 , SiC) у складі розробленої лігатури на основі алюмінію. Встановлені закономірності вливу, закладених при кристалізації металогенетичних особливостей підготовлених високодисперсних структур компонентів шихти і модифікуючих добавок та результати дослідно-промислових випробувань відкривають нові можливості керування литою структурою та підвищення властивостей сталевих виливків, створення нових ливарних технологій та матеріалів.

53.07.17.0584/0416U005476

Куницька Ірина Миколаївна. Оптимізація температурно-деформаційних параметрів прокатки спеціальних сталей з урахуванням їх впливу на структуру та властивості:

Дис. к.т.н. /Запорізький національний технічний університет. – Захищена 22.11.2016.

УДК 669.24:620.183.

184 с.: 12 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Об'єкт досліджень - процеси структуроутворення та кінетика рекристалізації аустеніту при багатопрохідній гарячій деформації спеціальних сталей. Предмет досліджень - закономірності впливу температурно-деформаційних параметрів прокатки на формування фізико-механічних властивостей сортового прокату спеціальних сталей із сумщеною деформаційно-термічною обробкою. Мета роботи – установити особливості структуроутворення та кінетики рекриста-

лізації аустеніту при багатопрохідній гарячій деформації та розробити технології сумщеного деформаційно-термічного оброблення для отримання сортового прокату спеціальних сталей з підвищеним рівнем фізико-механічних властивостей. Методи дослідження: металографічні дослідження виконані оптичною світловою мікроскопією. Структуру границь зерен, дислокаційну структуру, будову та склад фаз досліджували методами електронної та растрової мікроскопії, оже-спектроскопії, мікрорентгеноспектрального аналізу. Вивчення кінетики процесу рекристалізації здійснено за допомогою кількісної металографії, дюрOMETрії та мікродюрOMETрії. Визначені механічні властивості при нормальних температурах. Отримані результати – розроблено технології сумщеної деформаційно-термічної обробки підшипникових, конструкційних, корозійностійких сталей. Досягнуто покращення фізико-механічних властивостей та зменшення тривалості термообробки прокату спеціальних сталей у порівнянні із термообробкою в термічних цехах, що визначається впливом динамічної рекристалізації на зменшення розміру зерна, протяжності та товщини карбідної сітки, прискорення сфероїдизації карбідів. Технологія деформаційно-термічної обробки сортового прокату підшипникових сталей із сфероїдизуючим відпалом впроваджується на стані 325 ПАТ "Дніпроспецсталь". Галузь використання - металургія спеціальних сталей.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.07.17.0585/0517U000057

Марчук Володимир Єфремович. Науково-методологічні основи підвищення зносостійкості робочих поверхонь деталей з текстурованою лунковою структурою в екстремальних умовах експлуатації: Дис. д.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 26.01.2017.

УДК 621.891.

460 с.: 47 табл., 225 іл. – Бібліогр.: 663 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми створення і практичного використання нових високоефективних, ресурсозберігаючих технологій управління функціональними властивостями деталей техніки спеціального призначення за рахунок направлено створення зносостійких поверхневих шарів і управління їх властивостями в екстремальних умовах експлуатації при обмеженій подачі мастильного матеріалу при різних видах тертя та зношування. Теоретично обґрунтовано та експериментально доведено концептуальний підхід щодо створення зносостійких текстурованих луночних поверхонь (ТЛП) з поглибленими дискретними ділянками, який базується на комбінації технологій поверхнево-пластичного деформування і іонного азотування для надання розробленій дискретній поверхні властивостей багатofункціональності, який базується на дослідженнях напружено-деформованого стану дискретної поверхні, встановлених закономірностях і механізмах зношування ТЛП при різних видах тертя та зношування в екстремальних умовах експлуатації; можливості управляти процесами тертя та зношування при обмеженій подачі мастильного матеріалу шляхом вибору оптимальної текстури ТЛП; сформованих системних уявленнях про закономірності і процеси впливу внутрішнього магнітного поля, гідродинамічних ефектів на ефективність відновлення граничної мастильної плівки, вилученням продуктів зношування з поверхні трибоконтакту на зносостійкість трибо систем з ТЛП.

55.07.17.0586/0517U000144

Гайдамака Анатолій Володимирович. Мето-

дологія підвищення технічного рівня роликів підшипників букс рейкового транспорту: Дис. д.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 01.03.2017.

УДК 621.822.

376 с.: 27 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 446 назв.

Вперше обґрунтовано номенклатуру показників якості роликів підшипників у складі букс рейкового транспорту (РПБРТ) в єдиному системному базисі внутрішніх (структурних) і зовнішніх (функціональних) службових властивостей виробу. Розроблено системну модель індексу технічного рівня РПБРТ на основі 15 фізично-інформативних показників якості.

55.09 Машинобудівні матеріали

55.07.17.0587/0416U004341

Данільцев Віктор Володимирович. Міцність конструкцій зі склопластику з міжшаровими дефектами структури матеріалу: Дис. к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 06.10.2016.

УДК 539.3.

180 с.: 2 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

У дисертаційній роботі вирішений ряд важливих науково-технічних завдань, які включають в себе обґрунтування моделей і методик розрахунку напружено-деформованого та термопружного стану багатошарових оболонок обертання з міжшаровими дефектами структури. Розроблено та апробовано методику визначення інтегральних термопружних характеристик композитів шаруватої структури, запропоновано алгоритм визначення коефіцієнтів теплового лінійного розширення та теплопровідності багатошарового анізотропного матеріалу. Визначений термопружний деформований стан багатошарових оболонок обертання. Розв'язано задачу конструкційної міцності і створено методику визначення граничного внутрішнього тиску багатошарових циліндричних оболонок, досліджено напружений стан склопластикових труб в зоні фланцевих, бандажних та муфтових з'єднань. За допомогою модифікованого поліноміального критерію міцності отримані значення величин граничного тиску, при якому відбувається руйнування склопластикової труби в точках контакту її поверхні з металевими фланцями.

55.15 Ливарне виробництво

55.07.17.0588/0517U000125

Жижкіна Наталія Олександрівна. Наукові та технологічні засади лиття великогабаритних біметалевих заготовок для прокатних станів: Дис. д.т.н. /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України. – Захищена 16.02.2017.

УДК 621.74:621.74.042:621.746.6:621.785.

315 с.: 88 табл., 106 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Дисертація присвячена теоретичним дослідженням відцентрового лиття листопркатних валків та розробленню технології їх виробництва. Теоретично обґрунтовано вплив її параметрів на формування масивного валку, що знизило в 2 рази перепад тиску вздовж форми, що обертається, у 4 рази частку неметалевих включень в робочому шарі та 3,6 рази його нерівномірність. Отримано умову міцності кірки робочого шару, що твердне біля поверхні кокілю, при перевищенні якої спостерігалися гарячі тріщини в бочці валку. Запропоновано методику оцінювання впливу тверднення чавуну, що обертається, на його очищення від неметалевих включень та структуру. Встановлено подрібнення структури, підвищення в ній частки карбідів та рівня твердості на 10%. З'ясовано, що стала робота відцентрової машини збільшує рівномірність робочого шару валків на 35%. Розроблено

склад тріщинистого чавуну для робочого шару валків з однорідною структурою та підвищеною твердістю на 10% та міцністю при вигині на 3%. Запропоновано оброблення його металу компактованим реагентом та газоподібним азотом в ківшу. В результаті наробіток валків збільшився на 20%. Запропоновано конструкцію валку зі спеціальною перехідною зоною, що забезпечує зварювання його шарів і знижує в 6 разів частку хрому в серцевині. Для підвищення її властивостей запропоновано легування міддю. Сумарний економічний ефект від впровадження роботи в сфері виробництва змінного прокатного обладнання склав 5228,15 тис. гривень.

55.07.17.0589/0416U004381

Нестерук Олена Петрівна. Підвищення ефективності модифікування в протокових реакторах ливникових систем і процес виготовлення виливків із високоміцного чавуну:

Дис. к.т.н. /Фізико-технологічний інститут металів і сплавів НАН України. – Захищена 20.10.2016.

УДК 621.746:669.112.

135 с.: 15 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 71 назва.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності модифікування, визначенню та оптимізації параметрів керування кінетикою плавлення і розчинення модифікаторів в протокових реакторах ливникових систем та розробці ресурсозберігаючої технології отримання високоміцного чавуну. Досліджені та визначені засоби управління швидкістю протікання тепло- і масообмінних процесів при взаємодії рідкого чавуну з модифікатором. Досліджено фізико-хімічні процеси та кінетику розчинення в розплаві чавуну феросиліцію і феросиліцій-магнієвої лігатури. Встановлені закономірності впливу технологічних параметрів процесу модифікування в протокових реакторах ливникових систем на перехід в чавун магнію та оптимальні параметри внутрішньоформового модифікування для отримання заданих структури і механічних властивостей високоміцного чавуну в литому стані. Розроблені основні наукові положення для підвищення ефективності модифікування в протокових реакторах ливникових систем, що забезпечують ресурсозбереження, поліпшення структуроутворення і властивостей виливків з високоміцного чавуну. При цьому покращується екологічний стан довкілля та умови праці працюючого персоналу.

55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво

55.07.17.0590/0516U000854

Жбанков Ярослав Геннадійович. Розвиток наукових основ процесів гарячого пластичного деформування і удосконалення технологій кування крупних поковок: Дис. д.т.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 28.10.2016.

УДК 621.735.3-416.

594 с.: 53 табл., 307 іл. – Бібліогр.: 357 назв.

Об'єкт дослідження - технологічні процеси і оснащення кування крупних поковок. Мета дослідження - підвищення техніко-економічних параметрів технологічних процесів кування крупних поковок на базі розвитку наукових основ процесів гарячого пластичного деформування і вдосконалення технологічних способів і режимів кування. Методи дослідження: метод скінчених елементів, координатних сіток, вимірювання механічних властивостей, макро- і мікроструктурних досліджень, планування експерименту і математичної статистики. Теоретичні і практичні результати - встановлено вплив гарячої пластичної деформації на мікроструктуру і механічні властивості кінцевого виробу який одер-

жується куванням; адаптований метод моделювання еволюції мікроструктури металу при гарячій пластичній деформації; розвинуто метод розрахунку відновлення пластичності металу при гарячому деформуванні з паузами; розвинуто метод побудови кривих течії металу за стандартними довідковими характеристиками; впроваджено нові технологічні процеси кування великих валів і дисків. Новизна - вперше на основі моделей оцінки еволюції мікроструктури металу отримано залежності розподілу величини зерна в об'ємі заготовки при куванні за новими схемами деформування; отримав подальший розвиток метод оцінки технологічної деформівності в процесах гарячого дробового пластичного деформування; отримала подальший розвиток модель процесу гарячого пластичного деформування, яка описується аналітичною залежністю, що дозволяє розраховувати зміну напружень течії металу під впливом температури і швидкості деформування і заснована на використанні та узагальненні стандартних механічних характеристик металу. Ступінь впровадження - нові технологічні процеси і оснащення для кування, термомеханічні режими деформування. Сфера використання - підприємства важкого та енергетичного машинобудування, галузеві НДІ.

55.07.17.0591/0416U004570

Маркова Марина Олександрівна. Удосконалення технологічних процесів виготовлення пустотілих поковок на основі способу кування без оправки: Дис. к.т.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 28.10.2016.

УДК 621.735.3-416.

178 с.: 12 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Об'єкт дослідження - технологічні процеси й інструмент для кування пустотілих поковок. Мета дослідження - розширення технологічних можливостей і підвищення техніко-економічних показників процесів кування пустотілих поковок на основі кування без оправки. Методи дослідження: метод скінчених елементів (МСЕ), планування експерименту та математичної статистики, тензометрії, фізичної та геометричної подоби. Теоретичні і практичні результати - виявлено, що при протяганні без оправки відбувається заковування отвору заготовки; вивчено вплив геометрії інструменту на формозміну заготовки; запропоновано новий спосіб деформування пустотілих заготовок без оправки вирізними бойками зі скосами; розроблено методику проектування технологічних процесів кування, нові технологічні процеси, механічні режими деформування й геометрія деформуючого інструмента для кування пустотілих заготовок без оправки. Новизна - вперше встановлено, що в процесі кування пустотілих заготовок без оправки зі збільшенням діаметру отвору вихідної заготовки інтенсивність подовження заготовки знижується; встановлено закономірності розподілу параметрів НДС пустотілої заготовки залежно від різних вихідних співвідношень розмірів заготовки, ступеня обтиснення, величини подачі й геометрії інструмента; запропоновано параметр оцінки інтенсивності подовження заготовки; розширено уявлення щодо впливу величини подачі, кутів вирізів і кутів скосів вирізних бойків на формозміну отвору пустотілої заготовки. Ступінь впровадження - новий технологічний процес і оснащення для кування пустотілих поковок без оправки. Сфера використання - підприємства важкого та енергетичного машинобудування.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів

55.07.17.0592/0416U005478

Каналес Сілдер Орасіо. Управління параметрами якості покриттів та ефективністю про-

цесу газодинамічного напилювання на деталі авіаційної техніки: Дис. к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 11.11.2016.

УДК 621.793.7:629.7(043).

155 с.: 11 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Об'єкт - процес напилення покриттів методом ХГН; мета - дослідження особливостей і залежностей процесів формування надзвукових двофазних потоків, їх взаємодії з перешкодою й формування покриттів для управління фізико-механічними параметрами покриттів та ефективністю процесу напилення на деталі авіаційної техніки; методи дослідження - метод обчислюваної гідродинаміки (ОГД), метод скінчених різниць і чисельні методи інтегрування (метод Ейлера); теоретичні і практичні результати - модель, методика, концепція й рекомендації які формують теоретичну базу формування покриттів із заданими властивостями методом ХГН; новизна - уперше розроблено математичну модель, з допомогою якої обчислюються енергетичні параметри процесу ХГН при застосуванні надзвукових сопел оригінальної конфігурації, розроблено нову концепцію формування геометрії проточної частини сопел для холодного напилювання, розроблено нову методику розрахунку температури частинок при їх взаємодії з підкладкою, розроблено новий підхід до проектування технологічних процесів і вибору режимів і кореляційну карту, яку можна застосувати для аналізу впливу параметрів процесу на властивості покриттів; ступінь впровадження - результати впровадження у Національному аерокосмічному університеті "ХАІ", ПАТ "Мотор Січ"; галузь використання - авіаційна, автомобільна, медична галузі промисловості.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.07.17.0593/0416U004340

Оверко Михайло Валентинович. Обґрунтування раціональних параметрів робочих процесів і областей застосування перспективних засобів захисту водонапірних установок від гідравлічних ударів: Дис. к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 07.10.2016.

УДК 621.646.943.

192 с.: 8 табл., 91 іл. – Бібліогр.: 113 назви.

У дисертаційній роботі визначено, науково обґрунтовано і вирішено задачу захисту від гідравлічних ударів водонапірних установок за допомогою великогабаритних діодів або додаткових (резервних) трубопроводів. Створено і досліджено математичні моделі водонапірного трубопроводу зі змінним гідравлічним опором, робочого процесу великогабаритного вихрового діоду з конічним входом у вихрову камеру і відведенням, виконаним на її торцевій поверхні, перехідного процесу у водонапірній установці, яка враховує в наближеній формі динамічні властивості вихрового діоду. Моделі використані для вдосконалення вихрового діоду і отримання залежності його діодності від визначальних чинників. Доведено ефективність роботи запропонованих захисних засобів. Підтверджено адекватність результатів аналітичного моделювання.

55.07.17.0594/0416U004342

Мілтих Вікторія Станіславівна. Підвищення енергоефективності насосної станції з насосами типу д впливом геометричних параметрів їх робочих коліс на форму напірної характеристики: Дис. к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 06.10.2016.

УДК 621.65.

132 с.: 11 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 81 назва.

Робота спрямована на подальший розвиток науково-методичного забезпечення розв'язання задачі підвищення енергетичної ефективності роботи насосної станції з насосами типу Д шляхом заміни їх робочих коліс на нові, спроектовані з наперед визначеною крутизною напірної характеристики. За результатами огляду науково-технічної інформації визначена та обґрунтована актуальність теми дисертаційної роботи, сформульовані її мета і задачі. Поставлену наукову задачу вирішено шляхом впливу на крутизну напірної характеристики насоса зміною ширини робочого колеса на виході. За результатами математичного моделювання робочого процесу робочих коліс насосів типу Д отримано картини течії у робочому колесі та визначено вплив зміни його ширини на виході на його напірні та енергетичні характеристики. Математична залежність крутизни напірної характеристики від ширини робочого колеса на виході отримана за умови незмінності інших геометричних розмірів елементів проточної частини насосів типу Д. На базі результатів проведеного дослідження уточнено математичну модель функціонування насосної станції з насосами типу Д при використанні ступеневого регулювання її подачі, яка комплексно враховує характеристику гідравлічної мережі, форму напірної характеристики насоса та спосіб регулювання подачі насосної станції. Існуюча методика розрахунку робочого колеса доповнена залежністю крутизни напірної характеристики від ширини робочого колеса на виході для проектування з наперед визначеною крутизною напірної характеристики, що дає можливість підвищення енергоефективності функціонування насосних агрегатів типу Д у складі насосних станцій.

55.07.17.0595/0416U004343

Ольштинський Павло Леонідович. Урахування особливостей робочого процесу напрямного апарата для підвищення технічного рівня відцентрового насоса: Дис. к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 07.10.2016.

УДК 621.65.

166 с.: 17 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 88 назв.

У дисертаційній роботі запропоновано ефективний спосіб підвищення технічного рівня відцентрового насоса за рахунок застосування ступеня з мінімальним діаметральним відносним габаритом, що досягається шляхом використання напрямного апарата з переривчастою перевідною зоною. Основним змістом роботи є дослідження структури течії в елементах напрямного апарата, а також впливу геометричних елементів, що утворюють перевідну зону, на структуру потоку в перевідній зоні та зворотних каналах і на гідравлічні втрати. Дослідження впливу геометричних елементів, що утворюють перевідну зону, на структуру потоку дозволило уточнити математичну модель течії в перевідній зоні, що в свою чергу дозволяє на стадії проектування оцінити кут потоку на вході в ЗК. За результатами фізичного та віртуального експериментів отримана залежність мінімального відносного діаметрального габариту $D_{на}/D_3$ від коефіцієнта швидкохідності ns , для якого ще не спостерігається зниження ККД ступеня. Розроблено методичні рекомендації щодо проектування напрямного апарата з переривчастою перевідною зоною. Спроековано проточну частину ступеня з напрямним апаратом, що має відносний діаметральний габарит $D_{на}/D_3 = 1,39$. Застосування даного ступеня в багатоступінчатому відцентровому насосі дозволило підвищити його технічний рівень за рахунок зниження коефіцієнта питомої металомісткості зі збереженням рівня ККД як в насосі-аналогі.

55.07.17.0596/0416U004713

Сарапін Володимир Павлович. Удосконалення експлуатаційних характеристик турбодетандерних установок, що працюють в системах транспорту природного газу: Дис. к.т.н. /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України. – Захищена 17.11.2016.

УДК 621.692.

138 с.: 8 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 111 назв.

Об'єкт дослідження - термогазодинамічні процеси, що проходять у системах підготовки і транспортування природного газу, в тому числі у проточній частині турбодетандерів. Мета - створення нових принципів технологічних схем з використанням турбодетандерів в системі добування та транспорту газу, розробка нових конструкцій та підвищенні ефективності проточних частин турбодетандерів. Методи дослідження - методи математичного моделювання процесів в елементах принципів схем; методи оптимізації для вибору номінальних параметрів утилізаційних турбодетандерів, методи 3-D розрахунків проточних частин, методи обробки результатів натурних іспитів турбодетандерних агрегатів. Теоретичні і практичні результати - запропоновано принципові схеми низькотемпературної сепарації природного газу та утилізаційної турбодетандерної установки, а також наведено рекомендації щодо профілювання робочих лопаток проточної частини турбодетандерів. Новизна - на базі комплексних розрахункових досліджень із застосуванням методів чисельного вирішення систем рівнянь запропоновано нові схеми низькотемпературної сепарації природного газу та утилізаційної турбодетандерної установки, запропоновано новий метод вибору номінальних параметрів турбодетандера, а також отримано характер впливу геометричних характеристик профілів робочих лопаток турбодетандера на ефективність його роботи при змінних режимах експлуатації. Ступінь впровадження - отримані результати використовуються на ПАТ "Турбогаз". Галузь використання - турбінобудування та газова промисловість.

55.42 Двигунобудування

55.07.17.0597/0416U004282

Голубев Максим Віталійович. Вдосконалення процесів фільтрації і охолодження відпрацьованих вихлопних газів суднової дизельної установки: Дис. к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 06.10.2016.

УДК 621.431.74+621.43.068.4.

165 с.: 8 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

Дисертаційне дослідження містить теоретичне узагальнення і новий розв'язок науково-практичного завдання створення принципу функціонування фільтро-охолоджуючої установки шляхом удосконалення процесів фільтрації і охолодження відпрацьованих вихлопних газів суднового дизеля, актуальність якого обумовлена сучасними вимогами до показників екологічності дизелів.

55.07.17.0598/0416U004367

Стеценко Максим Сергійович. Підвищення надійності трубопроводів високого тиску паливної системи суднового малооборотного дизеля: Дис. к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 16.10.2016.

УДК 621.431.74-185.3+621.43.032.8:534.283.

214 с.: 15 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вирішенню актуальної прикладної задачі підвищення надійності трубопроводів високого тиску паливної системи суднового малооборотного дизеля. Актуальність дослідження обумовлена високою аварійністю у судноплавстві, основною причиною якої є несправності головних малооборотних дизелів. Особливу увагу привертають розриви паливних труб високого тиску,

які відбувається у поперечній площині, що не мало пояснення до цих пір.

55.43 Автомобілебудування

55.07.17.0599/0516U000845

Подригало Надія Михайлівна. Концепція забезпечення ефективності та контролю функціональної стабільності моторно-трансмісійних установок транспортно-тягових засобів: Дис. д.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 19.10.2016.

УДК 629.3.01.

409 с.: 19 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Дисертація присвячена вирішенню проблеми забезпечення ефективності та контролю функціональної стабільності моторно-трансмісійних установок транспортно-тягових засобів і спрямована на підвищення їх ефективності, як на етапі проектування, так і ремонту з модернізацією, а також подальшого контролю функціональної стабільності в процесі експлуатації за допомогою комплексного показника - коефіцієнта корисної дії. Одержано результати, що стосуються розробки концепції забезпечення ефективності і контролю функціональної стабільності на етапах проектування, виготовлення та експлуатації трансмісійних установок транспортних і тягових машин. Для оцінки непродуктивних втрат енергії моторно-трансмісійних установок використано критерій - ККД трансмісії. За допомогою цього критерію розроблено методи діагностування моторно-трансмісійних установок в умовах експлуатації та при виготовленні транспортних і тягових машин. Наукове значення результатів роботи полягає у формуванні концепції підвищення функціональної стабільності моторно-трансмісійних установок транспортних і тягових машин та розвитку існуючої теорії оцінки непродуктивних втрат енергії в машинних агрегатах двигунів внутрішнього згорання. Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці комплексу методичних вказівок з підвищення ККД трансмісії на етапі проектування та методик проведення тягових випробувань із розгоном і вибігом на стенді та у дорожніх умовах експлуатації транспортних і тягових машин.

55.07.17.0600/0516U000846

Сараєв Олексій Вікторович. Метод оцінки ефективності гальмування транспортних засобів при дослідженні дорожньо-транспортної пригоди: Дис. д.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 18.10.2016.

УДК 629.016.

418 с.: 31 табл., 101 іл. – Бібліогр.: 322 назви.

Об'єкт дослідження - процес гальмування дорожніх транспортних засобів. Мета дослідження - підвищення точності оцінки ефективності гальмування транспортних засобів шляхом врахування більшості впливових факторів та тенденцій розвитку конструкції гальмівної системи. Методи дослідження: диференціювання та інтегрування складної функції; математичної статистики, теорії імовірностей та регресійного аналізу; аналітичний; чисельний метод; аналогово-цифрового перетворення даних; моніторинг; комп'ютерного моделювання; експериментальні методи. Теоретичні і практичні результати роботи полягають в удосконаленні теорії динаміки гальмування автомобіля. Запропоновані теорія та математичні моделі, створюють метод, який згідно експериментальним даним дозволяє підвищити точність оцінки ефективності гальмування транспортних засобів. Результати дисертаційної роботи, що представлені

у вигляді розроблених теоретичних положень і розрахункового методу впровадженні і можуть бути використані: у програмах підготовки судових експертів-автотехніків, фахівців з автотехнічних досліджень та аварійних комісарів; у навчальному процесі при підготовці студентів автодорожніх вищих навчальних закладів; при проведенні автотехнічних досліджень обставин дорожньо-транспортної пригоди; при проектуванні та випробуваннях транспортних засобів з сучасною гальмівною системою; при створенні сучасних вимірювальних систем для дослідження експлуатаційних властивостей транспортних засобів; при розробці інформаційних програмних комплексів з функцією дослідження дорожньо-транспортної пригоди.

55.45 Суднобудування

55.07.17.0601/0416U004580

Дун Сіншо. Визначення оптимальних головних розмірів судна-газовоза для перевезення зріджених газів: Дис. к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 24.10.2016.

УДК 629.5.01:629.543.

170 с.: 30 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Дисертація присвячена проектуванню суден-газовозів LNG, які призначені для транспортування зрідженого природного газу морем. Сформульовано оптимізаційну задачу визначення головних елементів. Удосконалено математичну модель судна-газовоза LNG. При вирішенні задачі функціонування суден-газовозів LNG використано теорію перетворення випадкових функцій та імітаційне моделювання.

55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування

55.07.17.0602/0517U000149

Замота Тарас Миколайович. Наукові основи припрацювання спряжень деталей мобільної сільськогосподарської техніки при виготовленні та ремонті методом накладання змінного електричного струму: Дис. д.т.н. /Кіровоградський національний технічний університет. – Захищена 03.03.2017.

УДК 631.372+62-192.

422 с.: 50 табл., 158 іл. – Бібліогр.: 341 назва.

Метою роботи є розробка наукових основ припрацювання спряжень деталей з макрогеометричними відхиленнями методом накладання змінного електричного струму із забезпеченням керованості процесів для розв'язання проблеми підвищення довговічності вузлів і агрегатів МСГТ при виготовленні та ремонті. Об'єкт дослідження - процеси припрацювання та усунення макрогеометричних відхилень робочих поверхонь деталей основних спряжень вузлів і агрегатів МСГТ при їх виготовленні і ремонті. Предмет дослідження - наукові основи методу припрацювання спряжень деталей з макрогеометричними відхиленнями з урахуванням керованості і ефективності процесів припрацювання для підвищення довговічності вузлів і агрегатів МСГТ при виготовленні і ремонті. Дисертація присвячена вирішенню науково-прикладної проблеми створення теоретичних основ припрацювання методом накладання змінного електричного струму на спряження деталей з різними матеріалами і видами макрогеометричних відхилень із забезпеченням керування процесами і технологічними параметрами для підвищення довговічності вузлів і агрегатів мобільної сільськогосподарської техніки при виготовленні і ремонті. Теоретично обґрунтовано доцільність використання методу для припрацювання спряжень деталей: циліндричних з перекосом і неспіввісності; плоских с перекосами; сферичних з ексцентри-

ситетом і зубчастих з перекосом. Виявлений механізм формоутворення робочих поверхонь спряжень деталей в різних режимах тертя. Встановлені закономірності розвитку плями контакту при припрацюванні спряжень деталей вузлів і агрегатів з макрогеометричними відхиленнями. Отримані аналітичні вирази для оцінки площі контакту в них, розрахунку мінімальної товщини шару електроліту і максимальної швидкості усунення макрогеометричних відхилень залежно від електрохіміко-механічних та геометричних факторів. Експериментально показано, що метод можна ефективно застосовувати для припрацювання різних спряжень деталей машин. На основі результатів досліджень створено теоретичні основи керування процесами припрацювання. Розроблено алгоритм керування процесами припрацювання спряжень деталей з максимальною ефективністю усунення макрогеометричних відхилень. Розроблені технологічні режими методу припрацювання для різних типів спряжень деталей, які дозволяють істотно покращити характеристики їх робочих поверхонь деталей і сприяють підвищенню довговічності.

55.61 Поліграфічне машинобудування

55.07.17.0603/0416U004687

Петрик Павло Богданович. Удосконалення технології ароматизації поліграфічної продукції в офсетних рулонних машинах:

Дис. к.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 04.11.2016.

УДК 655.3.066.53+681.625.234.

187 с.: 3 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню технології ароматизації поліграфічної продукції. Вперше запропоновано метод одночасної вибіркової ароматизації продукції друкарськими лаками з різними ароматизаторами в модернізованій конструкції фарбового апарату офсетної рулонної машини. Запропоновано модель сенсорного аналізатора типу "штучний палець - електронний ніс" для визначення інтенсивності ароматів та методу розрахунку коефіцієнта ароматизації, який дозволяє спрогнозувати довготривалість презентації аромопродукції.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.01 Загальні питання приладобудування

59.07.17.0604/0517U000198

Пашкевич Калина Лівіанівна. Теоретичні основи дизайну одягу на засадах тектонічного підходу: Дис. д.т.н. /Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 22.03.2017.

УДК [687.01/.03:658.512.2]:004.896(043).

538 с.: 27 табл., 118 іл. – Бібліогр.: 460 назв.

Об'єкт дослідження - процес формування методологічних засад технічної естетики у дизайні одягу. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методологічних основ дизайну одягу як практичної складової технічної естетики на основі вивчення, критичного аналізу застосування тектонічних засад у цілісному формотворчому процесі. Для вирішення поставлених завдань використано загальну методологію системного підходу до дизайн-проектування одягу, методи математичної статистики, кореляційного і регресійного аналізу, структурного аналізу, імітаційного моделювання і прогнозування, комбінаторний метод, теорію симетрії, пропорціонування, методи розгортання поверхонь одягу. Наукова новизна здобутих результатів полягає у створенні новітньої концепції в технічній естетиці для дизайнерно-ергономічного проектування сучасного одягу на основі тектонічного підходу, при цьому вперше обґрунтовано те-

ктонічний підхід як засіб технічної естетики для дизайн-проектування одягу з урахуванням пластичних властивостей тканин; сформульовано основні прикладні положення технічної естетики в дизайн-процесах одягу на засадах тектонічного підходу; визначено елементи композиційно-інформаційної структури сучасного костюма, безпосередньо пов'язані з тектонікою в традиційному дизайн-проектуванні одягу, встановлено зв'язки між ними; розроблено класифікацію систем одягу за тектонічною складовою, описано їх характеристики та основні ознаки; розроблено функціональну модель та визначено закономірності формоутворення одягу на засадах тектонічного підходу; отримали подальший розвиток теоретичні та інструментальні можливості технічної естетики в дизайні одягу з використанням комп'ютерно-інтегрованих технологій. Практичне значення здобутих результатів полягає в розробці пристрою для безконтактно зняття координат точок перерізу об'єкта, за допомогою якого визначено характер експлуатаційної поведінки матеріалу залежно від силуетної форми одягу та товщини пакета матеріалів; розробці дискретного лінійного каркасу торсової поверхні системи "манекен-одяг" з метою визначення величин проекційних прибавок одягу; розробці рекомендацій щодо врахування властивостей тканин при розробці тектонічних систем одягу в процесі дизайн-проектування нових моделей одягу; розробці інформаційно-методичного забезпечення процесу тривимірного моделювання одягу, що базується на визначенні взаємозв'язків просторових моделей одягу та їх площинних розгорток; впровадженні результатів дослідження у промислове виробництво та навчальний процес.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.07.17.0605/0416U004640

Настенко Ольга Вікторівна. Моделювання процесів інерційно-фільтруючої сепарації газорідних сумішей: Дис. к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 66.021.1:532.5.

163 с.: 6 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Дисертаційна робота присвячена моделюванню процесів, що відбуваються під час інерційно-фільтруючої сепарації газорідних сумішей, а також ефективності розділення таких систем. Проведено математичне моделювання гідродинаміки руху газового та рідинного потоків криволінійними каналами сепаратора, а також взаємодії цих потоків в процесі сепарації. Також встановлено основні залежності, що описують сукупний теплообмін при інерційно-фільтруючій сепарації з конденсацією. Проведені математичні розрахунки підтверджуються результатами експериментальних досліджень, тобто розроблена математична модель може бути адекватно застосована для розрахунку процесів інерційно-фільтруючої сепарації. Основні наукові результати дисертаційної роботи впроваджено в виробництво.

61.53 Технологія переробки твердих паливних копалин

61.07.17.0606/0517U000083

Мірошніченко Денис Вікторович. Розвиток теорії і практики використання окисненого вугілля для виробництва доменного коксу:

Дис. д.т.н. /ДП "Український державний науково-дослідний вугледімічний інститут". – Захищена 26.01.2017.

УДК 66.092.89:669.16.

392 с.: 131 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 328 назв.

Мета роботи - на основі розширення наукових уявлень щодо процесів окиснення коксівного вугілля різного ступеня метаморфізму та вивчення його властивостей розробити науково-обґрунтовані рекомендації щодо раціонального використання окисненого вугілля для виробництва доменного коксу. Об'єкт дослідження - процеси зберігання та підготовки до коксування вугілля різного ступеня окиснення. Предмет дослідження - зміна властивостей органічної маси та технологічних показників вугілля при його окисненні, вплив ступеня окиснення вугілля на якість коксу. Методи дослідження: використані сучасні стандартизовані методи визначення властивостей вугілля. Наукова новизна отриманих результатів: вперше встановлено, що процес окиснення вугілля незалежно від ступеню його метаморфізму, гранулометричного складу та температури окиснення складається з трьох основних стадій: початкової, інтенсивного окиснення і насичення; вперше виявлено, що вугілля марки "Ж" на початковій стадії окиснення покращує свою коксівність; вперше виявлено, що підвищення вологості вугілля крупністю від 0 до 100 мм, внаслідок окиснення, призводить до суттєвого підвищення його насипної густини. Практичне значення отриманих результатів: -вдосконалений метод визначення окиснення та ступеня окиснення вугілля; -розроблено спосіб запобігання зниженню якості доменного коксу, отриманого з окисненого вугілля; -розроблено, затверджено та передано коксохімічним підприємствам України Методичні рекомендації щодо використання окисненого вугілля для виробництва доменного коксу. Область застосування - коксохімічні підприємства.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.29 Текстильна промисловість

64.07.17.0607/0416U004810

Поліщук Лариса Миколаївна. Вдосконалення технології отримання трести льону-довгунця шляхом оптимізації процесу плющення: Дис. к.т.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 20.10.2016.

УДК 677.11.021.

202 с.: 43 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

Об'єкт дослідження - процес отримання трести льону-довгунця. Мета роботи - розроблення й наукове обґрунтування вдосконаленої технології отримання льяної трести, яка забезпечує скорочення терміну її приготування та підвищення показників якості трести й волокна за рахунок застосування процесу плющення. Методи дослідження - методи теоретичні, експериментальні методи, методи математичного планування експерименту та методики проведення дослідів з первинного перероблення льону-довгунця, а також стандартний метод аналізу якісних характеристик соломи, трести та волокна льону-довгунця. Запропоновано науково обґрунтовану технологію одержання трести льону-довгунця, яка дозволяє усунути недоліки існуючих технологій заголівлі льяної трести, за рахунок чого підвищується ефективність її первинного перероблення. Галузь використання - переробна галузь агропромислового комплексу.

64.33 Швейна промисловість

64.07.17.0608/0517U000121

Остапенко Наталія Валентинівна. Розвиток наукових основ дизайн-проективання захисного одягу з використанням принципів трансформації: Дис. д.т.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 23.02.2017.

УДК [687.17.016 : 7.05] (043).

448 с.: 52 табл., 108 іл. – Бібліогр.: 286 назв.

Об'єкт дослідження - процес створення ефективного захисного одягу визначеної функціональної спрямованості. Метою дисертаційної роботи є розвиток наукових основ та практичних методів створення ефективного захисного одягу та його елементів з регульованими параметрами на основі принципів трансформації. Для вирішення поставлених завдань використано загальну методологію системного підходу до дизайн-проективання захисного одягу, основні положення теорії ризику, теплообмінних процесів, технології швейного виробництва, методи дискретної оптимізації і трансформації. Наукова новизна здобутих результатів полягає в тому, що на основі теоретичних та експериментальних досліджень створено ефективний сучасний захисний одяг з регульованими параметрами завдяки: теоретичному обґрунтуванню і розробці інформаційної бази елементів на основі принципів трансформації; теоретичному дослідженню та оцінці закономірностей виникнення ризиків при виконанні регламентованих робіт працівниками; теоретичному дослідженню процесів теплообміну працівника та створенню приладової бази для визначення параметрів ефективних захисних виробів; розробці та застосуванню науково обґрунтованого методу до формування структури асортименту ефективного сучасного захисного одягу та його елементів; розвитку методології дизайн-проективання шляхом вирішення задач математичного моделювання та оптимізації параметрів, конструкцій і режимів використання захисних комплектів. Практичне значення здобутих результатів полягає у розробці нових конструктивно-технологічних рішень сучасних захисних виробів, структуризації і оптимізації їх асортименту залежно від видів небезпеки та умов експлуатації, розробці рекомендацій щодо виду та розміщення елементів на основі принципів трансформації; виготовленні та впровадженні експериментальних зразків комплектів у промислове виробництво.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.07.17.0609/0416U004747

Волошина-Сідей Вікторія Вадимівна. Механізми управління витратами операційної діяльності на підприємствах харчової промисловості: Дис. к.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 04.11.2016.

УДК 658.29.011.1.

176 с.: 32 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій з формування механізмів управління витратами операційної діяльності з урахуванням організаційно-економічних особливостей підприємств харчової промисловості. Розроблено процесно-орієнтований механізм управління витратами операційної діяльності підприємств харчової промисловості у розрізі первинних центрів відповідальності.

65.13 Процеси й апарати харчових виробництв

65.07.17.0610/0516U000871

Терзієв Сергій Георгійович. Інноваційні теплотехнології харчоконцентратних виробництв на основі системного моделювання і комбінованих процесів тепломасопереносу: Дис. д.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 03.11.2016.

УДК УДК [664.87.036.021.3/4].

490 с.: 58 табл., 152 іл. – Бібліогр.: 369 назв.

У дисертаційній роботі поставлена і вирішується задача підвищення енергоефективності при виробництві харчових концентратів, зниження втрат сировини і готового продукту, створення інноваційних зразків техніки в технологіях кавопродуктів і методів їх розрахунку. Доведено можливість роботи ТМУ в режимі "самоочищення" поверхні теплопередачі. Розроблено програму оптимізації ТМУ, виконаний комп'ютерний експеримент і обґрунтований типорозмірний ряд ТМУ для різних технологій АПК.

65.07.17.0611/0416U004746

Паламарчук Владислав Ігорович. Обґрунтування параметрів процесу та обладнання конвеєрного інфрачервоного сушіння сировини олійного виробництва: Дис. к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 03.11.2016.

УДК 631.365:633.85.

269 с.: 77 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

У дисертації вирішено науково-технічну проблему реалізації інфрачервоного сушіння у поточному режимі за умови мінімізації енерго- та матеріаловитрат при забезпеченні необхідної продуктивності та рівномірності обробки. Оцінка основних параметрів масообміну проводилась для умов обробки сипкої сировини в нерухомому, рухомому та віброзв'язаному стані. Поставлені задачі були вирішені шляхом розробки віброхвильової інфрачервоної конвеєрної сушарки та обґрунтуванні її робочих режимів при експлуатаційних та теоретичних дослідженнях.

65.35 Кондитерська промисловість

65.07.17.0612/0416U004591

Стрілець Ірина Петрівна. Удосконалення технології бісквітних напівфабрикатів з використанням модифікованих видів крохмалю холодного набування: Дис. к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 26.10.2016.

УДК 664.68:664.2.

136 с.: 23 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 243 назви.

Дисертація присвячена актуальним проблемам кондитерської промисловості - удосконаленню технології бісквітних напівфабрикатів з використанням модифікованих видів крохмалю холодного набування. Об'єктом дослідження є технологія бісквітних напівфабрикатів. Як предмет дослідження обрано різні види модифікованого крохмалю та їх колоїдні розчини, бісквітне тісто та готові вироби, а також фізико-хімічні та структурні процеси, що відбуваються під час їх приготування та зберігання. В роботі застосовані органолептичні, фізико-хімічні, реологічні та математично-статистичні методи досліджень, згідно із загальноприйнятими і спеціальними методиками; методи математичного моделювання планування експерименту з використанням сучасних комп'ютерних програм. Вивчено функціонально-технологічні властивості різних видів модифікованого крохмалю. Встановлено, що при розробці та удосконаленні технології виробництва бісквітних напівфабрикатів доцільно використовувати модифікований крохмаль холодного набування. Вивчено вплив модифікованого крохмалю на параметри бісквітного напівфабрикату в процесі його приготування. Науково обґрунтовано та експериментально доведено вплив модифікованого крохмалю на процес утворення білкових та яєчних пін; встановлено його вплив на процес утворення бісквітного тіста. Розроблено новий метод розрахунку кількості зв'язаної вологи в борошняних виробах, за яким доведено, що даний крохмаль впливає на перерозподіл вологи у виробах із збільшенням відсотку зв'язаної води, що поліпшує сорбційні властивості виробів та зменшує втрату вологи при зберіганні. Знайдено оптимальне дозування

модифікованого крохмалю при розробці бісквітного напівфабрикату, удосконалено технологічну схему виробництва. Проведена промислова апробація нових виробів та обґрунтована соціально-економічна ефективність нових напівфабрикатів.

65.45 Спиртова промисловість

65.07.17.0613/0416U004355

Боярчук Ярослав Андрійович. Інноваційна технологія виробництва спирту з крохмалєвмісної сировини: Дис. к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 02.11.2016.

УДК 663.4: 633.358.

156 с.: 31 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 128 назв.

В дисертації було досліджено вплив технологічних показників: температури термоферментативної обробки, рН замісу, концентрації кислотостійких ферментних препаратів, сухих речовин сусла, кількості та кратності використання фільтрату барди, температури бродиння на показники дозрілої бражки та на синтез летких домішок спирту. Досліджений рух органічних домішок по колонах брагоректифікаційної установки, які працюють під тиском нижчим за атмосферний.

65.49 Виноробна промисловість

65.07.17.0614/0416U004530

Тринкаль Ольга Валентинівна. Удосконалення технології столових білих вин із сортів винограду нової вітчизняної селекції: Дис. к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 02.11.2016.

УДК 663.252./253:634.8.

143 с.: 40 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Дисертація присвячена вдосконаленню технології столових білих вин з сортів винограду генеративної (Ароматний, Загрей, Іскорка, Мускат одеський) та клонові (Сухолиманський білий, Тельти курук) селекції ННЦ "ІВіВ ім. В.Є. Таїрова". Проведено комплексну оцінку винограду сортів генеративної та клонові селекції ННЦ "ІВіВ ім. В.Є. Таїрова" за фізико-хімічними, біохімічними та органолептичними показниками, виявлено вплив агрометеорологічних факторів вегетаційного періоду винограду на формування основних технологічних показників досліджуваних сортів.

65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість

65.07.17.0615/0517U000186

Прісс Олесь Петрівна. Наукові основи зберігання плодів овочів з використанням обробки біологічно активними речовинами: Дис. д.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 02.03.2017.

УДК 664.8.03:[635.62:635.64]:678.048.

291 с.: 84 табл., 125 іл. – Бібліогр.: 507 назв.

У дисертації обґрунтовано використання композицій екзогенних антиоксидантів з післязбиральною тепловою обробкою для максимальної збереженості фітонутрієнтів та товарної якості плодів овочів під час подовжених термінів зберігання в охолодженому стані. Розроблено склад композицій біологічно активних речовин і встановлено оптимальні концентрації, які забезпечують максимальну збереженість фітонутрієнтів і підвищення виходу стандартної продукції після зберігання плодів овочів в охолодженому стані. Удосконалено технологію зберігання плодів овочів та показано її економічну ефективність.

65.07.17.0616/0416U004335

Кузьменко Ігор Олексійович. Формування споживних властивостей натуральних консервів з овочево-фруктової сировини: Дис. к.т.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 658.628:664.83/.85.

157 с.: 36 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 281 назва.

Роботу присвячено науковому обґрунтуванню способу одержання натуральних біологічно цінних полікомпонентних консервів шляхом комбінування овочевої і фруктової сировини з високим вмістом органічних кислот, які здатні забезпечити рН консервів нижче 3,8. Низька активна кислотність дає змогу застосовувати ощадливу термічну обробку продукту, сприяє кращому збереженню природних властивостей сировини та гарантує мікробіологічну безпечність консервів упродовж тривалого зберігання. Запропоновано спосіб одержання низькокалорійних натуральних консервів з поліпшеними споживними властивостями для усіх груп споживачів, що реалізований через систему критеріїв відбору сировини, правил її підготовки, комбінування, оптимізацію рецептурного складу та удосконалення технологію виробництва. Представлено результати, які підтверджують антиоксидантну дію поліфенолів фруктової сировини щодо окиснення вітаміну С і бета-каротину в гарбузово-айвових і кабачково-аличевих консервах та достатню консервуючу здатність природних органічних кислот сировини. Вивчено вплив фруктози і цукру білого в різних концентраціях на стабільність окремих фракцій поліфенольних сполук у складі консервів. Досліджено закономірності зміни споживних властивостей натуральних консервів за органолептичними, фізико-хімічними, мікробіологічними, структурно-механічними показниками впродовж тривалого зберігання з метою встановлення гарантійного терміну придатності їх до споживання. Визначено соціальну ефективність та розраховано економічний ефект від виробництва і реалізації натуральних консервів.

65.55 Харчосмакова промисловість

65.07.17.0617/0416U004592

Рубанка Катерина Володимирівна. Удосконалення технології полікомпонентних сумішей рослинних екстрактів та харчоконцентратів солодких страв з їх використанням:

Дис. к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 26.10.2016.

УДК 664.87.

159 с.: 59 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертація присвячена удосконаленню технології полікомпонентних сумішей рослинних екстрактів та їх подальшому використанню в технології харчоконцентратів солодких страв. Об'єктом досліджень є технологія сухих рослинних екстрактів та харчоконцентратів солодких страв. Як предмет досліджень обрано сировину: чай зелений, чай чорний, плоди шипшини, горобини чорноплідної, журавлини та імбиру, полікомпонентні суміші на основі чаю та кави, харчоконцентрати солодких страв (киселі та муси). В роботі застосовані органолептичні, фізико-хімічні, хімічні, структурно-механічні, мікробіологічні, експериментально-статистичні, загальноприйняті та спеціальні методи досліджень з використанням сучасних приладів та інформаційних технологій. Досліджено вплив параметрів екстрагування на фізико-хімічні показники та хімічний склад рослинних екстрактів. Визначено оптимальні параметри екстрагування ягід, чаю, імбиру та вплив процесу на хімічний склад рідких екстрактів. Підбрано оптимальні умови сушіння рослинних екстрактів та визначено його вплив на якість сухих екстрактів. Розраховано рецептурний склад полікомпонентних су-

мішей на основі чаю та кави; проаналізовано їх якість, встановлено термін зберігання. Розкрито сутність впливу полікомпонентних сумішей на структурно-механічні характеристики киселів та мусів. Обґрунтовано технологію виробництва солодких страв підвищеної харчової цінності.

65.63 Молочна промисловість

65.07.17.0618/0516U000808

Юдіна Тетяна Іллівна. Наукове обґрунтування технологій структурованої кулінарної продукції з використанням концентратів сколотин: Дис. д.т.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 641.51:[664.87:637.247].

302 с.: 129 табл., 116 іл. – Бібліогр.: 448 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та розробленню технологій структурованої кулінарної продукції з використанням концентратів сколотин. Запропоновано наукову концепцію та можливі напрями її реалізації. Показано доцільність використання концентратів сколотин у технологіях структурованої кулінарної продукції для підвищення її технологічної стабільності та харчової цінності. Науково обґрунтовано та розроблено моделі технологічних процесів одержання сухого молочно-білкового концентрату зі сколотин та УФ-концентрату сколотин із застосуванням мембран типу ГР. Визначено залежності емульгуючих властивостей модельних систем емульсійних соусів та піноутворюючих властивостей збитої десертної продукції, що містять концентрати сколотин і традиційні структуротворювачі, від дії технологічних факторів: температури, рН середовища, концентрації цукру. Експериментальними методами та методами моделювання встановлено вплив рецептурних компонентів на фізико-хімічні та функціонально-технологічні властивості модельних систем емульсійних соусів, молочно-рослинних фаршів, молочно-білкових напівфабрикатів та напівфабрикатів для збитої десертної продукції на основі концентратів сколотин, що стало підґрунтям для оптимізації складу означеної продукції. Комплексом показників підтверджено повну безпечність розроблених напівфабрикатів, обґрунтовано режими та терміни зберігання, розроблено ієрархічні структури показників якості та здійснено їх комплексну оцінку. Запропоновано нові й удосконалено існуючі технології кулінарної структурованої продукції з використанням розроблених напівфабрикатів. Розроблено та затверджено в установленому порядку нормативну документацію на нові види продукції, здійснено їх промислове впровадження.

65.65 Олійно-жирова промисловість

65.07.17.0619/0416U004951

Ситнік Наталія Сергіївна. Удосконалення технології переетерифікування жирів з використанням гліцератів лужних металів: Дис. к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 03.11.2016.

УДК 665:66.097.3.

243 с.: 39 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Об'єктом дослідження є технологія каталітичного переетерифікування олій та жирів. Мета дослідження - удосконалення технології каталітичного переетерифікування жирів шляхом розробки та впровадження нових каталізаторів на основі гліцератів лужних металів. В процесі виконання роботи використані теоретичні та експериментальні методи. Жирнокислотний та триацилгліцерольний склад

рослинних олій визначено за допомогою газового хроматографу Hewlett Packard HP-6890; характеристики плавлення та кристалізації, а також вміст твердих триацилгліцеролів дослідних олій визначено за допомогою диференційного скануючого калориметру Q20; обробку даних, одержаних з використанням диференційної скануючої калориметрії, виконано за допомогою програмного пакету TA Universal Analysis; органолептичні та фізико-хімічні показники олій визначено за стандартними методиками; для планування експериментів і обробки експериментальних даних застосовано математичні методи з використанням програмних пакетів MathCad та Microsoft Excel. Наукова новизна: експериментально підтверджено робочу гіпотезу щодо можливості створення нового каталізатору переетерифікування на основі гліцератів лужних металів; виявлено більш наближену підпорядкованість складу жиру, переетерифікованого у присутності нового каталізатору (гліцерату калію) статистичному розподілу жирних кислот в триацилгліцеролах у порівнянні з традиційним каталізатором (метилатом натрію); експериментально та за допомогою апроксимаційного моделювання виявлено залежність ступеня переетерифікування від температури, тривалості переетерифікування та концентрації нового каталізатору; одержано наукові дані щодо впливу фізико-хімічних показників жирової сировини (кислотне число, масова частка вологи та летких речовин) на каталітичну активність нового каталізатору; встановлено залежність активності нового каталізатору переетерифікування (гліцерат калію) від терміну зберігання у порівнянні з традиційним каталізатором (метилат натрію).

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.07.17.0620/0516U000873

Галінський Олександр Михайлович. Наукові основи створення технологій улаштування протифільтраційних екранів в ґрунті плоским робочим органом: Дис. д.т.н. /Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Захищена 01.11.2016.

УДК 69.001.89;626;69:504.

437 с.: 51 табл., 116 іл. – Бібліогр.: 379 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.23.08 - технологія та організація промислового та цивільного будівництва. - Одеська державна академія будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України, Одеса - 2016. Розглядається науково-прикладна проблема створення наукових основ і розроблення технологій улаштування протифільтраційних екранів плоским робочим органом під існуючою спорудою та їх сумісного застосування з вертикальними протифільтраційними екранами, суміщеними з дренажем, для захисту ґрунтів і ґрунтових вод при відсутності водоупора на практично досяжній глибині. В роботі представлені отримані автором залежності впливу конструктивно-технологічних факторів на показники процесу улаштування і характеристики горизонтального протифільтраційного екрана, який створюється під спорудою плоским робочим органом з глино-цементно-піщаного розчину, що твердіє, математична модель улаштування такого екрана з урахуванням отриманих залежностей і методика визначення конструктивно-технологічних характеристик екрана з урахуванням напружень і деформацій, які виникають в його елементах від ґрунтів і споруд, що розташовані вище. В роботі показані перспективи розвитку нових технологій улаштування горизонтальних екранів із застосуванням заповнювача, що твердіє, полімерної плівки і струменевої технології, а також конструктивно-технологічні рішення комплексної локалізації джерел забруднення під-

земного простору із застосуванням горизонтальних і вертикальних протифільтраційних екранів, сполучених з дренажем. Результати проведених досліджень використані при розробленні п'яти будівельних норм і нормативного документа, впроваджені в практику проектування і будівництва протифільтраційних споруди для захисту ґрунтів та ґрунтових вод, використані в навчальному процесі при підготовці курсу лекцій.

67.03 Інженерно-теоретичні основи будівництва

67.07.17.0621/0416U004751

Лобакова Лілія Вячеславівна. Організаційне моделювання реконструкції будівель при їх перепрофілюванні: Дис. к.т.н. /Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Захищена 01.11.2016.

УДК 69.003.2 : 658.5.

165 с.: 10 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Об'єкт - перепрофілювання будівель; мета - визначити найбільш ефективну організаційну модель реконструкції будівель при їх перепрофілюванні з урахуванням заданих граничних умов; методи - математична статистика, чисельне планування експерименту, математичний аналіз, синтез, абстрагування, моделювання; результати - вирішена задача зниження вартості будівельної продукції шляхом визначення найбільш ефективного вирішення з організації реконструкції будівель при перепрофілюванні з урахуванням заданих граничних умов; новизна - отримано результати експериментально-статистичного моделювання організаційних процесів реконструкції будівель при перепрофілюванні у вигляді закономірностей зміни вартості проекту перепрофілювання, тривалості робіт та інтенсивність фінансування від комплексного впливу факторів, розроблено методику визначення ефективного організаційно-фінансового рішення реконструкції будівель при перепрофілюванні вперше з урахуванням заданих обмежень і комплексного впливу факторів з метою зниження вартості проекту; впровадження - перепрофілювання адміністративно-побутового корпусу заводу в офісний центр, перепрофілювання шкільних майстерень під дитячий садок; використання - пошук ефективного рішення організації реконструкції будівель при їх перепрофілюванні з урахуванням заданих граничних умов.

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.07.17.0622/0416U004782

Степасюк Юрій Олександрович. Ефективні бетони та розчини на малоклінкерному шлакопортландцементі: Дис. к.т.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 11.11.2016.

УДК 691.327.

173 с.: 40 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

В роботі розроблено основні технологічні параметри комплексної сульфатно-фторидно-лужної активізації малоклінкерного шлакопортландцементу (МШПЦ), а також викладено результати теоретичних та експериментальних досліджень, щодо вивчення основних властивостей важких та легких бетонів, а також сухих будівельних сумішей виготовлених на основі активованого МШПЦ оптимального складу. Використовуючи комплекс отриманих експериментально-статистичних моделей, розроблено розрахунково-експериментальні методики проектування складів бетонів та розчинів, виготовлених на основі досліджуваних в'язучих.

67.11 Будівельні конструкції

67.07.17.0623/0416U004783

Сасовський Тарас Анатолійович. Напружено-деформований стан балок із клеєної деревини за дії малоциклових навантажень: Дис. к.т.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 11.11.2016.

УДК 624.011.1(043.3).

200 с.: 31 табл., 93 іл. – Бібліогр.: 122 назви.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню балок із клеєної деревини та удосконаленню методики визначення напружено-деформованого стану та розрахунку. Розроблено алгоритм методики розрахунку елементів з цільної та клеєної деревини, що сприймають згинаючий момент. В основу методики вперше покладена розрахункова деформаційна модель на основі урахування дійсної роботи деревини стиснутої зони згинального елемента, яка дозволяє оцінювати напружено-деформований стан нормальних перерізів на всіх стадіях роботи аж до руйнування за дії статичних одноразових та повторних навантажень.

67.07.17.0624/0416U004846

Кравченко Олександр Михайлович. Залізобетонні конструкції фундаментів коксових батарей, які працюють в умовах впливу технологічних температур: Дис. к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 10.11.2016.

УДК 624.012:53.09.

194 с.: 33 табл., 189 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертація присвячена актуальній темі - створенню методу розрахунку залізобетонних конструкцій фундаментів коксових батарей. В роботі проведено чисельні дослідження розподілу температури в елементах будівельних конструкцій з використанням нових національних стандартів, гармонізованих з Єврокодами. Проведений тепловий аналіз поперечного перерізу фундаменту коксової батареї з бічним підведенням опалювального газу без футерування і з футеровкою з шамотної кладки вперше виявив факт незначного впливу футерування на температурне поле конструкції коксової батареї, який показує, що з теплотехнічної точки зору можливе застосування жаростійкого бетону для боровів фундаментів коксових батарей без футерування. Запропоновано модернізовану скінчено-елементна рамна модель розрахунку фундаментів коксових батарей з боковим підведенням опалювального газу, що складається з окремих кінцевих стрижневих елементів SE різної висоти для наближення до дійсної плоскої арочної системи. Проведено комплекс чисельних експериментів напружено-деформованого стану фундаментів при спільному впливі температури і навантаження при плоскому та об'ємному напруженні станах. Отримано результати, що підтверджують висновки теплотехнічної частини досліджень про доцільність застосування жаростійкого бетону без футерування. Проведено експериментальні дослідження, отримано нові відомості про роботу залізобетонних конструкцій, що дозволило удосконалити характер армування, довести доцільність конструктивних рішень фундаментів з жаростійкого бетону без футерування боровів. Розроблено та впроваджено ефективні конструктивні рішення фундаментів коксових батарей з бічним підведенням опалювального газу.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.05 Ґрунтознавство

68.07.17.0625/0516U000894

Тонха Оксана Леонідівна. Відновлення біологічної активності і гумусного стану чорноземів типових і звичайних України: Дис. д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 18.11.2016.

УДК 631.417.2/445.4(477.41).

388 с.: 59 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 505 назв.

У дисертації на основі комплексних довготривалих мікробіологічних і молекулярно-біологічних досліджень цілнинних та освоєних чорноземів доведено, що в агроценозах Лівобережного й Правобережного Лісостепу, Північного Степу України збереження мікробіологічного біорізноманіття і оптимізація гумусного стану ґрунтів можлива лише за тривалого застосування ґрунтозахисних технологій із мінімізацією обробітку ґрунту, використання соломи, сидератів і мінеральних добрив. Вивчено мікробіотрансформацію органічної речовини цілнинних та освоєних (розораних) чорноземів, встановлено в них механізми втрат і відновлення гумусу. Молекулярно-біологічним методом оцінено різноманіття метабеному прокариотів цілнинних і розораних чорноземів ґрунтів природного заповідника "Михайлівська цілина". Доведено, що антропогенне навантаження на чорноземи збіднює їх різноманіття і на ріллі порівняно із цілиною кількість видів мікроорганізмів зменшується майже у 2 рази – із 145 до 86. Найбільш широка й складна будова філотипового різноманіття ґрунтових мікроорганізмів у шарі 0 – 20 см формується за різноглибинного безполіцевого обробітку. Вона представлена 7 основними кластерами домінуючих генотипів, що відносяться до представників 98 видів, із яких 31 % є некультивованими. Ґрунтозахисні технології сприяють збереженню запасів гумусу й забезпечують відтворення родючості чорнозему типового Лісостепу. Разом із кількісними відбулися і якісні зміни гумусу, що найбільше залежать від удобрення. В умовах короткоротаційної сівозміни за внесення на гектар сівозмінної площі соломи (1,2 т/га) з N12 і сидератами та N78P68K68 забезпечувалось підвищення вмісту гумусу у верхньому шарі на 0,26 % і зменшення частки негідролізованого залишку на 15 %. Загальна продуктивність сільськогосподарських культур на чорноземних типових на 16 рік використання різних технологій вирощування залежала найбільше від системи удобрення (до 58 % порівняно з неудобреним варіантом) і менше – від обробітку ґрунту. Для оцінки впливу різних технологій вирощування сільсько-господарських культур на вміст і запаси гумусу запропоновано динамічну математичну модель гумусонакопичення в часі.

68.29 Землеробство

68.07.17.0626/0416U004811

Шапка Віктор Петрович. Ефективність мінімального обробітку ґрунту під ячмінь ярий в Північному Степу України: Дис. к.с.-г.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 18.11.2016.

УДК 633.16"321":631/51(477.63).

156 с.: 20 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 327 назв.

В дисертаційній роботі викладені результати досліджень з вивчення агрономічної ефективності різних способів ресурсозберігаючого мінімального обробітку ґрунту та удобрення при вирощуванні ячменю ярого після попередника соняшник на чорноземі звичайному у північному Степу України. В роботі удосконалено та розроблено мінімальну технологію

обробітку ґрунту з використанням чизельних культиваторів на фоні помірних доз мінеральних добрив з підвищеним вмістом азоту (N60P30K30) при вирощуванні зернової культури.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.07.17.0627/0516U000832

Шатковський Андрій Петрович. Наукові основи інтенсивних технологій краплинного зрошення просапних культур в умовах Степу України: Дис. д.с.-г.н. /ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 631.5:631.674.6:633:635 (477.7).

496 с.: 72 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 762 назви.

Об'єкт досліджень - технологічний процес краплинного зрошення, продукційні процеси рослин залежно від комплексу факторів. Мета досліджень - наукове обґрунтування, розробка та удосконалення інтенсивних технологій краплинного зрошення просапних культур в умовах Степу України. Методи досліджень - загальнонаукові: гіпотеза, експеримент, спостереження, аналіз, синтез, індукція; спеціальні: польові короткотермінові досліді, загальноприйняті лабораторні та аналітичні методи дослідження; використано дисперсійний, кореляційний, регресійний та варіаційний аналізи. Результати досліджень - Для теорії: Вперше для умов краплинного зрошення Степу України встановлено закономірності формування режимів краплинного зрошення та процесів водоспоживання просапних культур залежно від передповерхової вологості ґрунту. Побудовано математичні залежності "Водоспоживання - Врожайність". Встановлено закономірності формування продукційних процесів та врожайності сільськогосподарських культур залежно від рівня вологозабезпечення. Для практики: Розроблені та вдосконалені технології краплинного зрошення просапних культур у зоні Степу України, які забезпечують формування оптимальної продуктивності рослин за умов збереження екологічної стійкості меліорованих агроландшафтів. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства півдня України.

68.35 Рослинництво

68.07.17.0628/0516U000844

Голік Олег Вікторович. Методологічні основи реалізації генетичного потенціалу роду *Triticum* L. у селекції пшениці ярої: Дис. д.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 11.10.2016.

УДК 633.11:631.527:575.

406 с.: 49 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 452 назви.

Об'єкт дослідження: селекція пшениці ярої шляхом міжвидової гібридизації для підвищення повноти реалізації генетичного потенціалу роду *Triticum* та ефективності створення конкурентоспроможних високоврожайних та високоякісних сортів. Мета: методологічне обґрунтування реалізації генетичного потенціалу роду *Triticum* та створення на основі нових науково-методичних підходів сортів пшениці ярої адаптованих до умов Лісостепу та Степу України. Методи: загальнонаукові, польовий, вимірювально-ваговий, лабораторний, статистичний. Новизна. Вперше в Україні теоретично обґрунтовано та практично вдосконалено технологію селекційного процесу пшениці ярої на основі міжвидової гібридизації. Визначено закономірності ефективності створення нових ліній пшениці ярої методами віддаленої гібридизації та ефективність створення сортів пшениці полби звичайної ярої з легким вимолотом зерна у поєднанні з іншими цінними господарськими ознаками. Виділено цінні для селекції форми та підвищено їх адаптивність шляхом розроб-

ки способу ідентифікації біотипів та створення промислових сортів гексаплоїдних гомологів сортів пшениці твердої ярої та полби звичайної ярої. Набули подальшого розвитку наукові положення щодо ефективності залучення в селекційний процес пшениці твердої та м'якої, ярих форм *T. dicossum*; використання міжвидової гібридизації для покращення генетичного потенціалу пшениці ярої. Результати: Створено 12 сортів пшениці ярої, які внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, три сорти пшениці ярої знаходяться на державному сорто випробуванні, 14 комплексно цінних ліній пшениці ярої зареєстровано в НЦГРРУ. Розроблено чотири способи, з них два використовуються у селекційній програмі пшениці ярої, два способи використовуються з метою покращення харчування населення України, пріоритетність досліджень підтверджено патентами на корисні моделі. Ступінь впровадження: Наукові розробки використано в селекційній програмі та насінництві пшениці ярої зокрема в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Селекційно-генетичному інституті, Миронівському інституті пшениці ім. В. М. Ремесла НААН, Уманському національному університеті садівництва, а також в навчальному процесі Національних аграрних університетів - Сумського, Білоцерківського, Харківського та Національного університету біоресурсів і природокористування України, а створені сорти впродовж 2009-2015 рр. вирощувались в Україні на площі 400 тис. га, в Харківській області на площі 46 тис. га, і забезпечували урожайність у виробничих умовах до 4,78 т/га. За результатами роботи отримано: 12 авторських свідоцтв на сорти пшениці ярої, чотири патенти на корисні моделі. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

68.07.17.0629/0516U000864

Стригун Віктор Маркович. Створення сортів гороху овочевого в Україні: Дис. д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 24.11.2016.

УДК 631.527.635:652.32.

350 с.: 126 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 356 назв.

У дисертаційній роботі на основі проведених експериментів та їхнього теоретичного і практичного узагальнення вирішено наукову проблему щодо створення дев'яти високопродуктивних сортів гороху овочевого в Україні з метою забезпечення конвеєрного надходження зеленого горошку на переробні підприємства. Удосконалено технологію селекції та насінництва. На основі зібраної та дослідженої світової колекції сортів встановлено закономірності мінливості їхніх основних господарсько-цінних кількісних ознак, виділено сорти-джерела таких ознак. Селекційним шляхом створено нові джерела з підтвердженням отримання достовірного результату. Визначено вплив добору на досягнення селекційного успіху, час та методи його проведення. У роботі розроблено та застосовано технології з використанням кластерного, кореляційного, дисперсійного аналізу, які забезпечують скорочення часу та витрат на проведення досліджень. Розроблено моделі нових сортів, технологію їхнього створення. Проведено конкурсне випробування та впровадження у виробництво. За створеними сортами розроблено графік конвеєрного постачання зеленого горошку на консервні комбінати протягом 30-35 діб. З метою забезпечення виробництва якісним насінним матеріалом, на основі правила "золотого перерізу" удосконалено методику добазового, базового та сертифікованого насінництва. У запобіганні втрат врожаю від вилягання ліаноподібного стебла гороху овочевого розроблена технологія змішаних посівів з ячменем ярим, яка забезпечує його збирання прямим комбайнуванням.

68.07.17.0630/0516U000882

Сторожик Лариса Іванівна. Агробіологічні основи формування агрофітоценозів сорго цукрового як біоенергетичної культури в Степу та Лісостепу України: Дис. д.с.-г.н.

/Національний науковий центр "Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України". – Захищена 03.11.2016.

УДК УДК:633.62:631.5:629.9.

342 с.: 71 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 386 назв.

Об'єкт дослідження - процеси росту й розвитку рослин та формування продуктивних та якісних показників сорго цукрового залежно від сортових особливостей, елементів технології вирощування та погодних умов у Степу і Східному Лісостепу України. Мета полягала в теоретичному та агробіологічному обґрунтуванні особливостей формування агрофітоценозів сорго цукрового як біоенергетичної культури в різних ґрунтово-кліматичних зонах України. Методи - польовий; біоморфологічний; лабораторні: хімічний, фізичний; статистичні: дисперсійний, варіаційний, регресійний, кластерний; порівняльно-розрахунковий. В умовах Степу і Східного Лісостепу України виявлено закономірності формування високопродуктивних агрофітоценозів сорго цукрового як біоенергетичної культури; теоретично обґрунтовано та експериментально встановлено особливості формування та реалізації продуктивності агрофітоценозів сорго цукрового за сумісних посівів з маточними буряками; експериментально визначено оптимальні строки сівби, способи стимуляції та норми висіву насіння, густоту стояння рослин сорго цукрового за одновидової і сумісної сівби. Розроблено технологію вирощування сорго цукрового, яка в умовах Південного та Північного Степу і Східного Лісостепу дає можливість отримати до 80 т/га біомаси сорго цукрового з цукристістю соку до 18 % та виходом біоетанолу до 3,5 т/га. Отримано шість патентів на корисну модель. Впровадження авторських розробок у виробництво здійснено в сільськогосподарських формуваннях АР Крим, Кіровоградської, Сумської областей. Галузь використання - сільськогосподарське виробництво.

68.07.17.0631/0416U004325

Карпенко Людмила Дмитрівна. Продуктивність пшениці м'якої ярої залежно від регламентів сівби в умовах правобережного лісостепу України: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 24.10.2016.

УДК 633.14:504.73:631.8(477).

255 с.: 44 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

В дисертаційній роботі висвітлено результати досліджень щодо росту, розвитку, формування продуктивності пшениці м'якої ярої залежно від погодних умов вегетаційного періоду, строків сівби, норм висіву, глибини заробляння насіння, крупності насіння та сортових особливостей. Визначено оптимальні параметри та закономірність формування елементів структури врожаю сортів пшениці м'якої ярої Ранія 93, Миронівчанка та Елегія Миронівська залежно від технології вирощування: виживаність, густота стояння, продуктивна кущистість рослин, маса 1000 зерен, кількість зерен в колосі, урожайність, якість зерна. Встановлено взаємозв'язок між елементами структури врожаю та шляхи регулювання їх параметрів за допомогою регламентів сівби.

68.07.17.0632/0416U004515

Максимов Максим Валерійович. Удосконалення технології вирощування сочевиці за різних умов зволоження: Дис. к.с.-г.н. /ДВНЗ

"Херсонський державний аграрний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 635.658: 631.6: 631.5: 631.8.

132 с.: 38 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Об'єкт досліджень - процеси росту, розвитку, формування врожаю та якості зерна сочевиці залежно від глибини основного обробітку ґрунту, доз мінеральних добрив, густоти рослин та умов зволоження. Мета досліджень - розробка основних елементів технології вирощування зерна сочевиці в умовах Південного Степу України. Методи досліджень - історичний; польовий короткотривалий багатофакторний дослід; лабораторний; розрахунковий; статистичний; програмування. Результати досліджень - Для теорії: Вперше визначено та обґрунтовано особливості росту, розвитку, формування врожаю й якості зерна сочевиці за різних умов зволоження. Проведено математичне моделювання врожаю культури залежно від технологічних прийомів вирощування. Для практики: Застосування у виробництві рекомендованого агротехнічного комплексу вирощування сочевиці дозволить сільськогосподарським товаровиробникам підвищити продуктивність ланок сівозміи, шляхом збільшення посівних площ під сочевицею. Сфера використання - сільськогосподарське підприємства півдня України.

68.07.17.0633/0416U004536

Усов Олексій Семенович. Оптимізація елементів технології вирощування пшениці твердої ярої в умовах східної частини Лісостепу України: Дис. к.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 12.10.2016.

УДК 633.11:631.5:633/635.

243 с.: 42 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Об'єкт дослідження: процеси формування врожайності та якості зерна сучасними сортами пшениці твердої ярої селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН (Спадщина - національний стандарт, Династія, Новація) та Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла НААН (Ізольда, Жізель) залежно від агроecологічних факторів середовища та агроприйомів вирощування. Мета: оптимізація елементів технології вирощування сучасних сортів пшениці твердої ярої для реалізації потенційної врожайності залежно від комплексної взаємодії основних факторів, зокрема попередників, способів основного обробітку ґрунту та удобрення в умовах нестійкого зволоження східної частини Лісостепу України. Методи: загальнонауковий, польовий, вимірювально-ваговий, термостатно-ваговий, хімічний, біохімічний, статистичний, розрахунковий. Новизна: полягає у вирішенні важливого наукового завдання з устанавлення закономірностей формування урожайності та якості зерна сучасними сортами пшениці твердої ярої й відрізняється від раніше відомих результатів комплексним підходом до встановлення реакції сортів на попередники, способи основного обробітку ґрунту в сівозміні, фони живлення, мікродобрива та регулятори росту. Результати: Визначено норми витрат і коефіцієнти використання сучасними сортами основних елементів живлення залежно від попередників та агрофону удобрення, що забезпечує оптимізацію системи живлення. Установлено ступінь екотипової приналежності сучасних сортів пшениці твердої ярої до зони вирощування, що підтверджено рівнем накопичення сухих речовин у зерні в фазі молочного стану зерна. Визначено залежність реакції сортів пшениці твердої ярої від гідротермічних умов проходження критичних фаз розвитку культури на застосування хелатного мікродобрива Наномікс-зернові та регулятора росту рослин Біоглобін. Оптимізовано методичні підходи до науково-організаційних заходів з проведення весняно-польових робіт у господарствах східної частини Лісостепу України. Ступінь впровадження: результати

досліджень впроваджено в мережі НААН України: ДП ДГ "Комсомолец" Лозівського району, ДП ДГ "Елітне" Харківського району та ДП ДГ "Червона хвиля" Великобурлуцького району Харківської області на загальній площі 251,2 га, що забезпечувало збільшення врожайності зерна пшениці твердої ярої на 0,20 – 0,55 т/га, умовно чистого прибутку - на 68,00 – 809,45 грн/га та рівня рентабельності - на 3,3 – 22,3 %. Сфера впровадження: господарства мережі НААН України

68.07.17.0634/0416U004537

Шакалій Світлана Миколаївна. Урожайність і якість зерна пшениці м'якої озимої залежно від мінерального живлення та захисту рослин в умовах Лівобережного Лісостепу України: Дис. к.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 12.10.2016.

УДК 633.11:65.018:631.559:631.8:632(477.5).

191 с.: 19 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Об'єкт дослідження: процес формування урожайності та якісних показників зерна пшениці м'якої озимої залежно від дози мінеральних добрив, позакореневого підживлення мікродобривами та захисту рослин в умовах лівобережного Лісостепу України. Мета: встановити особливості формування врожайності та якості зерна пшениці м'якої озимої залежно від рівня мінерального удобрення, позакореневого підживлення хелатними мікродобривами та захисту посівів в умовах лівобережного Лісостепу України. Методи: загальнонауковий, польовий, вимірювально-ваговий, термостатно-ваговий, хімічний, біохімічний, статистичний, розрахунковий. Новизна: вперше в умовах лівобережного Лісостепу України в системі двофакторного дослідження науково обґрунтовано вплив доз мінеральних добрив у поєднанні з позакореневим підживленням хелатними мікродобривами на ріст і розвиток рослин, елементи структури врожайності, урожайність та якість зерна пшениці озимої сорту Вдала залежно від системи захисту посівів та метеорологічних факторів. Результати: Удосконалено оптимальні параметри мінерального живлення рослин в технології вирощування пшениці озимої, що дають можливість отримати зерно з високими показниками якості та хлібопекарськими властивостями. Встановлені кореляційні зв'язки урожайності з комплексом показників, що зумовлюють продуктивність рослин, а також із показниками якості зерна пшениці м'якої озимої згідно його використання. Обґрунтовано і експериментально доведено позитивний характер оптимізації мінерального живлення у поєднанні із захистом рослин для одержання високоякісного зерна пшениці м'якої озимої. Ступінь впровадження: результати досліджень пройшли виробничу перевірку та впроваджені в СФГ "Довіра" (на площі 120 га) та ПСП "Нагода" (90 га) Новосанжарського району, а також ФГ "Агросвіт - СВ" (180 га) Глобинського району Полтавської області на загальній площі 390 га, які підтвердили високу їх ефективність. У порівнянні з існуючою технологією одержано приріст врожайності 0,64 – 0,84 т/га з якістю зерна 1 – 2 класу. Одержані результати досліджень щодо впливу досліджуваних агроприйомів на врожайність та якість зерна пшениці м'якої озимої, масу 1000 зерен, натуру, склоподібність, вміст білка, кількість і якість клейковини використовуються в навчальній програмі з вивчення дисципліни "Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва" для студентів спеціальності 7.090.101 - "Агрономія" освітньо-кваліфікаційного рівня "Спеціаліст" Полтавської державної аграрної академії МОН України. Сфера впровадження: господарства мережі НААН України.

68.07.17.0635/0416U004538

Змієвська Олена Анатоліївна. Селекційна

цінність ліній-відновлювачів фертильності для створення високогетерозисних гібридів жита озимого: Дис. к.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 11.10.2016.

УДК 633.14:631.527:575.222.78.

181 с.: 26 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Об'єкт дослідження: відновлювальна здатність у відновлювачів фертильності, вплив абіотичних факторів на пилкоутворювальну здатність, життєздатність пилку жита озимого та показники кількості та технологічних якостей зерна гібридів жита озимого, характер успадкування господарсько цінних ознак у гібридів жита озимого. Мета: визначити селекційну цінність ліній-відновлювачів фертильності жита озимого та сортів-популяцій, встановити закономірності успадкування господарсько цінних ознак, створити вихідний матеріал ліній-відновлювачів фертильності з комплексом цінних ознак для гетерозисної селекції жита озимого на основі ЦЧС Р-типу і порівняти відновлювальну здатність ліній-відновлювачів фертильності та сортів-популяцій. Методи: польовий, вимірювально-ваговий, технологічний, цитологічний, статистичні та загальнонаукові. Новизна Вперше в умовах України встановлено особливості нових зразків відновлювачів фертильності для джерел стерильності Р-типу за відновлювальною, комбінаційною, пилкоутворювальною здатністю, життєздатністю та фертильністю пилку; визначено селекційну цінність та надано характеристику відновлювачів фертильності за цінними ознаками; упорядковано критерії оцінки відновлювачів фертильності для використання в селекції на гетерозис; виділено джерела за комплексом цінних ознак; доведено можливість використання простих високогетерозисних гібридів у виробництві при правильному підборі батьківських компонентів на підставі попередньої оцінки за комбінаційною, пилкоутворювальною та відновлювальною здатністю. Результати: Встановлено зразки з відновлювальною здатністю 100 %. Виявлено три лінії з комплексом цінних ознак, які рекомендовано для створення нового вихідного матеріалу в селекції високогетерозисних гібридів. Встановлено і рекомендовано до залучення у селекцію на зимостійкість джерело підвищеної зимостійкості 9 балів. Виявлено дві лінії зі стабільно високою ЗКЗ незалежно від погодних умов, які рекомендовано до використання у селекції високогетерозисних гібридів. Виявлено три лінії з проявом високої ЗКЗ у посушливих погодних умовах, які рекомендовано до залучення в селекційні програми щодо створення посухостійких гібридів. Створено гібрид Нептун F1 за участю лінії л. 063491 В, який у 2015 р. передано до державного сортопробування. Ступінь впровадження: Наукові розробки використано в селекційній програмі та насінництві жита озимого зокрема в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, на Верхняцькій ДСС Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, За результатами роботи отримано два свідоцтва про реєстрацію зразка генофонду жита озимого в Україні. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

68.07.17.0636/0416U005779

Степенко Тетяна Анатоліївна. Селекційно-генетичний моніторинг вихідного матеріалу перцю солодкого на гетерозис у закритому ґрунті: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 14.12.2016.

УДК 631.527.5:635.649:631.234.

191 с.: 37 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 325 назв.

Дисертацію присвячено теоретичному узагальненню та вивченню селекційної цінності господарських ознак нового

вихідного матеріалу перцю солодкого на гетерозис для вирощування в умовах закритого ґрунту. У результаті досліджень проведено оцінку колекції нових ліній перцю солодкого за основними господарсько-цінними ознаками. Вивчено та виділено джерела господарсько-цінних ознак з метою залучення їх у подальшій селекції під час створення ранніх, високопродуктивних гетерозисних гібридів перцю солодкого. Розглянуто питання успадкування та характеру прояву цінних господарських ознак у гібридів F1 і виявлено кореляційні залежності між ними. Наведено результати оцінки нових ліній за холодостійкістю. Встановлено 21 загальну та специфічну комбінаційні здатності вихідних форм за основними господарськими показниками. Виділено кращі лінії з високими і стабільними за роками ефектами загальної комбінаційної здатності та варіансами специфічної комбінаційної здатності за рядом селекційних ознак. Встановлено показники істинного гетерозису гібридів F1 і ступені домінування. У результаті кластерного аналізу виділено генетично найбільш віддалені лінії, які доцільно використовувати в процесі підбору батьківських пар при гетерозисній селекції перцю солодкого для вирощування в умовах закритого ґрунту.

68.07.17.0637/0416U005780

Суденко Владислав Юрійович. Продуктивність зерна та насіння пшениці м'якої ярої залежно від елементів технології вирощування в Правобережному Лісостепу України:

Дис. к.с.-г.н. / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 15.12.2016.

УДК 633.14: 631.55: 632.952(477).

190 с.: 56 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

У дисертаційній роботі викладено результати досліджень з питань особливостей формування продуктивності та удосконалення сортової технології вирощування пшениці м'якої ярої сортів Елегія миронівська та Сімкода миронівська залежно від доз та строків внесення мінеральних добрив, передпосівній обробці насіння, та застосуванні в період вегетації на посівах фунгіцидів і інсектицидів в Правобережному Лісостепу України. Встановлено і науково обгрунтовано вплив досліджуваних факторів на формування якісних показників зерна та насіння. Проведено економічний та енергетичний аналіз ефективності вирощування пшениці м'якої ярої залежно від елементів технології вирощування. За результатами досліджень розроблено та впроваджено у виробництво технологію вирощування сортів пшениці м'якої ярої, що дозволить одержати врожаї зерна на рівні 4,5 – 5,0 т/га 1 – 2 класу якості.

68.07.17.0638/0416U005790

Сивенко Олександр Анатолійович. Селекційно-генетичні особливості батьківських форм та створення високогетерозисних гібридів соняшнику: Дис. к.с.-г.н. / Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 29.11.2016.

УДК 633.854.78:575.222.78.

198 с.: 39 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Об'єкт дослідження: закономірності прояву ознак продуктивності, олійності та морфотипу у ліній, їх комбінаційної здатності, рівня ефекту гетерозису при гібридизації неспоріднених ліній. Мета: встановлення морфо-біологічних і селекційно-генетичних особливостей зразків та ідентифікація селекційно-цінних ліній-відновників фертильності, одержання на їх основі високоврожайних гібридів соняшнику, адаптованих до умов Лісостепу України. Методи дослідження: польові, лабораторні, молекулярно біологічні, математично-статистичні та загальнонаукові. Новизна: Уперше в умовах східної частини Лісостепу України вста-

новлено селекційно-генетичні особливості широкого набору нових ліній соняшнику за комплексом цінних господарських та морфологічних ознак. Установлено генетичні дистанції та виділено новий вихідний селекційний матеріал - ліній-відновники фертильності пилку соняшнику, що сприяло поповненню селекційних програм цінним матеріалом для створення гібридів. Удосконалено селекційний процес зі створення високогетерозисних гібридів соняшнику шляхом залучення в гібридизацію виділених з новою генетичною основою батьківських ліній та встановлення закономірностей прояву у них цінних господарських ознак, з урахуванням характеру комбінаційної здатності і рівня прояву ефекту гетерозису. Результати: Запропоновано для систематизації добору кращих ліній поряд з традиційними оцінками за морфологічними ознаками молекулярно біологічні методи на основі ПЛР-аналізу, що забезпечують визначення генетичних дистанцій, який підвищує ефективність використання ліній у гетерозисній селекції соняшнику. Виділено та залучено до схрещування п'ять ліній-відновників фертильності пилку (X720В, X04112В, X06135В, X785В, X06134В), які мають переваги в селекції за цінними господарськими ознаками. Створено та передано до Державного сортовипробування п'ять гібридів соняшнику (Інтеграл, Клад, Бунчук, Форсаж та Атлет), з яких гібриди Інтеграл, Клад і Бунчук внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, інші два - на теперішній час проходять Державне сортовипробування. Ступінь впровадження: На дві ліній-відновники фертильності пилку соняшнику X06135В та X06134В отримано свідоцтво про державну реєстрацію сортів рослин в Україні. Сформовано "Каталог ліній-відновників фертильності пилку соняшнику (*Helianthus annuus* L)", що використовується в науково-дослідницьких програмах Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН та Інституту олійних культур НААН, а також у навчальних програмах ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.07.17.0639/0416U004812

Папка Оксана Сергіївна. Факторний аналіз екологічної ніші ваточника сирійського (*Asclepias syriaca* L.) як основа прогнозу поширення на землях сільськогосподарського призначення: Дис. к.с.-г.н. / Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 18.11.2016.

УДК 632.51:574.38.

186 с.: 20 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

У дисертації встановлено закономірності просторового варіювання ценопопуляцій ваточника сирійського (*Asclepias syriaca* L.) у межах сільськогосподарських угідь Полтавської області, що дозволяє обгрунтувати оптимальні стратегії контролю цього бур'яну із застосуванням даних дистанційного зондування Землі на основі концепції екологічної ніші. Встановлено можливість розглядати геоморфологічні показники, одержані за допомогою цифрової моделі рельєфу, в якості екогеографічних предикторів екологічної ніші ваточника сирійського, досліджено закономірності їх просторового варіювання з урахуванням конфігурації сільськогосподарських полів.

68.39 Тваринництво

68.07.17.0640/0416U004607

Бойко Олександр Васильович. Методи поліпшення відтворювальної здатності молочної

худоби за комплексом ознак в Черкаському регіоні: Дис. к.с.-г.н. /Інститут розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця. – Захищена 13.10.2016.

УДК 636.2.082.13.

193 с.: 56 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Проведено комплексне дослідження відтворювальної здатності бугаїв-плідників і корів молочного напрямку продуктивності залежно від генотипових та паратипових чинників у Черкаському регіоні. Виявлено зв'язок показників спермопродуктивності бугаїв-плідників із породою, живою масою, екстер'єром, віком, сезоном року, статевою активністю і морфологічними показниками крові. Встановлено вірогідну кореляцію між кількістю спермій в еякуляті та розмірами тіла у віці 1-2 роки. Встановлено, що найбільш економічно доцільним є використання корів із сервіс-періодом 91-120 днів.

68.07.17.0641/0416U004755

Нечай Надія Миколаївна. Ефективність використання підкислювачіввгодівлі молодняку перепелів м'ясного напрямку продуктивності: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 636.5.084.1/087.7:598.261.7.

172 с.: 65 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

У дисертації викладено теоретичний та експериментальний матеріал щодо визначення ефективності використання різних підкислювачів у годівлі перепелів м'ясного напрямку продуктивності. Встановлено напрям змін у продуктивності перепелів. Проведено оцінку морфологічного і біохімічного складу крові. Вивчено перетравність поживних речовин, баланс Нітрогену, Кальцію, Фосфору, Цинку, Мангану, Купруму та Феруму в організмі перепелів, залежно від типу та рівнів підкислювачів у комбікормі. Досліджено хімічний та амінокислотний склад тканин птиці. Доведено ефективність використання молочної кислоти й підкислювача на основі молочної кислоти з додаванням мінеральних елементів та оптимальні рівні їх застосування. Встановлено вплив підкислювачів на продуктивність, витрати корму, показники забоя, хімічний склад м'яса та амінокислотний склад печінки перепелів, морфологічні та біохімічні показники крові, мікробіологічні показники вмісту тонких та сліпих кишків перепелів м'ясного напрямку продуктивності. З метою підвищення продуктивності перепелів породи фараон, якості продукції, зниження витрат кормів та підвищення ефективності виробництва в цілому рекомендується використовувати у період 1 – 35 діб: молочну кислоту у кількості 0,5 мл/100 г комбікорму; рідкий підкислювач на основі молочної кислоти з додаванням мінеральних елементів у кількості 0,3 мл/100 г комбікорму.

68.07.17.0642/0416U004756

Ушакова Світлана Валеріївна. Ефективність використання міжпородних поєднань для підвищення продуктивних якостей свиней: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.10.2016.

УДК 636.4:636.082.26.

157 с.: 39 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Дисертацію присвячено пошуку найбільш високопродуктивних варіантів поєднань кнурів і свиноматок м'ясних генотипів для отримання прояву ефекту гетерозису. Викладено результати відтворювальної здатності, відгодівельних і м'ясних якостей свиней у чистопородному розведенні і схрещуванні. Результати досліджень відтворювальної здатності свиноматок у схрещуванні із кнурами-плідниками різних порід показали, що кращими за більшістю ознак виявилися

тварини групи з батьківськими породами свиноматки великої білої породи та кнури породи ландрас. Встановлено, що для реалізації ефекту гетерозису за м'ясо-відгодівельними якостями найкращими є варіанти підбору помісних свиноматок з батьківськими породами свиноматки великої білої породи та кнури породи ландрас з кнурами з батьківськими породами свиноматки породи дюрор та кнури породи п'етрен і свиноматки породи п'етрен та кнури породи дюрор. Відзначено підвищення відтворювальної здатності свиней у чотирипородному схрещуванні. Встановлено доцільність використання помісних кнурів з батьківськими породами свиноматки породи дюрор та кнури породи п'етрен у чотирипородному схрещуванні.

68.41 Ветеринарія

68.07.17.0643/0516U000836

Соколюк Василь Мінович. Санітарно-гігієнічна оцінка води різних біогеохімічних зон України та експериментальне обґрунтування її потреби для напування корів: Дис. д.вет.н. /Харківська державна зооветеринарна академія. – Захищена 20.10.2016.

УДК 619:614.777:636.084.3:550.47:612.015.

381 с.: 59 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 600 назв.

Встановлено, що вода різних біогеохімічних зон України за санітарно-гігієнічними показниками не завжди відповідає чинним стандартам якості й безпечності. Доведено, що якість води залежить від глибини водозабору, підстиляючих водоутримуючих порід, впливу поверхневого стоку, антропогенних чинників і санітарно-технічного стану джерел та систем водопостачання. Встановлена кореляційна залежність між кількістю спожитої коровами води, показниками мікро- і макроклімату, складом раціону та молочною продуктивністю. Розроблено склад брикету-лизунця "Кендісорб" пролонгованої дії та експериментально доведено його позитивний вплив на клінічний стан, метаболічний статус та молочну продуктивність корів. Згодовування лактуючим коровам брикету-лизунця "Кендісорб" для корекції порушень обміну речовин позитивно впливало на гемоцитопоз та метаболічні процеси, сприяло нормалізації мінерального обміну та підвищувало молочну продуктивність тварин, сприяло покращенню фізико-хімічних показників молока (густина, кислотність), зростанню в ньому вмісту білка і лактози.

68.07.17.0644/0416U004668

Ямцун Таїса Сергіївна. Експериментальне обґрунтування використання імуномодуючого препарату "Арселан" для підвищення неспецифічної резистентності тварин: Дис. к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 25.10.2016.

УДК 619:615.3:612.017.

148 с.: 14 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 241 назв.

У дисертації викладено результати дослідження властивостей імуностимулятора "Арселан", вивчення його впливу на стан неспецифічної резистентності тварин. Обґрунтовано доцільність використання новоствореного препарату на основі наночастинок металів на тваринницьких підприємствах. Науково й експериментально доведено імуностимулюючий вплив препарату "Арселан" на морфологічні, біохімічні та імунологічні показники тварин. В дисертації показано результати доклінічних випробувань щодо впливу "Арелану" на білих мишей. Після застосування препарату "Арселан" у крові лабораторних і сільськогосподарських тварин зростали показники фагоцитарної активності нейтрофілів крові, фагоцитарний індекс, фагоцитарне число. Це вказує на підвищення неспецифічного імунітету та стресостійкості тварин. Таким чином, застосування препарату

"Арселан" перешкоджає розвитку імунodefіциту у них, знижує захворюваність, підвищує продуктивність тварин, тим самим знижуючи собівартість продукції.

68.07.17.0645/0416U004669

Головко Наталія Петрівна. Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону цитратом наномолібдену та кормовою добавкою "Пробікс": Дис. к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 25.10.2016.

УДК 619:614:637.54'652.04.

246 с.: 22 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню впливу на показники продуктивності, а також якості й безпечності продуктів забою курчат-бройлерів нутріцевтиків цитрату наномолібдену в концентрації 0,24 мг/дм³ води три доби поспіль з інтервалом у три доби та кормової добавки "Пробікс" у запропонованій виробником дозі з розрахунку 600 г/т корму з 5 до 28 доби, із 28 по 42 добу життя – 300 г/т, з 5 до 42 доби відгодівлі. Вперше в Україні експериментально обґрунтовано оптимальну концентрацію цитрату наномолібдену під час відгодівлі птиці. Експериментально підтверджено позитивний вплив нутріцевтиків на показники якості та безпечності м'яса і продуктивності курчат, в порівнянні з контролем. Науково обґрунтовано, що за комплексом ветеринарно-санітарних параметрів продукти забою курчат-бройлерів, яким упродовж відгодівлі застосовували нутріцевтиків цитрат наномолібдену, а також кормову добавку "Пробікс", за органолептичними, фізико-хімічними, токсико-біологічними, макро- та мікроскопічними, бактеріологічними показниками є якісними і безпечними, отже, можуть бути дозволені до реалізації без обмежень.

68.07.17.0646/0416U005786

Усова Лариса Петрівна. Епізоотологічний моніторинг та вдосконалення лабораторної діагностики інфекційного бронхіту у курей:

Дис. к.вет.н. /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". – Захищена 12.12.2016.

УДК 619:616.98-036.22-078:578.834.11:57.083.33:636.52/.58.

114 с.: 25 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.03 - ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія. Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". Харків, 2016. Дисертаційна робота присвячена вивченню епізоотичної ситуації щодо інфекційного бронхіту курей в Україні, ізоляції патогенних штамів збудника та вдосконаленню лабораторної діагностики хвороби шляхом розробки тест-системи ІФА для виявлення специфічних антитіл до вірусу інфекційного бронхіту у сироватках крові курей. Епізоотологічними, серологічними, вірусологічними та молекулярно-генетичними дослідженнями встановлено циркуляцію збудника інфекційного бронхіту курей у птахогосподарствах 13 областей України й АР Крим. Протягом 2007-2015 рр. проведено серологічний моніторинг щодо ІБК у господарствах різних областей України. Виділено польовий ізолят вірусу та вивчено його біологічні властивості. На основі виробничого штаму Н 120 вірусу інфекційного бронхіту розроблено тест-систему ІФА для виявлення антитіл у сироватках крові курей: (проведено серію експериментальних досліджень щодо очистки та концентрування вірусу, отримання антивидового імунопероксидазного кон'югату проти Іg G курей, позитивної та негативної сироваток крові курей, визначено регламент постановки

реакції ІФА для виявлення антитіл до збудника хвороби при дослідженні сироваток крові в одному розведенні). Доведено можливість використання тест-системи для визначення поствакцинального імунітету до інфекційного бронхіту та проведення моніторингових досліджень. Ключові слова: інфекційний бронхіт, кури, епізоотологічний моніторинг, серологічна діагностика, імуноферментний аналіз.

68.07.17.0647/0416U005787

Ніколаєнко Юлія Юріївна. Епізоотологічний моніторинг реовірусної інфекції птиці та розробка специфічної профілактики у курей:

Дис. к.вет.н. /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". – Захищена 12.12.2016.

УДК 619:616.98:578.82/.83:615.371:636.5.

132 с.: 21 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.03 - ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія. Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". Харків, 2016. Дисертаційна робота присвячена аналізу епізоотичної ситуації в птахогосподарствах України щодо реовірусної інфекції серед різних видів птиці (кури, курчата-бройлери, страуси, гуси, мускусні качки), секвенуванню та філогенетичному аналізу геномів реовірусу, вивченню біологічних властивостей ізолятів, на підставі яких відібрано штам реовірусу для конструювання емульсин-вакцини інактивованої проти АР-ВІ (теносиновіту) курей. Епізоотологічними, серологічними та вірусологічними дослідженнями встановлено циркуляцію збудника АРВІ серед сільськогосподарської птиці у 7 областях України. Проведено серологічні дослідження серед різних видів птиці за період 2006-2014 рр. Виділено 4 польових ізоляти реовірусу та вивчено їхні біологічні властивості. Розроблено й обґрунтовано технологічні параметри виготовлення інактивованої емульсин-вакцини проти АРВІ курей з вітчизняного штаму Вг 06, а також вивчено особливості формування, динаміку, рівень і тривалість специфічного імунітету у щепленої птиці в лабораторних умовах, встановлено її високу протиенізоотичну ефективність в умовах виробництва. Доведено можливість використання емульсин-вакцини інактивованої проти АРВІ з штаму Вг 06 для імунопрофілактики батьківського стада курей. Ключові слова: реовірусна інфекція (теносиновіт) курей, епізоотологія, біологічні властивості реовірусу, специфічна профілактика.

68.07.17.0648/0416U005788

Кошелєв Василь Вікторович. Вакцина чотирьохвалентна асоційована інактивована проти ньюкаслської хвороби, інфекційного бронхіту курей, інфекційної бурсальної хвороби та синдрому зниження несучості:

Дис. к.вет.н. /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". – Захищена 13.12.2016.

УДК 619:616.98:578.82/.83:615.371:636.5.

121 с.: 40 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Об'єкт дослідження: ньюкаслська хвороба, інфекційний бронхіт курей, інфекційна бурсальна хвороба, синдром зниження несучості. Предмет дослідження: епізоотична ситуація щодо НХ, ІБК, ІВХ і СЗН серед сільськогосподарської, синантропної та дикої птиці, біологічні особливості збудників НХ, ІБК, ІВХ і СЗН, специфічний імунітет щодо НХ, ІБК, ІВХ і СЗН, технологічні аспекти виготовлення чотирьохвалентної асоційованої інактивованої вакцини проти НХ, ІБК, ІВХ і СЗН. За результатами епізоотологічних, вірусологічних, серологічних та молекулярно-генетичних до-

сліджень, проведених у 2011-2015 рр. встановлено циркуляцію та асоційований перебіг ньюкаслської хвороби, інфекційного бронхіту курей та інфекційної бурсальної хвороби серед сільськогосподарської птиці, підтверджено роль диких і синантропних птахів у розповсюдженні параміковірусу 1 го серотипу (вірусу ньюкаслської хвороби). Проведено аналіз сучасного стану вакцинопрофілактики щодо НХ, ІБК, ІБХ і СЗН в Україні. Підібрані виробничі штами вірусів з метою виготовлення чотирьохвалентної асоційованої інактивованої вакцини для специфічної профілактики НХ, ІБК, ІБХ і СЗН. Підтверджено автентичність виробничих штамів вірусів, вивчені їхні біологічні властивості та проведено депонування. Розроблено технологію виготовлення та контролювання чотирьохвалентної асоційованої інактивованої вакцини проти ньюкаслської хвороби, інфекційного бронхіту курей, інфекційної бурсальної хвороби та синдрому зниження несучості "АвіВак-ІЕКВМ-2". Розроблено регламент її застосування та контролю якості, проведено клінічні випробування вакцини, вивчено особливості формування, динаміку, рівень, тривалість специфічного імунітету у курей після її введення. "АвіВак-ІЕКВМ-2 - вакцина чотирьохвалентна асоційована інактивована проти ньюкаслської хвороби, інфекційного бронхіту курей, інфекційної бурсальної хвороби та синдрому зниження несучості" зареєстровано на території України (РП № ВВ-00801-02-16 від 18.07.2016 р.).

68.47 Лісове господарство

68.07.17.0649/0416U004682

Сошенський Олександр Михайлович. Особливості таксаційної будови, сортиментної і товарної структури деревостанів липи Лісо-степу України: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 28.10.2016.

УДК 630*5:630*17:582.685.4.

201 с.: 44 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню кількісних та якісних характеристик запасу липових деревостанів, особливостей їхньої таксаційної будови та розробленні відповідних нормативів для потреб лісового господарства. Виконано статистичний аналіз продуктивності липових деревостанів та встановлено їхню лісівничо-таксаційну характеристику. Здійснено верифікацію чинних нормативно-довідкових матеріалів для таксації липи серцелистої, та обґрунтовано необхідність додаткового розроблення низки нормативів. Викладено результати дослідження повнодеревності, співвідношення між висотами та діаметрами, розмірно-якісної структури стовбурів та крони дерев липи. Розроблено математичні моделі висоти, повнодеревності та розмірно-якісної структури стовбурів дерев, на основі яких побудовано розрядну шкалу висот, розрядні таблиці об'єму та розмірно-якісної структури запасу. Наведено результати дослідження таксаційної будови липових деревостанів за діаметром. На основі бета-розподілу опрацьовано математичну модель рядів розподілу кількості дерев за діаметром та категоріями технічної придатності. Розроблено таблиці товарної структури пристиглих та стиглих деревостанів липи.

68.07.17.0650/0416U004948

Рибак Олександр Васильович. Лісівничо-екологічні особливості насаджень сосни звичайної за участі дуба червоного в свіжих суборах Київського Полісся: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 23.11.2016.

УДК 630*18: 630*17: 582.632.2:582.475.4(477.41).

228 с.: 29 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 340 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню впливу дуба червоного на лісівничо-екологічні характеристики соснових насаджень у свіжих суборах Київського Полісся. Встановлено, що введення дуба червоного у корінні соснові деревостани поліпшує водно-фізичні, фізико-хімічні та агрономічні властивості ґрунтів, що призводить до підвищення їх родючості. У насадженнях із дубом червоним кількість гумусу в гумусово-елювіальному горизонті збільшилася на 0,4 %, частка підстилки інтенсивного розкладу збільшилася у 2 рази. З опадом у ґрунт щорічно поступає понад 270 кг га-1 мінеральних елементів. Зольність опадів сосни з дубом червоним втричі перевищує аналогічну величину чистих сосняків, яка становить 3,1 – 3,2 та 1,1 – 1,2 % відповідно. Культури дуба червоного пришвидшили суцесії корисної та шкідливої мезофауни, призвели до значного збагачення різноманіття видового складу мікроміцетів, макроміцетів, у тому числі мікотрофних видів. Інтенсивність мікоризування у сосни звичайної в 1,3 рази перевищувала контрольні показники, що суттєво вплинуло на ріст, розвиток та стан соснових деревостанів. Змодельовано динаміку росту соснових насаджень за основними таксаційними показниками. Після VI класу віку продуктивність соснових насаджень із культурами дуба червоного стабільно підвищується і до віку стиглості набуває значення Ів класу бонітету. Культури дуба червоного сприятливо впливають на якісні показники товарної структури сосни звичайної. Вихід ділової деревини сягає 92 %, а частка дрібної деревини майже у 5 разів менше нормативних даних. Експериментальні насадження дають 23 % ділової деревини із нижнього ярусу дуба червоного. Інтегральний показник сумарної біологічної активності ґрунту в лісостанах із ярусом дуба червоного у 2,3 рази перевищує контрольні показники, що свідчить про ефективність введення дуба червоного у соснові насадження в умовах свіжого субору Київського Полісся.

68.07.17.0651/0416U004949

Ковбаса Ярослав Володимирович. Мортмаса березових насаджень Чернігівщини: Дис. к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 23.11.2016.

УДК 630*5:582.632.1(477.51).

185 с.: 46 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

У дисертаційній роботі розглянуто методичні підходи щодо комплексного дослідження компонентів мортмаси березових насаджень Чернігівської області. Подано загальні характеристики мортмаси сухоостою, деревної ламані, опадів грубих гілок за класами деструкції. Висвітлено особливості утворення та накопичення органічної речовини відмерлих дерев берези. Наведено методичні особливості таксації компонентів мортмаси березняків для встановлення її кількісних та якісних параметрів. Встановлено, що мортмаса деревної ламані в березняках починає утворюватися пересічно у віці 9 – 10 років та поступово збільшується від 0,1 т х га -1 у молодняках до 9,0 т х га -1 у стиглих модальних насадженнях, мортмаса опадів грубих гілок у насадженнях берези повислої утворюється переважно у віці 14 – 16 років та може збільшуватись з віком від 0,1 до 3,0 т х га -1. Отримано дані мортмаси підстилки березових насаджень, яка за умов Чернігівської області може становити 6,0 – 7,5 т х га -1 абсолютно сухої речовини. У структурі мортмаси підстилки понад 80 % абсолютно сухої речовини припадає на опад листя. Розроблено нормативно-довідкові матеріали для оцінювання компонентів надземної мортмаси модальних березових насаджень в абсолютно сухому стані, нормативні матеріали для оцінки депонированного вуглецю в мортмасі сухоостою, деревної ламані, мортмаси грубих гілок і підстилки, а також таблиці для оцінювання вмісту енергії в мортмасі сухоостою, деревної ламані і мортмасі опадів грубих гілок.

68.85 Механізація й електрифікація сільськогосподарства

68.07.17.0652/0517U000123

Мілько Дмитро Олександрович. Механіко-технологічні основи розроблення технічної системи кормозаготівлі на молочних фермах: Дис. д.т.н. /Таврійський державний агротехнологічний університет. – Захищена 10.02.2017.

УДК 631.363:636.22/28.

419 с.: 48 табл., 95 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Об'єктом дослідження є процеси функціонування технічної системи кормозаготівлі на молочних фермах. Мета роботи полягає у зменшенні виробничих витрат та покращення якості консервованих кормів шляхом розроблення нових основ створення технічної системи кормозаготівлі на молочних фермах. В основу методів досліджень покладено: класичні положення математики, фізики, теоретичної механіки і опору матеріалів; теорія різання; графоаналітичні методи; теорія інженерного експерименту; статистичний і регресійний аналіз експериментальних даних; математичне моделювання. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці методологічних основ обґрунтування нових схем, а також конструктивних параметрів та режимів роботи технологічних ліній ущільнення і тривалого зберігання рослинної сировини. Наукова новизна одержаних результатів полягає у застосуванні вперше запропонованих коефіцієнтів збереженості поживних речовин та енергетичної ефективності технічної системи кормозаготівлі. Виведенні нових аналітичних залежностей між модулями зсуву і згинання стеблових матеріалів. Отриманні нових закономірностей впливу конструктивно-технологічних параметрів елементів технологічної лінії ущільнення рослинної сировини на процес її закладання до полімерних шовищ із одночасним внесенням сипкого консерванту. Подальшому розвитку диференціальних рівнянь напружень, а також величин та швидкостей деформації ущільнювального матеріалу. Виведенні нових залежностей, які дозволяють здійснити вибір конструктивних параметрів двогвинтового ущільнювача рослинної сировини.

68.07.17.0653/0517U000189

Караєв Олександр Гнатович. Наукові основи створення механізованих технологічних комплексів для виробничих систем розсадництва плодкових культур: Дис. д.т.н. /Таврійський державний агротехнологічний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 631.362.3.002.3.

366 с.: 67 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Об'єктом дослідження є технологічні процеси вирощування садивного матеріалу плодкових культур у розсаднику механізованими комплексами машин. Мета роботи полягає у забезпеченні ощадного витрачання та раціонального використання матеріальних, енергетичних і природних ресурсів під час вирощування садивного матеріалу плодкових культур встановленої якості шляхом розроблення наукових основ створення і застосування механізованих технологічних комплексів для розсадництва з ознаками їх адаптивності до умов виробництва. Теоретичні дослідження проводились з використанням методів математичного моделювання та положень теоретичної механіки, диференційного, інтегрального та тензорного числення. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні по кожному структурному об'єкту розсадника технологічних схем вирощування рослин з виділеними головними етапами, за якими може бути оцінена якість саджанців. Результати досліджень впроваджені Міністерством аграрної політики та продовольства України

при створенні системи стандартів, які регламентують технологічні процеси виробництва садивного матеріалу. Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні семи технологічних варіантів взаємозв'язків структурних об'єктів розсадника для реалізації обраного виробником способу вирощування саджанців плодкових культур із мінімальною ресурсоемністю. Розроблені нових графоаналітичних закономірностей, які описують алгоритм практичного упровадження розроблених технологічних варіантів взаємозв'язків структурних об'єктів розсадника і дозволяють визначити головні етапи процесу впливу фенологічних фаз росту і розвитку рослин на своєчасність застосування механізованих операцій їх вирощування. Розширені теорії формальних методів прийняття рішень, де розроблено метод оптимального вибору машин для вирощування садивного матеріалу, який характеризується застосуванням тензорного числення для здійснення вибору оптимального варіанту в неоднорідному параметричному середовищі. Розроблені методи визначення стабільності технологічного процесу вирощування садивного матеріалу плодкових культур на основі обчислення довірчих інтервалів значень контрольованих параметрів і їх порівняння з відповідними інтервалами нормативних значень. Подальшому розвитку методів оцінювання технологій вирощування саджанців плодкових культур за енергетичними еквівалентами витрачених ресурсів в частині формування вперше запропонованої єдиної шкали безрозмірних коефіцієнтів енергоемності процесів і ресурсів з виявленням їх надлишковостей і частковим розподілом за процесами та статистичного вибіркового входного контролю проміжної і кінцевої продукції розсадника в частині визначення оптимального обсягу вибірки з урахуванням ризику виробника, що надає змогу мінімізувати ймовірність втрати ним економічної вигоди.

68.07.17.0654/0517U000194

Горобей Василь Петрович. Механіко-технологічні і конструктивні основи підвищення ефективності робочих органів для сівби в селекції і насінництві: Дис. д.т.н. /Таврійський державний агротехнологічний університет. – Захищена 01.03.2017.

УДК 631.316:631.331.

428 с.: 32 табл., 152 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Об'єктом дослідження є селекційно-насінницькі технологічні процеси для розподілу зерна, підготовки ґрунту і висіву насіння на основі засобів для їх реалізації - селекційних сівалок. Мета роботи полягає у підвищенні ефективності машин для рядкової сівби в селекції і насінництві та розширення їх технологічних можливостей шляхом розроблення механіко-технологічних основ взаємодії робочих органів з ґрунтом, що дозволило їх удосконалити та оптимізувати конструктивні та кінематичні параметри. В основу методів досліджень покладено основні положення системного підходу, аналіз у та систематизації конструкцій, математичного моделювання, проведення експериментальних та польових досліджень, закони механіки та статистичний аналіз. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці натурних зразків та постановці на виробництво сівалок для селекційних та насінницьких робіт для зернових та зернобобових культур, визначені експлуатаційних можливостей створених конструкцій робочих органів машин для селекційно-насінницької сівби та підготовки ґрунту, обґрунтовані їх конструктивні і режимні параметри, які зменшують металоємність та енергоемність процесу сівби, забезпечують необхідну сталість норми висіву насінневого матеріалу, розширюють технологічні можливості технічних засобів та діапазон регулювання норми висіву. Наукова новизна одержаних результатів полягає в підвищенні ефектив-

ності механізованого процесу сівки в селекції і насінництві на основі механіко-технологічних і конструктивних рішень для оптимізації параметрів робочих органів.

68.07.17.0655/0416U004688

Бундза Олег Зіновійович. Розробка та обґрунтування параметрів машини для знищення бур'янів контактної дії: Дис. к.т.н. /Вінницький національний аграрний університет. – Захищена 28.12.2015.

УДК 624.132.3.

196 с.: 26 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

У дисертації вирішено актуальне науково-практичне завдання підвищення ефективності процесу знищення бур'янів та одночасного підвищення екологічної безпеки застосування хімічних препаратів. Експериментально доведено ефективність застосування запропонованої конструкції машини контактної дії для знищення бур'янів, застосування якої дозволило зменшити втрати робочої рідини на ґрунт; знищити 92,1% бур'янів, причому знищено було не лише наземну, а й кореневу систему рослин.

68.07.17.0656/0416U004689

Твердохліб Ігор Вікторович. Обґрунтування технології та конструктивно-режимних параметрів терково-сепаруючого блоку для обробки вороху трав: Дис. к.т.н. /Вінницький національний аграрний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 631.56.

152 с.: 19 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертація присвячена вирішенню наукової задачі підвищення показників якості витирання насіння з вороху люцерни шляхом обґрунтування параметрів і режимів роботи теркового пристрою. Підвищення показників якості роботи досягнуто за рахунок інтенсифікації динамічної дії теркових дисків на компоненти вороху. Отримані математичні моделі, які описують процес роботи теркового пристрою. Отримані рівняння регресії, які описують продуктивність роботи пристрою, масу витертого насіння та ступінь витирання насіння. Обґрунтовано основні раціональні параметри теркового пристрою.

68.07.17.0657/0416U004734

Резніков Ігор Володимирович. Обґрунтування конструкційно-технологічних параметрів маніпулятора доїння корів: Дис. к.т.н. /Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільськогосподарства". – Захищена 03.11.2016.

УДК 637.116.

164 с.: 14 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності процесу доїння корів за рахунок збільшення їх повноти видоювання з різними формами вимені шляхом застосування нових технічних рішень, які забезпечать позиціонування підвісної частини доїльного апарату модульного типу за напрямком повздовжньої осі дійки. Досліджено існуючі способи позиціонування підвісної частини доїльного апарату модульного типу. Визначено на основі досліджень конструкційно-технологічну схему маніпулятора доїння для впровадження нових технічних рішень, які забезпечать позиціонування доїльного апарату модульного типу. Розроблений маніпулятор доїння підвищує ефективність процесу машинного доїння корів, забезпечує рівномірний розподіл ваги доїльного апарату між дійками та розташовує доїльні стакани за напрямком повздовжньої осі дійки. Обґрунтовано теоретично та експериментально параметри маніпулятора доїння з функцією позиціонування підвісної частини доїльного апарату модульного типу. Уточнено математичні моделі

взаємодії доїльного стакана з дійкою вимені під час такту ссання та стиску. Досліджено вплив конструкційних параметрів маніпулятора доїння в залежності від форми вимені, відстані між дійками, нахилом дна вимені, переміщенням корови в станку. Встановлено вплив ваги підвісної частини доїльного апарату модульного типу та його розміщення на вимені корови.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.07.17.0658/0517U000106

Сакалова Галина Володимирівна. Науково-теоретичні основи комбінованих процесів очищення водних середовищ із використанням природних сорбентів: Дис. д.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 23.02.2017.

УДК 504.4.054+66.081.3+661.183.

341 с.: 40 табл., 122 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Предмет дослідження: комбіновані процеси очищення стічних та поверхневих вод із використанням природних сорбентів (адсорбції, модифікування сорбентів, розділення багатоконпонентних систем забруднень, осадження адсорбентів). Теоретичною та методологічною основою досліджень були положення та висновки, які містяться у працях українських та іноземних вчених з питань очищення стічних та поверхневих вод методом адсорбції. Структуру синтезованих сорбентів та вихідної сировини досліджували методами рентгенофазового аналізу, електронної мікроскопії, термогравиметрії, гравиметрії. Для визначення концентрації забрудників у воді використовували ІЧ-фотометричні методи аналізу, фотометричні та хімічні методи аналізу за методиками, що відповідають міждержавним стандартам. Використовувався також метод теоретичного аналізу процесу адсорбції та методика ідентифікації експериментальних даних теоретичній моделі із використанням прикладних комп'ютерних програм

73 ТРАНСПОРТ

73.29 Залізничний транспорт

73.07.17.0659/0416U004798

Дьомін Андрій Юрійович. Удосконалення технології відновлення колінчастих валів тепловозних двигунів шляхом нанесення антифрикційного зносостійкого покриття: Дис. к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 10.11.2016.

УДК 629.083.

154 с.: 1 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Об'єкт дослідження - процес підвищення зносостійкості колінчастих валів тепловозних дизелів. Проведені дослідження базуються на основних положеннях технології машинобудування, теорії зносу деталей, технологічного забезпечення при відновленні деталей машин. У результаті досліджень запропоновано нове рішення науково-прикладного завдання збільшення працездатності колінчастих валів тепловозних дизелів за рахунок розроблення методу підвищення їх зносостійкості під час відновлення. Сферою застосування нового методу відновлення є тепловозремонтні заводи та підприємства з виготовлення й ремонту деталей транспортних засобів.

73.07.17.0660/0416U004799

Ковальова Оксана Володимирівна. Удосконалення транспортного процесу залізниць шляхом забезпечення вантажовласників рухомим складом необхідної комерційної придатності: Дис. к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 10.11.2016.

УДК 656.223.

168 с.: 18 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення вантажовласників рухомим складом. Дослідження проводилося із застосуванням методів математичної статистики та процедури моніторингу, методів теорії графів, теорії нечітких множин і нечіткої логіки. У результаті дослідження формалізовано технологію транспортного процесу забезпечення вантажовласників рухомим складом та сформовано критерій придатності вагонів в комерційному відношенні. Сферою їх застосування є полігон залізниці, де проводиться процес розподілу порожнього рухомого складу під навантаження певного вантажу.

73.07.17.0661/0416U004905

Горбова Олександра Вікторівна. Удосконалення методів техніко-експлуатаційної оцінки роботи залізничних станцій: Дис. к.т.н. /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна. – Захищена 03.11.2016.

УДК 656.21.071.8-044.337(043.3).

177 с.: 7 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Мета роботи - удосконалення методів техніко-експлуатаційної оцінки роботи залізничних станцій. Об'єктом досліджень є процес функціонування магістральних та промислових залізничних станцій. Поставлене наукове завдання вирішувалась із коректним застосуванням сучасного математичного апарату. Наукова новизна: вперше розроблена функціональна модель залізничних станцій із застосуванням методів візуального проектування, вперше формалізовано процедуру ідентифікації функціональних моделей залізничних станцій на основі діагностичних методів, удосконалено методи визначення розрахункових обсягів роботи залізничних станцій за рахунок попередньої оцінки завантаження основних елементів станцій. Наукові методи можуть бути використані при розробленні, удосконаленні та формалізації технологічних процесів роботи залізничних станцій, методик досліджень об'єктів інформатизації та автоматизації на залізницях України. Математична модель та розрахункові дані можуть бути застосовані при розрахунках пропускну та переробної спроможності залізничної станції. Отримані методи дозволяють зменшити витрати часу на етапі параметризації моделі, дозволять розробити типову методіку проведення обстеження залізничних станцій, їх технічного забезпечення та процесів функціонування, а також дозволять виконувати техніко-експлуатаційну оцінку станцій в умовах зміни в часі обсягів та структури вагонопотоків. Результати роботи були використані при виконанні науково-дослідних робіт та в навчальному процесі ДНУЗТ. Практичне впровадження результатів роботи підтверджується відповідними документами, що наведені в додатках до дисертації.

73.07.17.0662/0416U004906

Журавльов Антон Юрійович. Підвищення експлуатаційної надійності роботи рейкових кіл полігону електротяги змінного струму, який примикає до станції стикування: Дис. к.т.н. /Дніпропетровський національний університет залі-

зничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна. – Захищена 03.11.2016.

УДК 656.256.3:621.316.91.

159 с.: 10 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Об'єкт дослідження - процес роботи рейкових кіл полігону в умовах впливу завад постійного тягового струму. Метою дослідження є підвищення експлуатаційної надійності системи залізничної автоматики та телемеханіки полігону електротяги змінного струму в умовах впливу завад постійного тягових струмів станції стикування. Поставлене наукове завдання вирішувалась із коректним застосуванням методів математичного та імітаційного моделювання, статистичного аналізу, числових методів, методів цифрової обробки сигналів. Наукова новизна: вперше розроблено математичну модель поширення постійних тягових струмів та потенціалів по ділянці електротяги змінного струму та станції стикування; удосконалено математичну модель дросель-трансформатору типу ДТ-1-150, яка враховує лінійний та нелінійний режим роботи феромагнітного осердя; удосконалено метод підвищення експлуатаційної надійності рейкових кіл, який дозволяє блокувати розтікання завади постійного тягового струму станції стикування в сторону рейкової мережі ділянки електротяги змінного струму за допомогою силового комутуючого захисного блоку. Результати роботи використовуються при виконанні науково-дослідних робіт, у навчальному процесі ДНУЗТ. Виготовлено зразки силового захисного комутуючого пристрою, що пройшли випробування в науково-дослідній лабораторії кафедри АТЗ ДНУЗТ та в П'ятихатській дистанції сигналізації та зв'язку й були передані на Одеську залізницю. Результати досліджень призначені для використання на залізничному транспорті.

73.07.17.0663/0416U004934

Нікітін Сергій Олександрович. Моделі та методи підвищення якості зв'язку в безпроводових телекомунікаційних системах на основі формування паралельних інформаційних потоків: Дис. к.т.н. /Український державний університет залізничного транспорту. – Захищена 11.11.2016.

УДК 621.327:681.5.

166 с.: 3 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 87 назв.

Об'єкт - процеси формування паралельних інформаційних потоків в безпроводових телекомунікаційних системах. Мета - підвищення якості обслуговування в телекомунікаційних системах за показником пропускну здатності шляхом розробки та вдосконалення моделей і методів формування паралельних інформаційних потоків. Методи - системний підхід, що базується на теоретичному апараті дослідження складних систем, методи теорії зв'язку, математичної статистики, теорії ймовірностей та оптимізації, теорія телеграфіка, методи імітаційного моделювання. Наукова новизна отриманих результатів. 1. Вперше розроблено комбінований метод множинного доступу в мережах радіодоступу, який дозволяє підвищити ПЗ ТКМ, особливо в умовах дії потужних завад. 2. Вперше розроблено метод та вдосконалено модель керування просторовим виділенням каналів у мережах радіодоступу: за запитом користувачів ЦАР БС формує кожному з них вузько спрямований промінь, що дозволяє зменшити кількість. 3. Вперше розроблено модель оцінки поточної ПЗ ТКМ та стану її компонентів на основі просторового розділення користувачів, яка дозволяє виконати оцінку впливу завад на швидкість передачі інформації у системах передачі даних, оцінити характеристики бездротового середовища передачі даних та надати можливість динамічно змінювати параметри MAC-рівня в залежності від зміни параметрів середовища. 4. Вперше розроблено метод оптимізації довжини інформаційного пакету передачі інформації у бездротових мережах при дії завад,

який підвищує швидкість передачі інформації, ПЗ ТКМ та якість обслуговування в цілому. Розроблені технічні рішення захищені патентами України на корисну модель, свідоцтвом про реєстрацію авторського права на твір, практична значимість отриманих результатів дисертації підтверджується їх застосуванням при виконанні госпдоговірних робіт у науково-дослідному та проектно-конструкторському інституті "Молнія" та впроваджено у навчальний процес кафедри СІ НТУ "ХП".

73.31 Автомобільний транспорт

73.07.17.0664/0416U004544

Дорошко Євген Вікторович. Удосконалення методу розрахунку тонких асфальтобетонних шарів на жорсткій основі: Дис. к.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 20.10.2016.

УДК 625.852.

280 с.: 32 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Розроблено математичну модель напружено-деформованого стану асфальтобетонного шару на жорсткій основі від сумісної дії температурного деформування та транспортного навантаження, яка враховує час дії транспортного навантаження та температурного деформування. Експериментально визначений температурний коефіцієнт лінійного розширення асфальтобетону при нагріванні та охолодженні у діапазоні позитивних температур. Обґрунтовано критерії міцності тонких асфальтобетонних шарів на жорсткій основі, які дозволяють врахувати міцність зчеплення на контакт шарів та зсувостійкість тонкого асфальтобетонного шару на жорсткій основі. Розроблено рекомендації з розрахунку тонких асфальтобетонних шарів на жорсткій основі. Встановлені мінімально допустимі товщини асфальтобетонного шару на жорсткій основі для різних регіонів України, які необхідно передбачити при конструюванні, для забезпечення надійного зчеплення на контакт шарів для різних типів підґрунтовки та забезпечення зсувостійкості асфальтобетонного шару.

73.34 Водний транспорт

73.07.17.0665/0517U000110

Кириллова Олена Вікторівна. Теоретичні основи управління роботою флоту у транспортно-технологічних системах: Дис. д.т.н. /Одеський національний морський університет. – Захищена 09.02.2017.

УДК 656.61.07:629.123.42-111.2.

470 с.: 37 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 512 назви.

Дисертацію присвячено розробці та обґрунтуванню теоретичних основ управління роботою флоту в ТТС з метою підвищення ефективності їх функціонування. В роботі розглянуто теорію і практику функціонування ТТС. Конкретизовано поняття "ТТС", систематизовано хронологію їх появи і розвитку, уточнено змістовні аспекти отриманої періодизації. Проведено порівняльний аналіз історичних аспектів становлення теорії і практики ТТС і ЛС. Визначено зміст понять "ТТС" і "ЛС", узагальнено їх основні властивості, уточнено об'єкти управління в ТТС і ЛС. Проведено аналіз відомих класифікацій ТТС, встановлено їх неоднозначність і суперечливість, виявлено порушення правил поділу понять при їх формуванні; побудовано багатокритеріальну класифікацію ТТС. Розмежовано поняття "мультимодальні", "інтермодальні", "комбіновані" перевезення і обґрунтовано відносини логічного підпорядкування між ними. Встановлено взаємозв'язок між інтермодальними перевезеннями і ТТС. Сформовано систему показників комерційно доцільної роботи вантажного судна (флоту); роз-

роблені положення щодо обґрунтування критичних і оптимальних величин показників роботи судна (флоту); встановлено діапазони стійкості комерційно доцільної, припустимо збиткової і кризової роботи судна (флоту) за показниками його завантаження, доходу і витрат. Розроблено теоретичні та методичні положення щодо обґрунтування комерційно доцільної кількості вантажів різної номенклатури в композитному завантаженні вантажного судна. Систематизовано динамічні показники комерційно доцільної роботи вантажопасажирського порому. Розроблено теоретичні та методичні положення щодо обґрунтування: структури судноплавної лінії (СЛ); доцільності заходу судна в факультативні порти СЛ; оптимального розподілу контейнерних вантажопотоків між магістральними та фідерними лініями.

73.07.17.0666/0416U004757

Булгаков Олександр Юрійович. Розробка методу вибору стратегії розходження суден з використанням областей небезпечних курсів: Дис. к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 10.11.2016.

УДК 656.61.052.484.

252 с.: 2 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

У роботі розроблено спосіб запобігання зіткнення суден з використанням принципів зовнішнього управління маневром вибору курсів ухилення від програмних траєкторій руху. Одержані аналітичні вирази для розрахунку меж небезпечних областей і процедури їх відображення. Запропоновано спосіб визначення параметрів оптимального маневру розходження за допомогою графічного способу комп'ютерного моделювання, який доцільно застосовувати при чисельності групи до п'яти суден. Вибір оптимального маневру ухилення здійснюється оператором.

73.07.17.0667/0416U004758

Астайкін Дмитро Вадимович. Розробка методу підвищення точності визначення місця судна з урахуванням особливостей розподілу похибок вибірки: Дис. к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 10.11.2016.

УДК 656.61.052.

270 с.: 44 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 124 назви.

У роботі отримано метод підвищення точності визначення місця судна за наявності надмірних вимірювань, який відрізняється урахуванням особливості розподілу похибок вибірки. Проведена розробка математичної моделі формування законів розподілу випадкових похибок навігаційних вимірювань вибірки, за допомогою якої отримані два змішані закони розподілу похибок.

73.07.17.0668/0416U004955

Судник Надія Віталіївна. Організаційно-економічні основи забезпечення ефективної експлуатації орендованого флоту: Дис. к.е.н. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 21.10.2016.

УДК 656.611:258.155.

193 с.: 9 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Об'єкт - процес обґрунтування трансформацій організаційно-економічних основ ефективної експлуатації флоту орендованого судноплавними компаніями; мета - розробка організаційно-економічних основ управління флотом суден, орендованих в тайм-чартер і бербоут-чартер; методи - системного підходу; статистики; теоретичного узагальнення; аналізу і синтезу; експертних оцінок; економіко-математичне моделювання; результати - формування теоретичних положень і методичного забезпечення процесу трансформацій економічних основ вирішення завдань

з обґрунтування ефективних умов оренди суден і їх комерційної експлуатації; впроваджено - в компанії: "ЮНІ-ОРИЄНТ ШИПІНГ ЕЙДЖЕНСІ" (акт впровадження від 17.03.2015р.). Також результати дослідження використовуються в навчальному процесі Одеського національного морського університету в лекційному матеріалі дисциплін "Фрахтування" (акт впровадження від 20.04.2016 р.) і "Основи фрахтування суден" (акт впровадження від 22.02.2016 р.); галузь - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

73.37 Повітряний транспорт

73.07.17.0669/0516U000852

Гончаренко Андрій Вікторович. Експлуатація активних транспортних систем в умовах багатоальтернативності та невизначеності:

Дис. д.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 656.7.08.

328 с.: 122 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці методів оптимального керування безпечною експлуатацією активних транспортних систем на основі застосування результатів математичного моделювання функціонування складних систем в умовах багатоальтернативності та за наявності можливих конфліктів із залученням постульованого у суб'єктивному аналізі принципу максимуму суб'єктивної ентропії. Розроблено теоретичні показники визначеності/невизначеності переваг суб'єктів, котрі на відміну від ентропії традиційного виду вказують на спрямування індивідуальних переваг, а також є більш зручними інструментами дослідження та мірами визначеності/невизначеності переваг через відносність їхніх величин та знак спрямованості тієї визначеності/невизначеності. Розроблено узагальнюючі моделі, що віддзеркалюють принципову залежність між індивідуальними перевагами суб'єктів, які є активними елементами систем експлуатаційного керування, та об'єктивними функціями ефективності та безпеки для випадків дискретних, а також неперервних альтернатив. Розроблено комплексні техніко-економіко-соціальні критерії керування експлуатацією та ремонтом транспортних засобів, які в явному вигляді враховують наявну багатоальтернативність та можливу конфліктність експлуатаційних ситуацій.

73.49 Інші види транспорту

73.07.17.0670/0516U000815

Матусевич Олександр Олександрович. Розвиток наукових основ удосконалення системи технічного обслуговування і ремонту тягових підстанцій електричного транспорту:

Дис. д.т.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 20.10.2016.

УДК 621.331:621.311.4.- 049.32.

334 с.: 31 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

Метою дисертаційної роботи є підвищення ефективності експлуатації силового електрообладнання тягових підстанцій за рахунок удосконалення системи його технічного обслуговування і ремонту. Для досягнення поставленої мети в дисертації вирішено наукову проблему та комплекс наукових задач, а саме: здійснено комплексний аналіз технічного стану тягових підстанцій системи електропостачання залізниць; удосконалено методи й моделі прогнозування та розрахунку показників експлуатаційної надійності силового електрообладнання; розроблено модель ризик-аналізу технічного стану силового електрообладнання тягових підстанцій та метод підвищення експлуатаційної надійності; удосконалено математичну модель розрахунку й прогнозування за-

лишкового ресурсу силового електрообладнання; розвинуто методи підвищення ефективності системи технічного обслуговування і ремонту електрообладнання тягових підстанцій та розроблено метод і комплексний показник оцінки якості системи.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.07.17.0671/0516U000904

Черкасов Ельдар Вікторович. Структурні зміни в тимусі за умов експериментальної опікової хвороби: Дис. д.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 18.11.2016.

УДК 616.438-091.8-003.9:616-001.17:616-092.4.

412 с.: 18 табл., 214 іл. – Бібліогр.: 476 назв.

Дисертація присвячена встановленню структурних змін у тимусі при експериментальній опіковій хворобі у 226 щурів після введення інфузійних розчинів. Динаміка змін типів клітинної смерті в тимусі при опіковій хворобі за умов застосування інфузії 0,9 % розчину NaCl (контроль), лактопротеїну з сорбітолом та HAES-LX-5% є віддзеркаленням дуалістичного процесу в тимусі. Лактопротеїн з сорбітолом та HAES-LX-5% виявляють ангіо- та цитопротекторні властивості, а також мають пластичний ефект дії, який обумовлює виразний довготривалий вплив на репаративні процеси в тимусі при опіковій хворобі. Галузь - медицина.

76.07.17.0672/0517U000070

Кузик Юлія Іванівна. Захворювання сонних артерій: клініко-патоморфологічні особливості: Дис. д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 10.02.2017.

УДК 616.133-036-091.8.

409 с.: 29 табл., 204 іл. – Бібліогр.: 452 назв.

У дисертації викладене теоретичне узагальнення та вирішення наукової проблеми клініко-патоморфологічних особливостей захворювань сонних артерій - атеросклерозу, патологічних деформацій, фібро-м'язової дисплазії, розшарувань, неспецифічного аорто-артеріїту. В науковій роботі використано комплекс клінічних, морфологічних, біомеханічних методів, включаючи гістологічне, гістохімічне, імуногістохімічне, електронно-мікроскопічне дослідження та статистичні методи. Практичне значення полягає у створенні алгоритму діагностики захворювань сонних артерій.

76.07.17.0673/0517U000103

Маракушин Дмитро Ігорович. Патофізіологічні механізми розвитку структурно-метаболических і функціональних порушень за дії на організм оксигетильованих нонілфенолів та їх похідних: Дис. д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 08.02.2017.

УДК 577.12:543.395:616-008:57.088.6.

328 с.: 63 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 443 назв.

У дисертаційній роботі розкрито патофізіологічні механізми розвитку структурно-метаболических і функціональних порушень за дії на організм оксигетильованих нонілфенолів та їх похідних. Установлено, що головним ланцюгом дії на організм оксигетильованих нонілфенолів та їх похідних є розвиток оксидативного стресу, наслідком якого у піддослідних тварин є порушення, перш за все, структурно-функціонального стану клітинних мембран (зокрема, зміна фосфоліпідного складу зі збільшенням лізоформ фосфоліпідів, плинності та проникності мембран клітин крові), а також редокс-гомеостазу (відміна запуску редокс-чутливих

сигнальних систем та нівелювання месенджерної функції активних форм кисню), суттєвого напруження адаптаційних і компенсаторних механізмів, розбалансування систем підтримки гомеостазу - імунної, нервової та ендокринної. Але при цьому слід враховувати хімічну природу та фізико-хімічні особливості (нааявність гідрофобних і гідрофільних груп, здатність до хімічних перетворень з утворенням біологічно активних сполук та інше) досліджуваних речовин, завдяки яким вони здатні чинити безпосередній вплив на клітинні мембрани. Тому, як провідний ефект дії в організмі оксидильованих нонілфенолів та їх похідних, слід окреслити мембранотоксичний, що реалізується через можливий безпосередній контакт речовин з клітинними мембранами, а також опосередковано через ініціацію та інтенсифікацію вільнорадикальних процесів. Доведено, що додавання до стандартного харчового раціону експериментальних тварин аскорбінової кислоти, а-токоферолу, в-каротину та полімікроелементного препарату (композиції есенціальних мікроелементів - цинку, заліза, марганцю, міді, хрому, кобальту - з N-2,3-диметилфенілантрапіловою кислотою та кисневмісних солей ультрамікроелементів - селену, ванадію, молібдену) призводить до суттєвого покращення динаміки змін основних показників порушень окиснювального гомеостазу, менш виразного розвитку оксидативного стресу, більш тривалого підвищення адаптаційних реакцій, відстрочки зсуву оксидантно-антиоксидантної рівноваги у бік оксидантів.

76.07.17.0674/0416U004935

Гармідер Ольга Вольдемарівна. Функціональний стан кори надниркових залоз і його роль в патогенезі полінозу: Дис. к.мед.н. /Одеський національний медичний університет. – Захищена 02.11.2016.

УДК 616-056.3(477.74).

159 с.: 12 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертація присвячена вивченню функціонального стану надниркових залоз і його впливу на патогенез полінозу. В результаті досліджень було показано, що при полінозі змінюється вироблення кортизолу наднирковими залозами, що проявляється інверсією ритму — зниженням ранкового рівня і підвищенням вечірнього рівня вільного кортизолу слини. Виразеність змін зростає зі збільшенням ступеня тяжкості полінозу і спостерігається як у період загострення, так і в період ремісії захворювання. Функціональний стан надниркових залоз при полінозі фактично відображає показник співвідношення ранкового і вечірнього рівнів вільного кортизолу слини, який був зниженим при різному перебігу та в обох фазах захворювання. У всіх хворих спостерігалася напруженість основних регуляторних систем і мобілізація адаптаційних механізмів з ростом тяжкості захворювання. Отримані дані свідчать про відносну стійкість адаптивної реакції організму при легкому та середньому перебігу і про напруження компенсаторно-приспосувальних механізмів при тяжкому перебігу полінозу.

76.29 Клінічна медицина

76.07.17.0675/0516U000807

Кочерга Зоряна Ростиславівна. Комплексна оцінка генетичної структури дитячого населення Івано-Франківської області та діагностичне значення нового способу прогнозування затримки внутрішньоутробного розвитку: Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 03.11.2016.

УДК 575.113+613.953+618.53.

260 с.: 54 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 361 назва.

У дисертації подано теоретичне узагальнення і нове вирішення проблеми визначення спадкової схильності до виникнення синдрому затримки внутрішньоутробного розвитку у новонароджених Івано-Франківської області. На підставі результатів моніторингу генетико-демографічних показників (структури вроджених вад розвитку і спадкових захворювань, розподілу фенотипів за групами крові систем АВ0 та резус) вивчено генетичну структуру різних популяцій населення Івано-Франківської області. Запропоновано концепцію патогенезу формування затримки внутрішньоутробного розвитку, та розроблено спосіб діагностики і профілактики синдрому затримки росту плода.

76.07.17.0676/0516U000823

Кобись Тетяна Олександрівна. Перебіг та прогнозування активності демієлінізуючого процесу у хворих на розсіяний склероз та шляхи її корекції: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шурика. – Захищена 20.10.2016.

УДК УДК 616.832-018.834.008.64-073.756.8.

318 с.: 77 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 430 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню клінічних, нейровізуалізаційних, імунопатологічних проявів РС, прогнозуванню його активності, ефективності патогенетичної терапії. Визначено клініко-неврологічні прояви КІС, взаємозв'язок з частотою загострень та ступенем інвалідизації при РС. Вивчено вплив рецидивів на інвалідизацію. Оцінено динамічні зміни кількості T2-вогнищ, T2-вогнищ з розмірами > 3 мм, T1- та Gd+ вогнищ, їх взаємозв'язок з клінічними проявами активності при різних частоті загострень і ступені EDSS. Визначено рівень співвідношень церебральних метаболітів, субпопуляцій лімфоцитів, про- і протизапальних цитокінів, взаємозв'язок з клінічними та МРТ-проявами РС. Визначено клініко-інструментальні показники, що впливають на розвиток загострень і досягнення різного ступеня EDSS. Розроблено модель прогностичної оцінки досягнення помірного ступеня інвалідизації при РС. Оцінено вплив терапії першої і другої лінії на клінічні та нейровізуалізаційні ознаки активності РС.

76.07.17.0677/0516U000824

Сохор Наталія Романівна. Клініко-патогенетична характеристика підтипів ішемічного інсульту у гострому періоді: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шурика. – Захищена 21.10.2016.

УДК 616-071+612.13.6.05:616.831-005.1.

338 с.: 111 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 465 назв.

Дисертація присвячена встановленню патогенетичних механізмів підтипів ішемічного інсульту в гострому періоді на підставі вивчення гемодинамічних і метаболічних чинників та показників апоптозу для удосконалення діагностичної тактики та визначення предикторів несприятливого перебігу різних підтипів інсульту.

76.07.17.0678/0516U000828

Такташов Гемадій Саїтович. Респіраторна дисфункція при хронічній ревматичній хворобі серця: зв'язок з екологією, діагностика, патогенез, лікування: Дис. д.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 11.10.2016.

УДК 616.12-002.77:616.24+577.178.1]-07-092-08.

308 с.: 60 табл., 108 іл. – Бібліогр.: 363 назви.

Об'єкт дослідження - перебіг, патогенез і лікування респіраторної дисфункції при хронічній ревматичній хворобі серця (ХРХС); мета - підвищити якість ранньої діагностики,

ефективності лікування та прогнозування перебігу респіраторної патології при ХРХС, встановити нові ланки патогенезу порушень вентиляційної, вологовидільної, дифузійної, кондиціонуючої і сурфактаноутворюючої функцій легень у таких хворих; методи - клінічний, гігієнічний, електрофізіологічний, ультразвуковий, біофізичний, фізико-хімічний, біохімічний, імуноферментний, атомно-абсорбційний, статистичні; новизна та результати - вперше доведено зв'язок кардіореспіраторних показників при ХРХС із рівнями у повітрі, що видихується хворими, окремих ксенобіотиків, продемонстровано вплив еволюції ювенільного ревматизму на наступний характер змін вентиляційної, вологовидільної, дифузійної, кондиціонуючої і сурфактаноутворюючої функцій легень у дорослих пацієнтів з ХРХС, вперше виявлено зв'язок окремих параметрів дихання з характером вад серця, функціональним класом серцевої недостатності, темпами прогресування хвороби, проведеними операціями з хірургічної корекції захворювання та з особливостями порушень гемодинаміки в малому колі кровообігу, вперше встановлено патогенетичну роль змін стапу ліпідного обміну, перекисного окиснення ліпідів, системи антиоксидантного захисту, фізико-хімічних адсорбційно-реологічних властивостей крові, ендотеліальної функції судин, балансу кардіопротекторних і кардіотоксичних мікроелементів у формуванні перебігу ХРХС і в порушеннях функцій легень, виділено прогностичні критерії перебігу патологічного процесу й ефективності лікувальних заходів; впроваджено - в практику ДУ "ННЦ "Інститут кардіології імені академіка М. Д. Стражеска" НАМН України", КЗ "Центр первинної медико-санітарної допомоги № 1 м. Краматорськ", КЗ "Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2 м. Краматорськ", навчально-наукового медичного комплексу "Університетська клініка" Харківського національного медичного університету, ревматологічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова, у педагогічний процес Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця (м. Київ), Харківського національного медичного університету, ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського"; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ревматологічних, кардіологічних, пульмонологічних і терапевтичних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.07.17.0679/0516U000841

Турчина Світлана Ігорівна. Імуногормональні механізми та фактори ризику несприятливого перебігу дифузного нетоксичного зоба у пубертатному періоді: Дис. д.мед.н. /Державна установа "Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України". – Захищена 20.10.2016.

УДК 616.379-008.64-053.2/.5:616-036+616-085.

409 с.: 63 табл., 87 іл. – Бібліогр.: 542 назви.

Об'єкт дослідження: дифузний нетоксичний зоб (ДНЗ) у дітей в період пубертату. Мета дослідження: попередження формування тиреоїдної недостатності та порушень становлення статевої системи у підлітків шляхом поглиблення існуючих уявлень щодо факторів ризику формування і механізмів несприятливого перебігу ДНЗ в період статевого дозрівання. Методи дослідження: клінічні, антропометричні, інструментальні, імунологічні, імуноферментні, радіоімунні, біохімічні, флюорометричні, статистичні. Теоретичні і практичні результати, новизна: представлено нові дані про вплив статевого дозрівання на частоту ДНЗ у підлітків.

Вперше вивчено трансформацію дифузного зоба на етапах статевого дозрівання та визначено найбільш інформативні фактори щодо прогнозу перебігу зоба. Доведено, що у період раннього пубертату достовірно збільшується кількість хворих із ознаками тиреоїдної недостатності та порушеннями сомато-статевого розвитку, особливо при несприятливому перебізі ДНЗ. Визначено роль порушень у клітинній та фагоцитарній ланках імунної системи, дисбалансу цитокінів, зменшення рівня вітамінів та есенціальних мікроелементів на тлі надмірного накопичення токсичних металів у механізмах несприятливого перебігу ДНЗ. З'ясовано гендерні особливості формування затримки статевого розвитку у хворих на ДНЗ. Розроблено нову концепцію щодо диференційованого підходу до обстеження і лікування хворих із ДНЗ, яка базується на визначенні індивідуального прогнозу перебігу захворювання. Ступінь впровадження: отримані дані можуть бути використані як теоретичне обґрунтування розробки практичних заходів, спрямованих на профілактику формування ДНЗ в умовах легкого йододефіциту та попередження прогресування захворювання у період статевого дозрівання. Сфера (галузь) використання: ендокринологія, педіатрія.

76.07.17.0680/0516U000851

Муравський Андрій Володимирович. Черепно-мозкова травма у боксерів (клініка, діагностика, прогноз): Дис. д.мед.н. /ДУ "Інститут нейрохірургії ім.акад.А.П.Ромоданова НАМН України". – Захищена 01.11.2016.

УДК 616.831-001:796.83.

337 с.: 124 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 340 назв.

В дисертації на підставі проведеного комплексного дослідження представлено теоретичне узагальнення та новий підхід до вирішення наукової проблеми ЧМТ боксерів, що сприяє покращенню результатів діагностики ушкоджень головного мозку у даній категорії пацієнтів та змін організму, що виникають внаслідок частих травм голови, обґрунтовані оптимальні сучасні клініко-діагностичні підходи до прогностичних критеріїв, які дозволяють покращити профілактику розвитку можливих ускладнень.

76.07.17.0681/0516U000857

Кравчук Борис Олексійович. Сучасні підходи до діагностики та хірургічного лікування доброякісних утворів межистіння у дітей:

Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця. – Захищена 03.11.2016.

УДК 616.211/.232-053.2-089.

385 с.: 22 табл., 104 іл. – Бібліогр.: 457 назв.

Проведено аналіз результатів діагностики та лікування 294 хворих із доброякісними формами утворів межистіння. Нозологічна структура утворів була наступною: утвори загруднинної залози – 165 (56,1 %) випадків; нейрогенні пухлини – 68 (23,1 %); тератодермоїдні утвори – 25 (8,5 %); мезенхімальні утвори – 7 (2,4 %); кісти межистіння – 29 (9,9 %). Виділено два різновиди клінічного перебігу доброякісних утворів межистіння: асимптомний і типовий. При типовому перебігу виділено два періоди: невиразної та манифестної органоспецифічної симптоматики. За умов переважного компресування органів або структур відповідної системи, виділено п'ять основних органоспецифічних симптоматичних комплексів: респіраторний, нейрогенний, остеогенний, гемодинамічний, дисфагичний. У випадку переважного компресування дихальних шляхів, у патогенезі респіраторних захворювань періоду невиразної органоспецифічної симптоматики, означено ланку "локальної іммобілізації", як першу ступінь компресії дихальних шляхів та як пускового механізму респіраторного симптомокомплексу. Виходячи з патогенети-

чних механізмів опрацьована клініко-рентгенологічна та ендоскопічна класифікації компресійного стенозу дихальних шляхів у дітей з доброякісними утворами. Медіастинальний компресійний синдром у дітей з доброякісними утворами межистіння носить різномірний характер і є головним але запізнілим компонентом завчасної діагностики. Провідний органоспецифічний симптомокомплекс – респіраторний (79,6 %). Оперативне видалення утворів межистіння – єдиний радикальний метод лікування доброякісних утворів межистіння. Прооперовано 150 (51,0 %) хворих, із них 13 (8,7 %) повторно. Найбільш раціональний доступ – торакаотомний, виконаний у 137 (91,3 %) випадках. Стернотомія застосована у 8 (5,3 %) хворих. Хірургічні втручання носили: радикальний характер у 117 (78,0 %) хворих; комбінований – у 19 (12,7 %); нерадикальний – у 14 (9,3 %) випадках. Опрацьовані оригінальні методи хірургічного лікування утворів межистіння: високочастотного електрозварювання живих тканин та "пластики ложа" доброякісних утворів межистіння. Комплексне застосування методу високочастотного електрозварювання живих тканин дозволило зменшити об'єм інтраопераційної крововтрати на 53,5 %, скоротити час оперативного втручання на 12,8 %, а у поєднанні з пластикою ложа утвору зменшити кількість післяопераційних ексудативних ускладнень з 25 % до 5 %.

76.07.17.0682/0516U000861

Шкарбан Віктор Павлович. Обґрунтування хірургічної тактики у хворих з нейроендокринними пухлинками підшлункової залози: Дис. д.мед.н. /ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова". – Захищена 11.11.2016.

УДК 616.37-006.4-089.819-089.12.

281 с.: 23 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 338 назв.

В роботі визначені особливості епідеміології, клінічного перебігу та структури різних форм нейроендокринних пухлин підшлункової залози. Розроблений оптимальний діагностичний алгоритм. Визначені особливості морфологічної діагностики. Розроблена ефективна лікувальна тактика з використанням індивідуалізованого підходу, мініінвазивних і стандартних методів оперативних втручань. Розроблено та оцінено ефективність лапароскопічних та органозберігальних оперативних втручань. Впроваджені методи хірургічного лікування місцево поширених, метастатичних та рецидивних форм захворювання. Проаналізовані особливості ранніх післяопераційних ускладнень, розроблені методи їх профілактики. Проаналізовані віддалені результати хірургічного лікування пацієнтів з приводу нейроендокринних пухлин підшлункової залози. Визначені вагомі фактори впливу на прогноз захворювання. Розроблений мультидисциплінарний діагностично-лікувальний підхід до лікування пацієнтів з приводу нейроендокринних пухлин підшлункової залози.

76.07.17.0683/0516U000863

Корпусенко Ігор Васильович. Хірургічна тактика з використанням міні-інвазивних оперативних втручань при лікуванні деструктивного туберкульозу легень двобічної локалізації: Дис. д.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.24 - 002.5 - 008.811.9 - 089.81.

300 с.: 37 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 359 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності лікування хворих на двобічний деструктивний туберкульоз легень шляхом розробки та впровадження міні-інвазивних хірургічних технологій, застосування яких обґрунтовано вдосконаленням передопераційного обстеження та лікування на базі розробленого лікувально-діагностичного алгоритму. Проаналізовано результати опе-

ративного лікування 259 хворих з деструктивним туберкульозом легень двосторонньої локалізації: з використанням міні-інвазивних оперативних втручань (129) і оперованих з використанням традиційних способів (130). У роботі обґрунтовані критерії вибору оптимальних виду, обсягу і термінів виконання двобічних оперативних втручань. Обґрунтовано доцільність включення в передопераційну підготовку лімфотропного введення протитуберкульозних препаратів. Доведено ефективність виконання відеоасистованої одноетапної двобічної резекції легень з використанням аргоноплазмової коагуляції та корекції гемітораку аутоплевроколагенопластиком, виконання одnobічних міні-інвазивних лікувальних торакопластик при двобічному туберкульозі легень. Обґрунтовано показання, протипоказання та терміни виконання двобічних міні-інвазивних колапсхірургічних втручань. Доведено ефективність міні-інвазивної хірургічної тактики при лікуванні хворих на двобічний туберкульоз легень, ускладнений емпіємою плеври. Розроблено комплексний підхід до використання одноетапних і двоетапних міні-інвазивних хірургічних втручань у хворих на деструктивний туберкульоз легень з двобічною локалізацією.

76.07.17.0684/0516U000872

Юзвенко Тетяна Юрївна. Взаємозв'язок захворювань щитоподібної залози з цукровим діабетом 2-го типу: особливості перебігу, діагностики і тактики лікування: Дис. д.мед.н. /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин. – Захищена 21.11.2016.

УДК 616.379-008.64-085+616.441-002-085.

334 с.: 35 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 389 назв.

У роботі визначена частота і структура супутніх тиреопатій у хворих на ЦД 2-го типу. У 92,0% випадків серед хворих на ЦД 2-го типу з ожирінням, у 88,6% - серед хворих на ЦД 2-го типу без ожиріння діагностовано структурні зміни ЩЗ. У 1,2% обстежених пацієнтів виявлено гіперпаратиреоз. Встановлено частоту інсулінорезистентності у пацієнтів із захворюваннями щитоподібної залози. Досліджені морфо-функціональні характеристики ЩЗ та фібринолітична активність крові в осіб з ЦД 2-го типу і гіпотиреозом. Вивчено морфо-функціональні характеристики ЩЗ в осіб з ЦД 2-го типу і гіпертиреозом. Досліджено параметри адипокінового профілю, ліпідограми, інсулінемії та ступеня компенсації вуглеводного обміну у хворих на ЦД 2-го типу з гіпотиреозом.

76.07.17.0685/0516U000875

Сергієнко Вікторія Олександрівна. Автономна нейропатія серця у хворих на цукровий діабет 2 типу: патогенез, діагностика, класифікація, лікування: Дис. д.мед.н. /Державна установа "Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України". – Захищена 10.11.2016.

УДК 616.13/.16+616.379-008.6)-009.

348 с.: 65 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 624 назви.

На підставі проведеного комплексного обстеження хворих на цукровий діабет (ЦД) 2 типу на різних стадіях кардіоваскулярної автономної нейропатії (КАН) із вивченням біохімічних, імуноферментних, радіоімунологічних та інструментальних показників розроблено алгоритм своєчасної діагностики й обґрунтовано стратегію патогенетичного фармакотерапевтичного лікування функціональної стадії КАН. Вперше доведено, що ЕКГ-маркери субклінічного пошкодження міокарда є найбільш високоінформативними в ранній діагностиці КАН. Отримані результати розширили знання про патогенез КАН (пріоритетність інсулінової резистентності (ІР) та активації хронічного низькоактивно-

го запального процесу), що поряд з ЕКГ-маркерами дозволили встановити діагностичні критерії й обґрунтувати тактику лікування. Вперше встановлено, що субклінічна стадія КАН характеризується збільшенням вмісту неактивного N-термінального фрагменту натрійуретичного мозкового пептиду в крові та просторового кута QRS-T і обґрунтовує їх включення до числа біомаркерів ризику і ЕКГ-маркерів. Субклінічна стадія КАН характеризується підвищенням жорсткості артерій, що може слугувати непрямим предиктором взаємозв'язку між мікро- та макросудинними проявами ЦД 2 типу. Вперше показано, що комбінування бенфотіаміну, -ліпоєвої кислоти і -3 поліненасичених жирних кислот у лікуванні хворих на ЦД 2 типу з КАН супроводжується найбільш виразними позитивними змінами гіперінсулінемії/IP, ліпідного обміну, маркерів хронічного неспецифічного запального процесу, ендотеліальної дисфункції, субклінічного аритмогенного пошкодження міокарда, жорсткості артерій і стану вегетативної нервової системи.

76.07.17.0686/0516U000880

Шоріков Євген Іванович. Маркери ендотеліальної дисфункції та ремоделювання серця та судин при гіпертонічній хворобі, поєднаній із цукровим діабетом 2 типу; генетичні, морфофункціональні, гемостазіологічні та фарма-коєкономічні детермінанти лікування: Дис. д.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.12-008.331.1:616.379-008.64-07 - 085.

479 с.: 245 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 528 назв.

Дисертацію присвячено вивченню механізмів взаємообтяження артеріальної гіпертензії та цукрового діабету типу 2 шляхом комплексного дослідження маркерів ендотеліальної дисфункції, ремоделювання серця та судин, метаболічних, гемостазіологічних та генетичних детермінант, а також дослідження програм лікування на підставі виявлених порушень. Обґрунтовано концепцію взаємообтяження артеріальної гіпертонії та цукрового діабету. Встановлено прогностичний рівень ендотеліальної молекули адгезії тромбоцитів-1 та фактору фон Віллебранда для діагностики ендотеліальної дисфункції хворих з коморбідним перебігом гіпертонічної хвороби та цукрового діабету типу 2. Виявлено специфічні порушення колаген-залежної агрегації тромбоцитів та АДФ-залежної агрегації. Доведено, роль поліморфних варіантів генів NOS3T(-786)C (алель С), MTNFR C667T (алель Т) та GРІВ? С482Т (алель Т) у асоціації з ризиком ураження судин та носійства їх гомозиготних генотипів із більш вираженим розладом ендотеліальної функції та підвищенням агрегаційних властивостей тромбоцитів. Ранніми ознаками макроангіопатій на рівні сонних, плечових та феморальних судин є локальні порушення пружних властивостей з підвищенням індексу жорсткості, зниженням еластичності, зменшенням здатності до розтягнення. Виявлено, що 24-тижневе лікування раміприлом або лозартаном призводить до підвищення еластичності судин та покращує їх здатність до деформації. Обґрунтовано клінічну та фармакоєкономічну ефективність комбінованої антигіпертензивної терапії у вигляді схем "раміприл + бісопролол" для зменшення ризику гострого коронарного синдрому та фібриляції передсердь, застосування раміприлу з індапамідом у пацієнтів з високим ризиком кардіоренального синдрому

76.07.17.0687/0516U000884

Начботова Тетяна Анатоліївна. Вторинна аменорея у дівчат-підлітків (клінічні і гормонально-метаболічні аспекти, патогенез, діагностика та лікування): Дис. д.мед.н.

/Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 15.11.2016.

УДК 618.176-053.6 : 618-07-08-092.

319 с.: 74 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 483 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми - підвищенню ефективності лікування дівчат-підлітків із вторинною аменореєю шляхом розробки системи лікувально-профілактичних заходів по збереженню їх репродуктивного потенціалу на підставі вивчення клінічних особливостей, патогенетичних механізмів розвитку, ролі генетичних, гормональних та метаболічних факторів у формуванні цього порушення менструальної функції. В роботі на підставі проведеного комплексного дослідження визначено ключові механізми формування вторинної аменореї у дівчат-підлітків, які зумовлюють клінічні прояви та характер перебігу цього порушення менструальної функції. ВА, що виникла після регулярного менструального циклу, настає на фоні втрати взаємозв'язків у системі гіпофіз-яєчники, що призводить до зниження естрогенної насиченості організму на тлі дефіциту енергоресурсів. Показано, що однією із важливих ланок патогенетичних механізмів виникнення ВА у дівчат-підлітків є особливості детермінації розмірів матки від вмісту гормонів, ІФР-1 та стану кровозабезпечення органу. Запропоновано лікувальні комплекси, спрямовані на усунення гормональних порушень та нормалізацію кровозабезпечення матки і яєчників. Відібрано клінічні, анамнестичні та гормональні показники та розроблено прогностичні таблиці для розрахунку ефективності негормонального лікування ВА, що можна застосовувати на різних рівнях надання медичної допомоги.

76.07.17.0688/0516U000889

Годована Олеся Іванівна. Диференційна корекція глікозаміногліканів альвеолярної кістки при генералізованому пародонтиті у хворих з проявами системної остеопенії: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.314.17-008.1-06:616.71-007.234-031.81]-018.18-059-089.

405 с.: 29 табл., 108 іл. – Бібліогр.: 494 назви.

Дисертаційна робота присвячена клініко - експериментальному обґрунтуванню і новому вирішенню наукової проблеми стоматології, яка полягає у розпрацюванні нової концепції підвищення ефективності комплексного лікування хворих із ГП II – III ступеня з проявами системної остеопенії, що базується на сучасних етіотропних і патогенетично спрямованих методах із використанням препаратів на основі ГАГ місцевої та загальної дії. Результати експериментального біометричного, цитохімічного, гістологічного та гістохімічного досліджень, отримані на експериментальній моделі пародонтиту з ознаками системного остеопору при використанні чотирьох патогенетично спрямованих препаратів загальної дії для лікування системного остеопору ("Остеогенон", "Вітрум® Остеомаг", "Бівалос®" та "Терафлекс®") свідчать про здатність тільки препарату на основі ХС та ГА "Терафлекс®" знижувати інтенсивність резорбції КТ альвеолярних відростків та одночасно сприяти оптимізації репаративного остеогенезу. Імплантація різних кістковопластичних матеріалів у дефекти КТ остеопоротично змінених хребців хвостового відділу дозволила виділити біоматеріали на основі ГАГ, які найефективніше стимулювали зростання кислих ГАГ у сформованому регенераті, сприяли зниженню основних ГАГ та імунокомпетентних клітин, що також було свідченням активного перебігу репаративного остеогенезу.

76.07.17.0689/0517U000041

Долгополов Олексій Вікторович. Діагностика та хірургічне лікування ішемічної контрактури кінцівок (експериментально-клінічне дослідження): Дис. д.мед.н. /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України". – Захищена 27.12.2016.

УДК 617.57/.58:616-005,4-009,121-089-092.9.

373 с.: 73 табл., 145 іл. – Бібліогр.: 403 назви.

Дисертаційна робота вирішує наукову проблему, що пов'язана з діагностикою та ортопедичним лікуванням пацієнтів з ішемічною контрактурою кінцівок. У роботі розкриті нові ланки патогенезу формування ішемічної контрактури. Зокрема, експериментально доведено, що при ішемії між підфасціальним та внутрішньокістковим тисками існує щільний зворотній зв'язок, який свідчить про пряму залежність кровопостачання кістки від кровообігу в оточуючих її м'язах. Встановлено залежність, що при підфасціальному тиску понад 50 мм рт.ст. внутрішньокістковий тиск понижується до 0. Також отримано подальший розвиток визначення гістоморфологічних показників ішемічного ушкодження тканини при різних ступенях тяжкості ішемічної контрактури кінцівок. З'ясовано, що крім функціональних чинників, які проявляються розладами циркуляції крові в тканинах, у розвитку недостатності регіонарного кровопостачання важливе значення належить патоморфологічним змінам судин і нервів ураженої кінцівки, особливо з боку мікроциркуляторного русла, яке й страждає, перш за все, при травмах кінцівки. Це перша робота в Україні, де вивчені можливості скорочення м'язового волокна в умовах гострої ішемії. Доведено, що специфічними ознаками скорочення ішемізованого м'яза є тремор та неспроможність формування рухового паттерну, оскільки ішемізований м'яз не відновлює свій руховий потенціал внаслідок відсутності фази відновлення під час його стимуляції. Також вперше в Україні розроблена класифікація ішемічної контрактури кисті, що покращує діагностичні можливості, а отже сприяє подальшому правильному лікуванню цієї категорії пацієнтів. Особливу цінність роботі надає аналіз інструментальних даних обстеження пацієнтів у реактивно-відновлювальному періоді ішемічної контрактури. Так за допомогою кореляційного аналізу визначено щільний позитивний кореляційний зв'язок ($r = 0,7$; $p < 0,05$) між лінійними та поперечними скороченнями м'язів з "мозаїчними" некрозами, що дозволяє проводити сонографічні дослідження пацієнтів у реактивно-відновлювальному періоді, спираючись тільки на зміну товщини м'яза в спокої та при скороченні. Встановлено наявність вірогідного сильного позитивного зв'язку між важкістю компартмент-синдрому і відсотком некрозу в ішемізованих м'язах ($r = 0,71 \pm 0,028$); збільшення тяжкості ішемії призводить до більшого некротизування м'язової тканини. Встановлено вірогідний сильний негативний зв'язок показників відсотка некрозу і вертикальної а-ентропії ішемізованих м'язів ($r = 0,80 \pm 0,024$) - тобто чим більший % некрозу, тим менше структурності поряд в м'язовій тканині. При кореляції з горизонтальною ентропією відмічено аналогічний зв'язок середньої сили. На основі даних електроміографічного та сонографічного досліджень, а також аналізу кінцевих функціональних результатів лікування було визначено основні характеристики тотального (субтотального), ішемічного ураження та незворотних змін у м'язах: деформуваність більшої частини та розповсюдженість зони м'яза, множинні локуси "повного біоелектричного мовчання", відсутність ділянок з нормальною амплітудою введення на трьох рівнях м'язового черевця. Спираючись на отриманий комплекс діагностичних даних була розроблена система реконструктивно-відновного лікування пацієнтів з ішемічною контрактурою у залежності від її періоду та ступеня

тяжкості, а також супутніх ушкоджень. Застосування такого підходу дозволило у 2,5 рази покращити функцію ішемізованої стопи та на 14 % функцію ішемізованої кисті з високим ступенем вірогідності ($p < 0,01$, $p < 0,05$).

76.07.17.0690/0517U000077

Османов Рустем Рамзійович. Комбіновані мініінвазивні технології у хірургічному лікуванні варикозної хвороби нижніх кінцівок:

Дис. д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 02.02.2017.

УДК 616.147.3 - 007.64 - 089.919.

361 с.: 65 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

Робота присвячена поліпшенню результатів хірургічного лікування хворих на варикозну хворобу нижніх кінцівок шляхом удосконалення тактики й диференційованого використання мініінвазивних технологій з урахуванням даних ультразвукового ангіосканування. Вивчена варіантна анатомія поверхневих вен і гемодинамічні варіанти варикозної хвороби. Запропонована концепція патогенетичного лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок, що полягає в ехоконтрольованому мініінвазивному термічному або хімічному впливі на неспроможні венозні сегменти зі збереженням компетентних ділянок як функціональних одиниць венозного дренажу. Розроблені рекомендації до індивідуалізованого вибору лікувальної тактики. Розширені показання до пінної склеротерапії й поліпшені її результати до 97,8% за рахунок обов'язкової футлярної анестезії стовбура й тунельної анестезії приток, виконання коригуючих сесій, запропонований алгоритм профілактики рецидивів і ускладнень. За рахунок запропонованих інновацій ефективність ендовенозної лазерної абляції підвищено до 97,6% незалежно від діаметра венозного стовбура, типу світловода, використання доповнюючих методів. Проведене лікування дозволило підвищити якість життя до популяційних значень.

76.07.17.0691/0517U000089

Сороколат Юрій Володимирович. Система ефективного катamnестичного спостереження дітей, народжених передчасно з перинатальною патологією: Дис. д.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 27.01.2017.

УДК 616-053.4-036.8-02: [618.33 + 616-053.31].

410 с.: 281 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 312 назви.

Дисертація присвячена створенню ефективної програмно-цільової системи катamnестичного спостереження та прогнозування результатів у дітей, народжених передчасно з перинатальною патологією на підставі вивчення пре- і постнатальних факторів виникнення і прогресування БЛД, порушень слуху та зору і їх поєднань до 3 років життя. Вперше представлено патогенетичну значущість порогових значень факторів, що впливають на перебіг, тяжкість, латералізацію та наслідки туговухості у дітей різних вікових періодів (6 місяців, 1 рік, 3 роки). Встановлено, що у формуванні характеру, перебігу та результатів ретинопатії недоношених має значення інформативність, прогностичні порогові й ймовірність реалізації факторів. Це є основою індивідуальних маршрутів спостереження дітей з порушенням зору, результатів та ефективності лазерокорекції у дітей з поєднаною перинатальною патологією. Доповнено комплекс заходів по зниженню інвалідності та зміцненню здоров'я дітей в умовах впровадження сучасних принципів перинатальної допомоги на підставі науково обґрунтованих взаємозв'язків між організаційними, нозологічними, антропометричними, гендерними аспектами і станом здоров'я дітей перших років життя, які народилися з перинатальною патологією, і

визначення ролі якості виходжування новонароджених та катамнестичного спостереження.

76.07.17.0692/0517U000101

Ткачик Світлана Ярославівна. Прогнозування та профілактика перинатальної патології при аномаліях пологової діяльності:

Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 27.01.2017.

УДК 618.5-06:618.3/7-037-084.

295 с.: 94 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 446 назв.

Дисертація присвячена проблемі зниження частоти перинатальної патології при різних аномаліях пологової діяльності на основі удосконалення і впровадження алгоритму діагностичних, лікувально-профілактичних і прогностичних заходів. Визначено нові загальні і відмітні ланки патогенезу патологічного преліментарного періоду, слабкості і дискоординованої пологової діяльності на основі встановлених взаємозв'язків між ехографічними, доплерометричними, ендокринологічними, психологічними і морфологічними змінами, які дозволили стверджувати про негативний вплив порушень психоемоційного статусу, плацентарної дисфункції, гестаційної анемії, суттєвої генітальної і екстрагенітальної патології на характер пологової діяльності і розвиток перинатальної патології. Показано негативний вплив порушень психоемоційного статусу жінок з аномаліями пологової діяльності на перинатальні результати розродження і постнатальну адаптацію новонароджених. Представлені нові дані про негативний вплив порушень функціонального стану фетоплацентарного комплексу і затримки розвитку плода на розвиток патологічного преліментарного періоду з подальшим переходом у слабкість або дискоординовану пологову діяльність. Отримані результати дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення прогностичних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на покращення перинатальних результатів розродження жінок із різними аномаліями пологової діяльності і постанатальної адаптації новонароджених.

76.07.17.0693/0517U000113

Айзятупова Ельміра Максуповна. Запліднення ін вітро (ЗІВ): персоналізоване проведення; патогенез, діагностика та профілактика ускладнень:

Дис. д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 09.02.2017.

УДК 618.177 089.881.11 06 079 084 092.

331 с.: 49 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 403 назви.

У дисертації представлено теоретичне обґрунтування і нове вирішення актуальної наукової проблеми сучасного акушерства і гінекології, а саме репродуктивної медицини - підвищення ефективності і безпеки лікування безпліддя у жінок в програмах ЗІВ. На підставі виявлення факторів ризику ускладнень ЗІВ, вивчення оваріального резерву, базального гормонального профілю периферичної крові, рівнів цитокінів та естрадіолу в сироватці крові і фолікулярній рідині в день забору ооцитів, експериментального дослідження на самках гібридних мишей розроблений персоналізований протокол ЗІВ, що призвело до збільшення числа випадків настання клінічної маткової вагітності та живонароджень, підвищення безпеки зі зниженням частоти та тяжкості ускладнень ЗІВ, у тому числі помірних та тяжких форм синдрому гіперстимуляції яєчників.

76.07.17.0694/0517U000114

Гищак Тетяна Віталіївна. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей: системні механізми адаптації, диференційована терапія:

Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця. – Захищена 16.02.2017.

УДК 616.12-008.331.1-053.2-003.96-085.

345 с.: 118 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 616 назв.

Дисертація присвячена вирішенню проблеми оптимізації лікування дітей з ПАГ на основі вивчення патогенетичних механізмів системних адаптаційних порушень та розробки диференційованого комплексу лікувально-профілактичних заходів. Отримано нові дані про клініко-патогенетичні фази адаптації при ПАГ у дітей. Дістало подальшого розвитку положення про роль кортизолу, мелатоніну, натрійуретичного пептиду і дефіциту магнію в адаптаційних порушеннях при ПАГ. Отримані дані дозволили розробити лікувальний комплекс, що включає немедикаментозні методи лікування в поєднанні з диференційованим призначенням залежно від фази адаптації антигіпертензивної терапії, фенібуту, левокарнітину та препарату магнію і вітаміну В6.

76.07.17.0695/0517U000126

Насонова Тетяна Іванівна. Діагностичні критерії та медикаментозна корекція церебрального ішемічного інсульту, обумовленого метаболічним синдромом (деякі патогенетичні механізми, клініка, діагностика, лікування і профілактика):

Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 23.02.2017.

УДК ?616.831-005.4:[612.017.3:616-008.6]:616.8.

338 с.: 124 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 402 назви.

Дисертаційна робота присвячена проблемі удосконалення діагностичних критеріїв і підвищення ефективності лікування хворих з первинним ішемічним інсультом, обумовленим метаболічним синдромом. Проведено клініко-інструментальне дослідження 409 пацієнтів. Здійснено теоретичне узагальнення та наведено новий погляд на проблему церебрального ішемічного інсульту при метаболічному синдромі шляхом уточнення патогенетичних особливостей і удосконалення діагностичних критеріїв, базуючись на багатофакторному клініко-параклінічному дослідженні, зокрема, комплексному визначенні клінічних, клініко-неврологічних, нейропсихологічних, інструментальних та лабораторних характеристик і особливостей стану головного мозку при гострому ішемічному інсульті і хронічних цереброваскулярних захворюваннях, як групи ризику виникнення первинного ішемічного інсульту, у хворих з метаболічним синдромом для удосконалення лікувальної тактики та оптимізації первинної і вторинної профілактики ішемічного інсульту. Встановлено, що у пацієнтів з метаболічним синдромом ішемічні інсульти характеризуються більш вираженими клініко-функціональними порушеннями, затримкою відновлення втрачених функцій та когнітивними і психоемоційними порушеннями. Вищевказані особливості супроводжуються нейровізуалізаційними маркерами церебрального ураження: більшим об'ємом вогнищ ураження в порівнянні з пацієнтами без метаболічного синдрому, збільшенням шлуночків мозку та зменшенням товщини кори лобової, скроневої часток і індексу гіпокампу. В ранньому і пізньому відновному періоді визначаються когнітивні та психоемоційні зміни, що корелюють з атрофічними змінами головного мозку. У пацієнтів з хронічними цереброваскулярними захворюваннями, як групи ризику первинного ішемічного інсульту, при наявності МС визначаються клініко-неврологічні, нейропсихологічні зміни. Дані зміни супроводжуються зменшенням об'єму білої речовини і кори лобової і скроневої часток та гіпокампів.

76.07.17.0696/0517U000136

Герич Петро Романович. Хронічне обстру-

ктивне захворювання легень і ішемічна хвороба серця: патогенез поєднаної кардіореспіраторної патології та диференційовані підходи до вибору терапії: Дис. д.мед.н. /Івано-Франківський національний медичний університет. – Захищена 21.02.2017.

УДК 616-092+616.12-009.72+616.24+616-08.
384 с.: 51 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 428 назв.

З метою вирішення поставлених у дослідженні завдань було обстежено 351 пацієнта з ХОЗЛ (хронічне обструктивне захворювання легень), в яких у 44,7 % випадків виявлена СІХС ССН (стабільна ішемічна хвороба серця стабільна стенокардія напруги) І-ІІ ФК. 210 хворих обстежено у фазі загострення ХОЗЛ і 141 пацієнт у стабільній фазі. На підставі аналізу результатів клінічного, лабораторного та інструментального моніторингу сформульована концепція формування коморбідності СІХС ССН І-ІІ ФК у хворих із загостренням ХОЗЛ III ступеня важкості. Галузь - медицина.

76.07.17.0697/0517U000138

Руденко Юлія Володимирівна. Клініко-патогенетичне обґрунтування підходів до оптимізації контролю офісного і домашнього артеріального тиску та зниження його варіабельності у хворих з неускладненою артеріальною гіпертензією: Дис. д.мед.н. /ННЦ "Інститут кардіології ім. акад. М. Д. Стражеска". – Захищена 28.02.2017.

УДК 616.12-008.331.1:612.141.
383 с.: 129 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 412 назви.

У дисертації обґрунтовано заходи для оптимізації контролю офісного та домашнього артеріального тиску (АТ) і зниження варіабельності останнього у пацієнтів з неускладненою артеріальною гіпертензією (АГ). Проаналізовано результати їх впровадження в реальну клінічну практику та визначено незалежні чинники, що асоціюються із контролем офісного і домашнього АТ через 6 місяців. Оцінено поширеність ймовірно резистентної до лікування АГ та ефективність терапії в таких пацієнтів, поширеність маскованої неконтрольованої АГ та чинників, котрі з нею асоціюються. Проведено порівняльний аналіз різних режимів визначення домашнього АТ щодо оцінювання ефективності антигіпертензивного лікування

76.07.17.0698/0517U000140

Тріщинська Марина Анатоліївна. Судинорохова функція ендотелію при початкових стадіях хронічних цереброваскулярних захворювань: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 02.03.2017.

УДК 616.831-005-036.12-036.4-02:616.13-009.861:611-018.74.
310 с.: 109 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 441 назва.

Наукова робота присвячена теоретичному узагальненню та клінічному обґрунтуванню напрямків підвищення ефективності діагностики і профілактики початкових проявів хронічної ішемії мозку на основі комплексної оцінки особливостей їх патогенетичних механізмів розвитку - судинорохової функції ендотелію. На підставі проведеної комплексної оцінки значущості та характеру взаємозв'язків між нейровізуалізаційними, клініко-неврологічними, нейропсихологічними даними та особливостями церебрального і системного кровообігу, судинороховою функцією ендотелію, імуніобіохімічними чинниками цілісності серцево-судинної системи встановлені основні характеристики початкових проявів ХІМ в залежності від наявності структурно-морфологічного

ушкодження головного мозку судинного генезу. Визначена участь ЕД в патогенетичних механізмах розвитку початкових проявів ХІМ на фоні нормального АТ, неускладненої артеріальної гіпертензії (першого і другого ступеня та стадії), ідіопатичної артеріальної гіпотензії із оцінкою щільності взаємозв'язків і математичним моделюванням (прогнозуванням). Встановлено, що "ранні" (без структурного ураження головного мозку) початкові прояви ХІМ супроводжуються компенсаторним підвищенням рівня нітриту, тоді як зростання рівня ЕТ-1 супроводжується клініко-неврологічними проявами і структурним ураженням головного мозку. Завдяки поглибленню уявлення про особливості формування початкових проявів ХІМ у патогенетичному аспекті, в залежності від характеру та ступеня порушення судинорохової функції ендотелію і цереброваскулярної реактивності, базуючись на комплексному аналізі клініко-параклінічних показників, автором запропоновано концепцію комплексної клініко-інструментальної діагностики початкових проявів ХІМ. Визначені ступінь і характер порушення судинорохової функції ендотелію при початкових проявах ХІМ, що обґрунтовує застосування ендотеліопротективної терапії та дозволяє прогнозувати ефективність профілактики, з урахуванням можливості регресу ЕД. Доведена ефективність попередника оксиду азоту L-аргініну у лікуванні розповсюдженої та судинорохової ЕД у пацієнтів з СФР та відповідними клінічними проявами.

76.07.17.0699/0517U000146

Колесник Ганна Василівна. Репродуктивне здоров'я жінок після органозберігаючих операцій на органах малого тазу: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 23.02.2017.

УДК 618.17/.5-036.1-02:618.13-089.
262 с.: 63 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 349 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності лікування безпліддя та профілактики перинатальної патології у жінок з порушенням репродуктивної функції внаслідок дисфункції яєчників на фоні різної генітальної захворюваності на основі удосконалення і впровадження алгоритму діагностичних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів з використанням сучасних ендоскопічних та репродуктивних технологій. Встановлено нові ланки патогенезу порушень репродуктивної функції жінок при різних варіантах генітальної патології на основі встановлених кореляційних зв'язків стану стану оваріального резерву, фолікулярного пулу, розмірів та кровотоку яєчників до та після органозберігаючих операцій на органах малого тазу. Представлено порівняльні аспекти функціонального стану яєчників у пацієнок з доброякісною патологією яєчників та матки, трубно-перотонеальним чинником та спайковим процесом внаслідок поєднаної генітальної патології при виконанні лапароскопічних та лапаротомічних операцій з використанням моно- та біполярної електрохірургії. Науково обґрунтована доцільність використання лапароскопічного лікування з біполярною електрохірургією при органозберігаючих операціях на органах малого тазу при різних варіантах генітальної патології.

76.07.17.0700/0517U000147

Ночвіна Олена Анатоліївна. Синдром хронічного тазового болю у жінок репродуктивного віку: патогенез, діагностика, лікування: Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 24.02.2017.

УДК 616.14-007.64:618.13:616-078.
368 с.: 64 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 399 назв.

В результаті проведених досліджень доведено, що синдром хронічного тазового болю є психосоматичним розладом, який виникає в умовах постійної дії стресорних факторів на фоні несприятливого преморбідного стану під впливом певних психофізіологічних особливостей жінки та характеризується порушенням синтезу нейромедіаторів, гормонів, простагландинів, судинних факторів росту з подальшим виникненням дисфункції ендотелію, дисгормональних порушень та розладів мікроциркуляції з розвитком ішемії і хронічної гіпоксії, що стимулює повторний викид біологічно активних речовин, поглиблює гормональний дисбаланс та призводить до формування порочного кола в патогенезі розвитку больового синдрому в нижніх відділах живота з виникненням функціональних та структурних змін репродуктивної системи жінки. У дисертаційній роботі теоретично обґрунтовано концепцію формування синдрому хронічного тазового болю у жінок репродуктивного віку в аспекті психосоматичного розладу, в патогенезі якого мають місце поступові етапи розвитку, які відображують соціо-, психота патогенез даного патологічного стану. Поетапний аналіз скарг, характеристики больового синдрому, анамнестичних даних, результатів об'єктивного, соматичного, гінекологічного статусу, оцінка психофізіологічного стану та даних додаткових методів дослідження дало змогу розробити комплекс індивідуальних діагностично-лікувальних заходів у даній категорії хворих та кваліфікувати як новий напрямок у вирішенні наукової проблеми сучасної гінекології по збереженню репродуктивного здоров'я.

76.07.17.0701/0517U000148

Сороченко Григорій Валерійович. Клініко-експериментальне обґрунтування шляхів та методів підвищення карієсрезистентності емалі постійних зубів з різним рівнем мінералізації: Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 02.03.2017.

УДК 616.314.13:612.126.

401 с.: 40 табл., 124 іл. – Бібліогр.: 578 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності первинної профілактики карієсу постійних зубів у дітей шляхом клініко-експериментального обґрунтування та розробки диференційованих схем профілактики, які спрямовані на збільшення карієсрезистентності емалі постійних зубів із різним рівнем мінералізації на підставі вивчення її морфологічних, хімічних та фізичних властивостей і їх змін під впливом сучасних засобів профілактики карієсу. Відмічено достовірно вищий рівень карієсрезистентності постійних зубів у дітей віком 14-18 років порівняно з відповідними показниками дітей молодшого віку. Виявлено достовірні відмінності хімічного складу біоплатів інтактної емалі постійних зубів протягом п'яти років після прорізування. Встановлено *in vitro* ознаки зростання ступеня мінералізації поверхневого шару емалі постійних зубів на різних етапах мінералізації під впливом екзогенних профілактичних засобів з вмістом різних протикаріозних сполук. Розроблено диференційовані схеми первинної профілактики карієсу для осіб віком 5-18 років в залежності від ступеня мінералізації і стану твердих тканин постійних зубів та проаналізовано їхню ефективність.

76.07.17.0702/0517U000153

Грязов Андрій Борисович. Радіохірургічні та діагностичні променеві технології в лікуванні та діагностичному супроводі хворих із метастатичним ураженням головного мозку:

Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 22.02.2017.

УДК 615.848:616-089-073.75:616.831-006:616-006-033.2.

232 с.: 72 табл., 83 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Дисертаційна робота містить нове рішення актуальної для нейрорадіології та нейрохірургії наукової проблеми - підвищення ефективності лікування хворих із метастазами до головного мозку шляхом: застосування гіпоксичних радіосенсибілізаторів при стереотаксичній радіохірургії; розробки критеріїв прогнозу її ефективності і диференціальної діагностики рецидиву захворювання; наукового обґрунтування алгоритму діагностичного супроводу пацієнтів за допомогою високоінформативних нейровізуалізуючих технологій магнітно-резонансної та мультимодальної рентгенівської комп'ютерної томографії. Проаналізовано результати радіохірургічного лікування 260 пацієнтів з діагнозом метастазу раку в головний мозок (663 метастатичних вогнищ), яким було проведено стереотаксичну радіохірургію на лінійному прискорювачі "Trilogy" ("Varian", USA), у тому числі 150 пацієнтів, яким була проведена радіохірургія з використанням радіосенсибілізаторів і 110 пацієнтів - контрольна група. На підставі сучасних нейровізуалізуючих технологій вивчено стан процесів тканинної дифузії та мікровазуляризації в метастазах злоякісних пухлин до головного мозку. Визначені біологічні маркери ділянок гіпоксії й активного росту вторинних пухлин. З'ясовано характер впливу електронакцепторних сполук на інтактну мозкову речовину та метастатичні осередки, що дозволило відокремити групу пацієнтів, у котрих стереотаксична радіохірургія з гіпоксичною радіосенсибілізацією буде найбільш ефективною. Виявлено певні закономірності змін дифузії та перфузії в патологічному осередку, що відбуваються в різні строки після СРХ, починаючи від 6 - 7 доби, та доведено можливість об'єктивізації першої відповіді на опромінення достовірним зростанням ADC у ділянці гіпоксичної пенумбри метастазу. Розроблено об'єктивні критерії прогнозу ефективної стереотаксичної радіохірургії, котрі випереджають об'ємну регресію метастазів і перевершують волюметричні показники за чутливістю та специфічністю: вихідний рівень вимірюваного коефіцієнту дифузії в зоні гіпоксичної пенумбри церебральних метастазів $\geq 0,9 \times 10^{-3} \text{ мм}^2/\text{с}$, який збільшується після прийому гіпоксичного радіосенсибілізатора до $1,0 - 1,5 \times 10^{-3} \text{ мм}^2/\text{с}$; ADC в зоні активного росту пухлини $> 0,9 \times 10^{-3} \text{ мм}^2/\text{с}$ ($p=0,0000$); поєднання вірогідного зростання вимірюваного коефіцієнту дифузії в зоні активного пухлинного росту зі зменшенням МДКТ/МРТ- перфузійних показників: $rCBF \text{ MTS/GM}$, $rCBV \text{ MTS/GM}$ і MTT ($p < 0,05$). Вдосконалено методику СРХ з радіосенсибілізацією, що дозволило отримати ранню відповідь на лікування у вигляді суттєвого зменшення розмірів пухлин на протязі вже перших тижнів після опромінення та значного покращення загального стану хворого. Досягнуто не тільки швидкого позитивного результату СРХ, а й тривалої віддаленої редукції мас-ефекту, що дозволило значно підвищити рівень локального контролю порівняно з іншими методиками опромінення. Порівняно з іншими методиками опромінення, стереотаксична радіохірургія з радіосенсибілізацією дозволила підвищити рівень локального контролю через 12 міс. після лікування при великих розмірах осередків (на 25%), при множинних (на 12,65%) та радіорезистентних (меланома - на 18,1%) метастазах до головного мозку. Застосування радіосенсибілізаторів при стереотаксичному радіохірургічному лікуванні метастазів до головного мозку сприяло збільшенню середньої тривалості життя хворих від 9,0 до 18,0 місяців, у тому числі й при великих розмірах осередків (від 8,0 до 12,75 міс.), при множинних (від 8,5 до 12,5 міс.) та радіорезистентних (від 8,0-10,5 до 12,5 - 15 міс.) утвореннях. Безрецидивна виживаність зросла на 50% (18 міс. - в основній групі проти 9 міс. - у групі порівняння). Розроблено науково

обґрунтований алгоритм діагностичного супроводу підданих СРХ хворих із метастазами до головного мозку, який

передбачає чіткі терміни обстежень та необхідний обсяг нейровізуалізуючих досліджень за принципом: "достатня інформація з мінімальними витратами часу та найнижчою собівартістю".

76.07.17.0703/0517U000157

Гончаренко Вадим Миколайович. Гіперпластичні процеси ендометрія (прогнозування, діагностика, лікування та реабілітація):

Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 02.03.2017.

УДК 618.145-07-035-08.

359 с.: 118 табл., 104 іл. – Бібліогр.: 424 назви.

Дисертація присвячена проблемі оптимізації діагностики та лікування гіперпластичних процесів ендометрія у жінок різних вікових груп. Визначені соціальні та медичні фактори ризику розвитку ГПЕ в трьох вікових групах, встановлена їх значимість. За допомогою імуногістохімічних досліджень вивчена роль хронічного ендометриу та внутрішньотканиної APUD-системи в генезі ГПЕ, встановленні нові ланки патогенезу даної патології. Розроблений та впроваджений в клінічну практику алгоритм діагностичних та лікувальних заходів надання медичної допомоги хворим з ГПЕ. Застосування диференційованого підходу дозволило поліпшити результати лікування простої гіперплазії ендометрія без атипії в репродуктивному віці на 24,9%, в пременопаузальному на 20,9%, комплексної гіперплазії ендометрія без атипії в репродуктивному віці на 16,4%, в пременопаузальному на 19,4%. Доказано, що хворим з неатиповими формами гіперплазії ендометрія як альтернатива гормонального лікування або гістеректомії може бути рекомендована монополярна гістероскопічна (ефективність 87,8%) або радіохвильова абляція ендометрія (ефективність 95,0%).

76.07.17.0704/0517U000158

Шапринський Євген Володимирович. Реконструктивно-відновні оперативні втручання при лікуванні стенозуючих захворювань стравоходу (експериментально-клінічне дослідження):

Дис. д.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет. – Захищена 03.03.2017.

УДК 616.329-089.844.

359 с.: 37 табл., 117 іл. – Бібліогр.: 339 назв.

Дисертаційна робота присвячена проблемі підвищення ефективності хірургічного лікування пацієнтів зі стенозуючими захворюваннями стравоходу. У результаті проведених експериментальних і клінічних досліджень розроблено діагностично-лікувальний алгоритм із урахуванням ризику виникнення ускладнень. Лікувальна тактика полягає в тому, що пацієнти з високим ступенем ризику виникнення ускладнень підлягають тільки мініінвазивним методам лікування, корекції трофологічного статусу у відділенні реанімації та інтенсивної терапії; пацієнти з середнім ступенем ризику розвитку ускладнень – інтенсивній інфузійній терапії з корекцією трофологічного статусу перед подальшою езофагопластиком у умовах відділення реанімації та інтенсивної терапії; пацієнти з низьким ступенем ризику розвитку ускладнень – реконструктивно-відновному оперативному втручанню з попереднім проведенням передопераційної підготовки в хірургічному відділенні. Представлена технологія лікування пацієнтів полягає в послідовному виконанні її трьох етапів із застосуванням методик підготовки трансплантата, розроблених оперативних втручань. Стентування стравоходу при виникненні ускладнень дозволяє уникнути летальних наслідків і в 24,68 % повторних травматичних оперативних втручань. Упровадження технології лікування дозволило знизити рівень специфічних післяопераційних

ускладнень з 34,00 до 15,58 % ($p < 0,05$) та рівень післяопераційної летальності до 2,60 %.

76.07.17.0705/0517U000173

Гук Микола Олександрович. Діагностика та комплексне лікування гормонально-неактивних аденом гіпофіза:

Дис. д.мед.н. /ДУ "Інститут нейрохірургії ім.акад.А.П.Ромоданова НАМН України". – Захищена 14.03.2017.

УДК 616.432-006.55-07-08.

328 с.: 23 табл., 97 іл. – Бібліогр.: 312 назви.

Дисертацію присвячено проблемі удосконалення діагностики та комплексного лікування гормонально-неактивних аденом гіпофіза. Вперше на великому клінічному матеріалі доведено переважання гормонально-неактивних аденом гіпофіза в структурі всіх пухлин гіпофіза. На основі аналізу результатів комплексних клініко-ендокринологічних, нейровізуалізуючих та поглиблених нейропатоморфологічних досліджень поглиблено уявлення про патогенез, інвазивність та рецидивування гормонально-неактивних аденом гіпофіза. Доведено роль псевдокапсули в патогенезі гормонально-неактивних аденом гіпофіза і показаний поліморфізм цих новоутворень на основі поглиблених імуногістохімічних досліджень. Вивчено та систематизовано особливості ендокринних порушень при гормонально-неактивних аденомах гіпофіза, чим обґрунтовано принципи ранньої діагностики та мультидисциплінарного підходу. Науково обґрунтовано застосування хірургічного лікування гормонально-неактивних аденом гіпофіза на досимптомному та малосимптомному етапах захворювання. Систематизовано інвазивні варіанти гормонально-неактивних аденом гіпофіза та визначено особливості хірургічного лікування рецидивів захворювання. Доведено необхідність максимального первинного радикального екстракапсулярного видалення гормонально-неактивних аденом гіпофіза. Вперше в Україні проведено порівняльний аналіз результатів ендоскопічної та мікрохірургічної методик видалення аденом гіпофіза через ніс. Розроблено та впроваджено новий клініко-хірургічний підхід до виділення варіантів гормонально-неактивних аденом гіпофіза з урахуванням можливості успішного застосування при них радикального хірургічного лікування. Запропоновано механізми розширення можливостей хірургічного лікування та підвищення ефективності комплексного лікування гормонально-неактивних аденом гіпофіза.

76.07.17.0706/0517U000191

Дідушко Оксана Миколаївна. Патогенетичні особливості розвитку, рання діагностика та лікування порушень функції нирок у хворих на гіпотиреоз:

Дис. д.мед.н. /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин. – Захищена 06.03.2017.

УДК 616-092+616-071+616-08+616.61+616.441-008.64.

329 с.: 37 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 414 назви.

Об'єкт дослідження: процес розвитку порушень функції нирок на тлі гіпотиреозу. Мета дослідження: Підвищити ефективність лікування хворих на первинний гіпотиреоз шляхом ранньої діагностики порушення функції нирок і встановлення патогенетичних механізмів їх розвитку на підставі вивчення медіаторів запалення, цитокінового профілю, функціонального стану ендотелію, ліпідного обміну, гормонів жирової тканини. Теоретичні і практичні результати: У роботі визначена частота порушення функції нирок у хворих на гіпотиреоз. У 57,7% хворих на первинний гіпотиреоз виявлені порушення функції нирок, які характеризувалися появою альбумінурії, ?2-мікроглобулінурією, зростанням рівнів креатиніну крові та зниженням швидкості клубочкової фільтрації у всіх групах пацієнтів із більшим ступенем

вираження у пацієнтів із супутнім ожирінням. Визначено прогностичні чинники розвитку уражень нирок у хворих на гіпотиреоз. Досліджені морфологічні особливості нирки при змодельованому гіпотиреозі та при ожирінні в умовах гіпотиреозу. Вивчено ефективність комплексного застосування левотироксину, інгібітора ангіотензин перетворюючого ферменту та аторвастатину у хворих на гіпотиреоз із порушенням функції нирок. Розроблено та обґрунтовано алгоритми діагностики та лікування порушень функції нирок у хворих на гіпотиреоз.

76.07.17.0707/0416U004293

Степко Валентин Анатолійович. Гендерні особливості раку гастроєзофагеальної зони, зв'язок з діафрагмальною килою, питання ангіоонкогенезу та лікування: Дис. к.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищено 11.10.2016.

УДК 616.329+616.33]:616.15-055.1/.2-036-077-073-092-08. 137 с.: 18 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 217 назв.

Об'єкт дослідження - хворі на рак шлунково-стравохідної зони, статевий диморфізм перебігу, онкогенез і лікування раку шлунково-стравохідної зони (гастрального (GC), езофагеального (EC) і гастроєзофагеального (GEC)); мета - підвищити якість діагностики, прогнозування перебігу й ефективності лікування раку шлунково-стравохідної зони (GC, EC, GEC) у чоловіків і жінок, в тому числі на тлі кили стравохідного отвору діафрагми (КСОД); методи - клінічні, інструментальні (фіброєзофагогастроскопія, сонографія, рентгенографія, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія), біофізичні, фізико-хімічні, біохімічні, імуноферментні, статистичні; новизна та результати - вперше доведено гендерні особливості різних ознак перебігу раку шлунково-стравохідної зони й статевого диморфізму прогнозу для життя хворих, виявлено зв'язок характеру пухлинного процесу у чоловіків і жінок з наявністю КСОД, визначено зміни стаю ангіореологічних властивостей крові, виявлено вплив на них локалізації пухлини, її морфологічної форми, наявності метастазів, супутньої діафрагмальної кили, встановлено гендерні відмінності виживаності хворих з GC, EC і GEC на тлі використання різних методів хірургічного, медикаментозного та променевого лікування, виявлено чинники, котрі визначають ранні післяопераційні ускладнення, запропоновано найбільш оптимальні підходи до лікування чоловіків і жінок, що страждають на GC, EC і GEC, виділено критерії, що дозволяють прогнозувати перебіг патологічного процесу; впроваджено - в практику КЛПУ "Міський міжрайонний онкологічний диспансер" (м. Маріуполь), КЛПУ "Міський онкологічний диспансер" (м. Краматорськ), КЗОЗ "Обласний клінічний онкологічний центр" (м. Харків), КЗ ДОР "Клінічний онкологічний диспансер" (м. Дніпро), а також у педагогічний процес Донецького національного медичного університету ім. М. Горького; галузь використання - лікувально-діагностичний процес онкологічних і хірургічних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр онкології та хірургії медичних навчальних закладів.

76.07.17.0708/0416U004352

Фаранак Парсаї. Оптимізація тактики лікування бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного віку: Дис. к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищено 25.10.2016.

УДК 618.15-002-022-085.

135 с.: 22 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

Дисертація присвячена проблемі оптимізації тактики лікування бактеріального вагінозу у жінок репродуктивного

віку на основі вивчення складу та кількісного співвідношення між представниками нормобіоти та умовно-патогенної мікробіоти піхви, а також удосконалення і впровадження алгоритму діагностичних і лікувальних заходів. Проведено вивчення якісного та кількісного складу вагінального біоценозу при БВ на основі використання критеріїв Амсея та дослідження Фемофлор 16, що дозволило оцінити прогностичну значимість негативного та позитивного результатів цих методів. Встановлено, що спектр мікроорганізмів, які виявляються при БВ дуже широкий і характеризується переважанням асоціацій анаеробної мікрофлори. Виявлено, що немає "універсальної" бактерії, яка б була при всіх випадках БВ, а також БВ-асоційовані мікроорганізми не мають високої специфічності та зустрічаються і у здорових жінок в низьких концентраціях. Визначено, що проведення персоналізованої етіотропної терапії, з урахуванням чутливості мікроорганізмів, асоційованих з БВ та їх кількісного співвідношення, дозволяє отримати стійкий ефект лікування в 97,5% випадків, що виражається зниженням частоти рецидивів БВ в 10-12 разів. Отримані результати дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення діагностичних і лікувальних заходів, спрямованих на зниження гінекологічної захворюваності у жінок репродуктивного віку.

76.07.17.0709/0416U004362

Рогоза Світлана Володимирівна. Клініко-нейровізуалізаційна характеристика та прогнозування перебігу супратенторіальних внутрішньомозкових крововиливів у пацієнтів з артеріальною гіпертензією: Дис. к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищено 20.10.2016.

УДК УДК 616.831-005.1-031-07-037-02:616.12-008.331.1. 160 с.: 33 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

На основі результатів комплексного обстеження 120 пацієнтів із супратенторіальним внутрішньомозковим крововиливом (ВМК) на фоні артеріальної гіпертензії вивчені особливості їх клінічних проявів, перебігу та прогнозу гострого періоду. Виявлено статистично значущий взаємозв'язок між проривом крові у шлуночки та розміром внутрішньомозкової гематоми незалежно від її локалізації. Встановлено, що клінічна картина ВМК за наявності стресової гіперглікемії (СГГ) та цукрового діабету характеризується більш тяжким неврологічним дефіцитом за шкалою NIHSS у порівнянні з хворими без СГГ. Для хворих із ВМК на фоні СГГ характерним є часте настання летального виходу у порівнянні з хворими без СГГ. Визначені найбільш значущі предиктори, які мають несприятливий прогностичний вплив на перебіг та функціональний вихід гострого періоду захворювання. Обґрунтовано запропоновану лікувальну тактику в гострому періоді ВМК.

76.07.17.0710/0416U004363

Яворський Вадим Васильович. Церебральна гемодинаміка та стан перфузії головного мозку при гіпертензивній енцефалопатії у хворих похилого віку: Дис. к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищено 21.10.2016.

УДК 616.831-005-036.12-07.

187 с.: 37 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

У роботі визначено теоретичне узагальнення і нове вирішення науково-практичної проблеми гіпертензивної енцефалопатії у хворих з артеріальною гіпертензією 2 ступеня, наведено нове вирішення наукової проблеми визначення стану мозкового кровообігу у хворих похилого віку на основі аналізу клініко-інструментального обстеження, яке включало вивчення клінічних особливостей, добового мо-

ніторингу АТ, стану церебральної гемодинаміки та перфузії мозку, а також оптимізовано підходи до діагностики ГЕ. Створено технологію оцінки стану мозкового кровообігу при розвитку гіпертензивної енцефалопатії на підставі сучасних клініко-неврологічних й нейровізуалізаційних методів дослідження. Доведено особливості динамічних властивостей коливань систолічного АТ, пульсового АТ, середнього АТ протягом доби, що визначають характер перебігу захворювання. На основі вивчення перфузії головного мозку за допомогою ОФЕКТ розроблені нові підходи до діагностики гіпертензивної енцефалопатії, встановлений достовірний кількісний та якісний зв'язок між показниками дуплексного сканування й результатами добового моніторингу артеріально-го тиску

76.07.17.0711/0416U004382

Гичка Назарій Михайлович. Удосконалення діагностично-терапевтичних заходів при загрозі інтранатального пошкодження недоношеного плода: Дис. к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 15.10.2016.

УДК 618.33-001-07-084:618.396-038.

179 с.: 24 табл., 93 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуальної задачі перинатальної медицини, що виявляється в удосконаленні допомоги при ускладненому перебігу ПП шляхом вчасної діагностики і корекції аномалій пологової діяльності з метою профілактики інтранатального пошкодження недоношеного плода.

76.07.17.0712/0416U004383

Русин Людмила Петрівна. Особливості становлення пубертатного періоду у дівчаток-підлітків, народжених з дефіцитом маси тіла: Дис. к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 15.10.2016.

УДК 618.172: 616-055.23-056.5.

139 с.: 38 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

У дисертаційній роботі приведена оцінка частоти, структури та основних причин порушення репродуктивного здоров'я у періоді пубертату, визначено основні фактори ризику порушень адаптації у дівчаток-підлітків, народжених з дефіцитом маси тіла в умовах природної нестачі йоду.

76.07.17.0713/0416U004387

Гудзь Максим Анатолійович. Динаміка імунно-цитокінового профілю в прогнозуванні перебігу та виборі лікувальної тактики гнійного перитоніту: Дис. к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 25.10.2016.

УДК 616.155:616.346.2-002.

328 с.: 9 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

Об'єкт - стадія та поширеність гнійного запалення очеревини через ургентну абдомінальну патологію; мета - підвищити ефективність хірургічного лікування гнійного перитоніту (ГП) шляхом прогнозування перебігу та ранньої діагностики його ускладнень, об'єктивізації показів до повторної оперативної корекції та диференційованого вибору лікувальної тактики за рахунок спостереження динаміки показників імунно-цитокінового профілю (ІЦП); методи - клінічні, лабораторні, біохімічні, патоморфологічний, інструментальні, статистичний; результати - визначений ступінь впливу зміни ІЦП та функціонального статусу макрофагів очеревини на післяопераційний перебіг, частоту періопераційних ускладнень і результати хірургічного лікування хво-

рих на ГП в залежності від стадії та поширеності процесу по очеревині; вивчені особливості та закономірності зміни показників ІЦП та ступеня дисфункції перитонеальних макрофагів в хворих на ГП в залежності від стадії та поширеності процесу по очеревині, наявності післяопераційних органних і гнійно-септичних ускладнень; вперше встановлені строки відновлення порушень ІЦП та функціональної активності перитонеальних макрофагів у хворих на ГП в залежності від складу періопераційної консервативної терапії, методів хірургічної тактики та чинники, що впливають на швидкість ліквідації цих зсувів; доведена можливість використання окремих показників ІЦП і пов'язаних із ними маркерів цитопатичної гіпоксії та ендотоксикозу в якості діагностичних тестів диференціації стадії ГП, прогностичних предикторів схильності до післяопераційного прогресування, ускладненого та неускладненого післяопераційного перебігу, органних і гнійно-септичних ускладнень; запропонована патогенетично обґрунтована цілеспрямована корекція змін ІЦП і пов'язаних з ними метаболічних порушень в залежності від прогнозованого передопераційного ризику післяопераційних ускладнень ГП; галузь - медицина.

76.07.17.0714/0416U004388

Аллахвердієв Руслан Сабірович. Профілактика акушерських і перинатальних ускладнень у жінок з дефіцитом маси тіла: Дис. к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 25.10.2016.

УДК 618.4/.5-06:616.393]-084.

167 с.: 21 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Об'єкт - акушерські та перинатальні ускладнення у жінок з дефіцитом маси тіла (ДМТ); мета - знизити частоту акушерських і перинатальних ускладнень у жінок з ДМТ шляхом розробки та впровадження лікувально-профілактичних заходів на етапі пре-гравідарної підготовки та під час вагітності; методи - клінічні, лабораторні, апаратні, статистичні; результати - уточнено, що ДМТ мають 10,4 % вагітних; за ДМТ збільшується ймовірність розвитку порушень репродуктивної функції та виникнення акушерських і перинатальних ускладнень; уперше встановлено, що у жінок з ДМТ на етапі прегравідарної підготовки поряд з гормональними змінами, відзначається напруження функціонального стану кальцій-фосфорного обміну та кістково-го метаболізму, що проявляється зниженим вмістом загального кальцію, паратгормону, остеокальцину та вітаміну D і зниженням мінеральної щільності кісткової тканини; напередодні пологів у жінок з ДМТ щільність кісткової тканини зменшується, збільшується частота остеопенічного синдрому, що виникає внаслідок дефіциту кальцію та кальційрегулюючих гормонів; доведено, що використання розроблених лікувально-профілактичних заходів для жінок з ДМТ, до яких залучено корекцію кістково-метаболічних і гормональних порушень та розладів харчування, позитивно відбивається на функціональному стані та мінеральної щільності кісткової тканини, гормональному обміні, що, в свою чергу, поліпшує репродуктивне здоров'я, загальний стан жінки, позитивно впливає на перебіг вагітності та її завершення; галузь - медицина.

76.07.17.0715/0416U004450

Кравченко Діана Анатолійівна. Вдосконалення діагностики та хірургічного лікування хворих на рак голосника I-III стадії: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України". – Захищена 21.10.2016.

УДК 616.21 - 006 - 08: 615. 246. 9.

140 с.: 16 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертація присвячена покращенню результатів діагностики та хірургічного лікування хворих на рак голосника (РГ) I-III стадії з використанням комплексної мультимодальної комп'ютерної томографії (кМДКТ) та розробці заощадливого способу резекції гортані (сегментарної резекції щитовидного хряща з видаленням пухлини гортані). Дослідження ґрунтується на результатах обстеження та лікування 212 хворих на РГ I-III стадії. Визначено, що новий протокол кМДКТ, яка включає нативну КТ, ангиографію та функціональні проби під час МДКТ забезпечує переваги над використанням інших променевих методів дослідження: лінійної томографії гортані, ультразвукового дослідження (УЗД) гортані, МДКТ шні. При кМДКТ шні чутливість і точність складають 95,5 % і 92,8 %. Трьохрічна безрецидивна виживаність хворих у основній групі у яких обстеження було доповнено кМДКТ шні, становила 0,84 проти 0,64 у групі порівняння в якій обстеження проводилось згідно вимогам "Протоколів надання медичної допомоги". Між цими групами хворих спостерігалась істотна відмінність ($S = 2,46$; $p < 0,05$; $S_2 = 6,67$; $p < 0,05$). Запропонована оптимальна методика уточнення локалізації та Т-стадії пухлинного процесу середнього відділу гортані у хворого перед оперативним втручанням та визначення зони резекції середнього відділу гортані, що дозволило провести розроблену нами сегментарну резекцію щитовидного хряща з видаленням пухлини гортані. Однорічне безрецидивне виживання хворих при розробленому способі сегментарної резекції гортані було істотно кращим у порівнянні з хордектомією ($S = 2,39$; $p < 0,05$) і зі способом субтотальної резекції щитовидного хряща ($S = 2,75$; $p < 0,05$).

76.07.17.0716/0416U004542

Левченко Ольга Олександрівна. Оптимізація методів ранньої діагностики, лікування та профілактики ускладнень тривалої глюкокортикостероїдної терапії (порушень вуглеводного обміну та ремоделювання кісткової тканини) у хворих на тяжкі дерматози: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". – Захищена 26.10.2016.

УДК 616.5-001/-002-085.357-06-07-08-084(043.3).

154 с.: 16 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Об'єкт дослідження - тяжкі хронічні розповсюджені гормонозалежні дерматози. Мета дослідження - підвищення ефективності та безпечності лікування хворих на тяжкі дерматози шляхом запобігання або мінімізації розвитку побічних ефектів глюкокортикостероїдних гормонів. Методи дослідження: клініко-анамнестичні, біохімічні, цитологічне дослідження, імуноферментні, інструментальні, статистичні. Дисертаційна робота присвячена вирішенню наукового завдання - підвищенню ефективності та безпечності лікування хворих на тяжкі дерматози шляхом запобігання або мінімізації розвитку побічних ефектів глюкокортикостероїдних гормонів. Обстежено 134 хворих на тяжкі дерматози, що тривало отримували системну терапію глюкокортикостероїдними гормонами. Визначено особливості стероїд-індукованих порушень ремоделювання кісткової тканини та вуглеводного обміну у хворих на тяжкі дерматози. Запропоновано методи лікування та профілактики зазначених ускладнень та доведено їх ефективність. Запропоновано рекомендації щодо лікувально-профілактичних заходів розвитку стероїд-індукованих порушень ремоделювання кісткової тканини та вуглеводного обміну. Результати дослідження впроваджено у практичну роботу клініки Державної установи "Інститут дерматології та венерології НАМН України", Комунального закладу охорони здоров'я Обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 1 м. Харкова, Комунальної установи Тернопільської

обласної ради "Тернопільський обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер", Полтавського обласного клінічного шкірно-венерологічного диспансеру, Кременчуцького обласного шкірно-венерологічного диспансеру, Київської міської клінічної шкірно-венерологічної лікарні, а також у навчальний процес кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсами патоморфології та фтизіатрії Державного вищого навчального закладу "Ужгородський національний університет". Галузь використання - дерматовенерологія.

76.07.17.0717/0416U004543

Біцадзе Маріанна Заурієвна. Вдосконалення тактики хірургічного лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України". – Захищена 21.10.2016.

УДК 616.727.2-001.6-089.

143 с.: 25 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Об'єкт: нестабільність плечового суглоба за умов порушення конгруентності його суглобових поверхонь. Мета: розробити алгоритм і схему вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба у випадку поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs (на основі вивчення механізму реалізації звичного вивиху плеча за умов порушення конгруентності суглобових поверхонь плечової кістки і лопатки). Методи: інформаційно-аналітичний, клінічний, комп'ютерне моделювання величини імпресійного дефекту суглобової поверхні головки плечової кістки; математичне моделювання стабілізації плечового суглоба та механізм реалізації рецидивного вивиху плеча, статистичний. У результаті проведеного математичного моделювання доведено, що дефект головки плечової кістки, який залучає суглобовий край лопатки, є ключовим механізмом реалізації вивиху плечової кістки. Уперше встановлено, що основними умовами для здійснення цього механізму є кут інклинації дефекту головки плечової кістки і площа дефекту. Критичною величиною, за якої буде зберігатися стабільність плечового суглоба, є кут інклинації дефекту більший за 60°, а площа дефекту менша за ? площі суглобової поверхні лопатки. На підставі результатів моделювання розроблено методика передопераційного планування хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs. Уперше на підставі математичного та комп'ютерного моделювання запропоновано біомеханічно обґрунтований математичний алгоритм вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба залежно від особливості дефекту суглобової поверхні головки плечової кістки. Доведено, що вид і обсяг хірургічного втручання залежать від відношення площі дефекту головки плечової кістки до суглобової поверхні лопатки і, відповідно, кута інклинації дефекту головки плечової кістки. Розроблено метод комп'ютерного моделювання та розрахунку геометричних параметрів дефекту головки плечової кістки, який дає змогу виконати якісне передопераційне планування з індивідуальним підходом до пацієнтів з дефектом головки плечової кістки, що в результаті дозволило підвищити ефективність хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs, що дало можливість виключити рецидиви нестабільності плечового суглоба після хірургічного лікування. На підставі результатів проведених досліджень з вивчення механізму реалізації вивиху плечової кістки, які супроводжуються ушкодженнями Hill-Sachs, сформульовані практичні рекомендації для визначення тактики хірургічного втручання за умов ушко-

дження Hill-Sachs головки плечової кістки. Запропонована тактика лікування дозволила отримати хороший функціональний результат і в найкоротші терміни відновити працездатність пацієнтів, повністю виключити рецидиви вивихів. Результати дисертаційного дослідження впроваджено в клінічну практику ДУ "Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України", КУ "Одеська обласна клінічна лікарня", КЗОЗ "Харківська багатопрофільна лікарня № 18".Травматологія та ортопедія.

76.07.17.0718/0416U004545

Йосик Ярина Іванівна. Клініко-патогенетичні особливості гострих респіраторних інфекцій та оптимізація діагностики і терапії: Дис. к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 27.10.2016.

УДК 616.2-022.6-036.1-07/-08.

183 с.: 28 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертаційній роботі представлено результати клініко-лабораторного обстеження 318 хворих на грип та інші гострі респіраторні інфекції (ГРІ), у тому числі 83 – з ускладненням пневмонією. Симптоматика і перебіг хвороби залежали від поєднання збудників. В етіологічному розшифруванні діагнозу доведено найбільшу інформативність ПЛР, а серологічне обстеження хворих є додатковим. Вивчено роль прозапальних і протизапальних цитокінів у хворих на грип та інші ГРІ вірусної етіології. Показано, що рівень цитокінів може бути використаний для оцінки тяжкості ГРІ. Доведено клінічну ефективність препарату з РНК дріжджів. Комплексне лікування хворих на грип та інші ГРІ з використанням цього засобу дозволило значно покращити клінічні результати та забезпечити ерадикацію вірусів грипу А, парагрипу, адено-, RS-вірусів у хворих. Встановлено ефективність кремнійорганічного ентеросорбенту у комплексному лікуванні хворих на грип та інші ГРІ. Відзначено суттєвий вплив такої терапії на вкорочення тривалості інтоксикаційного та катарального синдромів. Під впливом ентеросорбенту суттєво знижувалися показники ендогенної інтоксикації організму.

76.07.17.0719/0416U004578

Дніпровська Альона Василівна. Діагностика функціональних порушень опорно-рухової системи пацієнтів з хворобою Шейермана та їх корекція засобами кінезіотерапії: Дис. к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 20.10.2016.

УДК 616.711-007.54-07:036.82.

223 с.: 36 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

У дисертації встановлено, що клінічний перебіг хвороби Шейермана у період відносної ремісії характеризувався переважанням розповсюдженого перемижаючого (при класичній формі) та місцевого постійного (при атиповій формі) болю помірної інтенсивності, помірним збільшенням рівней дісабілітації та тривоги і неспокою, пов'язаних з очікуванням болю, зменшенням рухливості хребта, його грудного і поперекового відділів, обмеженням рухів у кульшових суглобах, функціональною недостатністю м'язів тулуба і нижніх кінцівок, вираженою більшою мірою у розгинальній мускулатурі, змінами сагітального контуру хребта з грудним гіперкіфозом (при класичній формі) і сплюсненням поперекового лордозу. Розроблені нові патогенетично спрямовані програми кінезіотерапії для корекції м'язового дисбалансу при різних сагітальних контурах хребта достовірно зменшують частоту трапляння та інтенсивність вертебрального болю, індекс дісабілітації, збільшують амплітуду рухів у хребті та його відділах, кульшових суглобах, покращують функціональні властивості м'язів та функціональні

можливості опорно-рухової системи.

76.07.17.0720/0416U004579

Алтанець Олексій Вікторович. Диференційоване ендопротезування кульшового суглоба при асептичному некрозі головки стегнової кістки: Дис. к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 20.10.2016.

УДК 616.728.2-002.4-021.4-089.843.

214 с.: 20 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертацію присвячено удосконаленню діагностики та поліпшенню результатів лікування хворих на асептичний некроз головки стегнової кістки на підставі рентгенморфометричного дослідження структурних змін кульшової западини та надацетабулярної зони, які виникають у випадку цієї патології. Визначені рентгенморфометричні параметри, що характеризують кульшову западину та надацетабулярну зону при АНГСК. Встановлено особливості змін кульшової западини та надацетабулярної зони в залежності від стадії процесу. Розроблений алгоритм вибору типу ацетабулярного компонента тотального ендопротезу кульшового суглоба при АНГСК. Удосконалено методики ендопротезування та післяопераційної реабілітації на основі запропонованого алгоритму.

76.07.17.0721/0416U004634

Берегова Алла Анатоліївна. Порушення стану ерго- та трофотропної систем при псоріазі та їх патогенетична корекція: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". – Захищена 26.10.2016.

УДК 616.517:616.839-092-08.

170 с.: 26 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Об'єкт дослідження - псоріаз різного ступеня тяжкості. Мета дослідження - підвищити ефективність терапії та розробити патогенетично обґрунтований метод лікування хворих на псоріаз на підставі вивчення стану ерго- і трофотропної систем. Методи дослідження: клінічні, біохімічні, математичні, статистичні. Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування хворих на псоріаз шляхом розробки обґрунтованого комплексного методу терапії на підставі вивчення клінічних проявів, стану ерго- та трофотропної систем організму. Виявлено розвиток дисфункції вегетативної нервової системи, що підтверджується активацією симпато-адреналових механізмів у початковий період дерматозу, при превалюванні парасимпатичних регуляторних механізмів забезпечення гомеостатичної функції організму при тяжкому перебігу захворювання. Доведено нормалізацію стану ерго- та трофотропної систем у хворих на псоріаз із легким і середнім ступенем тяжкості при застосуванні метамаксу та кортексину на фоні традиційної схеми лікування, більш повне відновлення балансу їх показників при тяжкому стані. Результати дослідження впроваджено у роботу кафедри дерматовенерології та косметології з курсом дерматовенерології і естетичної медицини факультету післядипломної освіти Запорізького державного медичного університету, кафедри дерматовенерології та ВІЛ/СНІДу Харківської медичної академії післядипломної освіти, клініки Державної установи "Інститут дерматології та венерології НАМН України", Комунального закладу охорони здоров'я "Харківський міський клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 5". Галузь використання - дерматовенерологія.

76.07.17.0722/0416U004635

Денисова Ольга Олегівна. Ефективність нового способу лікування оптичної нейропатії при високій ускладненій короткозорості:

Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут очних хвороб

і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 617.753.29:617.731-007-089-036.8.

130 с.: 24 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Об'єкт: оптична нейропатія (ОН) при високій ускладненій короткозорості (ВУК). Мета: підвищити ефективність лікування ОН при ВУК шляхом застосування склеропластики в поєднанні з перев'язкою поверхневої скроневої артерії на основі стабілізації морфометричних показників диска зорового нерва (ДЗН) та покращення стану гемодинаміки ока. Методи: офтальмологічні; статистичні; щільова лампа; комп'ютерний периметр; ультразвуковий А-та В-сканер; ретинальний томограф НРТ II. Доповнено наукові дані про зміни морфометричних параметрів ДЗН і гемодинамічних показників в очній артерії при ВУК з ОН залежно від аксіальної довжини ока. Доповнено наукові дані про характер зниження зорових функцій при зміні морфометричних і гемодинамічних показників ока у пацієнтів з ОН при ВУК. Розроблено новий спосіб хірургічного лікування ОН при ВУК, що полягає у проведенні склеропластики в комбінації з перев'язкою поверхневої скроневої артерії. Результати роботи впроваджено в КЗ "Криворізька міська лікарня №4" ДОР, КЗ "Криворізька міська лікарня №1" ДОР, ТОВ "Ваш зір", КУ "Міська клінічна лікарня №3" м. Запоріжжя, КУ "Запорізька обласна клінічна лікарня" ЗОР. Сфера застосування - медицина, офтальмологія.

76.07.17.0723/0416U004666

Рябоконт Павло Володимирович. Остеосинтез внутрішньосуглобових переломів п'яtkової кістки блокуванням стрижнем: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України". – Захищена 25.10.2016.

УДК 617.586.2-001.5-089.84-06:617.584:616.74-07.

188 с.: 17 табл., 118 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності лікування хворих з внутрішньосуглобовими переломами п'яtkової кістки шляхом проведення клініко-біомеханічного дослідження порушення функції стопи та розробки нового способу остеосинтезу блокуванням стрижнем. На основі розробленої математичної та комп'ютерної моделі стопи встановлено, що внаслідок переломів п'яtkової кістки зі зменшенням висоти та довжини стопи відбувається збільшення шляху вертикального переміщення горбистості п'яtkової кістки, збільшення сили дії тригольного м'яза литки та зростання показників деформацій та переміщень ахіллового сухожилка. На підставі остеометричних та біомеханічних досліджень розроблено оригінальну конструкцію фіксатора, який за рахунок внутрішньокісткового розташування елементів блокованого стрижня та блокуючих гвинтів забезпечує безпосередню підтримку задньої суглобової фасетки п'яtkової кістки, не створює умов для конфлікту з оточуючими тканинами, дозволяє мінімізувати травматичність хірургічного доступу та зменшити ризик гнійно-некротичних ускладнень. Біомеханічно обґрунтовано оптимальне внутрішньоп'яtkове розташування блокованого стрижня та доведена його міцність. Обґрунтовано та впроваджено в практику технологію металоостеосинтезу внутрішньосуглобових переломів п'яtkової кістки розробленим блокуванням стрижнем, визначено показання до його застосування. В дослідженні наведений порівняльний аналіз ефективності лікування 77 пацієнтів (88 стоп) з внутрішньосуглобовими переломами п'яtkової кістки накістковою п'яtkовою пластиною та запропонованим блокуванням стрижнем. Клінічна ефективність застосування способу металоостеосинтезу блокуванням стрижнем доведена зменшенням рівня післяопераційних ускладнень та покращенням

анатомо-функціональних результатів лікування.

76.07.17.0724/0416U004667

Юхимчук Олег Аркадійович. Лікування переломів стегнової кістки з використанням імплантатів з цирконієво-титанового сплаву:

Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України". – Захищена 25.10.2016.

УДК 617.577+616.747.54/.56-018.38+616.833.34/.37]-001-089.

171 с.: 7 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Дисертація містить новий підхід до розв'язання важливого питання травматології та ортопедії - поліпшення лікування переломів стегнової кістки на основі дослідження особливостей перебігу репаративного остеогенезу при застосуванні імплантатів з модулем пружності, що наближений до показників кісткової тканини. Було проведено аналіз результатів експериментальних досліджень на 36 статевозрілих кроликах. Створена біомеханічна модель перелома стегнової кістки. Тварини були розділені на 4 групи: 1 група - контрольна - оперативні втручання не проводилися; 2 група - тварини, у яких перелом стегнової кістки був фіксований інтрамедулярним стержнем з нержавіючої сталі 316L; 3 група - фіксований інтрамедулярним стержнем зі сплаву VT-6; 4 група - з Zr-Ti-сплаву. При морфологічному дослідженні макропрепаратів виявлено, що перебіг репаративного остеогенезу, в цілому, не відрізняється в різних групах тварин, однак, існують відмінності в структурно-функціональному стані сформованих кісткових регенератів, а саме - застосування Zr-Ti сплаву для остеосинтезу перелому наближає розмір кістково-мозкового шару стегнової кістки і середня кількість центральних судинних каналів в регенераті до показників нормальної кісткової тканини. Аналіз даних комп'ютерного моделювання показав, що найменші відмінності в характері розподілу напружено-деформованого стану стегнової кістки виявлено при використанні металофіксаторів з Zr-Ti сплаву - 37,2 МПа (54,74 МПа в нормі) в медіальній частині діафізу. Встановлено, що використання інтрамедулярних фіксаторів, виготовлених із сплавів 316L і VT-6 достовірно зменшує можливість пружних деформацій кістки, що може бути причиною утворення stress-shielding синдрому. У роботі науково обґрунтовано переваги використання імплантатів з модулем пружності, наближеним до модуля пружності кісткової тканини, що вирішують актуальну задачу щодо підвищення ефективності лікування переломів стегнової кістки.

76.07.17.0725/0416U004701

Ліксунова Людмила Олександрівна. Первинний фокальний сегментарний гломерулярний склероз: клінічна, лабораторна, морфологічна характеристика та лікування:

Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут нефрології НАМН України". – Захищена 27.10.2016.

УДК 616.611-002:616.61-004:616.61-008.6.

135 с.: 28 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 129 назв.

У роботі представлені результати проспективного спостереження пацієнтів з первинним ФСГС та нефротичним синдромом. Визначена частота морфологічних варіантів ФСГС, вивчалась ефективність імуноотропного лікування. Прогнозопозитивними факторами виявились: вік 16 – 29 років, лікування ГК та пульс-дозами ЦФ, варіант "tip" ФСГС, мінімальні гломерулярні зміни, відсутність АГ чи АГ I ст., час до призначення терапії не більше 2 міс. Ефективність не залежить від статі, ШКФ, добової втрати білка, тубуло-інтерстиціальних і судинних змін за даними морфологічного дослідження.

76.07.17.0726/0416U004705

Балабан Алла Іванівна. Діастолічна дисфункція і кисневе забезпечення тканин та їх корекція при стабільній стенокардії напруги із супутнім цукровим діабетом 2 типу:

Дис. к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.12-008.46/-005.4+616.379-008.64]-06:616.126-08.166 с.: 36 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності корекції діастолічної дисфункції лівого шлуночка, порушень вегетативної регуляції та кисневого дефіциту периферійних тканин у хворих на стабільну ішемічну хворобу серця із діастолічною серцевою недостатністю та супутнім цукровим діабетом 2 типу. У хворих на стабільну ішемічну хворобу серця та у хворих з поєднанням стабільної ішемічної хвороби серця із супутнім цукровим діабетом 2 типу вивчені особливості діастолічної дисфункції лівого шлуночка, змін NT-proBNP, порушень вегетативної регуляції, ліпідного обміну та кисневого забезпечення периферійних тканин, а також встановлено кореляції між цими показниками. У хворих на стабільну ішемічну хворобу серця із діастолічною серцевою недостатністю та супутнім цукровим діабетом 2 типу оцінена ефективність інгібітора ангіотензинперетворювального фермента лізиноприлу / антагоніста рецепторів ангіотензину II кандесартану в корекції діастолічної дисфункції лівого шлуночка та порушень вегетативної регуляції. Обґрунтовано доцільність додаткового застосування S-ліпоєвої кислоти та екстракту родіоли рожевої до стандартної терапії у хворих на стабільну ішемічну хворобу серця із супутнім цукровим діабетом 2 типу, ускладненим діабетичною полінейропатією нижніх кінцівок.

76.07.17.0727/0416U004711

Самойленко Ігор Андрійович. Реабілітаційні заходи, тактика антиоксидантної і імунорегулюючої терапії при дентальній імплантації у хворих на генералізований пародонтит:

Дис. к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 25.10.2016.

УДК 616.314-089.843-036.1-036.82.

148 с.: 18 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності передопераційної підготовки хворих на генералізований пародонтит до дентальної імплантації із застосуванням фотодинамічної терапії - імуноректора "Ронколейкін" та антиоксидантного препарату "Мексидол". Клініко-лабораторна апробація способів комбінованої реабілітації хворих на генералізований пародонтит проведена в обох групах: основній і групі порівняння. В основній групі (у 32 пацієнтів) передопераційна підготовка здійснювалася за розробленою методикою з використанням фотодинамічної HELVO терапії, імуномодулятора ІЛ-2 рекомбінантного ("Ронколейкін") і антиоксиданту "Мексидол". У контрольній групі (у 31 пацієнта) передопераційна підготовка проходила за традиційним загальноприйнятим протоколом. Розроблений і апробований комбінований спосіб підготовки до дентальної імплантації хворих на генералізований пародонтит у клінічних дослідженнях показав перевагу над існуючим традиційним за рахунок оптимізації санації тканин пародонту, а також корекції імунологічних та біохімічних порушень виявлених у таких хворих. Проведений порівняльний аналіз результатів внутрішньокісткової дентальної імплантації в досліджуваних групах, вказував на більш низьку кількість ранніх і відстрочених ускладнень, їх сприятливий нетривалий перебіг у осіб основної групи.

76.07.17.0728/0416U004712

Шандиба Сергій Ігорович. Особливості проведення регенеративно-реконструктивних втручань при генералізованому пародонтиті у хворих на цукровий діабет 2 типу:

Дис. к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 25.10.2016.

УДК 616.314.17-008.1:616.379-008.64]-059-036.838.

142 с.: 14 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної в теоретичному та практичному відношенні задачі - відновлення пародонтальних кісткових дефектів при лікуванні генералізованого пародонтиту хворих на цукровий діабет 2 типу шляхом проведення комплексного медикаментозного і хірургічного лікування зі спрямованою регенерацією кісткової тканини. Було проведено обстеження і лікування 62 хворих на генералізований пародонтит, страждаючих цукровим діабетом 2 типу. У роботі доведено, що ключовими причинами розвитку прогресуючого генералізованого пародонтиту у хворих на цукровий діабет є стійкі і виражені зміни в системі клітинного та гуморального імунітету, гіперцитокінемія з дисбалансом прозапальних та протизапальних цитокінів і порушення процесів кісткового ремоделювання. Доведена висока ефективність розробленою нами медикаментозного супроводу хворих і способу хірургічного реконструктивного лікування генералізованого пародонтиту, який передбачає використання комплексу остеоіндуктивних засобів (i-PRF, a-PRF і Bio-Oss) і імуноректора "Лікопід", що дозволяє домогтися стійкої клініко-рентгенографічної ремісії та повноцінного відновлення кісткової тканини у 84,4% випадків.

76.07.17.0729/0416U004718

Морванюк Ганна Володимирівна. Гендерний підхід в діагностиці та реабілітації пацієнтів з параноїдною шизофренією:

Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.895.8-08.316.6.

186 с.: 28 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 302 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено актуальній меті розробці заходів фармакотерапії та психосоціальної реабілітації з урахуванням гендерних особливостей хворих на параноїдну шизофренію, оцінці їх ефективності. Для вирішення поставлених задач було обстежено 167 хворих на параноїдну форму шизофренії. Були виявлені клініко-психопатологічні, психоемоційні та психосоціальні особливості хворих, на параноїдну форму шизофренії, які мали гендерно обумовлені розбіжності в групах чоловіків та жінок. Визначені дезадаптивні характеристики чоловіків та жінок хворих з параноїдною шизофренією, стали мішенями гендерно-специфічних фармако- та психотерапевтичних інтервенцій на стаціонарному етапі, а також комплексних заходів психосоціальної реабілітації на амбулаторному етапі. Ефективність впровадженого комплексу терапевтичних та реабілітаційних заходів була доведена за допомогою оцінки позитивних змін, які відбулися в досліджених хворих, в клініко-патопсихологічній, психоемоційній та психосоціальної сферах після проведення терапії. Оцінка ефективності впровадженого лікувально-реабілітаційного комплексу дозволила констатувати достовірні позитивні зміни з боку клініко-психопатологічних, індивідуально-психологічних та психосоціальних характеристик. Використання розроблених нами комплексних заходів фармакотерапії, психотерапії та психосоціальної реабілітації дозволило нівелювати психотичні прояви та сформувати стабільний стан ремісії, зменшити дезадаптивні прояви в психоемоційній та когнітивній сферах, покращити соціальне функціонування хворого та його

родини.

76.07.17.0730/0416U004719

Бокатуєва Вікторія Василівна. Кардіоемболічний інсульт, обумовлений фібриляцією передсердь (особливості клінічного перебігу та прогноз результату): Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.831-005.1:616.1-009.3-005.7-036.1-037.

218 с.: 53 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності діагностики і розробці критеріїв прогнозування перебігу та результату КЕІ, обумовленого різними формами ФП. У дисертації наведено результати дослідження структурно-функціональних змін головного мозку, стану центральної і церебральної гемодинаміки, а також коагуляційного гемостазу 134 хворих на КЕІ, з яких 86 хворих зі сприятливим результатом захворювання та 48 - із фатальним. У пацієнтів із важким перебігом захворювання не виявлено безпосереднього впливу розміру вогнища ішемії на клінічний і соціально-побутовий результат захворювання, а в групі пацієнтів із легшим перебігом виявлена достовірна його залежність від тяжкості супутньої патології і розміру вогнища ішемії. Інформативними показниками для прогнозування виживаності (летальності) пацієнтів із КЕІ є ФВ, ПВІ, вміст РФМК, ПТК за Квіком, бали за шкалами рухового дефіциту, ШГ, NIHSS і CHADS2-VASc, а також кількість супутніх захворювань і наявність/відсутність ХОЗЛ, ХБН, ТЕЛА і ОЛСН. Для прогнозування активності повсякденної життєдіяльності пацієнтів відповідно до індексу Бартела та функціонального дефіциту і побутової адаптації відповідно до шкали Ренкінта інформативними є бали за шкалами рухового дефіциту, NIHSS та CHADS2-VASc, вміст РФМК, еритроцитів та тромбоцитів, рівень гемоглобіну, гематокрит, ПТК за Квіком, розмір і локалізація вогнища ішемії, ЦСС, фракція викиду, наявність супутньої патології у вигляді ЦД і ХОЗЛ, кількість супутніх захворювань.

76.07.17.0731/0416U004733

Мартинюк Вікторія Миколаївна. Сучасні підходи до лікування генітального ендометріозу у жінок з дисгормональними захворюваннями молочних залоз:

Дис. к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 27.10.2016.

УДК 618.1-006.526-06:618.19-092:612.018.

141 с.: 22 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності консервативного лікування внутрішнього генітального ендометріозу у жінок з фіброзно-кістозною мастопатією шляхом розробки комплексного лікування з врахуванням поліморфізму генів системи детоксикації. Результати ретроспективного дослідження дозволили встановити основні медико-біологічні фактори ризику розвитку генітального ендометріозу: сімейна форма ендометріозу була виявлена у 61,3 % пацієнток; поєднання генітального ендометріозу із дисгормональними захворюваннями молочних залоз спостерігалось у 85,3 % осіб. Важкість перебігу захворювання змінювалась у залежності від наявності поліморфізму генів GSTT1 та GSTM1. За розрахунками коефіцієнта OR у жінок з делеційним поліморфізмом генів II фази системи детоксикації, ризик виникнення дисменореї важкого і середнього ступенів збільшується в 1,8 та 2,0 рази, хронічного тазового болю – в 1,6 й 1,2 рази, диспареунії – в 1,3 та 2,0 рази, масталгії – у 2,4 й 0,8 рази відповідно. За розрахунками коефіцієнта Пірсона, виявлено помірний зв'язок наявності хронічного тазо-

вого болю і дисменореї в пацієнток з делеційним поліморфізмом генів GSTT1 та GSTM1 (КП=0,27 і 0,24 відповідно). Клінічне дослідження довело

ефективність застосування гормонального лікування в поєднанні із імуномодуючою та таргетною терапією у вигляді регресу больового синдрому, зниження рецидиву та відновлення фертильності.

76.07.17.0732/0416U004738

Мухамед Абдульрахман Кутайні. Ефективність нового методу лікування хворих бактеріальним кератокон'юнктивітом: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут очних хвороб і каніної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 617.13-002:617.711-002.1-085-036.8.

168 с.: 40 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Об'єкт дослідження: бактеріальний кератокон'юнктивіт. Мета: підвищити ефективність лікування хворих на бактеріальний кератокон'юнктивіт на основі розробки методу корекції метаболічних порушень в тканинах переднього відділу ока шляхом вивчення впливу запалення кон'юнктиви на перебіг інфекційно-запального процесу в рогівці. Методи: офтальмологічні; статистичні; щільова лампа; комп'ютерний периметр. Доповнені дані про те, що в сльозній рідині хворих бактеріальним кератокон'юнктивітом під впливом препаратів, що містять тіолові групи, відзначається більш високий ступінь нормалізації біохімічних показників, що свідчить про зниження процесів деструкції рогівки і підвищення швидкості виведення продуктів перекисного окислення ліпідів. В умовах клініки запропонований спосіб корекції порушення глутатіонової системи та структурно-функціонального стану мембран епітелію рогівки при кератокон'юнктивіті за допомогою препаратів ацетилцистеїні і вітайодурол. Результати роботи впроваджені в ДЗ "Луганський державний медичний університет", Харківському національному медичному університеті, ТОВ "Луганський обласний центр очних хвороб". Сфера застосування - медицина, офтальмологія.

76.07.17.0733/0416U004742

Єрмак Олександра Сергіївна. Оптимізація діагностики та лікування хворих на гострий інфаркт міокарда та ожиріння з урахуванням рівнів копептину та проадреномедуліну:

Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.127-005.8-036.11-056.52-08-078 : 577.175.349:577.175.5.

196 с.: 20 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності діагностики та лікування хворих на гострий інфаркт міокарда із супутнім ожирінням на підставі оцінки дисбалансу вазоконстрикторних та вазодилаторних медіаторів шляхом визначення копептину та середньорегіональної ділянки проадреномедуліну, а також дослідженню їх прогностичного значення у розвитку несприятливого перебігу гострого інфаркту міокарда. Проведене дослідження демонструє, що наявність ожиріння у хворих на гострий інфаркт міокарда асоціюється з гіперактивністю копептину при його підвищенні у 2,3 рази в умовах невідповідного зростання (у 1,5 рази) рівнів середньорегіональної ділянки проадреномедуліну при співставному рівні тропоніну I порівняно з хворими без ожиріння. Зміни морфо-функціональних параметрів, які відображують процеси дилатації порожнин лівого передсердя і лівого шлуночка, зростання рівнів тригліцеридів, ліпопротеїдів низької щільності, загального холестерину пропорційно ступеню ожиріння у хворих з гострим інфарктом міокарда. Залучення зофеноприлу до складу стандартної терапії

супроводжується переважаючим позитивним ефектом при порівнянні з еналаприлом за рахунок зниження рівня кінцевого систолічного об'єму на 5,51 %, загального холестерину на 4,1 %, ліпопротеїдів низької щільності на 5,1 %, лепетину на 6,96 %, зростання фракції викиду на 4,92 % і ліпопротеїдів високої щільності на 17,9 %. Коцептин при рівні більше 150,5 нг/мл має предикторними властивостями у відношенні рецидиву гострого інфаркту міокарда у хворих з ожирінням. Зростання концентрації MRpгоADM більше 700 нг/мл асоціюється з розвитком гострої серцевої недостатності за коморбідності гострого інфаркту міокарда з ожирінням.

76.07.17.0734/0416U004743

Коломицева Ірина Миколаївна. Функціональний клас хронічної серцевої недостатності і медикаментозний супровід пацієнтів з імплантованими електрокардіостимуляторами: Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 28.10.2011.

УДК 616.12-008.315-085.825-085.03.

147 с.: 15 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертаційна робота присвячена встановленню особливостей змін ФК ХСН та їх значення у медикаментозному супроводі пацієнтів з імплантованими електрокардіостимуляторами (ЕКС). До імплантації ЕКС, в ранньому післяопераційному періоді, через 6 місяців та 1 рік були обстежені 162 пацієнта (89 чоловіків і 73 жінки) у віці 69 +/- 10 років. Згідно з класифікацією Нью-Йоркської Асоціації Серця (NYHA) були виділені 4 ФК ХСН. Серед пацієнтів з імплантованими ЕКС в ранньому післяопераційному періоді I ФК ХСН зустрічається у 12 % пацієнтів, II ФК ХСН - у 50%, III ФК ХСН - у 33 %, IV ФК ХСН - у 5 %, з якими частіше асоціювалися постінфарктний кардіосклероз (у 17 %), стабільна стенокардія (у 35 %), АГ (у 88 %), ЦД (у 16 %), ФП (у 34 %), ПА і ПБ стадій ХСН (у 86 %). Відзначено, що пацієнти з більш високими ФК ХСН після імплантації ЕКС вимагали збільшення частоти призначення та дози антикоагулянтів та блокаторів S-адренорецепторів, а також збільшення дози інгібіторів ангіотензинперетворюючого ферменту (АПФ) і частоти призначення сечогінних препаратів, блокаторів ренін-ангіотензину II (БРА) та інгібіторів гідроксиметилглютарил коензиму А-редуктази (ГМГ-КоА). На річному етапі апаратної та медикаментозної оптимізації після імплантації ЕКС відзначалося зниження частот зустрічальності більш високих ФК і стадій ХСН, ФК стенокардії напруги, ступенів і стадій АГ за рахунок переходу в більш низькі ФК ХСН. Прогностично значущими показниками медикаментозної підтримки у пацієнтів після імплантації ЕКС у групі I ФК ХСН були частота серцевих скорочень, діастолічний артеріальний тиск, кінцевий систолічний об'єм лівого шлуночка і стадія АГ, у групі II і III ФК ХСН - систолічний АТ, ДАТ, КСО ЛШ, КДО ЛШ, стадія і ступінь АГ, у групі IV ФК ХСН - ЧСС, КСО ЛШ, КДО ЛШ.

76.07.17.0735/0416U004744

Моїсеєнко Ірина Олегівна. Оптимізація лікування дисліпідемії у хворих на артеріальну гіпертензію із ожирінням залежно від С825Т поліморфізму гена В3-субодиниці G-білка: Дис. к.мед.н. /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.12-008.331.1-084-06:613.25:575: [577.125 + 577.124](043.5).

157 с.: 51 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єкт дослідження: артеріальна гіпертензія (АГ) у поєднанні з ожирінням. Мета дослідження: підвищення ефективності лікування дисліпідемії у хворих на артеріальну

гіпертензію з ожирінням залежно від С825Т поліморфізму гена В3-субодиниці G-білка. Методи дослідження: Загальноклінічні, антропометричні, лабораторні (загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, глюкоза, загальний холестерин, триацилгліцерини, холестерин ліпопротеїнів низької густини, холестерин ліпопротеїнів високої густини, креатинін), інструментальні (електрокардіографія, ехокардіографія, офтальмоскопія), медико-генетичні (для виділення ДНК з лейкоцитів цільної крові з подальшим проведенням полімеразної ланцюгової реакції для визначення поліморфної ділянки гена GNB3 (rs5443) та аналізом довжини рестрикційних фрагментів), статистичні. Наукова новизна отриманих результатів: Уперше встановлено частоту С і Т алелів за С825Т поліморфізмом гена В3-субодиниці G-білка у хворих на АГ з різною масою тіла. Доповнено наукові дані щодо розподілу генотипів за С825Т поліморфізмом гена В3-субодиниці G-білка у хворих на АГ залежно від маси тіла. Уперше доведено вищий ризик розвитку АГ в осіб із надлишковою масою тіла та ожирінням, які є гетерозиготами та гомозиготами за Т алелем. Уточнено, що частота носіїв мінорного алеля за С825Т поліморфізмом гена В3-субодиниці G-білка серед хворих на АГ з ожирінням є вищою. Доведений зв'язок С825Т та Т825Т генотипів із вищим ризиком розвитку ожиріння та метаболічних порушень у хворих на АГ. Доповнено наукові дані про залежність показників артеріального тиску від генотипів за С825Т поліморфізмом гена В3-субодиниці G-білка у хворих на АГ. Уперше виявлено, що частота Т825Т генотипу у хворих на АГ із частими ускладненими гіпертонічними кризами є вищою, ніж у хворих із неускладненими гіпертонічними кризами. Обґрунтована доцільність визначення генотипів за С825Т поліморфізмом гена В3 субодиниці G-білка у хворих на АГ із різною масою тіла для призначення подвійних стартових, цільових доз статинів.

76.07.17.0736/0416U004745

Кучма Наталія Григорівна. Зв'язок однонуклеотидного поліморфізму С677Т гена метилентетрагідрофолатредуктази та вмісту гомоцистеїну з перебігом та ефективністю лікування неалкогольної жирової хвороби печінки в поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу: Дис. к.мед.н. /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.36-008.347.9+616.379-008.64] -036.1-085-06:575.113.2(043.5).

157 с.: 51 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єкт дослідження: неалкогольна жирова хвороба печінки (НАЖХП) в поєднанні з цукровим діабетом (ЦД) 2-го типу. Мета дослідження: підвищення ефективності лікування хворих на НАЖХП у поєднанні з ЦД 2-го типу шляхом корекції гіпергомоцистеїмії залежно від С677Т поліморфізму гена метилентетрагідрофолатредуктази. Методи дослідження: Загальноклінічні, антропометричні, лабораторні (загальний аналіз крові, загальний холестерин, триацилгліцерини, холестерин ліпопротеїнів низької густини, холестерин ліпопротеїнів високої густини, аспарта тамінонотрансфераза, аланінамінонотрансфераза, лужна фосфатаза, гаммаглутамінотранспептидаза, загальний білірубін), інструментальні (ультразвукова діагностика), медико-генетичні (визначення генотипів за С677Т та А1298С поліморфізмами гена метилентетрагідрофолатредуктази (MTHFR), А66G поліморфізмом гена метіонін-синтази редуктази (MTRR) та А2756G поліморфізмом гена метіонін-синтази (MTR) за допомогою полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР) із детекцією результатів гібридаційно-флуоресцентним методом у режимі реального часу), стати-

стичні. Наукова новизна отриманих результатів: Вивчено частоту алелів та генотипів за С677Т та А1298С поліморфізмами гена МТНFR, А66G поліморфізмом гена МTRR та А2756G поліморфізмом гена МTR у хворих на НАЖХП та при її поєднанні з ЦД 2-го типу. Установлено асоціацію Т/Т генотипу гена МТНFR з гіпергомоцистеїнемією у пацієнтів із НАЖХП та ЦД 2-го типу. Уперше доведено, що застосування фолієвої кислоти та вітаміну В12 посилювало проти-запальну активність стандартного лікування шляхом зниження вмісту біохімічних показників, нормалізації ліпідного профілю та зменшення клінічної симптоматики у хворих на НАЖХП та при поєднанні із ЦД 2-го типу. Встановлено, що пацієнти з НАЖХП та при поєднанні із ЦД 2-го типу з Т/Т генотипом гена МТНFR, потребують більш тривалої терапії фолієвою кислотою та вітаміном В12 для корекції гіпергомоцистеїмії.

76.07.17.0737/0416U004749

Кашівська Роксолана Степанівна. Стан тканин пародонта у хворих на генералізований пародонтит при захворюваннях гепато-біліарної системи та обґрунтування медико-аментозної корекції виявлених порушень: Дис. к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 28.10.2016.

УДК 616.314.18-002.4+616-018+616.36+616-08.

204 с.: 26 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Досліджено стан пародонта та біохімічні показники 122 хворих на генералізований пародонтит хронічного перебігу I ступеня без та на тлі хронічного криптогенного гепатиту і субкомпенсованого цирозу печінки та 24 здорових. Установлено, що у хворих різко підвищуються пародонтальні індекси і виникає дисбаланс біохімічних показників. Комплексна терапія генералізованого пародонтиту без та з хронічним криптогенним гепатитом при використанні Стوماتофіту, Атоксілу, Глутаргіну і Кальцеїну сприяла регуляції виявлених порушень і досягненню ремісії патологічного процесу в пародонті і печінці. Галузь - медицина.

76.07.17.0738/0416U004760

Овчаренко Сергій Сергійович. Діагностика і інтенсивна терапія системної запальної відповіді у новонароджених, які перенесли тяжку асфіксію при народженні: Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 27.10.2016.

УДК 616-001.8-036.17-002-053.31-074-085.36 - 039.74:612.017.1(043.3).

128 с.: 26 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертація присвячена актуальному питанню сучасної медицини, вирішення якого спрямоване на підвищення ефективності діагностики й лікування системної запальної відповіді у новонароджених дітей, які перенесли тяжку асфіксію. На основі вивчення показників цитокінів, функціональної активності ендотелію й показників інтоксикації у 50 новонароджених, які перенесли тяжку асфіксію при народженні, виявлено роль системної запальної відповіді в патогенезі критичного стану. Дана характеристика перебігу системної запальної відповіді у новонароджених, які одужали, і у тих, які померли. Подано патогенетично обґрунтований метод ранньої діагностики СЗВ, метод прогнозування перебігу й завершення захворювання. Представлено результати застосування депротейнізованого гемодіалізату з крові молочних телят у комплексі інтенсивної терапії новонароджених, які перенесли тяжку асфіксію при народженні, свідчать про зниження активності ендотелію, попередження розвитку ендогенної інтоксикації, що супроводжується

покращенням дихальної функції легень, скороченням тривалості проведення штучної вентиляції, покращенням неврологічної картини і зменшенням часу перебування хворих у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії новонароджених.

76.07.17.0739/0416U004784

Крицун Наталія Юрївна. Високочастотне електродозварювання біологічних тканин в оптимізації хірургічного лікування первинного птеригіуму: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова АМН України". – Захищена 18.11.2016.

УДК 617.711-004.4-089.843:621.791.7(092.9).

154 с.: 11 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Об'єкт: птеригіум. Мета: підвищити ефективність лікування пацієнтів з первинним птеригіумом шляхом розробки нового методу мікрохірургічного лікування на основі лімбально-кон'юнктивальної аутографтації з використанням високочастотного електродозварювання біологічних тканин. Методи: гістологічні, клінічні, офтальмологічні, статистичні; щільна лампа; мікроскоп, апарат ЕК300М1. Вперше доведено, що видалення фрагмента лімба не призводить до розвитку дегенеративно-проліферативного процесу. Доведено, що поєднання видалення лімбальної зони механічним шляхом і за допомогою н-гептанолу викликає фіброваскулярне вrostання. Вперше встановлено, що після видалення лімбальної зони в поєднанні із застосуванням аплікації н-гептанолу на фоні фіксації кон'юнктивального лоскута на рогівці кроля, спостерігається дегенеративно-проліферативний процес, що відповідає клінічним та гістологічним проявам птеригіуму. Вперше доведено, що ВЕБТ кон'юнктиви при фіксації лімбально-кон'юнктивального аутографтата, дозволяє зменшити набряклість тканин і вrostання судин в контактуючу з оперованою ділянкою строму рогівки. Результати роботи впроваджено в Івано-Франківській обласній клінічній лікарні та в ДУ "Інститут очних хвороб та тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України". Сфера застосування - медицина, офтальмологія.

76.07.17.0740/0416U004801

Дмитренко Олена Петрівна. Лапароскопічна фундоплекція в хірургічному лікуванні хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу: Дис. к.мед.н. /ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова". – Захищена 11.11.2016.

УДК 616.33+616.329] - 089.12 - 089.81.

147 с.: 30 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Дисертація присвячена вирішенню проблеми діагностики та лікуванню хворих на ГЕРХ, шляхом застосування лапароскопічного способу. На підставі поглибленого порівняльного аналізу особливостей раннього післяопераційного періоду у двох групах хворих, оперованих лапароскопічним способом та традиційним, доведена ефективність та менша травматичність мініінвазивних втручань, про що свідчили менша тривалість подовженої штучної вентиляції легень, менші дози препаратів, які застосовували для наркозу, більш рання нормалізація систолічного артеріального тиску, частота дихання та сатурація крові киснем впродовж перших 12 год після оперативного втручання. А також менша інтенсивність болю згідно візуальної аналогової шкали, менші дози та кратність призначення наркотичних анагетиків, більш раннє відновлення перистальтики кишечника та активізації пацієнтів у хворих оперованих лапароскопічно. Вдосконалено техніку оперативних мініінвазивних втручань у хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу.

76.07.17.0741/0416U004802

Демченко Вікторія Миколаївна. Неoad'ювантна поєднано-променева терапія в лікуванні місцевопоширеного раку прямої кишки: Дис. к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 03.11.2016.

УДК УДК 616.351-006+615.849+615.28.

133 с.: 20 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 154 назви.

Дисертацію присвячено новій методології лікування місцевопоширеного раку

прямої кишки з використанням внутріпорожнинної брахітерапії як стартового компонента неoad'ювантного хіміопротеневого лікування. У дослідженні доведено, що розроблені нові протоколи неoad'ювантного хіміопротеневого лікування раку прямої кишки посилюють антибластомний ефект у порівнянні з традиційним хіміопротеневим лікуванням, що виявляється у зменшенні частоти запорів на 23,3% і кровоточивості на 20,1%; сприяють підвищенню відсотка виконання радикальних хірургічних утручань на 20,3% (в тому числі сфінктерозберігальних на 43,2%); не приводять до збільшення кількості ранніх і пізніх небажаних ефектів опромінення. Протокол з використанням брахітерапії як стартового компонента комплексного лікування в сумарній середковій дозі (СОД) 16 Гр за 4 фракції із сенсibiliзацією препаратами фторпіримідинового ряду приводить до посилення ушкодження пухлинних клітин, що виявляється, порівняно з традиційною дистанційною гамма-терапією, у збільшенні частоти випадків протеневого патоморфозу IV ст. на 33,8%, а в порівнянні із СОД 12 Гр за 3 фракції або з традиційною дистанційною гамма-терапією дозволяє забезпечити задовільні найближчі й віддалені результати, що проявляється у зменшенні частоти локальних рецидивів на 14,4% і поліпшенні загальної виживаності.

76.07.17.0742/0416U004806

Сасюк Анатолій Іванович. Особливості діагностики та хірургічного лікування вродженої кілеподібної деформації грудної клітки у дітей: Дис. к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 15.11.2016.

УДК 616.712-007.24-053.2-089.

153 с.: 36 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

1. Об'єкт - вроджена кілеподібна деформація грудної клітки (ВКДГК); мета - покращити результати лікування дітей з ВКДГК шляхом удосконалення діагностики в основі якої лежить метод кутометрії груднини та пригруднинних ділянок і хірургічного лікування патології за рахунок реконструктивної нерезекційної передньої торакопластики; методи - клінічний, соматометричний, лабораторні, інструментальні, функціональні, анкетного опитування, фізико-математичний, статистично-го аналізу; результати - вперше визначені кути відхилення груднини та пригруднинних ділянок у дітей різних вікових груп у залежності від типів будови тіла в нормі та при ВКДГК; встановлено, що з віком у здорових дітей показники кутометрії груднини та пригруднинних ділянок, як у хлопчиків так і у дівчаток, не змінюються; з нових наукових позицій оцінені фізіологічні показники даних кутометрії груднини та пригруднинних ділянок на основі яких удосконалена діагностика та оцінка лікування дітей з ВКДГК; доведена можливість застосування фізико-математичного моделювання процесів, які відбуваються при корекції у дітей ВКДГК, для оптимального вибору способу усунення патології; обґрунтовані нові підходи до хірургічно-го лікування дітей з ВКДГК, впроваджений в практику малоінвазивний нерезекційний спосіб передньої торакопластики; доведена доцільність запропонованого хірургічного способу лікування дітей з ВКДГК, проаналізована та оцінена його клінічна ефективність у безпосередній

та віддаленій терміни спостережень; галузь - медицина

76.07.17.0743/0416U004836

Смірнова Ірина Віталіївна. Медико-соціальне обґрунтування оптимізованої моделі профілактики поширених хвороб порожнини рота населення працездатного віку:

Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.31-084:614-053.8.

183 с.: 53 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 221 назва.

В дисертації проведено аналіз стану стоматологічного здоров'я населення працездатного віку, на підставі якого доведено, що вони залишаються вагомим медико-соціальною проблемою. Серед населення працездатного віку визначено провідні чинники ризику, що призводять до незадовільного стану гігієни порожнини рота та зростання інтенсивності карієсу. Показано, що низький рівень матеріально-технічного забезпечення та заробітної плати в закладах охорони здоров'я державного сектору, що надають стоматологічну допомогу, призводить до недостатнього рівня забезпечення лікарями-стоматологами, що відбивається на неефективності профілактичної роботи. Запропоновано функціональну модель профілактики поширених хвороб порожнини рота населення працездатного віку, стратегічною метою якої є покращення стану стоматологічного здоров'я населення працездатного віку через реалізацію розподілу функцій з питань превентивних заходів між сімейним лікарем та лікарем-стоматологом. Основні функції сімейного лікаря полягають у контролі та оцінці стану гігієни ротової порожнини, який впливає на рівень поширеності та інтенсивності карієсу; підвищенні рівня стоматологічної просвіти, гігієнічного виховання, мотивації здорового способу життя та своєчасного (регулярного) відвідування лікаря-стоматолога, особливо до постійного. Впровадження окремих елементів запропонованої моделі в діяльність медичних закладів довело її медичну, соціальну та економічну ефективність.

76.07.17.0744/0416U004921

Драмарецька Світлана Ігорівна. Клініко-лабораторне обґрунтування вибору конструкції адгезивних мостоподібних протезів:

Дис. к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.314-089.29-76.001.5.

177 с.: 14 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності відновлення цілісності зубних рядів з малими включеними дефектами у бічному відділі адгезивними мостоподібними протезами шляхом обґрунтування вибору їх оптимальної конструкції, удосконалення виготовлення та адекватної клінічної оцінки. На підставі результатів дослідження втрат інтенсивності світлового потоку фотополімеризатора у зразках скловолоконних армуючих елементів, фізико-механічних характеристик зразків з нанофотокомпозиційного матеріалу без армування та з армуванням (руйнівного навантаження, міцності на згинання, модуля пружності та пружності при згинанні, стискаючого навантаження при діаметральному розриві), а також міцності адгезивних мостоподібних протезів на згинання, надано лабораторне обґрунтування оптимальної конструкції адгезивних мостоподібних протезів. Результати клінічного дослідження довели високу ефективність відновлення малих включених дефектів у бічному відділі зубних рядів адгезивними мостоподібними протезами, виготовленими з нанофотокомполита з формуванням в опорних зубах порожнин з конвергуючими стінками у дентині і прямовисними в емалі та армуванням констру-

кції імпрегнованими неполімеризованими скловолоконними стрічками, укладеними під певним кутом. У пацієнтів з патологічною стертістю I ступеня доцільно використовувати адгезивні мостоподібні протези, виготовлені непрямим методом з нанофотокомпозиційного матеріалу підвищеної твердості. Розроблено клінічну систему оцінки адгезивних мостоподібних протезів.

76.07.17.0745/0416U004941

Рахманов Рагіф Вагіфович. Психічні розлади у батьків тяжкохворих дітей (діагностика та лікування): Дис. к.мед.н. /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології. – Захищена 08.11.2016.

УДК 616.89-055.52-02-07-085+616-053.2-036.18.

167 с.: 40 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертація присвячена дослідженню особливостей розвитку психічних розладів (ПР) у батьків, діти яких хворіють на ДЦП та аутизм. На основі вивчення клініко-психопатологічних, психологічних особливостей психічного стану батьків розроблено алгоритм діагностики, психотерапії та психофармакотерапії у комплексному лікуванні ПР. За результатами психодіагностики виявлено домінуючі психопатологічні синдроми у батьків: депресивні епізоди легкого ступеню (F32.0), фобічні тривожні розлади (F40.9), змішані тривожні і депресивні розлади (F41.2), розлади адаптації з переважанням розладів інших емоцій (F43.23), іпохондричні (F45.2), хронічні стани перевтоми (Z73.0) та недостатність відпочинку і розслаблення (Z73.2). Встановлено вплив нозології тяжкохворої дитини на виникнення, розвиток і формування ПР у їх батьків. Так, у батьків, діти яких хворіють на ДЦП, частіше переважають розлади адаптації та іпохондрія. За результатами гендерного аналізу формування ПР матері більшою мірою страждали тривожно-депресивними та іпохондричними розладами, і лише батьки дітей з ДЦП мали значний рівень неврастенічних розладів (F48). Застосування розробленого алгоритму до комплексної терапії з урахуванням нозології тяжкохворої дитини, рівня її психосоціальної реабілітації та клінічних особливостей ПР у батьків достовірно покращило у них ефективність психотерапії та психофармакотерапії. Крім того, вказане лікування сприяло зменшенню частоти проявів домінуючих синдромів ПР на рівні тривожних, депресивних, неврастенічних та іпохондричних типів, що підтвердило доцільність його практичного використання. У матерів, які виховують дітей з ДЦП меншою мірою купірувалися ПР і тому вони входять до групи ризику у перші 3-5 років після встановлення діагнозу у дитини.

76.07.17.0746/0416U004961

Стешенко Андрій Олександрович. Оцінка ефективності паренхімозберігаючих операцій у хворих на хронічний панкреатит з протоковою гіпертензією: Дис. к.мед.н. /ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України". – Захищена 18.11.2016.

УДК 616.37-002-036.12-06:616.373/.375-008.331.1]-089.819-089.168.

175 с.: 24 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 244 назви.

Дисертаційна робота присвячена актуальній задачі покращення ефективності хірургічного лікування хворих на ХП з панкреатичною протоковою гіпертензією. У роботі показано, що незадовільні результати хірургічного лікування ХП з панкреатичною протоковою гіпертензією пов'язані з пізнім виконанням оперативних втручань на тлі вираженої екзокринної недостатності ПЗ що сформувалась до оперативного втручання на етапі довготривалого необгрунтованого консервативного лікування замісними ферментними препаратами.

76.07.17.0747/0416U004984

Кушнір Євген Миколайович. Оптимізація профілактики ускладнень повного знімного зубного протезування в осіб з гіпосалівацією: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України". – Захищена 14.11.2016.

УДК 616.314.17-008.1+616.31-08-039.71: 316.346.2-055.1-053.9.

132 с.: 32 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності профілактики ускладнень повного знімного зубного протезування в осіб з гіпосалівацією шляхом розробки та обгрунтування застосування фітогелю, що містить біофлавоноїди винограду. На сполученій експериментальній моделі стоматиту й гіпосалівації обгрунтовано й показано високу лікувально-профілактичну ефективність екстракту з листя винограду. Розроблено, обгрунтовано й опрацьовано спосіб профілактики і лікування протезного стоматиту в осіб з гіпосалівацією при користуванні повними знімними зубними протезами, який передбачає застосування фітогелю з біофлавоноїдами винограду, та доведена його висока лікувально-профілактична ефективність, що підтверджується зменшенням на 27,2 % термінів адаптації до зубних протезів.

76.07.17.0748/0416U004985

Корнійчук Олександр Євгенійович. Клініко-експериментальне обгрунтування застосування геропротекторів в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту у чоловіків похилого віку: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України". – Захищена 14.11.2016.

УДК 616.314.17-008.1+616.31-08-039.71: 316.346.2-055.1-053.9.

179 с.: 23 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 296 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування й профілактики загострень генералізованого пародонтиту (ГП) у чоловіків похилого віку шляхом використання в комплексному лікуванні геропротекторів. Встановлена висока інтенсивність і поширеність карієсу зубів, виявлено незадовільний гігієнічний стан порожнини рота, а також превалювання хронічного перебігу ГП у чоловіків похилого віку. Розроблено й обгрунтовано комплекс геропротекторів для використання чоловіками похилого віку з ГП, який володіє протизапальними, адаптогенними, антиоксидантними, мембранотропними, пребіотичними властивостями, а також підтверджено його високу пародонтопротекторну ефективність.

76.07.17.0749/0416U004993

Надеждін Михайло Веніамінович. Профілактика дистреса плода у вагітних з піелонефритом: Дис. к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 22.11.2016.

УДК 618.3-06:616.61-002.3.

164 с.: 52 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Об'єкт – розвиток дистреса плода у вагітних з гестаційним та хронічним піелонефритом; мета – знизити частоту розвитку дистреса плода у вагітних з піелонефритом шляхом розробки патогенетично обгрунтованої системи лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на корекцію гіпергомоцистемії та асоційованих з нею метаболічних і гемодинамічних порушень в фетоплацентарній системі; методи – загально-клінічні, інструментальні, біохімічні, імуноферментні, статистичні; результати – показано, що у

жінок з гестаційним піелонефритом реєструється достовірне збільшення показників судинного опору в маткових та пуповинних артеріях, що супроводжується розвитком порушень стану плода, в той же час, у вагітних з хронічним піелонефритом зміни вказаних показників є більш масштабними; вперше доведено, що при гестаційному та хронічному піелонефриті відмічається гіпергомоцистеїнемія, збільшення рівнів С-реактивного білка та інтерлейкіну-6, посилення процесів ліпопероксидації та окисної модифікації білків, що асоціюється зі зменшення запасів відновленого глутатіону, формуванням дисбалансу в про-антиоксидантній системі, порушеннями в системі L-аргінін / NO; формування дистреса плода та збільшення вмісту гомоцистеїну в сироватці крові у вагітних з піелонефритом збільшує масштабність змін вказаних біохімічних параметрів; вперше показано, що у вагітних з гестаційним та хронічним піелонефритом предикторами формування дистреса плода є вміст гомоцистеїну, інтерлейкіну-6, відновлених тіольних груп, L-аргінину та S-нітрозотіолів в сироватці крові; галузь – медицина.

76.07.17.0750/0416U004995

Лук'яненко Дмитро Миколайович. Лікування та медична реабілітація дітей, хворих на метаепіфізарний остеоіеліт (експериментально-клінічне дослідження):

Дис. к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 22.11.2016.

УДК 616.712-007.24-053.2-089.

137 с.: 10 таб., 39 іл. – Бібліогр.: 142 назви.

Об'єкт – метаепіфізарний остеоіеліт; мета – покращити результати лікування дітей з метаепіфізарним остеоіелітом на основі розробки нових методів діагностики, лікування та визначення основних етапів медичної реабілітації; методи – антро-пометричний, клінічні, біохімічний, цитоскопічний, мікробіологічний, променеві, експериментальний, гістологічні, морфо-метричні, статистичні; результати – за результатами експериментальних досліджень розширені наукові уявлення про високу бактерицидну ефективність і відсутність токсичної дії на тканини колінного суглоба препарату на основі октенідину дигідро-хлориду у розведенні 1:4; доповнені наукові дані щодо способу ранньої діагностики метаепіфізарного остеоіеліту у дітей шляхом проведення ультразвукового дослідження суглобів, м'яких та кісткових тканин лінійними датчиками 3,5 – 7,5 МГц у 1 – 3 добу від початку захворювання і санації вогнища остеоіеліту з пункцією суглоба з двох точок із застосуванням препарату на основі октенідину дигідро-хлориду у розведенні 1:4; вперше визначені показники до застосування октенідину дигідро-хлориду та доведена його ефективність при лікуванні вогнищ запалення у ранні строки при метаепіфізарному остеоіеліті у дітей, що підтверджується зменшенням кількості ускладнень при МЕО з 26,9% до 18,75%, кількості незадовільних результатів лікування з 14,9% до 0% і тривалості перебування на стаціонарному лікуванні з 11,50 +/- 0,74 до 9,03 +/- 0,92 ліжко-днів (p < 0,05); галузь – медицина.

76.07.17.0751/0416U005472

Агій Владислава Іванівна. Комплексна рентгено-ультразвукова діагностика пошкоджень надп'ятково-гомількового суглоба у дітей: Дис. к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 03.11.2016.

УДК 616.727:616-073.053.2.

127 с.: 19 таб., 44 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

На основі проведеного дослідження встановлено, що переломи кісток, які утворюють НГС, вірогідно частіше зустрічаються у віці 11 – 14 років (39,7 %), а саме пік травм відбувається в 13 років (40,0%), як у хлопчиків, так і у дівча-

ток; основною локалізацією переломів є дистальний епіметафіз малоомілкової кістки (78,1 %), переломи з залученням фізарних зон складають 72,7%, з них внутрішньосуглобові – 47,8%. Серед ушкоджень зон росту найчастіше визначаються внутрішньосуглобові переломи III типу за класифікацією Salter-Harris – 38,7 %, переломи II типу зустрічаються в 33,9 % випадків. Розроблена математична модель медіальної та латеральної груп зв'язок НГС дозволила встановити, що найбільш вірогідні локалізації їх ушкоджень розташовані в місцях прикріплення зв'язок до кісток гомілки, а також в центральній частині великогомілково-п'яткового пучка, внаслідок утворення в цих зонах максимальних показників еквівалентних напружень. Найбільш часте ушкодження передньої надп'ятково-гомількової зв'язки (65,4%) також обумовлене високими показниками НДС на рівні з'єднання з малоомілковою кісткою (9,2082e6), які в 1,59 рази переважають такі дані на рівні великогомілкової кістки (5,8102e6; p < 0,01), що було підтверджено даними ультразвукового дослідження. Запропонований протокол комплексного рентгено-ультразвукового дослідження дозволив підвищити точність поєднаних травматичних ушкоджень НГС на 25,0 % в порівнянні з рентгенівським методом і на 13,4 % в порівнянні з ультразвуковим методом.

76.07.17.0752/0416U005473

Терпиловський Юрій Ростиславович. Малоінвазивне хірургічне лікування діафізарних переломів кісток передпліччя у дітей: Дис. к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 03.11.2016.

УДК [616.717.55+616.717.65]-001.5-053.2-089.

146 с.: 10 таб., 31 іл. – Бібліогр.: 152 назви.

Розроблено біомеханічну модель розподілу внутрішнього напруження в системі "відламки кісток передпліччя – металевий фіксатор" при різних видах остеосинтезу діафізарних переломів кісток передпліччя у дітей та здійснено комплексне біомеханічне обґрунтування підходу до фіксації відламків кісток передпліччя, залежно від типу перелому, зміщення відламків та віку дитини, що дало можливість розробити алгоритм хірургічного лікування діафізарних переломів кісток передпліччя у дітей. Проведено ретроспективний аналіз результатів хірургічного лікування 152 дітей з діафізарними переломами кісток передпліччя, у яких застосовувалися різні типи фіксаторів. Результати проведеного дослідження підтверджують запропоновану нами гіпотезу щодо раціонального хірургічного лікування діафізарних переломів кісток передпліччя, правильність розробленого нами алгоритму, та доцільність його застосування в практиці дитячої травматології.

76.07.17.0753/0416U005474

Кмита Олексій Петрович. Клінічний перебіг черепно-мозкової травми залежно від -675 4G/5G поліморфізму гена інгібітора активатора плазміногену 1 типу: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут нейрохірургії ім.акад.А.П.Ромоданова НАМН України". – Захищена 01.11.2016.

УДК 616.831-001-036-071:576.8.095.52:575.113:616-005.4.

198 с.: 46 таб., 8 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Дисертація присвячена питанням впливу -675 4G/5G поліморфізму гена інгібітора активатора плазміногену 1 типу на клінічний перебіг черепно-мозкової травми та розвиток вторинних ішемічних уражень головного мозку. У дисертаційній роботі доведено, що наявність 4G/4G і 4G/5G генотипів за -675 4G/5G поліморфізмом гена інгібітора активатора плазміногену 1 типу асоційована із вищою частотою розвитку вторинних ішемічних уражень головного мозку у хворих із тяжкою черепно-мозковою травмою, вищим вмістом інгі-

бітора активатора плазміногену 1 типу плазми крові й тяжчим клінічним перебігом черепно-мозкової травми порівняно із носіями 5G/5G генотипу. Обґрунтовано нові підходи до моніторингу лабораторних змін системи гемостазу у хворих із черепно-мозковою травмою, особливо постраждалих із тяжкою черепно-мозковою травмою та надлишковою масою тіла або ожирінням залежно від генотипу за -675 4G/5G поліморфізмом гена інгібітора активатора плазміногену 1 типу з метою ранньої профілактики ішемічних ускладнень: носії 4G/4G і 4G/5G генотипів із ожирінням мають вищі показники інгібітора активатора плазміногену 1 типу плазми крові, ніж хворі з легкою черепно-мозковою травмою, нормальною масою тіла та 5G/5G генотипом, що може призводити до порушень у фібринолітичній системі крові з виникненням вторинних ішемічних уражень головного мозку.

76.07.17.0754/0416U005494

Михалюк Володимир Святославович. Діагностика і хірургічне лікування пара- та інтравентрикулярних лікворних кіст головного мозку у дітей: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут нейрохірургії ім.акад.А.П.Ромоданова НАМН України". – Захищена 06.12.2016.

УДК 616. 831.9-008. 8-006-07-089-053.2.

186 с.: 23 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертаційна робота присвячена задачі удосконалення діагностики та хірургічного лікування синдрому внутрішньочерепної гіпертензії, обумовленого надлишком ліквору в порожнині черепа при пара- та інтравентрикулярних лікворних кістах, які не мають сполучення з нормальними лікворними просторами і відокремлені від шлуночкової системи головного мозку, шляхом оптимізації застосування комплексу сучасних діагностичних досліджень і нейрохірургічних технологій. На основі проведеного дослідження розроблено алгоритм обстеження (з обов'язковим проведенням МРТ головного мозку) та хірургічного лікування пацієнтів. Встановлено основні покази до хірургічного лікування - синдром внутрішньочерепної лікворної гіпертензії і/або ознаки об'ємного впливу кіст на структури головного мозку. Удосконалено методіку проведення мікрохірургічних та ендоскопічних хірургічних втручань, визначено покази та послідовність інтракраніального та екстракраніального дренування ліквору. Проведено аналіз та розроблена система заходів профілактики ускладнень. Обґрунтовано основні критерії ефективності хірургічного лікування та фактори, що впливають на віддалений прогноз перебігу пара- та інтравентрикулярних кіст у дітей.

76.07.17.0755/0416U005495

Ярмолюк Євгеній Сергійович. Вплив тканинної трансплантації на ангиогенез в ділянці ішемічного uszkodження головного мозку в експерименті: Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут нейрохірургії ім.акад.А.П.Ромоданова НАМН України". – Захищена 06.12.2016.

УДК 616-089.843:591.88:591.481.1:616-005.4-092.9.

208 с.: 37 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація присвячена вивченню ефектів стимульованого ангиогенезу в ділянці ішемічного uszkodження головного мозку за допомогою інтрацеребральної трансплантації ембріональної нервової тканини (ТЕНТ) та тканини кісткового мозку (ТТКМ) на модифікованій моделі монофіламентної оклюзії середньої мозкової артерії (ОСМА) із блокуванням колатерального кровопостачання у щурів. Дослідження проведено на 204 білих безпородних щурах-самцях віком 3 – 4 міс., поділених на групи і підгрупи залежно від виконуваних експериментальних процедур: ОСМА, ОСМА і ТЕНТ, ОСМА і ТТКМ, ОСМА та інфузії фосфат-буферного 0,9%

розчину натрію хлориду (ІФБР) на 2 добу після ОСМА, із "псевдооклюзією" середньої мозкової артерії (ПОСМА) і інтрацеребральною ін'єкцією на 2 добу після ОСМА. Об'єм ділянки інфаркту мозку визначали за допомогою фарбування зрізів головного мозку розчином 2,3,5 - трифенілтетразолію хлориду на 7 і 14 добу після ОСМА, а кількість новоутворених судин в перинфарктній зоні (ПЗ) - шляхом імуногістохімічної детекції маркера CD34 в ендотеліоцитах на 1 і 3 (між підгрупами з ОСМА і ПОСМА), 7, 14 і 28 добу (між іншими групами) після ОСМА. Оцінку неврологічних порушень у піддослідних тварин і гістологічне дослідження головного мозку проводили на 1, 3, 7, 14, 21 і 28 добу після ОСМА. ТТКМ і ТЕНТ приводили до збільшення кількості судин в ПЗ головного мозку щурів, найбільш вираженого на 28 добу, зменшення об'єму ділянки інфаркту мозку і регресу неврологічного дефіциту з 3 до 28 доби спостереження в динаміці. ТТКМ виявилася більш ефективною, ніж ТЕНТ, у відновленні неврологічних функцій у піддослідних тварин за рахунок більш вираженого ангиогенного ефекту.

76.07.17.0756/0416U005506

Аджадж Самер Мохамед Фарід Алі. Оптимізація моніторингу та лікування непроліферативної діабетичної ретинопатії при цукровому діабеті 2 типу: Дис. к.мед.н. /Державна установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України". – Захищена 18.11.2016.

УДК 617.735-002-02:616.379-008.64:616.15-074.

160 с.: 26 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Об'єкт: непроліферативна діабетична ретинопатія (НПДР) при цукровому діабеті (ЦД) 2 типу. Мета: підвищити ефективність моніторингу та лікування НПДР при ЦД 2 типу шляхом вивчення рівня глікозильованого гемоглобіну, ліпідного обміну та його компенсації. Методи: візометрія, тонометрія, біомікроскопія, гоніоскопія, офтальмоскопія, периметрія, флюоресцентна ангиографія, оптична когерентна томографія, біохімічні. Розширено дані щодо прогресування НПДР протягом року у хворих на ЦД при рівні глікозильованого гемоглобіну вище 6,5 %. Відзначається прямий кореляційний зв'язок між рівнем глікозильованого гемоглобіну, коефіцієнтом світлової чутливості сітківки та кількістю локальних дефектів у полі зору. Є значимий кореляційний зв'язок між показниками ліпідного обміну та визначаємими показниками. Запропоновано спосіб прогнозування характеру перебігу НПДР у хворих на ЦД 2 типу та встановлено клінічну ефективність застосування аторвастатину та фенофібрату у таких хворих. Результати роботи впроваджені у Харківській обласній клінічній лікарні, Харківській медичній академії післядипломної освіти, Луганському обласному центрі очних хвороб і Луганському державному медичному університеті.

76.07.17.0757/0416U005570

Псарьова Олена Вячеславівна. Оптимізація гіполіпідемічної терапії у хворих на ішемічну хворобу серця з ожирінням залежно від генотипу за e2/e3/e4 поліморфізмом гена аполіпропротеїну Е: Дис. к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 09.12.2016.

УДК 616.342-002:616.132.2-005.4]-092-085.

180 с.: 79 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Дисертація присвячена вивченню зв'язку e2/e3/e4 поліморфізму гена аполіпропротеїну Е з активністю запалення, ліпідним профілем та ефективністю гіполіпідемічної терапії у хворих на ішемічну хворобу серця, поєднану з ожирінням. Обґрунтовано доцільність визначення генотипу за e2/e3/e4 поліморфізмом гена аполіпропротеїну Е у хворих на ішемічну

хворобу серця із різною масою тіла, оскільки носії e3/e4 та e4/e4 генотипів з ожирінням потребують призначення вищої стартової дози аторвастатину. Галузь - медицина.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.07.17.0758/0517U000064

Зупанець Катерина Олександрівна. Теоретичні та науково-прикладні засади управління клінічними дослідженнями лікарських засобів на місці проведення випробувань: Дис. д.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 03.02.2017.

УДК 615.038:006.83.

549 с.: 44 табл., 92 іл. – Бібліогр.: 350 назв.

Вперше обґрунтовано і розроблено загальну модель інтегрованої системи управління якістю КД ЛЗ і введено в науковий обіг поняття "інтегрована система управління КД ЛЗ". Сформовано підходи до реалізації СУЯ та стратегічні шляхи управління ризиками КД у роботі МПВ. Розроблено практичні підходи до ідентифікації ризиків для якості КД ЛЗ у МПВ, науково обґрунтовано систему індикаторів і методик управління ризиками при організації дослідження. Розроблено алгоритми врахування ПР/ПЯ та впливу супутньої терапії у КД ЛЗ. Вперше розроблено модель eРФ та методику її валідації у дослідженнях БЕ, а також запропоновано схему функціонального розподілу виконавців процедури менеджменту даних при роботі з eРФ. Розроблена узагальнена структурна модель зв'язку між ключовими аспектами захисту досліджуваних та факторами, що забезпечують їх реалізацію при управлінні КВ ЛЗ. За результатами анкетування досліджуваних запропоновані загальні методичні підходи до залучення та захисту досліджуваних на МПВ.

76.07.17.0759/0517U000098

Шаповалов Валентин Валерійович. Судово-фармацевтичні основи пошуку способів фармакокорекції наркопацієнтів з девіантною поведінкою в рамках державної концепції протидії наркоманії і наркозлочинності:

Дис. д.фарм.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 20.01.2017.

УДК 615.015.6:343.575:351.761.3.

552 с.: 116 табл., 150 іл. – Бібліогр.: 591 назва.

Дисертаційна робота присвячена теоретичному та науково-практичному обґрунтуванню мультидисциплінарного підходу до пошуку інноваційних модифікацій фармацевтичної корекції наркологічних пацієнтів з девіантною поведінкою на засадах поєднання державної концепції протидії наркоманії, наркозлочинності та організаційно-правових і судово-фармацевтичних основ скорочення попиту на психоактивні речовини та юридичного супроводу в системі правовідносин "лікар - наркозалежна особа - провізор" з позиції фармацевтичного права. У дисертації вперше теоретично обґрунтовано та представлено нове вирішення наукової проблеми - підвищення доступності фармацевтичного забезпечення для наркопацієнтів шляхом визначення теоретичних положень організаційно-правових та судово-фармацевтичних основ пошуку інноваційних способів фармакокорекції адиктивних розладів здоров'я та опрацювання практичних рекомендацій щодо їх здійснення. Обґрунтовано наявність прямої причинної залежності кількісного показника наркоспоживачів психоактивних речовин та наркозлочинів та кількісного показника злочинів різної категорії і наркохворих з адиктивною залежністю від чисельності населення в областях.

76.07.17.0760/0416U004931

Семененко Оксана Миколаївна. Вплив НАES-LX-5% на процеси енергетичного метаболізму і вільнорадикального окислення в нирках в ранній період опікової хвороби:

Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України". – Захищена 16.11.2016.

УДК 615.384:615.03.

184 с.: 20 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 348 назв.

Дослідження присвячене експериментальному обґрунтуванню доцільності використання нового вітчизняного препарату НАES-LX-5% в якості нефропротектора на ранніх стадіях експериментальної опікової хвороби. Встановлено, що курсове семиденне введення інфузійного розчину НАES-LX-5% щурам у стані опікової хвороби покращує кровопостачання нирок, сприяє підвищенню об'ємної швидкості ниркового кровообігу та нормалізації артеріального і центрального венозного тиску. Морфологічні дослідження виявили цитопротекторну дію препарату та його спроможність відновлювати структурно-функціональну структуру та активувати регенеративно-репаративні зміни в нирках щурів з експериментальною ОХ. За цими властивостями препарат співставлявся та подекуди перевершував референс-препарат (лактопротейн з сорбітолом).

76.07.17.0761/0416U004932

Ракетська Олена Олександрівна. Експериментальні дослідження кардіопротекторних властивостей похідних бурштинової кислоти:

Дис. к.мед.н. /ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України". – Захищена 16.11.2016.

УДК 615.2-72.4.+615.244+615.244.

163 с.: 15 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

У роботі встановлені механізми реалізації кардіопротекторного ефекту метаболіто-тропних засобів - похідних бурштинової кислоти (яктон, мексикор) на основі визначення їхньої антиоксидантної, ергогенної, мітопротекторної дії за доксорубіцинової кардіоміопатії та фторидних інтоксикацій фторурацилом і натрію фторидом. Яктон скорочує тіопенталовий сон у щурів на фоні доксорубіцину, натрію фториду та фторурацилу завдяки дезінтоксикаційній дії. В умовах доксорубіцинової кардіоміопатії у кролів яктон нормалізує показники кардіо- та системної гемодинаміки, що характеризують його скоротливу активність. За фторидних інтоксикацій яктон нормалізує всі порушені показники кардіо- і системної гемодинаміки. На підставі проведених квантово-хімічних розрахунків молекули яктону встановлено, що похідні бурштинової кислоти мають широкий спектр фармакологічної дії, а аналіз розташування молекулярних орбіталей у молекулі яктону та його протонованої форми виявив можливість реалізації електрондонорних та електронакцепторних центрів, які впливають на характер взаємодії з біологідами.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.07.17.0762/0516U000900

Ковальчук Ліна Йосипівна. Гігієнічне обґрунтування системи медико-біологічної безпеки гірлової зони Українського Приднуав'я: Дис. д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 25.10.2016.

УДК 613.3+504.4):612.0.14.461.

310 с.: 73 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 393 назви.

У дисертаційній роботі науково обґрунтовано систему медико-біологічної безпеки гірлової зони Українського Приднуав'я. Теоретично доведено і експериментально підтверджено прогноз потенційної небезпеки води поверхневих вододій Українського Приднуав'я для здоров'я населення.

Встановлено незадовільну якість води (поверхневих водойм та питної); високі рівні забруднення води поверхневих водойм неорганічними сполуками азоту, загальним органічним вуглецем; наявність джерел забруднення ДДТ, лінданом, ПХБ води питних водозаборів, техногенність походження ПАВ; домінування АВ та РВ як вірусних та Cryptosporidium spp. як паразитарних контамінантів водних об'єктів; обґрунтовано сприятливість для розмноження у воді досліджених водойм холерних вібріонів, леґіонел, збудників туберкульозу та лептоспірозу, тобто епідеміологічне неблагополуччя регіону; виявлено масове розмноження ціанобактерій (*Aphanizomenon flos-aquae*, *Synechocystis salina*, *Spirulina laxissima*, *Merismopedia minima*) в озерах Кагул, Ялпуг, Катлабух, що свідчить про можливість негативного впливу ціанотоксинів на здоров'я населення. Захворюваність у регіоні (особливо в м. Ізмаїлі та окремих районах, які варіюються в залежності від груп хвороб) вірогідно вище (?2 ? 3,841) по всіх групах інфекційних захворювань (за винятком ВГА) та деяких групах неінфекційної захворюваності різних категорій населення (діти 1-го року життя, підлітки, дорослі), при цьому констатовано тенденцію до збільшення смертності дітей у віці до року та дорослих. Комплексна оцінка структурно-функціональних змін в організмі здорових щурів, що споживали в якості питної воду озер Кагул, Ялпуг, Катлабух, показала наявність певних метаболічних та гомеостатичних зсувів, дистрофічні зміни печінки, селезінки, головного мозку. Висловлено гіпотезу, що виявлені біологічні ефекти є наслідком дії ціанотоксинів, які продукуються виявленими (або іншими) ціанобактеріями, і/або токсичних органомінеральних комплексів. За результатами біотестування зразків води поверхневих водойм на модельній бактеріальній системі *Salmonella typhimurium* ТА 98 обґрунтовано інтенсивне забруднення поверхневих водойм речовинами-ксенобіотиками, які мають потужний токсичний ефект та мутагенну дію. Оцінка гострої токсичності води поверхневих водойм на короткоциклічних гідробіонтах *Thamnocephalus platyurus* (Crustacea, Anostraca) свідчить, що переважна більшість зразків води відносилась до класів "відмінно", "добре" і "задовільно". Однак хронічну токсичність (на *Ceriodaphnia affinis* Lilljeborg (Cladocera, Crustacea) виявлено в 5 з 12 (42 %) зразків води. Порівняльна оцінка впливу хлору і діоксиду хлору на утворення хлороформу, як індикаторного показника хлорвмісних сполук, при обробці води озер Кагул, Ялпуг, Катлабух показала суттєві переваги діоксиду хлору, застосування якого мінімізує утворення хлороформу. Проведені дослідження покладено в основу запропонованого алгоритму, який передбачає обов'язкове врахування двохвекторного (біологічного і хімічного факторів та їх взаємодії) впливу води поверхневих водойм на здоров'я населення; розробленої математичної моделі, що дає можливість прогнозувати ризик такого впливу, та рекомендованої системи заходів, реалізація якої дозволить мінімізувати такі ризики.

76.07.17.0763/0517U000076

Сова Сергій Геннадійович. Виробничо-обумовлена вегетотрофічна кардіальна дисфункція у складальників-клепальників і слюсарів-складальників авіапідприємств: діагностика, клініка, профілактика: Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 02.02.2017.

УДК 616.12-058.234.2-02-084:613.644:629.735.33.002.72.

323 с.: 41 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 396 назв.

Дисертацію присвячено вивченню актуальної проблеми профілактичної медицини - ранній діагностиці та профілактиці кардіальної патології у робітників основних виробничо-обумовлених професій авіаційних підприємств. У роботі

вивчено вплив субпорогових рівнів локальної вібрації в комбінації з інтенсивним виробничим шумом та важкою і напруженою фізичною працею на структурно-функціональний стан серцевого м'язу. Показано, що дія вібраційного чинника на рівні фактора малої інтенсивності, в поєднанні з супутніми до неї факторами виробничого середовища і трудового процесу, викликає розвиток специфічної і неспецифічної клінічної симптоматики. Продемонстровано провідна роль порушень вегетативної симпатичної іннервації в патогенезі виробничо-обумовленої кардіопатії. Визначені і запропоновані клініко-ультрасонографічні критерії діагностики вегетотрофічної кардіальної дисфункції у складальників-клепальників і слюсарів-складальників авіаційних підприємств. Розроблені та рекомендовані нові підходи до фармакологічної профілактики виробничо-обумовленої кардіальної дисфункції й коморбідних до неї станів у робітників основних виробничо-обумовлених професій авіапідприємств.

76.07.17.0764/0416U004834

Литвиненко Микола Ігоревич. Еколого-гігієнічне обґрунтування оптимізації регіональної системи рекреаційного використання водойм: Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 25.10.2016.

УДК 614.777:502.51(285)(477.54)(043.3).

196 с.: 20 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

У роботі вирішено актуальне наукове завдання щодо оптимізації умов оздоровлення та масового відпочинку населення на рекреаційних водоймах шляхом обґрунтування та розробки еколого-гігієнічної концепції; удосконалення нормативних документів; розробки організаційно-адміністративних і еколого-гігієнічних заходів із підвищення ефективності санітарної охорони та використання рекреаційних водойм. На цей час у Харківській області значна частина поверхневих водойм утратила свою природну чистоту та придатність до самоочищення. Із основних причин погіршення стану якості води поверхневих водойм, які використовуються як зони рекреації, є недостатня очистка міських стічних вод, що скидаються у водні об'єкти, евтрофікація зростання забруднення рекреаційних водойм інвазіями чужорідних видів, наприклад, різними видами пістії тілоризівидної (*Pistia stratiotes*), а також іншими видами фітопланктонів та потрапляння до водойм природним стоком забруднених вод із території населених пунктів і підприємств. Науково обґрунтовано та розроблено еколого-гігієнічну концепцію з охорони здоров'я населення на водних рекреаційних зонах, пріоритетно-визначальними принципами якої є дотримання вимог природоохоронного, санітарного та екологічного законодавства України та ЄС з обов'язковою відповідальністю за його порушення згідно з юридичними вимогами; пріоритет охорони здоров'я населення у форматі державного забезпечення належних умов для оздоровлення й масового відпочинку населення на рекреаційних водоймах та контролю за їх виконанням. Реалізація в Харківській області розробленої еколого-гігієнічної концепції буде сприяти підвищенню ефективності оздоровлення та масового відпочинку населення на рекреаційних водоймах регіону, зміцненню здоров'я людей, зниженню захворюваності та покращенню соціальних аспектів, що створить умови для стабілізації функціонування регіону в цілому.

76.07.17.0765/0416U004835

Семенова Наталія Василівна. Гігієнічна оцінка впливу стану середовища неонатальних відділень на розвиток недоношених новонароджених: Дис. к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.10.2016.

УДК 616-053.31/.32:613.16:614.21(043.3).

200 с.: 23 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуальної проблеми - науковому обґрунтуванню гігієнічних заходів оптимізації умов виходжування недоношених новонароджених, розробці та впровадженню профілактичних заходів для запобігання порушень розвитку недоношених немовлят внаслідок впливу чинників оточуючого середовища неонатальних відділень пологових будинків. Здійснено гігієнічну оцінку умов оточуючого середовища неонатальних відділень та технологічного обладнання. Визначено комплекс несприятливих фізичних чинників впливу на розвиток недоношених дітей у неонатальних відділеннях пологових будинків. Концептуально за допомогою методу математичного моделювання обґрунтовано здоров'язберігаючі технології, які сприяють подоланню несприятливих чинників оточуючого середовища на розвиток недоношених дітей, створено та впроваджено інноваційний алгоритм оптимізації умов виходжування, що засновано на наукових засадах регламентації санітарно-гігієнічних умов неонатальних відділень, організації процесу перебування передчасно народжених дітей у неонатальних відділеннях, обґрунтуванні заходів профілактики пошкодження стану здоров'я недоношених немовлят. Застосування комплексного контролю сприяє зменшенню терміну виписки недоношених дітей з неонатальних відділень.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.07.17.0766/0517U000155

Ванчуляк Олег Ярославич. Експертна оцінка гострої ішемії міокарда поляризаційно-кореляційними методами:

Дис. д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 03.03.2017.

УДК 616.12-005.4-073.55.

290 с.: 59 табл., 85 іл. – Бібліогр.: 354 назви.

Завдяки розробці комплексу нових підходів, що базуються на поляризаційно-кореляційних та аутофлуоресцентних методах, стало можливим проводити швидко, об'єктивно та точну верифікацію гострої коронарної недостатності, а також здійснювати диференціацію з іншими станами (хронічною ішемічною хворобою серця). У роботі встановлено нові критерії гострої ішемії міокарда з точки зору оптики біотканин, а також чутливість, специфічність і збалансовану точність їхнього використання для діагностики гострої коронарної недостатності.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.07.17.0767/0517U000055

Дуфинець Василь Андрійович. Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи офтальмологічної допомоги населенню на регіональному рівні в умовах розвитку закладів охорони здоров'я різних форм власності. Методи дослідження: системного підходу і аналізу, бібліосемантичний, епідеміологічний, соціологічний, медико-статистичний, концептуального моделювання, експертних оцінок: Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 19.01.2017.

УДК УДК 614.2:617.7].001.76.

364 с.: 46 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 438 назв.

Об'єкт - офтальмологічне здоров'я населення, система надання офтальмологічної допомоги населенню України;

мета - наукове обґрунтування оптимізованої системи надання офтальмологічної допомоги населенню на регіональному рівні в умовах розвитку закладів охорони здоров'я різних форм власності. Результати: визначено сучасні тенденції захворюваності та поширеності хвороб ока у населення західного регіону України, їх особливості в різних групах населення; виявлено провідні чинники ризику розвитку очної патології та встановлено їх вплив на розвиток захворювань ока у населення; доведено недосконалість ресурсного забезпечення регіональної офтальмологічної служби, високу потребу регіону в розвитку сучасних технологій і необхідність пошуку можливостей її задоволення; виявлено недоліки у здійсненні медичної профілактики в первинній ланці охорони здоров'я, прогалини в знаннях, брак вмінь, недосконалість навичок проведення профілактичної роботи; встановлено суттєві проблеми в доступності медичних послуг для населення України та їх недостатню якість, що свідчить про необхідність залучення ЗОЗ різних форм власності до забезпечення населення медичною допомогою на принципах державно-приватного партнерства; визначено портрет споживача приватних офтальмологічних послуг на регіональному рівні; визначено пріоритетні заходи з удосконалення офтальмологічної допомоги населенню в умовах розвитку ЗОЗ різних форм власності; обґрунтовано і розроблено функціонально-структурну модель системи надання медичної допомоги офтальмологічним хворим на регіональному рівні, яка забезпечує системне та комплексне вирішення проблеми доступності і якості офтальмологічної допомоги населенню області в умовах розвитку ЗОЗ різних форм власності. Впровадження результатів дослідження здійснено на державному, галузевому та регіональному рівнях; галузь - медицина.

76.07.17.0768/0517U000171

Бугро Валерій Іванович. Система вторинної стаціонарної медичної допомоги (медико-соціальне обґрунтування): Дис. д.мед.н. /Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця. – Захищена 16.03.2017.

УДК 614.2:616-082.

345 с.: 36 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 301 назва.

У дисертації представлено теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми медико-соціального обґрунтування функціонально-організаційної моделі вторинної стаціонарної медичної допомоги в Україні, розроблено з урахуванням рекомендацій експертів ВООЗ, світового досвіду реформування охорони здоров'я в умовах реформи місцевого самоврядування, вітчизняних здобутків з удосконалення організації діяльності стаціонарного сектору медичної допомоги, впровадження окремих елементів якої довело свою потенційну медичну, соціальну та економічну ефективність.

76.07.17.0769/0416U004438

Борис Василь Миколайович. Обґрунтування моделі інфраструктури закладів охорони здоров'я на регіональному рівні: Дис. к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 06.10.2016.

УДК 614.2.008(477.42).

215 с.: 28 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Об'єкт - організація надання стаціонарної медичної допомоги населенню; мета - обґрунтувати та розробити модель інфраструктури закладів охорони здоров'я на регіональному (міжрайонному) рівні; методи - системного підходу і системного аналізу, бібліосемантичний, медико-статистичний, соціологічний, економічного аналізу, концептуального моделювання, експертних оцінок; результати - вперше в Україні обґрунтована доцільність оптимізації структури закла-

дів охорони здоров'я, які надають стаціонарну допомогу, з урахуванням особливостей адміністративних територій та матеріально-технічних ресурсів медичних закладів; здійснено комплексне вивчення використання ліжкового фонду на міжрайонному рівні з позицій системного підходу та визначені резерви для проведення його оптимізації; визначені оптимальні показники структури та кількості ліжок за видами надання медичної допомоги та її інтенсивністю; отримали подальший розвиток підходи щодо диференціації закладів охорони здоров'я з урахуванням інтенсивності надання медичної допомоги; доведено ефективність створення регіональних госпітальних округів; галузь - медицина.

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.07.17.0770/0517U000081

Павлова Юлія Олександрівна. Теоретико-методичні засади забезпечення якості життя різних груп населення з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій: Дис. д.фіз.вих. /Львівський державний університет фізичної культури. – Захищена 26.01.2017.

УДК 796.035.004:371.72.

522 с.: 70 табл., 100 іл. – Бібліогр.: 544 назви.

Об'єкт - якість життя різних груп населення; мета - обґрунтувати теоретико-методичні основи застосування оздоровчо-рекреаційних технологій для поліпшення якості життя різних груп населення; методи - теоретичний аналіз і узагальнення, соціологічні методи (опитування), педагогічні методи (тестування, експеримент), моделювання, метод графів, методи математичної статистики (описова статистика, кореляційно-регресійний аналіз); новизна - розв'язано науково-прикладну проблему формування, забезпечення та поліпшення якості життя різних груп населення шляхом використання оздоровчо-рекреаційних технологій; результати - окреслено теоретичну модель структури якості життя, що визначає базові компоненти благополуччя людини. Обґрунтовано теоретико-методичні засади забезпечення якості життя осіб похилого віку із застосуванням оздоровчо-рекреаційної технології.; галузь - фізичне виховання та спорт.

77.07.17.0771/0416U004294

Вербовий Василь Петрович. Оптимізація психофізичного стану майбутніх поліцейських в процесі фізичного виховання:

Дис. к.фіз.вих. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 21.10.2016.

УДК 796.42.

202 с.: 21 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню підходів до оптимізації психофізичної підготовки майбутніх поліцейських, формуванню організаційно-управлінської складової професійно - спрямованої діяльності в системі фізичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України. Виявлено, що чинна система організації фізичної підготовки є недостатньо ефективною та не дозволяє повноцінно вирішувати вимоги освітньо - кваліфікаційних характеристик щодо готовності майбутніх поліцейських до виконання службових обов'язків з управління фізичною підготовкою в структурних підрозділах Національної поліції, що є вагомим складовим фактором становлення. На основі результатів проведених досліджень із впровадження авторської програми з фізичного виховання, розкрито позитивну динаміку психофізичних якостей, психічних процесів, когнітивного, діяльнісного, організаційного та практичного ком-

понентів інтегральної оцінки готовності майбутніх поліцейських. Сформовано модель професійно спрямованої системи фізичної підготовки курсантів; запроваджено нові підходи до набуття курсантами організаційно-управлінських умінь, використання яких достовірно позитивно вплинуло на психофізичний стан курсантів.

77.07.17.0772/0416U004297

Федорюк Олексій Володимирович. Корекція психо-фізіологічного стану людей похилого віку в процесі рекреаційно-рухової діяльності: Дис. к.фіз.вих. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 20.10.2016.

УДК 796/799:616-056.3-053.9.

271 с.: 28 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 296 назв.

Дисертація присвячена проблемам оптимізації системи фізичної рекреації викладачів похилого віку. Автором проаналізовано їх психо-фізіологічний стан та якість життя. Визначено основні проблеми в організації фізичної рекреації, що стало підґрунтям для розробки та обґрунтування комплексу заходів з підвищення рівня рекреаційної активності викладачів похилого віку. Розроблена програма з підвищення рівня рекреаційної активності викладачів похилого віку, базовим принципом якої є проведення круглорічних занять фізичними вправами в природних географічно-кліматичних умовах, розподіл викладачів похилого віку на групи рекреаційної активності і ступенем рухової активності. Автором обґрунтовано і впроваджено модель програми з підвищення рівня рекреаційної активності викладачів похилого віку. Автором оптимізована система забезпечення викладачів похилого віку якісними послугами з фізичної рекреації на територіальному рівні. Доведено ефективність запропонованих заходів щодо покращення сну у викладачів похилого віку.

77.07.17.0773/0416U004298

Ардамовський Родіон Васильович. Удосконалення фізичної підготовленості підлітків з різним соматотипом: Дис. к.фіз.вих. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 20.10.2016.

УДК 796.011.3:612.014.5-053.6.

275 с.: 16 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 287 назв.

Мета дослідження - теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність програми підвищення фізичної підготовленості підлітків різних соматотипів. Виявлено вищі показники розвитку м'язової сили та аеробної продуктивності у підлітків ектоморфного соматотипу жіночої та чоловічої статі, що свідчить про більш сприятливі онтогенетичні особливості процесів їх розвитку у порівнянні із представниками мезоморфного та ендоморфного соматотипів. На підставі встановлених особливостей розвитку фізичних якостей, фізичного розвитку, соматичного здоров'я та функціональних резервів організму створено моделі фізичної підготовленості підлітків ектоморфного, мезоморфного та ендоморфного соматотипів чоловічої та жіночої статі. Розроблено та апробовано програму диференційованого фізичного виховання підлітків з урахуванням вікових соматотипологічних особливостей їх розвитку, що дозволила досягнути підвищення фізичної підготовленості та збільшення функціональних резервів організму.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.09 Воєнна історія

78.07.17.0774/0416U004603

Нашивочников Олександр Олександрович. Створення основ Військово-Морських Сил України (1991-1994 рр.): Дис. к.і.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 28.10.2016.

УДК 355.353.(477)"1991/1994".

283 с. – Бібліогр.: 415 назв.

У дисертації досліджено стан наукової розробленості теми й охарактеризовано джерельну базу створення Військово-Морських Сил України. Запропоновано авторську періодизацію створення українського військового флоту. Проаналізовано передумови створення Військово-Морських Сил України і фактори, що впливали на цей процес у 1991-1994 рр. Уточнено сутність наукових термінів, введено до наукового обігу нові архівні документи та облікові матеріали, набула подальшого розвитку історіографія з обраної теми. Систематизовано й узагальнено кількісний склад та якісний стан Чорноморського флоту на початку 1990-х рр., розкрито основні напрями створення Військово-Морських Сил України, визначено тенденції та характерні риси цього процесу. За результатами проведеного дослідження сформульовано рекомендації для впровадження результатів дослідження у практичну діяльність Військово-Морських Сил Збройних Сил України на сучасному етапі. На нашу думку, вважається доцільним починати їх відродження та розвиток передусім із вивчення позитивного і негативного вітчизняного історичного досвіду. Під час відбудови Військово-Морських Сил Збройних Сил України слід спиратися тільки на власні сили та здійснювати цей процес під загальним постійним керівництвом держави і за підтримки усього українського суспільства, зокрема патріотично налаштованих громадських організацій, партій, рухів та окремих громадян. При цьому приділяти увагу підготовки офіцерів для флоту не тільки, як військових фахівців, організаторів та лідерів, але й на вихованні в них патріотизму. Також потрібно відродити шефський рух в Україні, що допоможе якнайшвидшому відродженню Військово-Морських Сил України. Ключові слова: Військово-Морські Сили України, Чорноморський флот ВМФ СРСР, Організаційна група ВМС України, відродження українського військового флоту, військово-морська символіка ВМС України, Севастопольський військово-морський інститут, шефство над ВМС України, роди сил (військ) ВМС України, розподіл Чорноморського флоту.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.09 Матеріалознавство

81.07.17.0775/0416U004560

Попович Ольга Василівна. Удосконалення акустичних методів визначення типів та розмірів дефектів металоконструкцій: Дис. к.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 03.11.2016.

УДК 620.192.

128 с.: 11 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Дисертація присвячена удосконаленню акустичних методів визначення типів та розмірів дефектів типу "порушення цілісності" металоконструкцій тривалої експлуатації. Виконано аналіз фактичного стану металоконструкцій довготривалої експлуатації і проблем, що виникають

в процесі їх експлуатації, та методів контролю. Проведено дослідження параметрів перетворювачів ультразвукових фазованих решіток, які забезпечують високу чутливість і підвищення продуктивності ультразвукового контролю для контролю металоконструкцій. Проведено експериментальне підтвердження теоретичних досліджень підвищення чутливості та інформативності контролю за допомогою ультразвукових фазованих решіток. Розроблено методику визначення роздільної здатності та чутливості ультразвукових фазованих решіток. Розроблено метод проведення експериментальних досліджень промислових об'єктів за допомогою ультразвукових фазованих решіток і методики виявлення та визначення типу дефектів порушення суцільності.

81.07.17.0776/0416U004645

Селін Роман Володимирович. Структура, механічні властивості та здатність до зварювання високоміцних складнолегованих (альфа+бета)-титанових сплавів: Дис. к.т.н. /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України. – Захищена 08.11.2016.

УДК 669.017+620.163.3.

173 с.: 35 табл., 96 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Робота присвячена дослідженню структури та властивостей зварних з'єднань високоміцних складнолегованих титанових сплавів ВТ23, Т110, ВМТС 17, та розробці нового високоміцного складнолегованого титанового сплаву восьмикомпонентної системи Ti-Al-Mo-V-Nb-Cr-Fe-Zr - Т120.

81.07.17.0777/0416U005791

Плугатарьов Артем Валентинович. Підвищення зносостійкості деталей паливної апаратури дизельних двигунів: Дис. к.т.н. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 30.11.2016.

УДК 541.135/.135.5.

165 с.: 13 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 112 назви.

У дисертації показано, що перспективним напрямом при формуванні робочих поверхонь із заданими експлуатаційними властивостями і розширенням технологічних можливостей є застосування нанопорошків в хромових електролітах. Запропоновано новий процес рівномірної кристалізації нанодобавок при хромуванні, що забезпечує високу твердість і підвищену зносостійкість. При проведенні досліджень широко використані сучасні методи аналізу структури, механічних та експлуатаційних властивостей плівкових покриттів. Для цього застосовували рентгеноструктурний, металографічний, мікрорентгеноспектральний аналізи, емісійну мікроскопію, оцінку мікротвердості і зносостійкості. Розроблені та використані нові методи діагностування зношування деталей і стану зміцнених покриттів при їх експлуатації та реновації. На основі теоретичних та експериментальних досліджень вивчено кінетику і механізм зношування плівкового покриття деталей паливної системи, які являють собою аморфне з'єднання, що складається з W-Co-C, а основною зміцнюючою фазою є наноалмазна плівка, яка формується в процесі тертя. При зношенні вона руйнується, виділяється, а потім заново формується і процес іде циклічно. Встановлено, що замінити плівкове покриття W-Co-C можливо з використанням процесу хромування, модифікованого нанодомішками з рівномірним розподілом включень у відновленому шарі. Також отримані параметри введення нанодомішок при хромуванні, які забезпечують зменшення розміру зерен, підвищення твердості до рівня плівкового покриття W-Co-C, зниження газовиділення у процесі відновлення. Розроблено нову комплексну технологію і устаткування реновації, які включають оцінку зношеного стану деталей, спосіб зняття залишків покриття, підготовку поверхні до нанесення

зміцнюючого шару (проведення активації) із забезпеченням міцності зчеплення, а також рекомендації за параметрами процесу та контролю якості. Експериментальні та теоретичні дослідження дозволили на підприємстві "Дизельсервіс" (м. Харків) виготовити стевд для контролю стану зношених деталей і обладнання для хромування з наноалмазами, що дало змогу знімати залишки зношених покриттів і наносити нові. Зносостійкість відновлених деталей, розробленим методом, зростає в 1,5-2 рази. Ключові слова: плівкове покриття, нанодомішки, хромування, властивості, зносостійкість, новий спосіб відновлення, обладнання.

81.14 Проектування. Конструювання

81.07.17.0778/0516U000853

Зорі Сергій Анатолійович. Високопродуктивні методи і апаратно-програмні засоби реалістичної просторової візуалізації для систем тривимірної комп'ютерної графіки: Дис. д.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет". – Захищена 02.11.2016.

УДК 004.92.

398 с.: 29 табл., 189 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

Дисертаційна робота присвячена проблемі підвищення ефективності і продуктивності засобів реалістичної просторової 3D-візуалізації для обчислювальних систем тривимірної комп'ютерної графіки. Сформульовано узагальнений підхід до вирішення проблеми просторової 3D-візуалізації, що дозволяє використати його для розробки структурно-алгоритмічних засобів реалізації систем просторового 3D-синтезу зображень. Запропоновано узагальнені структури систем просторової 3D-візуалізації і основні етапи синтезу 3D-зображень у них. Уперше розроблена і запропонована загальна концепція подання тривимірної дискретної об'ємної сцени і синтезу 3D-зображень для воксельних систем об'ємної просторової візуалізації. На її основі розроблено узагальнений метод вирішення статичної задачі синтезу об'ємного 3D-зображення дискретної воксельної сцени, запропоновано якісно-адекватне подання характеристик вокселів об'єктів. На базі розроблених засобів запропонована узагальнена архітектура синтезу об'ємного зображення у воксельній 3D-об'ємній системі візуалізації для високопродуктивних практичних реалізацій таких систем. Уперше розроблено узагальнений метод цифрової апроксимації просторових графічних 3D-примітивів для об'ємних 3D-дисплеїв, розроблені високопродуктивні алгоритми генерації воксельного подання базових графічних 3D-примітивів. Розроблена модифікація процедури пошуку перетинань променів з об'єктами сцен, що дозволяє підвищити швидкість її виконання при багатопотокових обчисленнях. Запропоновано методику визначення загальної часової складності трасування променів, що дає можливість вибору раціональних технік рейтрейсингу. Запропоновані нові форми візуального псевдо-просторового подання інформації у спеціалізованих інформаційних системах, запропоновано засоби апаратної підтримки візуалізації у системах аналізу і обробки наукових даних. На основі розробленого алгоритмічного забезпечення синтезу і технології GPGPU розроблено архітектуру систем апаратної підтримки генерації 3D-графічних примітивів об'ємного контексту для систем об'ємної просторової візуалізації, реалістичної 3D-стерео візуалізації тривимірних сцен прискореним методом трасування променів і генерації 3D-псевдо-стереозображень для високопродуктивного синтезу зображень у системах 3D-просторової візуалізації. Виконано практичні розробки систем комп'ютерної графіки, віртуального 3D-моделювання і симулятора технологічних процесів на основі запропонованих високопродуктивних засобів, що підтвердили їхню високу ефективність.

81.07.17.0779/0416U004704

Лещенко Юлія Олександрівна. Моделі та методи інформаційної технології забезпечення якості високотехнологічної продукції:

Дис. к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 04.11.2016.

УДК 004.942:658.018.

198 с.: 1 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єкт - процес забезпечення якості високотехнологічної продукції; мета - забезпечення якості високотехнологічної продукції шляхом розробки моделей та методів прикладної інформаційної технології, заснованої на вимогах логістики; методи - системний аналіз, багатокритеріальна оптимізація, планування багатофакторного експерименту, агентне моделювання; результати - створена прикладна інформаційна технологія забезпечення якості, яка включає розроблені моделі та методи й може використовуватись спеціалістами з якості для поліпшення високотехнологічної продукції; розроблене програмне забезпечення ПІТ дозволяє здійснювати інформаційну підтримку заходів з забезпечення якості високотехнологічної продукції підприємства; новизна - вперше розроблена інформаційна технологія для дослідження якості складних виробів, яка враховує життєвий цикл створення техніки й логістику виробництва; дістав подальший розвиток метод інформаційної підтримки життєвого циклу створюваної техніки на основі розроблення імітаційної мультиагентної моделі виробництва; удосконалено метод логістичного управління виробництвом, який реалізує принцип поетапного забезпечення якості; удосконалено метод планування заходів з розвитку виробництва шляхом автоматизованого експертного оцінювання та повнофакторного експерименту для обґрунтування та вибору заходів з забезпечення якості високотехнологічної продукції підприємства; ступінь упровадження - результати впроваджено у ЗАТ "Радій", ДНВП "Об'єднання Комунар", ДП НДТІП, НАУ "ХАІ"; область застосування - автоматизовані системи забезпечення якості.

81.07.17.0780/0416U004785

Падлецька Наталія Ігорівна. Математичне та програмне забезпечення системи виявлення зворотного гортанного нерва: Дис. к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 03.11.2016.

УДК 004.942.

146 с.: 4 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

У дисертації вирішено важливу науково-технічну задачу розроблення математичного та програмного забезпечення прикладної програмної системи виявлення зворотного гортанного нерва з-поміж м'язових тканин на хірургічній рані під час операції на щитоподібній залозі, яке у сукупності забезпечує використання прикладної програмної системи в режимі реального часу. Удосконалено інформаційну технологію, яка, на відміну від існуючих, забезпечує безпомилкове виявлення зворотного гортанного нерва.

81.35 Зварювання

81.07.17.0781/0516U000839

Гончаров Ігор Олександрович. Керування структурою і фізико-хімічними властивостями шлакових розплавів флюсів для електродугового зварювання і електрошлакового переплаву: Дис. д.т.н. /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України. – Захищена 09.11.2016.

УДК 621.791.048.

431 с.: 45 табл., 182 іл. – Бібліогр.: 386 назв.

Дисертація присвячена вивченню основних механізмів керування структурою і фізико-хімічними властивостями оксидно-фторидних шлакових розплавів з метою створення флюсів із прогнозованими хіміко-металургійними і технологічними властивостями для зварювання ВМНЛ сталей і ЕШП в рухомих кристалізаторах сталей і сплавів різного призначення.

81.83 Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування

81.07.17.0782/0416U004646

Саченко Олег Анатолійович. Формування стратегічно-орієнтованого портфеля інноваційних проектів модернізації електроенергетичного обладнання: Дис. к.т.н. /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. – Захищена 04.11.2016.

УДК 658.589.

159 с.: 14 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 114 назви.

Дисертаційна робота присвячена формуванню стратегічно-орієнтованого портфеля інноваційних проектів модернізації електроенергетичного обладнання. Розроблено концептуальну модель стратегії управління портфелями проектів модернізації обладнання енергопідприємства на базі 4-крокової процедури узагальненої стратегії організації і двохетапного формування стратегії управління портфелем. Удосконалено модель вибору критеріїв оцінки інноваційних проектів шляхом поділу критеріїв оцінки енергоефективності на п'ять груп і застосування методів DEMATEL і ANP для обчислення ваги критеріїв на основі карт взаємовпливу. Розроблено метод формування ефективного портфеля інноваційних проектів модернізації на основі порівняльної оцінки еквівалентних проектів портфеля шляхом визначення стандартизованих показників еталонного проекту та інтегрального критерію. Удосконалено метод оцінки показників ефективності інноваційного проекту у портфелі шляхом порівняння доходів і витрат проекту та оцінки приросту прибутку від впровадження проекту.

81.95 Технічна естетика. Ергономіка

81.07.17.0783/0517U000161

Литвин Олег Олегович. Математичне моделювання методами інтерлінації функцій в розвідці корисних копалин і конструюванні поверхонь: Дис. д.ф.-м.н. /Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України. – Захищена 24.02.2017.

УДК 519.876.5.

302 с.: 2 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація присвячена розробці та дослідженню загального методу побудови операторів ермітової інтерполяції функцій двох змінних на системі точок перетину непаралельних прямих, ніякі три з яких не перетинаються в одній точці. Застосуванню цього методу до побудови операторів сплайн-інтерполяції Зламала-Женішека 3 та 5 степеня на трикутній сітці. Створено і досліджено методи побудови операторів інтерлінації функцій 3 змінних та вектор-функцій 4 змінних, які дозволяють обчислювати ці функції або вектор-функції в довільних точках між вказаною системою неперетинних ліній, якщо вони задані лише своїми слідами на вказаних лініях. Створена і досліджена теорія побудови операторів ермітової інтерлінації функцій двох та трьох змінних із автоматичним збереженням класу диференційовності. На основі розроблених методів створено та досліджено математичні моделі просторового розподілу корисних копалин та вектора прискорення з використанням інтерлінації з допоміжними функціями у вигляді поліномів, сплайнів та глобальних допоміжних функцій на основі даних про розподіл

корисних копалин у системі похилих свердловин та даних про розподіл вектора прискорення, вимірних акселерометрами в системі похилих свердловин та на поверхні геологічного середовища.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.07.17.0784/0517U000074

Гайдученко Світлана Олександрівна. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку організаційної культури публічного управління: Дис. д.держ.упр. /Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 23.01.2017.

УДК 35:316.7.

437 с.: 11 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 346 назв.

Об'єкт дослідження: організаційна культура публічного управління. Мета: розроблення та обґрунтування теоретико-методологічних засад формування та розвитку організаційної культури публічного управління, а також визначення методичних підходів щодо їхнього впровадження в практику публічного управління України в сучасних умовах. Методи: аналіз і синтез, категорійно-етимологічний аналіз, формально-логічний аналіз, описово-індуктивний та емпіричний методи, культурно-історичний (ретроспективний) аналіз, структурно-функціональний метод та інформаційно-логічний підхід та ін. Результати: полягають в розробленні й обґрунтуванні теоретико-методологічних засад формування та розвитку організаційної культури публічного управління на підставі нових концептуальних підходів до організаційної культури публічного управління і процесів її формування та розвитку в сучасних умовах. Новизна: обґрунтовано концептуальний підхід до організаційної культури публічного управління як до підсистеми публічного управління; удосконалено положення, що стосуються основних засад публічного управління як соціально-управлінської системи, діє стали подальшого розвитку систематизація методів міждисциплінарних наукових досліджень організаційної культури в управлінських процесах та ін. Впроваджено в діяльність Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу Національного агентства України з питань державної служби, Управлінням Служби безпеки України в Харківській області, Департаментом науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації та ін. Галузі використання: державне управління, місцеве самоврядування, підготовка і перепідготовка державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування.

82.07.17.0785/0416U004741

Голуб В'ячеслав Львович. Волонтерська діяльність в системі взаємовідносин держави та суспільства: Дис. к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 25.10.2016.

УДК 35-027.21/.22:364-322:323.2.

247 с.: 5 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

У дисертації розкрито теоретико-методологічні засади дослідження, розглянуто аспекти інституалізації взаємовідносин держави та суспільства у сфері волонтерської діяльності та запропоновано шляхи їх оптимізації в Украї-

ні. Розширено понятійно-термінологічний апарат науки державного управління у сфері волонтерської діяльності, систематизовано знання щодо досліджень цього явища в Україні та світі.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.07.17.0786/0516U000801

Криштанович Мирослав Франкович. Модернізація механізмів державного управління в системі органів внутрішніх справ сучасної України: Дис. д. держ. упр. / Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 19.10.2016.

УДК 351.746.1.

376 с.: 6 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 721 назва.

Мета дослідження полягала в комплексному аналізі та системному висвітленні проблеми модернізації механізмів державного управління в системі органів внутрішніх справ сучасної України; окреслено зміст і особливості базових механізмів (нормативно-правового, інституційного, організаційного, кадрового, ресурсного, інформаційно-аналітичного та інших) державного управління діяльністю ОВС в Україні; розроблено, науково обґрунтовано і внесено теоретико-методологічні й практичні рекомендації щодо модернізації механізмів державного управління в системі органів внутрішніх справ сучасної України.

82.07.17.0787/0516U000874

Ігнатенко Олександр Павлович. Державне регулювання сфери благоустрою населених пунктів: Дис. д. держ. упр. / Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 26.10.2016.

УДК 351.82:64.

471 с.: 23 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 411 назва.

У дисертації запропоновано розв'язання актуальної наукової проблеми в галузі державного управління - системного державного регулювання сфери благоустрою населених пунктів на сучасних теоретико-методологічних засадах, сформульованих з урахуванням вітчизняної та європейської практики, спрямованого на забезпечення сталого місцевого розвитку й формування сприятливих умов для життєдіяльності людей. Розроблено концепцію стимулюючого державного регулювання сфери благоустрою населених пунктів, підхід до проектування системи впровадження новітніх технологій у державному регулюванні сфери благоустрою населених пунктів. Здійснено класифікацію актів нормативно-правового регулювання сфери благоустрою населених пунктів в Україні за їх предметно-цільовим призначенням. Удосконалено процесну модель формування державної та місцевої політики, а також підхід до організації ефективної дозвільної системи та моделі системи контролю у сфері благоустрою населених пунктів.

82.07.17.0788/0517U000088

Шведун Вікторія Олександрівна. Механізми державного регулювання в сфері рекламної діяльності в Україні: Дис. д. держ. упр. / Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 27.01.2017.

УДК 351.862.4:659.1.

443 с.: 89 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 433 назви.

Об'єкт дослідження: державне регулювання в сфері рекламної діяльності. Мета: обґрунтування та розробка теоретико-методологічних засад формування й реалізації механізмів державного регулювання в сфері реклам-

ної діяльності. Методи: аналіз, синтез, евристичний, типологічний, фасетний, індуктивне та дедуктивне пізнання, історичний, контент-аналіз, системний та економіко-математичний аналіз, логічне моделювання, структурна декомпозиція. Результати: обґрунтовано теоретико-методологічні засади та розроблено науково-прикладні рекомендації стосовно формування та реалізації механізмів державного регулювання в сфері рекламної діяльності. Новизна: науково обґрунтовано та розроблено модель уніфікації механізмів державного регулювання в сфері рекламної діяльності; удосконалено напрями трансформації інституційного механізму державного регулювання в сфері рекламної діяльності; дістало подальший розвиток концептуальні засади державного регулювання в сфері рекламної діяльності та ін. Впроваджено в діяльність Харківського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Департаменту спортивних іміджевих проєктів та маркетингу Харківської міської ради, Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації та Національного університету цивільного захисту України. Галузі використання: органи державної влади та місцевого самоврядування.

82.07.17.0789/0416U004641

Фірсова Оксана Дмитрівна. Механізми геоінформаційного забезпечення державного управління охороною здоров'я в Україні: Дис. к. держ. упр. / Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 02.11.2016.

УДК 351.77:614.2:[910:004.65](477)(043.3).

219 с.: 12 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

У дисертації вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні механізмів геоінформаційного забезпечення державного управління охороною здоров'я та розробленні рекомендацій органам влади щодо їх удосконалення. Проаналізовано правовий та організаційний механізми геоінформаційного забезпечення охорони здоров'я в Україні, механізми захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я. Обґрунтовано основні теоретичні положення щодо формування геоінформаційного простору охорони здоров'я. У контексті перспективних напрямів удосконалення державного управління охороною здоров'я України виокремлено використання геоінформаційних технологій у процесах розроблення, упровадження та оцінки управлінських рішень у сфері охорони здоров'я.

82.07.17.0790/0416U004642

Стащенко Віталій Юрійович. Стратегічне управління земельними ресурсами на регіональному рівні: Дис. к. держ. упр. / Національна академія державного управління при Президентів України. – Захищена 02.11.2016.

УДК 351.711:332.3.021.8.

253 с.: 12 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та пропонується нове розв'язання актуального завдання в галузі науки державного управління щодо теоретичної розробки й обґрунтування методологічних підходів та механізмів для запровадження стратегічного управління земельними ресурсами на регіональному рівні, що сприятиме покращанню управлінської діяльності регіональних органів влади, спрямованої на забезпечення збалансованого використання, відтворення й охорони потенціалу земельних ресурсів та досягнення паритету екологічних, економічних і соціальних складових на довгострокову перспективу. Розроблено загальну технологію стратегічного управління земельними ресурсами на регіональному рівні; визначено систему показників для проведення PESTLIED-аналізу та SWOT-аналізу, які були використані під час стратегічного аналізу вико-

ристання земельних ресурсів регіону на прикладі Київської області.

82.07.17.0791/0416U004697

Муцько Анна Юріївна. Удосконалення системи управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні:

Дис. к.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 24.11.2016.

УДК 352.72(477)::336.132.11(447).

270 с.: 30 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 32 назви.

Метою дослідження є розробка концептуальних положень і практичних рекомендацій щодо вдосконалення системи управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні. Об'єктом дослідження є процеси управління місцевими фінансами. Предметом дослідження є концептуальні положення та моделі щодо вдосконалення системи управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні. У дисертації запропоновано комплекс концептуальних положень щодо вдосконалення системи управління місцевими фінансами, які дозволяють реалізувати заходи та досягти цілей децентралізації влади в Україні. Розроблено структурно-функціональну модель управління місцевими фінансами, яка включає 9 функціональних блоків та 4 базові "точки зростання" обсягів фінансових ресурсів. Визначено, розширено та удосконалено управлінський інструментарій органів місцевого самоврядування, застосовуючи який вони зможуть розвивати фінансовий потенціал муніципального утворення та генерувати фінансові ресурси для реалізації проектів розвитку території. Запропоновані інструменти управління місцевими фінансами інтегровано в програмних заходах реформування системи управління місцевими фінансами в регіонах та плані заходів удосконалення системи управління місцевими фінансами на рівні муніципальних утворень.

82.07.17.0792/0416U004698

Поп'юк Людмила Володимирівна. Форми та методи управління кадровими процесами в органах місцевого самоврядування:

Дис. к.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 24.11.2016.

УДК 352.08(477).

246 с.: 8 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 293 назви.

Метою дослідження є визначення особливостей управління кадровими процесами в органах місцевого самоврядування, його форм і методів, а також розробка науково обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на вдосконалення законодавства у цій сфері з урахуванням національного і зарубіжного досвіду. Об'єктом дослідження є кадрові процеси в органах місцевого самоврядування. Предметом дослідження є форми та методи управління кадровими процесами в органах місцевого самоврядування України. У дисертації встановлено особливості управління кадровими процесами в органах місцевого самоврядування, його форми та методи, а також розроблено науково обґрунтовані рекомендації, спрямовані на вдосконалення законодавства у цій сфері з урахуванням суспільного контексту, соціокультурних особливостей, національного і зарубіжного досвіду функціонування служби в органах місцевого самоврядування. У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, аргументовано доведено, що свідоме регулювання кадрових процесів в органах місцевого самоврядування можливе лише за умов наявності не тільки

знань у посадових осіб місцевого самоврядування про природу, структуру, спрямованість, особливості кадрових процесів в органах місцевого самоврядування України, але й дієвої та ефективної системи механізмів, технологій та ресурсів для впливу на цей процес.

82.07.17.0793/0416U004740

Гришко Євгеній Михайлович. Державне управління у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів в Україні:

Дис. к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 25.10.2016.

УДК 35.0752:342.6(477).

224 с. – Бібліогр.: 286 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено науково-теоретичне обґрунтування державного управління у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів. З урахуванням здобутків теорії державного управління розкривається сутність державного управління у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів шляхом визначення мети, завдань, функцій та принципів державного управління у цій сфері, а також аналізується стан її нормативно-правового забезпечення.

82.15 Організація управління економікою

82.07.17.0794/0416U004739

Паламарчук Тетяна Петрівна. Механізми розвитку державного управління аграрним сектором економіки України в умовах впровадження європейських стандартів:

Дис. к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 26.10.2016.

УДК 351:82:338.43(477):006.35(4)СЕН.

192 с. – Бібліогр.: 240 назв.

У дисертації вирішено актуальне завдання в галузі науки "Державне управління", яке полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні механізмів державного управління аграрним сектором економіки України та визначенні пріоритетних напрямів його розвитку з урахуванням європейського досвіду. Здійснено аналіз теоретичних положень щодо основних понять і категорій, наведено авторське тлумачення багатьох термінів. Досліджено механізми державного управління аграрним сектором у ЄС та виявлено можливість їх впровадження в Україні, визначено пріоритетні напрями вдосконалення державного управління аграрним сектором в Україні та на цій основі запропоновано механізм оптимізації експортного потенціалу аграрного сектору України.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.17 Забруднення й охорона атмосфери

87.07.17.0795/0517U000124

Фролов Валерій Федорович. Методологічні основи екологічного моніторингу навколоземного космічного простору:

Дис. д.т.н. /Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. – Захищена 28.02.2017.

УДК 629.76/78.067+502.3(15).

231 с.: 9 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Розроблені та удосконалені математичні моделі: процесу самоочищення низьких орбіт, селекції та ідентифікації уламків космічного сміття та космічних апаратів, короткострокового та довгострокового прогнозування стану навколоземного космічного простору, екологічного стану біосфери Землі в залежності від стану навколоземного космічного простору.

Розроблено науково-методичний апарат, який складається з методик: розрахунку та визначення інформативних параметрів космічного сміття, оцінок залежностей, що використовується для визначення параметрів космічного сміття, створення еколого-економічної моделі для дослідження проблем екологічної безпеки. Визначено вплив та взаємозв'язок між екологічним станом НКП та екологічною безпекою біосфери Землі, розроблені науково-технічні пропозиції щодо забезпечення моніторингу екологічного стану НКП та його безпеки, запропонована та створена концепція створення Міжнародної системи захисту Землі від астероїдів, запропоновані зміни, які необхідно зробити в Міжнародному космічному праві, що стосується екологічної безпеки НКП.

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.07.17.0796/0416U005778

Гулевець Дмитро Вадимович. Підвищення екологічної безпеки міст з урахуванням екологічних ризиків: Дис. к.т.н. /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем". – Захищена 08.12.2016.

УДК 502.3:711.4(043.2).

181 с.: 30 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Метою дисертаційної роботи є розвиток екосистемного підходу щодо оцінювання рівня забруднення приземного шару атмосферного повітря як чинника екологічної безпеки урбанізованої території. Методи дослідження. Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробленні оцінки екологічної небезпеки приземного шару атмосферного повітря урбанізованої території, яка поєднує в собі основні методичні підходи щодо оцінки впливу хімічних та фізичних чинників забруднення. Вперше: теоретично обґрунтовано методичний підхід щодо вибору критеріїв комплексної оцінки екологічного стану приземного шару атмосферного повітря та впливу окремих чинників на нього, розроблено індекс небезпеки приземного шару атмосферного повітря з урахуванням впливу хімічних і фізичних чинників та запропоновано спосіб його графічного відображення; отримано кількісну оцінку енергетичного балансу між зеленими зонами та техногенними складовими районів міста Києва. Набув подальшого розвитку: метод оцінки екологічного ризику стану урбанізованої території на основі індексу небезпеки приземного шару атмосферного повітря. Удосконалено: карту впливу шумового забруднення від авіаційного транспорту на прикладі міжнародного аеропорту "Київ"; схему інформування населення про стан забруднення приземного шару атмосферного повітря для підвищення екологічної безпеки в реальному часі, що адаптована під використання індексу небезпеки приземного шару атмосферного повітря. Практичне значення одержаних результатів. Запропоновано методологічний підхід оцінки стану довкілля та визначення ризику забруднення приземного шару атмосферного повітря з урахуванням хімічних та фізичних чинників.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.07.17.0797/0517U000116

Іванюта Сергій Петрович. Наукові основи оцінки ризиків і загроз екологічній безпеці регіонів України: Дис. д.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 21.02.2017.

УДК 504.058; 504.064.

323 с.: 28 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

Представлено наукові засади оцінки ризиків і загроз для удосконалення структури екологічного моніторингу та підвищення рівня екологічної безпеки регіонів України. Розроблено нові методи оцінки загроз і ризиків екологічній безпеці регіонів, що забезпечують їх ранжирування за інтегральним показником безпеки. Визначено характер і швидкість зміни функцій безпеки для об'єктів захисту регіонів України, встановлено залежність між швидкістю зміни функції та рівнем безпеки регіонів. Розроблено новий метод оцінки комплексного ризику екологічній безпеці регіонів з урахуванням збитків від реалізації загроз для населення, потенційно небезпечних об'єктів і довкілля. Розроблено методи оцінки загроз безпеці експлуатації об'єктів критичної транспортної інфраструктури регіонів за критерієм їх розташування у зонах прояву небезпечних екзогенних геологічних процесів. Проведено оцінку актуальних загроз інженерно-геологічного походження для безпеки експлуатації магістральних електромереж, газопроводів, залізничних шляхів, міжнародних транспортних коридорів, мостових комплексів в регіонах України. Здійснено програмну реалізацію розроблених методів оцінки загроз безпеці експлуатації об'єктів критичної транспортної інфраструктури з використанням технологій геоінформаційних систем на регіональному рівні. Розроблено нову методику оцінки рівня техногенного навантаження регіонів України з урахуванням щільності об'єктів критичної інфраструктури.

87.35 Раціональне використання і відтворення природних ресурсів

87.07.17.0798/0416U005777

Зур'ян Олексій Володимирович. Екологічно безпечні відновлювані джерела отримання теплової енергії: Дис. к.т.н. /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем Мінекології України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 504.062.2.

213 с.: 12 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Об'єкт дослідження - екологічно безпечні процеси отримання теплової енергії. Мета: зменшення техногенного навантаження на довкілля шляхом удосконалення наявних і створення нових екологічно безпечних технологічних процесів та устаткування для отримання теплової енергії з відновлюваних джерел. Методи досліджень: для оцінки економічного й екологічного ефекту використано методи математичної статистики, математичного моделювання та метод розрахунку дисконтного прибутку. Теоретичні та практичні результати: розроблено екологічно безпечний спосіб автономного забезпечення тепловою енергією споживачів й програмно-апаратний комплекс отримання теплової енергії з приповерхневих шарів Землі й енергії сонячного випромінювання. Практичне значення розроблених екологічно безпечних систем отримання теплової енергії з відновлюваних джерел полягає в зменшенні техногенного навантаження на навколишнє природне середовище. Новизна: вперше теоретично обґрунтовано та експериментально визначено оптимальні параметри теплонасосних систем, де як первинне джерело енергії використано екологічно безпечну низькопотенційну теплову енергію приповерхневих шарів землі й енергію сонячного випромінювання; вперше науково обґрунтовано та розроблено систему отримання теплової енергії від сонячного випромінювання, основним елементом якої є система наведення на сонце сонячних перетворювачів; удосконалено наявні системи, що працюють завдяки різним видам відновлюваних джерел енергії. Ступінь упровадження: на підприємстві з виготовлення радіотехнічних пристроїв ПАТ "ЕЛМІЗ" була упроваджена екологічно безпечна гібридна теплонасосна система (акт впровадження від 12.04.2012 р.).

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.07.17.0799/0416U004937

Фабіровський Сергій Євгенович. Підвищення роздільної здатності сенсорів видимого діапазону для систем моніторингу з субпіксельною обробкою зображень: Дис. к.т.н. / Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 17.11.2016.

УДК 528.831.1.

172 с.: 15 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 104 назви.

В дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання підвищення роздільної здатності сканерів видимого діапазону систем моніторингу з субпіксельною обробкою зображень. Для цього проведено оцінку методів підвищення роздільної здатності систем моніторингу видимого діапазону; оцінено вплив форми пікселів та ряду інших факторів

на якість зображень; удосконалено матричну модель процесу субпіксельного формування зображень, яка, на відміну від відомих, враховує вплив апертури пікселя та параметри руху КА для сенсорів видимого діапазону систем моніторингу, що дозволяє покращити якість зображення та підвищити просторову роздільну здатність. Удосконалено метод і алгоритм підвищення роздільної здатності багатоспектральних зображень, розроблено практичні рекомендації щодо застосування структури сканера та алгоритмів обробки зображень. Проведено експериментальну перевірку результатів субпіксельної обробки зображень на основі комп'ютерного моделювання. Розроблено структурну схему процесорного модуля цифрової обробки сигналів, який реалізує запропонований удосконалений метод і алгоритм субпіксельної обробки зображень. Розроблено програмні продукти для реалізації запропонованого алгоритму, методу субпіксельної обробки зображень та алгоритму підвищення роздільної здатності багатоспектральних зображень з використанням програмного забезпечення Matlab.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Агафонова Наталія Володимирівна	0170	Борейко Галина Дмитрівна	0240
Агій Владислава Іванівна	0751	Борис Василь Миколайович	0769
Аджабі Ясін	0388	Борисова Тетяна Михайлівна	0077
Аджадж Самер Мохамед Фарід Алі	0756	Борщагівський Євген Григорович	0487
Аджіт Пратап Сінгх Гаутам	0463	Борщик Ярослав Вікторович	0016
Айзятулова Ельміра Максutowна	0693	Боярчук Ярослав Андрійович	0613
Алалі Абдулла	0555	Брановицький Віктор Володимирович	0038
Алексеев Олександр Олексійович	0339	Бригінець Олександр Олексійович	0182
Алексєенко Тетяна Федорівна	0351	Бугаєць Наталія Олександрівна	0338
Аллахвердієв Руслан Сабірович	0714	Бугро Валерій Іванович	0768
Алтанець Олексій Вікторович	0720	Булгаков Олександр Юрійович	0666
Амалян Арутюн Вільямсович	0050	Бундза Олег Зіновійович	0655
Амеліна Юлія Сергіївна	0146	Бурикїна Ольга Михайлівна	0536
Андрійчук Ольга Вікторівна	0230	Бут Ілля Олександрович	0213
Андрощук Ірина Іванівна	0049	Бутковська Оксана Степанівна	0378
Аністратенко Юлія Ігорівна	0206	Бухтіяров Олександр Сергійович	0199
Антохов Андрій Анатолійович	0086	Валід Ахмед Махмуд Альрефаї	0452
Ардамовський Родіон Васильович	0773	Ван СяоЛун	0357
Арсенюк Анна Олегівна	0224	Ванієв Ельдар Серверович	0168
Артеменко Людмила Вікторівна	0405	Ванчуляк Олег Ярославович	0766
Архипова Єлизавета Іванівна	0028	Варга Олександр Олександрович	0524
Асланов Стеллас Антипович	0271	Васильєва Альона Геннадіївна	0204
Астайкін Дмитро Вадимович	0667	Васильчук Ірина Петрівна	0106
Аулов Іван Федорович	0432	Василіук Дмитро Ярославович	0135
Ахунзянов Олександр Валерійович	0065	Ващук Людмила Вікторівна	0017
Бабинюк Олександра Іванівна	0058	Веденичова Ніна Петрівна	0522
Бабкін Георгій Володимирович	0571	Вербовий Василь Петрович	0771
Бабуніч Юлія Ігорівна	0418	Верчин Наталія Романівна	0543
Базиль Людмила Олександрівна	0304	В'юник Володимир Іванович	0493
Балабан Алла Іванівна	0726	Винник Наталія Миколаївна	0324
Баличева Вікторія Олександрівна	0156	Винограденко Сергій Олександрович	0093
Баріло Ірина Миколаївна	0544	Вишнівський Віктор Вікторович	0562
Бас-Юрчишин Мар'яна Андріївна	0073	Владика Світлана Анатоліївна	0265
Безп'ята Ірина Володимирівна	0085	Владичин Уляна Володимирівна	0120
Берегова Алла Анатоліївна	0721	Власенко Анастасія Сергіївна	0521
Береза Вадим Олексійович	0273	Власюк Алла Володимирівна	0200
Беспалова Ірина Геннадіївна	0535	Вовчук Дмитро Анатолійович	0558
Белова Олена Ігорівна	0157	Водолазська Оксана Анатоліївна	0113
Білан Віталій Петрович	0455	Волікова Марина Миколаївна	0291
Білан Надія Іванівна	0426	Воловик Дмитро Володимирович	0147
Білас Андрій Іванович	0160	Володарець Світлана Олександрівна	0528
Білецька Олена Василівна	0385	Волошина Ірина Вікторівна	0173
Біловол Марта Валеріївна	0264	Волошина-Сідей Вікторія Вадимівна	0609
Білодід Вікторія Михайлівна	0369	Гайдученко Світлана Олександрівна	0784
Бірюкова Алевтина Геннадіївна	0227	Галінський Олександр Михайлович	0620
Бірюкова Марина Василівна	0033	Галіант Галина Володимирівна	0387
Біцадзе Маріанна Заурієвна	0717	Гангал Людмила Сергіївна	0132
Бобечко Назар Ростиславович	0242	Гарбар Владислав Васильович	0542
Бобровський Тарас Анатолійович	0270	Гарбузюк Костянтин Геннадійович	0179
Богуш Ольга Юріївна	0360	Гармідер Ольга Вольдемарівна	0674
Боєчко Владислав Федорович	0012	Гафич Олег Іванович	0053
Бойко В'ячеслав Петрович	0197	Гвоздков Сергій Юрійович	0018
Бойко Олександр Васильович	0640	Герасимчук Ігор Вікторович	0477
Бокатуєва Вікторія Василівна	0730	Герасимчук Тетяна Володимирівна	0334
Бокій Олександр Борисович	0576	Герич Петро Романович	0696
Болгова Тетяна Вікторівна	0533	Гичка Назарій Михайлович	0711
		Гищак Тетяна Віталіївна	0694

Гладка Галина Василівна	0520	Дідух Микола Леонтійович	0363
Глушко Тетяна Петрівна	0004	Дідушко Оксана Миколаївна	0706
Глущенко Андрій Миколайович	0052	Дмитренко Наталія Віталіївна	0580
Гнатенко Христина Павлівна	0469	Дмитренко Олена Петрівна	0740
Гнатюк Ростислав Андрійович	0040	Дніпровська Альона Василівна	0719
Гогота Ольга Петрівна	0470	Добіжа Надія Вікторівна	0330
Годована Олеся Іванівна	0688	Доброштан Олена Олегівна	0335
Голік Олег Вікторович	0628	Довбинчук Таїса Володимирівна	0532
Голка Валерія Євгенівна	0275	Долгополов Олексій Вікторович	0689
Головата Альона Олександрівна	0292	Дорожко Євген Вікторович	0664
Головач Людмила Ярославівна	0320	Драмарецька Світлана Ігорівна	0744
Головач Тетяна Миколаївна	0390	Дрозд Петро Юрійович	0513
Головко Наталія Петрівна	0645	Дроздук Тетяна Миколаївна	0198
Голуб В'ячеслав Львович	0785	Дубініна Юлія Юріївна	0529
Голубєв Максим Віталійович	0597	Дубняк Катерина Андріївна	0429
Гоманюк Олена Костянтинівна	0074	Дудка Іван Володимирович	0574
Гонтаренко Ірина Сергіївна	0349	Дун Сіньшо	0601
Гончаренко Андрій Вікторович	0669	Дуфинець Василь Андрійович	0767
Гончаренко Вадим Миколайович	0703	Душка Алла Луківна	0366
Гончаров Ігор Олександрович	0781	Дьомін Андрій Юрійович	0659
Горбачук Микола Петрович	0503	Дьомкіна Оксана Володимирівна	0143
Горбова Александра Вікторівна	0661	Дяченко Михайло Михайлович	0468
Горішня Юлія Вікторівна	0492	Дяченко-Богун Марина Миколаївна	0305
Горобей Василь Петрович	0654	Ерджієс Саїт Емре	0325
Горун Павло Павлович	0451	Єдаменко Дар'я Вікторівна	0507
Готько Наталія Володимирівна	0001	Єжова Ольга Володимирівна	0311
Грабовський Степан Стефанович	0510	Єрмак Александра Сергіївна	0733
Гребенюк Сергій Миколайович	0497	Єсін Віталій Іванович	0566
Грицай Наталія Богданівна	0301	Єщенко Віктор Олексійович	0500
Гриценко Іван Анатолійович	0480	Жбанков Ярослав Геннадійович	0590
Гришко Євгеній Михайлович	0793	Жижкіна Наталія Олександрівна	0588
Грод Іван Миколайович	0444	Жук Олена Сергіївна	0134
Грязов Андрій Борисович	0702	Жуковська Світлана Анатоліївна	0333
Гуд Тетяна Миколаївна	0237	Журавльов Антон Юрійович	0662
Гудзь Максим Анатолійович	0713	Жучок Юрій Володимирович	0437
Гук Микола Олександрович	0705	Забужанська Інна Дем'янівна	0403
Гулай Олександр Володимирович	0526	Задорожня Галина Володимирівна	0169
Гулевець Дмитро Вадимович	0796	Зазерін Андрій Ігорович	0554
Гуляницький Андрій Леонідович	0449	Заїкіна Александра Вікторівна	0505
Гуменюк Тарас Володимирович	0569	Зайцева Ольга Володимирівна	0512
Гурасимова Ірина Геннадіївна	0306	Замлинський Віктор Анатолійович	0139
Гуркова Ольга Михайлівна	0419	Замота Тарас Миколайович	0602
Данилюк Андрій Ігорович	0210	Занкович Галина Онуфріївна	0540
Данилюк Ірина Вікторівна	0506	Заплатинська Анна Богданівна	0296
Данільцев Віктор Володимирович	0587	Збінський Євген Федорович	0187
Данко Віктор Йосипович	0220	Зиков Олександр Володимирович	0486
Демір Уткан Байкал	0336	Зикова Ольга Ігорівна	0061
Демченко Вікторія Миколаївна	0741	Зінченко Артем Юрійович	0443
Дем'янчук Андрій Львович	0416	Злагодух Вікторія Вікторівна	0359
Денисова Ольга Олегівна	0722	Змієвська Олена Анатоліївна	0635
Дерека Тетяна Григорівна	0314	Золотоноша Олег Вікторович	0196
Деркач Юлія Борисівна	0112	Зорі Сергій Анатолійович	0778
Дедіч Іван Олександрович	0572	Зоряна Антоніна Михайлівна	0282
Джалілов Азар	0124	Зуб Станіслав Сергійович	0445
Дзюба-Шпурик Леся Григорівна	0343	Зубар Інна Валентинівна	0261
Дима Олександр Олексійович	0137	Зубкова Любов Анатоліївна	0216
Діденко Сергій Володимирович	0177	Зубов Олександр Сергійович	0186

Зупанець Катерина Олександрівна	0758	Колісник Надія Володимирівна	0332
Зур'ян Олексій Володимирович	0798	Коломицева Ірина Миколаївна	0734
Іваненко Аліна Сергіївна	0297	Колосков Олександр Валерійович	0490
Іваненко Дмитро Дмитрович	0189	Комаров Сергій Анатолійович	0413
Іваньков Олег Ігорович	0257	Комашко Володимир Володимирович	0246
Іванюта Сергій Петрович	0797	Кононець Наталія Василівна	0298
Івчук Юлія Юріївна	0228	Копилова Лариса Анатоліївна	0035
Ігнатенко Олександр Павлович	0787	Корнієнко Владислав Вікторович	0278
Ізарова Ірина Олександрівна	0218	Корнієнко Ольга Юріївна	0354
Ільєнко Ірина Миколаївна	0518	Корнійчук Олександр Євгенійович	0748
Індус Катерина Петрівна	0114	Корогод Ірина Володимирівна	0069
Ісаєва Оксана Степанівна	0307	Король Наталія Ярославівна	0417
Іссам Саад	0557	Корпусенко Ігор Васильович	0683
Йосик Ярина Іванівна	0718	Косовець Олена Павлівна	0295
Казак Ксенія Олександрівна	0207	Кострубань Руслан Валерійович	0340
Казарінов Юрій Геннадійович	0484	Косьянова Олена Юріївна	0355
Кайнара Дмитро Олегович	0144	Котух Катерина Анатоліївна	0183
Калиновський Богдан Валерійович	0171	Коченов Артем Веніамінович	0515
Кальченко Анастасія Сергіївна	0560	Кочерга Зоряна Ростиславівна	0675
Каналес Сіллер Орасіо	0592	Кошелєв Василь Вікторович	0648
Караєв Олександр Гнатович	0653	Кощинець Маріанна Ігорівна	0051
Карпенко Людмила Дмитрівна	0631	Кравець Володимир Юрійович	0547
Карпенко Світлана Петрівна	0117	Кравченко Діана Анатоліївна	0715
Карпушова Олена Віталіївна	0232	Кравченко Наталія Вікторівна	0136
Касянюк Денис Сергійович	0488	Кравченко Олександр Михайлович	0624
Качура Олександр Анатолійович	0184	Кравченко Юлія Петрівна	0047
Кашівська Роксолана Степанівна	0737	Кравчук Борис Олексійович	0681
Кендзер Петро Іванович	0293	Крамаренко Руслан Михайлович	0060
Кизима Ірина Іванівна	0350	Краснобаєва-Чорна Жанна Володимирівна	0377
Килівник Анатолій Миколайович	0319	Кревсун Олег Миколайович	0256
Кириллова Олена Вікторівна	0665	Крикля Людмила Сергіївна	0504
Кириченко Тетяна Сергіївна	0404	Крицун Наталія Юріївна	0739
Кійко Юрій Євгенович	0392	Крицький Володимир Борисович	0501
Кірдан Олена Леонідівна	0290	Криштанович Мирослав Франкович	0786
Кірілов Андрій Кузьмич	0577	Криштопа Ірина Ігорівна	0044
Кляп Михайло Михайлович	0456	Крохмальна Галина Іванівна	0382
Кмита Олексій Петрович	0753	Крутий Юрій Сергійович	0496
Кнюпова Вікторія Павлівна	0450	Крючкова Лариса Петрівна	0553
Кобилкін Дмитро Сергійович	0570	Куделя Лариса Володимирівна	0148
Кобись Тетяна Олександрівна	0676	Кузик Юлія Іванівна	0672
Коваль Юрій Євгенович	0244	Кузнецова Вікторія Геннадіївна	0514
Ковальова Оксана Володимирівна	0660	Кузнецова Мар'яна Юріївна	0511
Ковальський Богдан Михайлович	0453	Кузьменко Ігор Олексійович	0616
Ковальчук Андрій Олегович	0478	Кунець Христина Богданівна	0389
Ковальчук Галина Олександрівна	0284	Куницька Ірина Миколаївна	0584
Ковальчук Ліна Йосипівна	0762	Кутузов Руслан Володимирович	0042
Ковалюк Мирослава Володимирівна	0394	Кучма Костянтин Сергійович	0185
Ковбаса Ярослав Володимирович	0651	Кучма Наталія Григорівна	0736
Ковпак Вікторія Анатоліївна	0427	Кушлик Маркіян Олегович	0482
Ковшар Олена Вікторівна	0303	Кушнір Євген Миколайович	0747
Кодинець Анатолій Олександрович	0208	Кушнірук Мирослав Васильович	0299
Кожан Володимир Віталійович	0166	Лавренюк Ольга Олександрівна	0281
Кожушко Аліна Романівна	0371	Лавров Руслан Валерійович	0104
Козачук Наталія Олександрівна	0531	Лазарева Олена Володимирівна	0082
Козюба Віталій Костянтинович	0029	Лактіонова Анна Валеріївна	0003
Койфман Олексій Олександрович	0581	Лактіонова Олександра Анатоліївна	0102
Колесник Ганна Василівна	0699	Левіна Марія Вікторівна	0054

Левкович Наталія Ярославівна	0415	Михалюк Володимир Святославович	0754
Левченко Ольга Олександрівна	0716	Мієр Тетяна Іванівна	0294
Легенченко Вероніка Андріївна	0573	Мікава Нана Михайлівна	0383
Лемеш Дмитро Леонідович	0194	Мікічурова Ольга Володимирівна	0267
Лещенко Лариса Олександрівна	0088	Мілтих Вікторія Станіславівна	0594
Лещенко Юлія Олександрівна	0779	Мілько Дмитро Олександрович	0652
Лисечко Віктор Олегович	0495	Мінаєва Ольга Михайлівна	0205
Литвин Іван Іванович	0180	Міненко Анна Вікторівна	0374
Литвин Олег Олегович	0783	Мінухін Сергій Володимирович	0564
Литвиненко Микола Ігоревич	0764	Мірошніченко Денис Вікторович	0606
Литвинов Олександр Миколайович	0158	Мірошніченко Ігор Вікторович	0048
Ліксунова Людмила Олександрівна	0725	Мних Антон Сергійович	0546
Ліннік Юрій Володимирович	0436	Могилова Марина Михайлівна	0080
Лісіцина Юлія Олександрівна	0238	Можаровська Олена Едуардівна	0331
Літковець Сергій Петрович	0552	Моїсеєнко Ірина Олегівна	0735
Лобакова Лілія Вячеславівна	0621	Молибога Анастасія Вікторівна	0420
Логвиненко Тетяна Олександрівна	0352	Момот Оксана Валентинівна	0323
Логвінов Юрій Федорович	0489	Морванюк Ганна Володимирівна	0729
Лопушанський Андрій Олегович	0440	Москалець Тетяна Захарівна	0527
Лосева Ірина Вікторівна	0397	Мохаммад Юніс Яхья	0459
Лоскутов Тимур Олександрович	0241	Мошчич Світлана Зеновіївна	0097
Лук'яненко Юрій Вікторович	0247	Мудроха Валентина Олександрівна	0283
Лук'яненко Дмитро Миколайович	0750	Муляревич Олександр Володимирович	0460
Ляковська Світлана Петрівна	0013	Мунько Анна Юріївна	0791
Ляховко Олексій Дмитрович	0575	Муравський Андрій Володимирович	0680
Ляшевська Людмила Іванівна	0217	Мухамед Абдульрахман Кутайні	0732
Ляшенко Яків Олександрович	0476	Надеждін Михайло Веніамінович	0749
Максимишин Наталія Миронівна	0260	Назарова Яна Борисівна	0203
Максимов Максим Валерійович	0632	Насонова Тетяна Іванівна	0695
Максимук Олександр Борисович	0549	Настас Оксана Миколаївна	0127
Максимчук Максим Віталійович	0068	Настенко Ольга Вікторівна	0605
Малинич Сергій Захарович	0473	Начьотова Тетяна Анатоліївна	0687
Маловичко Світлана Вікторівна	0075	Нашивочніков Олександр Олександрович	0774
Малоіван Марина Вікторівна	0288	Нестеренко Василь Володимирович	0439
Малюга Володимир Михайлович	0251	Нестерова Марія Олександрівна	0002
Мамич Мирослава Володимирівна	0375	Нестерук Олена Петрівна	0589
Маракушин Дмитро Ігорович	0673	Нечай Надія Миколаївна	0641
Мариненко Наталія Юріївна	0140	Нищак Іван Дмитрович	0316
Марків Марія Михайлівна	0056	Нікірін Віктор Андрійович	0483
Маркова Марина Олександрівна	0591	Нікітін Сергій Олександрович	0663
Мартінова Катерина Василівна	0525	Нікітова Інна Іванівна	0406
Мартінова Наталія Олександрівна	0223	Ніколаєнко Андрій Іванович	0128
Мартинюк Вікторія Миколаївна	0731	Ніколаєнко Юлія Юріївна	0647
Мартиняк Юлія Олегівна	0268	Нісевич Світлана Іванівна	0408
Марченко Оксана Миколаївна	0517	Новаковська Ірина Олексіївна	0081
Марчук Володимир Єфремович	0585	Новаковська Ольга Миколаївна	0386
Матвеева Ольга Олександрівна	0302	Новик Ірина Михайлівна	0321
Матусевич Олександр Олександрович	0670	Новіков Дмитро Антонович	0072
Матюхін Антон Юрійович	0502	Носатюк Сергій Олегович	0491
Мацелюх Наталія Петрівна	0103	Носик Олена Миколаївна	0037
Меленчук Наталя Іванівна	0356	Ночвіна Олена Анатоліївна	0700
Мельниченко Олександр Віталійович	0043	Оверко Михайло Валентинович	0593
Меншій Аліса Миколаївна	0410	Овчаренко Сергій Сергійович	0738
Миколайчук Ярослав Леонідович	0089	Оксанюк Наталія Миколаївна	0221
Микульчик Роман Богданович	0379	Оленюк Олена Валеріївна	0391
Мироненко Віталій Петрович	0277	Олійник Анастасія Вікторівна	0116
Михайлюк Павло Костянтинівич	0509	Олійник Євгенія Валеріївна	0155

Олійник Олександр Леонідович	0422	Поліщук Кирило Миколайович	0411
Ольштинський Павло Леонідович	0595	Поліщук Лариса Миколаївна	0607
Онищенко Вікторія Валеріївна	0433	Полтавець Василь Іванович	0030
Онищук Юлія Вікторівна	0142	Польовська Василина Василівна	0070
Орел Сергій Анатолійович	0099	Поляченко Євген Броніславович	0538
Орел Юрій Вікторович	0235	Понкратенко Олег Анатолійович	0471
Орденів Сергій Сергійович	0007	Пономарьова Тетяна Ігорівна	0248
Орленко Оксана Володимирівна	0381	Поп'юк Людмила Володимирівна	0792
Орлов Юрій Володимирович	0253	Попов Афанасій Сергійович	0561
Орлова Олена Олександрівна	0534	Попов Георгій Володимирович	0233
Османов Рустем Рамзійович	0690	Попович Ольга Василівна	0775
Остапенко Наталія Валентинівна	0608	Потажевська Оксана Анатоліївна	0579
Охріменко Олександр Святославович	0015	Предко Денис Єрофейович	0435
Павельчук Євген Михайлович	0539	Притуляк Валерій Миколайович	0211
Павленко Андрій Володимирович	0266	Приходько Анна Володимирівна	0280
Павленко Олена Георгіївна	0393	Прісс Олеся Петрівна	0615
Павліш Павло Васильович	0219	Прокопенко Анастасія Андріївна	0401
Павлова Юлія Олександрівна	0770	Прохоренко Леся Іванівна	0365
Павлюк Євген Олександрович	0318	Псарьова Олена Вячеславівна	0757
Падлецька Наталія Ігорівна	0780	Равлінко Зоряна Петрівна	0165
Паламарчук Владислав Ігорович	0611	Радько Анна Олександрівна	0145
Паламарчук Тетяна Петрівна	0794	Ракетська Олена Олександрівна	0761
Палюх Андрій Ігорович	0245	Ракоча Ірина Ігорівна	0447
Панкевич Іван Миронович	0167	Ратеева Вікторія Олександрівна	0348
Пантеев Роман Леонідович	0556	Рафальський Ігор Олексійович	0272
Пантелеєва Наталія Миколаївна	0101	Рахманов Рагіф Вагіфович	0745
Панченко Ірина Миколаївна	0212	Рацул Олександр Анатолійович	0310
Панченко Ірина Михайлівна	0399	Рачкован Ольга Дмитрівна	0087
Папка Оксана Сергіївна	0639	Ревак Ірина Олександрівна	0119
Парубець Олена Миколаївна	0083	Ревтюк Євген Антонович	0138
Пархомчук Жанна Вячеславівна	0583	Резніков Ігор Володимирович	0657
Паршин Юрій Іванович	0141	Рибак Олександр Васильович	0650
Пасічніченко Ілля Олександрович	0465	Рібакова Олена Володимирівна	0400
Пасмор Марина Сергіївна	0064	Рибалкін Сергій Валерійович	0414
Пацан Василь Олексійович		Риф'як Роман Романович	0122
(Євлогій, архієпископ Новомосковський)	0010	Різак Іван Михайлович	0474
Пашкевич Калина Лівіанівна	0604	Ровенчак Андрій Адамович	0467
Пашков Віктор Олександрович	0269	Рогоза Світлана Володимирівна	0709
Петренко Андрій Арнольдович	0023	Романенко Олександр Вікторович	0472
Петренко Ольга Анатоліївна	0231	Романенков Юрій Олександрович	0454
Петрик Павло Богданович	0603	Рубанка Катерина Володимирівна	0617
Петрова Ірина Павлівна	0129	Рудаков Василь Андрійович	0485
Петухова Віолетта Олегівна	0121	Руденко Ніна Миколаївна	0322
Пилипенко Любомир Миколайович	0045	Руденко Юлія Володимирівна	0697
Пиріг Маріанна Ігорівна	0027	Руденченко Алла Андріївна	0315
Підбуцька Ніна Вікторівна	0358	Рудик Микола Миколайович	0255
Підгорний Богдан Анатолійович	0202	Русин Людмила Петрівна	0712
Пілюгін Євген Іванович	0582	Рябека Олександр Григорович	0287
Плугатарьов Артем Валентинович	0777	Рябокоть Павло Володимирович	0723
Плукар Ірина Ігорівна	0215	Сабадаш Юлія Олександрівна	0396
Погоріла Лідія Михайлівна	0041	Савіна Світлана Сергіївна	0151
Погріщук Галина Борисівна	0084	Савкова Валентина Павлівна	0466
Подік Іванна Іванівна	0130	Савченко Наталія Володимирівна	0327
Подорожній Євген Юрійович	0225	Сакалова Галина Володимирівна	0658
Подригало Надія Михайлівна	0599	Самойленко Ігор Андрійович	0727
Покутний Олександр Олексійович	0442	Самчук Жанна Сергіївна	0530
Покуца Ілля Володимирович	0091	Сараєв Олексій Вікторович	0600

Сарапін Володимир Павлович	0596	Степанченко Наталія Іванівна	0317
Сас Ірина Сергіївна	0100	Степасюк Юрій Олександрович	0622
Сасовський Тарас Анатолійович	0623	Степенко Тетяна Анатоліївна	0636
Сасюк Анатолій Іванович	0742	Степко Валентин Анатолійович	0707
Сахарова Вікторія Вікторівна	0341	Степура Юлія Григорівна	0344
Саченко Олег Анатолійович	0782	Стефанишин Юлія МIRONІВНА	0380
Свеженцева Ілона Олександрівна	0516	Стеценко Максим Олександрович	0479
Свиридюк Любов Анатоліївна	0407	Стеценко Максим Сергійович	0598
Селігей Пилип Олександрович	0376	Стешенко Андрій Олександрович	0746
Селін Роман Володимирович	0776	Столяренко Андрій Миколайович	0373
Селюченко Мар'ян Олександрович	0559	Сторожик Лариса Іванівна	0630
Семаков Вадим Вікторович	0578	Стрельцов Лев Євгенович	0263
Семененко Оксана Миколаївна	0760	Стригун Віктор Маркович	0629
Семеніхіна Олена Володимирівна	0309	Стрілець Ірина Петрівна	0612
Семенова Наталія Василівна	0765	Струк Олександра Ігорівна	0063
Семенюк-Прибатень Анна Вікторівна	0239	Струкова Віта Дмитрівна	0201
Семків Олег Михайлович	0438	Сугак Ганна Сергіївна	0434
Семко Віктор Володимирович	0565	Судденко Владислав Юрійович	0637
Серебряник Олеся Олександрівна	0209	Судник Надія Віталіївна	0668
Сеніна Анастасія Олександрівна	0123	Супруновська Наталія Ігорівна	0551
Сивенко Олександр Анатолійович	0638	Сухов Валерій Васильович	0541
Сигидин Мар'яна Михайлівна	0214	Сушко-Безденежних Марія Григорівна	0402
Сидоренко Віталій Володимирович	0550	Такйун Чаріті Джастін	0368
Сидоренко Оксана Василівна	0079	Такташов Гемадій Саїтович	0678
Сидорчук Іванна Петрівна	0150	Тарасюк Олег Борисович	0131
Ситнік Наталія Сергіївна	0619	Татаринов Іван Євгенович	0014
Скиба Сергій Анатолійович	0125	Твердохліб Ігор Вікторович	0656
Склярчук Валерій Михайлович	0475	Терзів Сергій Георгійович	0610
Скороход Ірина Олександрівна	0519	Тимошенко Олексій Олексійович	0523
Скосаренко Юрій Валентинович	0498	Тимошенко Олена Володимирівна	0118
Скотаренко Федір Миколайович	0461	Тисько Мар'яна Михайлівна	0154
Скрипник Наталія Вікторівна	0441	Тищенко Вікторія Григорівна	0195
Слободян Олег Феліксевич	0274	Тищенко Олена Віталіївна	0059
Слободяник Тетяна Миколаївна	0172	Ткаченко Аліна Іванівна	0421
Смирнова Марія Валеріївна	0431	Ткачик Світлана Ярославівна	0692
Смірнова Ірина Віталіївна	0743	Тлепова Марина Ігорівна	0252
Сова Сергій Геннадійович	0763	Токаренко Крістіна Вікторівна	0250
Совгира Тетяна Ігорівна	0425	Томарева-Патлахова Вікторія Валеріївна	0067
Содомора Павло Андрійович	0009	Тонха Оксана Леонідівна	0625
Сокол Поліна Миколаївна	0149	Тринкаль Ольга Валентинівна	0614
Соколова Наталія Петрівна	0545	Тріщинська Марина Анатоліївна	0698
Соколовський Євген Анатолійович	0115	Тугай Андрій Васильович	0537
Сокольська Тетяна Вікторівна	0076	Тулай Оксана Іванівна	0105
Соколюк Василь Мінович	0643	Турчин Ігор Миколайович	0499
Сопотницька Олена Валеріївна	0342	Турчина Світлана Ігорівна	0679
Сороколат Юрій Володимирович	0691	Усов Олексій Семенович	0633
Сороченко Григорій Валерійович	0701	Усова Лариса Петрівна	0646
Сотула Олександр Сергійович	0234	Ушакова Світлана Валеріївна	0642
Сохор Наталія Романівна	0677	Фабіровський Сергій Євгенович	0799
Соцька Юлія Ігорівна	0109	Фаворова Катерина Миколаївна	0353
Сошенський Олександр Михайлович	0649	Фаранак Парсаї	0708
Сошина Юлія Миколаївна	0361	Фастовець Анна Сергіївна	0262
Співаковська Євгенія Олександрівна	0285	Федина Катерина Миколаївна	0095
Спіцина Ганна Олександрівна	0229	Федоренко Володимир Валерійович	0006
Стахура Богдан Ігорович	0161	Федорович Ірина Михайлівна	0108
Сташенко Віталій Юрійович	0790	Федорюк Олексій Володимирович	0772
Степанова Галина Іванівна	0424	Федчишина Наталія Михайлівна	0057

Фелик Василь Іванович	0181	Шведун Вікторія Олександрівна	0788
Філютович-Герасименко		Швець В'ячеслав Михайлович	0430
Вікторія Сергіївна	0193	Шевченко Марія Валеріївна	0568
Фірсова Оксана Дмитрівна	0789	Шевчук Анастасія Володимирівна	0395
Флюд Оксана Володимирівна	0446	Шелег Лілія Сергіївна	0367
Фролов Валерій Федорович	0795	Шепеленко Світлана Миколаївна	0300
Фрум Ольга Леонідівна	0153	Шепелев Володимир Сергійович	0133
Харченко Сергій Володимирович	0249	Шерудило Андрій Васильович	0346
Хе Ши	0494	Шикиринська Ольга Борисівна	0409
Хінккладзе Катерина Валеріївна	0412	Шимків Світлана Анатоліївна	0107
Холмогорцева Ірина Сергіївна	0398	Шиндаулова Раушан Байсеїтвна	0286
Хомов Сергій Михайлович	0188	Шитікова Ірина Геннадіївна	0448
Хомчук Олена Павлівна	0362	Шкабко Сергій Іванович	0022
Хомюк Наталія Леонідівна	0096	Шкарбан Віктор Павлович	0682
Ценклер Наталія Іванівна	0066	Школа Олександр Васильович	0312
Цзен Тао	0423	Шкуратов Олексій Іванович	0078
Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна	0159	Шкуро Валерій Володимирович	0254
Цюпяшук Андрій Миколайович	0548	Шляхова Яна Вячеславівна	0062
Черкасов Ельдар Вікторович	0671	Шміратко Яна Антонівна	0111
Черненко Юлія Юріївна	0098	Шовкун Юлія Вікторівна	0222
Черничко Валерій Валерійович	0175	Шоріков Євген Іванович	0686
Чернишов Георгій Михайлович	0236	Шостак Андрій Васильович	0020
Чернодуб Артем Миколайович	0458	Шпак Юрій Анатолійович	0162
Черняєв Валерій Сергійович	0025	Шульга Олександр Миколайович	0032
Четвертак Дмитро Юрійович	0259	Шумілова Ірина Федорівна	0313
Чех Наталія Олександрівна	0092	Щебликіна Таміла Анатоліївна	0308
Чжан Їфу	0337	Щербак Олена Миколаївна	0384
Чичуга Марина Михайлівна	0370	Юдіна Тетяна Іллівна	0618
Чишко Катерина Олександрівна	0190	Юзвенко Тетяна Юріївна	0684
Чорна Лідія Валеріївна	0005	Юрченко Оксана Михайлівна	0347
Чорна Наталя Борисівна	0328	Юрчишин Василь Миколайович	0243
Чорненький Роман Васильович	0026	Юхимчук Олег Аркадійович	0724
Чорновол Ігор Павлович	0019	Юшко Вікторія Володимирівна	0034
Чубаєвський Віталій Іванович	0276	Ющенко Олексій Олегович	0174
Чубар Максим Михайлович	0152	Яблоков Сергій Володимирович	0329
Чубарева Ольга Олексіївна	0008	Яворський Вадим Васильович	0710
Чудопал Анна Іванівна	0090	Якименко Марія Володимирівна	0055
Чуйко Тетяна Павлівна	0279	Ямцун Таїса Сергіївна	0644
Чумак Олександр Олексійович	0178	Янко Аліна Сергіївна	0464
Шабельник Тетяна Володимирівна	0046	Яновська Ольга Володимирівна	0563
Шакалій Світлана Миколаївна	0634	Ярема Олег Романович	0039
Шандиба Сергій Ігорович	0728	Яремака Наталія Сергіївна	0345
Шапка Віктор Петрович	0626	Яремко Зореслава Василівна	0258
Шаповаленко Денис Олександрович	0071	Ярмолюк Євгеній Сергійович	0755
Шаповалов Валентин Валерійович	0759	Ясиновський Іван Григорович	0164
Шапоренко Валерія Володимирівна	0036	Яценко Олександра Віталіївна	0110
Шапринський Євген Володимирович	0704	Яшина Ірина Михайлівна	0094
Шатирко Дмитро Володимирович	0126		
Шатковський Андрій Петрович	0627		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.11 Загальні проблеми сучасної філософії	3
02.15 Загальнофілософські проблеми	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.91 Історія філософії	4
03 ІСТОРІЯ, ІСТОРИЧНІ НАУКИ	5
03.09 Загальна історія	5
03.19 Історія окремих країн	6
03.41 Археологія	8
04 СОЦІОЛОГІЯ	9
04.11 Загальні проблеми сучасної соціології	9
04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ і інститутів	9
04.81 Прикладна соціологія	10
06 ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	10
06.03 Економічні теорії	10
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	11
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	15
06.56 Суспільно-економічна структура	16
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	17
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	19
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	26
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	29
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	32
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	33
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	38
10.07 Загальна теорія держави і права	38
10.09 Історія держави і права	39
10.15 Державне (конституційне) право і управління	39
10.17 Адміністративне право	40
10.21 Фінансове право	45
10.23 Господарське право	46
10.27 Цивільне право	46
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	48
10.45 Спадкове право	48
10.51 Аграрне право	48
10.55 Земельне право	48
10.63 Трудове право	49
10.71 Правоохоронні органи	50
10.77 Кримінальне право	51
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	52
10.81 Кримінологія	54
10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія	54
10.85 Криміналістика	55
10.87 Міжнародне право	55
11 ПОЛІТИКА, ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	56
11.01 Загальні питання політичних наук	56
11.07 Методологія політичних досліджень	57
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	57
13 КУЛЬТУРА	58
13.07 Теорія, методологія і філософія культури	58
13.09 Історія культури. Історія вивчення культури	59
13.11 Культура в сучасному світі	59
13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство	59
14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	60

14.01	Загальні питання народної освіти і педагогіки	60
14.07	Загальна педагогіка	60
14.09	Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	61
14.25	Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	61
14.29	Спеціальні школи. Дефектологія	62
14.31	Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи	62
14.35	Вища освіта. Педагогіка вищої школи	63
14.37	Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта	74
14.39	Сімейне виховання. Сімейна педагогіка	74
14.43	Спеціалізовані галузі педагогіки	74
15	ПСИХОЛОГІЯ	74
15.21	Загальна психологія	74
15.31	Психологія розвитку. Вікова психологія	75
15.41	Соціальна психологія	76
15.81	Прикладна психологія	77
16	МОВОЗНАВСТВО	79
16.21	Загальне мовознавство	79
16.31	Прикладне мовознавство	81
16.41	Мови світу	82
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	84
17.01	Загальні питання літературознавства	84
17.07	Теорія літератури	85
17.09	Історія літератури	85
17.71	Народна поетична творчість	86
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	86
18.09	Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики	86
18.31	Образотворче мистецтво	86
18.41	Музика. Музикознавство	87
18.45	Театр. Театрознавство	88
18.55	Естрада	88
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	88
19.21	Масова комунікація	88
19.41	Журналістика	89
19.45	Засоби масової інформації	89
20	ІНФОРМАТИКА	89
20.51	Інформаційне обслуговування	89
20.53	Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів	89
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	90
21.21	Проблеми релігійної свідомості	90
21.41	Релігії, церкви і суспільство	90
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	90
27	МАТЕМАТИКА	90
27.17	Алгебра	90
27.21	Геометрія	90
27.25	Теорія функцій дійсних змінних	91
27.29	Звичайні диференціальні рівняння	91
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	92
27.35	Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	92
27.41	Обчислювальна математика	93
27.43	Теорія ймовірності й математичної статистики	93
27.47	Математична кібернетика	93
28	КІБЕРНЕТИКА	94
28.17	Теорія моделювання	94
28.23	Штучний інтелект	95
28.25	Теорія кінцевих автоматів і формальних мов	96
28.29	Системний аналіз	97
29	ФІЗИКА	97
29.05	Фізика елементарних часток	97
29.15	Ядерна фізика	98
29.19	Фізика твердих тіл	98
29.27	Фізика плазми	100
29.31	Оптика	101
29.35	Радіофізика. Фізичні основи електроніки	102
29.37	Акустика	103
30	МЕХАНІКА	103
30.15	Загальна механіка	103
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	103
31	ХІМІЯ	104

31.15	Фізична хімія	104
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	105
31.19	Аналітична хімія	105
31.21	Органічна хімія	105
31.27	Біологічна хімія	106
34	БІОЛОГІЯ	106
34.01	Загальні питання біології	106
34.03	Теоретична біологія	107
34.17	Біофізика	107
34.19	Цитологія	107
34.23	Генетика	108
34.27	Мікробіологія	108
34.29	Ботаніка	108
34.31	Фізіологія рослин	109
34.33	Зоологія	109
34.35	Екологія	109
34.39	Фізіологія людини і тварин	111
34.43	Імунологія	112
34.45	Фармакологія	112
34.49	Радіаційна біологія	112
37	ГЕОФІЗИКА	113
37.15	Геомагнетизм і високі шари атмосфери	113
37.27	Гідрологія суші	113
38	ГЕОЛОГІЯ	113
38.33	Геохімія	113
38.61	Гідрогеологія	113
39	ГЕОГРАФІЯ	114
39.19	Фізична географія	114
39.21	Економічна і соціальна географія	114
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	115
44	ЕНЕРГЕТИКА	115
44.09	Енергоресурси. Енергетичний баланс	115
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	115
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	116
45.03	Теоретична електротехніка	116
45.53	Електротехнічне устаткування спеціального призначення	117
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	117
47.05	Теоретична радіотехніка	117
47.41	Радіоелектронні схеми	117
47.45	Антиени. Хвилеводи. Елементи НВЧ-техніки	118
47.49	Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	118
49	ЗВ'ЯЗОК	118
49.03	Теорія зв'язку	118
49.33	Мережі і вузли зв'язку	119
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	119
50.03	Теорія автоматичного керування	119
50.07	Теоретичні основи обчислювальної техніки	119
50.37	Обчислювальні центри (ОЦ)	120
50.39	Обчислювальні мережі (ОМ)	120
50.41	Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	120
50.43	Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	121
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	122
50.49	Автоматизовані системи організаційного керування	122
52	ГІРНИЧА СПРАВА	123
52.01	Загальні питання гірничої справи	123
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	123
52.35	Розробка родовищ вугілля і палих сланців	124
53	МЕТАЛУРГІЯ	124
53.01	Загальні питання металургії	124
53.03	Теорія металургійних процесів	124
53.07	Металургійна теплотехніка	125
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	125
53.49	Металознавство	126
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	126
55.03	Машинознавство і деталі машин	126
55.09	Машинобудівні матеріали	127
55.15	Ливарне виробництво	127
55.16	Ковальсько-штампувальне виробництво	127

55.22	Обробка поверхонь і нанесення покриттів	128
55.39	Хімічне і нафтове машинобудування	128
55.42	Двигунобудування	129
55.43	Автомобілебудування	130
55.45	Суднобудування	130
55.57	Тракторне і сільськогосподарське машинобудування	130
55.61	Поліграфічне машинобудування	131
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	131
59.01	Загальні питання приладобудування	131
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	131
61.13	Процеси й апарати хімічної технології	131
61.53	Технологія переробки твердих паливних копалин	131
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	132
64.29	Текстильна промисловість	132
64.33	Швейна промисловість	132
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	132
65.01	Загальні питання харчової промисловості	132
65.13	Процеси й апарати харчових виробництв	132
65.35	Кондитерська промисловість	133
65.45	Спиртова промисловість	133
65.49	Виноробна промисловість	133
65.53	Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість	133
65.55	Харчосмакова промисловість	134
65.63	Молочна промисловість	134
65.65	Олійно-жирова промисловість	134
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	135
67.01	Загальні питання будівництва	135
67.03	Інженерно-теоретичні основи будівництва	135
67.09	Будівельні матеріали і вироби	135
67.11	Будівельні конструкції	136
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	136
68.05	Грунтознавство	136
68.29	Землеробство	136
68.31	Сільськогосподарська меліорація	137
68.35	Рослинництво	137
68.37	Захист сільськогосподарських рослин	140
68.39	Тваринництво	140
68.41	Ветеринарія	141
68.47	Лісове господарство	143
68.85	Механізація й електрифікація сільського господарства	144
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	145
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	145
73	ТРАНСПОРТ	145
73.29	Залізничний транспорт	145
73.31	Автомобільний транспорт	147
73.34	Водний транспорт	147
73.37	Повітряний транспорт	148
73.49	Інші види транспорту	148
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	148
76.03	Медико-біологічні дисципліни	148
76.29	Клінічна медицина	149
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	171
76.33	Гігієна й епідеміологія	171
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	173
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	173
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	174
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	174
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	175
78.09	Воєнна історія	175
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	175
81.09	Матеріалознавство	175
81.14	Проектування. Конструювання	176
81.35	Зварювання	176
81.83	Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування	177
81.95	Технічна естетика. Ергономіка	177
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	177
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	177

82.05	Загальна теорія організації й управління	177
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	178
82.15	Організація управління економікою	179
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	179
87.17	Забруднення й охорона атмосфери	179
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	180
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	180
87.35	Раціональне використання і відтворення природних ресурсів	180
90	МЕТРОЛОГІЯ	181
90.27	Вимірювання окремих величин і характеристик	181
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	182